ФІЛОСОФІЧЕ

ШІ

ПОЛІТІЧЕ

ПРІН

ABULE

ÎN ВѢЦѢТУРІ

МОРАЛЕ

...штіте де Парохȣл Бечкерекȣлȣі тік

ші ал школелор препарандє дін Арадȣл=

векіȣ Катехет.

D. ЦIKINDEAЛ

— 1814 —

Ꙟнаи́нте Кꙋвжнта́ре

Тóате Норóаделе пре трꙋ́пꙋл ачéст пъмжнтéск аꙋ цинꙋ́т, шѝ пънъ ꙟ зі́ѡа де а́стъзи ꙟ мáре прецꙋ́ире бꙋ́неле мораличéщи ꙟвъцъ́тꙋри прин Фáбꙋле, ле ци́н.

Ѥсѡ́п скорнитóрюл шѝ тáтъл Фáбꙋлелѡр, але сáле ꙟпъра́тꙋлꙋй Лѷдіей аꙋ дедикълꙋ́ит. Ла Фонтéн але сáле Кръéскꙋлꙋй При́нц. Платóн ꙟ Респꙋбли́ка са Фáбꙋлеле лꙋй Ѥсѡ́п, скрисóрилѡр лꙋй Ѡми́р лѣꙋ асемъна́т. Дм҃незеéскꙋл Сокра́т фіи́нд ѡсжнди́т спре мóарте, кꙋ ачѣ́стѣ ꙟшй

петречѣ врѣмѣ ꙟ те́мницъ, а̂л тꙋ́индꙋле ꙟ ве́рсꙋрй. Лесинг маре лꙋминъто́рю а̂л кꙋлтꙋ́рей Германі́ей, кꙋ прѣ формо́аселе са́ле Фа́бꙋле нѣмꙋлꙋй съꙋ маре ремꙋнерацї́е а̂ꙋ арътат.

Оўнелє ка а̂чѣсте лъꙋда́те е̂ѯе́мплꙋрй мѣꙋ дат шѝ міе поваць шѝ ꙟде́мн, май вꙟрто́с вѫзѫнд сꙟргꙋінца шѝ а̂плекъчюнѣ ѣбито́рилѡр де ꙟвъцътꙋ́ръ Препара́нзй, ѡдра́слеле Ромѫне́щй, спре чети́реѣ а̂ша̀ фѣлю де кърцй, а̂чѣсте ꙟвъцътꙋ́рй мора́ле прин Фа́бꙋле ꙟ лимба Ромѫнѣскъ а̂ле да̀. Кꙟчй, ꙟвъцътꙋ́ра ка́реѣ ꙟ мора́лꙋл Фа́бꙋлелѡр се а̂флъ, де маре фоло́с, прецꙋіре, шѝ лъцире,

кꙋпринзѫ́нд ꙟ сине то́атъ моралническа философіе, ꙟна́лтеле Ре́гꙋлй шѝ ꙟдрептърй Политиче́щй, ѧ́сте. Ма̀, то́атъ ковѫрширеѣ лѡр, спре то́ате чѣле ла́лте, се кꙋпри́нде ꙟтрꙋ а̂чѣа; къ іале де сѫвѫршит прекꙋм Философꙋлꙋй шѝ Полити́кꙋлꙋй че́лꙋй май ма́ре: а̂ша̀ шѝ Сътѣ́нꙋлꙋй, пре ка́реле чел май прост а̂ фѝ ꙟл сокоти́м, нꙋ́май де щіе четѝ, се кꙋвин.

Фа́бꙋлеле сѫнт а̂сѣменѣ а̂ерꙋлꙋй шѝ а̂пей, ка́ре нꙋ́май пентрꙋ а̂чѣа, кꙟчй претꙋти́нденѣ сѫнт, нꙋ се прѣ а̂ра́тъ а̂ фѝ де ма́ре прец: дар, ꙟтрꙋ сингꙋра лѡр лꙋкра́ре чѣле май де ли́псъ, шѝ май де фоло́с пре фаца а̂че́стꙋй трꙋп пъмѫнте́ск сѫнт.

Фа́бꙋ-

supte milióne de rumâni, d'a asculta și a se folosi viitorimea și aŭ respunde veacurile la înaltele și creștineștile lui cugetări și sentimente.

Din cărțile ce a dat afară cele mai însemnate sunt: Sfaturile înțelegerei cei sănătóse, tipărite la anul 1802;- Adunare de lucruri moralicești la anul 1808; Epitomul la anul 1808;- O cărticică asupra înființărei scoalelor pedagogice din Aradul-Bekiŭ, la anul 1813.- și Fabulile saŭ această carte la anul 1814.

Prin această din urmă scriere întărâtânduse fanatismul sârbescŭ, se sculă assuprai cea mai crudă și cea mai neomenósă gonire care îi și pricinui o mórte prematurată, saŭ mai nainte de vreme, ce îl smulse din sînul familiei sale împreună cu unul născut al seŭ fiŭ, june ce da cele mai mari făgăduințe nației, și care atunci își sevârșise cursul științelor înalte. Moartea autorului nostru lipsi țara de cele mai frumóse nedejdii și de atâtea folóse ce putea eși dela dînsul în cea mai frumósă, ticnită și înțeleaptă vârstă; cu tóte că pentru dinsul putem zice că a trăitŭ

folosindŭ. Traiul lui a fost cu adevărat o viață, și viață ca acea ce derază din isvorul vieței ce zice: »Eŭ sunt învierea și viața„

Paguba rumânilor cu mórtea lui este îndoită; pentru că nu numai că aŭ perdut aceea ce mai putea lucra acest bărbatŭ, ci cu grabnica lui mórte, fără dispositiile omului cele după urmă, nu se știe într'ale cărui mâini aŭ trecut o mulțime de manuscripte dintre care unele era și gata de tipar și altele începute. Din cele sevârșite pomenește câteva în precuvîntarea Epitomului precum: Teologia dogmatică și pastorală, și Istoria bisericéscă a marturisirei pravoslavnice„: iar intre cele începute numără: "Tâlcul faptelor sfinților apostoli, Filosofia, Istoria Naturală, și canonele soboarelor a tóte lumei.„- Afară de acestea se știe de obște cu încredințare că autorul aŭ avut culese și o mulțime de predici originale ale sale ce lea cuvintat în multe și deosebite împrejurări, cum și un alt manuscript întitulat: "Hristianismul cum este și cum ar trebui și ar putea se fie după glasul Evangeliei, care a fost cea mai ecce=

Фа́бꙋла ꙗ́сте чѣ май динтрꙋ ꙟ-
тѫю маздицъ на́щере саꙋ фами́лїе,
ꙟ пътрꙋнзъто́арей ми́нцй ѡменещй.
Кꙋ ꙟча́ста ма́рй ѡ́аменй, ка сѫ фа́къ
фїеще кѫрꙋꙟ симцито́аре ꙟна́лтеле
прецꙋи́теле, шѝ де комꙋн фолосито́а-
реле щїи́нце, саꙋ ꙟжꙋтора́т.

Їѡа́н фїюл Проро́кꙋлꙋй Гедеѡ́н де-
фъймѫ́нд недрепта́тѣ четъцѣни-
лѡр сѫй, Фа́бꙋла, кꙋм шаꙋ ꙟле́с лѡ-
рꙋшй лѣмнеле ꙟпъра́т, ле спꙋнѣ.
Нао́ан Проро́кꙋл, врѫ́нд сѫ фа́къ кꙋ-
носкꙋ́тъ ꙟпъра́тꙋлꙋй Да́вид чѣ де
Дꙋмнезе́ꙋ оурѫ́тъ шѝ недрѣптъ фъ-
кꙋ́та лꙋкра́ре ꙟ ко́нтра лꙋй Оурїе Хе-
те́ꙋл, ꙟй спꙋнѣ Фа́бꙋла ѡмꙋлꙋй сѫ-
ра́к шѝ ꙟ мїелꙋлꙋй лꙋй. Токма ꙟ-
трꙋ ꙟче́ст кип шѝ оуна дин чей дин
тѫю,

тѫю, шѝ де къпете́нїе Рѡма́н, ла́р-
ма ꙟ тот ꙟвїершꙋна́тꙋлꙋй норо́д,
спꙋнѫ́нд Фа́бꙋла фо́алелꙋй шѝ ꙟле
ꙟлтѡр пъ́рцй трꙋпе́щй, ѡ ꙟꙋ ꙟлина́т.

Ба ни́мене нꙋ ꙟꙋ ꙟръта́т мъри́мѣ
Фа́бꙋлей, ка Дꙋмнꙋл Хс, мꙋлте
мѫнтꙋито́аре пи́лде зикѫ́нд; ни́чй
е Пи́лда ꙟлта немика; де кѫт
ꙟлегорїе, ꙟдекъ: оуна зи́че, шѝ ꙟл-
та се ꙟцелѣце.

Де ꙟнчй оурмѣзъ, къ неми́к
ꙟлта май кꙋ спорничїе ꙟ ꙟдꙋлчй пр
прꙋнчй кътръ чети́ре, ꙟй ꙟдемн
спре лꙋа́рѣ де сѣмъ, шѝ ꙟй ѡбич
нꙋй кътръ сокоти́нца гѫнди́рей
шѝ ꙟ прежꙋдекъ́рей, декѫт Фа́бꙋле
ꙟдѫѡ-

lentă operă a multelor şi precióselor sale osteneli.

Epoha în care a scris atât autorul nostru cât şi alţi barbaţi, a fost când literatura rumană abia începea a se închipui. De şi limba bisericească era formată, însă autori naţiei nu putea a se mărgini numai în orizonul ideilor teologice; solia lor era a lăţi şi a infiinţa limba, a vorbi rumânilor şi de alte cunoştinţe, care luminate de făclia evangeliei, fac pe om a simţi că este cetăţin şi crestin. Aceste cunoştinţe le stăpânea autori şi vrea se le propovăduéscă; dar limba nu putea se esprime lezgiuit de cât numai pe cele bisericesti. Fie care 'şi făcuse educaţia in alte limbi, şi învăţase a se gândi despre dînsele nu în limba rumână. De aci isvorară in limba nóstră, latinismuri, Grecismuri, Germanismuri, ungurismuri şi Galicismuri. Nu e carte din vremile acestea şi până astăzi care se nu fie pline de asemenea barbarismuri ca se zicŭ aşa: şi fabulile lui Tzikindeal, (scoţind multele greşele tipografice ce

s'aŭ strecurat la editiu din tăia, nefiind autorul de faţă, cum şi altele care aŭ trebuit se urmeze, şi în cea de a doua, luândune după cea din tăiŭ) coprind o limbă cât se póte pe acele vremi mai corectă şi mai rumânéscă generală, in cât fabula Cobetzului cu Cucul şi a Rândunelii cu cele lalte păsări, cu învăţăturile lor pot fi un model şi de gramatică şi de moral sănătos.

Nimic nu lipsea acestui bărbat din câte trebue se aibă acei pe cari îi alege cel prea înalt ca se pregătéscă un viitor mai fericit şi se deschiză porţile Omenimei unui norod a se paşte într'un somnŭ truditor de visuri mai d'alături cu dobitócele.

Istoria pentru începutul rumânilor a fericitului Petru Maior a fost un fel de toiagŭ al lui Moisi prin care despicând o mare de întunerecŭ ce ţinea pe rumâni de cindea pământului făgăduinţei, îi face se treacă din colo de Egiptul minciunilor, şi se'şi cunóscă adevăratul şi slăvitul lor început. Fabulile lui Tzikindeal, pot fi pentru rumâni, pentru tot d'auna, tablele

❦ ~~~ ❦

адъогънд кувїинчоасе тълкуїали, ну
їасте: къ прин ачѣста ши гъндуриле
чѣле тинере, сингуре де сине, пу-
цинтѣл кътє пуцинтѣл асе дескупе-
ръ, дезвъли, лумина, лъци, ши
атинде ѫтру тоате чѣле че вор
аузи ши чети, ши ѫтру тоате мин-
чуна де адевър а окуноаще, ши де-
спре тоате ѫцелепцѣще ши сънътос
а гънди, ши ажудека, обичнуим.

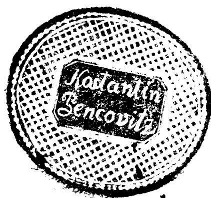

Precuvîntare

la a doua editie.

Dimitrie Tzikindeal s'a năs=
cut in Bănatul Timisórei în sa=
tul Becikerecul micu. Sfârsin=
du'si învăţăturile sale, ca să
poată folosi natzia sa, se cons=
finţi stărei profesorale, şi se
aşeză învăţătoru publicu, mai
întâiu în Berecsou, pe urmă
in Belintzi, şi de aci in locul
naşterei sale. Nu mult după
aceasta simţindu'şi chemarea
sa, se hotără a se închina sluj=
bei lui Dumnezeu ca se sluj=
ească şi se folosească pe oame=
ni, şi luă darul preoţiei.

La anul 1812 prea milostivul
întru vecinica pomenire repo=
satul Franz I, împăratul Aus=
triei, pătrunsu de părinteştile
sale sentimente şi îndemnat
de nenumăratele eroice şi cre=
dinciòse dovezi ce ostaşii ru=
mâni arătară tot d'auna
şi mai vârtosu în campania
franţuzească, porunci ca pentru
o mai temeinică şi obştească
creştere a rumânilor, se se

lentă operă a multelor şi preciosilor sale osteneli.

Epoha în care a scris uitat autorul nostru cât şi alţi barbaţi, a fost când literatura rumână abia începea a se închipui. De şi limba bisericească era formată, însă autori naţiei nu putea a se mărgini numai în orizonul ideilor teologice; solia lor era a lăţi şi a infiinta limba, a vorbi rumânilor şi de alte cunoştinţe, care luminate de făclia evangeliei, fac pe om a simţi că este cetăţin şi creştin. Aceste cunoştinţe le stăpânea autori şi vrea se le propovăduească; dar limba nu putea se esprime lezuit de cât numai pe cele bisericeşti. Fie care 'şi făcuse educaţia in alte limbi, şi învăţase a se gândi despre dînsele nu în limba rumână. De aci isvorară in limba nostră, latinismuri, Grecismuri, Germanismuri, ungurismuri şi Galicismuri. Nu e carte din vremile acestea şi până astăzi care se nu fie pline de asemenea barbarismuri ca se zicu aşa: şi fabulile lui Tzikindeal, (scotind multele greşele tipografice ce

s'aŭ strecurat la editiu din tâia, neţiind autorul de faţă, cum şi altele care aŭ trebuit se urmeze, şi în cea de a doua, luândune după cea din tâiŭ) coprind o limbă cât se pote pe acele vremi mai corecte şi mai rumânéscă generală, în cât fabula Cobetzului cu Cucul şi a Rândunelii cu cele lalte păsări, cu învăţăturile lor pot fi un model şi de gramatică şi de moral sănătos.

Nimic nu lipsea acestui bărbat din câte trebue se aibă aceia pe cari îi alege cel prea înalt ca se pregătéscă un viitor mai fericit şi se deschiză porţile Omenimei unui norod a se paşte într'un somnŭ truditor de visurĭ mai d'alăturĭ cu dobitócele.

Istoria pentru începutul rumânilor a fericitului Petru Maior a fost un fel de toiagŭ al luĭ Moisi prin care despicând o mare de întunerecŭ ce ţinea pe rumânĭ de cindea pământuluĭ făgăduinţeĭ, îĭ face se treacă din colo de Egiptul minciunilor, şi se 'şi cunóscă adevăratul şi slăvitul lor început. Fabulile luĭ Tzikindeal, pot fi pentru rumânĭ, pentru tot d'auna, tablele

legei aduse in pustie. Filosofie, religie, morală şi bunacuviinţă, tot pot avea rumânii intr'însele. Muntele Sina póte fi pretutindeni şi la ori cine ce se înalţă pe asemenea mărime de sentimente întru nobila şi sfânta înfocare a folosinţei obşteşti. Ori cine póte fi faţă în faţă cu Dumnezeu, d'a simţi în inima sa şi înaintei întru tótă mărimea dumnezeirei sale, şi a nu'l putea descrie prin limba omenéscă, destul numai să'şi simţă chemarea sa, şi se se hotărască că întru slujba Domnului şi cu însuşi viaţa ca acele ce a zisu: "ori adu'mi norodul întru cunoştinţă ori stergemă din cartea vieţei". Nu că doară eu îndrăznescu a compara pe autori noştri cu acest mare leguitor, ci scrierile lor pot fi rumânilor asemănate cu organele cu care s'a slujit văzătorul de Dumnezeu spre a aduce pe Isdrail în pământul făgăduinţei.

Dar, fraţilor rumâni, mari bărbaţi au eşit dintre voi dincolo de Carpaţi,

şi de acolo a venit şi în zidurile dărăpănate din Sf. Sava nemuritorul nostru Gheorghe Lazar, care contimporanu cu autorul acestei cărţi, şi cu alţi apostoli ai regeneraţiei rumâneşti, sa pusu se arunce semântele naţionalităţei într'un pământ nelucrat şi plin de rodnicie.

Cititi, tinerilor, pe Paul Iorcovici, Petru Maior, Tzikindeal, Sincai... şi veţi învăţa într'înşi şi limba vóstră, şi cea ce a fost moşii vostri şi cea ce veţi putea fi de veţi urma învăţăturilor lor. Acestia toţi a fost jertfa înkinărei lor întru slujba naţiei. Şi mórtea lor póte fi o vecinică dovadă a înalţii lor solii şi a împlinirei ei cu desăvârşire. Voă vi se deschidu înainte alte timpuri, şi zilele vóstre pot fi mai senine şi mai fericite de cât ale lór. Viforile nopţii au trecut şi dimineaţa rumânimei a resărit cu soarele cel vecinicu ale căruia raze sunt luminile ce încălzescu vecul

la 19-lea. Vor cóce ele și spicele rumâne și vor umplea jăgnițele acestui neam vrednic de sórta ce o păstrează cel vecinic pentru toți câți se deșteptă și îl cunosc cu adevărat cunoscânduse pre sine.

Sĕvârșescu acéstă precuvintare cu zisele autorului: "să fim noi toți rumâni una, sĕ ne iubim ca frații; nu e aci grecu sau latinu, unit sau neunit..." una trebue se fie nația rumânéscă; și se primească rumâni cu dragoste și cu recunoștință cea ce le dau ai séi de ori unde cu dragoste și cu duhul frăției. Imprumutul ce dau și iau rumâni dela ai séi se fie ale sale dintru ale sale. Cei de dincolo de Carpați ne au adus nouă aci luminile din isvorul filosofiei germane și din ticnitele așezământuri ale înțelepției, pacinicei și prevăzătórei Austriei; Noi aci atât am putut avea și avem: o ospitalitate; se o dăm fraților,

la frați noștri se'i prĭimim între noi și se'i facem a simți că se află cu adevărat între ai séi. Acésta e datoria nóstră, ce ne o prescrie Natura, și Evangelia. Să dăm cea ce avem fie care, căci depuse cu dragoste în sînul fratelui nostru, acolo sporește, se întinde și se înmulțește cu progresie geometrică, sau în termeni cuviinciosi ai acești scrieri, de șapte-zeci de ori câte șapte se înmulțește cu un număr din cele din tâiu din care se nascu tóte câtătimile, și mărimea și slava nóstră va fi mare când vom da și vom priimi întru dragoste, căci dăm și prĭimim întru Domnul, și Domnul dragoste este și Domnul mare este. Tot cel ce se simte rumân, se simtă că și în vinele fratelui seu circulează un sânge fierbinte tot rumânul, și în peptul lui bate o inimă tot rumână, și bate póte tot pentru același cugetu și pentru același sfârșit. Mare e Dumnezeul Creștinilor, și mari sunt decreturile și

judecățile sale. Va împărăți
o dată pacea și frăție între
noroadele pământului, și ru
mâni întru dragoste vor fi
și ei un mădular ai aces
ti familii universale!.

Al Dumneavóstră

Cu totul închinat

I. Eliad.

Fabula I.

Vulturul și Vulpea

Vulturul insotindu-se cu Vu
aŭ făcut intre sine prietesugŭ
ca să fie acela pururea stătorni
s'aŭ vorbit, și s'aŭ impreunat s
vietuiască in vecinĕtate, ca să
pótă ajuta unul altuia in vr
de lipsă; și spre acest scopŭ
aŭ alesŭ loruși unŭ stejarŭ în
întru ale căruia crăci aŭ fă
cut cuib, întru carele vulturu
aŭ oatŭ oule sélle, apoi cloci
dule aŭ scosŭ puĭ. Iară vulp
la rădăcina aceluiași copacĭ înt
o gaură și a făcut ĭșĭ aşter
nutŭ de frunze, și fiind grea
aci aŭ fătatŭ cățeĭ seĭ. Deci
ta după obiceiul eĭ, a eșit o da
la vânatŭ. Vulturul in ziua
acea, neavând ce mușca, n
cu ce ĭșĭ sătura familia s
cea flămândă, văzând puiș
vulpeĭ cam grași, a sburat
josŭ, și luânduĭ în unghi
'ia dusŭ in cuibul seŭ. Nu

târziŭ după aceia venind şi
Vulpea dela vânatŭ, a văzut
această jalnică privire; căci
sângele încă caldŭ curgea
din cuibŭ pre lemnŭ in josŭ
şi ticăloşi acei puişori umi-
lite glasuri de văete şi
plângere daŭ. Iar vulturul
cu unghile salle foalele le
spărgea, cu clonţul ochii le
scotea. Socotiţi drept acia,
cum a trebuit să fie vul-
pei atunci, văzând această
jalnică întâmplare; fie-
ce carele póte fórte lesne
ghici acésta, ca se pătimés=
că dela altul óre-carele, nu
iar fi eĭ aşa jale, ca şi
când dela prietenul şi veci-
nul seŭ pătimeşte, după acea
neputând nimica alta face,
făcu aceea care toţi cei slabĭ

фак, кѫнд ли се фаче вреѡ сꙋпѫрäре дела чеи май тари. Бластѫмѫ, шѝ кїамѫ жꙋдеката шѝ дрептатѣ чѣ черꙋскѫ сѫй рѫсплѫтѣскѫ. Ꙟсѫ дꙋпѫ пꙋцине ꙁиле пѫсторїй ꙟкѫмп фригѫнд карне, дин карѣ вꙋлтꙋрꙋл рѫпинд ѡ бꙋкатѫ, де карѣ ера липит оун кѫрбꙋне, нестѫнс кꙋ фок, шѝ дꙋпѫ ꙟтѫмпларѣ сꙋфлѫреи вѫнтꙋлꙋй, динтрꙋ ачѣ бꙋкатѫ сау апринс кꙋибꙋл вꙋлтꙋрꙋлꙋй, дечи кѫꙁѫнд вꙋлтꙋрїй чей микꙋцй жос жꙋмѫтате фрипцй, ѿ кꙋ кѫтѫ бꙋкꙋрїе нꙋ аштептат вꙋлпѣ, шѝ кꙋм ꙟдатѫ ꙟнаинтѣ ѡкилѡр вꙋлтꙋрꙋлꙋй нꙋ иꙁбит де копачїꙋ, шѝ инима дин еи, фїинд ꙟкѫ вїе, ѡ ꙁмꙋлцѣ, шѝ ѡ ꙟгицѣ. Фїеше кареле шѝ ачѣста поате фоарте лесне гѫчи, кꙋм ꙟй ва фѝ фост атꙋнчй вꙋлтꙋрꙋлꙋй.

Ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Нꙋ те ꙟсоцѝ кꙋ чине нꙋ ещй дин дестꙋл а те ꙁмꙋлџе де пѫр, ꙁиче оун кꙋвѫнт бѫтрѫн, кѫ спре чине се плѫнг май мꙋлт ѡаменїй, де кѫт спре вечинїй, шѝ прїатенїй сѫи, кꙋчи, астѫꙁи се сѫрꙋтѫ шѝ се прїетенеск, ꙗрѫ диминѣца се сꙋдꙋе, ши се сфѫдеск, оунїй пѫти-

мéск пéнтрȣ рєѡтáтѣ ши недрептáтѣ лѡр деспре ѡ̑ парте, ꙗ̆рѫ деспре ӑлта, пентрȣ нещїинца ши блѫстемѫцїиле лѡр, нȣ те ꙟсоцѝ кȣ чи́не нȣ те коноще, ши нȣ те ꙟ прїетени кȣ чей май потѣрничи де кѫт ти́не; ꙗ̆рѫ май вѫртóс нȣ прїимѝ пре ни́мене ꙟ прїетенїе май наи́нте пѫнѫ че нȣ ꙟл вей коноаще бине кȣм а̂ȣ трѫи́т кȣ чей май наи́нте прїáтени а̂й сѫй, дрептáтѣ чѣре ка нимѫрȣй кѫт май ми́кѫ а̂сȣприре сѫ нȣй фáчем: ꙗ̆рѫ фáпта чѣ бȣнѫ воаще ка сѫ ѫжȣтѫм ӑлтѡра, шѝ сѫле фáчем би́не, ми́нтѣ чѣ сѫнѫтоáсѫ тáре не порȣнчѣще ноáѡ, ка сѫ не пѫзим фóарте, сѫ нȣ не фáкѫ рѫȣ чи́нева, ши тóкма де а̂р вои̂, сѫ нȣ поатѫ ни́чи де кȣм; а̂чáста є̆ май фѫрѫ примéждїе, шѝ фѫрѫ де грижѫ; кѫ, пѫнѫ кѫнд поате сѫ не фáкѫ ноáѡ рѫȣ чи́нева, де ва врѣ̀, пѫнѫ а̂тȣнчи нȣ стѫм ной пре май бȣн пичóр; ной вом ведѣ̀ ꙟ мȣлте фáбȣле, кѫ, бȣлпѣ ꙟ мȣлте ꙟпрежȣрѫри, кȣ бȣнѫ причѣпере, ши ꙟцѫлепчȣне саȣ пȣртáт, ꙗ̆р а̂и́чи кȣ тóтȣл саȣ рȣшинáт, кѫ а̄ би́не а̂ȣ щїȣт кѫ вȣлтȣрȣл є̆ фóарте бȣкȣрóс шѝ ꙟи пла́че є̆пȣри, шѝ вȣлпи а̂ мѫнка́; а̂пóи чи́не ꙗ̆ȣ зис, є̆й, кȣ є̆л сѫсе ꙟсоцѣскѫ, ши сѫсе ꙟвечинѣзѫ, чи ю̂кирѣ чѣ де мѫри́ре дешáртѫ, пре кѫцй дин чей кȣ ми́нте ꙗ̆ȣ фѫкȣт фѫрѫ ми́нте, шѝ пре чей стрѫкѫтѫтóри шѝ ӑцей ла ми́нте ши ла ведѣре; ꙗ̆ȣ ѡрби́т? пре вȣл-

тȣр

тȣр ꙟл а̂бѣ̀ ꙟ вечинѫтáте, нȣ є̄ глȣмѫ, кѫ, а̂чáста формос сȣнѫ! чи чѣа че не ꙟ вацѫ пре ной фáбȣла а̂чѣста, май формос є̄ка сѫ ꙟцѫлѣгѫ чел пȣтѣрник, шѝ сѫ нȣ се нѫдѫждȣáскѫ ꙟтрȣ пȣтѣрѣ са, кѫчи ю̆сте ѡ̆кюла жȣдекѫцїи, кáреле тóате ле вѣде, спȣн кѫ се мѝрѫ тȣрчїй, кѫ́чи мȣлт чер дела дѫншїй, чи ꙟкѫ де се ва чѣре ꙟнапóи тоате, кѫте а̀ȣ лȣáт є̆й дела ӑлцїй, пȣцин ѡ̆аре че ле ва рѫмѫнѣ̀.

2.

Вȣлтȣрȣл сѫцетáт.

Оўн вȣлтȣр шезѫнд ꙟтрȣ оу̂н лок ꙟнáлт, пѫндѣ̀ доáрѫ шѣр вѫна̀ чева де прѫнз, ꙟ̆сѫ, кȣм а̂дѣсе ѡ̆рй сѫ ꙟтѫ́мплѫ, кѫ а̂чéла, кáреле ва пре ӑлцїй сѫ вѫнѣзѫ, пре сине ꙟсȣшй се вѫнѣзѫ, шѝ кáреле порнѣще дȣпѫ лѫ́на ӑлтора нефїинд змȣлсѫ є̆л ꙟ̆сȣшй вине а̂кáсѫ тот тȣнс. Кѫ́чй, оу̂н вѫнѫтóрю фїинд а̂чѝ ѡ̆аре оўнде а̂скȣнс, а̂ȣ сѫцетáт пре вȣлтȣр. Ѡ̄х а̂л мїеȣ а̂мѫрѫ́т бѫнáт, а̂ȣ пре ти́не тѣм а̂щептáт є̆ȣ ӑичѣ! ꙟчепȣ, жȣмѫтáте

мóрт

морт фіинд, ꙟ грѣꙋ вꙋлтꙋрꙋл шіе. Даръ кꙟнд ꙟкъ бъзꙋ ла капетꙋл кодориццей (сꙋлницей) пѣне де вꙋлтꙋр, зисъ ѿ тикълосꙋл де еꙋ! сфꙟршиндꙋши віаца, аꙋ доаръ ꙟсꙋши пѣнеле мѣле мъ ѡмоаръ, нꙋмай е ꙟтꙟіа де жале пресъцатъ, кꙟт ꙟмй е пре пѣнеле мѣле.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ѻмꙋл чел недрепт ши ръꙋ, іасте асѣмене вꙋлтꙋрꙋлꙋи фабꙋлей ачестіа, кꙟчй, тот гꙟндѣще, ши искодѣще шиший бате капꙋл кꙋм ар фаче ръꙋ алтꙋа, пꙟнъ кꙟнд каде ел ꙟсꙋши ꙟ рꙋ. Апой атꙋнчи плꙟнџе ши съ ваетъ. Драціи міей Нъскъторй ши пъринцй! Ертацимъ пентрꙋ ачѣста лꙋоаре де сѣмъ: дѣкъ тата ши мꙋма нꙋ се іꙋбеск ꙟтре сине ши нꙋ се чинстеск, апой дин чине се вѡр ꙟвъца фіий лѡр, ка съй чинстѣаскъ, ши съй іꙋбѣаскъ? сокотицй, дрепт ачѣа ка съ дацй прꙋнчилѡр востри дин пꙟрга тинерѣцелѡр модꙋл фаптелѡр бꙋне, дѣкъ пофтицй съ въ фіе воаѡ бꙋнй, іар май бꙟртос аша съ фій кътръ нъскъторіи тъй, кꙋм пофтецй съ фіе прꙋнчіи: кꙋ дрептꙋл се плꙟнџе вꙋлтꙋрꙋл спре пѣнеле сале, Къ, немика нꙋ е ѡмꙋлꙋй май кꙋ жале, де кꙟт кꙟнд пътимѣще дела ай съй, ши дела нѣмꙋл съꙋ, чине

цѣꙋ скос ѡкій? фрателе! пентрꙋ ачѣа аша афꙋнд, зик бътрꙟній: аша даръ дела чине ва ашепта ажꙋторію? дечй съ не черкъм пре ной ꙟшине, нꙋ кꙋмва сꙟнтем ной причина, къ нꙋ не іꙋбеск нꙋмерѡсіи, ши пріатеніи; кꙟчи ачела кареле ꙟсꙋши лꙋй ꙟ лꙋме ꙟший іасте пріатен нꙋш ва доблꙟнди шіе крединчоший пріатенй. Ши кареле нꙋмай ꙟсꙋший лꙋи ꙟший плаче ши ꙟший слꙋжаще, ачела аре домн кꙋ тотꙋл небꙋн.

3.

Лєꙋл ши Кꙋлпѣ.

Лєꙋл ꙟделꙋнг віецꙋинд ши фоарте ꙟбътрꙟнинд, нꙋ пꙋтѣ ничй кꙋ іꙋцимѣ, ничй кꙋ вꙟртꙋтѣ са ка ꙟ врѣмѣ тинерѣцелѡр пре алте віецꙋитоаре съле сꙋпꙋнъ ши съле мъннꙟнче; гꙟнди даръ, ши сокоти ꙟ тот кипꙋл, ꙟтрꙋ ачѣстъ тикълоасъ циркꙋмстанціе (старе ꙟпрежꙋр) че ва фи де дꙟнсꙋл май пре оурмъ, ꙟй вени ꙟ минте, къ, де мꙋлте ѡрй аичй пре пъмꙟнт, чѣле че нꙋ се пот кꙋ пꙋтѣрѣ, ши вꙟртꙋтѣ бирꙋи, мъестріа

шѝ йстецимѣ лѣсне ле а̂дꙋче спре а̂чѣст сфжр-
шѝт. Дрепт а̂чѣа саꙋ фѫкꙋт болнав, шѝ
ѫтржнд ѫ пе́щера са саꙋ ѫтинс шѝ саꙋ лꙋн-
џит кѫтꙋй де лꙋнг, а̂по́й а̂ꙋ ресона́т, шѝ а̂ꙋ
фѫкꙋт щи́ре, ѫ тоа́те ла́тꙋриле, шѝ претꙋ-
ти́нденѣ саꙋ дꙋс ворбѫ, кѫ, лѣꙋл чел ѫ-
фрикоша́т, се мꙋнчѣще кꙋ сꙋфлетꙋл ѫ гꙋшѫ,
ши траџе де моа́рте, шѝй а̂проа́пе де сфжр-
ши́т, Нꙋмай кжт нꙋ й̂ꙋ е̂ши́т сꙋфлетꙋл; а̂-
девра́т е̂сте, кѫ, чи́не че пофтѣще лѣсне крѣ-
де. Аꙋзи́нд а̂чѣсте віецꙋитоа́реле, мꙋ́лте дин
трж́нселе, оу̂на пре а̂лта, не а̂щептжнд, саꙋ
ѫбꙋлзи́т, ка́ре май ѫтжю сꙋпт нꙋме де чер-
чета́ре ва ѫтра̀ ла Лѣꙋл чел че ѫ̂ши́ сфжрше-
ще сꙋфла́рѣ, шѝ оу̂йтжндꙋсе ла перичꙋнѣ
лꙋй сѫши́ ѫдꙋлчѣскѫ ѡ̂кїй; Сѫра́кꙋл віе́тꙋл
Лѣꙋ! че фѫчѣ е̂л вѫ[illegible]ндꙋсе де а̂тжте жига́-
нїй ѫпресора́т? кжнд пре оу̂на, кжнд пре а̂л-
та а̂пꙋкжнд лꙋпиш, ка болнавꙋл спре ѡ̂біе́к-
тꙋри шѝ пофте ле сфинцѣ шѝ ле жертвѣ.
Май пре оу̂рмѫ, ѣтѫ шѝ Вꙋлпѣ, ка́рѣ прин
оу̂шѫ привинд, нѡа! кꙋм е̂ши́ оу̂нкюле? рѫꙋ
драгамѣ фїйкѫ, рѫспꙋнсе лѣꙋл: шѝй зисѫ: дарѫ
винѡ май а̂проа́пе де мѫ везй! е̂ртѫмѫ оу̂н-
кюле

кюле, кѫчй нꙋ а̂м врѣме, ѫ̂мй е̂сте грѣꙋ,
а̂ꙋ рѫспꙋнс ѫцелѣпта жига́нїе, шѝ нꙋ щїꙋ кꙋм,
ничй ѫ̂мй кам е̂сте воѧ, кѫчй вѫд мꙋлте
оу̂рме кѫтрѫ тине, ѣр де кѫтрѫ тине ни-
чй оу̂на.

Ѫвѫцѫтꙋрѫ.

Ѫтрꙋ а̂чѣстѫ фа́бꙋлѫ поа́те фїеще ка́реле
сѫши́ а̂фле ѫвѫцѫтꙋрѫ лꙋиши́. Ѡаменїй чеи
а̂сꙋпритори́, рѫй шѝ недре́пцй, че нꙋ пот кꙋ
пꙋтѣрѣ, а̂чѣа кꙋ мѫестрїа, кꙋ виклешꙋгꙋл шѝ
кꙋ префа́черѣ, фак, спꙋн де а̂чел е̂сте́ц шѝ по-
литик Папа, Ксист, а̂чѣста май наинте пжнѫ
а̂ нꙋсе пꙋне Папѫ, а̂ꙋ оу̂мбла́т тот а̂плекꙋша́т,
саꙋ гжрбов, мѫсарю де мрѣже пре масѫ а̂вжнд,
пржнзѣ, ѣр кꙋмꙋл фѫкꙋрѫ папѫ ѫда́тѫ се ѫ:
дрептѫ ши се ѫцепени́ [illegible]май вине де кжт фїеще
ка́реле Кардинал. Ѫм а̂флат а̂кꙋма кѣиле сфн-
тꙋлꙋй Петрꙋ, а̂ꙋ зис оу̂нꙋй прїатен а̂л сѫꙋ,
ка́реле се мира̀ де а̂чѣстѫ скимба́ре; нꙋ не тре-
бꙋеще а̂ оу̂мбла̀ май мꙋлт а̂плека́т (гжрбов)
Ѣрѫ кжнд а̂ꙋ вѫзꙋт мрѣжа пре ма́са са, а̂ꙋ
ѫчепꙋт а̂ сꙋдꙋй пре слꙋга са пре бѫтржнꙋл
Ѡнꙋфрїе, везй кѫ е̂шй фѫрѫ крїерй, грѫинд:
чецй требꙋа́ще май мꙋлт мрѣжа, дакѫ сжнт
тоцй

тоцй пещїй вѫнацй? Ѡмꙋл виклѣн, шй а̂мъ-џиторїю дꙋпъ врѣме съ поартъ, шй се ꙟ бракъ кѫнд ꙟ пїале де лꙋп, кѫнд де вꙋлпе, ıаръ кѫнд сѫнт де липсъ, шй де ѡае, шй токма ши ꙟчѣ де сфинт. Пъѕѣще гѫщеле кѫнд ле споведѣще вꙋлпѣ, шй ле повестѣще лꙋпꙋл! а̂ша ѕиче оун кꙋвѫнт а̂ оунꙋй ꙟцелепт Енглеѕ, къ ной а̂ша сѫнтем ꙟтрꙋ а̂чѣстъ пїеле а̂ ноастръ кѫт ничй ноаѡ ꙟсꙋшй нꙋ требꙋе кꙋ тотꙋл съне ꙟкрѣдем, нꙋ крѣде нашꙋле, къ кѫнѣскъ є҃ гꙋра, шй лакомй сѫнт ѡкїй ла погаче, нꙋ лъса лаптеле пре сꙋфлетꙋл вицелꙋлꙋй, ѕик бътрѫнїй Романй, а̂чѣста ной тоцй, мꙋлцемитъ лꙋй Дм҃неѕеꙋ, щим; нꙋ є҃ делипсъ ка єꙋ а̂кꙋм май наинте съ ѡспꙋн, феричитъ шй де Домнеѕеꙋ бинекꙋвѫнтатъ є҃ инима чѣ кꙋратъ, шй дрѣптъ, чй ꙟсъ ласъ съ фїе, ıаръшй кꙋ минте шй ꙟцелѣџере бꙋнъ, ıаръ май бѫртос кꙋ а̂чѣа, пре карїй нꙋй коноащем, къ че фолос-ꙟмй ıасте, къ мав ꙟвъцат татъл мїеꙋ ка єꙋ съ нꙋ ꙟшел пре нименѣ, дѣкъ нꙋ мав ꙟвъцат кꙋм воїю фаче ка съ нꙋ мъ ꙟшѣле шй пре мине алцїй, гръѩще Жилблаѕ, вꙋлпѣ не дъ ноаѡ а̂ичѣ минте, шй ꙟвъцътꙋръ, съ нꙋ гръим ничй ѡдатъ а̂ша ıуте ꙟтрꙋ лꙋъриле ꙟнаинте а̂ ноастре, ıартъ оункюле, къ нꙋ ам-кѫнд, оурмеле мъ спъймѫнтѣѕъ: кꙋ греꙋ є҃ а̂ кꙋноаще пре ѡм! шй кꙋ кѫт сѫнт а̂ле ꙟкꙋйба май дꙋлчй шй май нѣте-

де

де кꙋвинтеле, кꙋ а̂тѫта май мꙋлт тръбꙋе а̂фи ꙟ пазъ, шй бине є҃ а̂ лꙋа сѣма кꙋм сѫнт пре лѫнгъ дѫнсꙋл оурмеле, а̂декъ: чине є҃? шй кꙋм съ поартъ шй пъшѣще ꙟ лꙋкръриле сале а̂кꙋма? шй кꙋм сав пꙋртат май наинте, ıасте май мꙋлт де доаѡ мїй де анй де кѫнд съ плѫнџе Еврипид, къ є҃ мꙋнкъ, а кꙋноаще пре ѡм; гръинд: ıаꙋрꙋл кареле є҃ минчинос, а̂ꙋ дат Дꙋмнеѕеꙋ сѣмне ка съл коноаскъ ѡаменїи, ıаръ а̂ бърбатꙋлꙋй кꙋ че пꙋтем ръꙋл съл коноащем, ничй оун семн пе трꙋп нꙋ ıаꙋ дат.

4.

Леꙋл, Лꙋпꙋл, шй Вꙋлпѣ.

Леꙋл чел май ꙟтѫю шй май маре де кѫт тоцй леїй, шй ꙟпъратꙋл тꙋтꙋрѡр бїецꙋитоарелѡр, а̂флѫндꙋсе ꙟтрꙋ ѡ̂ слабъ сънътате, нꙋ май єшѣ дин пещера са, мꙋлцй Леи министрїй ꙟпъръте́щй шй а̂ле а̂лтор добитоаче боерй шй къпетенїй, шй мъемꙋчиле, ши токма перкълабиле (бирꙟїй) а̂ мъемꙋчилѡр, сав а̂дꙋнат, шй сав стрѫнс съ черчетѣѕе, шй съ вадъ пре леꙋ ꙟпъратꙋл

лѡр.

лѡр. Іӑръ лꙋ́пꙋл чел май маре а̂л лꙋ́пилѡр Мꙋселїꙋм де мꙋлт цинѣ̀ ми́нте, ръꙋ̆ пизмꙋ̀ѧ оўнꙋ̆й вечи́н бътрѫ́н вꙋлпо́ю̆, кѫчй а̂че́ста приндѣ̀ гѫ́щеле чѣле май гра́се, шѝ ꙟ̆сꙋ̆шй пре си́не се ѿ̂спъта̀, фъръ кѫт май микъ па́рте сѫ тримитъ, саꙋ сѫ зи́къ, вечи́не! ви́нѡ сѫ прѫнзи́м; пентрꙋ а̂чѣ́стѣ не ꙟчета́т къꙋта̀ а̂вѫ́нд къщи́г кꙋм ва фа́че дин вꙋ́лпе пъпа́ръ, шѝ тот а̂ꙋ а̂щепта́т врѣ́ме кꙋ при- леж, дечй невъзѫ́ндꙋл ꙟтрꙋ а̂чѣ́стъ а̂дꙋна́ре, а̂ꙋ ꙟ̂чепꙋ́т а̂ клевети̇̀ а̂сꙋ́пра лꙋ́й, гръи́нд: къ Вꙋлпо́ю̆л нꙋ нꙋ́май нꙋ ѿ̂менѣ́ще, чѝ ꙟ̆къ трѣ́че кꙋ ведѣ́ръ шѝ де батжо́кꙋръ ци́не пре до́мнꙋл съꙋ, ӑдекъ: пре Леꙋ токма ꙟ̆трꙋ а̂чѣ́стъ врѣ́ме сосѝ шѝ вꙋлпо́юл ла оўшъ, оўнде ꙟ̆шй а̂ꙋзѣ́ ла́ꙋда де́ла Лꙋп вечи́нꙋл съꙋ, ꙟ̆съ ӗл фъкѫндꙋсе къ неми́ка нꙋ щі́е де а̂чѣ́лѣ, кꙋ кꙋтеза́ре а̂ꙋ ꙟ̂тра́т шѝ а̂ꙋ стъ- тꙋ́т ꙟ̂ ми́жлокꙋл пе́щерїй, шѝ а̀ по́й фъкꙋ̀ Ле́ꙋлꙋй плека́тъ реверенцїе. ꙟ̆съ ле́ꙋл кꙋ то́тꙋл а̂при́нс де мѫні́е, некъꙋтѫ́нд ни́чй ла ꙟ̂кинъчꙋ́не, ни́чй ла комплемѫнтꙋриле лꙋ́й, кꙋ глас де тꙋ́нет а̂ꙋ ꙟ̂чепꙋ́т, а̂ зи́че. Формо́с ӗщй, формо́с, даръ а̂ша̀ е̄ а̂чѣ́ста! кѫнд

сѫнт

сѫнт сънъто́с, а̂ тꙋ́нчѣ тꙋ е̂щй ꙟтѫ́ю̆ лѫн- гъ ми́не, іӑръ кѫнд сѫнт болнав, тꙋ ӗщй май ꙟ̂ оўрмъ. ꙟ̆съшй ꙟкрединца́рѣ, дра́го- стѣ мѣ чѣ къ́тръ Ти́не шѝ гри́жа пентрꙋ сънъта́тѣ та, а̂ꙋ причинꙋи́т а̂ша̀ ꙟ̂тѫрзїа́ре, ꙟ̆съ лѣ́кꙋрй а̂дꙋ́к цїе, ръспꙋ́нсе вꙋлпо́юл. Каре е̂ а̂чѣ́ѧ, шѝ че е̄. Спꙋ́не кꙋ гра́ба, спꙋ́не, шѝ нꙋ те ꙟ̂дой? къ маре ва фѝ пла́та та де́ла ми́не, шѝ мꙋлцеми́рѣ мѣ, ꙟ̂й зи́се ле́ꙋл: а̂тꙋ́нчй ръспꙋ́нсе вꙋлпо́юл, порꙋнчѣ́ще сѫ белѣ́скъ оўн лꙋп вїꙋ, а̂по́й ꙟ̂ пїѧ́лѧ лꙋй чѣ ка́лдъ сѫ те ꙟ̂бъле́щй, шѝ ꙟ̂ пꙋци́нъ врѣ́ме ꙟ̂цй ва фѝ май би́не, мъ при́нд пре пїѧ́лѣ, шѝ пачо́ареле мѣ́ле чѣ́ле де вꙋ́лпе, фъкꙋ̀ ꙟ̂- пъра́тꙋл кꙋ ка́пꙋл, ꙟ̂да́тъ, съри́ръ ле́їй, шѝ а̂пꙋка́ръ пре лꙋп, ши́л ꙟ̂чепꙋ́ръ а̂л белѝ де вїꙋ, а̂чѝ тикъло́сꙋл лꙋп ꙟ̂чепꙋ̀ лꙋпѣ́ще а̂ збїера̀, шѝ а̂се въета̀, а̂тꙋ́нчй ꙟ̂й зи́съ вꙋл- по́юл, кꙋм а̂й флꙋера́т, вечи́не, а̂ша̀ жоа́къ а̂кꙋ́ма!

ꙟ-

Ꙟвъцътȣръ.

Ачѣста ѥсте а ѡаменилѡр челѡр нелȣминацїй ла минте, кȣ ꙟвъцътȣриле чѣле кȣрате, карїй вїецȣеск ꙟ можичїа чѣ крȣдъ, шѝ проастъ, ꙟ гроаса ворварїе, карїй кȣ пропрїетъциле челѡр кȣ патрȣ пичоаре сѫнт асѣменѣ плекацїй. Ꙟпъратȣл кареле нȣ ꙟкȣнџȣръ църиле сале, шѝ нȣ каȣтъ май департе дела сине пънъ ла хоторȣл саȣ марџинѣ чѣ май дежос, адевърȣл чел гонит шѝ аскȣнс, кареле нȣ чѣре ши нȣ чаркъ съ кȣноаскъ пре ачеа карел ꙟкȣнџȣръ шѝ крѣде ачелȣа, кареле май ꙟтѫю вине, шѝ ачелȣа кареле май формос щїе ворки, шѝ истецѣще минцй, шѝ кȣ мъестрїе а амъцй шѝ асе лингȣшй, ѥ асѣменѣ кȣ лѣȣл факȣлей ачестїа кареле крѣдѣ тоате кѫте ꙟй спȣне лȣпȣл, Ѥр кѫнд вени вȣлпѣ, чѣа че щїа кȣ май дȣлчй граюрй грѫй, шѝ минцй, ласъ съ цинъ атȣнчй лȣпȣл бине; ѡмȣл чел юбиторю де довѫндъ шѝ лаком, ѥсте асѣмене лȣпȣлȣй ачестȣа, кареле пизмȣа вȣлпоюлȣй, нȣ пентрȣ къ фȣръ, шѝ репѣще де ла алцїй, чѝ пентрȣ къ нȣл фаче шѝ пре дѫнсȣл пърташ фȣртишагȣлȣй, шѝ репитȣрилѡр лȣй, ꙟсъ вȣлпоюл аичѣ нȣ жоакъ рола а персоаней врѣдниче де ѡсѫндире. Къчй шѝ ѥл минте, кȣм май бине поате, дечй трѣбȣе

сѫ

сѫ исе ѥрте, фїинд къй ѥсте пънъ ла грȣмаз. Кѫнд вине фȣрка ла ѡкй, кȣ грїȣ ѥсте, ачелȣа кареле нȣ щїе съ шовъркъаскъ. Пȣцинй сѫнт ꙟ лȣме Сокрацй шѝ Катонй, ꙟтрȣ аша критичещй ꙟпрежȣрърй шѝ цирквмщанцїй, карїи ар лȣа лорȣшй спре мод пре вȣлпоюл ачеста, ꙟсъ ачѣста нȣ ѥ асе тѣме ꙟтрȣ ачел норѡд, кареле юбѣще дрептатѣ, шил стъпѫнѣще, стъпѫниторю лȣминат, оунде аȣ леџиле чѣле дрѣпте пȣтѣрѣ лѡр, шѝ оунде сѫнт дажничїй, шѝ сȣпȣшїй кȣ ꙟвъцътȣрй лȣминате, шѝ факъторй де бине, щїинд че сѫнт дѣторй ѥй ꙟпъратȣлȣй лѡр ка пъринтелȣй челȣй де комȣн, шѝ че ѥ ꙟпъратȣл дѣторю лѡр, шѝ фамилїей лѡр, ка оун пъринте; аȣ ꙟтребат, пре оун бътрѫн Рѡман, оунде тръеск ѡаменїй май бине, бътрѫнȣл аȣ ръспȣнс, къ аколѡ тръеск май бине оунде нȣ съ тѣме чел слаб де чел май таре нічй сътѣнȣ (Їѡбаџюл) нȣ се спарїе де нѣмеш (спахїе) оунде нȣ се рѫшинѣзъ чел сърак де чел богат, нічй багъ ꙟ самъ чел де ѡменїе, че ворвѣще чел фъръ де ѡменїе де дѫнсȣл, шѝ оунде де фацъ поартъ блъстъматȣл чел ꙟферат семн ꙟ фрȣнте. Оун Везирю тȣрческ аȣ ꙟтребат пре бътрѫнїй Бошнѣчилѡр хей ре! бътрѫнилѡр! спȣнецим дрепт, сȣпт каре Башъ ваȣ фост воаѡ май бине, де кѫнд аȣ лȣат ꙟпъратȣл тȣрческ Бос-

на,

на, чинстите Везирюле! ръспȣнсе чей дрепцй кȣ инима бътрѫнй: сȣнт ачела нȣ ѣȣ фост май бине, каре аȣ порнит де аколѡ, шй наȣ май ажȣнс, пънъ ꙟ ѕіѡа де астъзй ла ной.

5.

Леȣл шй Асинȣл (Мъгарюл).

Леȣл шй Асинȣл аȣ порнит амѫндой ла вѫнат, дечй Асинȣл кȣ ѕератȣл съȣ аȣ спѫимѫнтат мȣлте віецȣитоаре кѫт леȣ фъкȣт съ фȣгъ дин пъдȣре афаръ; ꙟтре каре слобоѕиндȣсе леȣл аȣ принс мȣлте. Атȣнчѣ асинȣл мъриндȣсе ꙟтрȣ сине, аȣ ꙟтребат пре леȣ ѕикѫнд: Хей! акȣма спȣнемій че жȣдечй де гласȣл мїеȣ. Ꙟкъ мъ ꙟтребй, ръспȣнсе Леȣл: даръ токма шй еȣ ꙟсȣмй маш фи спъріат де стригарѣ та, съ нȣ те фїȣ щїȣт чине ешй.

Ꙟвъцътȣръ.

Ачѣстъ фабȣлъ iасте асѣменѣ челѡр че се аратъ ꙟфрикошацй пѫнъ че ꙟй кȣноск ѡаменій, чине сѫнт; апой дȣпъ ачѣа нименѣ съ май сȣйтъ ла дѫншій, шй кȣ кѫт ей май таре стригъ, кȣ атѫта алцій май мȣлт рѫд де дѫншій; простȣл шй прȣнкȣл фіе де че се спаріе, шй се ꙟфрикошѣѕъ, ѡмȣл чел мик ла сȣфлет темѫндȣсе, тотдѣȣна ꙟ фрикъ віецȣаще ка епȣриле. Кѫнд стригъ врѣѡ каніе, саȣ вре ѡ чоаръ гъаще, се спаріе бабеле, къчй ачѣа ꙟсемнѣѕъ моарте, адекъ къ ва мȣри чинева, Дар оунде се наск ѡаменій шй съ нȣ моаръ? аша лок пѫнъ акȣм ꙟнкъ нȣ саȣ афлат, Дар де нȣ ар фи каній, шй чоаръ, съ кѫнте шй съ къласкъ ꙟ тоатъ лȣмѣ, поате къ атȣнчѣ нȣ ар мȣри? тот ар мȣри, тот, къ моартѣ нȣ дȣпъ гласȣл каніей шй а чоарей се поартъ, чй дȣпъ рѫндȣѧла са: Пентрȣ ачѣа нȣ тръбȣе а спъріа прȣнчій кȣ де ачѣсте, къчй мȣлцй нȣмай кіар дин ѡбичаю се спаріе пѫнъ ла адѫнчй бътрѫнѣце, шй лисе ꙟфȣрникъ піелѣ де немика, май вѫртос де ли се спȣне де аша лȣкрȣри, каре ничй аȣ фост ничй аȣ вѫѕȣт врѣѡ датъ, ничй ле вѡр ведѣ. Алминтрѣ се сокотѣще ачелȣѧ, каре се тѣме прин ꙟтȣ-

нѣрек, ка нꙋ кꙋмва сѫсе ловѣскъ де чѣва кꙋ
капꙋл, аꙋ съ нꙋ кадъ ꙟ вреѡ гроапъ, кѫчи
ачѣста аре, пентрꙋ че сѫсе темъ, шѝ дече сѫсе
пъзѣскъ, нꙋ ачѣла, каре се теме, ка нꙋ кꙋмва
прин ꙟтꙋнѣрек оумблѫнд, съ вадъ вреѡ халъ,
саꙋ алт чѣва, ачѣла, ка оун невꙋн гѫндѣще,
кѫчи че поате ведѣ кѫнд прин ꙟтꙋнѣрек ни-
мик нꙋсе ведѣ, ꙟсъ ла вези че зик бъбеле, чѣле
бътрѫне, шѝ че спꙋн але, къ ачѣа, шѝ ачѣа
се ведѣ ꙟтрꙋ ꙟтꙋнѣрек, шѝ алтеле; дрепт!
дрепт! бабеле ноастре фоарте таре сѫнт ꙟче-
лꙋите ꙟтрꙋ ачѣсте шѝ май бине ар фѝ съ
такъ. Хей мъ! лесне ѥсте а зиче съ такъ.
Ꙟсъ баба Брѫндꙋше. Връжитоарѣ чѣ бътрѫнъ,
пре кꙋм шѝ баба Фрꙋга, вестита дескѫнтътоаре,
спꙋнѣ а тътѣ шѝ атътѣ модꙋри де спаиме
кѫт кꙋтремꙋр маре те ловѣ, кѫнд ле аскꙋл-
тай че спꙋнѣ, адекъ: кꙋтаре шѝ кꙋтаре
трекѫнд ноаптѣ пре лѫнгъ мормѝнте фїинд
лꙋнъ де се ведѣ фоарте бине, аколѡ аꙋ възꙋт
стрѫгоае, префъкѫндꙋсе ꙟ гаини шѝ стриго-
ни, ꙟ приколичи, апой аша се дꙋк ноаптѣ шѝ
мѫнкъ инимиле ѡаменилѡр челѡр адормици,
ба, ꙟкъ съ аꙋзим че повестѣще шѝ баба Соко-
лана, „Къ, ѡдинїѡаръ Микꙋлꙋ, кꙋ Владꙋ,
„пре времѣ кꙋратꙋлꙋи де грѫꙋ порни ръ ноап-
„тѣ кꙋ карꙋл ла холде, ꙟдатъ кꙋм ѥширъ,
„дин сат афаръ ла кѫмп, възꙋръ венинд
къ-

„кътръ дѫншїи ѡ халъ, ꙟ кипꙋл фокꙋлꙋи,
„карѣ дакъ аꙋ ажꙋнс ла дѫншїи, тоатъ саꙋ
„сфъръмат, шѝ ей де фрикъ ꙟдатъ аꙋ а-
„морцит, шѝ аꙋ ꙟкременит". Токма де аша
спаимъ, ꙟкъ шѝ май де маре фїинд кꙋпринсе
мꙋлте комꙋнитъци, шѝ плине фїинд де де-
шѣрта крединцъ, испитеск мꙋлте фъмей, пре
каре ей, адекъ май марїи локꙋлꙋи, ка нище
невꙋни, ле сокотеск къ сѫнт стригоае, дез-
бръкѫндꙋле ꙟ пїалѣ гоалъ, ка съ испитѣскъ
нꙋ кꙋмва вѡр авѣ чева семн де вре ѡ коадъ
пре трꙋп! асѣмене шѝ алте мꙋлте комꙋнитъци
сѫнт плине де аша крединцъ дешартъ. Шѝ
кред къ мꙋериле, маичеле, нъскътоареле, шѝ
крескътоареле нѣмꙋлꙋи ѡменеск ар фѝ стри-
гоае, шѝ ар мѫнѫнка пре ѡамени! Ѡ мин-
чꙋниле минчꙋнилѡр шѝ май маре де кѫт тоа-
те минчꙋниле! Аша минчꙋни съ нꙋ ле кре-
деци, ѡбїчилѡр крещини, ничи съ ꙟфрикошаци
пре прꙋнчїи чей микꙋци, шѝ фъръ де рещтате
кꙋ аша фѣлю де минчꙋни, дин каре се скор-
нѣще шѝ се наще ꙟ трѫншїи дешарта кре-
динцъ, къ ачѣсте сѫнт минчꙋни гоале дела
ѡаменїи чей прощи, шѝ ꙟтꙋнекаци ла минте
скорните, кърѡра чѣа че пꙋте, ле мироасъ,
шѝ чѣа че мироасъ, ле пꙋте, чи аскꙋлтаци кꙋм
съ фак ачѣсте, щїꙋт ѥсте, къ ла мормѝнте
сѫнт кръчи мари пꙋтреде, шѝ пꙋтрегаи, ка-

рїи

ріи ноаптѣ съ аратъ ꙟтокма ка фокȣл, ши оумбре де ла крȣчй, апой каріи саȣ ѡбичнȣит де мичи асе спъріà, трекѫнд пре аколѡ ноаптѣ, въд аша фѣлю де пȣтрегаюрй, оумбре, саȣ пре оун кѫне, саȣ мѫц алергѫнд пре ачѣа, ши ꙟдатъ се спаріе, къ мѫцȣлȣй лȣческ ѡкій ка фокȣл, дечй ачестѡра атȣнчѣ де фрикъ лисе апринде нълȣчирѣ ꙟ минте, ши ли се тȣрбȣръ сѫнцеле, спаймъ ꙟй кȣпринде пре дѫншій, ꙟкъ май вѫртос кѫнд сѫнт сингȣрй. Ꙗкȣм даръ чине поате съ зикъ: къ наȣ ꙟтрат спаима ꙟтрȣ ачел ѡм фрикос: ведеций даръ фрацилѡр ши пріетенилѡр, кȣм аȣ ꙟтрат спайма, фрика, ши нълȣчириле ꙟтре чей прощй, ши ꙟтȣнекаций ла минте, ши де оунде саȣ ѡбичнȣит а зиче, къ сѫнт хале змей, ши стригоѫ, ба ꙟкъ ши дин гȣриле оунора динтръ кѫртȣраріи чей прощй ши минчиноший ам аȣзит де ачесте минчȣнй ши никикȣрй спȣнѫнд, де каре се ꙟфрикошѣзъ ѻаменій чей прощй; ѡдатъ Кътълина слȣжника ноастръ чѣ бътрѫнъ спъріиндȣсе ꙟсъшй де оумбра єй, аȣ ꙟчепȣт а стригà — вай де мине! ши фȣга кѫт поате, іаръ кѫнд єширъ кȣ лȣмина дин касъ, кȣтаръ че іаȣ фост де саȣ спъріат, ши не афлѫнд немика, атȣнчѣ възȣ ши а ꙟсаши къ саȣ спъріат ꙟсъши де сине, оуитѫндȣсе ла [illegible]мбра са. Ѳокотици

дрепт

дрепт ачѣа, къ лȣмина є лȣминарѣ минцей, карѣ не аратъ ноаѡ адевърȣл, іар ꙟтȣнѣрекȣл крединцей дешарте фаче, ка съ не тѣмем ной ши де гънинилe чѣле май слабе ши де ѻаселе ѻаменилѡр челѡр морцй, каріи зак ꙟ мормѫнтȣрй, ши нȣ пот фаче нимърȣй ничй оун ръȣ кѫт май мик, ꙟцелепцѣще не ꙟвацъ пре ной Пиѳагор ꙟ стихȣриле сале чѣле де аȣр, де че тръбȣе съ не тѣмем, ши де че нȣ, лȣкрѣзъ ачѣа, че нȣ те ва вътъмà, ши прежȣдекъ лȣкрȣл ꙟнаинтѣ лȣкръреи, кѫнд фачй ръȣ тѣмете, іар де фапта бȣнъ веселѣщете. Фій фъкъторю де бине, ꙟцелепт, апой, атȣнчѣ вей зиче кътръ тоате, дешѣрте спъймѫнтърй, ши ꙟфрикошерй, ачѣа че аȣ зис Лѣȣл фабȣлей ачестіа кътръ Ꙗсин: ши єȣ съ нȣ фіȣ щіȣт чине єщй, маший фи спъріат!

6.

Лѣȣл, Ꙗсинȣл (мъгарюл) ши Вȣлпѣ.

Лѣȣл, Ꙗсинȣл, ши Вȣлпѣ аȣ порнит ла вѫнат ꙟпреȣнъ, кȣ аша токмѣлъ, ка ѡрй че вѡр вѫна съ ꙟпартъ ꙟтръ сине фръцѣще. іар дȣпъ че дин дестȣл вѫнат аȣ вѫнат, аȣ

зис

ꙁис леȣл кътрѫ асин, ка вѫнатȣл кȣ минте бȣнѫ съл ꙟпартъ, ꙟсъ ачеста аȣ ꙟпърцит ꙟ трей пърци асѣменѣ, дȣпъ ачѣѧ лѣȣ дат вое, ка съ ꙗ фіеще каре ѡри карѣ парте ва врѣ, ши каре ꙟй ва плъчѣ, адъѡгѫнд ачѣста, къ Ѥл ва фи ꙟдестȣлат, кȣ ѡри карѣ парте че ва рѫмѫнѣ, аша Ѥ! аша і бине! бине! ачѣѧ се кіамъ а ꙟпърци кȣ минте? ащѣптъ пȣцинтел, съ те ꙟвъц минте! ръспѣнсе леȣл мѫніѡс, апой атȣнчѣ апȣкѫндȣл, ꙟл трѫнти ла пъмѫнт, ши де тот кȣ динціи ши кȣ гіѧрѣле ꙟ мичи бȣкъци ꙟл сфърѫмъ, Дȣпъ ачѣѧ ꙁисъ кътрѫ вȣлпе, хайда! ꙟпарци тȣ акȣма: чи ачѣста виклѣнъ фіинд, аȣ пȣс тоате ꙟтрȣ ѡ грѫмадъ, ꙗр пентрȣ дѫнса наȣ лъсат нȣмай оун Ѥпȣре, дечи спȣсе Леȣлȣй: каре ши акȣй ꙗсте грѫмада. Ха! везй, прѣ ꙟцелѣптъ вȣлпе; чине тѣȣ ꙟвъцат пре тине аша ꙟцелепцѣще а ꙟпърци? простіѧ ши небȣніѧ! біетȣлȣй Ѧсин мѣȣ дат ачѣстъ поваць, Домнȣле.

Ꙟ-

Ꙟвъцътȣрѫ.

Патимиле небȣнилѡр сѫнт ꙟвъцътȣрѫ ꙟцелепцилѡр, ѡмȣл чел гѫндиторю, ши ꙟцелепт нȣ нȣмай къ се ꙟвацъ де ла чел май кȣ минте де кѫт Ѥл, чи ши дела чел май небȣн аре че ꙟвъца; кѫчи каȣтъ бине че фаче, ши че патимъ рѣ пѫтимѣще, апой тоате ачѣле ле ꙟ шіе спре ꙟвъцътȣрѫ, ши се пъꙁѣще ши се ферѣще. Ꙗръ небȣнȣл нȣ врѣ съ ꙗ немикъ дела чел ꙟцелепт, ши кȣ минте, кѫчи пре лѫнгъ алте небȣній, каре ле аре, ачѣста ꙟй ꙗсте чѣ май маре небȣніе, къ се фаче пре сине май кȣ минте, ши май ꙟцелепт, ши ꙟшй ціне кȣ рȣшине а ꙟвъца чева дела чинева. Ѡмȣл чел небȣн, ши фіинд ꙟ мѫндріе, непȣтѫнд ачѣ причѣпере, де чѣѧ че нȣ щіе, чѣѧ че щіе, исе паре, къ Ѥ тот че се поате щи ши исе каде съ щіе, пентрȣ ачѣѧ кѫчи аȣ лȣат Ѥл ꙟ кап, де ар фи ши стрѫмбе, ши нȣ дин дестȣл, саȣ минчиноасе, Ѥл воѧще ка съ рѫмѫнъ аша. Де ꙗсте ленос, нȣ ва Ѥл съшй батъ капȣл, ка май департе съ ажȣнгъ кȣ минтѣ: Де ꙗсте слаб де минте, Ѥл нȣй врѣдник, ꙗръ де Ѥ ши фълос кȣ мѫндріе (къ че Ѥ май рѣȣ) Ѥл нȣ ва ничй де кȣм съ се кȣноаскъ пре сине, ши съсе плѣче, ка съ ꙗ

врѣѡ

врѣ́ѡ ꙟ̂въцъто̆ръ дела чи́нева, ши̇ ꙟ̆къ че є̄ май ꙟ̂дъ́ръ́тник, ши̇ май не́грȣ лȣ̆крȣ, ва̀ кȣ си́ла ши̇ пре ӑлцій спре май ма́ре рȣши́не, а̂пой̆ гръаще, пърли́тȣл, че ꙟ̆й вине ꙟ̂ гȣ̆ръ, ши̇ ꙟ̂ми́нте, пъша́ще ꙟ̂на́инте, ничй ꙟ̄ са́ма, ка ѡ̆рбȣл, кѫнд фȣџе прин и̂ма́лъ (тинъ) мѣ́рџе нȣ̆май ꙟ̆трȣ оўн норо́к, оўнде ва покни̇ съ покнѣ́скъ, чей ва да̀ де ка́п, съй дѣ̀ ѡ̂-да́тъ, ла є̆л є̆ тот оўна. Іаръ ѡ̆мȣл ꙟ̂целе́пт де а̂р щи̇ кѫт, ши̇ май кѫт, то́тȣшй а̂скȣл-тъ кȣ ма́ре а̂те́нціє (лȣ́аре де сѣ́мѣ) че вор-бе́ск ӑлцій, ꙟ̆къ, ши̇ а̂чѣ́а че щіє, є̆л є̄ бȣкȣ-ро́с май бине а̂ ѡ̂щи̇, ши̇ че нȣ щи̇ нȣ гѫн-дѣ́ще, къ щіє, ши̇ че є̆ бине кȣ веселіє, ши бȣкȣрос а̂скȣ̆лтъ, ши̇ примѣ́ще ѡ̆ри̇ де́ла чине, ши̇ а̂ша̀ дин ӡи̇ ꙟ̂ ӡи, май кȣ ми́нте май ꙟ̂це-ле́пт, ши̇ май перфе́кт (де съвѫрши́т) се фа́че, ꙟ̆съ, тръ́бȣе а̂ не ꙟ̂то́арче іӑръшй ла фабȣ̆ла но́астръ, ка́рѣ пре ле́ȣ пȣне ꙟ̂на́инте: а̂и́чѣ пре ѡ̆мȣл чел недре́пт, ши̇ си́лник, кърȣа неми́ка нȣ̆є дре́пт ши̇ кȣ ми́нте, че нȣ є̄ спре добѫ́н-да лȣй; къ ла а̂ша̀ ѡ̆м фъръ кȣџет ши̇ фъръ де ѡ̂меніє а̂ кѣȣта̀ дрепта́те а̂чѣа ꙟ̂семнѣ́ӡъ пери́ре си́нгȣръ а̂шй траџе чи́нева а̂сȣпръшй, ꙟ̆синȣл кȣ йнимъ дрѣ́птъ, тикъло́сȣл, не а̂дȣче а̂ми̇нте, ка съ нȣ не ꙟ̂соци́м кȣ чел май пȣтѣ́рник де кѫт но́й, іӑръ че не ꙟ̂

ва́цъ пре ной вȣ̆лпѣ, а̂чѣ́а є̆ȣ ѡ̂ лас съ гѫ-чѣ́скъ фїеще ка́реле.

7.

Ле́ȣл ши̇ Оўрсȣл.

Ле́ȣл ши̇ Оўрсȣл, а̂ȣ порни́т прин пъдȣ́ре кътѫ́ндȣшй че́ва лѣ́к пентрȣ фо́аме, де́чй а̂ȣ ꙟ̂тимпина́т а̂мѫндо́й оўн че́рб тѫнър ши̇ грас, пре ка́реле оўнȣл де ѡ̂ па́рте іӑръ а̂л-тȣл де ӑлтъ па́рте, ле́сне лаȣ принс, шй ѡ̂морѫ́т, дȣ́пъ а̂чѣ́ѫ воинд съл ꙟ̂па́ртъ ꙟ̂ до́аѡ, фїеще ка́реле сокотѣ̀ дȣпъ фо́алеле лȣй чел го́л, къ жȣмъта́те ꙟ̂й є̄ пȣци́н, кѣ́чй фїеще ка́реле воѫ̀ съл ӑибъ тот, саȣ ꙟ̂тре́г, а̂ша̀ да́ръ а̂ȣ ꙟ̂чепȣ́г пре лѫ́нгъ дѫн-сȣл а̂се дъпъра̀, ши̇ а̂се ӡгъръѫ̀ пънъ че а̂ȣ слъби́т, шй а̂ȣ къӡȣ́т а̂мѫндо́й жос ла пъ-мѫ́нт, іӑръ вȣлпѣ въӡѫ́ндȣй пре є̆й а̂ша̂ деспърци́цй ӡъкѫ́нд; ꙟ̂че́т, ꙟ̂че́т, а̂ȣ трас че́рбȣл. ꙟ̆съ є̆й въӡѫ́нд а̂чѣ́ста, а̂ȣ ӡи́с ꙟ̂тре си́не, а̂біа̀ мишкѫ́ндȣсе, Хай! Хай!

ръꙋ норокошїй, шѝ тикълошїй де ной, ꙗтъ, къ пентрꙋ вꙋлпе пꙋцин де нꙋ пїердꙋръм-капетеле, шѝ вїаца ноастръ, нꙋ ам врꙋт жꙋмъмате, акꙋма авем нимика.

Ꙟвъцътꙋръ.

Несътꙋрарѣ шѝ лъкомїа мїй де ръѡтъцй адꙋче асꙋпра ѡаменилѡр, ачѣста сѣмнъ претꙋтинденѣ деспърцире шѝ незꙋнирй, деспарте пре фрацїй чей дин трꙋн трꙋп шѝ пре прїатенїй чей ꙗꙋбицй! чей некꙋний! ничй къ щїꙋ кѫт є май мꙋлт де жꙋмътате, де кѫт тот. Ѳтригъ, желꙋиндꙋсе, бътрѫнꙋл Ісїѡд: оун феричит кꙋвѫнт! кърꙋа де ꙗр оурма ѡаменїи фоарте норокошй ар фи, жꙋмътате кꙋ ꙟцелѣцере, шѝ кꙋ дрептате! ꙗсте май мꙋлт шѝ май спорник, къчй є кꙋ бинекꙋвѫнтарѣ лꙋй Дꙋмнезеꙋ, де кѫт ꙟтрегꙋл, кꙋ недрептате шѝ кꙋ блъстем, Farina de diavolo va presto, in semola. Кꙋ ꙟцелепчꙋне гръѣще чꙋмелитꙋра Італїенѣскъ, ѕикѫнд: къ фъринa Дїаволꙋлꙋи де грабъ мѣрџе ꙟ търѫце, шѝ ꙗръ; каре кꙋ недрептате агонисѣще, ачела кꙋ дїаволꙋл ресипѣще; шѝ, кареле кꙋ сꙋспинꙋриле алтора ѕидѣще касъ, нꙋй вѡр вїецꙋи непоцїй ꙟ трѫнса,

са,

са, ачѣсте адевърꙋрй аша сѫнт арътате, шѝ коноскꙋте, кѫт нꙋ ꙗсте де липсъ а гръй мꙋлт пентрꙋ дѫнселе.

8.

Леꙋл шѝ Єпꙋриле.

Леꙋл кътѫнд ѡаре че де прѫнѕ, аꙋ възꙋт оун єпꙋре грас ꙟтрѡ десиме, шѝ пꙋтѣ лесне съл принде, шѝ съл ꙟгитъ, ꙟсъ възѫнд май департе оун черб, ꙟдатъ се слобоѕй дꙋпъ дѫнсꙋл, атꙋнчѣ єпꙋриле се дещептъ, шѝ ꙟтинсъ фꙋга, ашиждерѣ шѝ черꙋбꙋл скъпъ, атꙋнчѣ Леꙋл сaꙋ ꙟторс оунде іꙋ фост лъсат єпꙋриле, дар ръꙋ норокосꙋл, къ єпꙋриле ꙗꙋ факꙋт оун топор, къ аꙋ афлат нꙋмай локꙋл, оунде ѕъкꙋсе, атꙋнчѣ Леꙋл, ꙟчепѫнд аший линџе бꙋѕеле, клътѣ кꙋ капꙋл, ѕикѫнд: ꙗтъ минтѣ мѣ, воинд черꙋбꙋл, пїердꙋю єпꙋриле.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣ́ръ.

Прекȣм чѣ трекȣтъ, аша ши ачѣстъ фабȣлъ їаръший ꙟпротива лъкомїей кȣвинтѣзъ; къ алегъторюл, нȣ ѥ тотдеȣна гѫчиторю, ши чине воаше тотдеȣна май мȣлт, ачела пїарде ши кѫт аȣ авȣт, къ май бȣн ѥ оун єпȣре ꙟ блид, де кѫт дой прекѫмп, чей амѫнъ нȣй минчȣнъ, зик бътрѫни. Кȣ дрептȣл, ачѣсте регȣлий нȣ сѫнт пентрȣ тоцй ничй пентрȣ тоатъ врѣмѣ, къ, кареле се тѣме съ нȣ пїардъ, де пȣцине ѡрй ва добѫндй чева! audacem fortuna juvat. Фїинд къ, челȣй слобод, ши норокȣл їй ажȣтъ; аичй зик латинїй: ши кареле се тѣме де вѫнтȣриле чѣле марй, съ нȣ се дȣкъ пре маре, ши чине се тѣме де брȣмъ, съ нȣ съдѣскъ вїе, апой че ар фи? немика алтъ, фъръ нȣмай липсе ши неажȣнџере. Їаша даръ че не ꙟвацъ пре ной фабȣла ачѣста? немика престе мъсȣръ. Приндъ єпȣриле, апой алѣрџе дȣпъ черб, ѡмȣл чел ꙟцелепт ничй ѥ фрикос, ничй ѥ престе мъсȣръ слобод, каре ѥ бȣкȣрос тотдѣȣна съ добѫндѣскъ, ши ничй ѡдатъ съ нȣ пїардъ, ꙟсъ а мѫнка ва добѫндй чева вре ѡдатъ, маре ѡсебире їасте, кȣ ꙟцелепчȣне, саȣ фъръ де ꙟцелепчȣне а пїарде чева. Ши че фак алцй врѣд-

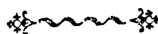

ничй ши кȣ минте, пентрȣ че съ нȣ фачем ши ной? Ꙟсъ де ни сар ꙟтѫмпла чева ши ꙟпротивъ, нименѣ дин чей ꙟцелепцй нȣший вор бате жок де ной, къ пȣртарѣ де грижъ чѣ май динаинте ши ꙟцелепчȣнѣ ласе съле ꙟдрептѣзе пре тоате, ши съле рѫндȣаскъ; їар тȣ фъ тоате чѣле че се кȣвин, апой съ ай нъдѣжде.

9.

Лѣȣл ши Ѿмȣл..

Леȣл ши Ѡмȣл аȣ ꙟчепȣт асе причи пентрȣ пропрїетъциле (ковѫршириле) сале, Ѿмȣл лъȣда пре ѡаменй (зикѫнд) къ сѫнт май врѣдничй, ши май войничй де кѫт леїй; їаръ Леȣл ачѣстѣ нȣ врѣ ничй де кȣм съ ле кȣноаскъ ши съ ле крѣдъ; чи ꙟпротивъ ѡкърѣ, зикѫнд: къ оун леȣ їасте май таре де кѫт ѡаре кѫцй ѡаменй. Дечй причирѣ лор аȣ цинȣт ѡаре кътъ врѣме ꙟделȣнгатъ, пънъ кѫнд дȣпъ ꙟтѫмпларе аȣ афлат ѡаре оунде ѡ Їкоанъ а лȣй Хер-

Хе́ркꙋлес, оу҆нде е҆ра̀ ꙟкипꙋи́т Сѡ̂мꙋл, кꙋм сꙋгрꙋма̀ пре оу҆н ле́ꙋ. Ꙟтꙋнчи́ зисе Сѡ̂мꙋл кѫтрѫ ле́ꙋ: ве́зи́ тꙋ мѫй а̂чѣ́ста? Ле́ꙋл а̂ꙋ респꙋ́нс, е҆ꙋ вѫд, ꙟсѫ спꙋ́нне-мѝй чи́не а̂ꙋ зꙋгрѫвитѡ? Сѡ̂мꙋл, рѫспꙋ́нсе ѡ҆́мꙋл, дар чи́не а̂лтꙋл а̂р фѝ скри́сѡ? — — — Дечѝ Ле́ꙋл ꙟчепꙋ̀ а̂ зи́че Сѡ̂мꙋлꙋй — — — хай! хай! ве́зѝ кѫ е҆ши — — — пѫци́н де нꙋци зисей — — — кѫ се щїе Ле́ꙋй зꙋгрѫвѝ ка во́й, е҆ꙋ цаш фѝ а̂рѫта́т ѡ҆сꙋ́тѫ де Ікоа́не пентрꙋ оу҆на кꙋм сѫгрꙋ́мѫ ле́ꙋй пре ѡ҆амени.

Ꙟвѫцѫтꙋ́рѫ.

Нꙋ' тре́бꙋе лесне сѫсе крѣ́дѫ че оу҆н ѡ҆м, сау оу҆н норо́д пентрꙋ си́не ворбѣ́ще, шѝ скрїе. Кѫчѝ фїеще ка́реле пре си́не сѫ скрїе кꙋм поате, шѝ кꙋм щїе май формо́с. Чѝ тре́бꙋе а̂ а̂скꙋлта̀, че гѫнде́ск шѝ че ꙟтѫрїе́ск а̂лцїи пентрꙋ дѫ́ншїй, кꙋ дире́птꙋл, кѫ нꙋ нꙋмай ле́ꙋл: чѝ шѝ ка́лꙋл, шѝ бо́ꙋл кꙋ мꙋлт сѫнт май та́рй дека́т ѡ҆́мꙋл, ꙗ҆рѫ не а̂вѫ́нд мѫестрїа минтѣ, шѝ ꙟцелепчꙋнѣ ѡ҆менѣскѫ, сѫнт силици, сѫра́чїй, а̂се сꙋпꙋне ѡ҆́мꙋлꙋй, кѫ си́нгꙋрѫ бѫрбѫцїа шѝ витежїа а̂ оу҆нꙋй норо́д, фѫрѫ деничй ѡ҆ ꙟвѫцѫтꙋрѫ, шѝ фѫрѫ де ꙟ-

це-

целѣптѫ рѫндꙋа́лѫ, ꙗ҆сте а̂сѣменѣ кꙋ тѫрїа шѝ пꙋтѣрѣ добиточѣскѫ. Сѫ а̂пѫрѫ пѫнѫ ла ѡ҆ врѣме, а̂по́й май пре оу҆рмѫ тре́бꙋе сѫ зикѫ, ва́ла̀, шѝ сѫсе плѣче. Ꙟвѫцѫтꙋра ꙟцелепчꙋнѣ чѣ ꙟцелѣптѫ шѝ ѡ҆рѫндꙋа́ла стѫпѫнилѡр, шѝ искꙋсинца, оу҆рма́рѣ дꙋпѫ норо́дꙋл чел лꙋмина́т. Ꙗ҆рѫ май а̂ле́с дин тоат ꙗ҆сте вїаца чѣ ꙗ҆бито́аре де ѡ҆стенѣлѫ, шѝ д фапте бꙋне, а̂ оу҆ней ѡ҆бще сау комꙋнитате ꙗ҆тѫ че а̂лкѫтꙋе вою́ничїа шѝ витежїе чѣ дрѣп тѫ, ꙗ҆рѫ фѫрѫ де а̂чѣ́ста сау е҆ ꙟ ровїе са кꙋ врѣме ва фѝ, кѫ Дꙋмнеꙁе́ꙋ шѝ фирѣ (на тꙋра) а̂ша̀ а̂ꙋ рѫндꙋит, пре кꙋм Сѡ̂мꙋл пр добиток поартѫ, а̂ша̀ шѝ чел ꙟцеле́пт пре че не ꙟцеле́пт сѫл стѫпѫнѣскѫ, шѝ сѫл рѫндꙋѫскѫ.

10.

Ле́ꙋл шѝ вїе́рꙋл сѫлба́тек.

Ꙟчещѣ а̂мѫндой ꙟтрѡ зѝ де варѫ, фїин зѫдꙋф, шѝ ꙟсѫтошинд, а̂ꙋ венит ла оу҆ и҆звор сѫсе рѫкорѣскѫ, шѝ сѫшй стѫмпере сѣтѣ. Ꙗ҆рѫ небꙋна мѫндрїе а̂ минцей

чейй

чейи ꙟналте кꙋ невꙋнꙋл єй род, кꙋ гѫлчѣвъ претꙋтеинденѣ вѫржндꙋший насꙋл, аꙋ венит ла ачест кꙋрат ши богат ꙟзвор, гѫлчевинд пре ачѣсте доаѡ фїери, че се ꙟпротивѣ, каре динтре єй май наинте ва бѣ. Сфъдиндꙋсе аꙋ венит ши ла ловире; Віерꙋл кꙋ динцїй, Леꙋл кꙋ оунгїиле, оунꙋл пре алтꙋл се ꙟкрꙋнтаръ, Апои аꙋ ꙟчетат ка сѫсе май ѡдихнѣскъ пꙋцинтел, ка сѫсе порнѣскъ ла май маре харц, ши ꙟтрꙋ ачѣши време єра вꙋлтꙋрїй ши корбїй кѫꙋтѫнд ла бѫтае, ши миросинд сѫнџеле, аꙋ ѕбꙋрат дин тоате пърциле, ши нꙋ ꙟкꙋнџꙋрат бꙋкꙋрѫндꙋсе, дечи, ѕисе оунꙋл алтꙋ; ѡаре нꙋ сѫнтем ной невꙋни сѫне ѕгърїем, ши сѫне ѡморѫм ꙟтрꙋ бꙋкꙋрїа врѫжмашилѡр ностри чей де ѡбще? ши ꙟдатъ съ ꙟпъкаръ, ши аꙋ беꙋт оунꙋл де ѡ парте, алтꙋл де алтъ парте, ши аша саꙋ дꙋс фїеще каре ла але сале.

Авъ-

Авъцътꙋръ.

Немика нꙋ поате пре ѡамений ай ꙟпъка, фъръ кѫнд єй сингꙋрй прежꙋдекъ, кꙋм къ єй кꙋ ꙟпрꙋмꙋтата стрикъчꙋне, ши сфъръмарѣ лѡр, челѡр де ѡбще врѫжмаший ай лѡр нꙋ нꙋмай бꙋкꙋрїе, чи фолос ле причинꙋеск; не дрептатѣ, насчерѣ нѣдꙋлꙋй! Ши юбирѣ де стѫпѫнире, сѣтѣ чѣ несъцїоасъ а ръпирей лѡр, ꙟзбѫнда чѣ фъръ де ꙟцелепчꙋне мꙋлт сѫнџе войничѣск, ши фръцѣск аꙋ върсат, каре ар фи детоаре нꙋмай мосченирей Патрїей чейи де ѡбще сѫсе дърꙋаскъ саꙋ жъртвѣскъ. Ле паре ръꙋ мꙋсꙋлиманилѡр съ дѣ крестинилѡр токма ачѣле, че аꙋ ръпит кꙋ сила дела крестиний, ꙟаръ нꙋ гѫндеск, къ Дꙋмнезеꙋ ши дрептатѣ врѣ кꙋ време, ꙟаръ фїесче кареле ал съꙋ съший а. Май наинте де ѡаре кѫтъ време, ши кѫнд саꙋ ши аꙋѕит къ Бошнѣчїй ши Албанезїй съ фїе фост тꙋрчй, ничй аꙋ фост маинаинте, ничй вѡр фи пънъ ꙟ сфѫршит; чи єй ѕик кꙋм є ачѣстъ дрептате ка съ а дела єй Немцїй, ши Москалїй тоате ачѣлѣ, че аꙋ ръпит єй дела алцїй, ласъ съ аскꙋлте нꙋмай ачѣста че воѫ ѕиче єꙋ, апои сѫсе жꙋдече сингꙋрй пре сине, че є май бине пентрꙋ тоате нороаделе, де кѫт пентрꙋ оун нород, сингꙋр ачѣа є

нѣ-

нѣмȣлȣй ѡменѣск де комȣн, фолоситорю ши дрепт; аколѡ оунде ꙟвъцътȣра се багъ ши се лъцѣще, оунде рѫндȣелеле ши леџиле ꙟпъреџѣск, ши чȣма ꙟтръ, ꙗръ ѡаменїй нȣ ѡ слобод, аколѡ є пентрȣ тоцй ѡаменїй май бине, ши май дрепт. Ꙟкъ май оуна: къ ꙟтрȣ тоатъ стъпѫнирѣ немцѣскъ. ши мȣскълѣскъ оун кресчин бȣн, саȣ тȣрк, нȣ се тѣме де оун солдат; чи каȣтъ ла єл, ка ла пъзиторюл съȣ, ꙗръ ꙟтрȣ пъмѫнтȣриле чѣле тȣрчесчй кȣ кѫт сѫнт май департе де Константинопол (Цариград), кȣ атѫта май кȣ анево́е кресчинȣл ꙟнаинтѣ Ѧџїй, ши ꙟнаинтѣ слȣџилѡр лȣй, ꙟнаинтѣ Спахей, ши ꙟнаинтѣ Єничѣрюлȣй тремȣръ ка ѡаѧ ꙟнаинтѣ лȣпȣлȣй, аша даръ акȣма кресчинȣл ши тȣркȣл, каре ва авѣ инимъ бȣнъ ꙟпїєпт ши ѡменѣскъ, ачѣла ва кѫȣта ꙟ тоате зилеле ла черю, ши ва зиче: Дȣмнезеȣ ва да че ва фи май бине.

11.

Леȣл, Таȣрїй ши Вȣлпѣ.

Леȣл възѫнд трей таȣрй тот де оуна ꙟтрѡ драгосте, ши ꙟпреȣнъ оумблѫнд, нȣ кȣ-

кȣтеза а лови асȣпра таȣрилѡр; чи аȣ тримис пре вȣлпе ка съй гѫлчевѣскъ ши съй деспартъ, атȣнчѣ Леȣл асȣпра фїещѣ кърꙋѧ де ѡсеби аȣ ловит, ши лѣȣ фъкȣт сфѫршитȣл; адекъ: лѣȣ дат де кап.

Ꙟвъцътȣръ.

Неȣнирѣ кресчинилѡр аȣ ръдикат пре тȣркȣл, ꙗръ оунирѣ лѡр ꙟл ва микшора, неȣнирѣ ши неслоага фрацилѡр, ꙟй стинџе, ши ꙟтрȣ рȣшине ꙟй кȣфȣндъ, ꙗръ феричита слоагъ, ши ꙟцълѣџерѣ ꙟй ꙟналцъ, шїй прѣ мъреще. Ѧџѣ мȣсȣлиманилѡр, ꙟй ꙟвацъ пре єй, съ се роаџе лȣй Дȣмнезеȣ, ка съ нȣ ꙟпреȣне пре ꙟпърацїй ши крайїй чей кресчинесчй. Дела каре чер вражбъ, неȣнире, ши не ꙟпреȣнаре ꙟтръ ѡамений. Хс ꙟмѫнтȣиторюл порȣнчѣще кресчинилѡр съ черъ дела Дȣмнезеȣ ꙟпреȣнаре атоатъ ѡбщѣ, ши оунирѣ ꙟтрȣ кȣноащерѣ оунȣѧ прѣбȣнȣлȣй Дȣмнезеȣ фъкъторюлȣй, ꙟтрȣ чинстѣ чѣ дреаптъ, ши ꙟфаптеле бȣне; ꙗтъ кȣм є Дȣмнезеȣ чел кресчинеск, каре се проповедȣѧще. Ѧфаръ динтре тоате нороаделе чѣле де ѡменїє, ши кȣ минте, вȣлпиле чѣле виклѣне, каре пентрȣ искодириле крединцей чеїй де-

шарте ѡменести проповедȣеск неȣнириле, враждееле, ши оурѫчȣниле, ши ꙟтърѫтъ фрате спре фрате, ши пре вечиніи чей де ѡменіе асȣпра алтȣй вечин, оунѣсче Дмнеѕеȣле ши ꙟтрȣ нȣмеле тъȣ претоци ꙟпърацій, ши краій, ши кѫнд ва врѣ вре оунȣл динтрѫ дѫншій съ фіе недрепт, чеа лалци съ нȣл ласъ, ши ꙟпреȣнъ пре тоате нороаделе ꙟтрѡ драгосте перфектъ (десъвѫршит) ши ꙟ дрептате, ꙟ фапте бȣне.

12.

Леȣл ши Шоаречеле.

Леȣл ѡстенит фіинд, саȣ кȣлкат сȣпт оумбра оунȣй копач, оунде аȣ ши адормит, дечи іатъ оун шоарече че ꙟмбла пре ачіа, ꙟй вени ꙟ кап, съсе а алѣрџе престе Леȣ; атȣнчѣ Леȣл десчептѫндȣсе, апȣкъ пре шоарече, ѕикѫндȣй, тȣ кѫне фъръ де лѣџе! динтра тѫта кѫмп, пре спателе мѣле цѣй афлат ціе кале? Но! акȣма че врѣй? спȣне? Атȣнчѣ съракȣл шоарече, аȣ ръспȣнс кȣ оумилит глас; ѕикѫнд: ѡ прѣ пȣтѣрниче Леȣле! Еȣ сингȣр кȣноск, шим мъртȣрисеск грешала мѣ; рогȣте съ мъ ерци! къчи ачѣста ꙟмй ва фи чѣ дин тѫю, ши чѣ май де пре оурмъ грешѣлъ, ши ачаста нȣ вою май фаче: Ши ꙟкъ те рог, ка съ жȣдечи, че мърире ва фи оунȣй Леȣ съ ѡмоаръ оун шоарече: Леȣл рѫѕѫнд лаȣ слобоѕит фъръ ничй ѡ стрикъчȣне; дȣпъ ѡаре кѫтева ѕиле саȣ принс токма ачест Леȣ ꙟтрѡ мрѣже гроасъ, карѣ ѡ пȣнѣ вѫнъторій де привдѣ лей, ши оурши, динтрȣ карѣ Леȣл непȣтѫндȣсе дескȣрка (десквлчи) аȣ ꙟчепȣт а ръгни кѫт пȣтѣ. Атȣнчѣ шоаречеле аȣѕинд ачел гроаѕник віерс, аȣ алергат ши ꙟдатъ коноскȣ пре фъкъторюл де бине ал съȣ, не амѫнѫнд врѣмѣ, аȣ ꙟчепȣт а роаде мрѣжа, ши кѫте пȣцин, кѫте пȣцин, аȣ рос ѡ сфоаръ, дечи алта — пънъ саȣ деѕлегат мрѣжа. Леȣл избъвиндȣсъ ши скъпѫнд, ѕичѣ: ѡ минȣнат лȣкрȣ че въѕȣю ꙟ лȣме, кȣ тотȣл минȣнат! чине ар фи ѕис врѣѡ датъ, къ ши шоаречеле поате избъви пре Леȣ дела моарте.

ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙗсте шѝ ла шоáрече мȣлцемíре. Прѣ формóасъ чȣмелитȣръ, карѣ ноаѡ не ꙟкрединцѣзъ чѣ май де бȣн нѣм, май дȣлче шѝ май формóасъ дин тóате фáптеле бȣне, мȣлцемíре. Кътръ прѣ бȣнȣл Дмнезéȣ, кътръ прѣ дȣлчии пъринцїй, шѝ кътръ милостíвїй фъкътóрїй де бíне, кътръ дирéптȣл шѝ ꙗбиторюл де ѡ̂мене̂лъ ꙟпъратȣл нóстрȣ, кътръ ꙟцелéпцїй, шѝ де дрептáте жȣдекътóрїй шѝ стъпѫнитóрїй, мȣлцемире! Дмнезеáскъ шѝ чѣ дȣлче симцíре легътȣíнца инимей, карѣ цíне милїѡане де ѡ̋мени ꙟтрѡ ꙟпреȣнáре шѝ дрáгосте мȣлцемíре! Чíне лáȣдъ ла мїй де ѡ̋мений пре Сократ, пре Мáркѡ Ꙗȣрéлїе, шѝ пре ꙗбитȣл Тит, шѝ чíней ва лъȣдà пънъ ꙟ вѣк; фрíка чѣ прѣ фóрмóасъ шѝ черѣска мȣлцемíре. Симцíрѣ де ачѣсте фáпте бȣне, ꙟвáцъ пре прȣнкȣл чел микȣц, съсе оу̂милѣскъ ла пїептȣл нъскътóарей мáичей лȣй, ꙟбръцишíнд кȣ мѫнȣцеле чѣле слъбȣце а̂ лȣй, мȣлцемесче нъскътóарей лȣи, а̂ша̀ шѝ ꙟфрикошáтеле фїерй кȣ мȣлцемíтъ съ ꙟблѫнзéск, лéȣл, шѝ оӳрсȣл, се плѣкъ а̂челѡра, каре ꙟй хрънéск пре ѐй. Бóȣл, шѝ кáлȣл дóмнȣлȣй съȣ, кѫнеле чел крединчóс мóаре пентрȣ стъпѫнȣл съȣ, ꙗръ кѣ-

кърȣа нȣ ѐ мȣлцемíрѣ дин пестȣл ръсплътíре пентрȣ фачерѣ де бíне, ѐл съ нȣ май факъ нíчй ѡ̂дáтъ бíне. Ꙗръ немȣлцемиторюл, вáй, вáй, ѡ̋аре ꙗсте кȣ пȣтíнце съ фїе ѡ̋мȣл немȣлцемиторю, нȣ лъсà Дмне пре оӳнȣл ка а̂чéста ꙟтре фрáцй.

13.

Лéȣл шѝ Тáȣрȣл.

Оӳн лéȣ бътрѫн бътрѫн а̂ȣ ꙟтѫмпинáт пре оу̂н Тáȣр мáре шѝ тíнър, ѐл нȣ се нъдъждȣà кȣ харц де фáцъ а̂л бирȣѝ, чѝ сaȣ а̂пропїáт кътръ дѫнсȣл кȣ блѫндѣце, шѝ прїетенѣсче ꙇ̂се ꙟкинà кȣ сънътáте; спȣíндȣй къ а̂ȣ гътíт маре ѡ̂спъц, шѝ ꙟл рȣгà шѝ пре дѫнсȣл, ка съй вíнъ ла ѡ̂спъц. Ꙟтȣ́нчѣ тáȣрȣл май мȣлт пентрȣ ѐкспериéнцїе (черкáре) де кѫт пéнтрȣ ѡспъц, а̂ȣ порнит, съ вáдъ, кȣм ѐ ѡ̂спъцȣл лéȣлȣй; ꙗр кѫнд а̂ȣ венит ла кáса лéлȣлȣй, а̂ȣ стътȣ́т, невъзѫнд а̂чѝ вреѡ гътíре, нíчй фок пре вáтръ, а̂пóи ꙟфрȣнтѫндȣл, възѫнд къ ꙇ̂съ лȣкръ пентрȣ пїéле, а̂ȣ а̂ръ-

тáт

тат леȣлȣй коарнеле, шѝ саȣ ꙟтрое ꙟнапой, фъръ ръмѫний сънътос. Дар винѡ прїѧтене! асчѣптъ! винѡ! шѣзй пȣцинтел, къ акȣшй ва фи гата цїе ѡспъцȣл тъȣ, ѿаспътъте тȣ кȣ чине тѣй ѡспътат шѝ пънъ акȣма, аȣ ръспȣнс Таȣрȣл чел кȣ минте, апой саȣ дȣс пре калѣ са.

Ꙟвъцътȣръ.

Тоате кѫте сѫнт асѣменѣ фабȣлей ачестїа, не ꙟвацъ пре ной съ не пъзим майнаинте, кȣ адевърат нȣ є̃ формос, ка ѡмȣл фъръ де причинъ шѝ ѡсебире съ фїе, ничй небъгъторю де сѣмъ, ничй ꙗръшй некрединчоc; чи нȣмай кȣ ачѣа, пре карїй ꙟй кȣноаще прѣбине. Ꙗръ кȣ ачїа пре карїй нȣй коноаще, не гѫндинд де дѫншїй ничй оун ръȣ, ꙗсте ꙟ воа слободъ съ нȣ съ грешѣскъ; чи съ асчѣпте врѣмѣ, пентрȣ а пȣтѣ жȣдека деспре пъшириле вїецїй лѡр. Ѡмȣл чел кȣ нъравȣрй бȣне шѝ дрепт ла инимъ, лесне крѣде, ꙟсъ ꙗръшй лесне съ шѝ амъџѣще, апой де ꙗсте ꙟ лȣкрȣ мик, ласъ съсе дȣкъ, къ май бине ꙗсте кѫте ѡдатъ асе ꙟшела, де кѫт пентрȣ тоатъ блъстъмъцїа шѝ нимика а вени ꙟ оурѫчȣне. Ꙟсе кѫнд се атинџе де чинсте саȣ де алт лȣкрȣ

май

май маре, ничй оунȣл дин чей кȣ минте нȣ ва сокоти пре алтȣл де ръȣ, къчй къ нȣ се слобоаде лесне пънъ нȣ причѣпе, шѝ нȣ прежȣдекъ бине тоате стъриле ꙟпрежȣр але лȣкрȣрилѡр, каре нȣ ле кȣноаще; ничй ѡдатъ ѡмȣл де ѡменїе нȣ се мѫнїе, кѫнд алцїй кадȣл тъ съл кȣноаскъ бине, къчй єл бине щїе, къ кȣ кѫт май бине ꙟл вор кȣноаще, кȣ атѫта май мȣлт ꙟл вор юби, шѝ чинсти, ꙗръ ѡмȣл чел пȣцинтел бȣн, кѫт поате ꙟшй аскȣнде оурмеле сале, бине щїинд къ дѣкъ ꙟл вор афла єл є̃ препъдит, кȣ кѫт се вѣде пре оун лȣкрȣ май ꙟкȣркат, шѝ май аскȣнс, кȣ атѫта май мȣлт требȣе съ стѣ Ѡмȣл ла привѣлище, чел асȣпритoрю, кѫнд гѫндѣще де май маре асȣприре, атȣнчй искодѣще ворбе май кȣ мещешȣџире, пентрȣ ачѣа, шѝ сѫнт атȣнчѣ де присосит копламентȣриле, шѝ лингȣшитȣриле, церемонїиле, прѣлъȣдъриле, шѝ плекъриле кȣ минчȣнй. Ꙟнаинтѣ ѡаменилѡр ꙟцелепцй наȣ ꙟсемнат нимика ничй ѡдатъ. Chimi lusinga più quel che suole, o in ha in gonato o in ganar mi vuole. Фоарте ꙟцелепцѣще гръеск Їталїанїй; къ каре се лингȣшѣще пре лѫнгъ мине май мȣлт, де кѫт ꙟмй ꙗсте ѡбичѣюл, саȣ маȣ ꙟшелат, саȣ ва съ мъ ꙟшѣле. Пентрȣ ачѣста таȣрȣл басней ачестїа фоарте кȣ ꙟцелепчȣне съ поартъ, ꙟл кїамъ леȣл

ла

ла ѡ҆спъц, е҆л мѣрџе се вадъ, къ нȣ съ тѣме де е҆л, нȣ вѣде немика де ачѣле ла каре е҆ кїемат е҆л, ши нȣ ва съ счїе де немика май мȣлт.

14.

Леица ши Вȣлпѣ.

Вȣлпѣ аȣ ꙟчепȣт а ꙟ фрȣнта пре леицъ, кѫчй ꙟ рар нȣмай кѫте оун пȣю фатъ; рар, ши нȣмай кѫте оунȣ фѫт, аȣ ръспȣнс леица; ꙟсъ кѫнд фѫт, е҆ȣ леȣ фѫт.

Ꙟвъцътȣръ.

Нȣ се кȣпринде бинеле ꙟ мȣлт, кѫтȣ е҆ ачѣстъ фабȣлъ, ѫтѫта ши чȣмелитȣра се асѣмънъ ачелѡра, каре фак вре оун бине, шил сфѫршеск, ꙗръ ꙟпротивъ оунїй съ тот ꙟвѫртеск (ꙟторк) ши кѫнд ле кавȣци ла лȣкрȣ е҆ тот клочит, мȣлте каре ле ꙟчеп, ши немика нȣ сфѫршеск, ши де ши сфѫршеск чева, нȣ е҆ бȣн де немика, апой ꙟѕадар ле ꙗсте ѡстенѣла Ѕемислеск, ши прѣ мȣлте лȣкрȣрй ꙟ тоате ѕилеле наск, ꙟсе кȣй сѫнт тоате ачѣстѣ асѣмене, вȣлпилѡр челѡр виклѣне, саȣ мȣщелѡр челѡр микȣце, каре ꙟтрѡ ѕи де вѣръ се пръ-

пръсеск ши ꙟтра чѣлаши ѕи, ꙟ карѣ саȣ пръсит, ꙗръши пїер.

15.

Лȣпȣл, Баба ши Прȣнкȣл

Лȣпȣл флъмѫнд, оумбла ꙟкоаче ши ꙟколѣ кътѫнд чева мѫнкаре; аȣ венит ꙟ марџинѣ сатȣлȣй, ꙟнаинтѣ оуней късй, оунде аȣѕѣ пре оун прȣнк плѫнгѫнд, ши пре бътрѫна спърїиндȣл, ши ѕикѫндȣй; къ де нȣ ва тъчѣ, ши нȣ ва мѣрџе съсе кȣлче, ши съ доармъ, ꙟдатъ ꙟл ва да лȣпȣлȣй съл мънѫнче. Лȣпȣл аȣѕинд ачѣста, аштепта кȣ маре дорире, нȣ кȣмва ва фаче баба ачѣѧ: Прȣнкȣл се мѫнгъе, ши ꙟчетъ де а май плѫнџе, ши ꙟтребъ пре бътрѫна, дала лȣпȣлȣй? ꙗръ ꙟ аȣ ѕис: ва нȣ те тѣме сȣфлетȣл мїеȣ, къ дѣкъ ва вени лȣпȣл, ꙟл вом ꙟпȣнџе кȣ фригарѣ чѣ маре де фїер, карѣ стъ дȣпъ оушъ, атȣнчѣ лȣпȣл аȣѕинд ачаста, се ꙟтоарсъ ꙟнапой фȣџинд, ши гѫндинд ꙟтрȣ сине: Хей! Хей! бабеле

ꙟтрȣ

ꙟтрȣ ачест сат ȣнеле ворбеск, ши алтеле гѫндеск.

Ꙟвъцътȣръ.

Оамений карїй патимиле, ши ювирѣ де добѫнда са ле аȣ лѡрȣший спре сфат, сѫнт асѣменѣ лȣпȣлȣй фабȣлей ачещїа, лесне кред ачѣа че дореск, ничй кѫт прежȣдекъ, ѡаре поатесе плинй ачѣа, саȣ ба: сѫнт врѣдничй нȣ нȣмай де амъцире; чи ши де батжокȣръ, ꙟтѫю: къ кȣ недрептате, ꙗръ адоаѡ, къ небȣнѣсче, ши болȣнѕѣсче дореск ши пофтеск. Ꙗръ пре ной не ꙟвацъ баба ноастръ, къ дакъ чева ꙟ ющиме ши ꙟ мѫнїе гръим къ вом фаче, кѫнд патима ющимей се порнесче, ши ꙟчатъ мѫнїа, атȣнчѣ ничй съ нȣ гѫндим де ачѣлѣ. Аȣгȣст Кесарюл кѫнд аȣ слобозит дела сине пре ꙟвъцъторюл съȣ Аполодорїа, лаȣ ꙟтребат, съй дѣ сфатȣл лȣй чел май де пре ȣрмъ, кȣм сева пȣрта; ел аȣ ръспȣнс зикѫндȣй: немика съ нȣ фачй, ничй съ порȣнчесчй, кѫнд ешй мѫнїѡс, пѫнъ вей чети азбȣкиле гречесчи дела ꙟчепȣт пѫнъ ла сфѫршит, даръ пѫнъ вою чети еȣ ачѣлѣ ꙟмй ва тречe мѫнїе, ꙗȣ зис кесарюл; къ ачѣа ши еȣ воеск, ꙗȣ ръспȣнс ꙟвъцъторюл. Плȣтарх, пентрȣ грешалъ маре фоар-

фоарте, мѫнїос пе слȣга лȣй фїинд, зичѣ: дȣте динаинтѣ ѡкилѡр мїей: къ съ нȣ фїȣ аша аци-цат кȣ мѫнїа, тѣш бате фоарте таре. Ꙗръ Платон аȣ рȣгат пре вечинȣл съȣ, съй ка батъ пре слȣга лȣй, бател тȣ сингȣр, ꙗȣ зис вечинȣл, ел зисе, еȣ нȣл пот, къ сѫнт фоарте мѫнїос. Мѫнїа асѣмънъ пре ѡм кȣ фїара че сълбатекъ, ꙟсъ ѡмȣл нȣ требȣе съ факъ немика ка фїара фъръ прежȣдекаре.

16.

Лȣпȣл ши Кокорȣл (Кокостѫркȣл).

Лȣпȣл мѫнкѫнд о ѡае, исаȣ акъцат ȣн ѡс ꙟ грȣмази, дȣпъ ачѣа аȣ ꙟчепȣт а ꙟтинде дин грȣмази, а зберà, рȣгѫнд пре тоцй, карїй тречѣ пре аколѣ, ка съй скоатъ ѡсȣл, къ ле ва да фоарте бȣнъ платъ, дечй кокорȣл чел лȣнг ꙟ грȣмази, лъкоминдȣсъ ла платъ, аȣ бъгат капȣл ꙟ гȣра лȣпȣлȣй, ши аȣ скос ѡсȣл, апой збȣрѫнд дѣ сȣпра лȣй, черѣ плата чѣ фъгъдȣитъ. Ꙗръ лȣпȣл арътѫндȣши динцїй чей лȣпесчй ай съй, ꙗȣ зис: аȣ доаръ пȣцинъ платъ ꙟцй

ꙗсте

ѥсте, къ цѣй скос капȣл сѫнѫтос невѫтѫмат динтрȣ ачешй динцй?

Ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Челѡр рѫй, челȣй че ле фаче бине, ꙟзадар ѥ, кѫ нȣ ѥ мȣлцемитѫ, зиче Феѡгнидес; чине ажȣтѫ челȣй коноскȣт фѫкѫторю де реле ѡаре че ашептѫнд дела дѫнсȣл, ѡмȣл чел рѫȣ ꙟтрȣ чей бȣнй немика нȣ ѥ алтѫ, чи лȣп ꙟтре ѡй, кѫрȣа нимикѣ нічй сѫлаш ай да нȣ требȣе. Чй ѡрй кареле ꙟл ва ведѣ ꙟдатѫ сѫ стриче: оу! ꙗкѫ лȣпȣл, цинете мѫй, цинете, де чел рѫȣ а авѣ милѫ шй жале, ачѣа ѥ спре пїердерѣ челѡр пѫчничй шй бȣнй ѡаменїй. Пентрȣ ачѣста дрепт зик бѫтрѫнїй ностри, кѫ ѥ май рѫȣ гадда лотрилѡр де кѫт лотрȣл, кѫнд вре оунȣй ѡм ꙟй пѫтрезѣще вре оун дѣцет, ѥл ѥ бȣкȣрос сѫл виндече кѫт май де грабѫ; ꙗрѫ кѫнд вѣде кѫ тоатѫ мѫна ва се йсе стриче, атȣнчѣ стригѫ кѫт май кȣрѫнд се йсе тае дѣцетȣл, ка сѫ нȣ пѫтимѣскѫ тоатѫ мѫна, чи ка сѫ ѡ избѫвѣскѫ. Нȣй пасѫ де фїеще каре дѣцет. Ꙟмѫрѫцй шй тикѫлошй ачей ѡамени, оунде чей рѫй май маре пȣтѣре, шй стѫпѫнире аȣ; шй сѫнт невоицй сѫ зикѫ шй ѥй ка баба ачѣа, карѣ аȣ зис: ѡ фѫ-

тȣл мїеȣ! бине ѥ шй ꙟнаинтѣ дракȣлȣй а апринде кѫнд шй кѫнд кѫте ѡ лȣминѫ; кѫчи ѥ рѫȣ, шй требȣе шй де ѥл а не тѣме. Дечй аȣ ꙟтребат ѡдатѫ ѡаменїй пре мошȣл Паскȣ чел бѫтрѫн кȣ барба маре кѫрȣнтѫ, кѫнд вѡр пери ѡаменїй чей рѫй; атȣнчѣ дражїй мошȣлȣй, респȣнсе ꙟцелептȣл мош бѫтрѫн: кѫнд тоцй чей бȣнй ꙟтрȣ ꙟпреȣнаре кȣ слоагѫ ꙟпротива лѡр се вѡр скȣла.

17.

Лȣпȣл шй Мїелȣл.

Лȣпȣл бѫнд апѫ ле оун рѫȣ, ꙗрѫ оун мїел невѫзѫндȣл департе, май жос аȣ венит шй сѫракȣл сѫ бѣ апѫ ла ачелаш рѫȣ: Лȣпȣл кȣм ꙟл вѫзȣ, аȣ шй стригат кѫтрѫ ѥл зикѫнд; дар ачй ай венит сѫмй тȣрбȣрй апа, ха! поате де тине сѫ нȣ почю ничй пȣцинтѣ апѫ лимпеде се бѣȣ, аȣ доарѫ аша ѥ, апа ачаста де кѫтрѫ тине кѫтрѫ мине вине ꙟкоаче, жȣпѫне, шй кȣм цѣш потѣѡ ѥȣ тȣрбȣра? Ачѣа нȣ ѥ кȣ пȣтинцѫ, аȣ респȣнс кȣ спаймѫ бїетȣл мїел: ха! ха! ха! тȣ ѥшй ачела, кареле мѫ

мъ батжокорѣй ан, къ прѣ бине те кȣноск пре глас; ан ꙟтра ачѣста време; пентрȣ Дȣмнезеȣ че зичй? къ еȣ ꙟтѫнчѣ ничй ам фост ꙟтрȣ ачастъ лȣме, къ майка мѣ ꙟтрȣ ачѣстъ примъваръ маȣ фътат. Бине, бине, даръ татъл тъȣ мiаȣ фъкȣт мiе ръȣ! ачѣа нȣ счiȣ, аȣ ръспȣне мiелȣл. Вѫз еȣ, къ ешй тȣ ꙟцелепт, шй кȣ минте, шй бине ръспȣнзй, цȣ зис лȣпȣл, ꙟсъ ꙟзадар, ачѣле плътеск астъзй ꙟнаинтѣ мѣ немика. шй съринд асȣпра лȣй лаȣ мѫнкат.

Ꙟвъцътȣръ.

Вiе, шй адевъратъ де скрiере пентрȣ недрептатѣ чѣ пȣтѣрникъ ачелȣй непȣтинчос шй невиноват; чине те пърѣще? тȣркȣл, даръ чине те жȣдекъ? Тȣркȣл, еȣ нȣ те ꙟтреб май мȣлт, къ щiȣ чеци ва фи, зик ѡаменiй; адекъ: лȣпȣл те пърѣсче, лȣпȣл те жȣдекъ. Ꙗ къȣтà дрептате аколѡ оунде недрептатѣ шй стрѫмбътатѣ стъпѫнѣсче, шй жȣдекъ, аколѡ атѫта ꙟци фаче, ка шй кȣм ай фи кȣ тотȣл де винъ, шй фъкъторю де ръȣ; мъкар де ай фи фост дрепт ка лȣмина чѣ дрѣптъ, дар че съ каде аколѡ съ фачем ꙟтрȣ аша ꙟпрежȣ-ръри, еȣ алте мижлочiри нȣ счiȣ; чй нȣмай се рѫдикъм ѡкiи ла черю, шй де аколѡ дрѣптъ жȣдекатъ съ асчептъм. Даръ ѡаре фива чева де аколѡ? ва фи фъръ де ничи ѡ ꙟдоалъ, кѫчй недрептатѣ ръстоарнъ скаȣнеле потѣрничилѡр. Ачел ꙟцелепт, шй прѣ вѣчник, кареле тоате, кѫте ведем, лѣȣ фъкȣт, шй ле цине, ачела вѫзѫнд тоате, ва да фiесче кърȣꙗ дȣпъ фаптеле сале платъ. Мъкар къ асȣприторилѡр челѡр пȣтѣрничй шй не дрепцй нȣ ли спре плъчѣре. Ꙟсъ поате гѫндй чинева къ че ва ажȣта мiелȣй челȣй де астъзй мѫнкат, де ар шй бели мѫне пiалѣ де пре лȣп, лȣй ꙟй ꙗсте тот оуна, аȣ лȣпȣл съл мѫнче, аȣ ѡмȣл, кѫчй ничй лȣпȣлȣй ничй мiелȣлȣй нȣ ꙗсте ничй ѡ кȣносчинцъ датъ де спре дрептате, шй недрептате, ꙗръ де че нȣ ли саȣ дат, ничй се ва чѣре дела ей, ꙗр ѡмȣлȣй е датъ, пентрȣ ачѣа де шй ꙗсте чинева кътръ ръȣ атѫта ꙟтърѫтат, шй ꙟрѫдъчинат, тотȣшй ръȣ ꙟл мȣнчѣсче роада дин лонтрȣ шил мȣшкъ. Ꙗша даръ ѡаре нȣ ва фи некȣн чинева, каре ва гѫндй къ ꙗсте ꙟзадар ачѣстъ симцире датъ? Ꙗтъ де ачѣста май наинте де вре ѡ кѫтева мiй де ани бътрѫнȣл Ѡсiѡд кȣм ꙟцелепцѣще гръꙗще, пещилѡр шй пасерилѡр челѡр зборътоаре, ле ꙗсте слобод съ мънѫнче оуна пре алта, кѫчй нȣ ꙗсте дрептате ꙟтре дѫнсле.

Ꙗръ ѡаменилѡр лѣꙋ дат Дм҃незеꙋ дрептате.

18.

Лꙋпꙋл, ши Ѡаѧ.

Лꙋпꙋл тот плегꙋит (рѫнит) фїинд де кѫни, зъчѣ май морт лѫнгъ оун рѫꙋ. Аꙋ вѫзꙋт ел ѡ ѡае де парте, ши аꙋ ꙟчепꙋт а ѡ руга съсе милостивеаскъ спре ел, ши съ винъ съй дѣ пꙋцинъ апъ, вѫзѫндꙋл ꙟтрꙋ аша невое, еꙋ аши пꙋтѣ лесне ръспꙋнсе ѡаѧ: ши бꙋкꙋроасъ аши фи съ фак ачѣста; ꙟсъ мъкар де ести аша де тот плегꙋит ши слꙋтит де кѫни, тотꙋши ми фрикъ де тине кѫне, къ ести лꙋп алос, ши вей фи май флъмѫнд, де кѫт съток.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ꙗтъ добѫнда ѡаменилѡр рѫй ла нъра... недрепцй, не аскꙋлтъторй, кѫчй ачестѣ де ... фи ѡрй ꙟ че невое рѣ къзꙋцй, ши де с... смерй кѫт, ши май кѫт, ши сар руга, нименѣ нꙋ се ꙟкредѣ лѡр, чй тоцй фꙋг де дѫн...

шїй,

шїй, ши се скѫрбеск. Аша даръ нꙋ їасте рѫѡтате май маре ши май гроазникъ де кѫт нъравꙋриле чѣле рѣле ши не дрептатѣ, прекꙋм е а лꙋпꙋлꙋй, ничй май маре феричире ши бꙋнъ норочире де кѫт нъравꙋриле чѣле бꙋне, прекꙋм сѫнт але ѡїй, нꙋ пот фи. Богъцїа а ѡ добѫнди, поате ши ѡмꙋл чел рѫꙋ, ши недрепт, се поате кꙋ тотꙋл ꙟ дꙋлчецй, ши ꙟ ꙟдестꙋлърй асе тъвълй, ꙟналте ꙟвъцътꙋрй ши боерїй поате добѫнди, їаръ кꙋ бꙋнеле нъравꙋрй, ши кꙋ бꙋнътъцїле асе ꙟфрꙋмсеца, ачѣа чѣлѡр рѫй ши нетребничй ла инимъ нꙋ е дат." Ѡмꙋл фъкъторїꙋ де рѣле, їасте асѣменѣ лꙋпꙋлꙋй фабꙋлей ачещїа, кареле кѫнд се ва кꙋлка пре патꙋл морцїй, кꙋ тотꙋл рꙋпт ва фи де кꙋгетꙋл сѫꙋ, пентрꙋ недрептъцїле ши реѡтъцїле чѣле фъкꙋте, атꙋнчѣ нимѣрꙋй нꙋй ва фи жале ничй милъ де дѫнсꙋл; чй фїеске кареле ва зиче, ꙗтъ ѡмꙋл кареле наꙋ пꙋс пре Дм҃незеꙋ ажꙋторїꙋ лꙋиши, чй аꙋ нъдъждꙋит спре сине, ши спре недрептатѣ са.

19.

19.

Лꙋ́пꙋл шѝ Ка́пра.

Лꙋ́пꙋл а̂ꙋ вѫѕꙋ́т пре оўн мꙋ́нте ꙟна́лт шѝ петрѡ́с ѡ̂ ка́прѫ пѫскѫ́ндꙋсе, пре ка́рѣ нꙋсе нѫдѫждꙋѧ̀ кѫ ѡ̂ва пꙋтѣ̀ при́нде, де́чи а̂ꙋ гѫнди́т сѫ ѡ момѣ́скѫ ла си́не, ѕикѫ́ндꙋй: ѡ̂ сорꙋ́йкѫ, сорїѡ́арѫ, ви́нѫмицй ла мо́шꙋ, кѫ а̂чи нꙋй прѣ̀ би́не де ти́не, кѫй примеждїо́с ло́кꙋл, шѝ сꙋрꙋпѫчо́с, де оу̂нде по́цй ле́сне кѫдѣ̀ ши а̂цй скꙋртà вїа́ца, ꙟкѫ кѫтрѫ а̂чѣ́ѧ, прекꙋ́м мисе вѣ́де ни́чй пѫшꙋ́не нꙋ а̂й дестꙋ́лѫ, чѝ скобо́арѫте а̂и́чѣ ꙟва́ле, кѫ май би́не цй ва фѝ, ӗсте, токма а̂шà ва фѝ! кꙋм а́ичй тꙋ, крѣ́пемицй и̏мима ꙟ ти́не, слꙋ́тꙋле! шѝ нетрѣ́бникꙋле, респꙋ́нсе ка́пра: е̏ꙋ нꙋ щїꙋ де кѫнд сѫнт прелꙋ́ме, ка сѫ фїе фост лꙋ́пїй фра́цй кꙋ ка́преле, шѝ а̂кꙋ́м нꙋмѫ причѣ́п де кѫнд саꙋ фѫкꙋ́т лꙋ́пїй а̂шà бꙋ́нй шѝ а̂шà милости́вй, дꙋ́те! дꙋ́те! слꙋ́тꙋле! кѫ а̂и́чѣ нꙋ ци́се а̂скꙋ́лтѫ минчꙋ́ниле, шѝ те оўйтѫ ꙟтрѡ а̏пѫ оўндева, а̂по́й вей ведѣ̀, ѡ̏аре стѫ́цй формо́с сѫте пре-

фа́чй кѫ ӗсчй бꙋ́н. Оу̂рцїѧ хїа́релѡр шѝ мотѫнта́не.

Ꙟвѫцѫтꙋ́рѫ.

Сфа́тꙋл лꙋ́пꙋлꙋй а̂и́чѣ се па́ре а̂ фѝ бꙋ́н, ꙟсѫ пентрꙋ си́не, ꙗ̆рѫ нꙋ пентрꙋ ка́прѫ, дре́пт а̂чѣ́ѧ ка́пра ꙟцелѣ́птѫ фꙋ̀, гони́ндꙋл дела си́не, батжокори́ндꙋй сфа́тꙋл шѝ фѫцѫрничїа бꙋнѫтѫ́цей лꙋй, а̂шà дарѫ де нѫра́вꙋл чел лꙋпе́ск шѝ кѫнд се фа́че май бꙋн шѝ де май формо́асе сфа́тꙋрй, то́тꙋшй шѝ а̂тꙋ̆нчѣ май та́ре трѫбꙋе сѫ не тѣ́мем, шѝ сѫ не пѫѕи́м, де е̏л, кѫ, лꙋ̆пꙋл, е̄ лꙋп, пѫрꙋл скимбѫ, ꙗ̏рѫ нѫра́вꙋл нꙋ, прекꙋм ѕик ꙟцеле́пцїй бѫтрѫ́нй.

20.

Лꙋ́пꙋл шѝ Ле́ꙋл.

Лꙋ́пꙋл а̂пꙋкѫ́нд динтрꙋ ѡ̂ тꙋ́рмѫ ѡ̂ ѡ̏ае, а̂ꙋ ꙟчепꙋ́т а̂ фꙋцѝ кꙋ ѧ̏ май депа́рте дела пѫсто́рй шѝ дела кѫ́нй, ка сѫ ѡ̂ поа́тѫ мѫнкà ꙟ па́че, ꙗ̏рѫ ꙟтимпинѫ́ндꙋл оўн ле́ꙋ, а̂ꙋ рѫпи́тѡ дела е̏л, сѫра́кꙋл бїе́тꙋл лꙋ́п; стѫ́нд депа́рте де е̏л, а̂ꙋ ѕис ле́ꙋлꙋй: кꙋ-

кꙋ недре́птате рꙑпе́счй ал міє́ꙋ! нꙋ гѫндѝ кꙑцѝ ва фѝ де вре оу҆н бѝне, ѧ҆́сꙑ ле́ꙋл рѫзѫнд, а҆ꙋ зис лꙋ́пꙋлꙋй; а҆ша̀ є҆, кꙑ тꙋ то́кма кꙋ дрепта́те ѿ а҆й кꙑпꙑта́т, саꙋ дела прїѧ́теній тꙑй ꙟ дар а҆й добѫндит-ѡ! Дре́пт а҆чѣѧ, кꙋм ѿа҆й кꙑпꙑта́т, а҆ша̀ саꙋ шѝ дꙋс.

Ꙟвꙑцꙑтꙋ́рꙑ.

Ꙗ҆часта се кꙋвѝне че́лѡр че дела алціи рꙑпе́ск кꙋ недре́птꙋл, кꙋ сила, кꙋ челꙋшꙋгꙋл саꙋ кꙋ ꙟшелꙑчꙋнѣ, а҆по́й пїерд ꙗ҆́рꙑ а҆чѣѧ.

21.

Лꙋ́пꙋл шѝ Ка́лꙋл.

Оу҆н лꙋп бꙑтрѫн а҆ꙋ вꙑзꙋ́т оу҆н ка́л бꙋн, ѧ҆́сꙑ нꙋ се ꙟкꙋмꙑта̀, ничѝ ꙟ дрꙑзнѣ сꙑ са́е а҆сꙋ́пра лꙋй, темѫ́ндꙋсе, ка нꙋ кꙋ́мва сꙑй ска́пе, саꙋ сꙑл поатꙑ ле́сне бирꙋ̀й, дре́пт а҆чѣѧ а҆ꙋ гѫндит, кꙑ кꙋ ꙟшелꙑчꙋне ꙟл ва кꙑпꙑта̀, ка сꙑл мꙑнѫнче; дꙋпꙑ а҆чѣѧ саꙋ а҆пропїѧ́т оу҆милит, шѝ кꙋ блѫнде́це, шил ꙟтребꙑ де сꙑнꙑта́те зикѫ́нд: є҆щй сꙑнꙑто́с фра́те ка́лꙋле? Ѧ҆́сꙑ ка́лꙋл пречепѫ́нд викле́шꙋгꙋл лꙋ́пꙋлꙋй, шѝ а҆ша̀ а҆ꙋ гѫндит, ка кꙋ ю҆л кꙋ кꙋ́ю сꙑл скоатꙑ, дꙋпꙑ а҆чѣѧ а҆ꙋ ꙟчепꙋт а҆й спꙋ́не, кꙑ ꙟтрꙑ а҆лтеле се а҆флꙑ сꙑнꙑто́с, шѝ бине, нꙋмай кꙑт є҆сте ꙟтрꙋ оу҆н пичо́р динапо́й ꙟспинат; шѝ фоарте рꙑꙋ ꙟл доаре пичорꙋл, а҆ꙋзѝнд лꙋ́пꙋл а҆че́сте, ꙗ҆ꙋ зис: хѡ! хѡ! фра́те ка́лꙋле, а҆чѣѧ є҆сте чѣ май ле́сне лꙋкра́ре, винѡ! сꙑ цил тра́г кꙋ динціи а҆фа́рꙑ, а҆пой ꙟцй ва тре́че, дꙋпꙑ а҆чѣѧ стѫнд ка́лꙋл а҆ꙋ рꙑдикат пичо́рꙋл сꙑꙋ, ꙗ҆р кѫнд а҆ꙋ вꙑзꙋ́т кꙑ а҆ꙋ кꙑскат лꙋ́пꙋл гꙋра са̀, а҆ша̀ лаꙋ плеснѝт, кꙑт ꙗ҆ꙋ сфꙑрма́т динціи тоцй дин гꙋрꙑ, а҆по́й сꙑрѝнд, саꙋ дꙋс кꙋ бꙋкꙋрїе пре́сте камп. Лꙋ́пꙋл рꙑмꙑсѐ а҆чѝ бꙑйтѫ́ндꙋсе, шѝ зикѫ́ндꙋшй: пꙑнꙑ а҆кꙋм то́т а҆й минцѝт, дарꙑ а҆кꙋ́м гꙑта́шй кꙋ минчꙋ́ниле, а҆ша̀ цѝ се ка́де, кꙑ пꙑнꙑ а҆кꙋ́м а҆й фост кꙑсап ка́йлѡр, ꙗ҆р а҆кꙋ́м те фꙑкꙋ́шй До́ктор сꙑй виндечй.

Ꙟвꙑ-

да ѡаменилѡр май ꙟцелѣпте перчѣперй пентрȣ Дȣмнезеирѣ чѣ некȣпринсъ де минтѣ ѡаменилѡр, съ нȣ прескріе ничй съ асеменѣзе не ꙟцелѣпцесче, асемънарѣ лȣй Дмнезеȣ кȣ асемънарѣ трȣпȣлȣй ѡменѣск. Къ сѫнт ши мъемȣчй ꙟ Африка кȣ мȣлт май мѣрй де кѫт ѡмȣл, ꙟдоаѡ пичоаре, ꙟдрепт ка ѡмȣл, аȣ ꙟкъ ши баркъ, кȣ оун кȣвѫнт, асеменѣ ла трȣп, ка ѡмȣл ꙟтрȣ тоате, нȣмай ачѣста, къ нȣ аȣ ꙟцелепчȣне ши кȣвѫнтаре ѡменѣскъ, іар де вом съ афлѫм чева ꙟ ѡм дȣпъ кипȣл ши асемънарѣ лȣй Дмнезеȣ, ачѣа нȣ тръбȣе се кътъм ꙟ трȣп, кареле аре асемънаре кȣ мъемȣчиле, чи ꙟ сȣфлетȣл чел ꙟцелепт, ши кȣвѫнтъторю, спорник спре ꙟцелепціе, дрептате, ши кȣ Дȣмнезееѕиле фапте бȣне ꙟподобит, каре ковѫршири ничи ѡ мъемȣкъ дин челе дин Африка нȣ ле аре, акȣма съ іай ачаста кȣвѫнтаре ши ꙟцелепчȣне дела ѡм, апой ел май мȣлт нȣ есте ѡм кȣвѫнтъторю чи некȣвѫнтъторю; адекъ живинъ, саȣ анимал. Сътѣній дела Тифландріа де ши сѫнт Лȣтерани, ꙟсъ дин ѡбичѣю, тотȣшй поартъ барбе, ши дел ꙟтрѣкъ чинева, пентрȣ че нȣ ѡ раде, ел спȣне дрепт, къ май болсче съ бѣ винарс (ракіе) пре баній ачѣа, карій ар да пентрȣ ка съл радъ, іаръ Арделѣній ностріи зик: ѡ лас! іака коаѣ, къ нȣм фаче немика. Рѡ-

мѫній, май бѫртос ꙟ Ардѣл, Молдова, ши Цара Рѡмѫнѣскъ, дѣкъ кад вре оун преѡт кȣ барба ꙟпрежȣр чева расъ, стригъ, зикѫнд: къ нȣй де лѣџѣ крещинѣскъ, чи е оуніт, (не щіинд къ оуниціи ꙟкъ сѫнт адевъраций крещиний, ши нȣши рад, ничй кѫт барбеле) нȣмай съл вадъ кȣ ѡ бъркоае нечоплитъ, невъзѫндȣй ѡбразȣл, абѣ съ ісе вадъ ѡкій съ каȣте кȣ ей десȣбт спрѫнчѣне. Ка хѫрцȣл дин търѫце, ши ка мѫца дин бъдаю, нȣ тръбȣе фрацилѡр кътат, есте Преѡтȣл кȣ баркъ, фіе кȣ баркъ, ѡри фъръ баркъ, ачѣа съ фіе ла ной тот оуна, чи тръбȣе кътат. аре преѡтȣл ностру ꙟкап дин дестȣл ꙟвъцътȣръ, ка съ поатъ ел кȣвѫнтȣл лȣй Дмнезеȣ ал семъна ꙟ инимиле ѡаменилѡр, ши есте ел ѡм де карактер алес, ши фаче ел аша прекȣм ꙟвацъ; ши стрълȣчѣсче ел ꙟ Бисѣрикъ кȣ ꙟвъцътȣра, кȣ Предикаціа май таре декѫт 100. де лȣмини каре ꙟтрѫнса дин ѡбичаю ард. Нȣ баркъ, нȣ, чи кріерй е май бине а авѣ. Къчй, ꙟмй адȣк фоарте бине аминте, къ, ера ꙟ локȣл нащерій мѣле пънъ ла преѡт, чинчй зечи де ѡамений бътрѫни кȣ барбе марй: ꙟсъ прȣнчій кȣм ꙟй бедѣ, ꙟчепѣ а стрига, аскȣнши фіинд дȣпъ гардȣри, мѣк! мѣȣ, цапȣле, оунде дȣчи гѫска, мошȣле? Дрепт ачѣа, мошій ачѣстѣ ка съ скапе де рѫсȣ

ши

ши батжокȣра прȣнчилор, аȣ ꙟчепȣт оунȣл
кѫте оунȣл аши раде барба пѫнъ, че нȣ аȣ
май ремас ничй батър оунȣл съсе ꙟгроапе
кȣ барбъ. Ѡ! делѣр оурма ачѣстора ши преѡ-
цїй, нȣ ар авѣ причинъ де а цинѣ а тѫнта
сфинценїе ꙟ трѫнса. Ѧсъ ꙗтъ небое маре! къ
зик ѡаменїй: пре Попа ꙟкълцат кȣ ѡпинчй,
ши пре попа фъръ де барбъ нȣ тръбȣе крезȣт,
ши апой ачаста ꙟкъ ле май цине барбеле.
Ба ꙟкъ кѫнд слобод барбеле, ши ѡаменїй
ꙟчеп але сърȣта мѫниле. Тȣркȣл ꙟкъ поартъ
барбъ, пентрȣ ачѣа ка съ исе крѣдъ тоате
че спȣне ел. Плȣтарх аȣ авȣт прѣ формоа-
съ барбъ (дрепт трѣбȣе съ спȣнем, къ сѫнт
ши барбе фоарте формоасе) чи ел фоарте а-
спрȣ стригъ, ши дефаймъ пре нище филосо-
фи минчиношй дин врѣмѣ са, карїй нȣмаи
пентрȣ барбеле сале чѣле марй се фъчѣ ачѣа
карїй нȣ ера. Формос ера а аскȣлта пре оун
Єпископ ал Ѳофополитȣлȣй, кѫнд ꙟл ꙟтреба
чинева, ꙗсте де липсъ Єпископилор съ айбъ
барбе? ачѣста аша ръспондѣ, ѡбичаюл є бъ-
трѫн, пентрȣ ачѣа трѣбȣе съ ѡ портъм, еȣ
симт ꙟ мине къ ши фъръ барбъ аш пȣтѣ фи
Єпископ ка ши кȣ барбъ, ꙟсъ пентрȣ дра-
гостѣ ей, ка съ нȣ ѡ ам, акȣма нȣмй
воюлъса еȣ Єпархїа мѣ. Ѧкъ се май аскȣлтъм
акȣма ши пре Єпископȣл Дисидемонтȣлȣй,
кареле чѣ май маре парте а минцїй цинѣ къ се
кȣприн-

кȣпринде ꙟ барбъ, че резонирȣасче ел, ел зиче,
къ барба є чинститъ, ши сфинт лȣкрȣ. Карѣ
фаче пре ѡм ꙟкъ пре атѫта май чинстит ши
май кȣвїос ши сфинт, сфинтъ зик, ꙟкъ, кою
ши адевъри, къ пророчїй лȣй Хс, ши тоцй
Апостолїй аȣ портат барбе, дрепт чине кȣтѣ-
зъ ꙟпротива лȣй Хс ши а Апостолилор а зи-
че чѣва? нȣ кȣтѣзъ Дмнȣле пентрȣ Дмнезеȣ,
чй ши Анна, ши Каафа, Ирод ши Їȣда ꙟкъ
аȣ авȣт барбе, ши пентрȣ ачѣа, наȣ фост
ей ничй кѫтȣй негрȣ сȣпт оунгїе май бȣнй,
къ атȣнчѣ аȣ фост ꙟ лѣџѣ жидовѣскъ ѡби-
чаюл аша де комȣн, прекȣм є ши астъзй.
Аша даръ че вом акȣма? съ радем барбеле?
съ радем? ба нȣ, ласъ съ стѣ ꙗле ꙟ паче а-
колѡ оунде є ꙟкъ ѡбичаю але пȣрта, чи нȣ-
май трѣбȣе спȣс кътръ ѡаменй, къ кȣ барбъ
саȣ фъръ де барбъ афи, ачѣа нȣ адаѡгъ ѡ-
мȣлȣй ничй май микъ фъръмъ де ꙟцелеп-
чȣне, ничй ꙟвъцътȣръ, ничй бȣнътате, оур-
мѣзъ даръ, къ ничй чинсте, ничй вредничїе.
Ꙗтъ дар причина чеїй фъръ де коадъ вȣлпе, карѣ
фїинд фъръ де коадъ, врѣ ка ши чѣле лал-
те съши тае коделе сале, поате фи ши ачѣа
оундева, ꙗр аичѣ ла ной нȣ є ачѣа гичитȣ-
ръ; кѫчй вȣлпей ай тъа коада, атѫта фаче,
ка ши кѫнд шѣр тъа ѡмȣл насȣл, дрепт
ачѣа ши оуна ши алта ꙟфрикошат доаре. ꙟ-
трȣ-

трȣ ачаста натȣра ѥсте прѣ ꙟцелепт магистрȣ (даскъл), пентрȣ ачѣа че нȣ аȣ фъкȣт ꙟ сжсе тае, нȣ се поате тъѧ, фъръ де кȣмплитъ дȣрере: ꙗр де ачѣа че єи нȣй пасъ, ѡри фіе тъѧт ѡри нȣ, нȣмай динтрȣн ѡбичаю атжрнъ ачѣа, къчи барба кѫнд о тай, ничи о дȣрере нȣ се симте, аша прекȣм тот пърȣл пре трȣп ши оунгіиле.

23.

Бȣлпѣ ши Капȣл де лемн.

Бȣлпѣ ꙟтржнд ꙟтрѡ болтъ а оунȣй чопиторю сав скобиторю де лемн, оунде ꙟтре челе лалте локȣри аȣ афлат оун кап де лемн фоарте кȣ мъестріе лȣкрат, ла каре фоарте ꙟделȣнг ꙟ коаче ши ꙟколѣ ꙟторкѫндȣл, аȣ къȣтат ла джнсȣл, ꙗсъ не аȣзинд дела джнсȣл ничи о ворбъ, лаȣ ꙟпинс ꙟ латȣри (ла о парте) зикѫнд: о минȣнате кап фъръ де кріери!

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙗчеѣте се асѣмѫнъ ачелѡра, карій тоате вредничіиле сале ле сокотеск а фи кȣпринсе ꙟ подоаба чѣ дин афаръ, ачаста боленд, нȣ се дефаимъ, а фіесче кърȣа дȣпъ аса ржндȣалъ, сав карактер, кȣїи ѡ аре вестминте ши подоабе. Ꙗсъ, кареле ꙟградине поартъ хаине спарте ши ймосе, ачела се сокотѣсче а фи ѡм скȣмп, ши вреѣдник де скжрбѣлника непльчере. Ꙗръ асе грижи нȣмай пентрȣ ꙟподобире чѣ дин афаръ, ши ѡаре че маре ꙟтрȣ ачѣа а цинѣ, кȣ мȣстѣцеле ръсȣнде сав кȣ барба, сав кȣ спржнчѣнеле негріте, ши грȣмазȣл сав кѫмънакȣл чел лȣнг ши ꙟналт, ши вестминтеле челе кȣсȣте кȣ аȣр, асе лъмȣдри, ши пентрȣ ꙟфрȣмсецаре сȣфлетȣлȣи ши аминцій ши инимей ши а нъравȣрилѡр сале ничи кѫт а нȣ бъга де самъ, аколѡ, кȣ дрептȣл се кȣвине, о минȣнат кап фъръ де кріери.

24.

Бȣлпѣ ши Стрȣгȣрȣл.

Бȣлпѣ възѫнд ꙟтрȣ о вицъ ꙟналтъ мȣлцй стрȣгȣри, сав черкат ши аȣ испитит ꙟ

тот

тот кипȣл. кȣм а̂р пȣтѣ̀ ка съй а̂жȣнгъ, ꙟсъ: дѣкъ а̂ȣ възȣт къ нȣ поате ничй ꙟтрȣн кип съй а̂жȣнгъ, а̂тȣнчѣ сaȣ дȣс, зикꙟнд: къ сѫнт ꙟкъ а̂кріи, ши нȣ сѫнт бȣнй де мѫнкаре, къмй стрепезеск динцій де дѫншій. — — — Чей че нȣ пот чѣва съ капете, ей съсе факъ къ нȣ врѣȣ а̂чѣл лȣкрȣ а̂л а̂вѣ, ка съ нȣй зикъ чинева, щійцй! къ най пȣтȣт къпъта̀.

25.

Вȣлпѣ ши Мъемȣкȣл.

Тоате чѣле кȣ патрȣ пичоаре а̂нимале (віецȣитоаре) а̂дȣнꙟндȣсе ла ѡлалтъ съший алѣгъ лѡрȣший къпетеній, а̂ȣ жȣдекат а̂ша̀: каре сева а̂фла̀ ши сева а̂ръта̀ динтре дѫнселе май кȣ минте, май искȣсит, а̂чѣлȣѧ съй дѣ стъпѫнирѣ, ꙟсъ динтръ тоате, каре ера̀ а̂чй а̂дȣнате а̂нимале, мъемȣцȣл а̂тѫте жȣкърей, серитȣрй, ши а̂тѫтѣ ꙟторсътȣрй а̂ȣ продȣцирȣит (фъкȣт). кѫт пре тоате челелалте лѣȣ а̂дȣс ꙟтрȣ а̂ша̀ мираре, де тоате ꙟпреȣнъ а̂ȣ стригат кȣ оун сȣфлет ши кȣ оун глас: къ ел ѥсте врѣдник съ прійимѣскъ тоагȣл стъпѫнирей, чй а̂ча̂стъ а̂лѣџере вȣлпей а̂ȣ фост кȣ непълъчѣре, ꙟсъ а̂ȣ тъкȣт, къ че поате фаче оуна ла а̂тѫтѣ ꙟпротивъ, ши а̂ȣ сокотит съй факъ оун топѡр. Дрепт а̂чѣа ѥȣ ши фъкȣт, къ щійнд ꙟтрȣ оун лок ѡ кȣрсъ кȣ ѡ бȣкатъ де карне, оунде принде ѡаменій вȣлпиле, сaȣ дȣс дȣпъ а̂чѣа, ши а̂ȣ спȣс мъемȣкȣлȣй, зикꙟнд: стъпѫне, ам а̂флат ѡ комоаръ, ши а̂чѣа нȣ ѡ кȣтез съ ѡ сап ши съ ѡ скот а̂фаръ, де врѣме че дȣпъ лѣџий стъпѫниторюл съ кȣвине де а̂чѣа а̂ ци, а̂пой дȣкꙟндȣл вȣлпѣ, ѥȣ а̂ръта̀т карнѣ. Ай дрепт прѣ ꙟцелѣптъ вȣлпе, зисе стъпѫнȣл мъемȣк, възꙟнд а̂чѣ карне, ши ꙟдатъ сърйнд съ ѡ а̂пȣче се принсъ ꙟ кȣрсъ, а̂пой ꙟчепȣ а̂ съри ши а̂се тъвъли! ла а̂чѣста оуитꙟндȣсе Вȣлпѣ, ꙟчепȣ а̂ рꙟде ши а̂л батжокори, зикꙟндȣй: хѡ! май дъ, фіемицй де кап, кȣ хȣрдȣбȣзȣл, ши кȣ бȣрȣзан. Минте! минте! тръбȣе ла чел че врѣ пре мȣлцй съ стъ-

пѫ-

пѫнѣскъ ши се ꙟдрептѣзе, ꙗр нȣ ꙟвѫртитȣри ши ꙟковѫрлъчитȣри. — — —
Ꙗчѣсте кȣвинте а вȣлпїей дин дестȣл аратъ че воѫще фабȣла ачѣста, съсе ꙟвѣце пре чине трѣбȣе пѫс ꙟ сат кинѣз, (бирѣȣ, саȣ жȣде) ꙟкъ ши алтеле.

26.

Вȣлпѣ ши Рȣгȣл.

Вȣлпѣ трекѫнд престе оун гард аȣ ꙟлȣнекат, ши, ка съ нȣ кадъ ла пѫмѫнт, саȣ принс кȣ гїареле де оун рȣг, ши ачи тоате лабеле шаȣ згѫрїат, ши саȣ крȣнтат де спинїи рȣгȣлȣй, атȣнчѣ ꙟчепȣ асе тѫнгȣи асȣпра рȣгȣлȣй, зикѫнд: ѿ драг де ажȣторю, май бине ар фи фост съ фїȣ къзȣт, декѫт ам черȣт ажȣторю дела тине, вай мїе тикълоасей къ мам чȣнгѫрит, спре ачѣсте аȣ респȣнс рȣгȣл, чине ци де винъ? ши чине цѣȣ зис съте принз де мине, съ чери ажȣторю дела мине? де врѣме че бине щїи тȣ, кȣм ажȣторез еȣ.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Тот де оуна бине трѣбȣе къȣтат дела чине воешти съ чери ажȣторю ши съ аштепци фачере де бине. Ꙗчѣ фоарте бине съ асѣмънъ ши фабȣла ачѣа, каре спȣне: къ калȣл май наинте аȣ фост слобод, апой саȣ гѫлчевит кȣ чербȣл пентрȣ ливадъ, ши пентрȣ ка съ гонѣскъ пре черб, аȣ кемат пре ѡм ꙟтрȣ ажȣторю лȣиши, ши саȣ дат пре сине съй пȣнъ фрѫȣ, ши шѣѡа, ши аша съл ꙟкалече, ꙟтрȣ ачест кип аȣ гонит пре черб афаръ дин ливадъ, ши де атȣнчи аȣ рѫмас ел роб ѡмȣлȣй ꙟ вѣк, мȣлцй гѫлчевиндȣсе пентрȣ оун лȣкрȣ, апой хай ла процес, пѫнъ се сторѣск ши тот че аȣ кїелтȣеск; май бине е кѫнд ши кѫнд кѫте чева апїерде, де кѫт а бътъма пре прїатенȣл бȣн, ши дин вечини бȣни, ай фаче шїеши воиторю де рѫȣ; къ че фолос ꙗсте кȣ рȣшине а къпъта чева, ши нȣме рѫȣ а къщига, греȣ лȣкрȣ ꙗсте стреинъ фачерѣ де бине а алтора, ꙗръ нȣ се поате ꙟтрȣ алт кип ꙟ комȣн трѫи, ной алтора трѣбȣе съле ажȣтѫм, кѫт пȣтем, ши ꙟтребȣинчоасе врѣми ажȣторю дела алцїи трѣбȣе съ чѣрем. Ꙗм ꙟпрȣмȣтат пре чинева кȣ чева, ел мїаȣ ꙟторс, ши мїе аȣ мȣлцемит, апой че врѣȣ дела ел май мȣлт? дар вези, еȣ аш

врѣ

врѣ ка є҆л дꙋпъ ꙟ҆ча́ста съ віецꙋ҆ѧскъ дꙋпъ воѧ мѣ, ши̊ пе́нтрꙋ дрáгостѣ мѣ, съ ши̊ мѝнцъ, ꙗ҆ръ де нꙋ ва̀, є҆л ꙗ҆́сте немꙋлцемито́рю: а҆ꙋ а҆ш фѝ недре́пт, де а҆ш пофтѝ дела дѫ́нсꙋл а҆чѣѧ, каре є҆л нꙋ поа́те, саꙋ нꙋ ѝсе кꙋвѝне а҆ ѿ да̀. Ѧ҆стъзѝ цам фъкꙋт бѝне, ꙗ҆ръ мѫне міѐсчѝ; чѝ ꙟтрꙋ а҆ша̀ лꙋкрꙋ, оу҆нде дрептатѣ ши̊ чи́нстѣ чѣре ка съ фі́и немꙋлцъмито́рю. Ха̀! ѿм де ѿмені́е є҆счи нꙋ те тѣме! ꙗ҆р де чел вою нꙋмѝ є҆ꙋ немꙋлцемито́рю, є҆ꙋ сѫнт ꙟсꙋмѝ ръꙋ, ши̊ недре́пт, а҆декъ: невреѣдник мꙋлцъмирей та́ле, пе́нтрꙋ а҆чѣѧши репетирꙋ́еск, къ бине трѣбꙋе къꙋтат дела чине аѫꙋто́рю, ши̊ фа́чере де бине съ чѣре, прѣ феричи́т є҆ а҆че́ла ѿм, ка́ре ꙟтоате зи́леле фаче бине, нꙋмай пентрꙋ а҆чѣѧ, къ се симте пре си́не: дѣто́рю ꙟнаинтѣ лꙋй Дꙋмнезеꙋ а҆чѣѧ съ факъ, нꙋ ꙟчатъ, мꙋлцеми́нд фъкъто́рюлꙋй челꙋй вѣчник, пентрꙋ къ лаꙋ пꙋс ꙟтрꙋ а҆чѣѧ старе ка съ поатъ фаче а҆чѣѧ, ши̊ а҆флъ прѣ богатъ ръсплътире ꙟлъꙋтрꙋл кꙋӱетꙋлꙋй съꙋ мъртꙋріи, къ а҆ꙋ ꙟплинит дѣторіа ѿмꙋлꙋй де чинсте ши юбиторюлꙋи де Дꙋмнезеꙋ. Ꙟтрꙋ кареле съсе съргꙋ́ѧскъ фіеще кареле, каре воѧще а҆ша̀ а҆ фѝ де ѿмени ꙟцеле́пцй нꙋми́т, прецꙋи́т, ши сокотит ва добѫндѝ ши̊ дꙋпъ моартѣ лꙋи вѣчникъ помени́ре чинститъ.

Вꙋл-

27.

Вꙋлпѣ шѝ Крокодѝнꙋл.

Вꙋлпѣ шѝ Крокодинꙋл а҆ꙋ ꙟчепꙋт а҆се причѝ пентрꙋ нобилитате, каре ва фѝ май де бꙋн нѣм. Де́чй Крокодинꙋл а҆ꙋ ꙟчепꙋт а҆ спꙋне че фѣлю̀ че баръзцій а҆ꙋ фъкꙋт стръмошій лꙋй; шѝ кꙋ а҆чѣѧ воѧ а҆ адеверѝ, къ є҆й сѫнт май де бꙋн Нѣм де кѫт тоате віецꙋито́ареле. Ѧкꙋма фіецѝ дестꙋл, а҆ꙋ ръспꙋнс Вꙋлпѣ, къчѝ пре піѧле те кꙋноши къ є҆шй дин бътрѫнѣце.

Ꙟвъцътꙋ́ръ.

Трѣбꙋе а҆ шѝ, къ Крокодинꙋл ꙗ҆сте ѿ ꙟфрикошатъ фіаръ: каре тръѧще ꙟ апъ, шѝ пре оу҆скат ла ведѣре а҆сѣмене ꙗ҆сте кꙋ шопѫрла (саꙋ нъпѫрка); ꙟсъ каре є҆ де спаймъ, къчѝ оу҆нїй сѫнт де трейзечй дешꙋгꙋрй саꙋ оу҆рме де пичо́р де лꙋнцй, шѝ се а҆флъ ꙟ є҆гипе́т мꙋлцй фъръ самъ ꙟ ръꙋл Нилꙋлꙋй, а҆чѣще ꙟгит ѿаменй мꙋлцй шѝ а҆лте вецꙋито́аре, піѧлѣ ле ꙗ҆сте грозавъ а҆ ѿ ведѣ, а҆коперитъ кꙋ нище солзи грошй, шѝ а҆ша̀ є҆ де таре кѫт фоарте кꙋ а҆невое

се

се поате пътрꙋнде. Ꙗчастъ фабꙋлъ се кꙋвине челѡр че се прѣ лаꙋдъ, шѝ се мѫндреск кꙋ бꙋнътъциле шѝ нобилитатѣ стръмошилѡр съй; їар єй сингꙋрй нꙋ сѫнт ничи де ѡ трѣбъ. Къ лꙋкрꙋл чел де лаꙋдъ ал бꙋнътъцилѡр ла оун тѫнър врѣдник, ꙟцълепт, шѝ де бꙋнъ трѣбъ, кꙋ бꙋн нърав се май кꙋвине, їар челꙋй нетрѣбник шѝ кꙋ нъравꙋл ꙟдъртник, май мꙋлт ꙟй слꙋжѣще спре рꙋшине, къчи аꙋ лꙋат чинева дела стръмошꙋл съꙋ; шѝ кꙋ ачѣѧ се рънѣще шѝ ꙟ віацъ кꙋ атѫта шѝ май мꙋлтъ вредничіе дела дѫнсꙋл се чѣре, шѝ кꙋ атѫта ꙟй їасте дѣторїю съй слꙋжаскъ, шѝ лꙋй спре фолос съшй біецꙋѧкъ. Їаръ каре ва врѣ пънъ ла амѣзъ зѝ се доармъ, апой пънъ ла міезꙋл нопцїй се факъ чева блъстъмъцій, шѝ мъскърй, ачела съ щіе, къ саꙋ нъскꙋт спре рꙋшинѣ челѡр де бꙋн нѣм саꙋ нобилитатѣ пъринцилѡр лꙋй. Немика нꙋ є май оурѫт декѫт тѫнърꙋл де бꙋн нѣм (адекъ нѣмешꙋл) кѫнд єл дин тинерѣце се аратъ кꙋ аша гѫндꙋрй, кꙋм къ єл саꙋ нъскꙋт ꙟ лꙋме нꙋмай пентрꙋ лѣнѣ шѝ нелꙋкрарѣ. Шѝ дꙋпъ ѡбичаю дѫндꙋисъ титꙋла де бꙋн нѣм. Їаръ єл де кѫте ѡрй аꙋде титꙋла слобод съ ѡ пріимѣскъ лꙋиший спре дефъймаре, адекъ: нъравꙋриле шѝ лꙋкрꙋриле лꙋй нꙋ сѫнт де бꙋн нѣм. Кѫчй де бꙋн нѣм сѫнт фаптеле челе бꙋне

але

але ѡаменилѡр, шѝ їаръший бърбатꙋл, адекъ бꙋнътъциле фак пре ѡаменй а фи де бꙋн нѣм (нѣмешй) шѝ їаръший бърбатꙋл алес ничй ѡдатъ нꙋ є ка съ нꙋ фіе де бꙋн нѣм, пентрꙋ ачѣѧ чей де бꙋн нѣм шѝ авꙋцй ꙟтрѡ ѡбще кꙋ кѫт май мꙋлте мижлочирй ши оушꙋрърй аꙋ, кꙋ атѫта є май маре шѝ дѣторіѧ лѡр ка съ дѣ прꙋнчилѡр съй де бꙋн нѣм шѝ бꙋнъ крѣщере, каре се кꙋпринде ꙟтрꙋ ꙟвъцътꙋръ, ꙟ юбирѣ де ѡстенѣлъ, шѝ ꙟ бꙋне нъравꙋрй, ка съ нꙋ ли се зикъ ка Крокодинꙋлꙋй, пре піалете кꙋноший, къ єщй де бꙋн нѣм.

28.

Вꙋлпѣ шѝ Леꙋл.

Вꙋлпѣ ꙟтѫмпинѫнд май нainте пре Леꙋ, аша саꙋ спъймѫнтат де єл, кѫт пꙋцин де нꙋ аꙋ къзꙋт моартъ. Ꙗл доилѣ рѫнд їаръший саꙋ спъріат, ꙟсъ атрѣѧ ѡаръ нꙋ ка шѝ ꙟтѫѧ датъ, аꙋ добѫндит шѝ слобозѣніе, саꙋ апропіат, шѝ аꙋ фъкꙋт коноштинцъ кꙋ дѫнсꙋл.

ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Мȣлте лȣкрȣрй нисе пар ноаѡ ꙟфрикошате къчй нȣ ле кȣноащем. Каре дȣпъ ꙟпрїȣнаръ ши ꙟдѣсе оумбларѣ кȣ дѫнсъле, ши кȣноащериле, фоарте ѡбичнȣите нисе фак ноаѡ. Фоарте рѫȣ ѡбичаю ꙗсте а спърїа пе прȣнчй де мичи, пентрȣ къчй кѫнд сѫнт мари; тот се тїем де фїещече, ши съ ферѣск де ѡаменїй чей бътрѫнй ши стреини. Чи трѣбȣе ай ꙟвъца съсе тѣмъ ши съсе рȣшинѣзе, феринdȣсе де мичюни: де виклешȣгȣри ши де тот лȣкрȣл рѫȣ ши нътребȣит. Кареле ꙟй ꙗсте лȣй спре вътъмаре ши алтȣа спре пагȣбъ, де ачаста е ши де липсъ ка съсе рȣшинѣзе, съсе тѣмъ ши съсе пъзаскъ. Дечй пентрȣ ачѣстѣ ши ла алт лок ам поменит, кареле дин дестȣл се афлъ.

29.

Вȣлпѣ ши Корбȣл.

Корбȣл афлѫнд ѡаре оунде ѡ бȣкатъ де карне, ѡ цинѣ ꙟклонц стѫнд пре оун арборе. Вȣлпѣ миросинд карнѣ, аȣ алергат сȣпт арборе, аȣ ши ꙟчепȣт а лъȣда пе корб, гръ-

гръинд: ѡ драг Доамне! дар формоасъ пъсъ-рȣикъ, ши че пѣне формоасъ аре, акъ де ар авѣ ши глас, нȣ ар фи ка а пасъре ꙟ лȣме. Ꙟсъ корбȣлȣй нȣй пъкȣсе ачѣла, ка пре лѫнгъ атѫта фрȣмсѣцъ че аре, се гѫндѣскъ вȣлпѣ къ е мȣт, ꙟдатъ дешкисъ клонцȣл, ши ꙟчепȣ а клонкъи, дечй карнѣ ꙗȣ скъпат жос. Вȣлпѣ ѡ апȣкъ, ши ꙟдатъ ѡ ꙟгицй, гръинд ши бътѫндȣши жок де дѫнсȣл. Хаи корбȣле де тоате ай, ꙗръ минте нȣ ай.

Ꙟвъцътȣръ.

Кȣм сѫнтем ной ѡаменй аича пре пъмѫнтȣл ачеста ал нострȣ. Хайде съ не мъртȣрисим оунȣл алтȣа дрепт ши се нȣ аскȣндем, къ сѫнтем ꙟ тот фѣлюл чȣдаций! кȣм сѫнт ачѣа? ꙗсте аша, се аскȣлтъм, нȣмай кѫнд не ꙟшѣлъ пре ной чинева, не паре рѫȣ, ши плѫнџем, ши токма ꙟтрȣ ачѣ времѣ немика алтъ нȣ дорим, чи нȣмай атѫта, кѫт ка съ не ꙟшале алцїй, апой каре е майстор, ши каре щїе май формос пре ной съ не амъџѣскъ, токма аша е прекȣм ам пофти се фим ꙟшелаций; ачѣла е ѡмȣл нострȣ! каре щїе вїецȣи ши петрѣче кȣ ѡаменїй. Ласъ нȣмай съ чѣръ,

чѣръ, даръ кѫй вом да ши пе спате. Сѫн-
тем ной негрешиций ши ам фи бȣкȣроши съ фим
албй? пȣтѣва ел нȣмай кȣ мъестріа съ дове-
дѣскъ, къ сѫнтем май албй де кѫт лебеделе,
ачѣа є минте! везй, ши токма де нȣ ар крѣ-
де нимене, тотȣшй воим ной, къ ачѣа не
плаче: ши ачѣа не иасте ноаѡ драг, ши є де-
стȣл ноаѡ ачѣа, къ ел не ꙟчелȣе; пре кȣм
ной токма аша прекȣм воим, ласъ съ клеве-
тѣскъ ши съсе факъ небȣн, ласъ съ нȣши
крȣцъ нѣмȣриле сале; ши пріатеній, нȣмай
съ не фіе ноаѡ спре плъчѣре, ачѣа ной нȣ ѡ
воим. Ѡаре кȣноаще ел къ ноаѡ не плаче
а ворби, ши ел съ аскȣлте? ласъ съ такъ, ла-
съ съ каȣте ла ной кȣ гȣра къскатъ, ласъ съ
се мире де ной, ши кѫнд ши кѫнд лас съ
стриџе, ѿ минȣне ѡамений бȣний! ши де рѫд
де чева, мъкар ши де нȣ ва фи немика
де рѫс, ласъ съ рѫдъ дин тот грȣмазȣл, де
ам зис ной къ иасте чева де рѫс, че иасте? де
иасте, ши нȣ щіе ел че є ачѣа, ши ꙟдатъ съ
стриџе кȣм съ нȣ фіе? сѫмте ел къ ной
ам афлат, съ нȣ фіе аша, мъкар съ ши щіе
ел де съвѫршит къ є аша, ел съ нȣ піардъ
врѣмѣ, чи ласъ съ стриџе: къ ѿдатъ кȣ ка-
пȣл ачѣа нȣ поате фи, дрепт ачѣа тоате фъ-
кѫндȣле, ел не батжокорѣще пре ной аша,
мȣлкоминдȣсе, ел не цине а фи небȣний, ши
не

не амъжѣще пре ной, немика пентрȣ ачѣа,
къ ной ачѣа ши пофтим. Иаръ де иар вени
лȣй май наинте ꙟ минте, ка ел пентрȣ дра-
гостѣ чѣ кътръ адевър алтминтрѣ съ пъша-
скъ, ка съ не кȣвинтѣзъ ноаѡ ꙟпротивъ,
(адекъ) че ꙟтърим ной, ел съ лѣпеде, ши
че зичем ной къ нȣ є ши нȣ поате фи, ел
съ ꙟдръзнѣскъ ачѣа а зиче, къ ачѣа иасте,
ши поате фи, аша ел нȣ є дела ной, нȣ
ва съ не амъџѣскъ, лас съсе дȣкъ оундей пла-
че. Иатъ фрацилѡр дȣпъ май маре парте кȣм
сѫнтем, саȣ дин слъбичȣниле ноастре, саȣ
дин нещіинце, саȣ дин юбирѣ престе мъсȣръ
сингȣръ де сине, саȣ дин че є май ръȣ, дин
мѫндріе, къчй чѣле трей дин тѫю съ даȣ кȣ
врѣме асе ꙟдрепта, иаръ ачаста де пре оурмъ,
кѫнд не апȣкъ сȣпт стъпѫнирѣ са, нȣ ва
май мȣлт съ не слобоадъ: даръ че вѡм фаче
акȣма? бине, нȣмай де вом врѣ съ ꙟчѣпем
сингȣрй, пре ной ане десчелȣй, къ не сфъ-
тȣаще Плȣтарх. Съ аскȣлтъм! че гръеск де
ной ши непріатеній ностри, ши съ нȣ не мѫ-
ніем, чи де кȣноащем чева, къ ей фъръ патимъ
де ной аȣ ворбит, авѫнд дрепт не ажȣнцериле
слъбичȣнилѡр ноастре, дефъймѫндȣле, атȣн-
чѣ трѣбȣе съ не ꙟдрептъм ной динтрȣ ачѣстѣ;
къ челȣй кȣ сȣфлет маре ши дела не пріате-
ній ꙟй иасте драг адевърȣл ал пріими, иаръ чеа
кȣ

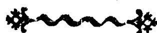

кꙋ минте слабъ, ничй дела пріатени нꙋ ва съ
пріимѣскъ, съ ꙟчетъм ꙟне ꙟшелъ сингꙋрй пре
ной, ꙟпой нꙋ вѡр кꙋтезъ ничй ꙟлцій; ꙗр де
ва ши ꙟдръзни, єл нꙋ ва пꙋтѣ, ши ꙟпой се
ва рꙋшина. Съ нꙋ чѣрем лаꙋдъ май наинте
пънъ че нꙋ вѡм фаче лꙋкрꙋрй вреднече де
лаꙋдъ; ши токма кънд ꙟм ши фъкꙋт, ши
къщигат, съ нꙋ чѣрем, къ ва вени ꙟ сингꙋ-
ръ де ѡ вом фи слꙋгърит, ꙟсъ кареле ва кꙋ
сила съ ѡ айбъ, фꙋџе дела дънсꙋл. Ши ꙟ-
часта съ ѡ цинем минте фоарте бине, ка, чѣ
че нꙋ не плаче ꙟтрꙋ алцій, де ачѣ тот дѣна
съ не пъзим, къ чине съ лаꙋдъ пре сине,
мꙋлт ачела, нꙋ не є прѣ драг, ꙟшꙟ даръ съ нꙋ
не лъꙋдъм. Кареле врѣ съ гръаскъ ши пре ꙟл-
цій нꙋй ласъ. саꙋ нꙋ аскꙋлтъ, ачела ꙗсте спре
сꙋпърасе ꙟлтѡра, ꙟшꙟ даръ кꙋмпът требꙋе ꙟ
ворбе, каре ꙟнаинтѣ ноастръ, гръасче пре
ꙟлцій де ръꙋ, ачела ши пре ной ꙟнаинтѣ
ꙟлтѡра не ва гръи де ръꙋ. Съ нꙋ гръим
даръ де ръꙋ пре ꙟлцій, фъръ нꙋмай кънд ꙗ-
сте ръꙋл ꙟрътат де фацъ, ши кънд ꙗсте спре
стрикъчꙋне челѡр невиноваці, ꙟтꙋнчѣ требꙋе
тот ѡмꙋл чел де чинсте съ кꙋноаскъ ръꙋ пен-
трꙋ ръꙋ, ши съ ꙗсе ꙟпротивѣскъ кът поате
май мꙋлт. Ши ачаста ꙗсте ꙗръшй де чѣле
формоасе регꙋлй че нꙋ не плаче ꙟ ꙟлцій, де
тоате ачѣстѣ съ не пъзим, ши пропріетъци-
лѡр-

лѡр челѡр че лъꙋдъм ꙟ ѡаменій чей бꙋній ши
ꙟцелепцій съ оурмъм, ши ꙟдемнъм, ѡрй че
бедем къ фак нороаделе чѣле лꙋминате, ши
спре фолосꙋл чел де комꙋн, съ фачем ши ной,
кът пꙋтем, нефъкъндꙋне май кꙋ минте де
кът тоцй, кꙋчй ачаста ꙗсте семн варварическ,
ши съ не пъзим де лаꙋда бꙋлпей.

30.

Бꙋлпѣ ши тъеторюл де лѣмне.

Бꙋлпѣ фꙋџинд де вънъторй, аꙋ алергат
ла колива оунꙋй тъеторю де лѣмне, кꙋ оу-
милинцъ рꙋгъндꙋл, ка съй дѣ слобозеніе
съсе аскꙋндъ ꙟ колива лꙋй, ачеста ꙟй дѣ
де слобозеніе. Дечй, нꙋ мꙋлт дꙋпъ ачѣ,
ꙗтъ къ сосиръ ши вънъторій, каріи лаꙋ
ꙟтребат зикънд: мошꙋле, най възꙋт кꙋм-
ва съ фіе фꙋџит вре ѡ бꙋлпе пе айчѣ? ꙗ-
ръ ачеста кꙋ гꙋра аꙋ ръспꙋнс къ наꙋ възꙋт
немика, ꙟсъ кꙋ дѣџетꙋл ꙟрътъ кътръ ко-
либъ. Вънъторій наꙋ причепꙋт ꙟ грабъ,
чй ꙟлергаръ май департе. Атꙋнчѣ бꙋлпѣ,
чѣ че тоате ачѣлѣ ле възꙋсе, ꙟдатъ кът
аꙋ възꙋт къ саꙋ депъртат вънъторій, аꙋ
єшит

єшит дин колибъ, ши аȣ пȣрчес ꙟтралтъ парте, ничй мȣлцемитъ, ничй ръмѫнй кȣ Дȣмнезеȣ наȣ дат. Тъѥторюл де лѣмне ꙟчепȣ а ѡ ѡкърѫ пентрȣ аша немȣлцемире, ꙟсъ Вȣлпѣ нȣ ръспȣнс: де цар фи фост дѣџетȣл асѣмене кȣ гȣра, цашй фи щїȣт ши єȣ мȣлцеми, дрепт ачѣста немика нȣ цисе каде, къчй ꙟѕъдар ꙟцй є бинеле, дакъ тѣй рȣшинат.

Ꙟвъцътȣръ.

Аша се фаче тȣтȣрѡр ачелѡр, карїй нȣ фак бинеле ꙟтрег ши кȣм се каде, къчй тоцй ѕик: Нȣ мъ фъ кȣм се каде, аȣ те ласъ. Єл фаче, єл стрикъ, ꙟдешерт ꙟй ꙗсте ѡстенѣла: фаче, ка оунїй дин Попи, кѫнд слȣжеск, помeнеск пре май марїй сатȣлȣй, апой кȣм ꙗсе дин Бесѣрикъ, се дȣче кȣ єй ла Бирт аколѡ шеѕѫнд ꙟпреȣнъ кȣ дѫншїй, ꙟй ꙟтрѣбъ ѕикѫнд: аȣѕитацй кȣм вам поменит астъѕй, тоцй кѫцй сѫнтецй аичѣ, съ фицй анаѳема, ши проклецй: Ба ꙟкъ съ аȣѕим ши че фъчѣ бътрѫнȣл (каре ши пре лȣп лар фи ꙟгицит) Мошȣ Стáнчȣ, кареле нȣ кїема пре ѡаменй ла алта, кѫнд пръѕнȣа, фъръ нȣ-

май

май съй сȣдȣе, ши съй ꙟфȣнте, ѕикѫнд: аȣ поате къ доаръ гѫндицй ка аичѣ съ въ сътȣрацй? лешинацилѡр! къ єȣ нȣ пот фаче съ нȣ въ кїем, яръ вой пȣтецй фаче съ нȣ веницй, Ѿ! де ар ꙟтра ачест ѡбичѣю ши ꙟтръ ай ноштри чешй де акȣм Рѡмѫни, карїй дин ѡрбирѣ крединцей дешѣрте пръѕнȣеск, сърѫчиндȣсе де мȣлте ѡрй пре сине, нȣмай оумплѫндȣшй оунїй траистеле сале, дин каре дȣръ бȣрй ꙟшй хръеск порчїй съй, ши алтеле — Съ оурмѣѕе ачестȣй мош Стáнчȣ, ши дин преȣнъ кȣ дѫнсȣл съ стриџе: „Єȣ вам кїемат, „ яръ вой пȣтецй фаче съ нȣ веницй“. Нȣ мъ юбй нȣмай кȣ кȣвѫнтȣл, фїиндȣцй минтѣ ꙟтралтъ парте, ѕиче бътрѫнȣл Ѳеогнид.

Чи кȣ тоате, мȣлцемирѣ є формос лȣкрȣ, ши бȣн, ши се наще дин инима чѣ де бȣн нѣм, грешѣлеле вечинилѡр ностри тръбȣе съ ле трѣчем кȣ ведѣрѣ, къчй тоцй сѫнтем сȣпȣшй грешѣлелѡр, яръ бинеле чел фъкȣт ничй ѡдатъ съ нȣл оуйтъм.

31.

Вȣлпѣ ши Цапȣл.

Вȣлпѣ ши Цапȣл амѫндой сътошй фїинд, саȣ коборъкт ꙟтрѡ фѫнтѫнъ, ка съ

бѣ

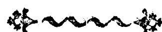

бѣ̀ ꙟпъ, шѝ дꙋ́пъ че ꙟꙋ беꙋ́т, Ца́пꙋл кътѫ́нд ꙟпрежꙋ́р, аꙋ зи́с кътръ Бꙋ́лпе, че вом фа́че а́кꙋма, кꙋ́м вом є́ши де а́ичѣ? аꙋ де а́чѣѫ те грижѣ́щи! нꙋ те ꙟгрижѣ̀ немика, чѝ нꙋ́май а́скꙋлтъмъ тꙋ пре ми́не, а́пой нꙋ те тѣ́ме немика, ръдикъте, шѝ стъй дрѣ́пт пропти́ндꙋцй пичоареле чѣ́ле динаи́нте пре пъ́рѣте, плѣ́къ капꙋл кꙋ коарнеле ꙟнаи́нте, аꙋ ръспꙋ́нс Бꙋ́лпѣ, біе́тꙋл Цап тоате, къте нꙋ зи́с Бꙋ́лпѣ, є́ра бꙋкꙋро́с а́ле фа́че: а́тꙋ́нчѣ Бꙋлпѣ сꙋи́ндꙋсе пре спа́теле ца́пꙋлꙋ́й, дꙋ́пъ а́чѣѫ пре коарне, аꙋ сърит ꙟфа́ръ, шѝ жꙋкѫ́нд пре лѫнгъ фѫнтѫ́нъ, ꙟ́ши бътѣ̀ жок де Цап, шѝ кꙋ кѫт май таре а́чѣста стрига шѝ сꙋдꙋѫ̀, нꙋми́ндꙋѡ виклѣ́нъ шѝ ꙟшелъто́аре де креди́нцъ, кꙋ а́тѫта є май вѫрто́с де дѫнсꙋл ръдѣ, зикѫнд: ꙟ хъ, ца́пꙋле! съ а́й тꙋ а́тѫта ми́нте ꙟ кріе́ри кѫци пе́ри ꙟ ба́ръ, тꙋ нꙋ а́й фи ꙟтра́т ꙟ фѫнтѫ́нъ, пѫнъ нꙋ а́й фи сокоти́т кꙋм вей є́ши.

ꙟвъцътꙋ́ръ.

Σκέπτει τὸ τέλος! Ка́ꙋтъ ла чѣ́ле де пре оу́рмъ! А́чѣста є прѣ ꙟцелѣ́пт сфа́т. ꙟ доаѡ

кꙋ

кꙋвинте маре ꙟвъцътꙋ́ръ се кꙋпринде. Нꙋ ꙟчѣ́пе немика, ничи́ лꙋа ꙟнаи́нте, пѫнъ че нꙋ дини́ де́стꙋл а́й жꙋдека́т, шѝ а́й причепꙋт бине, кꙋм ва фи сфѫрши́тꙋл. Сфѫрши́тꙋл нꙋ нꙋмай а́чѣсте времѣлниче ти́мпꙋри де гра́б трекътоаре шѝ алергътоаре а скꙋ́ртей шѝ времѣлничей віе́ци ле а́ратъ, чѝ шѝ а́чей фъ́ръ де сфѫрши́т шѝ вѣ́чниче. Нꙋ зи́че немика, де чѣ́ле че по́ци съ те ръшинѣ́зй пре оу́рмъ, нꙋ фа́че немика де чѣ́ле че по́ци пре оу́рмъ съ те къе́щй. Ρί-ψας λόγον τίς ἐκ ἀναιρεῖται πάλιν. Гръи́нд кꙋвѫ́нт, пре ка́реле нꙋл ꙟтоарче ꙗ́ръши ꙟнапо́й. Съ фіꙋ щіꙋт, зи́че, нꙋ ма́ш фи мъри́тат, шѝ чи́не сар нъдъи де а́чѣѫ? А́чѣстѣ ꙟ тоате зи́леле се а́ꙋд, ꙗр пꙋци́ни ка́ріи се пот ꙟцелепци. Блъстъма́т съ фіе часꙋл ꙟтрꙋ ка́реле зисе́ю єꙋ, съми фіꙋ фрѫнт грꙋма́зіи, кѫнд а́м порни́т ꙟтрꙋ а́чѣ ка́ле, ꙗ́тъ кꙋм а́ꙋзим пре мꙋлци гръи́нд! шѝ пе́нтрꙋ че? пе́нтрꙋ а́чѣѫ, къчи сингꙋри наꙋ фост врѣ́дничи а преждꙋдека̀, ꙗр пре че́й май ꙟцелѣ́пци де кѫт дѫнсꙋл ничи́ а́ꙋ врꙋт съй ꙟтрѣ́бе, ничи́ съи а́скꙋлте. Съ цине́м минте кꙋвинтеле прѣ ꙟцелѣ́птꙋлꙋй Іс꙾с Сирах: А́дꙋци а́минте де чѣ́ле де пре оу́рмъ а́ле та́ле, шѝ ꙟ вѣ́чи нꙋ вей греши, а́чѣсте сти́хꙋри ле цин минте дин прꙋнчіе, де ѡаре оу́нде, ши сѫнт формоасе, лас съ ле пꙋне́м а́ичѣ, къ лꙋкръ́м ѡаре че вине саꙋ ръꙋ, де маре пре́ц саꙋ

F фоар-

фоарте скꙋмпе, тоате лꙋкрꙋриле ноастре бꙋне саꙋ виклѣне тꙋтꙋрѡр вѡр фи арътате къ нꙋ даꙋ.

32.

Вꙋлпѣ лакомъ.

Вꙋлпѣ възѫнд ꙟтрѡ колибъ пъкꙋрърѣскъ лапте, брѫнзъ ши карне, саꙋ вѫрѫт пре ѡ гаꙋръ микꙋтикъ, ши атѫта аꙋ мѫнкат, пънъ саꙋ ꙟфлат, апой кꙋ фоалеле плин наꙋ пꙋтꙋт съсе вѫраскъ пре ачѣѧши гаꙋръ, ка съ ꙗсъ афаръ ничи де кꙋм, ꙗꙋ вай, ши амар ей, че ва съ факъ акꙋм? Ꙟсъ възѫндꙋѡ алтъ Вꙋлпе, аꙋ сфътꙋитѡ, ка съ ашѣпте ши съ шѣдъ ачи пънъ че ꙟй ва скъдѣ фоалеле. Ꙗр ꙗ аꙋ зис: даръ де вѡр вени пъсторїй кꙋ кѫнїй? — — — Дар де вѡр вени, тꙋ шїй чеци ва фи, че мъ ꙟтреби? Ачѣстъ Фабꙋлъ ꙗсте асѣмене кꙋ чѣ май динаинте трекꙋтъ, пентрꙋ ачѣѧ се скрїе ачелѡра, карїй се лъкомеск ла лꙋкрꙋриле алтѡра, некъꙋтѫнд ла сфѫршитꙋл чел де пре оурмъ.

33.

Дой кѫни.

Оун ѡм аꙋ лꙋат дой къцъй дела ѡ къцѣ, динтре карїй пре оунꙋл аꙋ ꙟвъцат а вѫна, ꙗръ пре алтꙋл небъгѫндꙋл ꙟ самъ, лаꙋ лъсат де аꙋ петрекꙋт ꙟзадар; даръ кѫнд ера ла мѫнкаре да амѫндꙋрѡра асѣмене. Ꙟтꙋнчѣ вѫнъторюл кѫне аꙋ ꙟчепꙋт асе плѫнџе ши асе желꙋи асꙋпра челꙋѧ лалт кѫне, зикѫнд: ачаста е токма ꙟдъръпт! Къ еꙋ мъ мꙋнческ ши мъ рꙋп вѫнѫнд, ꙗръ тꙋ те ꙟпꙋций де дормит а касъ; ши кѫнд веним ла мѫнкаре, атꙋнчѣ кѫт мїе, атѫта цїе! Тачи фрате, рогꙋте, ръспꙋнсе чела лалт кѫне, нꙋ ворби нꙋмай ꙟ вѫнт! къ еꙋ пентрꙋ ачѣста нꙋ сѫнт ничи кѫт де винъ, чи стъпѫнꙋл ностру, кареле нꙋ маꙋ ꙟвъцат съ лꙋкрꙋ, чи нꙋмай кꙋ сꙋдоарѣ алтꙋѧ съ мъ хрънеск.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ликꙋрг дътъторюл де леџиле Лацедемонилѡр врѫнд съ дѣ четъцѣнилѡр съй, се кꙋноа-

скъ че пꙋтѣре аре крѣщерѣ, нꙋ нꙋмай а ѡаме-
нилѡр; чи шй а добитоачелѡр; аꙋ лꙋат дой
къцей де оун фѣлю шй дела ѿ къцѣ фътацй
де ѡдатъ; апой пре оунꙋл лаꙋ ꙟвъцат а вѫна
єпꙋрй; іаръ пре алтꙋл немика, чи нꙋмай а
шедѣ, шй а мѫнка. Дꙋпъ ачѣа аꙋ кїемат
ꙟпреꙋнъ пре тоцй четъценїй ꙟтрѡ Салъ (По-
латъ) маре, оунде аꙋ ꙁис съ пꙋнъ оун блид
кꙋ карне; шй съ слобоадъ оун єпꙋре. Апой
аꙋ порꙋнчит съ слобоадъ, шй пре чей дой
май сꙋс ꙁишй кѫнй ꙟ сала чѣ маре, атꙋнча
ꙟдатъ кѫнеле чел вѫнъторю аꙋ алергат дꙋпъ
єпꙋре, не оуйтѫндꙋсе ла карне, іаръ чела лалт
саꙋ товъръѫт ла блидꙋл чел кꙋ карнѣ, непъ-
сѫндꙋй лꙋй немика мъкар съ фіе ачіа ѡ міе
де єпꙋрй. Ведецй фрацїй мїей, дой кѫнй де
оун нѣм, шй де ѡдатъ фътацй, шй че ѡ-
себире ꙟтре дѫншїй причинꙋаще крѣщерѣ! Съ
нꙋ ꙟвъцъм даръ пре прꙋнчїй ностри дин ти-
нерѣце моличꙋнѣ юбирилѡр де дꙋлчецй, шй
леневирѣ, чи бърбъціѣ, ꙟфрѫнарѣ, шй юбирѣ
де ѡстенѣлѣ. Къ ла тоатъ лꙋмѣ іасте щїꙋт,
че ѡаменй аꙋ фост Лаведемонѣнїй, пънъ кѫнд
аꙋ ꙟфлорит ꙟтре дѫншїй леџиле лꙋй Ликꙋрг,
сфътꙋаще оун прѣ ꙟцелепт Енгеꙁ (Лѡрд Чин-
стер фелд) пре оун фіꙋ аꙋ съꙋ де ноаѡ анй,
гръинд: фъ тꙋ тоате чѣле чецй ꙁик єꙋ пѫнъ
кѫнд вей фи де 18 анй, апой дꙋпъ ачѣа, єꙋ

мъ

мъ фъгъдꙋеск къ тот де оуна вою фаче тоа-
те ачѣлѣ че вей врѣ тꙋ. Нъравꙋл кареле съ
поартъ ꙟцелепцѣще пънъ ла 18 анй, де ачіа
ꙟнаинте ва фи тот май бꙋн, шй май кꙋмин-
те. Іаръ кареле пънъ атꙋнча се деꙁмїардъ,
шй се стрикъ, маре минꙋне ва фи, де се ва
май шй ꙟдрепта вреѡ датъ, фъръ нꙋмай де
ва фи дин фире бꙋн де йнимъ. Къ тине-
рѣцеле; ꙁиче Халер ꙟтрꙋ ачъꙋ Алберт, прѣ лес-
не се пот ꙟтоарче ꙟкътръꙋ ва врѣ прѣ ꙟце-
лѣпта крѣщере съй ꙟдрептѣꙁъ. Къ ꙟкъ сꙋ-
флетꙋл лѡр іасте кꙋрат, шй примѣще кꙋ кꙋ-
вїѡасъ гътире драгостѣ кътръ фаптеле чѣле
бꙋне, шй кътръ адъвър, къчй шй пъмѫнтꙋл
чел бꙋн фїинд небъгат ꙟ сѣмъ шй не лꙋкрат,
крѣще пре дѫнсꙋл алте бꙋрꙋенй сълбатиче.
Гръаще Плꙋтарх де нороаделе чѣле витѣꙁе,
каре фъръ крѣщере шй фъръ ꙟвъцътꙋра чѣ лꙋ-
минатъ че сѫнт? Шй че вѡр пꙋтѣ фи? Дрепт
ачѣа чине ва да ачаста оунꙋй норѡд саꙋ оуней
комꙋнитате? Фъръ нꙋмай ꙟвъцъторїй, шй къ-
петенїйиле лѡр. Даре кѫнд вѡр да єй ачѣстѣ?
Атꙋнча, кѫнд шй єи сингꙋрй вѡр фи ꙟ въ-
цацй ꙟцълепцй, шй мощѣнй дрепцй, воиторй
де бине, шй нꙋ нꙋмай кꙋ кꙋвинтеле, чи шй
кꙋ лꙋкрꙋл фъкъторй де бине, шй крединчо-
шй слꙋжиторй, дар де нꙋ вѡр фи єй аша, а-
тꙋнчѣ че ва фи? ва фи ачаста, къ тоате ачѣ-

сте

єте кȣвинте шѝ ꙟвъцътȣрй вор фи нȣмай ꙟ вѫнт шѝ ꙟзадар.

34.

Кѫнїй.

Кѫнїй фїинд флъмѫнзй, аȣ възȣт нище пїєй ꙟ трȣн рѫȣ, пȣсъ де тимарй съсє моае, пре каре пофтѣ съле мѫнѫнче, ꙟсъ непȣтѫнд асє апропїѧ де дѫнселе, пентрȣ аджнчимѣ апей, саȣ ворбит, съ бѣ май найнте апа, дȣпъ ачѣѧ съ мѫнѫнче, пеиле, шѝ аша май найнте пѫнъ а нȣ вени єй оумплѫндȣсъ де апъ аȣ крепат: Stultum consilium non modo effectu caret, sed ad perniciem quoqe mortales devocat: Сфатȣл чел небȣн нȣ нȣмай липсѣще пре ѡамєнй де лȣкрȣрй, чи ꙟкъ лй траже шѝ ла перире.

35.

Кѫнеле шѝ Лȣпȣл.

Оун кѫне дорминд ꙟтрѡ ноапте де вѣръ ꙟ найнтѣ кȣрцїй, аȣ венит оун лȣп, шѝ

аȣ

аȣ врȣт съл мѫнѫнче: ѩръ єл аȣ ꙟчепȣт ай гръй съ нȣл кѫртѣскъ акȣма, къчй є фоарте мѫршав, шѝ ꙟй спȣнѣ къ ва фи нȣнтъ ꙟ касъ шѝ єл сева хръни де сева ꙟ гръша, апой атȣнча съ вини престе патрȣ зиле, къ вей авѣ барем че мѫнка; тоате ачѣсте Лȣпȣл крезѫндȣле, саȣ дȣс, дечй венинд ла врѣмѣ чѣ зисъ, нȣ є кѫнеле афаръ, ачеста ꙟл кїема прин гард афаръ, адȣкѫндȣй аминте де ворба че аȣ ворбит. ꙟсъ кѫнеле ꙟй ръспȣндѣ, зикѫнд: кѫнд мъ вей афла май мȣлт афаръ ꙟнаинтѣ кȣрцїй, тȣ съ нȣмай ашепцй нȣнтъ, чй каȣтъцй де гȣръ. Де нъпасте, шѝ де примеждїє, съ каȣте ѡмȣл, кȣм се ва пȣтѣ мѫнтȣи, шѝ скъпа.

36.

Кѫнеле чел де касъ, шѝ Лȣпȣл.

Кѫнелȣй челȣй де касъ, оурѫндȣисе а шедѣ тот ла оун лок, ѩсаȣ фъкȣт пофтъ шѝ май департе асе дȣче оундева, съ вадъ че

съ

съ лꙋкрѣзъ шѝ прин чѣѧ лалтъ лꙋме ларгъ. Дрепт ачѣѧ фꙋржндꙋсе ѫтрѡ ноапте аꙋ ѫчепꙋт а кълътори, шѝ аꙋ сосит ѫтрѡ пъдꙋре маре, оунде де кътръ зїѡъ ѫтимпинжндꙋл оун Лꙋп мжршав; ѥра гата съ ловѣскъ спре джнсꙋл, ѫсъ наꙋ кꙋтезат, възжндꙋл маре шѝ грас, гжнди, доаръ сар фаче кꙋноскꙋт кꙋ джнсꙋл, шѝ аша ѫл ѫтребà де сънътате, шѝ, пжнъ оунде гжндѣще съ кълъторѣскъ? Кжнеле ѫй спꙋнѣ сокотѣла лꙋй: хай, фътꙋл мїеꙋ; ѩꙋ зис Лꙋпꙋл, нименѣ нꙋ кълъторѣще май мꙋлт де кжт мине, апой мъ везй кꙋм сжнт? чи тꙋ аскꙋлтъ кꙋвжнтꙋл мїеꙋ, къ ѥꙋ ѫцй даꙋ крединца мѣ чѣ лꙋпѣскъ, къ ам оумблат прин лꙋме, шѝ ничй ѡ парте а лꙋмїй нꙋ ѥ май бꙋнъ де кжт а чѣѧ оунде кꙋйва ѫй ѩсте плин фоалеле, чи мъ рог съ мъ ѫдирепци тꙋ шѝ пре мине оунде маший пꙋтѣ ѫгръша шѝ ѥꙋ аша ка шѝ тине. Дечй ѫкрединцжндꙋсе кжнеле (къ аꙋ фост шѝ ѫчепꙋт фоарте а флъмжнзй) аꙋ ръспꙋнс лꙋпꙋлꙋй, бине дѣкъ ѥ аша, даръ тꙋ хайда кꙋ мине, шѝ ѥꙋ ѫцй воїѡ афла стъпжн ѫ сатꙋл ностꙋ, ка-

ре

ре прѣ бине те ва хръни, нꙋмай ноаптѣ съй пъзѣщй каса бине де лотрїй. Лꙋпꙋл аꙋ ръспꙋнс: хей фъртате! нименѣ нꙋ ва пъзй май бине де кжт мине, апой аꙋ порнит амжндой. Ѩръ дꙋпъ че саꙋ фъкꙋт зїѡъ, аꙋ възꙋт лꙋпꙋл пре кжне хъмꙋшит пре лжнгъ грꙋмазй, шѝ ѫл ѫтребà: че ѫсъмнѣзъ ачѣѧ? кжнеле зисъ: немика нꙋ ѫтребà, дар спꙋнем шѝ ачаста съ ѡщїꙋ, къ ѥ бине съ щїꙋ тоате, ѥꙋ ѫцй воїѡ спꙋне тоате. Мъ лѣгъ де грꙋмазй престе зй кꙋ ланцꙋл: ѩръ ноаптѣ мѣ слобоаде. Че ай зис, амържте? Кꙋ ланцꙋл де грꙋмазй? Аша даръ ѫ чинсте съцй фїе ціе храна чѣ домнѣскъ, къ ѥꙋ кꙋ ачѣѧ нꙋ сжнт ѫвъцат.

Ѫвъцътꙋръ.

Чине ар врѣ ѫтрѡ Комꙋнитате съ вїецꙋѧскъ ѫ вре ѡ дерегъторїе, шѝ съ факъ чева де фолос, шѝ съ спорѣскъ, ачелꙋѧ ѩсте де требꙋинцъ, ка шѝ даторїа са саꙋ дирегъторїа, ѫтрꙋ каре ѩсте пꙋс ѥл, кꙋ прилежїю шѝ кꙋ крединцъ съ ѡ ѫплинѣскъ. Къчй ѡмꙋл нꙋ ѥ фъкꙋт дела Дꙋмнезеꙋ ка Лꙋпꙋл пентрꙋ сингꙋрътате. Къ ѡ мжнъ фъръ де алта рꙋ стъ, ѩръ

амжн-

а̂мѫндоаѡ фъръ де дѣцете ꙟкъ ши май ръȣ стаȣ, фїинд къ бȣна норочире а̂ ѡ̂бщей съ кȣпринде ꙟтрȣ инимиле чѣле кȣ оун сȣфлет, кȣ ѡ̂ оунире, кȣ ѡ̂ вое ши ꙟтрȣ ꙟплинирѣ даторинцелѡр фїеще кърȣа, ши кареле кѫт ꙗ̂ дин ѡ̂бще май мȣлт спре фолосȣл лȣиший, кȣ а̂тѫта сѫнт ши даторїиле лȣй май ма̂й ши май грѣле, лȣпȣл а̂р врѣ съл хрънѣскъ алцїй, кȣ минтѣ лȣй чѣ лȣпѣскъ пѫнъ а̂колѡ а̂жȣнџе къ бине а̂фи є̂ кȣ фоалеле плин, ꙗ̂ръ нȣй плаче съ поарте ланцȣл ла грȣмаѕй. Ши кȣ мȣнка а̂лтѡра а̂р ши съ тръаскъ, къ а̂чѣа ꙗ̂сте фоарте оушор; фїинд къ а̂колѡ нȣ съ чѣре мȣлтъ ѡ̂стенѣлъ ла ꙟвъцътȣръ ши минте маре (чи нȣмай вре ѡ̂ кѫтева минчȣний). Ꙗ̂ȣ спȣс оунїи лȣй Филїпп ꙟпъратȣл македонїей, къ се афлъ оун ѡ̂м, каре мѫнкъ кѫт шапте, ꙗ̂р ꙟпъратȣл ꙗ̂ȣ ꙟтребат: дар поате лȣкра кѫт шапте? Ѥ̂й ꙗ̂ȣ ръспȣнс, къ лȣкръ нȣмай кѫт оунȣл; дечй ꙟпъратȣл, а̂ȣ ѕис съсе дȣкъ а̂фаръ дин ꙟпъръцїа лȣй, къ оунȣл ка а̂чела нȣ є̂ ничи де ѡ̂ трѣбъ, чи нȣмай де съръчїе, ши де се ва май а̂фла оундева, ꙟл вѡр да съл спѫнѕȣре, кѫчй кȣ а̂таре ѡ̂амений сар стинџе ꙟпъръцїа. Къ нȣ є̂ небȣн, чел че мънѫнкъ шапте пѫйний, чи чел чей дъ, де мȣлте ѡ̂рй съ четѣсче ꙟ бесѣрикъ, къ, кȣй саȣ дат мȣлт, мȣлт се ва ши чѣре дела дѫнсȣл. Дар а̂чѣа

пънъ

пънъ а̂кȣма саȣ ꙟцелес, къ а̂часта се ва чѣре пре а̂чѣа лалтъ лȣме, а̂пой мȣлцй пре лѫнгъ а̂чѣа сокоатъ саȣ а̂флат бȣний, тъкѫнд ши ѕикѫнд ꙟтрȣ сине: съ не фїе ноаѡ бине а̂йчѣ, къ де а̂колѡ нимине наȣ венит съсе плѫнгъ къ ле ꙗ̂сте ръȣ. Дечй ши пентрȣ а̂часта съ причепȣръ ѡ̂аменїй, а̂пой ꙟчепȣръ токма а̂ша а̂йчѣ а̂чѣре дела чел че й саȣ дат мȣлт ꙗ̂ръ мȣлт. Кареле ва врѣ съ фїе сфѫнт, ши преѡсфинцит ѥ̂л съ фїе кȣ а̂девърат кȣ фапта сфѫнт. Съ нȣ оумбле минцинд ши кѫрнинд, кѫчй каре поартъ нȣме прѣ чинстит ши пъринтеск пре сине, а̂чела тръбȣе съ а̂рате драгостѣ ши грижа чѣ пъринтѣскъ пентрȣ фїий съй. Кȣ а̂часта а̂дȣчем а̂минте тинерилѡр ностри, май вѫртос а̂челѡра, каре се ꙟвѣцъ пентрȣ слȣжбеле комȣнитатей, съ фїе бесеричѣскъ, фїе ѡ̂ръшенѣскъ, а̂чѣа тимпȣрїȣ съ коноаскъ дѣторїиле слȣжбелѡр сале, каре фїеще че чинстит ши дрепт патрїѡт трѣбȣе съ ле а̂йбъ сфинте ши не стрикате.

37.

Кѫнеле ши оумбра лȣй.

Оун кѫне дȣчѣ оун дъраб де карне ꙟ гȣръ, пре лѫнгъ оун рѫȣ; оунде шаȣ възȣт оум-

бра

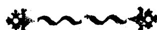

бра са̀, шѝ аȣ гѫнди́т, кѫй алт кѫ́не кȣ ка́рне, кȣ май ма́ре дъра́б де кѫт ал съȣ, ꙟда́тъ слобоꙃи́ндȣсъ съл апȣче; шаȣ скъпа́т дъра́бȣл съȣ дин гȣ́ръ, шѝ лаȣ дȣ́с апа, апо́й аȣ ръма́с мирѫ́ндȣсе, кȣм амъндо́аѡ дера́беле пердȣ̀ де ѡда́тъ.

Ꙟвъцътȣ́ръ.

Non si vede quel che, si poside, per che si mira quel che si brama. Нȣ се вѣ́де чѣа че ꙗсте, кѫчи къ ка́ȣтъ чѣа че пофте́сче. Фи́рѣ чѣ ꙟцеле́птъ аȣ фъкȣ́т пре ѡ́м, ка кȣ пȣци́н съ фїе ꙟдестȣла́т, де́чи, ка́ре є кȣ ми́нте, съ оурме́ꙃъ дȣпъ ача́стъ фи́ре, ле́сне по́ате фѝ би́не норо́кос. Ꙗръ лъкомїа нево́асче пре то́ате, съ пофтѣскъ май мȣ́лт, шѝ тра́це пре ѡ́амени кътръ недрепта́те, шѝ кътръ неноро́чире. Ꙗх ꙟкъ съ май ам шѝ ача́ста! Ꙗпо́й ача́ста. — ачѣ́а пънъ нȣ є ни́чий ма́рџине ни́чий сфѫрши́т. Ꙗсѣ́менѣ є кȣ лȣнго́арѣ, ка́ре кѫт бѣ̀ май мȣ́лтъ а́пъ, кȣ атѫ́та йсе май апри́нде сѣ́тѣ. Кȣ ѡменїе а къщига̀, шѝ кȣ ꙟцелепчȣне а вїецȣи лȣи́шй, шѝ афа́че би́не а́лтѡра, ача́ста є фа́птъ бȣнъ. Май би́не ꙗсте шѝ а́лтѡра а да̀, де кѫт шѝ ди́нтрȣ ал съȣ а ѡпрѝ, шѝ а черші̀, шѝ ача́ста ꙗстъ аша̀ де адевъра́тъ, кѫт ни́менѣ нȣ по́ате съй ꙃикъ єй кȣвѫ́нт ꙟпроти́въ,

ꙗръ ла чѣ́ле стръи́не асе лъкомѝ, кога́цилѡр але пиꙃмȣ̀и, кȣ недрепта́те але добѫнда̀и, де́ла си́не, шѝ ди́нтрȣ але са́ле а крȣца̀, шѝ ꙟтрȣ не ѡди́хна чѣ̀ де пȣ́рȣрѣ а вїецȣ̀и, ача́ста є аръта́тъ ꙋби́ре дѐ арџи́нт, ка́ре по́ате фѝ ꙟтрȣ пȣци́н то́кма ка шѝ ꙟ мȣ́лт, ꙟ сирима́н ка шѝ ꙟ че́л бога́т.

38.

Кѫ́неле Ле́ȣл шѝ Вȣ́лпѣ.

Кѫ́неле вѫнъто́рюлȣй въꙃѫ́нд де депа́рте пре оун Ле́ȣ, аȣ алерга́т дȣпъ є́л, ꙗр Ле́ȣл аȣ стътȣ́т, шѝ ꙟторкѫ́ндȣсъ ꙟнапо́й, аȣ ръкни́т, де́чй кѫ́неле саȣ спърїа́т, шѝ аȣ фȣџи́т ꙟнапо́й, Вȣ́лпѣ въꙃѫ́нд ачѣ́а, аȣ ꙃис кѫ́нелȣй ръꙃѫ́нд; Хе́й! Хе́й! кѫт єщй де небȣ́н, аȣ пре ле́ȣ ай ꙟдръꙃни́т тȣ съл спа́рїй, шѝ съл гоне́счй, ал кърȣ̀ ни́чй гла́сȣл най пȣтȣ́т съл сȣфери́й, атȣ́нчѣ кѫ́неле кȣ рȣши́не аȣ респȣ́нс, къ чи́не сар фѝ причепȣ́т съ респȣ́нꙃъ аша̀; ача́стъ фа́бȣлъ не ꙟва́цъ пре ной, ка май ꙟтѫ́ю съ коно́ащем вѫртȣ́тѣ ꙟпроти́ва бирȣито́рилѡр но́стрѝ,

шѝ

ши дꙋпъ ачѣѧ се ꙟлѣцем спорникъ мижлочире кꙋм съ не ꙟтрармъм спре дъншїй.

39.

Мъгарюл ши Стъпънꙋл.

Мъгарюл къꙋтà кꙋ ѡкй завистничй, къ стъпънꙋлꙋй съꙋ фоартей пльчѐ оун къцълꙋш микꙋц, шиꙟл милꙋà: дечй гъндѐ ꙟтрꙋ сине; єꙋ ꙟтъта мъ мꙋнческ; апъ, ши лѣмне пꙋртънд пре спателе мѣле, ꙟпой де абїѧ ꙟм* даꙋ де мънкаре нꙋмай съ нꙋ пїер де фоаме; ꙗръ спꙋркъчꙋнѣ ачѣста де къне кꙋ мꙋлкомирѣ лꙋй кът бине капътъ; ласъ даръ ласъ, къ ши єꙋ вой ꙟчѣпе ꙟмъ мꙋлкомй, съ вѣд, аꙋ нꙋ мѣр фи чева май бине. Дрепт ачѣѧ кꙋм аꙋ вꙋзꙋт ѡдатъ пре стъпънꙋл съꙋ ꙟдормит ла ѡ оумбръ, саꙋ въръжт мерѣꙋц, ши пꙋнъндꙋший капꙋл пре оумере лънгъ оурѣкѣ стѣпънꙋлꙋй съꙋ, аꙋ ꙟчепꙋт кът аꙋ пꙋтꙋт: Хїа! Хїа! ꙟдатъ съри стъпънꙋл ши стригъ пре слꙋцй, ꙗр ачѣстѣ ꙟпꙋкаръ карїй ꙟ лꙋнг, карїй ꙟ лат, ши цил оун-

оунсъръ бин пре кънтерецꙋл нострꙋ. Аша даръ спре че нꙋ лаꙋ лъсат фирѣ са, съ нꙋ съ ꙟместече ꙟтрꙋ ачѣѧ

40.

Мъгарюл кареш скимбъ стъпънꙋл.

Оун Мъгарю слꙋжїà ла оун гръдинарю, ши пъръндꙋисъ ачѣѧ прѣ грѣꙋ, аꙋ пофтит съший скимбе стъпънꙋл, дечй гръдинарюл лаꙋ вънд꙼т ла оун кърѣмидарю, оунде не ꙟчетат пꙋртà пъмънт, ши кърѣмидъ, ꙟсъ не ꙟвънд ꙟшà вердѣце ка ла Гръдинарю, ꙟкъ май мꙋлт се рꙋгà съл скимбе, ꙟпой кърѣмидарюл лаꙋ вънд꙼т ла оун тимарю, ла каре дꙋкънд пїеиле ꙟ касъ дела апъ, ши пре ла търгꙋри, аꙋ зис ꙟтрꙋ сине, акꙋма ꙟм венит оунде мисъ каде, къ айчѣ дирѣце пїей, дечй ши ꙟмѣ, крѣд, къ кꙋрънд ѡ ва дирѣце. — — — Сокотицй дрепт ачѣѧ, кьчй каре є невоит ꙟ слꙋжй, єл съ нꙋ скимбе ꙟдѣсе ѡрй стъпънїй, ши кънд ꙟй ꙗсте бине ла оун лок, ачѣл бине съл пъзѣскъ, ши каре нꙋ

нꙋ ӑре ӑлте вредничїй: нꙋмай ӑпꙋртà пова-
ръ, ӑчелꙋѧ ла грꙑдинарю ꙟй єсте май
бине.

41.

Мъгарюл шѝ Калꙋл чел Ѡфицирѣск.

Мъгарюл къꙁѫнд пре оꙋн кал Ѡфицирѣск кꙋм ꙟл хрънѣ, лаꙋ ферчит ꙁикѫнд: къ ꙟ бꙋн час саꙋ нъскꙋт, єр пре сине кꙋ тотꙋл не норокос се сокотѣ, къ пре лѫнгъ ꙟтѫта поваръ шѝ мꙋнкъ: ничй плѣвъ дин дестꙋл нꙋ ӑре съ мънѫнче. Ꙟсъ венинд врѣмѣ калꙋлꙋй съ порнѣскъ ла ѡасте, ӑꙋ мерѣ шѝ мъгарюл, оꙋнде ӑꙋ вꙋꙁꙋт пре кал къꙁѫнд жос кꙋ тотꙋл ꙟ сѫнџе, ӑтꙋнчѣ ӑꙋ ꙁис: хай! хай! пентрꙋ ӑчѣѧ те хрънѣще тот домнѣсче, дрепт ӑчѣѧ єꙋ мам нъскꙋт май ꙟ бꙋн час, нꙋ тꙋ.

Ꙟвъцътꙋръ.

Фоарте кꙋ ꙟцелепчꙋне, шѝ кꙋ дрептате грѣще слъвитꙋл Виргилїе латинѣскꙋл поетик (фъкъторю де стихꙋрй) къ лꙋкрътóрїй де пъ-

мѫнт

мѫнт сар кїемà фоарте норокошй кѫнд шар коноасче бинеле лор, єръ май вѫртос кѫнд вїецꙋѣск сꙋнт ꙟцелепть шѝ дрепть стъпѫнире ӑ леџилор, оꙋнде нꙋ съ тѣме де стрѫмбътате, де недрептате, шѝ нъпасте, дакъ сѫнт ꙟцелепцй, шѝ юбиторй де ѡстенѣлъ касничй чѣле требꙋинчоасе ӑ лор, кѫчй ла єй ле єсте ѡ бꙋкатъ май дꙋлче, шѝ май сънътоасъ, де кѫт ла чѣй богацй ꙁѣче; патимиле, грижиле, мѫндрїиле, ꙁавистїиле, ръвнириле, юбирѣ де мърире дешѣртъ, карѣ рꙋмпе ꙟнима шѝ сꙋфлетꙋл фамилїилор челор марй, лор сѫнт кꙋ тотꙋл неконоскꙋте лꙋкрꙋрй. Лꙋкрътóрюл де пъмѫнт, кꙋ кѫт май мꙋлцй прꙋнчй ӑре, кꙋ ӑтѫта є май богат, кꙋ оꙋн кꙋвѫнт, нꙋмай дакъ є юбиторю де ѡстенѣлъ, єл є кꙋ минте, де чинсте, шѝ юбиторю де ѡаменй, ӑпой єл єсте ѡм ферчит пре пъмѫнт.

42.

Мъгарюл, Чоаръле, шѝ Пъкꙋрарюл.

Оꙋн Мъгарю ӑвѣ ѡ ранъ ꙟ спате шѝ пъскѫнд ꙟтрꙋ ѡ ливадъ ꙟтръ ѡй, єр чоаръле ꙁбꙋрà ла єл пре спате, шѝ ꙟй чокнѣ рана, Мъгарюл ӑꙋ ꙟчепꙋт ӑ ꙁбѣрлѝ кꙋ пи-

G

чоареле

чоареле ши афȣци прин ливадъ, ши а зберà: ꙗръ пъкȣрарюл нȣ пȣтѣ съ каȣте ла ачѣѧ фъръ де маре рѫс: лȣпȣл де ѡаре оунде привинд ла ачѣстѣ, аȣ зис: ѡ тикълошїй де ной лȣпй! къ ненорокоши сѫнтем ной пре лȣме! чоареле ꙟй мѫнкъ мъгарюл, ꙗръ ѥл рѫде, дар пре ной кȣм не ѡкїѧзъ; де департе ꙟ чѣпе а стрига ка ши оу! мъй! ꙗка лȣпȣл! дȣпъ ѥл, цинете бине, съл приндем.

Ꙟвъцътȣръ.

Оунеле лȣкрȣй сингȣре де сине аша сѫнт де рѫс, кѫт макар кѫт де мѫхнит де ар фи чинева, тотȣшй трѣбȣе съ рѫдъ: а ведѣ пре чел бѣт кȣм се силѣсче съ мѣргъ дирепт, ꙗръ ѥл съ ꙟдȣплекъ; фїесче кареле рѫде де ачѣѧ, ꙗръ де бътрѫний ши де чей непȣтинчошй а рѫде чинева кѫнд се потигнеск, ачѣѧ ѥ ѡ дрѣптъ небȣнїе, ши семн де йнимъ рѣ, пре лȣнекȣши каде, ѡмȣл съ спарїе, саре ꙟпичоаре, ши каȣтъ ꙟ тоате пърциле съ вадъ ѡаре възȣтȣлаȣ мȣлцй: ши нȣ нȣмай къ нȣ съ мѫнїе, кѫнд рѫд де дѫнсȣл, чи ши сингȣр ѥл де сине рѫде, кȣм аȣ кѫзȣт, ши саȣ рȣшинат. Ꙗръ кѫнд кад чинева шиши фрѫнце пичорȣл, саȣ ꙟшй спарце капȣл; макар де ар фи ши бѣт: аколѣ нȣ ѥ май мȣлт де рѫс, чи де жале ши де ажȣторю; де чел гѫрбов, саȣ шкїоп, ѡрб; ши липсит де минте, а рѫде чинева, аколѣ ѥ семн де нетребȣита крѣсчере; ши небȣна ꙟвъцътȣръ. Ꙗ рѫде ши а глȣми фоарте сѫнт ѡсъбите лȣкрȣрй, а батжокорй ши а рѫде де чинева, съ фак дин йнимъ бȣнъ, ши фъръ ръѡтате, ꙗръ чѣле де пре оурмъ дин рѣ ши пакосте ꙗсте а рѫде де чей болнавй, ачѣѧ ꙗсте дин йнимъ ꙟдърѣтникъ. Къ кȣ чей че плѫнг съ плѫнцем, ачаста сѫнтем даторй, ѡменирей, ꙗръ кȣ чей че рѫд нȣ тот де оуна съ рѫдем кѫнд рѫд ѥй пентрȣ ръȣл алтѡра, къ оунѡра. ка ачестѡра ле гръасче Мѫнтȣиторюл ностръ; амар воаѡ челѡр че рѫдецй; ꙗръ рѫсȣл фъръ ръѡтате, ꙗсте семн де веселїе, дела ѡмȣл чел кȣ нърав бȣн ши кȣ йнимъ бȣнъ, кȣ дȣлчй ши кȣ аȣрите кȣвинте, веселѣщете тинърȣле ꙟ тинерѣцеле тале, ши ꙟмблъ ꙟтрȣ тоате къиле тале фъръ прихант, атȣнча оунȣл дин тоцй зисе: фъръ грешалъ мам жȣкат. Sine crimine lusi

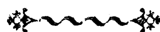

43.

Мъга́рюл, ка́реле аȣ пȣрта́т пре Ї́дол.

Мъга́рюл ꙟтрѡ зи̂ де пра́зник пȣрта̀ пре оу̂н ї́дол дȣпъ Литїе; кърȣѫ тот поро́дȣл и̂се ꙟкина̀ ка оу̂нȣй Дѫмнезе́ȣ. Даръ Мъга́рюл саȣ невȣни́т де трȣфїе, сокоти́нд, къ лȣй се ꙟки́нъ ѡ̆аменїй, апо́й аȣ ꙟчепȣ́т а сърѝ шѝ а зъврлѝ кȣ пичо́ареле, їаръ ѡ̆аменїй темѫ́ндȣсе; ка нȣ кȣ́мва Мъга́рюл съ трѫнтѣ́скъ пре Дȣмнезе́ȣл лѡр (пре ї́дол) ла пъмѫ́нт, аȣ апȣка́т ка́рїй бѫте, ка́рїй пръжи́ни, ка́рїй кѫте оу̂н жилъвѣ́те, ши ꙟчепȣ́ръ ꙟ лȣ́нг шѝ ꙟ лат ал мъсȣра̀, ал кро́й, шѝ ал скърпина̀, пѫнъ че тикълосȣл шѝ съра́кȣл Мъга́рю аȣ кȣноскȣ́т чи́не їасте є̆л шѝ пре чи́не дȣче.

Ꙟвъцътȣ́ръ.

Ка́реле ӑре ма́ре вредничїе спре си́не, аче́ла нȣ трѣ́бȣе съ̂ши дѣ лȣй а̂ша̀ слобозе́нїе: ка́ре ничи спре ѡ̆аменїй чей дин рѫндȣл чел май де жо́с нȣ їасте кȣ кȣвїинцъ: чел бȣн ши кȣ мѝнте кȣ кѫт се рѫдикъ ла май ма́ре стъ-

пѫни-

пѫни́ре, кȣ а̂тѫ́та се фа́че май бȣ́н шѝ май кȣ мѝнте. Їаръ че́лȣй рѫȣ шѝ невȣ́н дѫй стъпѫни́рѣ, а̂по́й диреп́т ꙟл вей кȣно́аше: къ кȣ ꙟцелепчȣне зик бътрѫ́нїй но́стри; къ цига́нȣл кѫнд аȣ ꙟпъръци́т, а̂тȣнчѣ шаȣ спѫнзȣра́т пре та́тъл сѫȣ; шѝ аȣ тъѧ́т пре мȣмъса, ка съ спа́рїе цѣра кȣ є̆й. Їаръ Енгле́зїй зик, къ мȣлцй се ꙟна́лцъ, нȣмай ка съ̂ши а̂рѣте ꙟнълца́рѣ са чѣ микъ, їаръ мъймȣка є̂ мъймȣкъ, мъка́р де ӑр фѝ ꙟмъта́съ шѝ ꙟ ӑȣр ꙟбръка́тъ. Ꙟтръ нороаделе чѣле варва́ре, то́цй Дѡмнїй сѫнт ꙟфрикоша́цй: їаръ оу̂нде ꙟпъръцѣще сфѫнта ꙟцелепчȣне шѝ лȣмина́рѣ, а̂ко́лѡ то́цй До́мнїй чей ма́рй сѫнт май бȣ́нй ѡ̆аменй. Кѫнд се преȣмблъ Ꙟпъра́тȣл но́стрȣ прин Ӑȣгга́рте, ӑдекъ прин грѫди́на са, а̂ȣзи нȣмай прȣнчїй чей мѝчй, зикѫ́нд: а̂ичѣ съ стъ́м съ́л веде́м, къ пре а̂ичѣ ва трѣ́че, а̂по́й вом а̂лерга̀ їаръши май на́инте. Де́чй кȣй а̂че́ст лок нȣ и̂сар пърѣ Раю пъмѫнте́ск?

44.

Мъга́рюл ꙟ пѣлѣ Ле́ȣлȣй.

Мъга́рюл ꙟшй оу̂рѫ́се а̂ пȣрта̀ пова́ръ, де́чй аȣ а̂фла́т ѡ̆аре оу̂нде ѿ пѣле де Ле́ȣ,

кȣ

кꙋ каре̑ а̂пой саꙋ ꙟвълꙋит, ши ꙟчепѫнд съ
спа́рїе пре тоа́те че̑ле че вор є̂ши а̂наинте̑
лꙋй: а̂ꙋ ꙟвръжбит, спърїа́т, ши тꙋрбꙋрат
тоа́те вїецꙋито́ареле домесниче пре кѫмп. ꙟ-
да́тъ сърирь ѡ҆аменїй ла а̂рме, а̂пой а̂ꙋ
є̂шит съ ва́дъ че минꙋне, пе̑ле̑ Ле́ꙋлꙋй,
ши гла́сꙋл Мъга́рюлꙋй! а̂по́й кѫнд възꙋръ
ши оу҆ре́киле, а̂тꙋнча а̂ꙋ пречепꙋт викле-
шꙋгꙋл лꙋй, ши лъсѫнд а̂рмеле, а̂ꙋ а̂пꙋкат
парй ши бѫте ма́рй кꙋ бꙋꙋе, а̂по́й ꙟ кꙋн-
жꙋрѫндꙋл а̂ꙋ трас де пре є̂л пе̑ле̑ че̑ де
Ле́ꙋ, дꙋпъ а̂че̑а дъ! пѫнъ лаꙋ ꙟвъца́т мин-
те. Ши ꙟчепꙋръ а̂ стрига̀, пфꙋй ка́чете
гъи́ниле, ка́ре ле̑й го́нит тꙋ слꙋтꙋле,

ꙟвъцътꙋръ.

Ꙗ҆кꙋма съсе сꙋе чи́нева пре Ѧ҆мво́н, ши съ ꙟче̑пъ а̂ да̀ а̂наѳе́мей ши а̂фꙋриса́нїей пре ѡ҆аменїй чей пъчничй ши де ѡ҆менїе, ѡ҆аменїй лар веде̑ къ крїеїй лꙋй сѫнт стрика́цй ши лар да̀ ꙟ шпита́л; Ꙗ҆ръ де лар веде̑ къ саꙋ ꙟвръка́т нꙋмай ꙟ вре ѡ҆ пе̑ле де ле́ꙋ ка съ спа́рїе, съ тꙋрбꙋре, ши се ꙟвръжбе̑скъ пре ѡ҆аменїй, а̂тꙋнче̑ лар ꙟвъца̀ минте. Де ма́ре фо́лос сѫнт нородꙋлꙋй пре́ѡцїй ши ꙟвъцъто́рїй чей ꙟвъца́цй,

кꙋ

кꙋ минте, ꙟцеле́пцй, ши ꙟбꙋнътъцицй, къꙋтѫнд ла дѫншїй ка ла ниꙋе ꙟцеле́пци сфе̑тничй, ꙟвъцъто́рй, ши ꙟдрептъто́рй а̂й ѡ҆щїй. Дре́пт а̂че̑а тинерїй, ка́рїй сѫнт а̂ле́шй пе́нтрꙋ ꙟвъцътꙋрй ши кре̑счере̑ прꙋнчилѡр, тре́бꙋе съ а̂ибъ ма́ре грижъ, къ спа́имъ ка́де пре ѡ҆м кѫнд чете̑ще І҆сто́рїа ши ве̑де кѫтъ непъчꙋире ши вра́жбъ а̂ꙋ ꙟтра́т ꙟтръ ѡ҆аменѝ, кѫт сѫнꙋе дре́пт ши невинова́т саꙋ върса́т, ꙟпъръцїй ши кръи́мй сти́нсъ, де варва́ри пꙋстїи́те. ꙟ лѡк де оу҆нире̑ ши драгосте̑ че̑ чере̑скъ; оу҆ръчꙋнй, ꙟпърекїерй ши връжмъшїа Ꙗ҆дꙋлꙋй, го́ане, оу҆чи́дерй, ши ръзбо́ае саꙋ съвършит ꙟтръ ѡ҆аменїй, дин причи́на ка́петелѡр че́лѡр непъчниче ка́ре се сꙋꙋ̀ пре Ѧ҆мвѡн. Ши ꙟдърътниче̑ лꙋме̑. Ѧ҆ꙋ врꙋт Петрꙋ чел ма́ре, ꙟтѫю ꙟпъра́т а̂л Мꙋска́лилѡр, съшй лꙋмине̑зе, ши съшй ꙟтъре̑скъ ꙟпъръцїа са. Ꙗ҆ръ Патрїа́рхꙋл нꙋ лъсꙋ̀ ничй де кꙋм. Стригъ ши ꙟтрꙋ нꙋмеле лꙋй Домнезе́ꙋ порꙋнче̑ще; съ нꙋ а̂дꙋкъ ши съ нꙋ баꙋе ꙟвъцътꙋра ꙟтръ ѡ҆аменй: Кꙋчй чел не ꙟвъца́т нꙋ поате сꙋферй ничй де кꙋм ꙟвъцътꙋра; пе́нтрꙋ кꙋчй є̂л щїа̀, къ кꙋм ва венй ꙟвъцътꙋра, ши лꙋми́на, ꙟдатъ тоатъ стъпѫнире̑, ка́ре̑ є̂ ꙟтемеатъ, ши ꙟтърйтъ спре дешѐрта креди́нцъ, ва перй. ꙟтꙋне́рекꙋл фꙋꙋе пре́сте кап дин наинте̑

соа-

соарелꙋй: аша дар ꙟвъцътꙋръ прещилѡр, ꙟвъцътꙋръ! Кѫчй, кѫнд вѡр фи ей ꙟвъцаци, шй фѫкъторю де бине, атꙋнчй шй тот народꙋл ва фи бꙋн шй атꙋнчй сева плини пророчїѧ мѫнтꙋиторюлꙋй ностркꙋ: адекъте: вѡр фи тоци ѡаменїй пре лꙋме ачаста ѡ тꙋрмъ, шй ꙋн пъсторю, Дꙋмнезеꙋ.

45.

Ѧсинꙋл, Кокошꙋл, шй Леꙋл.

Ѧсинꙋл пъскѫнд кꙋ кокошꙋл ꙟ соціе, ꙗтъ де ѡаре ꙋнде нимерй ꙋн Леꙋ, шй токма атꙋнчй Кокошꙋл дꙋпъ ѡбичаюл съꙋ аꙋ кѫнтат кꙋкꙋрикꙋ: Дечй Леꙋлꙋй дин фире ꙗꙋ къзꙋт спаймъ; Кѫчй ел кѫнд аꙋде Кокошꙋл кѫнтѫнд съ спарїе шй ꙟчепе а фꙋџй, ꙗръ Ѧсинꙋл аꙋ гѫндит, къ де дѫнсꙋл фꙋџе Леꙋл, саꙋ слобозит дꙋпъ ел, шй саꙋ депъртат де Кокош, атꙋнчй Леꙋл съринд спре дѫнсꙋл, ꙗꙋ арътат, чине есте Леꙋл, шй чине есте Ѧсинꙋл.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътꙋръ.

Атꙋнчй май рѫꙋ съ рꙋшинезъ чинева, кѫнд се зъꙋйтъ чине есте ел. Леꙋл дин фире са съ теме де кѫнтатꙋл кокошꙋлꙋй шй нꙋ съ рꙋшинезъ съ фꙋгъ де ачеа. Ѡмꙋл чел ꙟцелепт аскꙋлтѫнд вре ѡ ворбъ, саꙋ вре ꙋн лꙋкрꙋ, де каре ел ничй ѡ причепере саꙋ есперіенціе кꙋ аре, ел аскꙋлтъ шй ꙗ сема че ворбеск шй че фак, шй тот де ꙋна се фолосеще. Ꙗръ чел не ꙟцелепт шй некъгъторю де семъ ел ачеа нꙋ поате. Повестек ѡаменїй де ꙋн дїак сингꙋр де сине ꙟ въцат, къ нимене нꙋл пꙋте ꙟтрече ꙟ ворбе. Ачеа се поате лесне креде, къ пре чел некꙋн чине поате ал ꙟтрече, аꙋ зис ꙋнїй ꙋнꙋй философ ла беꙋтꙋръ, де че тачe? къй вѡр зиче къ немика нꙋ щїй. Ꙗръ ел леꙋ зис лѡр, токма вине аци гѫчит, аꙋ ръспꙋнс ачела, кѫчй ла бъꙋтꙋръ каре май пꙋцине щіе, ачела май мꙋлте ворбеще. Чел причепꙋт се рꙋшинезъ асе местека ꙟтрꙋ ачеа, ꙟтрꙋ каре ел нꙋ причепе, ꙗр чел непричепꙋт ꙟшй цине кꙋ маре рꙋшине де нꙋ ва бъга насꙋл съꙋ претꙋтиндине. Апелес зографꙋл чел минꙋнат, пꙋне икоанеле сале ꙟнаинте народꙋлꙋй шй аскꙋлта пъреꙗре мꙋлтора пентрꙋ ꙗле; аꙋ венит пъпꙋкарюл, шй зиче къ аче-

ачещїй пъпȣчй ар фѝ стътȣт май вине аша де кът кȣм сѫнт, аȣ аскȣлтат зографȣл, шѝ аȣ дирес пъпȣчїй, атȣнчѣ ѥл ꙟчепȣ а се фъло-шѝ шѝ а ворвѝ шѝ пентрȣ пичоаре. Ѩръ Апелос аȣ ръспȣнс, дестȣл ѩсте пъпȣкарюлȣи нȣмай пентрȣ пъпȣчй съ ворвѣскъ, съ нȣ мѣргъ май департе дела пъпȣчй; Мегавизос астрапȣл Персїанилѡр аȣ венит ла Апелес кѫнд ачеста зогръвѣ, пре кареле ꙟл петречѣ слȣџиле шѝ пȣртъторїй де арме, фїинд ꙟбръкаци ꙟ аȣр, ѩръ оученичїй лȣй Апелес късȣта кȣ мираре ла ачел Домн. Ꙟсъ кѫнд аȣ ꙟчепȣт Мегавизос а гръѝ ѡаре че пентрȣ зȣгръвире, де карѣ немика нȣ щїа ничй се причепѣ; аȣ ꙟчепȣт оученичїй лȣй Апелес а ръде: хѝ! хѝ! хѝ! хѝ! атȣнчѣ майсторȣл ꙟй шопти ꙟчет, зикѫндȣй ла оурѣке; нȣ ворвѝ май мȣлт де ачѣла, къ ръд прȣнчїй де тине, шѝ съ щїи кȣм ворвещїй, шѝ тȣ сингȣр тѣй ръде

46.

Мъгарюл шѝ Броащеле.

Мъгарюл трекѫнд кȣ ѡ сарчинъ де лѣмне престе ѡ балтъ, аȣ къзȣт ꙟ тинъ, шѝ сȣфла [illegible]чиндȣсе съ ѩстъ, пре кареле броащеле въ-

зѫндȣл

зѫндȣл ꙟл батжокорѣ, зикѫндȣй: везй тȣ ѡ ръшинъ оурїе! дар съ шезй тот аичѣ кȣ ной че ай фаче? тъчецй небȣнелѡр, лѣȣ ръспȣнс Мъгарюл, аȣ доаръ гѫндици къ дака въ ѩсте воаѡ локȣл аича, ла тоцй требȣе съ ле фїе аича? мїе мѝ датъ а порта сарчинъ грѣ, къ дакъ нȣ ѡ воюй пȣрта, ꙟчеп амъ крой кȣ ръзиле ꙟ лȣнг, шѝ ꙟ лат. Ѥȣ требȣе се фїȣ кȣ ѡиле, нȣ ꙟ бълцй, къ аичѣ че воюй мѫнка? чи ажȣтацим съ мъ скол, шѝ съ мъ дȣк.

Ꙟвъцътȣръ.

Нȣ требȣе съ не мирѫм, къ нȣ сѫнт тоцй ѡаменїй кȣ оун мод де вїецȣире, кѫчй май вѫртос ꙟтрȣ ачаста се въд прѣ ꙟцелѣпте ѡсевирй але нѣмȣлȣй ѡменеск, къ сѫнт ѡменй де килине кїемърй, спорничй шѝ аȣ де тот фѣлюл де аплекъчȣнй. Каре нȣ ѥ Фаȣр, се миръ, кȣм фаȣрȣл вѣра ꙟ кълдȣриле чѣле марй тоатъ зїоа тъпънѣще кȣ чоканȣл ꙟ фъȣрїа лȣй. Ꙟсе ѥл де ачѣла ничй кът нȣ се миръ, шѝ пентрȣ къ ачаста се фаче аша, ѩсте фоарте вине пентрȣ ѡѣще. Кѫнд мътȣрълторюл де кошȣрй (хорнȣрй) диминѣца ꙟшй мътȣръ кошȣл,

шѝ

шѝ ꙟ трѫнсꙋл кѫнтѫ, бꙋкꙋрос ꙟл аскꙋлтѫ, шѝ аша негрꙋ фꙋнинцинат де бꙋнѫ вое ꙟй даꙋ пентрꙋ храна вїецїй; прежꙋдекѫнд, кѫ шѝ єл ꙗсте фоарте де липсѫ ꙟ ѡбще. Ачаста шѝ ачестѡра асѣменѣ фїеще кареле прежꙋдекѫнд кꙋ ѫбирѣ прїетенѣскѫ каꙋтѫ ла чѣ май де жос мѫестрїе, ла ѡаменїй чей лꙋкрѫтори кꙋ мѫниле, шѝ ꙟй ѡменеск дѣкѫ трѫеск єй кꙋ ѡменїе, шѝ кꙋ ѡстенѣла лѡр чѣ дрѣптѫ ꙟшй агонисеск лорꙋшй пѫнѣ чѣ де тоате зилеле, саꙋ храна вїецїй.

47.

Калꙋл шѝ Мѫгарюл.

Калꙋл шѝ Мѫгарюл кѫлѫторѣ ꙟпреꙋнѫ: ꙗрѫ тикѫлосꙋл Мѫгарю фїинд ꙟповѫрат престе мѫсꙋрѫ, аꙋ ꙟчепꙋт сꙋпт сарчинѫ атѫбѫрж, дечй аꙋ рꙋгат пре кал сѫй ажꙋте шѝ сѫ ѧ ѡ парте дин сарчина лꙋй, кѫ алтминтрѣ ꙗсте гата а сфѫрши сꙋфларѣ са. Ꙟсе калꙋл фѫлошиндꙋсе, наꙋ врꙋт немика сѫ щїе, нічй сѫ ꙋдѫ де ачѣѧ, пѫнѫ кѫнд амѫрѫтꙋл Мѫгарю слѫбинд аꙋ кѫзꙋт кꙋ тотꙋл морт. Атꙋнчѣ Домнꙋл лꙋй нꙋ нꙋмай кѫ

аꙋ ꙟкѫртат пре кал тоатѫ повара, чѝ ꙟкѫ шѝ пѣлѣ Мѫгарюлꙋй. Атꙋнча аꙋ коноскꙋт Калꙋл, ꙟсѫ тѫрзїꙋ, шѝ фѫрѫ де тимп, кѫ кꙋ мꙋлт май бине ꙗр фѝ фост, сѫ фїе аскꙋлтат де Мѫгарю, шѝ сѫй фїе ажꙋтат.

Ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Бѫрбатꙋл чел дрепт крꙋцѫ сꙋфлетꙋл добитоачелѡр сале, грѫеще пророкꙋл. Чине є бꙋкꙋрос сѫл слꙋжаскѫ добитоачеле сале, шѝ нꙋ врѣ се айбѫ гриже пентрꙋ дѫнселе, ачела є май фѫрѫ сꙋфлет де кѫт добитокꙋл. Кѫ токма вїецꙋитоареле ачѣлѣ, каре ле жꙋнгїем пентрꙋ храна ноастрѫ, требꙋе сѫ ле жꙋнгїем, ка кѫт май оушор шѝ май кꙋрꙋнд сѫ моарѫ, сѫ нꙋ се мꙋнчаскѫ мꙋлт, ꙗрѫ нꙋ небꙋнѣще кꙋм фак оунїй тиранй карїй кꙋ рѫсꙋрй шѝ кꙋ батжокꙋрй ꙟшй жꙋнгїе добитоачеле сале, кѫчй кареле нꙋ є милостив кѫтрѫ добитоачеле сале, ачела нꙋ ва фѝ милостив нічй кѫтрѫ ѡамени, нꙋмай сѫ ꙗсе дѣ слобозенїе асꙋпра ѡмꙋлꙋй. Дрепт ачѣѧ кѫнд аре ѡмꙋл нище дѣторїй кѫтрѫ чѣле вїецꙋитоаре, дарѫ кꙋ кѫт май вѫртос требꙋе сѫ айбѫ кѫтрѫ фѫптꙋра чѣ кꙋвѫнтѫтоаре лꙋишй асѣменѣ? кареле щїе кѫ є пꙋцинѫ време пре ачест пѫмѫнт, шѝ кареле аре причѣпере

пе́нтрꙋ Домнезе́ꙋ, пе́нтрꙋ дрептáте, шѝ пе́нтрꙋ немꙋри́рѣ сꙋфлетꙋлꙋ́й, ѡ̋аре пꙋтѣ́рѣр фѝ кѫндва немилости́в шѝ не ꙟдꙋрáт? дечѝ че ведем ной ꙟтрꙋ а̂частъ фáбꙋлъ оу́рѫт ла ка́лꙋл чел некꙋвѫнтъто́рю, дар ѡ̋аре кꙋм ни сар пъре ла ѡ̋мꙋл чел кꙋвѫнтъто́рю шѝ ꙟцеле́пт? а̂жꙋтъ фрáтелꙋй тъꙋ ꙟтрꙋ тоáте, шѝ ꙟ бꙋ́нъ врѣ́ме ла лꙋ́крꙋри бꙋ́не шѝ де фоло́с, кѫ́чѝ тоцѝ пꙋртъ́м ѿ сáрчинъ а̂ нещїи́нцїй шѝ а̂ слъбичꙋ́ней, съ нꙋл фáчи съцѝ зи́къ: дꙋпъ плоáе къпенѣ́гꙋл, шѝ а̂ꙋ трекꙋ́т бáба кꙋ колáкꙋл.

48.

Кáлꙋл шѝ кочи́шꙋл.

Кочи́шꙋл фꙋрà ѿвъ́сꙋл (зо́бꙋл) кáлꙋлꙋ́й шѝ ꙟл виндѣ, шѝ ꙟлок де а̂ да кáлꙋлꙋ́й ѿвъс е̂л ꙟл цъсълà шѝ ꙟл спълà кѫте де доаъ ѿ́рѝ ꙟ зѝ. Тꙋ блъстъмáте, оу́рцїе, шѝ челъ́ꙋле! ꙟй зи́се Кáлꙋл: ꙟзъдáр оу́мбли минци́нд пре лѫ́нгъ ми́не спълѫ́ндꙋмъ шѝ цъсълѫ́ндꙋмъ, дáкъ тꙋ нꙋ́мѝ дай мїе ѡ̂бичꙋни́тꙋл ме́ртик де ѿвъ́с. А̂чáста се кꙋви́не че́лѡр че нꙋшѝ ꙟплине́ск даторїиле

сáле,

сáле, чи нꙋ́май гѫндéск кꙋ минчꙋ́ни се а̂стꙋ̀пе ѿкїй а̂лтора, ѿмꙋлꙋи че́лꙋй де чи́нсте шѝ бꙋн, ꙟй ѩсте рꙋши́не а̂ чѣре шѝ а̂л съꙋ̀. Ꙗ́ръ чéл фъ́ръ ѡ́бра́з шѝ гро́с ла пѣ́ле, шѝ чѣꙗ че е̂ дато́рю шѝ поáте, шѝ тре́бꙋе съ дѣ; е̂л ꙟдепартъ а̂стъзѝ пѫнъ а̂стáръ, де мѫ́не пѫнъ поимѫ́не, шѝ а̂шà мѫнъ тот май депа́рте, пърѫ́ндꙋисе къ кꙋ а̂тѫ́та май мꙋ́лт се домнѣ́ще, кꙋ кѫт съ чѣ́ре май мꙋ́лт дела дѫ́нсꙋл. Дáрꙋл шѝ чи́нстѣ кѫнд гѫнде́счи съ дай, дъ а̂тꙋ́нча, нꙋ май ꙟдепъртà; къ де до́аѡ ѡ̆́рѝ фáче би́не, че́л че фáче кꙋ́рꙋнд. *Bis bene facit, qui cito facit*

49.

Че́ркꙋл.

Че́ркꙋл а̂ꙋ вени́т ла оу́н рѫꙋ (и̂зво́р) съ бѣ а̂пъ, оу́нде възѫ́ндꙋшѝ коáрнеле сáле, ле лъꙋдà пе́нтрꙋ мъри́мѣ шѝ фрꙋмсѣ́ца лѡр, ꙗ́ръ пичо́áреле пърѫ́ндꙋисе къ сѫнт прѣ сꙋбци́ри; фоáрте ле дефъймà. Кѫнд ꙗ́тъ възꙋ̀ пре вѫнъто́ри кꙋ кѫ́нїй вени́нд: а̂тꙋ́нча се слобꙋзѝ пре́сте кѫмп, шѝ ꙟй лъсъ пре е̂й

де-

депа́рте де сине, а̂по́й а̂тржнд а̂тр8 ѿ пъд8-
ре дѣсъ ши смидоасъ, и́съ а̂к8ркаръ коар-
неле а̂ кре́нциле пъд8рі́й ши а̂ж8нгжнд8а
кжнїй лаꙋ ѿморжт. Іаръ є҆л тикълос8л
сфжршинд8ший віаца а̂8 зис: стжнс8л де
мине кжт де тжрзі8 к8носк, къ май де фо-
ло́с ши май де маре бине міар фи фост
пичоареле де кжт коарнеле.

А̂вацътѹръ.

Кжт не а̂мъцим грец8инд фр8мсѣца тр8-
п8л8й чѣ дин афаръ, іаръ а̂ с8флет8л8й ши
а̂ инимій фр8мсѣцъ, а̂целепч8не, ши б8неле
нъравѹри, де немика са8 де п8цин прец ле ци-
нем! дечи ачастъ не а̂целѣптъ пъреѣре май
вжртос а̂ партѣ чѣ м8ерѣскъ є҆ фоарте де
стрикъч8не ши де паг8бъ; къчи къ іале д8пъ
май маре парте а̂ фр8мсѣцій тот пре́ц8л ши
вредничіа са а̂ши п8н. фіинд къ м8лте не
а̂целѣпте пентр8 фр8мсѣцеле сале, токма дин
времиле чѣле де де м8лт са8 сторжт, ши пънъ
астъзи съ пътимеск, дечи де ачаста н8 є҆
а̂се мира. Іаръ кжнд ведем м8лте прѣ а̂це-
лѣпте ши а̂к8нътъциите, къ сжнт фъръ де
ничи ѿ причинъ а̂ лор, чи пентр8 а̂с8ши
фр8мсѣцеле лор чѣле мари а8 добжндит ло-
р8ший

дест8л съсе мире де ной, іаръ де сине н8
ва нимень съсе мире. К8м не тжлним оун-
дева к8 чинева, а̂датъ ле гъсим причинъ, къ
аша сжнт ши аша, ной тот8рѡр ле афлъм
винъ, ши де тот фѣлюл де пѣдече ле кжр-
пим; Даръ ачѣлѹа ничи а̂минте н8 іаѹ венит,
деспре ачѣлѣ че ной сжнтем вредничи съй
искодим. Ноаѡ не сжнтем к8раци ши фъръ
ръѡтате, ка ши к8м ам фи астъзи дин май-
къ нъск8ци, а̂пой дѣкъ сжнтем аша, пентр8
чине се гръѣще ачаста? Пентр8 пр8нк8цій чей
мик8тей, ши пентр8 чей фъръ прихань; ши
фъръ ръѡтате тинери! Къчи фіеще каре пъ-
ринте фирѣще пофтѣще, ка фиій лѹи чей
юбици съ фіе май вредничи, май б8ни ши
май к8 минте де кжт джнс8л, ши н8 ле поа-
те пизм8и, къчи ачѣа Сфнта фире н8 ласъ;
Ной чеши бътржни н8 п8тем а̂шине пре ной
аша лесне съ не а̂дрептъм, прек8м п8тем пре
пр8нчій ностри, карій пънъ ак8ма н8 а8 а̂въ-
цат ничи бине ничи ръ8. Къчи сжнт ла врѣмѣ
чѣ май б8нъ, а̂тр8 карѣ пот оуръ тот ръ8л,
виклеш8г8л, недрептатѣ ши тоате нек8ніиле,
а̂пой тот бинеле пот съ а̂вѣце. Де н8 се
вор ѿтръви дин тинерѣце к8 ѡбичѣюри рѣле,
чи де се вор а̂дъпа к8 нъравѹри б8не, ши к8
драгосте, кътръ чинсте, кътръ а̂девър, ши
кътръ тоате чѣле де б8н нѣм фапте б8не:

фе-

фериче де є҆и: къ а̂ша̀ вор рѫмѫнѣ̀ тотдеаȣна шѝ семинціѧ лор ꙟкъ май бȣнъ ва фѝ, де кѫт дѫншії! Ꙟкъ фериче ва фи шѝ де а̂чѣа пърин-ци̂ ꙟнаинтѣ лȣй Дмнезеȣ, карії се грижеск шѝ се ѡ҆стенеск пентрȣ а̂чѣа; ка фиїй лор шѝ непоції Непоцилор май бȣни шѝ май кȣ минте, май пре оурмъ шѝ ꙟ бȣнъ норочире; къчи чѣ май а̂девъратъ шѝ май дирѣптъ бȣ-на норочире се наще дин минтѣ чѣ лȣминатъ; шѝ ди фаптеле чѣле бȣне ѥсъ, Ѥаръ кȣм ꙟце-лѣце де а̂часта Нородȣл чел май лȣминат ꙟ Єȣропа. Ꙗчѣа, карії ꙟпреȣнѣзъ а̂девърȣл кȣ спорюл требȣе съфіе нȣмъраци ꙟтре чей дин тѫю фъкътори де бине а̂ Нѣмȣлȣи ѡ҆ме-неск. Феричит ѥсте Нородȣл а̂чела, оунде а̂-часта се гѫндѣще, шѝ се крѣде. Дрепт а̂чѣѧ съ не ѡ҆бичнȣим даръ тинерії ностри спре бине, къчи тоате де а̂чѣлѣ а̂тѫрнъ.

61.

Мȣска.

Мȣска а̂ȣ къзȣт ꙟтрȣ оуна ѡ҆алъ кȣ за-мъ оунсȣроасъ, шѝ а̂коло саȣ хрънит фоарте бине, чѝ дȣпъ а̂чѣѧ врѣ се ѥсе шѝ нȣ пȣтѣ, къ ѥсъ а̂фȣндасе пичоареле; дечи а̂ȣ

а̂ȣ ꙟчепȣт а̂ зебѫржѝ кȣ арипеле, а̂пой шѝ арипиле шаȣ мȣѧт, шѝ кȣ кѫт се ѥзбѣ май тѫре ка съ ѥсте, кȣ а̂тѫта май мȣлт се а̂фȣнда̀; а̂пой а̂ȣ ꙟчепȣт а̂ши зиче шѝ син-гȣръ, аба къ тикълоасъ сѫнт єȣ ꙟ лȣме; къчи кѫнд май бине мам сътȣрат ꙟвіѧца мѣ, мам а̂дъпат, мам скълдат, шѝ мам ꙟдȣлчит, токма а̂тȣнчѣ требȣе съ шѝ піер.

Ꙟвъцътȣръ.

Віе ѥсте ꙟкипȣирѣ ѡ҆аменилор чѣлор юби-тори де дȣлчѣцъ, шѝ кȣ а̂невое ле ѥсте а̂се депърци де дȣлчѣциле сале! Дѣкъ нȣ шѝ а̂дȣк ничи де кȣм а̂минте де рѫѡтъциле сале, каре лѣȣ фъкȣт ꙟвіацъ, чи нȣмай дореск шѝ плѫнг дȣпъ чѣле че рѫмѫн. Кѫнд гѫндеск кѫте бȣци де вин ꙟ винъріе (пивницъ) плине къмъриле де міаре, де оунт шѝ слънинъ, а̂тѫца ви-цей, міей, шѝ пȣрчей немѫнкаци! а̂пой чине дин чей віи поате зеȣита а̂часта? Галбеній а̂чѣа! пре карії ничи разеле соарелȣй челȣй Дмнезеск нȣ лѣȣ стрълȣчит ѡ҆кії; ничи лѣȣ ꙟдȣлчит инима. Ѥаръ міиле чѣле ꙟпърците: къроѡра ꙟ-прȣмȣт дате, кърора кȣ каметъ! шѝ тоате а̂чѣлѣ требȣе съ рѫмѫнъ? Ѡ҆мȣле! а̂ȣ а̂ша̀ є҆

Дреп-

депта́тѣ та? то́кма ꙟтꙋнчѣ треꙋе сꙟ мъ сфѫршéск, кѫнд май вине пофтѣм се треѣск, ꙟкꙋма воꙋ сꙟ мо́рю, нꙋ мъ лъса́ци фра́цилѡр! Кїема́ций Дофто́рий! Кїема́ций вражитори! Де скѫнтъто́рий! ꙟлерга́ций плътиций пре́ѡцилор съсе фа́къ пела тоа́те Бесе́ричиле рꙋгъчꙋний! шѝ бде́ний! Ѳокоти́нд къ шѝ сфинцїй пре ба́ний фак минꙋний! Че вой фа́че пре чѣѧ ла́лтъ лꙋме? Къ́чий аколѡ̀ нꙋ сꙟ мѫнкъ, ничй сꙟ бѣ? Шѝ ꙟша̀ ѡмꙋл чел дат дꙋлчѣцилѡр ꙟр врѣ се тръ́ѧскъ ка Маѳꙋса́л, ка май мꙋлт съсе ꙟдꙋлчаскъ. Ѡмꙋл чел ꙟцеле́пт сꙟ хръне́ще, ка сꙟ вїѧ́зе, їар чел фъ́ръ де ми́нте ꙟр фѝ бꙋкꙋ-ро́с, сꙟ тръ́ѧскъ нꙋмай съсе хръне́скъ, шѝ съсе ꙟ гра́шъ. Богъцїѧ де ꙟр кꙋрџе ка ꙟпа, сꙟ нꙋ въ липи́ций ѝнима де дѫнса. Къ́чий фъ-ри чи́т їа́сте нꙋмай ꙟче́ла бога́т, ка́реле фа́че комꙋнитей, шѝ пре оу́рма лꙋй ꙟшѝ ла́съ Нꙋме бꙋн. Їаръ фъ́ръ ꙟча́ста чей зи́че Ева́нгелїѧ; Небꙋне, ꙟтрꙋ ꙟча́ста Ноа́пте вѡр сꙟ чаръ сꙋфле́тꙋл тъꙋ дела ти́не, дар чѣле, че ай ꙟдꙋна́т; ꙟкꙋй вѡр фѝ? вѡр ръмѫнѣ прꙋнчилѡр: тикъло́сꙋле! Фїюлꙋй че́лꙋй некꙋн нꙋй ꙟжꙋтъ богъцїѧ, де нꙋ ва ꙟдꙋна̀ ꙟлѣсъ ꙟцелепцїе, къ бога́т, ꙟй лъса́т пре фїюл тъꙋ, кѫнд лаи лъса́т ꙟцеле́пт шѝ бꙋн.

62.

До́й Шо́аречий.

Оꙟн шо́арече Четъцѣн ꙟꙋ порни́т ла оꙟн сат сꙟ черчетѣзе пре ꙟлт шо́ареч𝐞 прїѧ́тен ꙟл лꙋй: ꙟче́ста кꙋ бꙋкꙋрїе лаꙋ ꙟщепта́т ꙟтрѡ къма́ръ кꙋ фѫн, оꙟнде скоцѫнд, ꙟй пꙋ́се ꙟнаи́нте че ꙟꙋ ꙟвꙋ́т май бꙋн; прекꙋ́м: ꙟлꙋ́не, нꙋ́чий, по́аме оꙟска́те, шѝ ꙟ бꙋкъцѣ де брѫнзъ оꙟска́тъ, че шаꙋ фост крꙋца́т ꙟл пентрꙋ пра́зник, ꙟсъ четъцѣнꙋл то́ате ꙟчѣстѣ ꙟтрꙋ неми́к ле сокотѣ̀, се ꙟбїѐ, ва, шѝ нꙋ ва̀; къ динцїй лꙋ́й че́й домне́щий нꙋ сѫнт ꙟвъца́ций кꙋ де ꙟчѣ́ле бꙋка́те: Гꙋ́стъ кѫ́те че́ва, дар нꙋ по́ате сꙟ ꙟги́тъ. Хе́й съра́че пре́тене! клъти́нд кꙋ ка́пꙋл, ꙟꙋ ꙟчепꙋ́т ꙟ зи́че Ѳътѣ́нꙋлꙋй шо́ареч𝐞, ꙟꙋ ꙟчѣ́ста ꙟ хра́на во́астръ прин са́те? Да́ръ вини́ѡ фра́те кꙋ ми́не ла чета́те, де во́ещий ꙟ щѝ че ꙟ вїѧ́ца. Ꙟче́ста ꙟда́тъ фꙋ̀ га́та, шѝ порни́ръ ꙟмѫн-до́й, шѝ ꙟжꙋнгѫ́нд де къ́тръ се́ръ, Четъ-цѣ́нꙋл бъгъ̀ пре ѡ́аспетꙋл съꙋ ꙟтрѡ пи́вницъ ꙟ оꙟнꙋй Боа́рю, оꙟнде бїецꙋ̀ ꙟл. Де́чий ꙟколѡ̀ ꙟра̀ ка́рне оꙟска́тъ, брѫ́нзъ ши

де тот фѣлюл де фриптꙋрй, лъсате пентрꙋ чинъ, се мӣръ сътѣнꙋл шоарече шй ѡкилѡр съй нꙋ крѣде; Кѫнд ꙗтъ де ѡдатъ нимерѣще стъпѫнꙋл касей дела кѫнат, се кꙋтремꙋръ куртѣ де тропотꙋл каилѡр, ши де лътратꙋл кѫнилѡр, дечй спъймѫнтѫндꙋсе ѡаспетꙋл, фꙋџѣ прин оунгюрй нещїинд локꙋл, кѫт нꙋ щїѧ оунде май ѧ̂ гребъ сар ѧскꙋнде, дꙋпъ ачѣѧ ѧл май мѫнгъѐ чела алалт, зикѫндꙋй: нꙋ те тѣме, къ ачѣѧ нꙋ ѥ немика! апой ѧчепꙋръ а гꙋста кѫте чева, кѫнд ꙗтъ ѧ пивницъ слꙋжиле шй слꙋжничеле акꙋм дꙋпъ ѡ фриптꙋръ акꙋм дꙋпъ алт чева ѧтраръ, біецїй шоаречй тот престе кап дѫндꙋшй ѧ тот часꙋл каре ѧтрѡ парте каре ѧтралта фꙋџѣ. Дꙋпъ ачѣѧ біетꙋл сътѣн ѧчепꙋ а ѧжꙋра шй а рꙋга пре Четъцѣнꙋл шоарече, ка съл скоатъ афаръ дин Четате, гръиндꙋй, ѧцй мꙋлцемес фрате шй ръмѫй сънътос кꙋ аша домніе непачникъ.

Ѧвъцътꙋръ.

Beatus ille, qui procul negotiis, ut prisca gens mortalium, paterna rura bobus exercet suis. Ферице де ачела, каре ѥ департе де сꙋпъ-

ръри

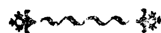

ръри, ѧтрꙋ асемънаре нѣмꙋлꙋй ѡменеск челꙋй дин тѫю, каре аръ холделе тътѫнесъꙋ кꙋ боїй сьй! Къ съ фіе зис алт чинева ачѣстѣ ѧ лꙋме, нꙋ ꙗсар крѣде, аша пре кꙋм чел ѧналт, дꙋлчеле Кѫнтъреꙡ Хорацїе. Ѧчел ꙗбит ал ѧпъратꙋлꙋй Аѵгꙋст, ꙗнима шй сꙋфлетꙋл мъціне ѧтѫюл Министрꙋ алꙋй Аѵгꙋст. Ва! кареле де ар фй пꙋтꙋт, ар фй пофтит тотдеꙋна кꙋ Аѵгꙋст съ віецꙋаскъ шй съ ѧпъръцѣскъ, шй нꙋ нꙋмай че аꙋ гръит аша, чй шй пентрꙋ сине ачест фелю де віацъ аꙋ алес. Ѧичѣ требꙋе лꙋат сѣма, къ одѣсе ѡрй ачеѧ, карїй нꙋ сѫнт богацй, пре чей богацй ѧй ѡсѫндеск, пре кꙋм шй чей оуръцй афлъ челѡр май фрꙋмоші де кѫт дѫншїй ѡаре че причинй ши стрикъчꙋнй гъсеск, шй пре кїелтꙋала лѡр де ѥй рѫд, шй ачеѧ карїй нꙋ сѫнт ѧ врѣѡ дерегъторіе ши вредничіе, саꙋ Домніе, карїй марй аплекъчꙋнй каꙋтъ шй афлъ ѧ ѥй нескарй не аѫꙋнцерй, нꙋмай ка сьй поатъ де врѣѡ парте саꙋ де алта плека шй кътръ сине май апроапе ай адꙋче. Пентрꙋ ачѣѧ бине гъчѣще оун Італїан: Non è bella, che ditesti una brutta, зикѫнд: Нꙋ ꙗсте фрꙋмос, кареле ар оуръ пре чел оурѫт, фіеще каре пизмꙋаще чей май формоасе де кѫт ѥл. Дечй оунꙋл, кареле скріе, шй пофтѣще съ ѧдрептѣзе нъравꙋриле ѡаменилѡр, кꙋ тотꙋл требꙋе се фіе кꙋрат де ачастъ прихане, кареле

се

се на́ще дин ѕави́стіє. Пентрꙋ ачѣ́ѧ тре́бꙋє би́не съсе щіе, къ Богоці́ѧ, стъпъни́рѣ, шѝ Домні́ѧ сѫнт прѣ фрꙋмо́асъ лꙋкрꙋри, ꙟтрꙋ аче́л кꙋ ми́нте ши́ ꙟ бꙋнътъци́т Бърбат, кареле ꙟтрѣбꙋи́нцѣзъ пре кꙋм спре а́л съꙋ, а́ша шѝ спре ал Па́трії са́ле фоло́с. Ꙗръ ꙟтрꙋ аче́ла съ стри́къ шѝ съ ѡсѫнде́ск, кареле а́ре нꙋмай ка съ мꙋнча́скъ май мꙋлт, ꙗ́ръ деспре алтъ па́рте Хора́ціє ал но́стрꙋ пре аче́й сътѣ́ний ꙟй ла́ꙋдъ, каре сѫнт кꙋ ми́нте шѝ юбито́рий де ѡстенѣ́лъ, кърѡра ле сѫнт кꙋра́те късꙋцеле, ꙟтрꙋ ка́реле віецꙋ́єск, шѝ ва́селе, ди́нтрꙋ ка́реле се хрънє́ск. Ꙗръ а́тръй ꙟтрꙋн лок кꙋ ва́чиле, кꙋ по́рчій, кꙋ Гъи́ниле, кꙋ Рѣ́целе, ачѣста є̄ добиточѣще ꙗ́ръ нꙋ ѡменѣще. Ꙟ то́атъ ста́рѣ де ѡмени ꙗсте де требꙋи́нце а кꙋно́аще шѝ а деспъ́рци пре чел ꙟцеле́пт, де чел не ꙟцелепт; пре сътѣ́нꙋл чел врѣдник шѝ де ѡменіє де кътръ чел лѣнеш шѝ сънъто́с, ѕра́вън шѝ фъ́ръ де ни́чи ѡлипсъ чершито́рю, ꙗ́ръ ка́реле ача́стъ дескилинире нꙋ є̄ врѣдник афа́че, аче́ла амѣ́стекъ ръ́ꙋл кꙋ бинеле. Шѝ ꙟто́арче рѫ́ндꙋл чел фире́ск, ди́нтрꙋ ка́реле неми́ка нꙋ се по́ате на́ще чева бꙋн. Де́чи ача́стъ рѫндꙋа́лъ а лꙋкрꙋрилѡр фіеще кърꙋѧ ꙟй є̄ делипсъ, ꙗ́ръ май вѫрто́с аче́лꙋѧ, ка́реле пентрꙋ мꙋлци скріє. Ѧмар аче́лꙋѧ, кърꙋѧ ꙟй ѕи́к: До́фторе! ви́ндекъте пре ти́не ꙟсꙋци, шѝ ꙟвъцъто́рюле! ꙟва́цъте пре ти́не ꙟсꙋци май ꙟтѫ́ю. Къ́чи ѡрб пре ѡрб кѫнд по́артъ, ѡаре че ва фѝ! Ле́сне по́ате гѫчѝ фіеще ка́реле. Ꙟсъ тръбꙋє оу́нде шѝ оу́нде шѝ че́лꙋй ꙟвъца́т съ ѝсе є́рте. Къ́чи нꙋмай сингꙋр До́мнꙋл Домнеѕеꙋ ꙗсте фъ́ръ де греша́ле, а́ша̀ то́ци ѕик, шѝ а́ша̀ дре́пт шѝ ꙗсте.

63.

Пꙋій де Шо́арече шѝ Мꙋ́ма лѡр.

Пꙋ́їй шо́аречелꙋй дѣ́къ аꙋ крескꙋ́т, аꙋ ꙟчепꙋ́т а оу́мбла̀, а єшѝ дин га́ꙋръ, шѝ а алерга̀, аꙋ възꙋ́т май ꙟтѫ́ю ꙟвіа́ца лѡр мѫрта́нꙋл, мото́кꙋл саꙋ писи́кꙋл, де́чи аꙋ ꙟтреба́т пре мꙋ́ма са, че фѣ́лю ꙗсте аче́ста? Нꙋ ꙟтреба̀ фи́тꙋл міє́ꙋ! Къ аче́ста є̄ ръꙋ шѝ ꙟдъ́рътник, шѝ се кіа́мъ мѫрта́н, кото́к, нꙋмай ача́ста съ ци́ни би́не ꙟ ми́нте, ка нꙋ кꙋ́мва възѫ́ндꙋл ꙟ ка́бъ съ єши дин га́ꙋръ афа́ръ; къ апо́й ва афла̀ вре ѡ минꙋ́не. Че! Мѫрта́н ма́мъ! Хїꙋ! Къ шѝ нꙋ́меле ꙟй ꙗсте ꙟфрикоша́т. Дар ѩ ка́ꙋтъ ма́мъ, кꙋм шѣ́де кꙋ па́че, ними́н-

мѫнȣй нȣ фаче нимика; нȣмай че сѫ линце шѝ сѫ нетезѣще, ѕисе шоречелȣл. Ꙟпой ꙗр ѕисе мȣмъса, ꙗ сама бине; сънȣй крезика нȣци вин сърȣл де диминѣцъ, къ ачеста кѫнд се фаче май не лȣѡторю де сѣмъ, атȣнчѣ май таре сѫ те пъзесчи де єл. Ꙟсе небȣнȣл шоаречє не пȣтѫнд шедѣ ꙟпаче гѫндѣ къл мѫнкъ локȣ, каȣтъ, фȣџе ꙟнапой, привѣще шѝ ꙗр каȣтъ дин гаоръ сел, вадъ сел ѿкїаскъ май бине, ꙗръ кѫндȣл въѕȣ пре мотоќ ꙟторс кȣ спателе де кътръ гаȣръ ꙟш май скоасе калпȣл сѫ май вадъ пȣцинтелȣший ꙟкъ шѝ май бине, поаф Мотокȣл кȣ лаба пре капȣй. Дїи! Ци і Цїȣ і Ха, цїȣ! Ꙟй ѕисе мȣмъса, нȣвей се аскȣлцй, те мѫнкъ спателе? ай гъсит, чине тева скърпинѫ. Ꙟша ѥсте прȣнчилѡр челѡр мичй, каре нȣ аскȣлтъ пре тятъл съȣ, шѝ пре мȣмъса.

64.

Шарпеле шѝ лȣкрътоpюл де пъмѫнт.

Шарпеле вїецȣѫ ꙟтрѡ гаȣръ апроапе де каса оунȣй лȣкрътор︠ю︡ де пъмѫнт, ꙗръ ачеста де мȣлте ѡрй пȣтѣ съл ѿмоаръ. Ꙟсъ пентрȣ ѡаре каpѣ крединцъ дешартъ наȣ врȣт, дечй прȣнкȣл лȣй не въѕѫнд аȣ кълкат пре шарте пре кареле шарпеле лаȣ мȣшкат, ꙟдатъ ципъ прȣнкȣл, апой тятъл съȣ аȣ апȣкат топорȣл сѫ ѿмоаръ пре шарте; чи ачеста саȣ бѫрѫт ꙟ гаоръ шѝ нȣмай че ѥȣ тъѫт коада; апой нȣ ꙟделȣнг аȣ мȣрит прȣнкȣл шѝ лаȣ ꙟгропат ꙟнаинтѣ касїй. Дечй дȣпъ мȣлтъ врѣме аȣ скос ѡмȣл ꙟнаинтѣ лъкȣинцей шарпелȣй, пѫне, саре, шѝ аȣ ꙟчепȣт акїемѫ пре шарпе съсе ꙟпаче, ачаста нȣ щїȣ фаче єл кȣ бȣн саȣ кȣ рѫȣ гѫнд, пентрȣ ачѣѫ йсаȣ ръспрȣнс, тоате ачѣлѣ сѫнт ꙟѕѫдар вечине къ пѫнъ вей ведѣ тȣ мормѫнтȣл фїюлȣй тъȣ, шѝ єȣ кȣ коада мѣ тъѫтъ, паче дрѣптъ ꙟтръ ной кȣ поате фѝ.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ѡаменїй карїй аꙋ фъкꙋт рѫꙋ оунꙋл алтꙋл, ши де се вѡр ꙟпъка вреѡдатъ, ꙗръши съсе пъѕѣскъ оунꙋл де алтꙋл. Къ ачаста ꙗсте а шѣрпелꙋй ꙟцелѣџере, ши дꙋпъ ненорочире пентрꙋ ѡаменй слꙋжаще, пънъ атꙋнча пѫнъ кѫнд вѡр фи недрепцй ꙟтръ ѫншїй: Ꙗръ кѫнд вѡр врѣ дин недрепцй съсе факъ дирепцй, ши дин небꙋнй съй факъ бꙋнй. Атꙋнчѣ ачастъ политикъ а шѣрпелꙋй нꙋ ар фи пентрꙋ ѫншїй. Ной ка нище кꙋвѫнтъторю ши ꙟцелепцй авѫнд дрептатѣ лꙋй Домнеѕеꙋ ꙟнаинте ѡкилѡр, ꙟтрꙋ тоате ꙟцелѣџерїи чей сънътоасъ тръбꙋе съ оурмъм. Коноскѫнд къ дин враждъ ꙟтре вечинй, ши дин цинѣрѣ минте а ръцътїй чей дин тѧю ничй оун бине нꙋ се наще, чи ръотате ши ненорочирй ноаѡ ши алтора: Ꙗръ дин феричита паче, дꙋлчѣ драгосте ши оунире, се наще чѣ де комꙋн а вечинилѡр феричире, ши бꙋна норочире. Пентрꙋ ачѣа тоате оурѫчꙋниле, ши сꙋпъръриле чѣле дин тѧю, каре нѣꙋ фъкꙋт ноаѡ чинева: тръбꙋе съ ле фачем оуйтате; ши нꙋмай пентрꙋ ачаста съ не ꙟ грижем, адекъ: пентрꙋ бꙋна норочире ши феричирѣ чѣ вѣчникъ, ши че пꙋтем фаче, съ фачем: кꙋм пꙋтем фи де акꙋм ꙟнаинте май бꙋнй. Дмнеѕеꙋл чел прѣ бꙋн нѣꙋ

нѣꙋ дат ноаѡ минте ꙟцелѣптъ ши кꙋвѫнтътоаре, ка съ не слꙋжим кꙋ дѫнса спре бинеле нострꙋ; ꙗръ нꙋ спре рѫꙋл ши норочирѣ, фїеще кареле, каре ѥ кꙋ минте, ши де ѡмение, лас съ прежꙋдече, ѡаре ꙗсте кꙋ дирептꙋл, ши кꙋ ꙟцелепчꙋне ачѣа каса кътрѫнилѡр ностри, карїй аꙋ оурѫтѡ, аꙋ блъстъмътѡ, ши аꙋ гонит оунїй пре алцїй пентрꙋ лѣџе, ши пентрꙋ къ фꙋръ ей ненорочицй ши ной съ фим; аꙋ май бине ши май кꙋ ꙟцелепчꙋне ар фи де врѣме че сѫнтем крещинй (крекꙋм не ши нꙋмим) ѡдатъ съ аскꙋлтъм пре Хс мѫнтꙋиторюл, кареле гръяще: пачѣ мѣ даꙋ воаѡ! пачѣ мѣ лас воаѡ! Ши нꙋмай деспре ачѣа вецй кꙋноаще къ сѫнтецй ай мїей оученичй, де вецй авѣ драгостѣ мѣ ши пачѣ мѣ, ꙟтръ вой, ꙗр вѣѕй, къ ѕиче ачѣста ши ачаста! ши ачаста! ачѣла, фрацїй мїей, минчꙋнилѡр сѫнт скꙋрте пичоареле, дрепт тот че нꙋ ѥ кꙋ ꙟцелепчꙋне, ачѣа ѥ кꙋ небꙋнїе: ши тот че нꙋ ѥ дела Дмнеѕеꙋ, ачѣа ѥ дела врѫжмашꙋл, къ Хс мѫнтꙋиторюл нострꙋ наꙋ оурѫт ничй пре жидовй, ничй пре самаринѣнй, ничй пре хаюнѣнй, ничй пре рѫмлѣнй, ши кѫнд саꙋ ругат, нꙋ саꙋ ругат нꙋмай пентрꙋ Апостолй, чи пентрꙋ тоцй, гръинд Пъринтелꙋй челꙋй череск: пентрꙋ тоцй те роагъ, фъ съ те коноаскъ пре тине адъвъратꙋл Дꙋмнеѕеꙋ ши пре ка- реле

реле лаѝ тримис тȣ пре Іс Хс: аша даръ
пре чине аȣ оурът, пре ачеа че мницъ де фа-
цъ, пре фъцарничїй чей виклѣни, карїй сȣнт
кипȣл бȣней кȣвїинцъ ши ал сфинцѣнїй аȣ фост
лȣпи, вȣлпи, ши шерпи, къ ачеа лаȣ ши ѡ-
морът, ши де ар вени їар лар ѡморъ, нȣмай
де ар пȣтѣ. Ши чине сѫнт ачеа, нȣ ва пȣтѣ
ѕиче кареа, къ сѫнт феричиций лȣкрътори де
пъмѫнт, чи Вамеший, къртȣрарїй, ши Пре-
ѡций, карїй нȣмай але сале, їар нȣ а лȣй
Хс каȣтъ. Пентрȣ ачѣа паче ши драгосте съ
айбъ! каре ва съ фіе крещин, їаръ каре нȣ ва,
ѥл, лась, ничй съ нȣ се кїаме, аша, къ де-
стȣл аȣ минцит, лась съ ѫчѣте ѡдатъ.

65.

Шарпеле ши Сътѣнȣл.

Оун сътѣн аȣ афлат їарна пре оун Шарпе
ѫмъртате ѫгецат, дȣпъ ѡбичаюл бътрѫн їл
крединцїй дешарте фъкѫндȣисе милъ де
джнсȣл, лаȣ дȣс ѫ каса са, оунде лаȣ пȣс
сȣпт кȣпторюл калд. Дечй ѥл дȣпъ че саȣ
ѫкълзит, ши саȣ дезгецат аȣ ѫчепȣт ас-
тъвъли прин касъ, а шȣера ши аши върс.
вени-

венинȣл, апой Сътѣнȣл въѕѫнд ачест спȣр-
кат нърав, ши немȣлцемире, лаȣ гонит а-
фаръ їаръши ѫ фриг; оунде їаръши аȣ ѫ-
гїецат ши шаȣ сфѫршит ал сеȣ венинат
нърав.

Ѫвъцътȣра.

Вреданикъ ръсплътире ши ремȣнерацїе ши
платъ а ѡмȣлȣй челȣй кȣ морес рѣȣ ши немȣл-
цемиторю, кареле фачерѣ де бине, кȣ рѣȣ ръ-
сплътѣсче, ръштатѣ, карѣ ши ѫтръ варварїй
чей май рѣй їасте скѫрнавъ ши оурѫтъ. Де
сар гѫлчеви ши сар оурѫ ѡмȣл мъкар кȣм
пентрȣ ѡрй че лȣкрȣ дин циркȣмстанцїй кȣ
прїетенїй ши ювицїй сѣй ши сар деспърци,
немика май пȣцин ничй ѡдатъ съ нȣ лепеде
дин наинтѣ ѡкилѡр сѣй, врѣмѣ драгостїй
ши а прїетенїей.

Къ сфѫнтъ ѥсте! ворба бътрѫнилѡр ностри,
адȣций аминте де пѫнѣ ши сарѣ, карѣ ай мѫн-
кат ла мине. Прѣ ѫцелепцѣще сфътȣеск Гре-
чїй, ка ши кѫнд вей съ ювесчи їаръши. Не-
мика нȣ ѥ май кȣспорничїе а стѫнџе гѫлчава
ши оурѫчȣнѣ, де кѫт аши адȣче аминте чи-
нева де драгостѣ чѣ де май наинте, ма тоа-
те сѫнт ачѣстѣ ѫ задар, кѫнд їнима дин
тинъреце ѥ ѫдерътникъ ши ѡтръвитъ.

66.

66.

Пе́ȣнȣл ши̇ Че́ȣка.

Ꙟдȣнѫндȣсе пъсериле съши а̂лѣгъ лѡрȣши къпете́нїе, Пеȣнȣл аȣ ꙟчепȣ́т а̂ши лъци̇ пѣнеле сале, сокоти́нд, къ пентрȣ фрȣмсѣцѣ пѣнелѡр сале ꙟл вѡр а̂лѣџе ꙟпъра́т, саȣ къпете́нїе. Че́ȣка ꙟȣ зис: ꙟзъда́р те мȣнче́счй тȣ а̂чїѫ оу̂мфлѫндȣте ши̇ лъци́ндȣцй пѣнеле, къ че не вѡр фолоси̇ пѣнеле та́ле, кѫнд вѡм ста а̂не ѡ̂ши̇, саȣ а̂не ба́те кȣ вȣ́лтȣрїй, ноаѡ тре́бȣе пре че́л май ꙟцеле́пт, пре че́л май сло́бод ши̇ май та́ре съл а̂лѣџем де къпете́нїе, ꙟсъ а̂ша̀ фѣлю є̄ вȣлтȣрȣл, де́чй а̂ша̀ аȣ ши̇ фъкȣ́т. — — —
Ачастъ фа́бȣлъ не ꙟва́цъ пре ной че къпете́нїе тре́бȣе а̂не а̂лѣџе пентрȣ а̂не стъпѫни.

67.

Че́ȣка ши̇ а̂лте Па́съри̇.

Ꙟлегѫндȣши̇ пъсериле пре вȣ́лтȣр къпете́нїе, саȣ ꙟпъра́т, саȣ сфътȣи́т ка ла зїѡа чѣ мȣ-

нȣми́тъ съсе а̂дȣне тоа́те, ши̇ фїеске ка́рѣ съсе а̂рѣте де че є̄ бȣнъ. Аича че́ȣчей ꙟй є̂ра̀ рȣши́не а̂се а̂ръта̀ ꙟ мо́да са чѣ фирѣ́скъ, пентрȣ а̂чѣѫ стрѫнгѫндȣши̇ де тоа́тъ пла́са де пѣне, саȣ ꙟпестри́т, ши̇ саȣ ꙟподоби́т, дȣпъ а̂чѣѫ аȣ вени́т а̂ша̀ ꙟтръ чѣле ла́лте па́съри̇. Ма пъсъриле кȣноскѫнд виклешȣгȣл є̂й, аȣ вени́т ла дѫнса, ши̇ ꙟчепѫнд а̂ши̇ змȣлџе фїеске ка́рѣ пѣнеле, ръма́съ ѡ̂ръши̇ че́ȣкъ.

Де а̂ичѣ фїеске ка́реле тоа́те ле́сне кȣноа́ще ꙟцеле́сȣл а̂че́стїй фа́бȣлй че ва̀ съ зи́къ, ꙟдекъ: а̂ нȣ се а̂ръта̀ а̂чѣѫ че нȣ є̄, ничй а̂се фа́че къ а̂ре, чѣѫ че нȣ а̂ре. Къ че́ȣка май де ѡ̂мені́е врѣ фи фо́ст, а̂ръта́ндȣсе ꙟ фирѣ са, а̂декъ че́ȣкъ, нȣ а̂се фи̇ ски́мбат кȣ пѣнеле а̂лтора.

68.

Че́ȣка ши̇ Вȣ́лтȣрȣл.

Че́ȣка възѫнд оу̂н вȣ́лтȣре оу̂нде се слобозѝ ши̇ а̂пȣкъ̀ оу̂н міе́л ꙟ оу̂нгїй, а̂по́й збȣрѫ́нд саȣ дȣсе кȣ є̂л. Саȣ слобози́т ши̇ є̄ ла оу̂н бербѣ́че, ꙟ а̂къръѫ лѫнъ ꙟкȣр-

кѫндꙋисе оунгїиле нꙋ пꙋтꙋ̀ съ май ꙁбоаре; възѫндꙋѡ пъкꙋраріюл аꙋ принсѡ, ши ꙁмꙋлгѫндꙋй арипиле ѡ деде прꙋнчилѡр съсе жоаче кꙋ ꙟ҃, ꙁикѫнд: копій (прꙋнчй) ꙗтъ чеꙋка чѣѧ че гѫндѣ афи май маре де кѫт оун вꙋлтꙋр. Ачещѣ легѫндꙋѡ кꙋ ацишоаре де пичор ѡ хрънѣ ши се жꙋка кꙋ ꙟ҃, акꙋм престе пꙋцин крескѫндꙋй арипиле съ фꙋръ, апой ꙁбꙋрѫнд кꙋ аца ла пичоаре, саꙋ лъсат пре кренций, ꙟ каре ꙟбълꙋиндꙋсе пре лѫнгъ ѡ кренгъ, аꙋ ремас спънꙁꙋратъ. Атꙋнчѣ аꙋ ꙟчепꙋт асе плѫнџе ꙟсаши де сине, ꙁикѫнд: акꙋм кꙋ адевърат нам минте, ши сѫнт кꙋ тотꙋл проастъ ши небꙋнъ чеꙋкъ. ꙟтѫю, къ мам слобоꙁит ла аша лꙋкрꙋ пестe пꙋтѣрѣ ши вѫртꙋтѣ мѣ. Адоаѡ, къ нам ръбдат пре прꙋнчй, аша даръ требꙋе съ пїер айчѣ акꙋма. — — — Арътатъ ꙗсте ꙟвъцътꙋра ачестїй фабꙋле че не глъсꙋѧще, адекъ: съ нꙋ не слобоꙁим ꙟтрꙋ че нꙋ сѫнтем вредничй, ка съ пꙋтем скъпа де ръꙋл чел май маре, аша даръ съ сꙋферим чел май мик.

69.

Мъемꙋка ши Делфинꙋл.

Кълъторинд корьбїарїй пре маре нꙋ де парте де Аѳина, авѣ кꙋ сине ѡ мъемꙋкъ, се редикъ ѡ фꙋртꙋнъ аша маре ши пꙋтѣрникъ, кѫт аꙋ рестꙋрнат корабїѧ ши саꙋ ꙟнекат, ꙗръ корабїѧрїй саꙋ мѫнтꙋит; ꙟнотѫнд; ма мъемꙋка се ꙟнека, атꙋнчѣ делфинꙋл, кареле спꙋн къ є҃ оун пѣще фоарте милостив кътръ ѡаменй, ши пре мꙋлцй ꙟй мѫнтꙋѧсче де ꙟнекаре. Възѫнд пре мъемꙋкъ, аꙋ гѫндит къ є҃ ѡм, ши лꙋѫндꙋѡ пре спателе сале, аꙋ скосѡ ла църмꙋрй, ма аꙋ ꙟтребатѡ ꙟнотѫнд де оунде є҃, ши чине є҃? ꙗръ ꙟ҃ аꙋ спꙋс къ є҃ дин Аѳина де маре нѣм. Делфинꙋл аꙋ ꙟтребатѡ, кꙋноаще пре Пирей (оун лиман ал Аѳинїй оунде стаꙋ корабїиле) мъемꙋка гѫндинд къ є҃ беꙋн ѡм, кꙋм нꙋ лашй щи? ꙁиче; къ єл ꙟмй ꙗсте міе нѣм. Ѡ тꙋ кап минчинос, цѝ нѣм Пирей? врѣй съ те ꙟнечй, апой минцй?

Хайда, нꙋ єщй де вїаць, апой лепъдѫндꙋѡ де пре сине, ачаста де бꙋн нѣм прѣ минчиноась съ ѫнекъ шиши сфѫрши минчꙋна.

Ѫвъцътꙋръ.

Минчꙋна є аша решитате, дечй кѫнд нꙋ се фаче спре пагꙋба шй стрикъчꙋнѣ алтꙋа, немика май пꙋцин, кꙋ тотꙋл є грозавъ шй оурѫтъ, шй кꙋ тотꙋл некꙋвїинчосъ, ла ѡмꙋл чел де ѡменїе шй де чинсте ачаста ѡаре че немотенїе аре кꙋ глꙋма, къчй ѡбичнꙋит їасте, къ глꙋминдꙋсе ѡаменїй, нꙋ гръеск чѣ че гѫндеск, чй оунїй аша дин глꙋме се ѡбичнꙋеск а минцй, кѫт фъръ тоатъ глꙋма май пре оурмъ тот минт; адевърꙋл кът є де бꙋн нѣм бонитате, атѫта є минчꙋна де рѣ шй де рꙋшине. Їаръ ла ѡ ръшитате шй ла ѡ примеждїе фоарте маре (поате зиче чинева) че вом фаче ла ѡ невое де маре липсъ? є! липса шй невоа чѣ май маре їасте аша лꙋкрꙋ, кѫт нꙋ се пот да ей регꙋлй, нічй легй прескрїе. Ѡмꙋл де чинсте шй бърбатꙋл чел вредник, щїе съшй дескилинѣскъ невоа дин невое, шй нꙋ примѣще фїеще че нимикꙋрй афи невое. Дечй съ прежꙋдекъм де ам да, къ ѫ невое се поате минцй, атꙋнчѣ требꙋе съ дъм слобозенїе къ се поате фаче тоатъ ръшитатѣ де вое, апой атꙋнчѣ

лас

лас съсе дꙋкъ динтрꙋ ачаста кꙋ Дꙋмнезеꙋ, шй дрептатѣ, шй чинстѣ, шй ѡменїа, шй тоатъ алтъ фаптъ бꙋнъ. Ѫ време де харц (резмирицъ) аминцй, шй а ѫ челꙋй пре не прїатенꙋл шй връжмашꙋл, шй пре фъкъторюл де рѣле ал комꙋнатетꙋлꙋй, пре тълхарюл май вѫртос кѫнд нꙋ се поате алтминтрѣ фъръ нꙋмай кꙋ минчꙋнй мѫнтꙋй де примеждїе, фїинд невиноват шй дрепт: пре сине саꙋ пре алтꙋл пре карева де рꙋ а избъвй, ми се паре къ шй ѫсашй минчꙋна ѫ аша ѫтѫмпларе ѫшй скимбъ фирѣ єй, ѫсъ ачѣстѣ ѫтѫмплърй нічй адѣсе се ѫтѫмплъ, нічй єꙋ айчѣ гръеск де дѫнселе. Къ легиле фирешй шй четецънешй пентрꙋ ачѣсте не скрїе стърй требꙋинчоасе ѫтрꙋ невой, дꙋпъ каре сѫнтем даторй съ не портъм. Айчѣ є кꙋвѫнтꙋл пентрꙋ минчꙋниле, каре се фак ѡрй прин крѣщерѣ чѣ рѣ, шй дин ѡбичаю, ѡрй дин чѣ май рѣ шй фъръ ѡрѫндꙋалъ юбире де добѫндъ, спре стрикъчꙋнѣ, спре пагꙋба шй ѫпротива чинстей шй нꙋмелꙋй челꙋй бꙋн ал алтор ѡаменй; минчꙋна, карѣ се фаче дин нещїинцъ, се поате сокоти невиноватъ, (де ачѣстѣ мꙋлцемитъ лꙋй Дꙋмнезеꙋ) пꙋцинй сѫнт де ачеа.: къчй нименѣ нꙋ поате зиче къ нꙋ щїꙋт къ нꙋ є бине а фꙋра шй алтꙋа а пофтй рꙋ. Шй пентрꙋ адевърꙋл а ворбй шй кꙋ щирѣ а фаче алтꙋа асꙋприре шй рꙋ, ѫсемнѣзъ

нѣѕъ адевърȣл ал ꙟтребȣинцѫ ші кинеле ꙟ ръш-
тате ал ꙟтоарче. Пре прȣнчїй чей мичи даръ фоарте таре съй пъѕим де тоатъ минчȣна ꙟ глȣмъ, ші фъръ глȣмъ, кȣ гѫнд ръȣ ші виклешȣг, ка ші де ѡтравъ, ші венин, къчи дѣкъ дин прȣнчїе се ꙟвацъ ачѣле, ꙟ тоатъ вїѧца нȣ се пот десвъца, къчи ачѣсте рѣле ѡбичаюри сѫнт дрѣптъ ѡтравъ сȣфлетȣлȣй, инимїй, ші нъравȣрилѡр.

70.

Кътара, саȣ Маѕга ꙟгръшатъ.

Оун ѡм аȣ врȣт съ вѫндъ ѡ Маѕгъ, ші пентрȣ ка съ ѡ виндъ кȣ бȣн прец, ѡ хръне кȣ ѡръ съсе ꙟграшъ, ачаста кѫнд саȣ хрънит бине ші саȣ ꙟгръшат, саȣ фълошит атѫта, кѫт аȣ ѕис стъпѫнȣлȣи съ ѡ виндъ ꙟлок де кал, адъѡгѫнд: къ татъл съȣ нȣ аȣ фост мъгарю, чи Хат (кал тȣрческ,) бине: аша даръ ꙟврѣмѣ тѫргȣлȣй нȣ аȣ дȣсѡ оунде се виндѣ маѕгеле, чи оунде каїй чей бȣни, аколѡ ꙟкълекѫндȣѡ оун кȣмпърътορю, ші ꙟчепѫнд асе ꙟтрѣче кȣ каїй де лок, деспре ѡ парте пентрȣ гръсиме,

деспре алтъ парте, фїинд къ ера маѕгъ, ꙟчепȣ а ръмѫнѣ ꙟнапой, ѡ ꙟпȣнг кȣ пинтенїй, ѡ бат кȣ бичеле, ѡ силеск престе мъсȣръ съ алѣрџе, атȣнчѣ, абїѧ ресȣфлѫнд, ѕисе: мъ рог, нȣмай дареци май мȣлт, ничи мъ силици, къ нȣ май пот, апой аȣ спȣс дрепт къ е маѕгъ, ші де че нѣм ѧсте, нȣмай ачаста е фълошїа ші мѫндрїа мѣ, карѣ ера съми мѫнче вїаца.

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙟѕадар се аратъ чинева къ е де нѣм маре, дѣкъ ел нȣй ничи де ѡ трѣбъ, ші нȣ е бȣн де нимика. Ѡмȣл чел врѣдник ші ꙟ цара ші ꙟ патрїѧ са ѧсте слȣжит, ші де бȣнъ трѣбъ. Нȣ нȣмай къ ꙟчѣпе бȣна немȣире, саȣ нобилетатѣ са, чи ші пре нъскъторїй лȣй ꙟй фаче Нобилй. Ѧсе рȣшина де нѣмȣл съȣ ачѣѧ е дрѣптъ простїе. Агаѳоклес краюл Сиракȣѕей фїинд фечор де ѡларю, ма пентрȣ бȣнътъцилe, вредничїиле бървъцїей лȣй, ші фачерїй дин дестȣл, ла цара ші патрїа са саȣ ꙟвредничит афи ꙟнълцат ла кръиме, ші нȣ нȣмай нȣ се рȣшина де старѣ тътѫнесъȣ, чи ші тотдѣȣна ла маса са ꙟтръ васеле чѣле де арџинт ші аȣр ші васе де пѫмѫнт кȣ

порȣнка лȣй се понѣ, ши ачѣа ꙗȣ слȣжит лȣй спре май маре мърирѣ вредничїей лȣй.

Оȣн ꙟпърат пїерсинеск мергѫнд ѡдатъ ла вѫнат, дȣпъ ꙟтѫмпларе аȣ венит ꙟтрȣ ѡ колибъ а оунȣй пъсторю, ши вѫзѫнд ачи оун копил (прȣнк сау кокон) формос ла фацъ, ши аџер ла минте, апой черѫндȣл дела татъл сѫȣ, кареле илаȣ ши дат, ма зисе ачѣсте кȣвинте прȣнкȣлȣй сфътȣиндȣл, бине съ пъзѣскъ кѫбънъчоара ши бътȣл (тоагȣл) кȣ каре аȣ оумблат дȣпъ ѡй, ши ничй ѡдатъ съ нȣший оуйте чине аȣ фост ѥл май наинте. Ꙗчест прȣнк кȣ нȣмеле Ꙗлїа кȣ време аȣ ажȣнс афи май мареле Везир ꙟпърътеск. Ꙗчеста авѣ ꙟ кȣртѣ лȣй ѡ кѫмъруцъ, ꙟ карѣ пре нименѣ ничй ѡдатъ нȣл лъса съ ꙟтре, чи нȣмай ѥл ꙟсȣший ꙟ тоате зилеле кѫте ѡдатъ ꙟтрѫнд аколѡ съ рȣга лȣй Дмнезеȣ, ꙟсъ спре ѡаменїй чей марй адѣсе ѡрй се рѫдикъ зависїе маре, аша дар завистничїй лȣй лаȣ клеветит, ши минцирѫ асȣпра лȣй къ ѥл кȣ недрептате ши дин репирй аȣ оумплȣт ѡ собъ де аȣр, ꙟ карѣ ничй ѡдатъ пре нименѣ а ꙟтра нȣл слобоаде; ꙟпъратȣл, кареле алтминтрѣ ꙟл юбѣ шил чинстѣ фоарте, ши крединчосȣл лȣй афи фъръ де ꙟдоалъ ꙟл цинѣ, аȣ порнит сингȣр ка съсе ꙟкрединцѣзе де ачѣа, невой пре везирюл съ дескидъ соба лȣй чѣ питȣлатъ (де тайнъ); фїинд ѥл не-

воит,

воит, аȣ дескис соба, ꙟсъ че аȣ вѫзȣт ачи? кѫбъничаша ши тоагȣл чел пъсторѣск ши ѡ понѣвъ ашернȣтъ, пре карѣ се рȣга ѥл лȣи Дмнезеȣ; дечй ꙟпъратȣл плин де мираре ши де минȣне! лаȣ ꙟтребат, че ꙟсемнѣзъ ачѣстѣ? Ѥл аȣ повестит сфатȣл тътѫнесъȣ: атȣнчѣ ꙟпъратȣл лаȣ ꙟбрѫцишат кътръ пїептȣл съȣ, ши кȣ ѡкїй плинй де лакрѫмй ꙟл сърȣта, ши зичѣ: Ꙗлїе! Ꙗлїе! прѣ драгȣл мїеȣ Ꙗлїе! тȣ ѥший ѡмȣл лȣй Дмнезеȣ! тȣ ѥший стѫлпȣл ꙟпъръцїей мѣле.

71.

Фȣрника.

Спȣн, къ ꙟ времѣ чѣ де демȣлт фȣрника фȣ ѡм лȣкрѫторю де пъмѫнт. Карѣ не ꙟдестȣлиндȣсе кȣ ѡстенѣла са, се лѫкомѣ спре але алтѡра, ши, де оунде че пȣтѣ, тот фȣра; дечй блъстъмѫндȣѡ тот народȣл сау фъкȣт фȣрникъ. Ꙟсъ ꙟдешерт, къ аȣ скимбат нȣмай кипȣл, ꙗр нъравȣл чел ръȣ нȣ лаȣ лъсат ничй пънъ ꙟ зїѡа де астъзй, кѫчй а тот фȣръ грѫȣл алтора ши ꙟл дȣче. Ши ачаста фабȣлъ не ꙟвацъ ши

не

не сфѫтꙋѧще пре ной, ка сѫ не пѫꙁим ꙟкѫ дин тинерѣце де ѡбичѣюриле челе рѣле.

72.

Гріерꙋшꙋл шѝ Фꙋрничиле.

Гріерꙋшꙋл аꙋ венит ꙗрна ла фꙋрничй, рꙋгѫндꙋсе сѫл ꙟпрꙋмꙋте кꙋ вре оун грѫꙋнц де грѫꙋ, ка сѫсе хрѫнѣскѫ шѝ сѫ нꙋ піарѫ де фоаме. Лаꙋ ꙟтребат фꙋрничиле: дар че ай лꙋкрат ꙗстѫ вѣрѫ? ам флꙋерат, ꙁиче ачеста: ай флꙋерат? аша дарѫ тꙋ ꙗстѫ вѣрѫ ай флꙋерат, акꙋма жоакѫ, ка сѫцй трѣкѫ де фоаме! хайда трацете шѝ те карѫ дин оуша ноастрѫ.

Ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Лѣнѣ ꙗсте пѫкат де моарте, кѫчй дин трѫнса се наск мꙋлте реѡтѫцй, липса, сѫрѫчіа, шѝ тоатѫ ненорочирѣ дин трѫнса пꙋрчеде, шѝ се ꙟпꙋцѣще ꙗмꙋл ꙟ леневире. Ꙟкѫ шѝ віаца ꙟй ꙗсте спре греꙋтате, ꙁаче пѫнѫ ꙟл дор коастеле шѝ авіа ащѣптѫ сѫй трѣкѫ ꙁіоа. Бѫрбатꙋлꙋй шѝ мꙋеріи ле стѫ оурѫт шѝ рꙋшине фѫрѫ лꙋкрꙋ а шедѣ, де ар фи кѫт де а-

авꙋцй. Кѫ тот чел че нꙋ гѫндѣще де бине, ꙗл гѫндѣще де рѫꙋ. Кѫчй фирѣ ѡменѣскѫ ꙗсте аша, ка ꙗл тотдеꙋна сѫсе ꙟделетничѣскѫ ꙟтрꙋ чева. Чел лѣнеш нꙋ саꙋ пѫскꙋт сѫ віаꙁе шѝ сѫ трѫꙗскѫ чи сѫ пꙋтреꙁѣскѫ шѝ сѫ піарѫ ꙟкѫ віецꙋинд; де се наще сѫрак: ꙗл пѫндѣще, сѫсе сфѫршаскѫ чершиторю, нꙋ ꙗ ничй оун фолос, ничй мошіе патріей, ничй нѣмꙋлꙋй сѫꙋ, ничй ꙟсꙋшй лꙋй; шѝ пентрꙋ оуній ка ачѣщѣ саꙋ ѡбичнꙋит ꙗменій чей бѫрбацй а ꙁиче, кѫ май бине се фіе морт де кѫт віꙋ; кѫ де че трѣбѣ ꙗ аша віацѫ? Ꙗрѫ чей ꙟцелепцй май мꙋлцй ꙁик; кѫ оунꙋл ка ачела нꙋ ꙗ бꙋн де алтѫ: фѫрѫ нꙋмай де кѫлꙋгѫрит, оуній ꙁик: кѫ кѫлꙋгѫрꙋл шѝ чершиторюл сѫнт тот оуна: Ꙟтиній кѫнд ꙟчепꙋрѫ асе ꙟстреинѫ де бꙋнѫтѫциле бѫтрѫнилѡр лѡр; шѝ асе да леневиріи, атꙋнча аꙋ фост, кѫ вѫꙁѫндꙋй Тимон пре ачѣꙗ аша фѫрѫ ничй оун лꙋкрꙋ лѣнешй шѝ дешерцй, ле спꙋнѣ лѡр; кѫ аꙋ гѫндит, сѫ дѣ сѫ ꙁидѣскѫ ꙟ кꙋртѣ са ѡ ꙁидире, шѝ оун лемн маре кренкꙋрат, каре ꙟй стѫ ꙟкале, сѫл тае. Ꙟпой сѫ нꙋшй піардѫ врѣмѣ; чи сѫсе дꙋкѫ сѫсе спѫнꙁꙋре ꙟтрѫнсꙋл, кѫчй спре атаре трѣбѫ никѫири нꙋ вѡр афла май бꙋн лемн: пентрꙋ кѫ соареле, лꙋна, шѝ тоате фѫптꙋриле лꙋй Дꙋмнеꙁеꙋ ѡаре кѫтрѫ че не ꙟвацѫ кꙋ не ꙟчетателе оумблѫрй, шѝ мишкѫриле сале: де

нꙋ кътръ ꙟделетничирѣ ноастръ чѣ де пꙋрꙋрѣ,
кꙋріѧ нꙋ є де липсъ ничи ѡ лꙋкраре кꙋ мѫни-
ле, адекъ мещешꙋгꙋл ши негоцеторіи, фіинд
къ аꙋ кꙋ че тръи, еи съ нꙋ тръяскъ 100 де
ани, чи 1000 тот ар авѣ пентрꙋ че ѡстени
дин дестꙋл, ка съши поатъ лꙋмина сꙋфле-
тꙋл, ши ꙟ бꙋнътъци имина ши кътръ перфѣк-
ціѧ чѣ май маре съ ле адꙋкъ. Добиточѣще
ѥсте нꙋмай а мѫнка ши а ѕъчѣ, дакъ лар
лъса чинева, нꙋмай фіинд къ ѥл сиримандꙋл
кꙋ минтѣ, ши кꙋ гѫндꙋл нꙋ аре ничи оун
лꙋкрꙋ. Чел богат ши де бꙋн нѣм, кѫнд ко-
ноаще прецꙋл чел дрепт, ши спорничіѧ сꙋфле-
тꙋлꙋи сꙋ челꙋи кꙋвѫнтъторіꙋ, ши ꙟцелепт,
нꙋ се ꙟдоаще, кꙋм къ ар май авѣ лꙋкрꙋ ꙟ-
трꙋ ачастъ спꙋркатъ віѧцъ, чи ка ши оун ю-
биторіꙋ де ѡстенѣлъ лꙋкрътоpіꙋ де пъмѫнт:
мещіер ши негꙋцеторіꙋ: вѫѕѫнд ши пре албиниле
чѣле мичи кꙋ че юбире де ѡстенѣлъ адꙋнъ ноаѡ
міарѣ чѣ прѣ дꙋлче; дечи пꙋтѣвом ной съ нꙋ
бъгъм де сѣмъ, пентрꙋ міарѣ ши богъціѧ сꙋ-
флетꙋлꙋи челꙋи кꙋвѫнтъторіꙋ, ши фъръ де
моарте а ностръ? пентрꙋ ачѣѧ прꙋнчіи ши фѣ-
теле май вѫртос кѫнд сѫнт авꙋци ши де пъ-
ринци де бꙋн нѣм, дин оунгіи тинере трѣбꙋе
аи ѡбичнꙋи кътръ юбирѣ де ѡстенѣлъ: каре ле
ва ста ꙟнаинте, ли се ва пърѣ, къ нꙋ нꙋмай
нꙋ є греꙋ чи ꙟкъ ле ва фи фоарте дꙋлче мѫн-
гъ-

гъѧре, лꙋкрѫнд, ши ѡстенинdꙋсе. Ѧсе кꙋ мъ-
сꙋръ, къ сѫнт ꙟкъ трꙋпꙋри. фрацеге ши де лꙋ-
крꙋ греꙋ саꙋ ръдикаре се пот лесне стрика,
аичѣ се ꙟцелѣце лꙋкрꙋри оушоаре.

73.

Привигетоарѣ ши Кобъцꙋл.

Привегитоарѣ кѫнта примъвѣра ши веселѣ
пре тоци, карій ѡ аꙋѕѣ, аꙋ принсѡ кобъцꙋл,
ши врѣ съ ѡ мънѫнче, ꙟи ѕисе: нꙋ мъ ѡ-
морѫ, къ веѕи кѫт де кꙋ бꙋкꙋріе мъ аскꙋл-
тъ ѡаменіи, шими ѕик: дꙋлче кънтърец ал
примъвѣріи. Чеми пасъ міе де примъвѣра-
та, ши де чеи че те аскꙋлтъ пре тине, ѕисе
кобъцꙋл, къ міе нꙋмай де ачѣѧ ми гриже,
кꙋм воіꙋ оумплѣ єꙋ фоалеле міеꙋ чел гол.
Ꙟцелепчꙋнѣ, ꙟвъцътꙋра, нꙋме де чинсте,
ши фаптеле чѣле бꙋне, тоате сѫнт ка ѡ
немика ꙟнаинтѣ ачелѡра, карій каꙋтъ но-
рочирѣ ши феричирѣ лѡр ꙟ блид, ши ꙟ бо-
кал; къ пънъ кѫнд є плин фоалеле лѡр,
де тоате чѣле лалте рѫд ши ле батжоко-
реск.

74.

74.

Привигетоарѣ, Кꙋкꙋл, ши Асинꙋлꙋл.

Ꙟ примъвѣръ Привигитоарѣ дꙋпъ ѡбичѣюл ей кѫнта, ꙟй зисе Кꙋкꙋл, врѣй съ не ръмъшим; къ еꙋ кѫнт май формос де кѫт тине? де врѣй, хайда! ꙟсе каре не ва фи жꙋдекъторю. Иаръ респꙋнсе Кꙋкꙋл, ачела че паще аколѡ, везй! кѫтꙋй сѫнт оурекиле! апой ꙟчепꙋръ а кѫнта ꙟнаинтѣ Асинꙋлꙋй, каре аскꙋлта кꙋ оурекиле ръдикате, ꙟсъ че щіе мъгарюл, че е кѫнтарѣ привегитоарей: ел зисъ къ май формос кѫнтъ Кꙋкꙋл, ши аша аꙋ піердꙋт привегитоарѣ ръмъшагꙋл, иар пъсторюл аꙋ мѫнгъѫтѡ, зикѫнд: нꙋ те рꙋшина прѣ ювитъ привигитоаре, къ пентрꙋ тине иасте май маре чинстѣ, къ мъгарюлꙋй нꙋ йсе паре де кѫнтарѣ та. ши нꙋй плаче лꙋй!

Ꙟвъцътꙋръ.

Де ар фаче нещине нꙋ щіꙋ кѫт бине, нꙋ поате плъчѣ ла тоцй; къ ничй Дꙋмнезеꙋ нꙋле иасте спре плъчѣре ла тоцй кѫнд ле дъ плоае, кѫций

кѫций ѡамений, атѫтѣ нъравꙋрй; къчй кѫнд аре фи тоцй ѡаменій дин дестꙋл ꙟцелепцй ши ювиторй де дрептате, нꙋ ар фи ꙟтръ дѫншій ничй ѡ гѫлчавъ, ничй не ꙟпреꙋнаре, ши кꙋ мꙋлт ар фи май бине пентрꙋ дѫншіи. Чи нꙋ се ажꙋнџе оунꙋѫ оуна, алтꙋѫ алта, иаръ оунора ши амѫндоаш, Егѵптѣній чей де демꙋлт ꙟкипꙋѫ пре жꙋдекъторю фъръ ѡкй, зикѫнд къ лꙋй нꙋй е де липсъ, се каꙋте ла ачела, пре кареле ꙟл жꙋдекъ, чи нꙋмай се аскꙋлте, че се ворбѣще. Иаръ фъръ ничй ѡдоаѫъ аꙋ къꙋтат ка жꙋдекъторюл лѡр съ айбъ оурекй ѡменещй; ши таре плекъчꙋне кътръ прежꙋдекаре, къчй ꙟтралт кип немика лѣр ажꙋта лѡр къ е ѡрб, дрептатѣ ши пачѣ саꙋ съръꙋтат; иаръ драгостѣ ши адевърꙋл саꙋ ꙟтѫмпинат; зиче кѫнтъторюл де ѱалм, прѣ ювите нꙋме але йнимилор челѡр бꙋне! ѡаре кѫнд вецй лꙋа бой тоатъ стъпѫнирѣ воастръ спре ѡамений, кѫнд ва пери динтръ дѫншій варваріѧ, нещіинца ши недрептатѣ. Каре нꙋ щіе ел тръбꙋе дин нещіинцъ съ пипъе ши съ ръгъчѣскъ фіе ꙟкътрѣꙋ. Иаръ де е ꙟ ръѡтъцит, ꙟдешерт щіе, къ лаꙋ ѡрбит ръѡтатѣ.

75.

75.

Бътрѫнȣл ши Моартѣ.

Оун ѡм бътрѫн дȣчѣ ѡ сарчинъ де лѣмне, ши ѡстенциндȣсе аȣ лъпъдатѡ жос, ка съсе ѡдихнѣскъ, апой врѫнд ꙗръши съ ѡръдиче, нȣ путѣ, атȣнчѣ аȣ ꙟчепȣт азиче вай моарте! моарте! оунде єшй, къчй нȣ вини съ мъ дȣчй депре лȣмѣ ачаста, съ нȣмъ мȣнческ атѫта. Кѫнд ꙗтъ моартѣ ѡдатѣ аȣ стътȣт дин наинтѣ лȣй, аша де оурѫтъ, прекȣм ѡ зȣгръвеск, шил ꙟтребъ, пентрȣ че май кїемат мошȣле? Ꙗръ бътрѫнȣл фїинд ꙟфрикошат сириманȣл де єл, зисе: ла нимика тѣм кїемат, къ май бине ар фи фост, де най фи венит; ꙗръ дѣкъ венишй, ажȣтъмй мїе оунȣй бътрѫн, съ ꙟкарк ачастъ сарчинъ ꙟ спате, съ мъ дȣк май де грабъ а касъ, къ мъ аштѣптъ кїецїй прȣнчй.

Ꙟвъцътȣръ.

Нимърȣй нȣй плаче а мȣри, де ар вїецȣи кȣ кѫте невой. Спȣн оунїй къ оун бътрѫн саȣ гътит съ трѣкъ престе оун монте, аȣзинд къ а-

аколѡ ꙗсте оун лок оунде ничй оун бътрѫн нȣ поате тръи. Ꙟсъ аȣзѫнд, къ ла мȣнтеле чаȣ саȣ ивит оун оуре гроазник; лȣѫндȣѡ фȣга мошȣл ꙟнапой кътръ касъ, алтȣл исаȣ оурѫт а май тръи, ши лȣѫнд ѡ фȣнїє, саȣ дȣс ꙟ пъдȣре, съсе спѫнзȣре, апой аȣ кътат, ши ꙗр аȣ кътат, ши наȣ путȣт афла ничй оун лемн съй плакъ, ка съсе спѫнзȣре. Ꙗръ дȣпъ че аȣ флъмѫнзит, саȣ ꙟторс ꙗръши ꙟ сат, ши аȣ ꙟчепȣт а стрига пре глоате; Дацими чева съ мънѫнк, глоателор! къ пȣцин де нȣ мȣрїю де фоаме! Блъстъматъ пъдȣре, къ нȣ є нимика де требȣинцъ ꙟ трѫнса, нȣ се поате афла ничй оун лемн, де каре сар путѣ спѫнзȣра ѡмȣл кȣм се каде! май оуна, апой май мȣлт нȣ, алт бътрѫн аȣ зис: къ єл ар пълти фоарте бине, каре ꙗр спȣне, кȣм ар путѣ мȣри май кȣрѫнд, саȣ афлат оун ѡм бȣн, каре саȣ фъгъдȣит, къй ва спȣне ши фъръ де платъ, ꙟй зисе а стъй: лѫнгъ гай єл ꙗръ се депъртъ; лȣѫ пȣшка ꙟмѫнъ, ꙟкордѫндȣѡ, аȣ ꙟтинсо кътръ бътрѫн ши ꙟсъмна спре єл, ꙗр мошȣл фȣга ꙟ гай зикѫнд: че! невȣнȣл ачеста кȣ тотȣл мар трѫнти депъмѫнт! пънъ аича де глȣме, ной ничи ам венит кȣ воя ноастръ ꙟтрȣ ачастъ вїацъ, ничй ꙗръши тръбȣе съ пофтим а єши дин трѫнса пънъ кѫнд не ва кїема ꙗръши ачела кареле нѣȣ ши тримис аичй. Ꙗр кѫнд не ва кїема а-

атѹнчѣ саѹ вом врѣ, саѹ нѹ вом врѣ, трѣбѹе сѫ мѫріем. Тоатѫ історіа ноастрѫ ѥсте ка сѫ не гріжим, кѫнд не вом кіемà сѫ фіем гата апорні кѹ кѹџет кѹрат ши кѹ ініма фѫрѫ рѫутате, кѫ нѹ щим врѣмѣ шѝ часѹл, кѫнд ва фі ачѣа: пентрѹ ачѣа трѣбѹе ѫ тоате зілеле шѝ часѹріле сѫ фім гата, ферічіт ѥсте сѹфлетѹл чел кѹрат шѝ ѫнѹнѫтѫціт, кареле тот деоуна аре ѫ оурекі ачѣле прѣ феричите кѹвинте. — Іатѫ мирєле вине, ѥшиций ѫтрѹ ѫтимпинарѣ лѹй.

76.

Цапѹл. Таѹрѹл шѝ Лєѹл.

Таѹрѹл аѹ вѫзѹт де департе оун Лєѹ фоарте гроазник, саѹ спѫріат, аѹ фѹџит, шѝ саѹ аскѹнс ѫтрѡ поартѫ стреінѫ. Іар Цапѹл касникѹлѹй аѹ ѫчепѹт а гонѝ шѝ а ловѝ кѹ коарнеле; ка сѫ ѥсѫ афарѫ дин поарта лѹй, Таѹрѹл ѫй зичѣ; фії бѹн шѝ шѣзі ѫ паче цапѹле; шѣзі ѫ паче! нѹмай пѫнѫ ва трѣче Лєѹл, кѫ нѹци воѭ мѫнкà ѥѹ поарта! дѣчи чине ва да небѹнѹлѹй минте? тот се рѫпезѣ Цапѹл шил ловѣ пре таѹр кѫнд

дин

дин апоі, кѫнд ѫ кап кѹ коарнеле, аѹ трекѹт Лєѹл шѝ саѹ депѫртат: Іарѫ Таѹрѹл врѫнд сѫ ѥсѫ, ашà аѹ ізбит пре цап трекѫнд пре лѫнгѫ дѫнсѹл пончішѝ ѫ коасте, кѫт саѹ рѫстѹрнат, шѝ аѹ ѫчепѹт, асѫ трѫнші прин поартѫ, сберѫнд: Бѣкѫ, кѫ! кѫ! Бѣхе, хе, хе, бекѫкѫѫще тѫ акѹма ачі, аѹ зис Таѹрѹл: пѫнѫ ѫці ва фі дестѹл. аѹ нѹцй зичѣм ѥѹ, сѫ шѣзі ѫпаче, пѫнѫ ѥші зарàвѫн.

Ѫвѫцѫтѹрѫ.

Оуніі дин ноі фѫкѫндѹсе домнії, ка шѝ слѹжиле, каре слѹжѣск пре ла домніі чеі марі, кѫнд вѫд пре врѹн ѡм де ѡменіе, саѹ май бѹн де кѫт дѫншіі, ѫ вре ѡ примеждіе саѹ ѫвре ѡ стрѫмсоаре, шѝ ѥі сар асѹпра лѹй. Іарѫ кѫнд дѫ Дѫмнезеѹ, де сѫ ѫтоарче врѣмѣ алтминтрѣ, атѹнчі ле вине чѹмелитѹра пре кап. Оомѹл чел ѫцѫлепт кѹ кѫт ѫл ѫналцѫ норочирѣ, кѹ атѫта ел се фаче кѹ май бѹн нѫрав, шѝ май де ѡменіе. Іарѫ чел можик, шѝ мѫрец, кѹ кѫт ѫл рѫдикѫ норочирѣ, кѹ атѫта май таре небѹнѣще, нѫ ѫторк крієріі, шѝ нічі ѫ кѣпе ѫ пѣле лѹй. Ѫчѣпе а сѫріі асѹпра челѡр май бѹні де кѫт дѫнсѹл; шѝ ашà рѫ-

рѫ-

ръмѫне де рѫс: шѝ де батжокȣръ, шѝ нѣмȣри-
лѡр дин оу̂рмъ. Съ къȣтѣм нȣмай кȣ лȣаре де сѣмъ ла а̂чѣст прѣ фрȣмос карактер а̂м ини-мїй чеїй де бȣн нѣм. Адрїан кѫнд стътȣ ꙟпърат ла Рѡма, а̂ȣ възȣт пре оу̂н маре непрїатен а̂л съȣ, каре се питȣла дин наинтѣ лȣй; а̂тȣнчѣ Адрїан їаȣ зис: ничй те тѣме ничй те а̂скȣнде май мȣлт дин наинтѣ мѣ; кѫчй єȣ а̂кȣма сѫнт ꙟпърат. Ꙟкъ май оу̂на а̂сѣменѣ кȣ а̂чѣста: Лȣдовик а̂л доиспрезѣчелѣ фїинд ꙟкъ Херцог а̂л Бȣргȣндїей, а̂вѣ пре оу̂нїй дин Домнїй чей марй непрїатенй, карїй ꙟ тот кипȣл ꙟй фъчѣ пакосте. Їаръ кѫнд саȣ пȣс а̂чѣста Краю, а̂ȣ ꙟчепȣт а̂л сфътȣй ѡаре каре, съшй изгѫндѣскъ спре тоцй фъкъторїй де рѣле, ꙟсъ єл а̂ȣ зис а̂тȣнчѣ а̂чѣсте врѣдниче де поменире кȣвинте: че гѫндицй вой ѡаменилѡр? а̂ȣ нȣ а̂р фи рȣшине Краюлȣй францозеск, съ факъ изгѫндъ пентрȣ сȣпъръриле, че а̂ȣ фъкȣт херцогȣлȣй Бȣргȣндїей, Ѡ прѣ фрȣмоасъ! шѝ Дȣмнезеещй сȣфлете! врѣдниче де домнїе шѝ де ꙟпърцїе.

77.

Броаска шѝ Боȣл.

Ѡ броаскъ дин трȣ балтъ а̂ȣ възȣт пре оу̂н боȣ пре лѫнгъ църмȣрй пъскѫндȣсе, а̂пой

а̂ȣ

а̂ȣ ꙟчепȣт а̂се лъȣда кътръ чѣле лалте броаще зикѫнд; єȣ нȣмай де вою врѣ, пот фи кѫт боȣл а̂чела де а̂колѡ; тачй нȣ фи небȣнъ, ꙟй зисеръ чѣле лалте броаще, оу̂нде поате фи броаска кѫт боȣл. Че, вой нȣ крѣдецй? Ащептацй пȣцинтел, шѝ вецй ведѣ. Апой ꙟчепȣ а̂се ꙟфла кѫт а̂ȣ пȣтȣт; дечй а̂ȣ ꙟтребат! сѫнт а̂кȣма а̂ша де маре? єщй, єщй небȣнъ, а̂ȣ зис броащеле, тȣ нȣ єщй ѡарбъ, каȣтъ ла тине, а̂пой каȣтъ ла боȣ! а̂пой їаръ саȣ ꙟфлат ꙟкъ шѝ май мȣлт, пънъ а̂ȣ крепат шѝ їаȣ єшит мацеле.

Ꙟвъцътȣръ.

Фїинд мȣриторїю, нȣ гѫндй май пре сȣс де ѡм, кȣноащете пре тине! пъзѣще мъсȣра ꙟ мѫнкаре, ꙟ бѣȣтȣръ, шѝ ꙟ хайне! нȣ рѫвнй челѡр май марй де кѫт тине; шѝ нȣ пизмȣй челѡр богацй, ничй те а̂сѣмъна лѡр. Къ кѫте фамилїй а̂р пȣтѣ трѫй кȣ ѡаменїй; їаръ їале се препъдеск, пентрȣ къ оумблъ съсе а̂сѣмене кȣ чей май пȣтѣрничй де кѫт сине: Мȣарѣ чѣ чинститъ, шѝ ꙟцълѣптъ нȣшй каȣтъ прецȣл съȣ ꙟ хайнеле чѣле де мȣлт прец: їаръ чѣ небȣнъ, шѝ не ꙟцелѣптъ кȣ хайнеле се мѫндрѣще, шѝ кȣфȣрита каȣтъ ꙟ латȣрй

се

се вадъ, ѿаре вѣдеѡ чинева; Некѹноскѫнд пре-цѹл фрѹмсепчѹниꙇй шѝ некѹноскѹи нѣм ал инимїй. Кѫ дѣкъ нѹ стрълѹческ шѝ нѹ сѹнъ пре ꙟ хай-неле, ѝсе паре, къ сау прѣпъдит. Даръ де ар фѝ тоате мѹѥриле ашѐ, вай де ачѣла, каре ар скрїе ачаста, къ сар ѕпорїй ѥл ꙟпреѹнъ кѹ картѣ са.

78.

Ѿмѹл мѹшкат де Кѫнй.

Ꙟчеста оумблà прин вечиний ꙟтребѫнд? кѹ че сар пѹтѣ виндекà ѥл де рана ачѣѧ? Ꙗръ оунѹл ꙟй зичѣ, къ съ ꙟ пѫне калдъ, шѝ съ ѡ оумплъ кѹ сѫнџе де ачела, каре кѹр-џе ди ранъ, шѝ съй дѣ кѫнелѹй ачелѹѧ, кареле лаѹ мѹшкат; шѝ ашà сева виндекà. Ꙗръ ѥл аѹ зис, че, ꙟкъ пѫне калдъ съй май даѹ: бре, щїѹ ѥѹ че ꙟшй да, съ май винъ ѿдатъ ла мине. Че фѣлю де лѣк ꙗсте ачела, кѫнд ашй фаче ѥѹ ашà, пре кѹм мъ ꙟвѣцй тѹ; ар требѹй тоцй кѫнїй кѫцй сѫнт ꙟ сат съ мъ мѹще.

Ѧвъ-

Ѧвъцътѹръ.

Вай де ѿаѧ ꙟтръ лѹпй, шѝ вай ѿмѹлѹй челѹй блѫнд аколѡ, оунде ачела ѥ май бътрѫн, каре ѥ май таре, оунде сѫла, можичїа; шѝ варварїа фаче леџй шѝ жѹдекъцй, шѝ дъ по-рѹнчй; къчй ꙟтрачест фъръ де лѣџе лок тръбѹе амъръцтѹл ѿм де кѹмпълитъ небое съ аскѹлте сфатѹл ачестѹй доффтор, трѣбѹе токма пре ꙟ-сѹшй ачела, кареле ꙟл сѹгрѹмъ шил мѹнчеще, съл хръиѣскъ кѹ сѫнџеле сѣѹ. Тикълоасъ ста-ре ꙗсте, оунде чел не ꙟвъцат аре пѹтѣре съ клеветѣскъ шѝ съ бѫрфѣскъ, ꙗръ ачела, каре щїе, трѣбѹе съ такъ шѝ кѹ фрикъ съ аскѹлте! оунде чел недирепт шѝ фъръ кѹџет съ по-рѹнчаскъ, ꙗръ чел бѹн шѝ де ѿменїе ꙗсте не-воит шѝ силит съсе сѹпѹнъ, ачѝ аре лок вор-ба ачѣѧ алѹй Еврипид, адекъ: Ꙁвоаръле кѹрг ꙟсѹс.

79.

Вѫнъторюл де пасъри шѝ мїерла.

Оун Вѫнъторю де пасъри ꙟтиндѣ ѡ мрѣ-же пентрѹ пасъри, мїерлеле къѹта ла дѫн-сѹл шил ꙟ тревà, че фаче ѥл ачѝ: Ꙗръ ѥл ле спѹнѣ, къ фаче ѡ четате; Ꙟпой ꙟдатъ

сау

саȣ дȣсе де саȣ аскȣнс; іаръ о міерлъ фіинд май ювитоаре де искодирй динтръ чѣле лалте, мерсъ, съ вадъ, кȣм є четатѣ ачѣѧ: ши ꙟ дат се принсеръ! дечй атȣнча бѫнъторюл алергъ, ши о принсъ, ши ꙟдатъ жȣнгиндȣѡ о арȣнкъ ꙟ страйцъ. Атȣнчѣ чѣле лалте міерле зисеръ: хей виклѣне, ши кап ръȣ: дакъ є четатѣ та аша непорокоасъ, кȣм вор фи четъцѣній ачѣѧ, карій вор вени, съ шадъ ꙟ четатѣ та.

Ꙟвъцътȣръ.

Ачѣстъ фабȣлъ не ꙟвацъ доаѡ лȣкрȣрй фолоситоаре. Май ꙟтѫю, къ нȣ съ каде де присосит съ черкъм, къ черкарѣ де присосит ла мȣлцій лѣȣ фост спре стрикъчȣне; Аȣ пȣцинй не есте ноаѡ де ной, ши де але ноастре лȣкрȣрй а гѫнди, ши а не гриши? чи вом ши але алтора тайне съ цим. Къ ферічитъ є пачѣ, ши одихна инимій, къ ачаста є чѣ май де кепетеніє бȣнъ нерочирѣ ноастръ пре пъмѫнт. Чи фоарте пȣцинії о щіȣ чинсти! пентрȣ тоате блъстъмъціиле о лъпъдъм ши о пѣрдем; ши не пъчȣим спре ной ши спре алцій. Небȣн есте ачела, каре врѣ съ щіе, че съ фіарбе ꙟ оулчѣѡа фіеще кърȣа. Ши каре претȣтинденѣ ꙟши бъгѣще насȣл; къ шил ва бъга ши оунде нȣ тре-

требȣе, апой ва пътими ка ши міерла фабȣлей ачестіѧ; каре че гѫндѣще, кареле ꙟ кътръȣ съ дȣче, оунде съ дȣче, ѡаре чине че гръѣще? пентрȣ че рѫде! чи ши че нȣ тоате ле гѫндѣще ши тот спре ръȣ ле тѫлкȣѣще, ши ле ꙟтоарче. Апой кѫнд ѡбщѣ ꙟ трѣгъ съ ѡтръвѣще ши се ꙟвенинѣзъ кȣ аша гроазниче ѡбичаюрй, ка кȣ о болнъвире фирѣскъ, кѫтъ не паче ши тȣрбȣраре! Іаръ инима чѣ пачникъ ши кȣратъ, де тоате виклѣшȣгȣриле, ши сȣфлетȣл чел бȣн; ꙟкъ ꙟтрȣ ачѣстъ віацъ ꙟчеп а симци ꙟпъръціѧ черюрилѡр. Іаръ инима чѣ рѣ ши виклѣнъ ꙟкъ де аичѣ ꙟчѣпе а се мȣнчи. Аша даръ съ кȣръцим дин нѣмȣл ностру ачѣсте ѡбичаюрй; ши ꙟтрȣ ной съ нȣ ле дъм лъкаш, даръ алтъ че не май ꙟвацъ фабȣла ачѣста? Ачѣста не ꙟвацъ, къ оунде сѫнт рѣй май марій четъцитѡр, аколѡ є ръȣ де четъцій, іаръ оунде є бȣн стъпѫниторюл, аколѡ нȣ съ тѣме де ачѣстѣ: ꙟкъ де ачѣсте ам гръит ла май мȣлте локȣрй, акȣма дестȣл.

80.

Глиганȣл саȣ віерȣл сълбатек ши вȣлпѣ.

Оун віер саȣ глиган сълбатек ꙟши аскȣцѣ динцій съй, фіинд сȣпт оун стежарю, іаръ

Вълпѣ лаȣ ꙟтребат зикѫнд: поате къ гѫндещи, съ те бацй кȣ чинева; деци ѫскȣцещи динцїи аша? аȣ ръспȣнс чела; къ нȣ гѫндѣще, нȣмай де ва вени пѫнъ ла ѡ невое, май бине съ фїе гата.

Ꙟвъцътȣръ.

Маре феричире ар фи пре лȣме, съ поате ка съ нȣ гѫндѣскъ, ничй съ скрїе, ничй съ ворбѣскъ ѡмȣл де рѫȣ; фериче де ачела, каре ничй нȣ гѫндѣще де рѫȣл алтȣа, ничй съ тѣме де алтȣл; іаръ пѫнъ кѫнд ва фи рѫȣл пре пъмѫнт, ачѣа че съ скрїе пентрȣ дѫнсȣл: кȣ аша сокотѣлъ; доаръ сар дезръдъчина, кѫнд ва ꙟ чѣпе фїеще кареле май наинте дела сине, ши де ла каса лȣй ал кȣръци, каре воаще съй фїе алцїй лȣй спре а'л кȣръци, лесъ фїе ши ел ашиждерѣ кътръ дѫншїй; кѫте връци съ факъ воаш ѡаменїй, фачецй ши вой лѡр ашиждерѣ; аша не ꙟвацъ пре ной ꙟвъцъторюл нострȣ чел череск. Міе нȣмй іесъ дин минте, кѫт не іасте ноаш де кȣ греȣ, ши кȣ сȣпъраре, кѫнд ѡаре чине ададесъ не спȣне ачѣа, апой іаръ ачѣа; іаръ ной атȣнча, мъкар де нȣ ши кѫтезъм саȣ не каде кȣ жале съй зичем, ꙟсъ нȣ пȣтем съ нȣ гѫндим; дар оунде ꙟци іасте минтѣ, къ нѣй спȣсе ноаш ачѣа; дечи аȣ ворбѣще алт чинѣ саȣ т

милостивѣще, ши тачи, ши нȣ не сȣгрȣма пре ной, ꙟсъ пентрȣ вѫртȣте ши прѣ ꙟцълѣптъ пȣртаре ададесъ ѡрй а помени ши а ворби кȣ тотȣл іасте ѡсъбит де чѣ май дин сȣс зисъ мȣлтъ гръире: ачѣста іасте асѣменѣ ачецїа, де врѣме че сѫнтем ꙟкрединцаци, къ сѫнтем кȣива юбици ши драци, ши кѫнд ачѣа пофтим, ши де ачѣа не бȣкȣрѫм, мъкар де ѡ сȣтъ де ѡрй ꙟтрѡ зи юбиції нострїй съ не тѣмем, ши тот не іасте драг съй аȣзим, ши каре кȣ дрептȣл юбѣще лȣминарѣ минції ши бȣнътатѣ, ачелȣа ничй ѡдатъ нȣ іесъ ва оурѫ де тоате каре лй ꙟдрептѣзъ кътръ ачѣлѣ, ши спорѣще а аскȣлта ши а гръи, а фи фъкъторю де бȣнътъци, прекȣм ам врѣ ши прекȣм щим, къ мȣлци аȣ фост, ачѣста ададесъ ѡрй пентрȣ слъбичȣниле ноастре нȣ стъ ꙟ воа ноастръ. Іаръ а юби ши а пофти ꙟ целепчȣнѣ дела алції, лȣкрȣрилѡр челѡр плъкȣте лȣй Дȣмнезеȣ а не асъмъна ши а не топи, ши а не сѫргȣи дȣпъ дѫнселе, ачѣсте пȣтем; ши ачѣстѣ фоарте не ши ажȣтъ, ка съ ꙟдрептѫм спре бине пашїй нострїй. Къ не сфътȣеще фабȣла ачѣста а ноастръ, къ пентрȣ лȣкрȣриле чѣле де требȣинцъ дин врѣме съ не гътим, ши ачѣа че требȣе астъзй съ фїе, съ нȣ се ласъ пре мѫне: каре нȣ ва бъга де сѣмъ ла бȣнъ врѣме де лȣкрȣл чел требȣинчос, ачелȣа іесъ ва пїарде би-

неле дин наинтѣ оуміи, зиче Ісідор Пилисіотȣл; кӑ лѣнешȣл ацѣпчӑ нȣмаи зіѡа де кӑлӑторіе, апои атȣнчѣ, хе! нȣ є ачѣа ничи ачаста, немика нȣ є маи де мȣнкӑ, декѫт а авѣ лȣкрȣ кȣ чел зӑбавник, врѣмѣ тинерѣцелѡр єсте феричитӑ, кӑ є врѣмѣ ачастӑ де акȣм де сӑмӑнат! каре врѣ сӑи вінӑ тоамна вѫрстей чей бӑрбӑтещи кȣ род: ши сӑи фіе іарна бӑтрѫнѣцелѡр кȣ ѡдихнӑ. Ши ꙟкӑ че є маи маре, нȣ нȣмаи ачастӑ пȣцинӑ врѣме, чи ꙟкӑ ши ачѣ вѣчникӑ бȣнӑ норочире дела тинерѣце атѫрнӑ. Кӑ зиче мѫнтȣиторюл: феричит є слȣга, пре кареле ꙟл ва афла Дѡмнȣл привегинд.

Ѡбсервацїе.

Еȣ біне цин минте кȣм ам фост ꙟ прȣнчіе, ши дȣпӑ ачѣа ши пентрȣ алції жȣдек; кѫчи кѫте лѣм аȣзит ꙟтрȣ ачѣ врѣме, ши ам ꙟвӑцат біне; мȣлт мѣȣ ажȣтат ꙟ віѫцӑ, іарӑ пре лѫнгӑ ачѣще ши нӑравȣриле прȣнчилѡр фоарте біне ле щіȣ; кѫчи кȣ дѫншии претȣтинденѣ

ам

ам авȣт лȣкрȣ, агонисиндȣми хранӑ. Кӑ дѣкӑ пȣцинѣл сӑ ѡбичнȣѣск кȣ ачѣстѣ ꙟвӑцӑтȣри де нӑравȣри, фоарте біне сӑ ꙟдȣлчѣск ꙟ трѫнсӑле, ши сӑ фолосѣск; аша дарӑ ачѣстѣ, каре ꙟми сѫнт міе маи драции маи бȣкȣрос сѫнт ка ши юбицилѡр міей сӑле ꙟпӑртӑшѣск, ши мӑ нӑдӑждȣѣск; кӑ нȣмӑ амӑцѣск, гѫндинд, кӑ фіеще кареле ѡм дȣпӑ ачѣстѣ се ва интересирȣи ꙟ кѫт ꙟсе ва пȣтѣ, сӑсе ферѣскӑ де рӑȣ, ши сӑ віецȣаскӑ біне.

81.

Сатирȣл ши Ѡмȣл.

Сатирȣл є ѡм сӑлбатек саȣ маимȣкӑ де чѣле марі асѣменѣ ѡмȣлȣи. Ачеста саȣ прїетенит кȣ оун ѡм: ши порнинд се кӑлӑторѣкӑ ꙟ соціе, ачѣста саȣ ꙟтѫмплаȣ іарна, пентрȣ ачѣа лїи єра фриг ѡмȣлȣи ла

мѫни,

мѫнй, шѝ ȃпропїиндȣле кътръ гȣ́ръ сȣфлѫ ꙟ трѫнсъле, ка сѫсе ꙟкълзѣ́скъ. Іаръ Са-ти́рȣл лаȣ ꙟтреба́т, че фаче є̆л, ачеста ȃȣ ръспȣ́нс, къ сѫ ꙟкълзѣ́ще ла мѫ́нй, ȃпо́й дȣ́пъ ачѣ̂ ȃȣ вени́т ла оўн фъгъдѣ́ȣ, оўнде ли сȣ дат мѫнкаре калдъ; ȃтȣ́нча Сѫмȣл пентрȣ ка съ нȣ се ардъ, іаръ ȃȣ ꙟчепȣ́т ȃсȣфла̀, съ ръчѣ́скъ мѫнка́рѣ; Сати́рȣл ми-рѫндȣсъ, ꙟла ꙟтреба̀, пентрȣ че ȃкȣ́ма сȣ-фла̀? є̆л ꙟй спȣ́не, съ ръчѣ́скъ мѫнка́рѣ, къ є̑ прѣ фербинте; є̆й! дакъ-є̄ ачаста ȃша̀ тȣ ръмѫнй кȣ Дȣмнезе́ȣ! къ нȣ ȃша̀ прїѧ-тенй мїе нȣм пла́че, дин ȃкъроа гȣ́ръ иесъ шѝ калд шѝ рѣ́че.

Ꙟвъцъту́ръ.

Бърба́тȣл лимбȣ́т, не ꙟдире́птат ꙟтрȣ тоате къиле сале; зик ѡаменїй, къ нȣл поцй принде ничй де кап ничй де коадъ; съ ꙟтоарче ка моара ꙟ вѫнт, съ скимбъ ка лȣна, ꙟ тот часȣл алтъ минте аре ꙟ кап, ꙟ тоте зиле алтъ сокотѣлъ, шѝ кȣ май бȣнъ инимъ, пентрȣ нестаторничїѧ са нȣ є̄ вреднік нимъръй а фаче ничй оўн бине, акъ ничй Нѣмȣрилор лȣй; ничй вечинїй, ничй прїа́тенїй чей май бȣнй

нȣ кѫтѣзъ ȃсе нъдъждȣѝ спре дѫнсȣл. Шѝ пентрȣ дѫнсȣл поате слобод съсе зикъ къ веркѣще ꙟ вѫнт. Къ тот бинеле, чел фаче, де ар фѝ статорник, ар фѝ вреднік ѡм: сфътȣа-ще ꙟчетишор шѝ съвѫршѣще ачѣ̂, че є̄ пентрȣ бине: кȣ граба бате ферȣл, пѫнъ є̄ фер-бинте; ꙟтрȣ тоате ȃ цинѣ рѫндȣала, є̄ лȣ-крȣ де фолос шѝ де лаȣдъ, немика съ нȣ фачи фъръ време; іаръ времѣ че фъръ де трѣбъ ла фїе че лȣкрȣ съ нȣ ѡ лаши.

82.

Лȣпоаѧ шѝ пȣїй є̆й.

Лȣпоаѧ сѫȣ болнъвит, шѝ зъчѣ ꙟ викѣлоа-са старе, пȣїй ȃȣ ꙟтребатѡ, зикѫнд: ма-мо? даръ ай вре оўн прїѧтен оўндева, дела кареле ай пѫтѣ къпъта вре оўн ажȣторю? Хай, хай, ȃмъръцїй мїей пȣй! лѣȣ ръспȣ́нс а̄, ной сѫнтем лȣпи, шѝ ꙟдърътничй ла нъравȣрй, къ кѫнд сѫнтем сънътошй, нȣ-май че не грижим де ной, шѝ кȣм вом фаче пагȣбъ алтора; ȃша̀ даръ чине не ва фѝ ноаѡ прїѧтен ла невое? ѫ̄ шаȣ кѫнтат, ѫ̄ шаȣ дескѫнтат.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Єсте старѣ чѣ дрѣптъ а ачелȣа, кареле ꙟ времѣ бȣней норочири ши а сънътъцїй гъндѣще нȣмай пентрȣ сине сингȣр. Мъкар де єсте ши богат, кънд се болнъвѣще, сай ꙟтраат нъказ каде, чей ва ажȣта богъцїа? Ꙟпротивъ къ ꙟкъ токма нѣмȣриле лȣй де авїа ащептъ съ моаръ, бȣкȣрошй фїинд къ доаръ ар апȣка чева; кът дȣпъ моарте де ащѣптъ чинева съ фїе де фолос алтора, ачѣа є ѡ нъдѣжде дешартъ. Къчи єсъши ачеа карїй вѣȣ ла поманъ пентрȣ сȣфлетȣл ностръ, не батжокорѣск ши ръд де ной; макар де ши зиче прѣѡтȣл: Дȣмнезеȣ съй прїимѣскъ, стригаци прȣнчий: карїй сътȣрѫндȣсе, аша ши фак, аȣ гъндеци къ прѣѡтȣл нȣ се бȣкȣръ? ꙟкъ кȣм? — ши зиче ши єл ꙟпреȣнъ кȣ чеа лалци, вине аȣ фъкȣт, къ саȣ ꙟтинс. Фачециви воаѡ прїатени дин мамона, адекъ: дин авȣцїа карѣ въ присосѣще, ка дѣкъ вєци съръчи, съ въ прїимѣскъ пре вой ꙟтрȣ але сале; не сфътȣаще пре ной прѣ ꙟнъацатȣл мънтȣиторюл ностръ: дар челȣа лалт ѡаре чей зиче? ай лȣат але тале бȣне ꙟ вїаца та. Дар ѡаре че лȣкръм? Ной, карїй нȣ сънтем врѣдничи нѣчи ѡамени съ амъцим; апой врем пре Дȣмнезеȣ чел атот сцїȣторю съл амъцим, ащептънд ла болнъвире ши ла моар-

те съ не покъим; ши че бине фачем скрїинд, ꙟпъръцинд, ши ръсипинд; чѣле че нȣ сънтем врѣдничи съле цинем пентрȣ ной, апой нȣ щим ѡаре кȣ норок саȣ фъръ де норок. Къчи ачи минчȣниле нȣ ажȣтъ, къ ѡаре каре нȣ саȣ покъит ꙟ времѣ сънътъцїй ши а зилелѡр бȣне, ши бине нȣ аȣ фъкȣт, прїатени лȣй ла Дȣмнезеȣ ши ла ѡамени нȣ шаȣ къщигат; єл ачѣлѣ ꙟ болнъвире ши ла моарте нȣ ле ва фаче чи нȣмай не ꙟ бързѣще фабȣла лȣпоаїй ноа-єпре: ѿ нȣ щїе минци, чи спȣне кȣ дирептȣл кȣм аȣ фост, ши че аре а нъдъждȣи.

83.

Вака чѣ стѣрпъ, ши Боїи аръторй.

Ѡ вакъ стѣрпъ ѡ хрънѣ оун сътѣн, пентрȣ ка дакъ се ва ꙟгръшѣ, съ ѡ жȣнгїе: юръ ꙟ възънд пре дой боȣлѣни ꙟ тоате сърйле, къ винѣ ѡстеници дела аратȣръ, ꙟй батжокорѣ, зикънд аша: къ ꙟ ръȣ час саȣ нъскȣт; апой боси времѣ, ка съ жȣнгїе вака, ѡ легаръ де коарне ши де пичоаре, ши рѣстȣрнъндȣѡ ла пъмънт, ꙟчепȣръ а аскȣци кȣцитȣл чел маре: Атȣнчѣ боїй

а̂ȣ ꙟтребатѡ сѫ спȣ́нъ, че и̂се па́ре? ка́ре саȣ нѣсъкȣ́т ꙟ̂ май бȣ́н час, ной а̂ȣ тȣ̀?

Ꙟ̂въцътȣ́ръ.

Ни́мене сѫ нȣ се трȣфѣ́скъ саȣ съсе лаȣде ꙟ̂трȣ зи́леле чѣ́ле бȣ́не а̂ле са́ле, къ ꙟ̆къ нȣ щим че фѣ́лю де ꙟ̂тѫмплъ́ри не а̂щѣ́птъ ꙟ̂лȣме, къ фрȣмо́асъ і̆асте во́рба а̂чѣ́ѧ а̂лȣ̆и Тере́нціїе, ка́ре зи́че: Homo sum, humani ame nihil alienum puto. Ӑдекъ: Ѡ̆м сѫнт, фі́еще че ми се по́ате ꙟ̂тѫмпла̀, къ кѫнд пȣте́м фа́че чева би́не, а̂тȣ̆нчѣ не кѫȣтъ́м де́спре па́ртѣ чѣ фъ́ръ де мо́арте, да́ръ кѫнд і̆аръшй слъбичȣ̆ниле ши̇ пати́миле но́астре спре ръȣ не порнѣ́ск. Ꙟ̂тȣ̆нчѣ сѫ не веде́м ка нище времѣ́ничй ши мȣрито́рй пре пъмѫ́нт, кѫнд пентрȣ неноро́чирѣ пати́милѡр ӑлтѡра не бȣкȣ́ръм, ѡ̄ че слъбичȣ̆не ши че недрепта́те! Ѡ̆аменії̆ ци́н ло́рȣ̆шй мо́артѣ чѣ́л май ма́ре ръȣ, ка́ре по́ате сѫ ли се ꙟ̂тѫмпле; То́цй ꙟ̂тот ча́сȣл сѫ́нтем сȣ̆пȣ̆шй мо́рції̆, і̆аръ пе́нтрȣ бȣ̆на норочи́ре а̂чѣ́лѡра а̂се́мене ной се ка́де сѫ не весели́м; кȣ̆ веселі́ѧ фъптȣ̆рії̆ чѣ̆й ꙟ̂въца́те, прин ка́ре є̆л ꙟ̆шй ꙟ̂доа́ще бȣ̆на норочи́ре а̂ са̀, бȣкȣрѫ́ндȣсе нȣ нȣ̆май де а̂л съȣ би́не, чи̇ ши̇ де а̂ мȣ̆лтѡра ӑлтѡра.

84.

Є̆пȣрії̆ ши̇ Бро́аще́ле.

Ꙟтръ є̆пȣрї́й но́щри чѣ́щй ѡ̂бичнȣи́цй ве́нй де ѡ̆аре оўнде оу̂н є̆пȣре пȣ́стник, а̂по́й а̂ȣ ꙟ̂чепȣ́т а̂ле проповедȣ̀и дескрїи́ндȣле лѡр вї́ѧца чѣ є̂пȣрѣ́скъ, кȣм къ є̄ чѣ май ти́кълоасе ши̇ май рѣ сȣпт че́рю, зикѫ́нд: че сѫ́нтем ной пре лȣ́ме, а̂мъръжції̆ є̆пȣри? Нȣ̀ є̄ дестȣ́л къ не вѫнѣ́зъ ѡ̆аменії̆, ши̇ къ не гоне́ск кѫнії̆, ши̇ не препъде́ск вȣ́лтȣрії̆; чи̇ ꙟ̆къ че є̄ май мȣ́лт, ши̇ оўн а̂мъръ́т де шо́арече де ва тре́че, ши̇ ѡ̂ фрȣ́нзъ де ва сȣна̀, фри́къ ши̇ кȣтре́мȣр ка́де пре ной̀, де че ни бȣ́нъ но́аѡ а̄та́ре вї́ацъ, кѫнд сѫ́нтем ѡ̂сѫнди́цй ка май на́инте де мо́арте ꙟ̂тот ча́сȣл ши̇ ꙟ̂ тоа́тъ клипѣ́ла де ѡ̆кю сѫ мȣри́м. Веде́цй і̆азерȣл а̂чѣ́ла? і̆аръ є̆й а̂ȣ стрига́т то́цй зикѫ́нд: веде́м! Вени́цй да́ръ ши̇ ной сѫ фа́чем ѡ̂да́тъ ꙟ̂ вї́ацъ че тре́бȣе; то́цй вой ꙟ̂на́инте ши̇ є̆ȣ дȣ́пъ вой сѫ съри́м а̂колѡ̀, ши̇ сѫ не ꙟ̂некъ́м, доа́ръ се ва а̂фла̀ чи́нева, ши̇ не ва зи́че: а̂фери́м є̆пȣрилѡр! а̂бїа̀ сфѫрши̇̀ є̆л а̂-

чѣсте кȣвинте але ѕиче, ши тоцй кȣ ѡ гȣ-
ръ де ѡдатъ аȣ стригат: хайдацй! юрши!
ши аȣ ши алергат ла тъȣ ка сѫсе арȣнче
ꙟ апъ, ꙗръ броащеле фїинд афаръ пре цер-
мȣрй, ши аȣзинд сȣнетȣл, сав спъріѧт,
ши аȣ ꙟчепȣт дѫндȣшй престе кап а сърй
ꙟ ꙗзер. Ачѣста вѫзѫнд оун єпȣре бътрѫн,
кареле ꙟнаинтѣ челѡра лалцй мерџѣ, се ꙟ-
тоарсе ꙟнапой ши стригъ: стацй! — ши
ꙟчепȣ а ѕиче: даръ оунде є минчиносȣл а-
чела, каре пȣцин де нȣ фъкȣ оуна кȣ ной?
Не спȣсе къ нȣмай ной сѫнтем фрикошй,
ши пентрȣ ачѣѧ нȣ сѫнтем врѣдничй де
віѧцъ; ꙗтъ акȣма вѫзȣръцй кȣ тоцїй, къ
сѫнт ши алте фъптȣрй кȣ мȣлт май фри-
коасе де кѫт ной, къ атѫта мȣлциме се ꙟ-
некъ де фрика ноастръ, ши дȣпъ ачѣѧ ꙟ-
чепȣръ а кѫȣта пре Проповедȣиторюл, даръ
нȣл афларъ. Ши де атȣнчй єпȣрїй ностри
віецȣеск прекȣм аȣ віецȣит ши бътрѫнїй
лѡр, ничй май аскȣлтъ карева алте мин-
чȣнй.

ꙟвъцътȣръ.

Тоате кѫте аȣ фъкȣт Дм҃незеȣ, кȣ ꙟцелеп-
чȣне леȣ фъкȣт, ши леȣ рѫндȣит, тоате аȣ
ско-

скопосȣл ши сфѫршитȣл лѡр, пентрȣ карѣ а-
декъ сѫнт аша ши нȣ алтминтрѣ ѕидите.
Єпȣреле пънъ нȣ ꙟл принде чинева, єл тръ-
ще бине, паще сѣра прин десиме сав прин
нїаѡ (зъпадъ), ши юбиндȣсе кȣ єпȣроаика,
се ꙟмȣлцеск, дел принде чинева, атȣнчй ꙗȣ
сосит сфѫршитȣл: пентрȣ ачѣѧ є єпȣре,
ши токма пентрȣ ачѣѧ є ши ѕидит. Аша
ши алте віецȣитоаре, пре кȣм пещїй ꙟ апъ;
оунїй кȣ алцїй се хрънеск. Ѡаменїй даръ ка
нище фъптȣрй кȣвѫнтътоаре ши ꙟцелепте сѫнт
спорничй лецилѡр челѡр дрепте, ши дрептъ-
цилѡр челѡр ꙟцелепте; ꙗръ оунде нȣ сѫнт
ачѣлѣ, ши єй віецȣеск ка фїаръле, каре чѣле
май тарй пре чѣле слабе ле мȣнческ ши ле бе-
леск! Асъ деспре ачѣста ам гръит ной ꙟ май
мȣлте локȣрй; чи съ ведем ши алта че не май
ꙟвацъ ачѣстъ Фабȣлъ; акȣм аȣ ꙟчепȣт нороа-
деле ка дин сомн асе дещепта, ши ꙟтрȣ си-
не се ворвеск, кȣм сав ꙟтѫмплат ачѣста; карѣ
де врѣѡ кѫтева сȣте де анй токма ачѣѧ, ка-
рїй май вѫртос де кѫт асȣпра лȣпилѡр стри-
га ꙟпротива богъцїей, ши де дѫнса кȣ ꙟфри-
кошате жȣръмѫнтȣрй ꙟнаинтѣ лȣй Дм҃незеȣ
ши атоатъ лȣмѣ сав лъпъдат, ши съръчїѧ ка
пре ѡ фаптъ бȣнъ аȣ проповедȣитѡ; ши прин
ачѣста ничй де Дм҃незеȣ темѫндȣсе, ничй де
ѡаменй рȣшинѫндȣсе, немика алтъ нав къȣ-
тат,

тат, чѝ нȣмай кȣм ар пȣтѣ май оушѡр шѝ
май лесне кȣ май пȣцинтѣ саȣ кȣ ничй кѫтъ
ѡстънѣлъ але алтѡр стреине аверй ꙟтрȣ нȣме-
ле лȣй Дмнезеȣ траџе ла сине, чершинд, скрї-
инд, лȣѫнд шѝ ꙟбогъцинд8се. Де каселе сале
саȣ лъпъдат, ꙗръ деспре алтъ парте лȣмѣ аȣ
глобит шѝ аȣ стѫнс, шѝ лорȣшй кȣрцй, ка
нище четъцй, шѝ кастѣле шѣȣ ѕидит, шѝ де
вѣчника ꙟфрѫнаре, адекъ: де пост кȣ жȣръ-
мѫнт пре сине саȣ легат, апсй май бине саȣ
хрънит, шѝ саȣ адъпат де кѫт ꙟ каселе пъ-
ринцилѡр лѡр, шѝ асȣпра ачещїй лȣмй алȣй
Дмнезеȣ аȣ стригат, ꙗръ ꙟтрѫнса ка шѝ чѣ
лалцй ѡаменй бȣкȣрошй аȣ тръит, шѝ аȣ вїе-
цȣит! тоате дȣлчециле чѣле трȣпещй лѣȣ хȣ-
лит, шѝ фоарте бȣкȣрошй шѝ вѣселй кȣ че аȣ
пȣтȣт ка шѝ чѣ лалцй ѡаменй трȣпȣриле сале
лѣȣ ꙟкълѕит, ѡдихнит, шѝ ꙟдȣлчит; спȣн
къ пентрȣ драгостѣ лȣй Дмнезеȣ, де лȣкрȣри-
ле сале саȣ лъпъдат, апой ꙗръшй токма пентрȣ
ачѣѧ шѝ пентрȣ драгостѣ лȣй Дмнезеȣ, але ал-
тора аȣ чершит шѝ аȣ лȣат? Дечй ꙟпротива аче-
стора се миръ ѡаменїй акȣм шѝ нȣвѡр май мȣлт
съй амъџѣскъ, ка фїе чине, съй цинъ небȣнй,
съй поарте де нас, шѝ сей май ꙟшале. Акȣ-
ма фїеще кареле кȣноаще шѝ вѣде, къ ѡрй ка-
ре ва стригà асȣпра ачещїй прѣ формоасъ лȣме
алȣй Дмнезеȣ, шѝ асȣпра ачещїй вїецй а ноастре,
мъ-

мъкар де ар фѝ скȣртъ, шѝ дарȣриле лȣй Дм-
незеȣ хȣлѣще шѝ фъръ ничй ѡ рѫндȣалъ се
фаче, оунȣл ка ачела саȣ ꙗсте небȣн де фан-
тазїрȣѧще, саȣ є виклѣн шѝ гѫндѣще съ а-
мъџѣскъ пре алцїй. Ачѣсте рѣле ꙟтребȣинцърй
нȣ аȣ фост нȣмай ꙟтрȣн Нород чи ꙟ тоате
Нороаделе, апой чей че сѫнт май кȣминте шѝ
май норокошй ꙟтре дѫншїй, се ꙟ дрептѣѕъ
лъпъдѫндȣле. Ꙗръ чей прощй ръмѫн ꙟтрѫн-
селе, шѝ ащѣптъ съ фїе ꙟтрȣ тоате май пре
оурмъ. Тоате кѫте аȣ фъкȣт Дмнезеȣ сѫнт
бȣне; шѝ де маре трѣбъ, чи нȣмай съ ле щїе
ꙟтребȣинцà ѡмȣл кȣм се каде кȣ ꙟцелепчȣне,
шѝ кȣ рѫндȣалъ ла врѣмѣ лѡр, къчй ꙟтребȣ-
инцарѣ чѣ рѣ шѝ фъръ врѣме, є рѣ. Пентрȣ
ачѣѧ де шѝ стригъ Ѳ: Ѳкриптȣръ оундева а-
сȣпра богъцїей, асȣпра дȣлчецилѡр; шѝ алтеле:
ачѣѧ требȣе съсе ꙟцелѣгъ, къ стригъ спре ꙟ-
требȣинцарѣ чѣ рѣ; фъръ де врѣме, шѝ фъръ
де мъсȣра лȣкрȣрилѡр. Аша даръ спре неми-
ка нȣ требȣе ахȣлѝ! фъръ нȣмай спре чѣѧ че
є ръȣ де сине, шѝ се фаче ръȣ! ꙗтъ ѡглин-
дъ! ѡтрава є фоарте рѣ де сине, ꙗръ винȣл
є бȣн; чи поате фѝ шѝ єл ръȣ; кѫнд ꙟл бѣ
чинева престе мъсȣръ.

Ѳ-

Ѡбсервацїє.

Ѥй се ѫтзреск, шѝ пре кꙋм пре си-
не, аша шѝ пре алцїй ѫмзцеск, тзл-
кꙋинд стрзмб шѝ фзрз де ѫцелес кꙋ-
винтеле мжнтꙋиторюлꙋй Хс: оунде
зиче, кз трзбꙋе сзсе лапеде ѡмꙋл де
сине шѝ сз ласе пре татзл сзꙋ, шѝ
пре мꙋма са, мꙋꙗрз, шѝ прꙋнчїй,
каса шѝ авѣрѣ са; Шѝ нꙋ вор сз
се дешѣпте ѡдатз, кз Хс аꙋ зис,
шѝ аꙋ адаѡс, кз пентрꙋ мине шѝ
пентрꙋ Ѥѵангелїе, ꙗрз ѫкꙋма кжнд
нѣмꙋриле шѝ пзринцїй мїей кред ѫ
Хс; шѝ ѫ Ѥѵангелїе; пентрꙋ че сз
мз лапзд де джншїй? кз ачѣꙗ саꙋ
грзит пентрꙋ времиле чѣле де атꙋн-
чѣ але гоанелѡр, кжнд татзл да
пре фїюл сзꙋ, шѝ фрате пре фрате
ла моарте пентрꙋ Хс: ꙗсз ѫкꙋма
мꙋл-

мꙋлцзмитз лꙋй Дмнезеꙋ, нꙋ май
сжнт де ачѣлѣ: аша дарз нꙋ ꙗсте
ачеста рзндꙋл лꙋй Хс, чѝ ал ѡаме-
нилѡр челѡр недрепцй шѝ виклѣнй,
карїй пофтеск лꙋкрꙋриле алтора
шѝ ле шѝ ꙗꙋ; мꙋлцй дин чей
не ѫвацацй саꙋ не ѫлꙋминацй
кꙋ инима стрикатз кзлꙋгзрй ѫ Тꙋр-
цїа ар май вой сз стзпжнѣскз тꙋр-
чїй тот пзмжнтꙋл, де кжт Ѥй сз
нꙋ фїе; дечй ѡаре ꙗсте ачаста дра-
госте кзтрз Дмнезеꙋ шѝ кзтрз па-
трїе; ꙗсе лѡр че ле пасз, кжнд Ѥй
саꙋ лепздат де пзринцй шѝ де
мошенире, де патрїе. Пентрꙋ ачѣꙗ,
ѿ юбите шѝ чинстите народ! тоа-
те кжте сз кїамз кз сжнт авери-
ле мзнзстирилѡр, ачѣстѣ сжнт а-
ле народꙋлꙋй авери: сз ле ѫтребꙋин-
цацй спре Шкоалеле народꙋлꙋй, спре
ѫвзцзтꙋрй пентрꙋ ѫвзцзтꙋра да-
ска-

скалилѡр ши̂ а̂прéѡцилѡр, кáрїй вѡр-фѝ де а̂кꙋма ꙟнаи́нте; ши̂ а̂пóй а̂-тꙋ́нчѣ ва фѝ кꙋ дирéптꙋл спре фолóсꙋл мошени́рей пáтрїей а̂ нѣмꙋлꙋ́й; феричи́т ва фѝ нꙋ́меле а̂чéлѡра Патрїѡ́ций ꙟцелéпцй, кáрїй спре а̂чѣ́ва вор ꙟдемнà, ши̂ а̂чéст лꙋ́крꙋ де фолóс а̂тóатъ ѡ́бщѣ ꙟл вор причинꙋ́й ши̂ ꙟл вѡр ꙟплинѝ. Би́неле, кáре поáте фѝ ꙟ зи́леле воáстре, пентрꙋ че съ а̂штептáцй съ фїе пре оу́рма воáстръ? чей ꙟвъцáцй, ши̂ ꙟцелéпцй, ши̂ вотóрй де бине ши̂ А̂рхїерéїй прéѡцїй чей лꙋмéщй сꙟнт дꙋтóрй а̂ ꙟвъцà ши̂ а̂сфътꙋ́й пре нóрѡд спре а̂чѣстѣ. Λαμβανε βουλὴν καὶ παρ᾽ οἰκέτου εὐφρονέωντος. Лꙋáцй сфат, ши̂ де ла слꙋ́га чѣ ꙟцелѣптъ: ὑμῖν γὰρ φίλα φρονέων ταῦτ᾽ ἀγορεύω! Къ воáъ пофти́ндꙋвъ тот би́неле, а̂чѣ́стѣ въ грѣ́еск є̂ꙋ.

85.

85.

Късáпꙋл (зъвóдꙋл) ши̂ Кꙟнеле.

Късáпꙋл зъбови́ндꙋсъ ꙟкъсáпницъ (Месáрницъ кърнъ́рїе мъчелъ́рїе) дꙋпъ лꙋ́крꙋл съꙋ, ꙗ́ръ оу́н кꙟне дин вечи́нй, а̂ꙋ вени́т ши̂ а̂ꙋ фꙋрáт ѡ̂ и́нимъ де вáкъ, ши̂ а̂ꙋ ꙟчепꙋ́т а̂ фꙋџѝ, ꙗ́р късáпꙋл а̂ꙋ възꙋ́т, ꙟ́се депáрте фїи́нд кꙟнеле, а̂ꙋ зис: хей! ꙗ́шà мáйстор є̂́шй тꙋ! Дꙋте ши̂ ѡ̂ мꙟнкъ. Ма пре лꙟнгъ а̂чáста съ щїй, къ нꙋ мѣ́й лꙋáт, чи мѣ́й дат ми́нте ши̂ и́нимъ, де а̂лтъ датъ воїю щѝ кꙋм мъ воїю пꙋртà кꙋ ти́не.

Ꙟвъцътꙋ́ръ.

Чѣл ꙟцелéпт се ꙟвáцъ дин ꙟшелъчꙋ́нѣ чѣ динтъ́ю, къчѝ а̂ кꙋноáште пре кáре ꙟ́къ нꙋ лаꙋ кꙋноскꙋ́т, а̂чѣ ꙗ́стъ ноáъ фóарте де фолóс, щїи́нд кꙋм не вом пꙋртà де а̂кꙋм ꙟнаи́нте кꙋ дꙟнсꙋл. Къ пентрꙋ а̂чѣ́ста зи́че ши̂ оу́н кꙋвꙟ́нт: кърꙋ́а маꙋ ꙟшелáт май наи́нте: Є̂фрем. ꙗ́ръ де маꙋ а̂мъџи́т а̂л дойлѣ рꙟнд, ꙟ́къ ꙟ́й мꙋлцемéск къ а̂ мѣ ꙗ́сте ви́на, пéнтрꙋ че нꙋ мам пъзи́т щїи́нд чи́не є̂ а̂мъџиторю́л. А̂мъџитóрюл май мꙋлт пре си́не се стри́къ;

къчѝ

къчй кѫнд ва фи ши кꙋ ӥнимъ бꙋнъ, ши ва гѫнди бине, ниме нꙋй ва креде, къ ꙟсꙋши ꙟдъвърꙋл ꙟшй стрикъ прецꙋл съꙋ, кѫнд се гръѧще дела чел минчинос, кредитꙋл ши нꙋмеле чел де чинсте, сѫнт пре формоасъ къщигꙋрй ꙟвїѧцъ. Пентрꙋ къ ничй маре нꙋ ле поате ꙟнека; ничй норочире нꙋле ꙟмикшореѕъ.

86.

Кѫнеле чел бътрѫн ши Вѫнъторюл.

Оун Кѫне вѫнъторю бътрѫн ши фъръ де динцй, нꙋ пꙋтѣ ка ꙟ времѣ тинерецелѡр сале съ вѫнеѕъ, ничи съ приндъ, ничй съ цинъ бине, фїинд къ ѥра фъръ динцй: ши пентрꙋ ачѣѧ вѫнъторюл адесе ѡрй ꙟл бътѣ, пънъ че аꙋ ꙟчепꙋт ачеста ѡдатъ ай грꙋи, Тиранꙋле немꙋлцъмиторюле ѡаме! че мъ бацй фъръ де ничй ѡ дрептате? пентрꙋ че нꙋцй адꙋчй аминте де слꙋжба мѣ ши де крединца чѣ дин тѫю Къ ѥꙋ токма ачѣѧ вое ши ѡсѫрдїе ам ши акꙋма. Ма че воѭ фаче акꙋма; кѫнд нам ничй пꙋтѣре чѣ дин тѫю ничй динцїй!

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътꙋръ.

Ши ачаста ѥсте ꙟпротива немꙋлцъмирїй чей рѣле, каре оуйтъ фачериле де бине чѣле трекꙋте, ши нꙋ щїе ѡсеби чѣле че се пот дин-трꙋ чѣле че нꙋ се пот, ачестѡр ръѡтъцй нꙋ-май ӑнима чѣ рѣ ши нꙋ тотꙋл нетрѣбꙋитъ ѥ-сте сꙋпꙋсъ ши плекатъ. Нꙋ чѣ бꙋнъ ши фъ-ръ де ръѡтате.

87.

Оун ѡм ши дой Кѫнй!

Оун ѡм гъти маре ѡспъц пентрꙋ прїѧтенїй съй. Ачаста кѫнеле лꙋй щїинд, аꙋ спꙋс ла ӑлт кѫне кꙋноскꙋт ал съꙋ. Ши лаꙋ кїемат ла ѡспъц, стреинꙋл кѫне нъдъждꙋиндꙋсе ꙟ прїѧтенꙋл съꙋ, аꙋ плекат бꙋкꙋрос босорѫндꙋшй оурекиле, апой ꙟтрѫнд кꙋ дѫнсꙋл ꙟ тиндъ, се ши порниръ пре ачи ꙟ преꙋмбларе, бътѫнд кꙋ коада ши лингѫндꙋшй бꙋѕеле: ма слꙋџиле възѫнд ачест кѫне стреин, оунде цил ши ꙟфларъ де коадъ, ши де пичоаре, апой кꙋ дѫнсꙋл хꙋп пре ферѣстъ афаръ, съракꙋл кѫне кꙋмкъѕꙋ де

пъ-

пъмѫнт ва ѫкъ темѫндꙋсе пѫрлитꙋл съ ну се май ѫтѫмпле ши алтъ чева; аꙋ сърит-кѫт аꙋ пꙋтꙋт, ши ѫтинсе фꙋга вѫитѫндꙋсе ши скилълъинд, възиндꙋл чеѧ лалцй кѫний, кърора се лъꙋдасе къ ва съ мѣргъ ла ѡспъц: ѫтребà, кꙋм фѫртате цѣꙋ фост ла ѡспъц? ел ръспꙋнсъ, ѫкъ мъ май ѫтръбацй, поате нꙋ ведецй вой мотѫнточилѡр, къ еꙋ атѫта ам мѫнкат ши ам беꙋт, кѫт нам пꙋтꙋт ничй оуша немери чи пре ферѣстъ ам сърит афаръ, атꙋнчѣ зисеръ кѫнїй: апой фїецй де бине ѡспътатꙋл. Ачастъ фабꙋлъ не аратъ че фолос вом авѣ ной съ спꙋнем ненорочирѣ ноастръ ачелѡра, карїй не вор рѫде: ши не вор батжокори, алта: съ нꙋ мѣрџем оунде нꙋ сѫнтем кїемацй, кѫчй гостꙋлꙋй не кїемат ѫй е локꙋл дꙋпъ оушъ.

88.

Сътѣнꙋл ши Кѫнїй!

Пре оун сътѣн лаꙋ принс ѡ ꙗрнъ рѣ ла сълаш, ѫ каре пентрꙋ асе хръни аꙋ жꙋнгїат

ат кѫте вре ѡ доаѡ саꙋ трей ѡй каре ле авѣ ачи, апой сфѫршиндꙋсе ѡиле тоате аꙋ оучис ши оун боꙋ дин плꙋг. Кѫнїй лꙋй възинд ачаста, зисере ѫтръ сине: съ фꙋџим ной де аича; де не ꙗсте воѧ съ нꙋ винъ рѫндꙋл ши ла ной! — — — Пъзѣщете де ачела че ничй кꙋ ай лꙋй нꙋ тръѧще бине.

89.

Ѡала ши Кълдарѣ.

Ѡала се ферѣ де Кълдаре, ма ѫ зичѣ де че те теми де мине, нꙋ лови тꙋ асꙋпра мѣ: еꙋ асꙋпра та нꙋ вой. Ꙗръ ѡала аꙋ ръспꙋнс: дар къ мїе ѫмй ꙗсте тот оуна, аꙋ вою лови еꙋ асꙋпра та, аꙋ тꙋ асꙋпра мѣ. Де ѡмꙋл ръꙋ ши нъпъстꙋиторю ши таре тръбꙋе май де парте де ел съ стай съ нꙋ се ѫтѫлнѣскъ кꙋ тине.

90.

Ѡмꙋл чел мꙋлт ворбиторю.

Ачѣста аꙋ венит дин кълъторїе депъртатъ ꙗръши ѫ цара са, апой нꙋмай поате спꙋне

пре

пре оунде нау фост ел, ши че нау вѫзут, ши ꙟкъ ну нумай ачѣлѣ, чи ꙟкъ ꙟчѣпе а се лъудà де мулте чѣле, че аȣ фъкут ꙟ Ѡстровул Родос дин Архипелаг: ачел Ѡстров, хей фрацилор! ꙟ задар въ Ѡстеници, сѫнтеци вой, дѣкъ ну аци възут Ѡстровул Родос: ничи щици чева ничи аци аузит чева! Еу ам венит ꙟ време тѫргулуй челуй маре, оунде съ ꙟтречѣ фечорій сърачи: ѩр кѫнд ле сърію еу ꙟнаинтѣ лор! ръмасеръ тоци ꙟтру оуимире, чи ну се путу афлà, каре ар фи ꙟдръзнит а се ꙟтрѣче ку мине ꙟ съ-рите, ши де ну крѣдеци вой, дучецивъ ла Ѡстровул Родос де ꙟтребаци! атунчѣ оунул динтръ аскултъторий зисе: Ѡ къ департе не мѫний; че съ не Ѡстеним ной атѫта, ши съ не келтуим, кѫнд ачаста поате фи ку май пуцинъ келтуялъ; сай ши аичѣ съ те ведем, апой ятъ Ѡстровул Родос.

Ꙟвъцътуръ.

Немика ку е май оурѫт де кѫт кѫнд чинева преумблѫндусе прин луме ла прѣ кувіошіій ноштри фъръ де лукру, сау ши ку лукру мъкар кумуй плаче, апой кѫнд се ꙟтоарнъ ꙟ-

напой

напой асуръще пре Ѡаменій, спуинд ши чѣле че сѫнт ши чѣле че ну сѫнт: фрателе чел мулт ворбиторю ши мулт лъудъторю де ва мѣрџе нумай дин Бънат пънъ ла Пешта, ꙟ торкѫндусъ ꙟнапой, вай де ачела кърува ꙟй повестѣще, къ аневое ѩсте а скъпа де дѫнсул: ку адевърат е; фъръ де ничи Ѡ лаудъ еу май воеск а аскултà де кът а гръи; ꙟсъ тот аш май вой ꙟ мънъстире а рестурнà піетриле ку Пискіа, кум фъчѣм кѫнд ам скъпат дин Ѡпова, де кът съм вин вре оунул асупръ де ачѣл. Ла прѫнз немика нуми пасъ, къ немика нуми ѩсте май протав де кът ꙟ време прѫнзулуй ши румегърій а ворби: де сар афла чинева а ворби, съ ворбѣскъ пентру мине; мареплъчѣре ꙟми фаче, ши фъръ де ачестѣ пре рѫнд а ворби ка ши кѫнд ар фи луат ꙟ арѫндъ ворба, трѣбуе пре лѫнгъ ачѣстѣ тоате съ щим. къ ꙟ време де акума Ѡаменій май мулт каутъ ла лукру де кът ла кувинтеле чѣле мулте, ши каре ѩсте букурос съсе тъмъдуаскъ де чѣле престе мъсуръ мулте кувинте лъудъросасе, ачѣстѣ съй фіе тот деуна ꙟ минте.

N

Ѡв-

Ѡбсервацїє!

Ꙟ тот ѡрашꙋл доарѫ нꙋ ар фирѣꙋ ши ꙟтот сатꙋл сѫсе факѫ ꙟчастѫ рѫндꙋꙵлѫ, адекѫ: сѫсе факѫ оун Спитал пентрꙋ сѫрачи, пентрꙋ бѫтрѫни ши пентрꙋ непꙋтинчоши, кꙋ дрептꙋл ꙗсте, ка тот локꙋл сѫши хрѫнѣскѫ пре сѫрачїи сѫи чей слаби, ши ꙟкѫ сѫсе рѫндꙋѧскѫ ѡ кꙋтїе де ѡбще, ꙟтрꙋ каре сѫ пꙋнѫ фїеще кареле кѫнд вине ла Бесѣрикѫ дꙋпѫ пꙋтѣрѣ ши бꙋна воинцѫ алꙋи кѫт ва врѣ де помана лꙋй пентрꙋ сѫрачи: ꙟсѫ ачаста щїꙋ, кѫ нар фи дестꙋл, чи ꙟкѫ сѫсе факѫ сокоатѫ ши пентрꙋ ворбитори, карїи ворбеск ꙟ Бесѣрикѫ кѫте оун флоринт: кѫнд се стринг ла вре оун ѡспѫц, карїи вѡр ворби ꙟ врѣмѣ прѫнӡꙋлꙋй ла масѫ

кѫнд

кѫнд чеа лалци мѫнкѫ; фїе ертат, немика сѫ нꙋ дѣ. Ꙗр афарѫ де мѫнкаре, каре ва врѣ сѫ ворбѣскѫ май мꙋлт де кѫт алцїй, ачела сѫ плѫтѣскѫ ꙟ кꙋтїа сѫрачилѡр ла лꙋнѫ кѫте 1 фл: каре ꙟ ворба алтора дин гꙋрѫ, 1 фл: 30 кр: Ꙗр каре оуна сфѫршѣще, ши алта ꙟчѣпе, сѫ пꙋнѫ 2 фл: ачела каре ӡиче: май аскꙋлтаци ачаста, апой кѫнд сфѫршаще ачаста ꙟ чѣпе ꙗр алте, ши трѣче ла ал трейлѣ ши аша май департе, ачела пентрꙋ тоатѫ трѣчерѣ дела оуна ла алта се пꙋнѫ ꙟкꙋтїе кѫте 30 кр: апой кѫнд се ꙟтоарче ꙗр ла ворба чѣ дин тѫю, ши нꙋ поатесѫ ѡгѫтѣскѫ, чи не мꙋнчѣще пре ной, ащептѫнд ӡиче ажꙋтацим а спꙋне кѫ нꙋми адꙋк аминте, дарѫ ꙟмий оумкаѫ прин лимбѫ

Пен-

Пентрꙋ ачѣѧ съ пꙋнъ ꙟ кꙋтїе 2 фл: шй 30 кр: къчй ачѣѧ ꙗсте мꙋнкъ, а ащептà: мꙋериле ноастре пентрꙋ новѣлеле че ле спꙋн ꙟ Бесѣрикъ оунеле кътръ алтеле, съ пꙋнъ ꙟ кꙋтїе нꙋмай кѫте ѡ грошицъ, ар фй дестꙋй бани ꙟ кꙋтїе.

91.

Єпꙋреле шй Леꙋл.

Єпꙋреле ꙟсоциндꙋсе кꙋ оун Леꙋ, саꙋ слобоꙁит кꙋ дѫнсꙋл ꙟ маре дискꙋрс, шй ꙟтръ алтеле ꙟл ꙟтребà кꙋм є ачаста, де Леꙋл є аша ꙟфрикошатъ фїаръ, апой се тѣме де кѫнтатꙋл кокошꙋлꙋй? де ачѣѧ нꙋ є де ате мирà, ръспꙋнсе Леꙋл: къ пре пъмѫнт нꙋ є нимикѣ деплинит фъкꙋт, шй де ар фй нꙋ щїꙋ кꙋм де кꙋмплит шй де пꙋтѣрник тръбꙋе съ айбъ ѡаре че слъбичꙋне! ха! ха! ха! аша даръ шй ной єпꙋрїй кꙋм аꙋꙁим кѫнїй лътрѫнд! не спърїем, апой ꙁмѫк, ꙗр Леꙋл де ачаста аꙋ рѫс. шй наꙋ ръспꙋнс немик.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътꙋръ.

Леꙋл се вѣде айчй къ фъръ де ничй ѡ рꙋшине ꙟшй спꙋсе слъбичꙋнѣ са, шй токма шй ꙟнаинтѣ єпꙋрилѡр аꙋ мъртꙋриситѡ, ничй нꙋ се рꙋшинà, ничй ѡ питꙋлà, ачаста є де бꙋн нѣм, фрꙋмоасъ шй врѣдникъ а Леꙋлꙋй ворбъ, єл щїе бине, въ вредничїѧ лꙋй шй ковѫрширѣ лꙋй аша сѫнт, шй атѫта кѫт ѡ микъ слъбичꙋне славей шй витежїей лꙋй каре сѫнт лꙋмїй бине коноскꙋте, нꙋй вѡр адꙋче ничй кѫтъ є май микъ щирбире. Єпꙋреле сиримаꙋл аша саꙋ рꙋшинат айча, кѫт нꙋ є врѣдник нꙋмай де рѫс шй де батжокꙋръ, чй ꙟкъ шй де жалѣ чѣ май де пре оурмъ; нꙋ пентрꙋ ачѣѧ къчй є єпꙋре, чй пентрꙋ къ єл ка оун єпꙋре нꙋ нꙋмай къ нꙋ є де ал дефъимà, чй аре ꙟтрꙋ сине аша пропрїетъцй каре сѫнт врѣдниче кꙋ адевърат де лаꙋдъ, нꙋ гръєск айчь пентрꙋ оурекиле лꙋй, каре сѫнт ка оурекиле єпꙋрелꙋй, таман кꙋм тръбꙋе съ фїе, чи май ꙟтѫю пентрꙋ къ єл бине фꙋџе кꙋ мꙋлт май ꙗюте декѫт чей май марй декѫт дѫнсꙋл. Ꙗта: къ єл аре атѫта минте, кѫт адѣсе ѡрй пре ѡаменй, шй пре кѫнй амъџѣще, шй дин мижлокꙋл лѡр се ꙁмꙋлџе, шй скапъ; атрѣѧ: єл ꙗсте сънътос, шй се ꙟмꙋлцѣще кꙋ єпꙋроаѧ са ꙟ драгосте немъргинитъ, шй ꙟтрѡ оунире пе-

тре-

трек, фригȣл шѝ џе́рȣл нȣ нȣмай кѫл сȣфере оушо́р, чи ꙟкѫ пре зъпа́дъ са́ре ка тȣрба́т. Ꙟпатра шѝ пе́нтрȣ нсй ꙗсте май де тръкȣи́нцъ; кѫнд ꙟл при́ндем, къ пѣла лȣй ꙗсте де мȣ́лте фоло́сȣрй, ꙗр ка́рнѣ кѫнд се фїа́рбе би́не саȣ фри́џе, До́мнїй чей ма́рїй шѝ До́амнеле ꙟшй линг дѣџетеле мѫнкѫ́ндȣѡ: де́чй ачѣ́сте бȣнътъ́цй шѝ вре́днїчїй, фїе́ше ка́реле вѣ́де кѫй слȣже́ск спре лаȣдъ. Ꙗръ ꙟ витежїе ꙟ спъймѫнта́ре шѝ фри́къ съсе асѣ́мене лȣишй кȣ Лѣȣл, саȣ че Є ꙟкъ май де ръс кȣ дѫ́нсȣл але асъмъна̀, шѝ доа́ръ пентрȣ ачѣ́а шѝ но́й, Dei gratia — дейй гра́цїа, Єпȣ́рїй! съ зи́чем. Хе́й! Єпȣре фра́те, Єпȣре, фра́те Єпȣре! аи́ча кȣ то́тȣл тѣй зъȣита́т, ꙟми́ па́ре ръȣ де ти́не. Ꙗи́ча пȣте́м ведѣ кȣ ѡкїй, шѝ кȣно́аще кȣм шѝ но́й ѡаменїй токма ка шѝ Єпȣреле аче́ста адѣсе шѝ кȣмпли́т пȣте́м съ не амъџим, асъмъ́нѫндȣне аче́лѡра, шѝ кȣ аша̀ лȣкрȣрй де ка́ре сѫнте́м но́й фо́арте де па́рте, пентрȣ ачѣ́а съ не фїе ноа́ тотдѣ́ȣна ꙟ ми́нте ачѣ прѣ лȣмина́тъ шѝ де кѫт тот аȣрȣл май скȣмпъ ла пре́ц сенте́нцїе алȣй Ѳраціе: Est modus in rebus, sunt certi denique fines, quos ultra citraque nequit consistere rectum. Ꙗсте мо́дȣл ꙟтрȣ лȣкрȣрй, шѝ сѫнт щїȣте къ́тръ ачѣле хота-[illegible]леле лѡр, при́н ка́ре шѝ дȣ́пъ ка́реле нȣ се поа́те съ ръмѫ́нъ дрептатѣ. Дра́гостѣ кȣ мъсȣ́ръ, лаȣ-

лȣда шѝ по́фта кȣ ꙟцелепчȣне, а сла́бей шѝ а нȣмелȣи чѣлȣй формо́с сѫнт домнезе́ещй да́рȣрй фирѣ́щe съди́те ꙟтрȣ ӥнимиле но́астре, ка́реле кѫнд кȣ ꙟцелепчȣнѣ се ꙟдрептѣзъ къ́тръ аче́а де бȣн нѣм шѝ фире́ск шѝ а фоло́сȣлȣй чѣлȣй де ѡбще, а фаптелѡр чѣлѡр бȣне, пре но́й недѣщѣптъ, не повъцȣе́ск шѝ не дȣк, ачѣ́сте скѫнте́й чере́щй а Ѳфинцитȣлȣй фок, ни́чй де кȣм нȣ тре́бȣе але сти́нџе ꙟтрȣ ӥнимиле чѣлѡр ти́нерй, чи спре аша̀ бȣнъ префа́чере але пъзѝ пре дѫ́нселе ачѝ, ка съ ле дѣ лѡр тот дѣȣна кълдȣръ де бȣнъ трѣбъ непричинȣи́нд ꙟтрѫ́нселе ни́чй оун пѫржо́л, кȣноскѫндȣшй вредничїа са, шѝ пентрȣ дѫ́нса кȣ мъсȣ́ръ агѫндѝ, шѝ кȣ ми́нтѣ съ нȣ се прѣ ꙟна́лцъ шѝ ꙟтра че́ста ки́п шѝ але сале слъбичȣнй шѝ не ажȣнџерй съ се щїе, аи́ча зи́че норо́дȣл кȣ чей май ма́рй шѝ май вре́днїчй нȣте асъмъна̀: чи те сѫргȣа́ще то́ате мижлочи́риле чѣле стато́рниче але ꙟтръбȣинца̀, ка съ те по́цй кȣ врѣ́ме кȣ дѫ́ншїй асъмъна̀. Ἀνὴρ ἄβ[.]υλος εἰς κενὸν μοχθεῖ τρέχων: Бърба́тȣл чел фъръ де кȣџет ꙟзада́р се ѡстенѣ́ще алергѫ́нд: ꙟкъ май оу́на: Καλῶς μὲν τρέχουσι, ἀλλ᾽ ἐκτὸς τῆς ὁδοῦ: Би́не алѣргъ ꙟсъ де пре ла́тȣрй де ка́ле; че ꙟкипȣа́ще ача́ста, то́цй щїȣ. Ꙗфлъ ꙟтѫю ка́лѣ чѣ дирѣптъ, апо́й атȣ́нча алѣргъ ла стѫ́нга. Нȣ ба́те по́амеле чѣле не коап-

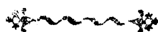

коа́пте кѫ дѣ́кѫ се вѡр коа́че май дȣ̆лчй ꙟцй вѡр фѝ шѝ рамȣриле саȣ крѣнцеле ꙟци вѡр роди ла ꙟнȣл май бине.

92.

До́й кѫлѫто́рй оўн шѝ топо́р.

До́й ѡ̆аменй кѫлѫторѣ̀ ꙟ соціе, шѝ оўнȣл дин трѫ́нщїй ꙟȣ ꙟфла́т оўн топо́р шѝ ꙟȣ ꙟчепȣ́т ꙟсе лѫȣда̀ пре си́не, зикѫ́нд: ꙟм ꙟфлат ѡ̑ сѫкȣре сау топо́р; че́ла ла́лт ꙟȣ зи́с: дар фра́те, де врѣ́ме че кѫлѫтори́м ꙟмѫндо́и ꙟпреȣ́нѫ, трѫ́бȣе се зи́чй ꙟфларѫм, ıарѫ нȣ ꙟфла́й. ꙟ, ꙟ, ꙟ, ба, ꙟче́ла нȣ ва сѫ щїе де ꙟчѣ́ѫ. Де́чй нȣ мȣлт дȣпѫ ꙟчѣ́ѫ ıатѫ ѡ̆аменїй кѫлѫрй, ꙟлерга̀ дȣпѫ дѫ́нщїй стригѫ́нд. Хей! мѫ! да́цй дар топо́рȣл ка́реле ла́цй гѫси́т! ꙟпо́й чел че ꙟȣ гѫси́т топо́рȣл зи́се: че вом сѫ фа́чем ꙟкȣ́м? дѣ́терѫм де нево́е! кѫ ѥ̆й вѡр зиче кѫ ꙟм фȣра́т топо́рȣл; чела ла́лт зи́че: че мѫ ꙟмѣ́стечй тȣ шѝ пре ми́не ꙟчѝ де зи́чй, че вом фа́че ꙟкȣ́ма кѫ дѣ́дерѫм де нево́е, чи зѝ че вою фа́че ꙟкȣ́ма, кѫ дѣ́дею де по́ткѫ, кѫчй шѝ май на́инте нȣ ꙟй

ай врȣт сѫ зи́чй: гѫси́рѫм, чи гѫсѫ́ю топо́рȣл.

ꙟвѫцѫтȣ́рѫ.

Кȣ то́цй ѡ̆аменїй ıаcте май би́не сѫ трѫи́м ꙟ па́че шѝ ꙟ дра́госте, ıар май вѫртос шѝ май би́не кȣ вечи́нїй, кѫ май бȣн ıаcте вечи́нȣл шѝ прїа́тенȣл де ꙟпро́апе, де кѫт фра́теле де депа́рте зи́че сѫра́к шѝ прѣ ꙟцеле́птȣл Ісїѡ́д чел бѫтрѫ́н кȣм не сфѫтȣ́ѫще де фо́рмос: ὅς τὶς σέθεν ἐγγύθι ναίει, τὸν μάλιςα καλεῖν ἐπὶ δαῖτα, τοὶ γάρ, εἴ τὶ σοι χρῆμα γένηται, ἄζωςοι ἔκιον. Ка́ре лѫкȣ́ѫще май ꙟпро́апе де ти́не, пре ꙟче́ла ꙟл кїа́мѫ май ꙟдѣ́се ѡ̆рй ла ѡ̑спѫ́ц, кѫчй ꙟче́ѫ кѫнд ка́зй ꙟ вреѡ нево́е ка сѫ́цй дѣ̀ мѫ́нѫ де ꙟжȣто́рю десчи́нщй ꙟлѣ́ргѫ ла ти́не. Ꙗрѫ ꙟтра́лт лок: ἔμμορε τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε γείτονος ἐσθλοῦ! Ка́ре щѣ́ȣ кѫпѫта́т вечи́нй бȣ́нй, ꙟче́ла ма́ре би́не ꙟȣ добѫнди́т. ꙟ ꙗ̑ѡ́ина кѫнд врѣ̀ ѡ̆аре чи́не сѫ кȣмпере вре ѡ̑ ка́сѫ сау вреѡ мошїе, сау ѡ̆рй че ꙟлт бȣн, май на́инте ꙟтреба̀ кȣм сѫнт вечи́нїй. Ферич́ицй сѫнт ѡ̆аменїй ꙟче́ѫ ꙟлȣ̆й Дȣмнезе́ȣ, ко́рїй ꙟȣ нѫра́вȣрй фѫрѫ прихѫ́нѫ, оўнде вечи́нїй сфѫ́нтѫ немоте́нїе цин ꙟтрѫ си́не.

Че́лȣ̆й рѫȣ шѝ ꙟдѫрѫ́тник май ама́р ꙟй ıаcте ꙟчѣ́ѫ, де ка́ре ѥ̄ май ꙟпро́апе, ꙟдекѫ рȣденїа оўнȣл

оу́нꙋл ка а̂че́ла а̂р тре́бꙋй гони́т а̂фа́ръ дин четате шѝ дин сате, ка съ нꙋ ѿтръвѣ́скъ шѝ пре а̂́лцїй ѿаменй кꙋ ръꙋта́тѣ лꙋ́й! Зик бътръ́нїй нострі́й чей бꙋ́нй, де врѣ́й съ щі́й кꙋм є̄ ѿаре чине, нꙋ а̂тре́ба дела́рте, чѝ нꙋмай каꙋтъ кꙋм тръ́ѥще кꙋ вечи́нїй съ́й. Про́логꙋл єгѵпѣ́тꙋлꙋй скрі́е: къ а̂пꙋстї́а Лївїе́й се а̂фла̀ дой пꙋстничй. оу́нꙋл Несторїа́н кълꙋгъ́р, і҆аръ а̂́лтꙋл Дервиш мꙋсꙋлима́н тꙋ́рк. А̂че́щѣ а̂мъ́ндо́й дꙋпъ че а̂́шй сфъ́ршѣ рꙋгъчꙋниле шѝ мета́нїиле лꙋр чѣ́ле ръндꙋ́ите, се дꙋчѣ́ нꙋ департе ла оу́н и҆зво́р дꙋпъ а̂пъ: шѝ а̂колѡ̀ дин драгостѣ шѝ Ръвна чѣ къ́тръ Дꙋмнезе́ꙋ, а̂чепѣ́ а̂се сфътꙋ́й оу́нꙋл пре а̂́лтꙋл съ́се а̂тоа́ркъ де ла Рътъчи́ре ла ка́лѣ чѣ а̂девъра́тъ; а̂съ непꙋтъ́ндꙋсе нъръвѝ ка́рѣ є̄ а̂чѣ а̂девъратъ ка́ле, къ́чй фїе́ще ка́реле дин є̋й воа съ фїе є̋л си́нгꙋр ла ка́лѣ чѣ фери́читъ шѝ а̂девъра́тъ, і҆ар чѣ́ла ла́лт ла чѣ блъстема́тъ шѝ стръ́мбъ, ворбъ дꙋпъ во́рбъ, дин во́рбъ а̂ гълча́въ, і҆аръ дин гълча́въ ла сфа́дъ, а̂по́й ла а̂наѳема, шѝ ла а̂фꙋриса́нїе; і҆аръ къ́нд ни́чй а̂чѣ́стѣ нꙋ а̂жꙋта́ръ неми́ка, а̂тꙋ́нча кꙋ чꙋ́тꙋриле оу́нꙋл а̂ а̂́лтꙋ пꙋф а̂ ка́п: шѝ а̂ша̀ саꙋ депъръци́т оу́нꙋл де а̂́лтꙋл, фїе́ще ка́реле а̂дꙋстꙋлат кꙋ сфа́тꙋл шѝ ръвна, мꙋлцеми́нд а̂мъндо́й лꙋи Дꙋмнезе́ꙋ, къ́чи і҆аꙋ а̂търи́т де шѣꙋ плини́т дато́рїа са̀: ка съ дефа́име некꙋръце́нїа шѝ съ ръшинѣ́зе некредин-

ди́нца. А̂по́й ла а̂трѣ́а шѝ а̂па́тра зѝ а̂ꙋ вени́т Дервишꙋл ла и҆збо́р, а̂дꙋкъ́нд ка́пꙋл пли́н де дъгмъ а̂ша̀ де та́рй ка́ре і҆аꙋ къзꙋ́т прї́сте немъте а̂ ми́нте, а̂протѝва къ́рора се нъдъждꙋ̀а къ чѣ́ла ла́лт нꙋ ва пꙋ́тѣ ни́чй гꙋ́ра съ дешки́дъ, а̂ма́н чѣ́ла ла́лт нꙋ є̄ а̂чѝ. Дервиш нꙋ а̂ꙋ пꙋ́тꙋт ръбда̀ май мꙋ́лт: чѝ а̂ꙋ порни́т а̂пре́ꙋнъ кꙋ чꙋ́тꙋра, съл а̂фле а̂ коли́бъ: къ́нд а̂ꙋ вени́т, а̂ꙋ а̂́бꙋт че ведѣ́, къ чѣ́ла ла́лт, кꙋ ка́реле саꙋ фо́ст бътꙋт ла и҆зво́р а̂ме́зе Несторї́ан, зъчѣ, а̂при́нс а̂ лꙋнгоа́ре кꙋмпли́тъ, шѝа̂кїа ворбѣ́: де́чй а̂ꙋ а̂че́пꙋт а̂ зи́че: Дꙋмй а̂пъ пе́нтрꙋ Дꙋмнезе́ꙋ къ а̂́рд шѝ пїе́р, і҆аръ Дервишꙋл бъзъ́ндꙋл а̂трꙋ а̂ша̀ жа́лникъ ста́ре, а̂ꙋ оу́итат а̂рїꙋме́нтꙋриле са́ле, шѝ а̂лѣ́ргъ кꙋ а̂́пъ, шѝ кꙋ ѡ̋кй пли́нй де ла́кръмй зикъ́нд: А̂ми́н Карда́ш че є̄ а̂чѣ́ста де ти́не? лаꙋ а̂дъпа́т, і҆аꙋ спъла́т фа́ца, шѝ лаꙋ ръкори́т, шѝ ни́чй а̂ꙋ връ́т съ́се депъртѣ́зе де лъ́нгъ дъ́нсꙋл а̂тоа́тъ врѣ́мѣ зъчерї́й са́ле. І҆аръ дꙋпъ вре ѡ къ́тева зи́ле а̂ꙋ а̂че́пꙋт мона́хꙋл а̂се ръдика̀; де́чй і҆атъ невоа къ а̂ꙋ тре́бꙋт лꙋнгоа́рѣ дела Несторїа́н кълꙋгърꙋл ла Дервиш, а̂тꙋ́нчѣ кълꙋгърꙋл нꙋ лаꙋ слобози́т дела дъ́нсꙋл, чи кꙋ ѡсъ́рдїе шѝ кꙋ драгосте і҆аꙋ слꙋжи́т ѡ лꙋ́нъ де зи́ле, пъ́нъ че а̂ꙋ дат Дꙋмнезе́ꙋ де саꙋ сънътоша́т шѝ Дервиш, а̂тꙋ́нчѣ а̂мъндо́й саꙋ трезви́т шѝ а̂ꙋ а̂че́пꙋт а̂тръ си́не а̂ ворбѝ а̂ша̀: фра-

фрате! нȣ є глȣмъ ꙟ пȣстїетате, ной сѫнтем ꙟнчй ла невое оунȣл алтȣа: шй татъ шй мȣмъ, тоатъ вражба шй пригонирѣ съ лъсъм, шй съ фим вечиний бȣний! шй прїатений, шй ꙟша аȣ вїецȣит дȣпъ ачѣа ꙟ маре драгосте шй ꙟ паче; ла чинчй спре зѣче оуни аȣ мȣрит Дервишȣл тȣрк; пре кареле лаȣ ꙟгропат Несторїан Кълȣгърȣл шй кȣ лакръмй аȣ оудат тот мормѫнтȣл прїатенȣлȣй съȣ, шй ꙟдȣкѫндȣшй аминте де ветешȣгȣл съȣ наȣ кȣтезат съ ръмѫнъ ачїа сингȣр, чи аȣ трекȣт кале де ѡ зи, шй аȣ ꙟфлат пре алцй трей пȣстничй, шй ꙟ тоцй анїй се дȣчѣ де черчета мормѫнтȣл прїатенȣлȣй съȣ челȣй ꙟбит Дервиш ла зїоа ꙟгропърїй лȣй; їаръ дѣка ꙟцелѣсеръ алцїй, фоарте се сминтѣ, шй се ꙟдоа пентрȣ крещинътатѣ лȣй: саȣ ꙟтѫмплат де саȣ пристъвит (аȣ мȣрит) шй кълȣгърȣл Несторїан, шй ла ꙟсъшй моартѣ лȣй аȣ аȣзит дела дѫнсȣл ачѣсте кȣвинте: Дрѣпте шй бȣнеле Дмне! съ фїе Сȣфлетȣл мїеȣ кȣ Сȣфлетȣл лȣй Дервиш: Кѫнд аȣзиръ ачѣстѣ, кȣ тотȣл лаȣ ѡсѫндит, кȣм къ є жȣмътате тȣрк, шй єретик: шй саȣ дȣс ѡменїй ꙟтрѡ четате съ ꙟтрѣбе пре Єпископȣл Несторїанилѡр, ꙟгропалвѡр дȣпъ ѡбичѣюл бесѣричїй сале, аȣ ба? Єпископȣл фїинд ѡм ꙟвъцат шй вестит де фапте

те бȣне, аȣзинд ачѣстъ минȣнатъ ꙟтѫмпларе че саȣ ꙟтѫмплат, каре ꙟсȣшй аȣ скрис шй аȣ лъсат нѣмȣрилѡр челѡр вїитоаре пентрȣ поменире, шй сингȣр Єпископȣл саȣ дȣс ла ꙟгропъчȣнѣ лȣй: оунде аȣ фъкȣт оун кȣвѫнт фоарте формос ла ꙟгропъчȣнѣ лȣй, каре ꙟи їасте ꙟчепȣтȣл аша: Нȣ сѫнт жȣдекъциле мѣле ка жȣдекъциле воастре, ничй къръриле мѣле ка къръриле воастре. Шй ачаста ꙟле мѣле ка къръриле воастре. Шй ачаста ꙟкъ ѡ вою адъѡга айчѣ пентрȣ май бȣнъ ꙟтърирѣ ѡмѫнилѡр челѡр дин времиле чѣле бътрѫне, прѣ юбита драгосте кътръ вечини.

Лȣаре де самъ.

Єпископȣл Несторїанилѡр, де кареле саȣ зис май найнте саȣ май сȣс, саȣ кемат Ꙟмфилохїе: пȣн айчѣ оун параграф прѣ формос дин ꙟвъцътȣра лȣй ꙟтрȣ кареле єл аратъ, къ Несторїан кълȣгърȣл анȣме патер Мȣтїе аȣ пȣтȣт съ юбѣскъ пре Дервиш тȣркȣл, анȣме Ѡснан, ка пре оун прїатен, ка пре оун вечин саȣ де апроапе, шй ка пре фъкъторюл съȣ де бине, шй аȣ пȣтȣт шй лȣй Дмнезеȣ съсе роаџе пентрȣ дѫнсȣл, шй динтрȣ ачаста се кȣноаще бȣнътатѣ инимїй лȣй

кѫт Дмнезеȣ нȣмай оунȣл фіинд дрепт жȣдекъторю, каре фіещє кърȣѧ дȣпъ лȣкрȣ, дȣпъ кȣџетȣл, ши дȣпъ мъсȣра щіинцей лȣй ꙟй ва жȣдека: ел щіе кареле є май бȣн, ши че кȣва съ факъ; ничй ꙟй ва требȣи лȣй сфат дела ѡаменй; деде ѡглиндъ пре Мѡѵсй, кареле аша гръеще рȣгѫндȣсъ лȣй Дмнезеȣ пентрȣ народȣл жидовеск, зикѫнд: саȣ ле ꙗртъ ши лѡр, саȣ мъ щерџе ши пре мине дин картѣ віецій, ши пре апостолȣл Павел, кареле зиче, къ воѧще се фіе ши де ꙟсȣши Хс депърцит, кѫнд ар пȣтѣ фи прин ачѣѧ жидовій мѫнтȣици! дечй ꙗре че нȣ ва зиче, ши че ꙗре нȣ ва сȣфери драгостѣ чѣ дреаптъ, таре ꙗсте драгостѣ ка моартѣ! ши ачаста ꙟй ꙗсте сфѫршитȣл.

93.

Оȣрсȣл ши албинеле.

Оун оурс аȣ венит ла оун стȣп, ши аȣ ꙟчепȣт ꙟчетишор а скоате фагȣрій, ши а мѫнка ла міѧре: ꙗръ ѡ албинъ лаȣ ꙟпȣнс токма ꙟ вѫрфȣл насȣлȣй, дечй ел саȣ мѫ-

ніѧт, апой аȣ рѫдикат стȣпȣл ши лаȣ зъробит де пъмѫнт; атȣнчѣ саȣ ꙟтърѫтат тоате албиниле асȣпръй ши аȣ ꙟчепȣт а збȣра, каре ꙟ ѡкіи, каре ꙟ оȣрекиле лȣй, ꙟтѫта, кѫт ел аȣ ꙟчепȣт аши кѣȣта лок де мѫнтȣире, зикѫнд: аȣ нȣ сѫнт еȣ небȣн? поате къ нȣ ар фи фост май бине се рабд еȣ рѫȣтатѣ а оунȣй непріѧтен, де кѫт кȣ избѫнда чѣ фъръ де време пре мȣлцй съй ꙟтърѫт асȣпра мѣ,

Ꙟвъцътȣръ.

Юцимѣ, нерѫбдарѣ, ши избѫнда чѣ не ꙟцелѣптъ ла мȣлцй сѫнт фоарте стрикътоаре, май бине є ши кѫте чева ръшлате ши сȣпъраре а рѫбда, де кѫт аши адȣче лȣиши май маре поткъ ши небое пре грȣмазй, къ зиче оун кȣвѫнт; доаѡ алȣне сѫнт табъръ ла ѡ нȣкъ; нȣ тръбȣе се зичем чемй пасъ де ачела, ши чемй ꙗсте де ачаста; пънъ се стрѫнг мȣлте, апой атȣнчѣ, че вою фаче акȣма? ѡмȣл чел кȣ минте нȣ пофтѣще ничй пре чел май слаб декѫт дѫнсȣл съл айбъ непріѧтен, кѫчй чине щіе че адȣче зіѡа ши ноаптѣ? къ май бине ꙗсте ѡ сȣтъ де пофтиторй де бине, декѫт оун воиторю де рѫȣ: къ грȣмазȣл чел дȣлче ꙟмȣл-

цѣще пріатенїй, зиче Соломон: їар ай ностріи зик, кѫ борбеле чѣле дȣлчи, дешкид оушѣ чѣ де фїер. Де мȣлте ѡри нȣмай дин ѡбичѣюл чел рѫȣ се фаче, кѫт мȣлци пре сине пентрȣ мȣлте лȣкрȣри пентрȣ мȣлте блѫстѫмѫцїй, пентрȣ нософотита глȣмѫ, пентрȣ кȣвинте грабниче, ши фїеще каре некȣвїоасѫ, мишкарѣ бȣзелѡр ши а ѡаменилѡр, ши а фѣцїй; ла бȣнй ѡаменй се пȣн пре сине ꙟтрȣ оурѫчȣне. Єй, зиче, че лȣкрȣ маре! маре нȣ маре; ши де ар фи кѫт де мик: че требȣе єй сѫ зѫдѫ раскѫ мȣска, мѫкар кѫ нȣ мȣшкѫ ка кѫнеле, ꙟсе сѫрїинд адѣсе ѡри пре фацѫ, нȣ брѣ сѫ ѡ сȣфере. Мȣшкѫтȣра пȣрекȣлȣй ничи ѡмоарѫ, ничи ꙟвенинѣзѫ трȣпȣл ѡмȣлȣй, ши тот нимѫрȣй нȣ плаче; сѫ ꙟвѫцѫм дар пре прȣнчй дин тинерѣце а прежȣдека; ши сѫ ле дѫм лѡр принной пилде бȣне.

94.

Оурсȣл ши Циганȣл.

Пре оун оурс касник, ꙟл цинѣ оун Циган ꙟ ланц, ши ꙟл дȣчѣ прин тѫргȣри, ши ꙟл фѫчѣ сѫ жоаче, ши аша ꙟши кѫпѫта хранѫ кȣ джнсȣл. Оурсȣл аȣ ꙟчепȣт а рȣга пре Циган, зикѫнд: ѡаре нȣ їар пȣтѣ фаче коарне, кѫ їар ста фоарте формос; май вѫртос кѫнд се рѫдикѫ де жоакѫ ꙟдоаѡ пичоаре, їар Циганȣл аȣ зис, ачѣѫ поате фи, ꙟсе сѫ дай се цисе тае оурекиле, оурекиле! зисе оурсȣл? аȣ тѫкȣт, ши саȣ гѫндит пȣцинтел: апой аȣ зис, дѣка нȣ поате фи алминтрѣ, хайда, ласѫ сѫсе дȣкѫ оурекиле, апой стринсѫ кȣ динцїй сѫракȣл ши цемȣ, ꙟсе ши рѫбдѫ. Циганȣл аȣ афлат нище коарне, апой їатѫ кȣ оун сфрѣдел ши кȣ оун топор; їарѫ оурсȣл зисе, бине кѫ адȣчи топорȣл, дар чеци требȣѫще сфрѣделȣл ши топорȣл? кȣм, чеми требȣе ачаста? сѫци сфределеск фрȣнтѣ ши сѫци бат коарнеле кȣ топорȣл, че? сѫми сфределещи фрȣнтѣ? сфределѣскѫци чоареле ѡкїй, дȣте, дȣчетѣй фѫрѫ оурмѫ: ꙟ чинсте сѫци фїе цїе коарнеле ши ле поартѫ тȣ їарѫ єȣ нȣ вою. Хай! Хай! зиче оурсȣл ꙟтрȣ сине: єȣ небȣн ши де трей ѡри небȣн: нȣми паре аша рѫȣ дȣпѫ дȣрѣрѣ че ѡам рѫбдат, чи ꙟкѫ акȣма сѫ май оумблȣ ши фѫрѫ де оурекй.

Ꙟвъцътꙋръ.

Фа́вꙋла а̂ча́ста нꙋ нꙋ́май къ є̄ де ръ́с, чѝ ꙟкъ не май дъ̀ но́аѡ скꙋ́ртъ, ꙟсъ прѣ формо́асъ ꙟвъцъ́тꙋръ: ка нименѣ съ нꙋ пофтѣскъ а̂чѣ́а, че нꙋ є̄ пентрꙋ дѫ́нсꙋл; съ нꙋ ꙟка́рче пре си́не а̂чѣ́а че нꙋ по́ате пꙋрта̀, съ нꙋ се факъ а̂чѣ́а че нꙋ є̄, шѝ съ нꙋ се а̂мѣ́стече ꙟтрꙋ а̂чѣ́а че нꙋ щіе, шѝ нꙋ є̄ вредни́нк, мꙋлцѝ динтрꙋ ста́рѣ чѣ кꙋ мъсꙋ́ръ дин деستꙋл саꙋ а̂ръта́т врѣ́дничй, ничй а̂ꙋ фъкꙋт оу̂ръ́те фигꙋ́рй, шѝ не ꙟдестꙋли́ндꙋсе кꙋ а̂чѣ́лѣ, а̂ꙋ врꙋт чѣ́а че ѕик лати́нії Per fas et nefas. Ꙗ҆ръ оу҆нії ѕик, кꙋ Дꙋмнеѕе́ꙋ, саꙋ кꙋ дра́кꙋл май мꙋлт, а̂по́й а̂тꙋнчѣ нѣм рꙋшина́т, ла́се съ а̂да́ѡг а̂и́чѣ шѝ а̂ча́ста, до́аръ ва вени̇ шѝ а̂чѣ ферич́итъ врѣ́ме, кѫнд шѝ Рѡмѫ́нії вор добѫндѝ ѡ҇да́тъ ꙟвъцъ́тꙋръ шѝ къ́рцй фолосито́аре ꙟ ли́мба лѡр, де́чй а̂че́а, ка́рії вор лꙋа̀ пре си́не а̂че́ст лꙋ́крꙋ бꙋн, ӑ҆декъ пентрꙋ прѣ чинсти́та, шѝ прѣ ю҆би́та ѡ҆бще шѝ че вор ꙟвъца̀ шѝ че вѡр скріе фо́арте би́не се а̄ са́ма шѝ съ ка́ꙋте; че вѡр да̀ лꙋ́мій? къ а̂кꙋма ꙟтрꙋ мꙋ́лте прѣ ꙟвъца́те ли́мбй пот съ а҆и҆бъ нꙋ сꙋ́те, чи мій де къ́рцй прѣ формо́асе, пентрꙋ а̂чѣ́а а̂колѡ̀ оу҆нде се по́ате а̂лѣ́џе: чел кꙋ ми́нте, а̂лѣ́џе че є̄ май бꙋн, къ тот ва́сꙋл спре а̂чѣ́а ми-

ро́асъ, спре че съ ба́гъ ꙟ трѫ́нсꙋл май на-и́нте, де ӓ҆сте лꙋ́крꙋ миросито́рю, є҆л миро́асъ, ӓ҆ръ де ӓ҆сте лꙋ́крꙋ пꙋтꙋро́с є҆л пꙋ́те: къ май би́не є̄ а̂ нꙋ щѝ, де кѫт ръꙋ шѝ ꙟдъръпт а̂ щѝ че́ва, къ то́цй ѡ҆ме́ній че́й ꙟвъца́цй фо́арте би́не щіꙋ кѫ́тъ нево́е ӓ҆сте, шѝ спре сꙋ́те де а҆нй се чѣ́ре врѣ́ме, пентрꙋ деѕръдъчина́рѣ оу҆нѡр невꙋ́не шѝ ꙟдеше́рт кредин̀чо́асе, шѝ нѣ́мꙋлꙋй ѡ̂менѣ́ск скрикъчо́асъ ѡ̂бичѣ́юрй, кꙋ ка́ре саꙋ а̂плека́т дин ла́птеле чел де ма́йкъ, шѝ саꙋ оу̂мплꙋт: шѝ ка́реле саꙋ а̂мести́кат ꙟ сѫ́нџе, шѝ саꙋ пре фъкꙋт ꙟ кріе́рй. Май ле́сне ӓ҆сте а ꙟвъца̀ пре ѡ҆ме́нй а̂чѣ́а че нꙋ щіꙋ: дар ласъ съсе а҆фле чи́нева съй деѕвѣ́цъ де а̂чѣ́а че щіꙋ; є҆ꙋ ѕи́к къ нꙋ є̄ кꙋ пꙋти́нцъ а̂лтми́нтрѣ фъ́ръ нꙋ́май де а̂р врѣ̀ а̂то́т пꙋтѣ́рникꙋл Дꙋмнеѕе́ꙋ съ фа́къ вре ѡ҇ ми́нꙋне. Пентрꙋ а̂чѣ́а трѣ́бꙋе дин прꙋ́нчіе а̂ ꙟчѣ́пе, къ́чй а̂и́чѣ се по́ате фа́че фъ́ръ де то́атъ мꙋ́нꙋнѣ кꙋ лꙋ́крꙋл чел дре́пт шѝ фире́ск. Ꙗ҆тъ фра́цилѡр май оу҆н лꙋ́крꙋ, шѝ нꙋ щіꙋ де ми́нꙋне саꙋ де ми́раѕ ӓ҆сте врѣ́дник, къ то́кма ꙟтръ ѡ҆ме́ній че́й лꙋмина́цй сѫнт ѡ҆ме́нй, ка́рій то́атъ віа́ца лѡр кꙋ къ́рциле ѡ҇ петре́к, а̂по́й оу҆нії динтръ дѫ́ншій а̂ша̀ се а҆флъ, ка чѣ́ле а̂ꙋ ꙟвъца́т май на́инте шѝ ло-рꙋшй та́ре ꙟ кап лѣꙋ ꙟ ръдъчина́т, мъка́р де а̂р фѝ шѝ ꙟдъръ́пт, ꙟтꙋнека́те, не ꙟвъца́те, въѕꙋ́те кꙋ ѡ҆кій, пли́не де кꙋви́нте проти́вниче, шѝ

ши пре скꙋрт съ ѕичем: кꙋ тотꙋл абсꙋрде (нетрѣбниче), ей се цин де ачѣлѣ ка ѡрбꙋл-де гард, дар пентрꙋ че? пентрꙋ нимика алтъ, фъръ нꙋмай къчи ачѣлѣ май наинте лѣꙋ аꙋѕит, ши лѣꙋ лꙋат ꙟминте. Съ лисе пꙋнъ лѡр ꙟнаинте алтъ чѣѧ кꙋратъ, лꙋминатъ ши фъръ де ръꙋтате, лесне де ꙟцелѣџере, каре де ар врѣ, ар пꙋтѣ съ ѡ пипъе, ши се ѡ кꙋноаскъ, ей нꙋ врѣꙋ, чи нꙋмай ꙟчеп а стрига асꙋпра тꙋтꙋрѡр челѡр ной ꙟвъцаци, май вѫртос де кѫт асꙋпра лꙋпꙋлꙋй челꙋй тꙋрбат. Ꙗша даръ чей ꙟвъцаци ши бине ꙟцелепци ꙟтръ народ щіинд, къ вѡр съ дѣ ръспꙋнс ꙟфрикошат ꙟнаинтѣ лꙋй Дмнеѕеꙋ, ши а нѣмꙋрилѡр челѡр че вѡр съ фіе, дечй съ нꙋ каꙋте ла фаца нимърꙋѧ ши съ нꙋ пъѕаскъ хотарꙋл нимънꙋй, ши съ нꙋ се тѣмъ де ꙟдевѣрꙋл лꙋй Дмнеѕеꙋ ши де дрептатѣ лꙋй. Чи ласъ съ ворбѣскъ фъръ пъртинире, ши съ ꙟсѣма че фѣлю де кърци ши ꙟвъцътꙋри се даꙋ прꙋнчилѡр; ачей че нꙋ щіꙋ, ласъ, такъ де ле ꙗсте воа съ фіе де ѡменіе; къчи вине лꙋмина, ши се ва ведѣ каре е крединчос, ши каре нꙋ е! ной трѣчем, ꙗръ вин алціи пре оурмъ ноастръ, кърора нꙋ ле пасъ де чѣле дин оурмъ, пентрꙋ ачѣѧ нꙋ ꙗсте аичѣ кꙋвѫнтꙋл.

95.

Мꙋѧрѣ ши Бърбатꙋл бецив.

Ѡ Мꙋѧре аꙋ авꙋт бърбат бецив ши ꙟ тот кипꙋл саꙋ мꙋнчит сфътꙋиндꙋл съсе пъръсаскъ де беціе: прин карѣ дин ѕи ꙟ ѕи нꙋ нꙋмай каса ꙟши пръпъдѣ, чи ши сънътатѣ, минтѣ, сꙋфлетꙋл, ши трꙋпꙋл: немика нꙋй ажꙋтъ, кꙋм лаꙋ възꙋт ѡдатъ къ саꙋ ꙟбътат, ши саꙋ кꙋлкат ка оун морт лаꙋ дат де лаꙋ дꙋс ꙟтрѡ гропицъ саꙋ мормѫнт плин де ѡасе де морци, ши кѫнд аꙋ сокотит къ сар фи трезит, аꙋ мерс ѧ ла оуша мормѫнтꙋлꙋй, оунде ꙟчепѫнд а бате ла оушъ. Ел аꙋ ꙟтребат дин лъꙋнтрꙋл мормѫнтꙋлꙋй, чине бате? мꙋѧрѣ аꙋ ръспꙋнс еꙋ сѫнт, глас гроазник карѣ адꙋче морцилѡр де мѫнкаре, ꙗръ ел кѫнд аꙋ ꙟчепꙋт пре лѫнгъ сине а пипъи ла ꙟтꙋнѣрек, аꙋ авꙋт че афла капете, ши ѡасе де ѡмени морци, ѕаман лꙋй нꙋй пъса немика, чи ꙟй спꙋнѣ ей кꙋ дирептꙋл, кꙋй трѣбꙋе де мѫнкаре, ачела ласе съ дешкидъ оуша, міе ꙟми адѡ тꙋ чева де

кеꙋ́т сꙟ кѣꙋ, де́ци ꙗ́сте во́ѧ сꙟци́ дешки́дꙟ оу́ша.

Ꙟвꙟцꙟтꙋ́рꙟ.

Ши̓ а̂чѣ́ста ꙗ́сте ꙟ̂проти́ва ѡ̂бичнꙋи́рїй чѣ́їй рѣ́ле, ꙟ̂ фїе че лꙋкрꙋ рꙟ́ꙋ: пентрꙋ а̂ча́ста прꙋнчїй ла́сꙟй сꙟ ꙟ̂вѣ́це фо́арте би́не а̂чѣ́ст сти́х а̂лꙋй Ѻ̂види́їе ши̓ сꙟсе фолосѣ́скꙟ ꙟ̂ трѫнсꙋл. Principis obsta, sero medicina paratur, cum mala per longas convaluere moras: ꙟ̂чепѫ́ндꙋсе ꙟ̂проти́вирѣ тѫрзїꙋ, ши̓ сꙟсе гꙟтѣ́скꙟ лѣ́кꙋриле кѫнд сꙟ сꙟлꙟшлꙋа́ще рꙟ́ꙋл кꙋ зꙟба́вꙟ ꙟ̂делꙋнга́тꙟ; спꙋн оу́нїй кꙟ сау а̂при́нс ка́са пре оу̂н веци́н, ꙗ́рꙟ ѡ̂меннїй стри́гꙟ дин а̂фа́рꙟ а̂́пꙟ, а̂́пꙟ, ꙗ́рꙟ є̂л дин лꙟꙋнтрꙋ, нꙋмй є̂ши́реци кꙋ а́пꙟ ꙟ̂на́интѣ ѡ̂кило́р, ка сꙟ нꙋ вꙟ ви́нꙟ крꙟчꙋ́нꙋл кꙋ рꙟꙋта́те; пентрꙋ ка сꙟ нꙋ май зи́кꙟ чи́нева, кꙟ є̂ꙋ нꙋмай пентрꙋ глꙋмꙟ ши̓ пентрꙋ рѫс скрїꙋ а̂ча́ста: вою̆ ꙟ́кꙟ а̂ май а̂дꙟѡга̀ ѡ̂́аре че пꙋци́нтел, кꙟ прѣ формо́с а̂ра́тꙟ а̂нгличѣ́скꙋл Ѳокра́т че фѣ́лю де легꙟтꙋ́рꙟ а̂́ре ѡ̂бичнꙋи́нца кꙋ ферчи́рѣ чѣ фїито́аре, кꙋпри́ндерѣ феричи́рїй, ка́ре но́й ѡ̂ нꙋми́м чѣ́рюл! нꙋ ва фи̓ сño̓рникꙟ а̂ лꙋкра̀ ꙟ̂трꙋ мінциле а̂чѣ́ле, ка́реле нꙋ сѫнт фꙟкꙋ́те пентрꙋ а̂чѣ́ѧ; кꙟ но́й тре́бꙋе сꙟ добѫ́ндим ꙟ̂трꙋ а̂ча́стꙟ лꙋ́ме ѡ̂ гꙋста́ре де а̂девꙟ́р, ши̓ де фа́пте бꙋне; ка́ре-

ле

ле сѫнт а̂не фа́че пре но́й би́не норо́коши ꙟ̂трꙋ чѣ́ле май де а̂про́ате. Ꙗ̂ не ѡ̂бичнꙋи̓ де рꙟꙋ, а̂ча́ста є̄ лꙟпꙟда́рѣ бинелꙋй, пентрꙋ кꙟ нꙋмаи а̂ча́ста ꙟ́кꙟ нꙋ не фа́че пре но́й сꙟ фим ꙟ̂ бꙋнꙟтꙟци́ци, чи̓ пꙋма́й че не пꙟзѣ́ще, ка сꙟ нꙋ фим рꙟ́й; ꙗ́рꙟ а̂ не ꙟ̂тꙟри̓ спре би́не, а̂ча́ста є̄ ꙟ̂тꙟрито́рю би́не; кꙟ́чй а̂чѣ́ѧ не фа́че пре но́й ка ꙟ̂трꙋ ꙟ́сашй лꙋкра́рѣ сꙟ фим фꙟкꙟто́рй де би́не.

96.

Кѫ́ртица ши̓ ма́йка є́й.

Кѫ́ртица чѣ ми́кꙟ а̂ꙋ ꙟ̂чепꙋ́т ѡ̂да́тꙟ а̂ зи́че кꙟтрꙟ ма́ма є́й; ма́мꙟ! є́ꙋ вꙟд смоки́не. а̂по́й ꙗ́рꙟ ма́мꙟ! є́ꙋ миро́с тꙟмѫ́е. а̂по́й ꙗ́рꙟ ма́мꙟ! є́ꙋ а̂ꙋ́д лꙟꙋ́ций. Ꙟтꙋ́нчѣ мꙋ́мꙟса а̂ꙋ зи́с: фїйка мѣ! неми́ка де а̂чѣ́ле нꙋ сѫнт пе а̂и́чѣ; чи прекꙋ́м вꙟд є̂ꙋ ꙟ̂ци́ ꙗ́сте стрика́т крїе́рꙋл, кѫнд тꙋ сѫмций а̂чѣ́ѧ че нꙋ є̄.

Ꙟвꙟцꙟтꙋ́рꙟ.

Ꙗ̂ча́ста ꙗ́сте пентрꙋ а̂чѣ́ѧ, ка́рїй шїе ꙟ́шй ꙟ̂кипꙋѣ́ск, кꙟ є́й щїꙋ а̂чѣ́ѧ, че нꙋ щїꙋ; кꙟ а̂ нꙋ щи̓ а̂чѣ́ѧ че нꙋ а̂м ꙟ̂вꙟца́т а̂ча́ста є̄ фирѣ́ще ла фїеще ка́ре: а̂ не фа́че пре но́й ꙟ̂вꙟца́ци ꙟ̂-

трꙋ

трȣ ачѣка че нȣ сꙟнтем, ачаста нȣ мѣрџе ꙟ-
дрепт, ачаста ной тоцй пꙋтем шй нище лȣ-
крȣрй, іаръ оунеле а нȣ шй. Дечй чел ꙟцелепт
поате кȣноаще че шіе дин че нȣ шіе, шй ничй
кꙟт нȣ се ꙟдоаще, кꙟнд ар фи кȣ пꙋтинцъ
съ віѧзе ѡ міе де анй, шй тот ар авѣ че съ
ꙟвѣце. Къ ачѣка че ам аȣзит єȣ дела чей бъ-
трꙟнй аша є де таре шй адевърат лȣкрȣ, кꙟт
тоцй философіи требȣе съ кꙋноаскъ прекȣм къ
нȣмай Дмнезеȣ іасте фъръ скꙟдере, албини-
лор, шй фȣрничилор, шй челȣй микшор вѣр-
ме лѣȣ дат фирѣ съ шіе фъръ де ничй ѡ ꙟвъ-
цътȣръ тоате ачѣле че сꙟнт де требȣинцъ;
нȣмай ꙟсȣши ѡмȣлȣй нȣ іаȣ дат Дмнезеȣ а-
часта, фіинд къ ꙟцелепчȣнѣ лȣй пентрȣ ной
аȣ прежȣдекат спре май бине: ка съ не ꙟвъ-
цъм ной дела ѡаменй, шй нȣ нȣмай дела ѡа-
менй чи ꙟкъ шй дела албинй, шй дела фȣр-
ничй, шй аша каре ꙟтокмиріи лȣй Дмнезеȣ
оурмѣзъ, ачѣла пꙋрȣрѣ се ꙟвацъ, шй дин зи
ꙟ зи май бȣн шй май ꙟцелепт се фаче: іаръ
кареле се мꙟндрѣще, се леневѣще, саȣ се рȣ-
шинѣзъ а ꙟвъца чева дела алтȣл, іаръшй аша
рꙟмꙟне. Къ чел че нȣ адȣнъ ꙟпреȣнъ кȣ ми-
не ачѣла рꙟсипѣще; зиче мꙟнтȣиторюл ностръ;
каре кȣ мине нȣ стрꙟнџе шй нȣ добꙟндѣще,
ачла піарде шй ачѣка че аре. Даръ че се адȣнъ
кȣ Хс? банй? ба, ба, къ єл ничй аȣ адȣнат,
ничй

ничй аȣ авȣт банй; чи єл гръѧще пентрȣ ꙟце-
лепчȣне, шй пентрȣ фаптеле чѣле бȣне. Оум-
блацй дȣпъ лȣминъ, ка съ нȣ въ кȣпринзъ ꙟтȣ-
нѣрекȣл; не ꙟвацъ пре ной: къ лȣмина є лȣ-
минарѣ сȣфлетȣлȣй шй а минцій: іаръ ꙟтȣнѣ-
рекȣл є простіа шй можичіе чѣ гроасъ а нещі-
инцей, шй фъръ де тоатъ ꙟвъцътȣра, іасте
небȣнъ ши варварѣскъ. Къ кареле нȣ шіе ꙟ-
целепцѣще съ гꙟндѣскъ; кȣм ва пꙋтѣ чева ꙟ-
целепцѣще шй кȣ минте съ шй лȣкрѣзе? нȣ
сꙟнт ѡаменй май рꙟй де кꙟт нороаделе ачѣ-
ле, каре се ꙟпротивеск ꙟвъцътȣрилор шй лȣ-
минърій, зиче Баковерȣламіȣс; къ оуніи
ка ачѣа, се поатъ, шй соареле лар стꙟнџе. Ми
саȣ ꙟтꙟмплат ѡдатъ де ам четит ꙟтрѡ кар-
те, къ де кꙟт тоате шіинцеле, кареле шіе ѡ-
мȣл, ачаста є май бȣнъ, ка кꙟнд ва порни
дин лȣмѣ ачаста съ порнѣскъ кȣ кȣџет кȣрат.
Кꙟнд ꙟтрȣ ѡбщѣ каре аȣ фост, шаȣ ꙟплинит
тоатъ даторинца са де съвꙟршит, шй дȣпъ
ѡбичаю, єȣ спȣн ла Єпископȣл Васіліє, къ єл
тотдеȣна ꙟтребъ че ам четит. Ѧдоаш зи нѣм
дȣс ла ѡ мꙟнъстире ла пръзнъ, шй аколѡ іа-
ръшй ка съ плинеск воа Єпископȣлȣй, ам ꙟ-
требат пре єгȣменȣл че іасте май бине а шй?
Іаръ єл немика май гꙟндинд, ꙟдатъ ꙟми рꙟ-
спȣнсе: хай хай! аȣ ничй ачѣка нȣ шіи. Съ-
раче ѡаме! токма єщй кȣ дрептȣл блож, шй
мо-

можик, май бине ꙟцй ѩсте съ ай бани ꙟ пȣнгъ, ши май рѫȣ кѫнд нȣ ай, апой съ фъкȣ сȣнет маре де рѫс ла масъ; аман, міе мѣȣ бенит ꙟ минте съл ꙟтреб, кѫнд ай ꙟ пȣнгъ, ши нȣ ай ꙟ кап, кȣм ꙟй атȣнча? чи ам тъкȣт, щїинд къ ачела, каре нȣ аре немика ꙟ кап, лȣи ꙟсе паре къ аре май мȣлт де кѫт тоцй чеалалцй. Егȣменȣл мѫндриндȣсе аȣ ꙟтребат пре Намѣсникȣл, ѡаре кȣм цисе паре ръспȣнсам кȣмва? Намѣсникȣл ѩȣ ръспȣнс: ма, аман аман! щїȣ къ оунде ва мѣрџе, ва авѣ че спȣне; ел гѫндѣще къ оунде нȣ четим кърцй, немика нȣ щим: апой ѩтъ ѡаменїй аша кѫнд щїȣ чева спȣне де рѫс, ей гѫндеск къ тоате ле щїȣ: ши требȣе съ гѫндѣскъ аша, пентрȣ къ наȣ ничй ѡпричѣпере де ачѣла че нȣ ле щїȣ, сѫнт ѡаменй кȣ фире бȣнъ, ши причѣпере кȣратъ аȣ; ѩр тоате ачѣстѣ ка ши пъмѫнтȣл чел бȣн, каре фъръ мѫна лȣкръторюлȣй де пъмѫнт, ѩсте сълбатек. Ꙟсъ съ лисъ дѣ ꙟвъцътȣръ апой вор фи тоцй фрȣмсѣца нѣмȣлȣи ѡменеск. Ꙟцелепчȣнѣ ѩсте чѣ май фъръ де моарте декѫт тоате авериле; кѫчй авериле де грабъ не ласъ, ѩръ ꙟцелепчȣнѣ ꙟтоатѣ врѣмѣ рѫмѫне кȣ ной. Ѳократ кътръ Димоник; ши ши Їисȣс Ѳирах зиче: девей ведѣ пре чел ꙟцелепт, съ мѫнечй ла дѫнсȣл, ши трѣптеле касей лȣй съсе роадъ де пичоареле тале. Кȣ немик

мик май пȣцин Ѳократ кътръ Димоник гръеще: Негȣцеторилѡр ле ѩсте рȣшине, къ атѫта негȣциторїе фак пре маре, ка съши къщиџе авѣре, ѩръ чей тинерй ничй пре оускат нȣ вор съ кълъторѣскъ ка съши май ꙟбȣнъцѣскъ минтѣ са.

97.

Шарпеле ши Пила.

Шарпеле аȣ ꙟтрат ноаптѣ ꙟтрѡ фъȣрїе, къȣтѫндȣши чева де мѫнкаре, ши афлѫнд ѡ пилъ аȣ ꙟчепȣт а ѡ линџе пѫнъ шаȣ крȣнтат тоатъ лимба, апой аȣ гѫндит къ сѫнџеле ачела е дин Пилъ, наȣ ꙟчетат а линџе пила, пѫнъ шаȣ рос тоатъ лимба.

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙟчаста се ꙟтѫмплъ ачелѡра, карїй кȣ лимба лѡр чѣ шерпѣскъ рѫȣ кȣвинтѣзъ, ши мȣшкъ ꙟвъцътȣра ши лȣминарѣ народȣлȣй: клеветинд ши кътжокоринд стрикъ ꙟвъцътȣра. Тикълошїй ачеа, карїй фак ачѣле, нȣ щїȣ, къ май наинте ꙟшй вор роаде лимбеле лѡр чѣле ꙟвенинате, ши ꙟтрȣ немика се вор ꙟтоарче; декѫт че вор сȣпъра ши вътъма ꙟвъцътȣриле, ши

шѝ кѫнд се вѡр префаче ѽселе лѡр ꙟ праф, ꙟвѧцѫтȣра ва ꙟфлорѝ шѝ ва кѫнта: кѫнтаре де бирȣинцѫ кѫнтѫнд стригѫнд глас ꙟнѫлцѫнд шѝ грѫинд, кѫчй а дела Дм҃незеȣ аре ꙟчѣпере са шѝ кȣ дѫнсȣл ꙟ вѣчїй вѣчилѡр векȣѧще. Можичїѧ, шѝ нещїинца чѣ небȣнѫ, пот пѫнѫ ла ѡ врѣме пре скаȣне ꙟналте сѫ шадѫ, шѝ короне де аȣр пре кап сѫ поарте шѝ бȣнѫтатѣ сѫ ѡ калче; шѝ се ѡ дрипѣскѫ; ма врѣмѣ каре є ла тоате пилѫ, скаȣнеле лѡр шѝ кȣ дѫнселе пре єй ꙟпреȣнѫ ꙟ праф лева префаче, шѝ ꙟтрȣ ꙟсѫшй локȣриле лѡр ва редикà, шѝ ꙟтрѝ ꙟвѫцѫтȣрй, ꙟцелепчȣнй шѝ фапте бȣне, Академїй, шѝ четѫцй ꙟпѫрѫтещй, кѫчй лимба чѣлȣй фѫрѫ де минте че нȣ зиче? Ꙗкѫ шѝ ачаста зиче: кѫ ничй Дм҃незеȣ нȣ ѥсте: Кȣм, шѝ пентрȣ че? Саȣ стрикат ꙟтрȣ лȣкрȣриле сале, кѫчй єл фѫрѫ минте нȣ аре бȣнѫтате ꙟ йнима са; апой че иѕѫ ꙟтѫмплѫ пѫнѫ ла ѡ врѣме? се прѣ ꙟналцѫ шѝ се сȣе ка ла кїедрȣ пре Ливан, ꙗрѫ пȣцин дȣпѫ ачѣѧ нȣмай пѫнѫ вѡр трѣче, апой ꙗтѫл кѫ нȣ є, аȣ перит, шѝ нȣ аȣ рѫмас дȣпѫ дѫнсȣл ничй лок ничй оурмѫ.

98.

98.

Аполон шѝ Ѽмȣл виклѣн.

Ꙟ врѣмѣ крещинѫтѫцїй пре Аполон лаȣ цинȣт Гречїй ꙟ лок де Дм҃незеȣ, каре ла лȣкрȣриле челе нещїȣте ле дà лѡр рѫспȣнсȣрй, шѝ челе фїитоаре ле пророчѣ лѡр май наинте: ла ачела Аполон аȣ венит оун ѡм виклѣн сѫл испитѣскѫ, дȣкѫнд ѡ пасере сȣпт кепенѣг, шѝ лаȣ ꙟтребат сѫй спȣнѫ, че аре єл сȣбт кѫпенѣг ѥсте вїȣ саȣ морт? кȣ аша сокотѣлѫ, ка, де ва зиче Аполон кѫ є вїȣ, єл сѫ ѡ стрингѫ де грȣмазй, шѝ сѫ ѡ арѣте моартѫ, ꙗрѫ де ва зиче кѫ є морт сѫ ѡ арѣте вїе; дечй Аполон кȣноскѫнд виклешȣгȣл лȣй, ѥȣ рѫспȣнсе: ачѣѧ стѫ ꙟ воѧ та, де вей врѣ тȣ, пасерѣ ѥсте вїе, ꙗрѫ де нȣ вей врѣ, ва фѝ моартѫ.

Ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Ѽмȣл виклѣн тот де виклешȣгȣрй гѫндѣще, трѣбȣе кȣ дѫнсȣл бине сѫ не лȣѫм сѣма, кѫ єл шѝ кѫнд доарме тот де виклешȣгȣрй висазѫ, лȣкрȣриле лȣй аша сѫнт де ꙟ-

кȣр-

кȣркате, кѫт чел че нȣ се щіе пѫзи, ѿри ꙟ каре парте се ва ꙟтоарче тот се ва афла ꙟ мрѣжа лȣй. Минтѣ чѣ аскȣцитѫ ши кȣ мѫестріе спре бине ꙟторсѫ ши спре фолосȣл ѡбщіей але ꙟтребȣинца, ачѣле се кіамѫ ꙟцелепчȣне: іарѫ кѫнд спре пакостѣ ши пре рѫȣл алтѡра сѫ ꙟтребȣинцѣзѫ, атȣнча іасте виклешȣг, пентрȣ каре іасте скрис; Гроапѫ аȣ сѫпат, ши аȣ дешкис, ши аȣ кѫзȣт ꙟтрѫнса, каре аȣ фѫкȣтѡ: Вȣлпѣ є виклѣнѫ май мȣлте піей де дѫнса се вѫнд ꙟ тѫрг. Σαυτῷ κακὰ τεύχει ἄλλῳ κακὰ τεύχων; κακὴ δε βουλὴ τῷ βουλίυσαντι κακίςη. Ачела ꙟши ферекѫ лȣниш рѫȣ, каре алтȣѫ ферекѫ, ши чел че сфѫтȣѫще пре алтȣл рѫȣ, лȣиш ꙟкѫ ши май рѫȣ.

99.

Оурсȣл ши Мѫймȣкѫ.

Оурсȣл саȣ лѫȣдат, кѫ ел іасте кȣ нѫрав бȣн, пентрȣ кѫ ел ничи ѿ живинѫ моартѫ нȣ мѫнѫнкѫ: спре ачѣѫ рѫспȣнсе мѫймȣка: де врѣй тȣ сѫ фіи бȣн, нȣ сȣпѫра пре чей віи, іар кȣ чей морцй фѫ тȣ чеций плаче; ꙟтрȣ ачесташ кип се поате зиче ши аче-

челѡр рѫȣ крединчоши, каріи дела чей віи рѫпеск кȣ недрептате, ши, даȣ поманѫ пентрȣ сȣфлетȣл морцилѡр.

100.

Бербѣчеле Чербȣл.

Бербѣчелȣй ийсе оурѫсе амай віецȣй сȣбт стѫпѫнирѣ пѫсторюлȣй, ши кȣм аȣ кѫпѫтат врѣме слободѫ аȣ рѫмас де тȣрмѫ, ши саȣ депѫртат де мȣнте, оунде дин ꙟтѫмпларе лаȣ ꙟтимпинат оун Чербмаре, кареле саȣ минȣнат де ꙟтѫмпларѣ чѣ рарѫ, адекѫ а веде пре бербѣче ꙟ сингȣрѫтате: лаȣ ꙟтребат кȣ кип де чинсте дин котрѡ вини, ши оунде гѫндещи май департе? Бербѣчеле кȣ инимѫ кȣратѫ ꙟй спȣнѣ тоате че аȣ пȣс ꙟ гѫнд ел плѫнгѫндȣсѫ спре пѫсторю; ка спре мȣнчиторю, каре нȣ є дестȣл кѫ тȣнде ѿиле, ши ле мȣлце; чи ꙟкѫ ле ши винде, ши сингȣр ле жȣнгіе ши мѫнкѫ дин иле; Чербȣл аȣ рѫс, ши аȣ ꙟчепȣт а зиче: живинѫ блѫндѫ; аскȣлтѫ кȣвѫнтȣл міеȣ, єȣ ꙟци воіȣ спȣне

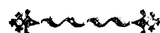

спȣне цїе фъръ де ничй ѿ добѫндъ ꙟмѣ, нȣмай дин воѧ чѣ бȣнъ прїетенѣскъ пентрȣ бинеле тъȣ; мъкар кѫте ѡ҆й пъсторїюл винде шѝ жȣнгїе, тот май мȣлте ѡ҆й вѡр фѝ пре лȣме; де кѫт кѫнд ле вѡр ста ꙟле жȣнгїѧ̀ лȣпїй. Тȣ везй кѫтȣмй сѫнт коарнеле мѣле, кȣ мȣлт май марй, шѝ май тарй де кѫт ꙟле тале. Шѝ ꙗ҆ръшй ꙟдѣсе ѡ҆рй съ нȣмъ мѫнтȣѧскъ пичоареле де лȣпй, немика нȣ мѣр ꙟжȣта̀ коарнеле. Силе фъръ пъзиторїй ꙟтѫта фаче ка шѝ кѫнд нȣ ꙟр фѝ ꙟле; ма тȣ де нȣ вей ꙟскȣлта̀ сфатȣл мїеȣ чел де бине воиторїй; шѝ де нȣ те вей ꙟтоарче ла тȣрмъ, де лок тȣ кȣ перичȣнѣ та: кȣм те ва ꙟтимплина̀ лȣпȣл чел дин тѫю вей кȣноаще кȣвинтеле мѣле чѣле ꙟдевърате; атȣнчѣ ꙗ҆ȣ мȣлцемит бербѣчеле, шѝ кȣ тоатъ пȣтѣрника ꙟлергаре ꙟȣ венит ла тȣрмъ.

Ꙟвъцътȣръ.

Нороаделе фъръ стъпѫнире, фъръ де сȣпȣнере, шѝ фъръ де леџȣиторй: ꙟтѫю саȣ май ꙟ оурмъ требȣе съсе пръпъдѣскъ; шѝ че є҆ май ръȣ, къ сингȣрй ꙟтръ сине ꙟшй сѫнт

лȣпй

лȣпй оунде воеск тоцй съ порȣнчѣскъ; ꙗ҆ръ съ нȣ ꙟскȣлте, ꙟколѡ̀ каре є҆ май таре ꙟчела є҆ май мare. Ꙗ҆ръ фъръ де крѣскерѣ чѣ бȣнъ шѝ фъмаре. Ꙗ҆ръ фъръ де ꙟвъцȣръ! чел май таре ꙗ҆сте май ръȣ. Стъпѫниторюл прин ꙟвъцътȣриле чѣле фъръ ꙟцелепчȣне, ꙟпинџе ꙟгроапа пїеръзърїй пре ꙟчѣа, пре карїй ꙟй стъпѫнѣще, шѝ пре сине кȣ дѫншїй ꙟпреȣнъ.

101.

Епȣрїй шѝ Вȣлпиле.

Епȣрїй ꙟȣ дат вѣсте вȣлтȣрилѡр къ вѡр съ факъ ръзбою кȣ дѫншїй, ꙟпой ꙟȣ кїемат лорȣшй ꙟтрȣ ꙟжȣторй пре Вȣлпй; ꙟчѣстѣ лѣȣ респȣнс: кѫнд вецй авѣ ръзбою кȣ гъинилe, ꙟтȣнчѣ вом фѝ гата ꙟ да̀ боаѡ ꙟжȣторїю, къ ꙟколѡ̀ щим къ вецй пȣтѣ ꙟспръви чѣва. Бине требȣе лȣат сѣма, каре кȣ чине съ прїнде; пентрȣ къ ꙟ че нȣ є҆ чинева врѣднік май наинте лȣишй съ ꙟжȣте: спре ꙟжȣторюл ꙟлтѡра съ нȣ се прѣ разиме шѝ нъдъждȣѧскъ.

102.

Міéрла ꙟ Кълéткъ.

Міéрла не врѫнд ѕіѡа съ кѫнте ꙟкълеткъ, чи нȣ́май нóаптѣ; апóй аȣ ꙟтребáтѡ, че є причина де фáче ѫ аша? ѩ аȣ ръспȣ́нс: кѫнтѫ́нд ѕіѡа маȣ принс, пентрȣ ачѣ́ѧ де атȣ́нчѣ мам ꙟвъцáт мúнте; акȣ́ма аȣ трекȣ́т, ши є фъръ де врѣ́ме, ши тѫрѕіȣ тѣй ꙟвъцáт мúнте, дръгȣ́цъ міерлȣ́цъ, пáсере мȣргȣ́цъ, акȣ́ма пóцй кѫнта слóбод тóатъ ѕіѡа, къ нȣ ай де че те тѣ́ме май мȣлт.

Ꙟвъцъ́тȣръ.

Παθῶν δε νήσιως ἔγνω. Прóстȣл кѫнд пътимѣ́сче, атȣ́нчѣ кȣнóасче; ѕиче Іссіѡ́нд: дȣпъ хърцáг (бътáе) кȣ сȣ́лица ꙟ спинй, дȣпъ плóае къпенѣ́г: пъкáтȣл пре кáреле стръмошéск ꙟл нȣмéск: немúка алтъ нȣ є, чй нȣ́май несчїинца; лáсъ нȣ́май съ прежȣдекъ́м ачѣ́ста, апóй ва фи нóаѡ арътáт лȣ́крȣл ачéста. Кѫнд съ дъ ѡ́аре кáрева съл амъџѣ́скъ áлтȣл, ѡрй єл сингȣр се амъџѣ́сче пре сине; мъкáр къ єл ачѣ́ѧ нȣ фáче ничи дин ръȣтáте ничй дин ви-

клешȣ́г; чи дин не ажȣнџерѣ саȣ динтрȣ не ꙟдестȣлáта пътрȣ́ндере ши аџериме а мінцїй. Ши ачѣ́ѧ є несчїинца. Стръмóшїй нострїй ꙟтрȣ старѣ лор чѣ дин тѧ́ю áне ръѡтъцїй ничи аȣ кȣноскȣт ръѡтáтѣ, нúчй виклешȣ́гȣл, аȣ венúт, ѕиче, шáрпеле, ши аȣ амъџит пре Єва; ѩ́ръ а кȣ тóатъ неспȣ́са дрáгосте че авѣ кътръ бърбáтȣл єй, фїинд амъџитъ, аȣ амъџит ши пре єл. Не аскȣлтáрѣ лор кȣ тóтȣл ꙗсте ꙟтемеатъ спре несчїинцъ; кѫчй де ар фи счїȣт єй че се ва нáсче динтрȣ ачѣ́ѧ, нȣ сар фи амъџит, саȣ ꙟшелáт. Ꙗтъ даръ кȣм є несчїинца пъкáтȣлȣй чéлȣй дин тѧ́ю ал стръмóшилѡр. Чѣ́ѧ че ѕичем къ тóцй ѡамéнїй съ нáск ꙟ пъкáтȣл чел стръмошéск: де вом врѣ съ тѫлкȣúм ачѣ́ѧ кȣ ꙟцелѣџере: немúка нȣ є алтъ чи несчїинца, къ нóй тóцй кѧцй сѫнтем пре лȣме кȣ соáреле, кѫнд не нáсчем немúка нȣ счúм; нóй кѫнд ѕичем къ пентрȣ пъкáтеле нóастре пътимúм: ачѣ́ѧ атъта ꙟсемнѣ́зъ, къ пентрȣ блъстъмъцїиле, небȣнїиле ши несчїинцеле нóастре пътимúм рѣ́ле, пентрȣ ачáста, ши фарисéїй чéлȣй ѡрб дин нáсчере нъскȣт, ѕичѣȣ тȣ тѣй нъскȣт кȣ тóтȣл ꙟ пъкáте, адекъ нȣ нȣ́май ꙟ несчїинцъ кáши алцїй ѡамени Чи ꙟкъ май мȣлт къ єсчй ши ѡрб, кáре съ наще сȣрд трѣ́бȣе съ фїе ши мȣт, кѫ́чй нȣ аȣде кȣвинтеле апóй нȣ поáте нúчй съ ле ꙟвѣ́це; ши ꙟкъ

кѫнд

кѫнд оўнȣл ка ꙟчѣ́ста сар на́сче ши̇̀ ѡ̆рб, че ꙟр ꙟвъца̀ ꙟтȣ́нчѣ? немика! кѫнд зи́чем, къ нѣ́ȣ ꙟзбъви́т пре ной прѣ ꙟцелѣ́птȣл мѫнтȣиторю́л нострȣ де пъка́тȣл че стрѫмошѣ́ск, неми́ка нȣ зи́чем ӑлтъ, чѝ зи́чем: къ нѣ́ȣ слобози́т дин несчїи́нцъ, ши̇̀ де непричѣ́пере, ши̇̀ нѣ́ȣ скос динтрȣ ꙟтȣнѣ́рек ла лȣми́нъ, нѣ́ȣ дат ноа́ѡ дрѣ́птъ кȣноши́нцъ де Дмнезѣ́ȣ. Ши̇̀ ноа́ѡ нѣ́ȣ ꙟрътат нȣ нȣ̆май кȣ ꙟвъцъ́тȣра, чи ши̇̀ кȣ ки́пȣл съȣ Ка́лѣ кътръ перфѣ́кта дрептате, ши̇̀ кътръ фа́птеле чѣ́ле бȣне, ӑдекъ: кътръ ꙟпъръцїа че́рюлȣй, нѣ́ȣ ръскȣмпъра́т пре но́й кȣ прѣ скȣ̆мп сѫ́нџеле съȣ. Кȣм ꙟлтми́нтрелѣ? фъръ нȣ̆май де вом коно́асче ꙟдевъ́рȣл ꙟчѣ́ла, ши̇̀ де вом оўрма̀ ꙟчѣ́лѡра фа́пте бȣне, пентрȣ ка́реле є̆л нȣ нȣ̆май че ꙟȣ фо́ст гони́т, ѡ̂къра́т: батжокори́т, скȣйпа́т, чи ши̇̀ пикъ́тȣра чѣ май де пре оўрмъ ꙟ сѫ́нџелȣй съȣ ѡ̂а́ȣ върса́тѡ. ꙟпо́й ѡ̆рй ка́реле ва зи́че, къ Хс ꙟȣ върса́т сѫ́нџеле съȣ пентрȣ дѫ́нсȣл; є̆л съ тѣ́ме де ꙟдевъ́р, ши̇̀ ꙟй ꙗ̆сте оу̂рѫ́т де ꙟдевъ́р, ши̇̀ ꙟл гонѣ́сче пентрȣ добѫ́нда чѣ времѣ́ланикъ фъцърничѣ́сче, ши̇̀ минте, ши̇̀ май мȣлт чинстѣ́сче пѫ́нтечеле ши̇̀ дȣлчѣ́циле, де кѫт дрепта́тѣ ши̇̀ фа́птеле чѣ́ле бȣне, ши̇̀ ръмѫ́не ꙟ простїа ши̇̀ можичїа чѣ гро́асъ ши̇̀ можи́къ, ꙟ кр[illegible]и́нца дешѣ́ртъ, ши̇̀ ꙟ небȣна търїе де ка́п, ши̇̀ ꙟсъшй волничїа лȣй, ꙟтрȣ несчїи́нцъ заче ши̇̀

се ꙟпȣте, ꙟчѣ́ла фо́арте ꙟфрикоша́т се ꙟша́лъ ши̇̀ ꙟпъка́тȣл чел стрѫмошѣ́ск рѫмѫ́не де бȣнъ воа са, ӑдекъ: ꙟтрȣ несчїи́нцъ, ꙗ̆ръшй де ꙗ̆сте ка́рева мȣлт ꙟвъца́т, аскȣци́т ла минте, ши̇̀ фо́арте причепȣт, ꙟсъ ръȣ ꙟсȣпритóрю, ши̇̀ минчинóс, ꙟчѣ́ла є̄ ꙟсѣ́менѣ оўнȣа: ка́реле вѣде, ши̇̀ ворбѣ́сче, ꙟсъ фїи́ндȣй стрика́цй крїерїй; тóате ꙟй сѫнт ꙟзада́р; ръȣта́тѣ, йнима чѣ стрика́тъ, ши̇̀ нъра́вȣриле чѣ́ле ꙟдъръ́тниче фóарте кȣмпли́т ѡ̂рбѣ́ск пре ѡ̆м; ши̇̀ нȣй даȣ съ счїе ꙟчѣ́а, ка́ре є̄ май де невóе ши̇̀ де липсъ, ӑдекъ: Фа́птеле чѣ́ле бȣне, фъръ де каре тóатъ ꙟвъцъ́тȣра, ꙟскȣци́рѣ минцїй, ши̇̀ вреднечїа спре ръȣ съ ꙟтребȣинцѣ́зъ, ши̇̀ съ ꙟтóарче; пентрȣ ꙟча́ста даръ драгъ ши̇̀ юбитъ мїе тинери́ме! ꙟва́цъте, ши̇̀ те ꙟцелепцѣ́ще, ꙟсъ тóкма ꙟтрȣ ꙟчѣ́а врѣ́ме тóатъ ꙟвъцъ́тȣра та̀, ꙟцелѣ́џерѣ ши̇̀ ꙟцелепчȣнѣ; ши̇̀ тóкма ши̇̀ жóкȣриле ши̇̀ рекорѣ́леле съ нȣ фїе деспърци́те де чѣ́ле май чинсти́те ши̇̀ де ѡ̂менїе фа́пте бȣне; фъръ ка́реле, съ счїе прѣ бине, къ ꙟцелепчȣнѣ чѣ май ма́ре немика нȣ є̄ ӑлтъ, чѝ, чѣ май ма́ре ши̇̀ май перфѣ́ктъ ѡ̂рбире ши̇̀ небȣнїе: Μίσῶ σοφιςὶν, ὃς τῖς ἀυτῷ σοφὸς. ꙟмй ꙗ̆сте оўрѫт ꙟцелѣ́птȣл, ка́реле лȣишй сингȣр нȣ є̄ ꙟцелѣ́пт.

103.

Вѫнъто́рюл, ши̂ тъето́рюл де лѣ́мн.

Оу̂н вѫнъто́рю вине ꙟтрарма́т, оу̂мбла̀ принтрѫ мꙋ́нцй дꙋ́пѫ вѫна́т; ши̂ а̂ꙋ вѫѕꙋ́т де депа́рте пре оу̂н тъето́рю де лѣ́мне, ши̂ ка сѫ и̂се а̂рѣ́те кѫ є̄ витѣ́ѕ, лаꙋ ꙟтребат: ѡ̆аре нꙋ счіе кꙋмва оу̂ндева вре ѡ̂ пе́счерѫ, оу̂нде лѫкꙋе́ск ле́й, ꙗ̆рѫ а̂че́ла нꙋ ѕи́с; ме́рџй тот пре а̂чѣ̀ ка́ле, а̂по́й вей а̂жꙋ́нџе де гра́бѫ ла ѡ̂ пе́счерѫ кꙋ ле́й; ꙗ̆рѫ дѣ́кѫ а̂ꙋѕѝ є̆л а̂ча́ста, Ха! Ха! ꙟм ѕѫꙋйта́т ѡ̆аре че, ѕи́се; а̂по́й фꙋ́га ꙟнапо́й. Ача́ста ꙗ̆сте пентрꙋ а̂чѣ́ꙗ ка́рій кѫнд стаꙋ а̂грѫ̀й те ꙗ̄ ѡ̂ спа́ймѫ а̂й а̂скꙋлта̀, ши̂ гѫнде́счй кѫ ꙟмнеѕе́ꙋ счіе че нꙋ а̂р пꙋтѣ̀ фа́че; ши̂ кꙋм сѫнт де врѣ́дничй, ꙗ̆рѫ кѫнд ви́не ла лꙋ́крꙋ, сѫ ꙟплинеще во́реа, клоторѣ́сче, а̂по́й ва́рсѫ, ꙗ̆рѫ гре́чій ѕик; сѫ кꙋтрѫ́мꙋрѫ мꙋ́нцій, по́ате се ва на́сче вре оу̂н шо́аречe.

104.

Песка́рій.

Песка́рій тръгѫ́нд мрѣ́жа дин рѫ́ꙋ, а̂ꙋ симци́т кѫ є̄ фо́арте грѣ̀! а̂ꙋ ꙟчепꙋ́т а̂ стрига̀ ши̂ а̂ сѫрѝ кꙋ бꙋкꙋріе, феричи́нд ѕіѡа ши̂ норо́кꙋл лѡр, ꙗ̆рѫ кѫнд деабіꙗ̀ ско́асѫ мрѣ́жа̀, а̂ꙋ а̂фла́т ꙟлок де пѣ́сче ма́ре, оу̂н бꙋ́чꙋме, де ка́ре мрѣ́жа є̂ра̀ то́атѫ рꙋ́мптѫ; а̂тꙋ́нчѣ а̂ꙋ ꙟчепꙋ́т а̂ сꙋдꙋ̀й, ши̂ а̂ блѫстѫма̀ норо́кꙋл; оу̂нꙋл динтрѫ дѫ́ншій ѕи́се, нꙋ фра́цилѡр! кѫ би́не счи́цй во́й кѫ бꙋкꙋріа ши̂ скѫ́рба сѫнт до́аѡ сꙋро́рй, ка́ре оу̂на дꙋ́пѫ а̂лта а̂лѣ́ргѫ. Во́й май на́йнте ва́цй прѣ бꙋкꙋра́т, ꙗ̆рѫ а̂кꙋ́ма ви врѣ́мѣ сѫ вѫ май скѫ́рбицй пꙋцинте́л.

Ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Прѣ формо́асе ꙟвѫцѫтꙋ́рѫ ни́се дѫ̀ но́аѡ а̂и́чѣ, ка пре но́й ꙟшине ꙟтрꙋ фіеще че сѫ не мѫсꙋрѫ́м ши̂ ꙟтрꙋ ѕилел чѣле бꙋне сѫ нꙋ не мѫндри́м; ни́чй ꙗ̆рѫ ꙟтрꙋ норочи́риле чѣле рѣ́ле сѫ нꙋ не дезнѫдѫждꙋ́им. Ка́реле є̄ бꙋкꙋро́с сѫ фіе тотдеꙋна вѣ́сел; а̂сѣ́менѣ ꙗ̆сте прꙋ́нкꙋлꙋй,

кареле дѣкъ съ сатꙋръ, де немика ной пасъ; чи нꙋмай съсе жоаче; кѫчи минте чѣ прꙋнчѣскъ нꙋ ѥ врѣдникъ съ гѫндѣскъ ла челе дин оурмъ. Асе ѡстени, ши асе мꙋнчи съ ꙟвѣце чева, ачѣа ѩсте лꙋй спре неплъчѣре ши ѥ ꙟпротивъ, ничи нꙋй пасъ лꙋй съ щіе, къ вор вени бътрѫнѣцеле, съл ꙟтрѣбе оундей сѫнт тинерѣцеле? Дꙋпъ ачесташи мод ши ѡмꙋл, кареле де немика де алтъ нꙋ се грижаще, чи нꙋмай ка съ фіе сътꙋл, ши вѣсел ꙟдꙋлчеций, ши ꙟ веселіи; ѥл трѣбꙋе съ гѫндѣскъ, къ ѥ нꙋмай пентрꙋ ачастъ віацъ зидит, ка ши алте віецꙋитоаре; алтминтрѣ, кѫнд ѩр вени ꙟ минте, къ аколѡ ꙟл вор ꙟтреба, че аꙋ фъкꙋт аичѣ: таре сар ꙟгрижа? Къ де ам фи зидиций нꙋмай пентрꙋ ачастъ віацъ; тотꙋши веселіа ненчетатъ ноаѡ нꙋ ѥ кꙋ пꙋтинцъ, ничи ѥ де врѣ ѡ требꙋинцъ; ѡдихна чѣ де пꙋрꙋрѣ фъръ де ничи оун лꙋкрꙋ ши ѡстенѣлъ: нꙋ нꙋмай къ нꙋ аре ꙟтрꙋ сине ничи ѡ присосинцъ; чи кꙋ тотꙋл ѩсте ѡ ꙟпꙋцитъ віацъ. Каре ничи ѡдатъ нꙋ съ ласъ пре сине а флъмѫнзи; ачаста нꙋ нꙋмай че нꙋ симте дꙋлчѣца пѫніи, чи ѩкъ кътръ ачѣа ши тоате бꙋкателе, каре ле ꙟдѣсъ ꙟ сине кꙋ дѣсила; ѩсе фак венин, кареле ничи ѡдатъ наꙋ симцит амъръчꙋне [illegible] скѫрбъ, ачѣла нꙋ ѥ врѣдник ничи дрѣпта дꙋлчѣцъ ши бꙋкꙋріе съ ѡ сѫмтъ, дечи каре ва съй фіе лꙋй

лꙋй бꙋкꙋріа кꙋвѫнтътоаре ши ꙟцелѣптъ; ѩр нꙋ симцитоаре ши добиточѣскъ, ачѣла трѣбꙋе пентрꙋ мꙋлте лꙋкрꙋри съсе нъкъжѣскъ, съсе грижѣскъ, ши съсе ѡстенѣскъ. Еленіи чей де демꙋлт, мъкар де наꙋ авꙋт аша кꙋратъ причѣпере пентрꙋ віаца де вѣчи, пре кꙋм авем ной акꙋма; чи нꙋмай ка същи ласе пре оурма са нꙋме слъвит ши де ѡменіе, асꙋлтаци нꙋмай пре Еѵрипид, кꙋм аꙋ гѫндит ши аꙋ ворбит: ἐη δέ μοι γε μήτε χρυσὸς ἐνδόμοις, μήτ Ὀρφέως κάλλιον ὑμνῆσαι μέλος, ἢ μὴ πίσημος ἢ φήμη γενοιτό μοι: Макар съ нꙋми фіе аꙋр прин кꙋрци, ши май формос де кѫт Орфеꙋ съ кѫнт кѫнтѣри, чи нꙋмай сꙋми рѫмѫнъ нꙋмеле вестит! Аꙋ ꙟтребат Ѳемистоклес врѫсничіи лꙋй, пентрꙋ че саꙋ дат аша ꙟгѫндꙋри; ши де тоате ꙟделетничириле, ши веселіиле аꙋ ꙟчетат? Че фелю де причинъ ѩсте ла атѫта скимбаре? Прѣ ꙟцелѣптꙋл тинър лѣꙋ ръспꙋнс: Ѡх! Фрацилор! бирꙋинцеле лꙋй Милціад нꙋ мъ ласъ ничи съ дорм! май вѫртос ꙟтрꙋ ачаста лꙋминатъ врѣме, кѫнд ши сингꙋр ꙟпъратꙋл атѫта се ѡстенѣще, ши асꙋдъ: кѫт ничи сомн дин дестꙋл нꙋши дъ лꙋй, ка съ дѣ ꙟпърацилор пилдъ кꙋм съ ꙟпъръцѣсче, ѩаре пꙋтѣва гѫнди чинева аша прост, къ нꙋмай пентрꙋ пѫнтече аꙋ венит ꙟтрꙋ ачастъ лꙋме, ши ла вредничіе саꙋ ꙟнълцат; нꙋмай ка същи

сəшй поáтъ май мȣлт ѿдихни ши ꙟдȣлчй трȣпȣл съȣ? къ трéк ши пïéр врéмиле ачѣлѣ але ꙟтȣнѣрекȣлȣй ши варваричéщй; кѫнд саȣ цинȣт тоáтъ слáва ши мърирѣ ꙟ кáй ши ꙟ ръдване (хинтѣе, кáрпенте саȣ каръ Донéщй), акȣма ачéст ѡбичѣю се ꙟтродȣче ши лéциле съ лъцéск. Кáре кѫт май мáре чѝнсте дела ѡбсче пофтѣсче ши чѣре, атѫта май мȣлт трѣбȣе съсе ѡстенѣскъ ши съсе грижáскъ къ съ добѫндѣскъ лȣиш ачѣлаш чѝнсте. Бȣкȣрïа ши скѫрба; зѝче фáбȣла ачáста, къ сѫнт доáѡ сȣрóри, акȣма съ ведéм даръ кáре дин трѫнселе є май кȣ мѝнте. Ꙟ бȣкȣрïе ши ꙟ зѝлеле чѣле бȣне ѡмȣл ꙟш уйтъ де сѝне ши де Дмнезéȣ, даръ чѣа лáлтъ сóр че фáче? „Мïам адȣс амѝнте де Дмнезéȣ ꙟтрȣ нъкáзȣриле мѣле ши мам веселит„ зѝче Пророкȣл! Оаре нȣ ꙗсте ачѣста кȣ мȣлт май кȣ мѝнте? Фъкъторюл прѣ ꙟцелепцѣсче аȣ фъкȣт ачáстъ рѫндȣáлъ ꙟ натȣръ, къ дȣлчѣца чѣ май мáре ши май симцитоáре, май скȣртъ съ фïе; ꙟкѫт ам симцѝт дȣлчѣца мѫнкърилѡр ши абъȣтȣрилѡр? Нȣмай пѫнъ че трек прин грȣмáзïй нóстри, апóй айчй лисъ фáче сфѫршѝтȣл. Тоáтъ бȣкȣрïа, ꙟтрȣ кáре йнима ши ꙟцелѣџерѣ (мѝнтѣ) ши сȣфлетȣл ꙟпъртъшѝре нȣ áре, ꙗсте добиточѣскъ, ши кȣм де грá-

ръ бѝне, ашà кȣрѫнд ши пïáре. Ꙟпротѝвъ, кȣџетȣл чел кȣрáт ши фиричѝта ѡдихнѝре а йнимïй ашà ꙟплинѣще лȣкрȣ кѫт авïа съ сѫмте, ꙟсъ пот петрѣче кȣ нóй пънъ че вом фи вïй, ши токма ла чáсȣл мóрцïй нȣ лáсъ пре юбитóрïй съй. Дȣлчѣца ши ꙗръш бȣкȣрïа, кáре се афлъ ꙟфáптеле чѣле бȣне, ачѣстѣ сѫнт кȣ тóтȣл престе фѝре (дéчи ачѣстѣ бѝне съ ле лȣъм ꙟсѣмъ) ѡмȣл чел бȣн ши кѫнд пътимéсчи ръȣ пентрȣ фáптеле чѣле бȣне, съ бȣкȣръ ши съ веселѣсче, нȣмай съ фïе фáптеле лȣй не фъцáрниче, не амъџитоáре, ши дрѣпте. Ашà даръ ачáстъ бȣкȣрïе трéбȣе съ фïе вѣчникъ, кȣм ши Дмнезéȣ ꙗсте вѣчник, ꙟтрȣ кáреле áре ꙟ ꙟчѣперѣ ши извóрȣ съȣ.

105.

Вȣлпѣ, Бътрѫнȣл ши Лȣпȣл.

Вȣлпѣ чѣ бътрѫнъ ꙟтѫлнѝндȣсе кȣ ȣн лȣп, ачéста саȣ слобозѝт ла дѫнса, ꙟтȣнчѣ ꙟ аȣ ꙟчепȣт ал рȣгà съ нȣ дѫрнѣскъ ла тикълóаса бътрѫнъ, кáрѣ немѝка áре фъръ нȣмай пïéлѣ ши ѡаселе, деми вей спȣне трей ꙟдевърȣрй, ꙗȣ зѝс єй лȣпȣл, кáре ва требȣѝ съ ле кред, те воюй слобозѝ. Вȣлпѣ аȣ ръ-

ръспȣнс: ꙟтѫю, бластъм ѡра (часȣл) ꙟ каре мам ꙟтѫлнит, — — бине, ачѣѧ ꙟци кред — — — Ӑлта, де мъ вей ꙟтѫлни де алтъ датъ, ꙟци пофтеск съ те ꙟтѫлнеск ѡрб, ши ачѣста тръбȣе съци кред — — Ал трейлѣ: съ дѣ Дмнеѕеȣ съ піери, ши съ те стинџи ши ничи ѡрб съ нȣ те май въд, атȣнчѣ рѫѕѫнд лȣпȣл ѡ аȣ слобоѕит.

ꙟвъцътȣръ.

Дȣпъ май маре парте нȣ ле плаче ѡаменилѡр адевърȣл, пентрȣ кѫчи нȣ сѫнт аша кȣм съ фак, дѣкъ нȣ не є драг съсе ворбѣскъ пентрȣ нои аша кȣм сѫнтем, съ не мѫніем даръ ꙟшине спре нои, де че сѫнтем аша, ꙗр нȣ аша? кȣм ам врѣ съ ворбѣскъ, съ цинъ, ши съ не проповедȣаскъ, дѣкъ чинева дин ръȣтате, ѕавистіе ши несчіинцъ, клеветеск, ши пѣтече дела алціи не кѫрпеск ноаѡ! Ши нои счим къ єл токма минте саȣ не амъџѣсче, ачѣѧ є ноаѡ дестȣл, ꙟ чинсте съй фіе лȣй минчȣна, ꙗр ѕавистіа ши ръѡтатѣ май мȣлт ꙟл роаде пре ачела, пре кареле ѡ поартъ ꙟсѫн. Де мȣлт ꙗсте ѕис, къ чине ва астȣпа гȣра ла тоатъ лȣмѣ? Ачаста нȣ є кȣ пȣтинцъ: ꙗръ син-

сингȣри пре нои съ не ꙟдрептъм ши съ фим бȣни, де дорим съ фим бине чинстиці, ачаста пȣтем, ши де ачаста даръ съ не грижим. Къ нименѣ нȣ є атѫта де богат съ поатъ мити пре тот народȣл ка съ нȣ гръаскъ де дѫнсȣл ачѣлѣ че гѫндеск. Кȣ дрептȣл, къ оуне ѡри минчȣна ꙗ пȣтѣре ши йсе паре къ бирȣаще пре адевър, ꙟсъ съ нȣ не тѣмем, къ минчȣна ѡри кѫнд ва фи, а трѣбȣе съсе стинџъ, ва ѕиче чинева, бȣнакȣвіинцъ пофтѣсче тот де оуна съ нȣ се ворбѣскъ ачѣѧ че ꙗсте ши ачѣѧ че гѫндѣсче; ачѣѧ съ счіе, ꙟсъ ꙟпротива ачестора кѫнд съ ворбѣсче ши съ скріе де ꙟдрептарѣ нерâвȣрилѡр ѡменесчи, трѣбȣе дрепт съсе спȣнъ къ є май бȣн ачел народ каре ѡменіа, дрептатѣ, адевърȣл, ши кȣръціа инимій юбѣсче! де кѫт ачела, каре тоате ачѣстѣ Дмнеѕесчи фапте бȣне ꙟпрѣжма ѡменирій де немика ле цине ши ле калкъ. Че ар фи де карактерȣл ачелѡр ѡамени; каре де лѣџе ар лȣа ка пентрȣ драгостѣ кътръ бȣна кȣвіинцъ ши кътръ компламентȣриле чѣле проасте трѣбȣе а минціи ши ка оун віерме (рѫмъ) пре тинъ асе тѫра, ши ꙟтоатъ врѣмѣ віеції ꙟпрȣмȣт асе ꙟшела ши асе ѡрби? Бȣнакȣвіинцъ кѫнд ꙗсе дин бȣна вое а юбирій де ѡамени, ши чѣ де бȣн нѣм є формоасе ши драгъ ши де ѡбсче фолоситоаре фаптъ бȣнъ? Ꙗръ префъкȣтъ ви-

викλѣнъ ши̂ минчиноасъ и̂нимъ, а̂тȣнчѣ є̂ токмаи̂ грозавъ, оурѫтъ ши̂ нетрекȣитъ. Нȣ, фрацилѡр Романи! Ѡри̂ оунде сѫнтеци, съ нȣ съ гръаскъ ши де нои а̂чѣа че а̂ȣ гръит Солѡн оунора деспре времиле сале, ὑμῶν δ' εἷς μὲν ἕκαςος ἀλώπεκος ἴχνεσι βαίνει σύμπασιν δ' ὑμοι χαῦνος ἔνεςι νοος, εἰς γὰρ γλῶσσαν ὁρᾶτε ϗ εἰς ἔπος αἰολου ἀνερον δ' ὐσεὲν γιγνόμενος βλέπετε. Фїеще кърȣа динтръ вои̂ оурмеле Вȣлпеи, ши̂ Ꙟтрȣ нои Ꙟтрȣ тоци кѫци сѫнтем, слабъ минте съ а̂флъ; къчи ла лимбъ а̂ кънта̂, ши̂ ла ворба пистрицъ а̂ бърбатȣлȣи̂; ꙗ̂ръ ла лȣкрȣ ничи̂ кȣм а̂ кънта̂, че съ фаче. А̂съ а̂часта че вою̂ зиче а̂кȣма бине щим! къ нȣ є̂ кȣ пȣтинцъ ка съ фїе ѡ̂мȣл Ꙟ дрептȣл бȣн, ши̂ съ нȣ фїе токма Ꙟтръ а̂чѣаши̂ време кȣвїѡс, къчи лȣи̂ є̂ фирѣще ши̂ фиреще ши̂ финцатъ кȣвинца кȣм ши̂ трȣпȣлȣи̂ оумбра; нȣмаи̂ съ прежȣдекъм, къ кȣвинца є̂ ка Ꙟтрȣ оумблъриле ноастре оунȣл а̂лтȣа съ фим спре плъчѣре, ши̂ прїинцъ: а̂кȣма а̂чела кареле тот де оуна є̂ бȣкȣрос фїеще кърȣа съ факъ бине ши̂ съ а̂жȣторѣзе дȣпъ пȣтинца са, ꙗ̂сте кȣ пȣтинцъ ка фъръ причинъ съ фїе бȣкȣрос пре чинева кȣ кȣвѫнтȣл съл ватъме ши̂ съл а̂мъраскъ? Къчи и̂нима лȣи̂ чѣ де бȣн нѣм ши̂ прѣ фрȣмоасъ нȣ є̂ бȣкȣроасъ ничи̂ ѡ̂ фȣрникъ маи̂ микъ Ꙟ ꙗ̂ркъ съ нȣ ѡ̂ ватъме: дечи̂ ѡ̂ар... пȣтѣрѣр фаче ръȣ ла

вре

вре оун слаб, ла вре оун прȣнк, саȣ мȣаре? Ничи̂ де кȣм оунȣл ка а̂честа немика нȣ оурѣще, ка пре ръотатѣ чѣ де ѡ̂бще стрикътоаре, ши̂ а̂часта требȣе, де ꙗ̂сте єл Ꙟдрептȣл бȣн! ꙗ̂ръ чел кȣкїос ши̂ дȣлче ла кȣвинте копле- ментарю, а̂декъ Ꙟ кинъторю де сънътате, фъръ и̂нимъ бȣнъ немика нȣи̂ фаче а̂лтъ, чи нȣмаи̂ минчȣни, че вѡр ноаѡ кѫндва а̂жȣта̂ слȣгъ прѣ а̂плекатъ ши̂ оумилитъ, кареле кѫнд веним ла вре ѡ̂ невое, нȣ ва ничи̂ съсе клътѣскъ дин лѡк, некȣм съ не а̂жȣте. А̂жȣтъ тȣ фрателȣи̂ тъȣ, ѡ̂мȣлȣи̂ ла липса лȣи̂ ши̂ ла примеждїа лȣи̂, а̂пои̂ Ꙟи̂ зи̂ тȣ лȣи̂ дȣпъ бътрѫнїе бине а̂и̂ венит фрате, кȣ Дмнезеȣ. Фрате а̂жȣтъ ши̂ а̂жȣторѣзъ кѫт поци̂ ши̂ съсе бȣкȣре и̂нима та а̂жȣторѫндȣи̂, къчи, а̂жȣтѫнд ши̂ а̂жȣторѫнд ꙗ̂сте Дмнезеєск лȣкрȣ ши̂ а̂лȣи̂ Дмнезеȣ. Къ въдȣва а̂чѣа съракъ, карѣ а̂ȣ дат пентрȣ сърачи̂ дои̂ бани̂ маи̂ мȣлт а̂ȣ дат де кѫт тоци̂ богацїи̂, дȣпъ мъртȣрїа прѣбинекȣвѫнтърїи̂ мѫнтȣиторюлȣи̂, къчи а̂ȣ дат тот кѫт а̂ȣ а̂вȣт. Мърирѣ карактѣрȣлȣи̂ оунȣи̂ нород Ꙟтрȣ а̂часта се кȣпринде, ка съ фїе кȣ слоагъ, а̂де кȣм се зиче кȣ ѡ̂ и̂нимъ; Бърбацїи̂ бȣни тръбȣе съ фїе креднчоши оунȣл а̂лтȣа, а̂скȣлтъторй ла лѣџиле мощенирїи̂, (църїи̂) юбиторй де ѡ̂стенѣлъ, Ꙟтреџи̂ ла минте, ши̂ лȣминаци̂, кȣ и̂нимъ, дрепци̂ ши̂ де ѡ̂менїе, дръгъстоши̂, карїи̂ маи̂ мȣлт юбеск чинстѣ

стѣ шѝ ѡменіѧ де кѫт добѫнꙁиле чѣле бремѣлниче, шѝ май воѥск віаца съшй піардъ, де кѫт нȣмеле чел де ѡменіе, чинстѣ лѡр. Оунїи ка ачѣстѣ сѫнт врѣдничй съ айбъ пре̑сте ѐй ꙟпърат прѣ лȣминат, къчй ꙟл щїȣ кȣноаще шѝ аскȣлтà, шѝ ремȣнерѣск нȣ нȣмай драгостѣ лȣй чи шѝ чинстѣ! къчй драгостѣ чѣ дрѣптъ нȣ поате фѝ фъръ чинсте, шѝ ꙗръшй чинстѣ чѣ адевъратъ нȣ аре лок фъръ фаптеле чѣле бȣне, ꙗръ фаптеле бȣне чер сънътоасъ шѝ фирѣскъ ꙟцълепчȣне, каре кѫнд ꙟкъ съ ꙟпреȣнъ кȣ ꙟвъцътȣра атȣнчѣ алкътȣе кȣнȣна чѣ Дȣмнеꙁеѧскъ, карѣ ꙟфрȣмсецаꙁъ шѝ ꙟ кȣнȣнъ пре кȣвѫнтъторюл сȣфлет. Динтрȣ ачаста съ вѣде ка соареле пре Чѣрю, къ ничй оун нород ничй аȣ фост ничй ва фѝ мърит фъръ ꙟвъцътȣръ шѝ фъръ фаптеле бȣне.

106.

Цинцарюл шѝ Боȣл.

Цинцарюл саȣ фост пȣс пре корнȣл боȣлȣй, апой пȣцинтѣл аȣ статȣт, шѝ аȣ ꙁис: дѣцй сѫнт грѣȣ, тȣ ꙟмй спȣне, апой мъ воюдȣче; тȣ съмй фіе міе грѣȣ? Ничй те сѫмт ка кȣм ничй нȣ ай фѝ пре лȣме.

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙟчаста ꙗсте пентрȣ ачѣѧ, карїй пентрȣ сине прѣ мȣлт гѫндѣск. Ѡмȣлȣй ꙟй ꙗсте дин фире ꙟплѫнтатъ юбирѣ де сине; апой тот че ѐ дин фире нȣмай де се ꙟдрептѣꙁъ кȣ кȣвїинцъ шѝ кȣ ꙟцелепчȣне, ꙗсте фоарте бине шѝ де липсъ. Юбиндȣсе ѡмȣл пре сине, шѝ кȣ ꙟцелепчȣне де ла тот рѣȣл съ апере, шѝ съ ферѣще: пофтинд съй фіе бине требȣе съшй факъ бине, пентрȣ ачѣѧ дѣкъ сар афла мъкар ꙟ че рѫндȣалъ саȣ старе; фіе ꙟ лȣкрарѣ пъмѫнтȣлȣй, саȣ ꙟлȣкрарѣ кȣ мѫниле, саȣ ꙟтрȣ ꙟвъцътȣръ, саȣ ꙟ слȣжба ѡбщїй, дин ꙁй ꙟ ꙁи съ силѣще кътръ май маре перфекціе. Дѣчй ачастъ прѣ ꙟцълѣптъ юбире де сине, требȣе съсе ѡсъбѣскъ де юбирѣ ꙟсȣшй, шѝ съсе пъꙁѣскъ ка чѣ дин тѫю съ нȣ съ ꙟ тоаркъ ꙟтра доаш, карѣ фоарте лѣсне поате съсе ꙟтѫмпле: Апой атȣнча ѡмȣл нȣмай пре сине юбиндȣсъ; шѝ чинстиндȣсъ; пентрȣ алцїи ничй кѫт саȣ прѣ пȣцин пъꙁиндȣй. апой нȣ нȣмаи къ се рȣшинѣꙁъ, чи ꙟкъ пре дрѣптȣл май мȣлтъ неплъчѣре шѝ оурѫчȣне дела алцїи спре сине траце. Де не юбим ной ꙟшине прекȣм съ кȣвине, пентрȣ ачѣѧ даръ сингȣрй требȣе съ не пȣнем тоатъ ѡстънѣла, прилежȣл, ка пре ной мȣлцй съ не айбъ ꙟ драгосте, съ не

ю̂бѣскъ, шѝ съ не чинстѣскъ; і̂аръ кътръ а̂чѣ-
стѣ пре а̂лтъ кале нȣ є̃ кȣ пȣтинцъ а̂ ꙟжȣнџе,
чи нȣмай пре чѣ де ѡ̂бще, ꙟтрȣ каре віецȣим
ꙟшине. Шѝ оу̂нде съ кȣвине шимай мȣлт де
кът пре сине съ ѡ̂ чинстим съ ѡ̂ юбим, шѝ
пентрȣ фолосȣл є̂й съ не ѡ̂стеним: а̂ша̀ даръ
юбиръ де сине чѣ ꙟцълѣптъ, і̂асте майка фап-
телѡр челѡр бȣне, дінтрȣ юбиръ ꙟсъши де
сине чѣ небȣнъ, съ наск тоате блъстъмъціи-
ле, шѝ ръѡтъциле, чел че таре се фолосѣще,
се ши тъвълѣще; фрȣмоасъ чȣмелитȣръ, де
врѣй съ кȣноши чине є̃ небȣнȣл? Іатъ а̂чела
є̃, кареле съ лаȣдъ кȣ небȣніѧ са. Оун Іа-
ничѣр тȣрк фіинд, а̂ȣ венит ꙟ цара Рѡманѣ-
скъ, шѝ щіѧ ворбѝ бине рȣмънѣще; шѝ вржнд
съсе а̂рѣте а̂лтора къ є̂л і̂асте ꙟфрикошат ви-
тѣзъ: а̂ȣ ꙟтребат пре ѡ̂аменій, кȣм съ кіамъ
а̂чела, кареле фаче тоате кѫте врѣ, іаръ є̂й іаȣ
спȣс къ съ кіамъ Ѡ̂гȣргȣс. Ха Ѡ̂гȣргȣс? бре,
съ щиций даръ къ є̂ȣ сънт маре Ѡ̂гȣргȣс! ле
спȣнѣ лѡр іаничѣрюл, іаръ а̂чѣѧ лалций іаȣ ръ-
спȣнс ръзжнд: Бала є̂щй ши вей фѝ, ръзжнд.
Ѻпȣн пентрȣ дой чершиторю, къ гълчевиндȣсе
ꙟнаинтѣ оуней касъ; каре дин тржнший а̂р чѣ-
ре май наинте, чел май бътржн а̂ȣ зис челȣй
май тинър, тȣ каре де є̂рй тѣй фъкȣт чер-
шиторю, шѝ а̂кȣма врѣй съ фій а̂сѣменѣ міе;
кърȣа міаȣ фост шимошȣл міеȣ шѝ татъл міеȣ
чер-

чершиторю! а̂ȣзитай? Ꙗ̂часта ла фіеще кареле
съ вѣде а̂фи де рѫс, чи а̂ша̀ іасте юбиръ де
сине, не ѡ̂рбѣще пре ной кȣмплит шѝ не фаче
съ не лъȣдъм пре ной а̂колѡ оунде а̂м фѝ да-
тори съ не тикълошим; шѝ ꙟшине пре ной съ
не мъніем, оунеле нороаде се мъндреск ши
се лаȣдъ кȣ вражбеле, кȣ оуржчȣниле, шѝ кȣ
гоанеле; каре бътржній лѡр а̂лтѡра а̂ȣ фъкȣт;
шѝ а̂ша̀ токма шѝ пре прȣнчій лѡр кȣ а̂чѣ враж-
ба ꙟй а̂дапъ; кȣ а̂девърат нȣ зик де рѫс; чи
де жале іасте врѣдник нѣмȣл ѡ̂менеск; кѫт
рѫȣ пътимѣще, де каре а̂р пȣтѣ фѝ слобод;
де а̂р фѝ дин дестȣл кȣ минте шѝ дрепт?
съ божокорѣще вечинȣ де вечин, сатȣ де сат,
цара де царъ; шѝ тоате нороаделе оунȣл де
а̂лтȣл: шѝ ѡ̂аре пентрȣ че? Де кѫте ѡ̂рй кѫнд
сънтем кȣ минте трѣзъ; не сфіим шѝ не
рȣшинъм ꙟшине де ной, шѝ съ пȣтем нѣм
скȣипа; кȣм пȣтȣръм зиче а̂чѣѧ: саȣ фаче! а̂м
зиче къ сънт доаѡ инимй, шѝ доаѡ сȣфлете
ꙟтрȣ ной; оуна кȣ тотȣл спре рѫȣ плекатъ:
іаръ а̂лта сиримана сиримана а̂р врѣ ѡ̂аре че
бине; шѝ нȣ а̂ре пȣтѣре, къчй чѣ рѣ а̂ȣ лȣат
тоатъ пȣтѣрѣ а̂сȣпра є̂й; а̂часта іасте а̂чѣѧ че
гръще Ꙗ̂постолȣл а̂чела а̂лȣй Дȣмнезеȣ кам
пентрȣ сине, ꙟсъ пентрȣ ꙟсȣши ѡ̂менирѣ;
въз, зиче: А̂лтъ лѣџе ꙟтрȣ мъдȣлъриле трȣ-

пȣлȣй

пȣлȣй міеȣ; каре сѫ ѡщѣѕѫ ꙟ противa лецій й минцій мѣле; ши мѫ силѣще сѫ фак ачѣѫ че оурѫск; ши де че требȣе сѫмѫ рȣшинеѕ. Пентрȣ ачѣѫ дарѫ трѫбȣе сѫ авем ѡкй дескис спре ной ꙟшине, сѫ нȣ дѫм ꙟтрȣ ной лок ювирій чей ѡарбе; де сине ꙟсȣш оунȣл алтȣѫ май бȣнѫ чинсте сѫ фачем де кѫт лȣмій, кѫ чел че сѫ смерѣще пре сине се ва ꙟнѫлца: ши сѫ цинем ачаста де ѕисѫ черѣскѫ ши де лѣце. Кѫ ачела нород є май мѫрит пре лȣме, каре є май де ѡменіе, ши май фѫкѫторю де бине.

107.

Шоаречій, ши Клопоцѣлеле.

Шоаречій аȣ афлат ѡаре оунде доаѡ клопоцѣле, апой адȣнѫнд сѫбор, саȣ сфѫтȣит, спре че лѣр пȣтѣ ꙟтребȣинца, ка сѫ ле фіе спре вре оун фолос; оунȣл аȣ ѕис: кѫ сѫ ле лѣце ла май мареле лѡр ла грȣмаѕй; саȣ де коадѫ, сѫй факѫ ѡменіе ши сѫ сȣне. Чел май маре дарѫ, адекѫ вѫтавȣ лѣȣ мȣлцѫмит ла тоци пентрȣ ачѣ чинсте, ши ѩрѫшй ꙟтра чѣ врѣме аȣ лѫпѫ-

дат

дат ѕела сине ачѣ ѡменіе, кȣ карѣ нȣ ар пȣтѣ сѫсе ивѣскѫ дин гаорѫ афарѫ, ка сѫ нȣл аȣдѫ мѫца; май пре оурмѫ лѣȣ венит ꙟ гѫнд, ка сѫл лѣце ла мотокȣ касникȣлȣй де грȣмаѕй. Ꙟсѫ ѩтѫ алта май маре невое, кѫ нȣ ва нименѣ сѫсе прин[illegible] де ачѣ минȣнатѫ єкспедиціе, бѫтр[illegible]ній трим[illegible]т пре чей май тинери: ѩрѫ ачестѣ тоци кȣ ѡ гȣрѫ, ши кȣ жȣрѫмѫнтȣрй ꙟтѫреск, кѫ єй дѣторіа кѫтрѫ май марій лѡр ши ꙟналта чинсте, ничй ѡдатѫ ничй де кȣм нȣ ѡ вѡр пȣне ла спате: ничй нȣ ѡ вѡр кѫлка, ничй аша лȣкрȣ маре, кареле нȣ сѫ атинце де дѫншій, пре сине нȣл вѡр лȣа: Ши аша саȣ лѫсат лȣкрȣл пѫнѫ ла алт собор ши пѫнѫ астѫѕй.

Ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Ꙟтрȣ тоате, сфѫтȣирѣ пентрȣ лȣарѣ ꙟнаинте а фіеще кѫрȣѫ лȣкрȣ, май ꙟтѫю требȣе сѫсе прежȣдече, ѡаре ѩсте ачѣѫ кȣ пȣтинцѫ, ши де ѩсте, нȣ ꙟдепѫртa; кѫ ѡрй че требȣе сѫ фіе астѫѕй, ши се ласѫ пре мѫне; фѫрѫ врѣме ѩсте. Шоаречій нȣ сѫнт врѣдничй де рѫс пентрȣ ачѣѫ, кѫ єй наȣ легат клопоцеи

ла

ла грȣмадȣл мотокȣлȣй; чи пентрȣ къ саȣ сфътȣит де оун лȣкрȣ, каре нȣ ѥсте врѣдничй пентрȣ дѫншїй. Пре лѫнгъ ачѣста нȣ требȣе ꙟ слъбичȣни акъдѣ, ши ачѣѧ че ѥ кȣ пȣтинцъ ꙟтрȣ непȣтинцъ а прїими; къ мȣлте ѡбще саȣ фъкȣт ꙟтрȣ тоате нороаделе, тоате кȣ ачест гѫнд, саȣ кȣм къ ꙟтрȣ ачест кип ла тот нородȣл ва фаче бре оун бине; апой кѫте пȣцин, кѫте пȣцин аȣ алкътȣит ѡсъбит корпор (аша съ зик) трȣп ꙟ трȣп, ши ѡбще ꙟ ѡбще; ѩръ дȣпъ ачѣѧ ѡрбицй фїинд де юбирѣ де синешй, нȣ нȣмай ѡсъбита са добѫндъ, че шаȣ адȣнат каре аȣ фост спре фолосȣл де ѡбщїе, чи ꙟкъ кȣ пагȣба ши кȣ стрикъчȣнѣ ла тоатъ ѡбщѣ чѣ маре, ши ла нород, ѡбщиле сале чѣле мичй лѣȣ ꙟбогъцит, ши лѣȣ ꙟтърит; ѩръ пре чѣле марй лѣȣ амъжит ши лѣȣ ѡрбит: кѫнд аȣ фост май пре оурмъ ши кȣ пичоареле лѣȣ кълкат ши лѣȣ дрипит. Аша аȣ фост магїй Персїанилѡр, Браминїй Їндїей, Болцизѣнилѡр, ша а Ꙗпонїей. Ѩръшй Фонти Єгипетȣлȣй, кăртȣрарїй ши Архїереїй Жидовещїй, ши алцїй! пентрȣ ачѣѧ ѡ прѣ чинстит комȣнитатȣл а нѣмȣлȣй ѡменеск, ѩр май вѫртос вой Рѡмѫнилѡр, пентрȣ карїй скрїȣ, асȣлтацй гласȣл ѡменирїй, сфѫнтȣл глас ал натȣрїй, ши ачѣѧ ва съ зик гласȣл лȣй Дȣмнезеȣ! нȣвъ деспърцицй, нȣ въ оурѫцй ꙟтръ

вой

вой ꙟшивъ пентрȣ десклинирѣ лѣџилѡр нълȣчите, Бесѣрика ѥ алȣй Хс, чи нȣмай мѫндрїа пизма, ши ръѡтатѣ аȣ адȣс ачѣстъ деѡсебире ши оурѫчȣне ꙟтръ атѫца ѡамений де ѡменїе, ши бȣнй ла инимъ. Де май мȣлте фѣлюрй де нороаде сȣбт стъпѫнирѣ ꙟпъратȣлȣй дȣпъ лѣџе, ѥсте оун комȣнитет, ши ѡ фамилїе, ла карѣ ѥ тать, жȣдекъторю, ши Архипъсторю ꙟпъратȣл, ꙟдрептъторїй, жȣдекъторїй, ѡастѣ, Єпископїй, Преѡцимѣ, ши тоате нороаделе, тоцй оун трȣп, оун Ѳȣфлет, ши оун комȣнитет сѫнт, ла каре ѥ капȣл чел сфѫнт, ꙟпъратȣл, тоате комȣнитетȣриле, каре съ деспърцеск, де ачест маре ши сфѫнт кȣмȣнитет, ши каре ꙟтръ сине (ка тълхарїй ꙟтѫрг) се ꙟцълег, ши а кърѡра нȣ ѥ Їнтересȣл чел де ѡбще ал патрїей, лȣминарѣ, ши бȣна норочире, оунїй ка ачѣѧ, саȣ съсе ꙟ тоаркъ де оунде аȣ єшит, адекъ ꙟтрȣ нород; ши съ каȣте кȣм єй вѡр фи спре фолосȣл чел адевърат, саȣ съшй каȣте лѡрȣши лок оунде нȣ сѫнт ѡамений.

Ѡбсервацїе.

Нименѣ нȣ сева мира пентрȣ че де ачѣстъ материе атѫта гръеск,

чине

чи́не щі́е кѫт нꙋ́мър ма́ре, шѝ де ѡ̂менїе попо́р прин А̂рдѣ́л шѝ цара оу҆нгꙋрѣ́скъ, Бꙋковина, шѝ ꙟ Бѫна́т пꙋтѫ́нд фѝ оу҆на, ба шѝ чѣ́й дин Молдо́ва, шѝ ца́ра Ромѫнѣ́скъ тоцѝ ꙟпреꙋ́нъ сꙋпт скиптрꙋл А̂ꙋстрїей, ꙟтръ сине се оу҆ръ́ск, не щїинд пентрꙋ че се чѫлчевѣ́ск, май вѫртос пентрꙋ къ оу҆нїй мѫнѫнкъ бро́аще цестоа́съ, шѝ мѣ́лчий, дар де пꙋрчѣ́лꙋл фрипт нимѣнѣ нимик, кѫчѝ тоцѝ кꙋ бꙋкꙋ́рїе ꙟл мѫнѫнкъ. ꙟ сфѫнта Є҆ѵгѣ́лїе стъ̀ лимпеде, шѝ кїа́р скрис, тот че ꙟтръ ꙟгꙋ́ръ, ꙟдекъ че є̄ кꙋ́йва пъкꙋ́т шѝ че поа́те мѫнка̀ є҆л, а̂чѣ̀ ничѝ ѡ̂датъ нꙋ ва̀ спꙋрка̀, нꙋ́май кꙋви́нтеле чѣ́ле рѣ́ле кѫнд є҆̀с дин гꙋ́ръ, а̂чѣ́лѣ спꙋркъ пре ѡ҆м. ꙟсъ кѫнд ва да Дм҃незє́ꙋ де съ ва а̂скꙋлта̀ Є҆ѵгѣ́лїа, а̂-

трꙋ-

тꙋ́нча, съ вѡр пръпъдѝ а̂чѣ́а, ка́рїй сѫнт причина оу҆рѫчꙋ́нїй а̂чє́стїа.

108.

Риссꙋл шѝ вꙋлпѣ.

Риссꙋл саꙋ ꙟтѫлнит ѡ̂аре оу҆нде кꙋ вꙋ́лпѣ, а̂по́й ꙟда́тъ аꙋ ꙟчепꙋт а̂ ворбѝ нище кꙋвинте де ла́ꙋдъ пентрꙋ пѣлѣ лꙋ́й, мѫндриндꙋсе кꙋ ꙟ де формо́асъ, нѣтедъ, шѝ пѣстрицъ, де кѫте ѡ̂рй вин ла вре оу҆н рѫꙋ съ бѣꙋ а̂пъ нꙋ мъ пот мира̀ дин дестꙋл оу҆йтѫндꙋмъ ла мѫндръ пѣлѣ мѣ, крѣдемъ со́ра мѣ вꙋ́лпе, къ съ а̂м ѡ̂сє́бтъ де ѡ̂кй, тот а̂ш а̂вѣ̀ ла че мъ оу҆йта̀, а̂тꙋ́нчѣ вꙋлпѣ ꙟй зи́се, спꙋнемй тꙋ мїе фъ́тꙋл мїє́ꙋ: а̂й тꙋ а̂тѫ́та ꙟцелепчꙋ́не шѝ минте, съ фа́чй съ нꙋ́цй вин пелѣ ꙟтѫ́рг шѝ ꙟкъ съ щїй ꙟбитꙋле! къ кꙋ кѫт є̄ пѣлѣ та май фрꙋмоа́съ, кꙋ а̂тѫ́та є̄ май рѫꙋ де тине; къ а̂мѣ пѣле ничй є̄ формо́асъ, ничй пѣстрицъ ка а̂та̀, шѝ тоткꙋшй капꙋл мїєꙋ нꙋмай кѫт ꙟтрѡ а̂цишо́аръ а̂тѫрнъ, шѝ пентрꙋ че. Нꙋмай пентрꙋ пѣле.

ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Де айча пот съшй ꙗ лѡрȣшй прѣ формоасъ шѝ де фрмос Ꙟвъцътȣръ фѣтеле, ꙟкъ май вѫртос ачѣлѣ, каре гѫндеск къ сѫнт май формоасе де кѫт алтеле, адекъ-съ нȣ се небȣнѣскъ дин тинерѣце кȣ перитъ фрȣмсѣца лѡр, винещим къ кȣ кѫт сѫнт май фрȣмоасе шѝ май дръгълаше, де нȣ вѡр авѣ дин дестȣл причѣпере, ꙟцелепчȣне бȣнъ шѝ ꙟтрѣгъ, ꙟкъ шѝ сфїалъ, ѡменіе, шѝ чинсте, кȣ атѫта ва фѝ мъй рѫȣ де дѫнселе; фіеще кареле се лъкомѣще ла трандафир, ꙗръ кȣм се вещезѣще, нимърȣй нȣй пасъ де дѫнсȣл, чи ꙟл лѣпъдъ сȣпт пичоаре. Фрȣмсѣцеле сѫнт нȣмай ѡ ведѣре, карѣ астъзй се въд, ꙗр мѫне нȣ; фаптеле бȣне сѫнт миросȣл чел бȣн, шѝ прѣ формоасъ мирѣзмъ, карѣ нȣ ласъ пре ѡм нȣ нȣмай ла бътрѫнѣце, чи шѝ ла моарте. Ꙗчѣа є фечоара чѣ кȣ дрептȣл формоасъ, карѣ є ꙟцелѣптъ шѝ юбитоаре де де ѡстенѣлъ, врѣдникъ шѝ де ѡменіе, карѣ пофтѣще. Нȣмаи оунȣа съ фіе формоасъ, ꙟкъ шѝ ла бътрѫнѣце ачастъ фрȣмсѣце нȣ ѡ дъ, ꙟтрȣ мȣтатъ драгосте. Тикълос шѝ де рȣшине лȣкрȣ ꙗсте, а ведѣ вре ѡ мȣаре маре сънътоасъ, карѣ де немикъ алтъ нȣ гѫндѣще фъръ нȣмай ка ѡрй пре оунде оумблъ тот де нетезътȣрй, де къ-

тъ

тътоаре (ѡглинде) де скимбарѣ хайнелѡр ка кȣм ар фѝ ѡ пъпȣше не ꙟсȣфлецитъ, аша се фаче, ꙗр нȣ фъптȣръ ꙟцълѣптъ, шѝ кȣвѫнтътоаре дъръитъ кȣ дȣх кȣвѫнтъторю, чѣ де съвѫршит стрикарѣ ѡбичѣюрилѡр де ѡаменй ꙗсте ꙟнекарѣ шѝ потопирѣ оунȣй комȣнитет, оунде дин тинърѣце мȣерилe се ꙟвацъ шѝ се дау пре сине нелȣкрърїй, десфътърїй, нерȣшинърїй, нъравȣрилѡр челѡр рѣле, шѝ ꙟподобирилѡр челѡр дешарте, фъкѫнд мȣлтѡра комплъментȣрй. Мȣарѣ бȣнъ шѝ ꙟцелѣптъ ꙟтоарче пре бърбатȣл єй спре бине, фъръ нȣмай де ва фѝ кȣ тотȣл добиток; ꙗръ пентрȣ ачаста карѣ є кȣ минте, а каȣтъ бине дȣпъ чине се ва мърита, шѝ бърбат бȣн пофтѣще єишй шѝ крединчос, ꙗръ нȣ небȣн, вѫнтȣрос, трȣфаш, скитач, шѝ жȣкъторю. Мȣерїй чеїй де ѡменіе, де чинсте, шѝ ꙟцелѣпте ничй оунȣл нȣй вине бине, кареле ꙟй вине лингȣшиндȣсе, фъцърничиндȣсе шѝ зикѫндȣй къ є формоасъ, шѝ ꙟнаинтѣ єй батжокоринд шѝ ризѫнд де алте мȣерй, каре нȣ сѫнт ачѝ: парте мȣерѣскъ, прѣ драцй фїиче! прѣ дȣлчй сȣрорй! юбите дръгȣце! прѣчинстите шѝ сфинте нъскътоаре а нѣмȣлȣи ѡменеск! вой ꙟтръ крещиний нȣ сѫнтецй ла ꙟкисоаре ка наще проастре роабе, чѝ сѫнтецй слободе, порончитоаре. Ꙟсъ нȣмай ꙟтрьбȣинцацй спре бине слобозенїа

воа-

воастръ, блѫндъ ши дȣлче стъпѫнирѣ воа-
стръ! къ тоате дела вой атѫрнъ, де вецй фи вой де ѡменіе, врѣдниче ши кȣ бȣне нъравȣри ши лȣминате, прȣнчій востріи вѡр фи лȣминацй ши ꙟцелепцй, дѣкъ вецй фи вой Дȣмнезъйцеле ꙟцелепчȣнїй, кȣм ацй фост кȣ нашерѣ, ши аша тот народȣл прин вой се ва лȣмина ши прославви, ши атȣнчѣ ва фи воаѡ глоріа ши ꙟкинъчȣнѣ ꙟвѣчи вѣчилѡр амин.

109.

Стежарю ши трестїѧ.

Стежарюл чел маре, де оун вѫнт пȣтѣрник дин ръдъчинъ смȣлгѫндȣсе ши рътȣрнѫндȣсе, аȣ късȣт ꙟтрȣн рѫȣ, ши аȣ ꙟчепȣт ал дȣче апа пре лѫнгъ трестїе, кȣм є ачаста? къ ѧле сȣбцирй ши слабе ши токма ла вѫнтȣриле чѣле май марй ши май пȣтѣрниче стаȣ ꙟ лакȣриле лѡр ꙟ паче, кѫнд стежарїй чей май марй кад ши съ сфъ-
рѫмъ? Іаръ трестїиле аȣ ръспȣнс, зикѫнд къ ѧле, чѣлѡр май тарй ши май пȣтѣрничй де кѫт ѧле нȣ се пȣн ꙟпротивъ чи се плѣкъ кѫнд спре ѡ парте кѫнд спре алта, ши

аша

аша ръмѫн ꙟ линище ши ꙟтрецй. Іар вой чей марй стѫнд ꙟпротивъ чѣлѡр май пȣтѣрничй де кѫт вой, нȣ є минȣне пентрȣ че кѫдецй ши вѫ сфъръмацй.

Ꙟвъцътȣръ.

Домнȣл, мѫндрилѡр ле стъ ꙟпротивъ, іар чѣлѡр смерицй ле дъ дар; нȣ съ ꙟцелѣце ꙟсъ ача, ка ѡмȣл пънъ ла чѣ май де жос простіе съ фіесмерит, чи съ фїе ꙟцелепт ши съ щїе кȣм, ши кѫнд є де тръбȣинцъ съсе ꙟпротивѣскъ, оунде ши ꙟнаинтѣ кȣй съсе смерѣскъ ши съсе плѣче: къ ши оуна, ши алта ла неврѣме сѫнт де ничй оун фолос ши де стрикъчȣне, ꙟчаста не спȣне ноаѡ формоасъ чȣмелитȣра ноастръ чѣ бътрѫнъ, съ нȣ фїй ничй ѡае ꙟтръ лȣпй, ничи лȣп ꙟтръ ѡй, къчй кȣм ꙟтрегȣл комȣнитет аша ши фіеще кареле ꙟсȣш де сине кѫнд нȣ кȣ сънътоасъ ꙟцелѣцере ши кȣ ꙟцелѣпте сфатȣрй се ꙟдрѣптъ де примеждїй, іасте ши тръбȣе се пътимѣскъ рѫȣ ши съсе сторѣскъ. Циркȣмщанцїй се ꙟтѫмплъ ꙟ мȣлте ши специале модȣрй, ши нȣ є кȣ пȣтинцъ съ ли съ пȣнъ ла тоате регȣлй, чи ꙟчаста є май де къпетенїе регȣлъ, ка тоатъ ѡбщѣ съсе грижаскъ май таре, се аибъ къпетенїе де чей май ꙟвъцацй, май ꙟцелепцй ши

кȣ

кȣ май бȣне нъравȣри ши фъкътори, де бине кȣ каре ла време де тръбȣинцъ съсе поатъ, сфътȣи ши аскȣлта: Ꙟаръ май върто́с фіецї каре де копил съ нȣ се рȣшинѣзе, чи съши чѣръ ши съши каȣте сфат ла чей май ꙟвъцаци, ши съл пріимѣскъ, ши фоарте бине съ каȣте ши съ ꙟ сѣма пентрȣ че чей не ꙟцелепци ши прощи пътимеск рѣле ши примеждїй мȣлте, ши пентрȣ че чей кȣ минте ши ꙟцълепци петрек бине ши вїецȣеск ꙟ паче, ши съ нȣ пофтици съ фіеци претȣтинденѣ зъйтин пре апъ.

110.

Кълъторїй ши Ꙗринȣ!

Кълъторїй ꙟфїербжнтаци де кълдȣръ, аȣ шъзȣт сȣпт оумбра оунȣй маре Ꙗрин ши саȣ ѡдихнит; ши скȣлжндȣсъ аȣ плекат, зикжнд: пагȣбъ де оун лемн аша маре каре фъръ род, ши фъръ де ничй оун фолос стъ аша ꙟзъдар! ѡаре ведеций вой че ѡамений негжндиторй ши немȣлцъмиторй сжнтеций! пре мине, каре вам ръкорит ши ѡдихнит ꙟ оумбра мѣ, каре Ꙗрна въ даȣ лѣмне де ꙟкълзит; фъръ де род ши фъръ фолос мъ анȣ-

мицй! аȣ доаръ де алтъ нȣ гжндицй, фъръ нȣмай де фоале. Вой гжндицй къ сжнтец сжнгȣрй пре лȣме, чи съ щицй къ де аций ведѣ вацй ꙟгрози кжте милїѡане де вїецȣитоаре нȣмай кȣ коажа мѣ се хръне́ск.

Ꙟвъцътȣръ.

Маре бине ва фаче нѣмȣлȣй ностръ, каре ва префаче ꙟ лимба ноастръ микъ фисика лȣй Раaф, каре є пентрȣ прȣнчий ꙟ лимба немцаскъ типърит. Прежȣдекъриле лȣй Оȣлцер пентрȣ минȣнателе лȣкрȣри Дȣмнезееший ꙟ натȣръ нȣ се поате спȣне че бине ар фи съсе ꙟпъртъшѣскъ нороадȣлȣй ши май мȣлте ачестѡра асѣменѣ кърци. Ꙟар дȣпъ ачѣа ѡ Історіе ꙟ скȣрт пентрȣ тоате нороаделе, кȣ ѡбичѣкриле лѡр, лецїле, ꙟдрептъриле, ши кȣ старѣ пъмжнтȣлȣи ши а мърїй, кȣ роаделе ши негоцеторіа. Ласъ фіе ачесте лȣкрȣри рекомендирȣите челѡр че пофтеск бинеле де комȣн ал нѣмȣлȣй. Ничй ꙟтрȣн кип нȣ поате ѡмȣл ꙟ адинс де фїинца, де ꙟцелепчȣнѣ, ши де бȣнътатѣ лȣй Дȣмнезеȣ фъкъторюлȣй а фи ꙟкредицат, ка атȣнча, кжнд прѣ ꙟцелѣптеле лȣкрȣри але лȣй Дȣмнезеȣ ꙟ натȣръ ле прежȣдекъ; ши кȣ кжт май бине ачестѣ ле кѡноаще, кȣ атжта ꙟтрȣ маре де Дȣмнезеȣ кȣноущинцъ ши лȣминаре май мȣлт

мꙋлт бине, ши май бꙋн се фаче, Історіа сши, ачѣѧ ꙟсемнѣѕъ а ши кꙋ че саꙋ фолосит ши кꙋм саꙋ фъкꙋт нѣмꙋл ѡменеск. Кꙋ че саꙋ стрикат, вътъмат, ши ꙟ непорочире аꙋ къѕꙋт ши саꙋ препъдит. Кꙋм аꙋ фъкꙋт (мѫнъ де ѡамений) Греціа ѹнитъ ши ꙟпреꙋнатъ де аꙋ тремꙋрат ꙟнаинтѣ лѡр монархіиле лꙋмій, іаръ дꙋпъ че нꙋ аꙋ май фост кꙋ слоагъ, сингꙋръ пре сине саꙋ сꙋрпат, дꙋпъ ачесташи мод ши челе лалте нороаде. Боѕна ва се айбъ краюл лѡр. Сербіа Деспотꙋ. Херцоговина Принцꙋл лѡр, аꙋ венит тꙋркꙋл, апой пре тоцй іаꙋ бъгат ꙟ страйцъ. Ѧши лециле, ѡбичаюриле алтѡр нороаде пре лꙋме, ачѣѧ е а ши, че е ла ей бине ши ꙟцелепт, че е рѣꙋ, небꙋн ши де рѫс; кѫнд вом кꙋноаще але алтѡра атꙋнча вом пꙋтѣ ши пентрꙋ але ноастре жꙋдека кꙋм мерг, дрепт саꙋ костиш, саꙋ кꙋ тотꙋл ꙟдърѣпт; дꙋпъ ачѣѧ, че вом кꙋноаще къ е бꙋн, вом цинѣ, іаръ че вом афла, къ нꙋ е спре бине, ꙟл вѡм лъпъда? Юбицй фрацй! де ачаста нꙋ требꙋе съ не мирѫм, кѫчи ла тоцй пре лꙋме ли съ ꙟтѫмплъ, нименѣ небꙋніиле сале, кꙋ каре дин прꙋнчіѧ са саꙋ ѡбичнꙋит ши каре прин ꙟделꙋнгате ѡбичѣюрй и саꙋ префъкꙋт, ничй де кꙋм нꙋ ле ши а фи небꙋній. Іар дꙋпъ че ле кꙋноаще ꙟтрꙋ алцій къ сѫнт аша, ши апой ле афлъ ши ꙟ каса са,

а-

атꙋнча абіѧ се трезѣще, апсй ꙟчѣпе а стрига, гонѣще, ши ле скоате афаръ. Ла ѹнеле локꙋрй съ ꙟдръзнѣскъ ѡмꙋл де ѡменіе а зиче: къ нꙋ е пъкат а мѫнка мелчй ши броаще цестоасе, сар афла, каре лар жꙋнгіѧ ка пре ѹн пꙋю, апой ꙟ зіѡа ачѣѧ лар кꙋминека преѡтꙋл ши ар зиче: ꙟкъ сфѫнтъцй іасте фаца, ꙟсъ май къ зебꙋитаръм фабꙋла ноастръ, Аринꙋ ꙟм іасте де винъ, ши спре ачастъ кꙋвѫнтаре маꙋ адꙋс кꙋ але лꙋй миліоане, каре кꙋ коажѣ лꙋй се хрънеск; чи ачаста ва афла фіеще кареле ꙟ къртичика май сꙋс нꙋмитъ, дакъ се ва префаче, хайда акꙋма съ не дꙋчем кътръ фобꙋлъ; Аринꙋ аре дрепт пентрꙋ къ ꙟфрꙋнтъ пре кълъторй, ка пре ѹній нꙋ нꙋмай нємꙋлцемиторй чи ши негѫндиторй, акърѡра минте ничй кѫт дела нас нꙋ се ꙟтинде май департе, се прежꙋдече, къ ничй сѫнт тоате кѫте сѫнт пре лꙋме пентрꙋ ѡм, ничй челе че сѫнт пентрꙋ ел, нꙋ пот фи нꙋмай пентрꙋ Фоале. Бй гѫндеск къ де нꙋ ам авѣ немика алта афаръ де фоале, мꙋлцемим формос, къ май бине ар фи ничй пре ел съ нꙋл авем. Чи съ нꙋ гѫндѣскъ чинева, къ еꙋ аш фи фоалелꙋй непріѧтен ши фъкъторю де рѣꙋ, ла тоате чинсте ши ѡменіе ꙟпреꙋнъ кꙋ ал міеꙋ, ꙟсъ кѫнтъ, нꙋмай ши ꙟчатъ ѡдатъ, фіецй дестꙋл, нꙋ требꙋе ел съ гѫндѣскъ, къ нꙋмай ел е

R пре

пре лȣме: Аичѣ фоарте се ловѣще [ѡ Їсторїе Арѫпѣскѫ прѣформоасѫ, дакѫ ꙟми вени ꙟ минте, ѡ воїо спȣне; оун Пȣстник дервиш, кȣ нȣмеле Абдȣл Їбраил аȣ плекат дин Анатолїа ла Мена сѫсе факѫ Ацїȣ. Трекѫнд престе нѣще локȣрй формоасе, ꙟтрȣ каре тот дѣлȣрй ши мȣлте дȣмбрѫвй, ши ꙟтрѫ дѫнселе вѫи кȣ флорй де ꙟфлорит сингȣре де сине єра сѫдите, ши акоперите єра кȣ чѣле май алѣселѣмне адȣкѫтоаре де роадѫ, каре креск ꙟ пѫмѫнтȣл Анатолїей, ачи се гѫсѣ маслине смокине, финичй, каранце дȣлчй ши алте извоарѫ ши пѫрае претȣинденѣ кȣрг, шȣереле, ши ла ѡдихнѫ пре ѡаменй ꙟй мом[illegible] де мȣлте фѣлюрй кѫнта ачи, флориле лѫмѫсй ши а ливезїилѡр тот аерȣл ꙟл бине мирезмѣ кȣ миросȣл лѡр. Іарѫ Абдȣл Їбраил, аȣ гѫндит ꙟ сине, ѡаре нам венит кȣмва ꙟ Раю? ꙟсѫ тотȣшй нȣ врȣ сѫ крѣдѫ; кѫчй щїа бине кѫ Раюл є алт лок, нимика де ачѣа, кѫ єл ла тот изворȣл кѫнд се спалѫ ши фаче метанїй; мѫнкѫ пѫнѫ се сатȣрѫ кѫнд динтрȣ оун пом, кѫнд динтрȣ алтȣ, ши ка ꙟтрѡ рѫпире стрига: Дꙟнезѫȣле мȣлцѫмескȣц кѫчй ай фѫкȣт ачѣсте дȣлчецй пентрȣ ѡм! — Де ачїа мергѫнд май наинте аȣ венит ꙟтрѡ царѫ оунде саȣ фѫкȣт рѫзбою ши Бѫтае, аколѡ аȣ вѫзȣт пре лȣпи кѫ мѫнка ѡаменй ѡморѫц ꙟ бѫтае, ши мȣлцѫмѣ лȣй Дꙟнезеȣ кѫ аȣ фѫкȣт токма

ма ши пре ѡаменй пентрȣ храна лѡр, іарѫ Абдȣл Їбраил аȣ фȣцит пре алтѫ кале, апой іатѫ кѫ афлѫ пре оун лȣп белит, пре кареле ꙟл мѫнка вȣлтȣрїй, мȣлцѫми єл лȣй Дꙟнезеȣ кѫ аȣ зидит пре лȣпй пентрȣ дѫншїй, дечй пȣцин дȣпѫ ачѣа вѫзȣ оун Вȣлтȣре морт, пре кареле ꙟл мѫнка вїермїй, атȣнчѣ єл грѫи ꙟтрȣ сине, ꙟтристат фїинд, минȣнатѫ минȣне! кѫ ши вȣлтȣрїй чей че чѣле май ꙟналте ꙟнѫлцѫри але черюлȣй кȣ збȣрарѣ ле ковѫршеск, сѫнт фѫкȣцй ꙟ лȣме пентрȣ вїермй! акȣма дар ꙟшй вени ꙟ минте Пȣстникȣл нострȣ, кѫнд вѫзȣ кѫ трȣпȣл лȣй нȣ ва скѫпа де вермй, ши нȣ є адевѫрат кѫ Дꙟнезеȣ нȣмай пентрȣ ѡм аȣ фѫкȣт тоате кѫте аȣ фѫкȣт. Динтрȣ ачаста лесне пȣтем ꙟкїа, кѫ ачела, кареле спре немика алтѫ чи нȣмай спре мѫнкаре ши спре бѣȣтȣрѫ, ши пентрȣ ѡдихнѫ мȣлцѫмѣще лȣй Дꙟнезеȣ, нȣ кȣноаще кȣм сѫ кȣвине ничй пре сине ничй пре Дꙟнезеȣ. Кѫ єл нȣй мȣлцѫмѣще, чи ка ши тоате чѣле лалте вїецȣитоаре, сѫ щїе, іар мȣлцѫми. Дѣторй сѫнтем сѫ мѫрим пре фѫкѫторюл чел врѣдник ши пентрȣ аерȣл саȣ вѫздȣхȣл ꙟтрȣ каре рѫсȣфлѫм ши пентрȣ апа кȣ карѣ не рѫкорим, ꙟсѫ ачѣсте дарȣрй, сѫнт дѫрȣите де комȣн ши алтѡр вїецȣитоаре; дȣпѫ ковѫршире, дар пентрȣ чел бȣн нѣм; ши ꙟналт дар ал минцїи

ції чеії кȣвѫнтътоаре ші сȣфлетȣлȣі челȣі фъръ де моарте, каре є спорник де тоате ꙟвъцътȣріле ачеії маі марі лȣминъри, кȣноащеріі де Дмнеѕеȣ, дрептъції лѡр ші фаптелѡр бȣне, ші ачесте сѫнт ꙟсъші лȣкрȣріле ачеле, каре пре ноі не ѡсъбеск де віецȣітоареле челе некȣвѫнтътоаре, сѫнтем даръ деторю съ мȣлцъмим лȣі Дмнеѕеȣ кѫнд ачесте дарȣрі кȣм спре але сале времелниче ші вечниче, аша ші ла фачере де бине а [illegible] ле ꙟтръбȣінцъм.

111.

Мȣѫрѣ ші Гъина.

Мȣѫрѣ аȣ авȣт ѡ Гъинъ, каре ꙟ тоате ѕилеле ꙟі ѡа кѫте оȣн ѡм, іаръ кȣ ачѣ не ꙟдестȣлиндȣсе, лъкомѣ ла маі мȣлт; аȣ ꙟчепȣт престре мъсȣръ а хръні Гъина кȣ ѡрз, ка съі факъ кѫте доаѡ ѡаъ ꙟтрѡ ѕі, ші ꙟтрачест мод саȣ ꙟгръшат Гъина, ші аȣ ꙟчетат кȣ тотȣл де а маі ѡа.

Ꙟвъцътȣръ.

Трȣпȣл ностру сѫнтем деторі ал хръні кȣ мод де мъсȣръ, ка съ фіе сънътос, вѫртос ші

ші

ші таре. Къ сȣфлетȣл ностру ꙟтрȣ аша легътȣінце є кȣ трȣпȣл, кѫт кѫнд є трȣпȣл сънътос, ші треѕ, ші сȣфлетȣл є аша; ші кȣ спорю лȣкрȣріле сале прин минте ле ꙟплинеще, нȣмаі декъ нȣ кȣмва пофтеле челе пȣтерниче, ші тарі кȣ патимиле нȣл сминтеск дин кале, къчі є болнав, ші слаб. Пентрȣ маі формоасъ матеріе нȣ поате кȣм требȣе съ гѫндѣскъ нічі маі де фолос карте кȣм се каде кȣ лȣаре де самъ, кȣ прежȣдекаре, кȣ ꙟдȣлчире а ѡ чети нȣ поате, оȣрмѣѕъ къ нічі ꙟтралт мод кȣ дѫнса нȣ се поате фолосі. Чи ꙟкъ токма ꙟтрȣ ачѣ време нȣ нȣмаі некȣвіоасе, ші ѡмȣлȣі ꙟцълепт некреѣдниче, чи ꙟкъ ші де стрикъчюне лȣкрȣрі фаче, трȣпȣл съȣ ал слъбі, ал дезміерда, ал кȣрві, ші ал ꙟгръша кȣм пре сине, аша ші партъ че де бȣн нѣм а са, адекъ: минтѣ аі мȣа, а ѡ слъбі, ші асе сȣпȣне де ꙟсаші воа лȣі сȣпт ненȣмърате модȣрі де болъвіі; трȣпȣл пънъ атȣнчѣ є бȣн, фіинд къ є лъкȣінцъ вреднікъ кȣвѫнтъторȣлȣі, немȣриторюлȣі Сȣфлет, іар кȣм ꙟчепе дела ачест де бȣн нѣм фъръ сокотѣлъ ші ръȣ сфѫршит, ѡрі спре каре мод а порні, ші депърта, ꙟтрачѣ ѡръ ꙟчепе асе тикълоші пре сине, ші кътръ добитоачеле челе некȣвѫнтътоаре асе апропіа ші лѡр асе асъмѣна. Ѡмȣл ꙟцълепт, се юбеще пре сине, мȣѫрѣ, ші

пре

пре прѹнчїй сѫй; ꙟсє нѹ се дезмердѫ нічй пре сине, нічй пре ай сѫи: Сꙋфлетꙋл, шѝ минтѣ се пот дезмердà, ка шѝ трѹпꙋл, ȃпоѝ динтрѹ ȃчѣ оурмѣзѫ мѹлте мóдѹрй де боале де нѫрáвѹрй, сингѹрѫ боа ѥ тѫріе де кап ꙟпротивирїй, ш: ȃ: Ποιῶ τὸ μὲν σῶμα εἶναι φιλόπονος. τὴν δὲ ψυχὴν Φιλόσοφος, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελῶν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίσῃ τὰ συμφέροντα. Прѣ формóс ꙟвацѫ Сократ: Грижѣщете, сѫ фїй кѹ трѹпꙋл юбитóрю де остенѣлѫ, ѧрѫ кѹ сꙋфлетꙋл юбитóрю де ꙟцѫлепчюне, ка кѹ ȃчѣле сѫ пꙋцй ꙟплинй че ȃфлй де бине, ѧр кѹ ȃчела майнаинте сѫ вѣзй че ѥ де фолос. Кѫчй Гречїй чей слѫвици, де дмѹлт лꙋминѫтóрїй нѣмꙋлꙋй оменеск, кѹ ꙟсꙋшй чѣ сѫнѫтóасѫ фирѣскѫ ꙟцелепчюне ȃ минцїи фїинд лꙋминацй, кѹм де ꙟнáлт шѝ де бѹн нѣм ȃѹ сокотит ȃ фѝ сꙋфлетꙋл шѝ минтѣ оменѣскѫ! сѫ ȃѹзим пре ȃчѣст ꙟсꙋшй ꙟвѫцѫтóрю кѹм сфѫтѹѧще Демоник ꙟтрѹ ȃчѣлашй кѹвѫнт, περὶ τοῦ μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον; μάλιστα δὲ τὴν ὁσαυτοῖς φρόνησιν ἄσκει, μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. Пентрѹ тóате каре сѫнт пентрѹ трѣба вїецїй те грижѣще, ѧрѫ май мѹлт пентрѹ минтѣ та те ꙟделетничѣще, кѫчй чѣ че ѥ май маре, ꙟтрѹ че ѥ май мик ѧсте, ȃдекѫ: минтѣ чѣ врѣдникѫ ꙟ трѹпꙋл оменѣск. Минтѣ! Мѫрита Націѥ Дако-Ро-

романѣскѫ ꙟ Банат, ꙟцара Романѣскѫ, ꙟ Молдова, ꙟ Ардѣл, ꙟцара Оунгѹрѣскѫ, минтѣ! кѫнд те вей лꙋмина кѹ ꙟвѫцѫтѹра, кѹ лꙋминатѣле фапте боне те вей оуни, май ȃлѣсѫ Націе нѹ ва фѝ пре пѫмѫнт ꙟнаинтѣ та де кѹм тѹ вей фѝ окꙋлирѹит ꙟтрѹпина дин карѣ ай казꙋт. Кѫ фаптеле бѹне сѫнт цїе фирѣскѫ оменїе, Мѫрирѣ, ꙟсꙋфлецирѣ чѣ маре, Бѫрбѫцїа, ȃчѣстѣ сѫнт фаптеле чѣле бѹне але стрѫмóшилор тѫй, ȃдекѫ: але Ромáнилор чѣлор бѫтрѫнй, ȃчѣстѣ сѫнт Дїамáнтѹриле чѣле скꙋмпе, ꙟсе ѥ де липсѫ ка мѫна ꙟцѫлепчюнїй сѫле спѣле, кѹрѫцаскѫ шѝ сѫле нетезаскѫ, шѝ стрѫлꙋчитóаре сѫ ле факѫ. Слобозирѣ шѝ стрикарѣ нѫрáвѹрилор нічй де кѹм нічй ꙟтрѹн Нарóд ла мижлок нѹ се примѣск, сингѹрѫ шѝ нѹмай о дꙋмнезеаскѫ, шѝ де бѹн нѣм, ȃдекѫ: лꙋминарѣ минцїй ȃ фаптелор бѹне. Бѹ щїѹ кѫ оунде стѫпѫнѣще Варварїа (Можичїа) ȃколо нічй ȃре лок ꙟвѫцѫтѹра лꙋминѫрїй: нічй ȃ фаптелор чѣлор бѹне шѝ дрѣпте. Ꙟсѫ ласе сѫ ꙟтре ȃчѣстѫ фаптѫ бѹнѫ ȃколо оунде можичїа чѣ гроасѫ шѝ проастѫ нѹ стѫпѫнѣще, ѧр оунде пѫнѫ ȃкѹма стѫпѫнѣще, доарѫ нѹ ва стѫпѫнй пѫнѫ ва фѝ лꙋмѣ.

112.

Броаска цестоасъ ши Вȣлтȣрȣл.

Броаска цестоасъ аȣ рȣгат пре Вȣлтȣр сѫ ѡ ꙟвѣце а збȣра̀, Вȣлтȣрȣл ѩȣ ѕис, шѣѕи ꙟ паче тȣ, ши оумблъ пре жос кȣм аи оумблат ши пънъ акȣма, къ май бине ва фи де тине: пентрȣ че? ѕисъ Броаска: пентрȣ къ алкътȣириле трȣпȣлȣи тъȣ нȣ сѫнт фъкȣте пентрȣ ꙟнълциме, ръспȣнсе Вȣлтȣрȣл: ꙟсъ ꙟ нȣ ва ничи ачѣѧ че ѩсте пентрȣ ꙟ, чи тот ꙟл сȣпъръ, рȣгѫндȣл, дечи ѡ лȣъ Вȣлтȣрȣл ши ѡ сȣи ла ꙟнълциме, апои ѡ слобоѕи ꙟ жос, ши ꙟи ѕисе: хаида ѕбоаръ акȣма. ꙗръ ꙟ аȣ ꙟчепȣт а ѕбȣра̀, ꙟсъ кȣм нȣ трѣбȣе, къ аȣ кѫѕȣт пре пъмѫнт, ши тоатъ саȣ сфъръмат.

Ꙟвъцътȣръ.

Съ не мъсȣрѣм ши съ не кȣноащем пре нои, ши се нȣ чѣрем че нȣ ѥ̄ пентрȣ нои, къ дѣкъ нȣ вом добѫнди, не вом рȣшина̀; ꙟсъ ачѣѧ ѥ̄ немика, ласъ съ трѣкъ; ꙗръ ачѣста че вою ѕиче, ла мȣлци се ва ведѣ̀ престе фире παράδοξον. Ꙟсъ ѩсте дрептȣл адевър токма̀

а-

атȣнчѣ пънъ добѫндѣще кареба ачѣѧ че нȣ ѥ̄ пентрȣ ѥл, май таре се рȣшинѣѕъ. Ꙗколѡ оунде мерг лȣкрȣриле ꙟдрепт ши кȣм се каде, ꙗръ нȣ ꙟдъръпт ши кȣм се ѕиче, пре спате саȣ ꙟнапои, къ ѡри кȣи съ дъ ѡаре че маре, фъръ де трѣчере трѣбȣе съ ши аштѣпте дела ѥл чева маре, каре дѣкъ ѥл нȣ ѥ̄ врѣдник съ ꙟплинѣскъ, атȣнчѣ кȣ дрептȣл нѣм рȣшинат! ꙟкъ кȣм оун Ігȣмен глȣмец, рȣга̀ пре Викентїе Іоанович митрополитȣл Белградȣлȣи съл факъ Єпископ, мъкар нȣмай вре ѡ кѫтева ѕиле: ачеста ꙟи ѕисе; пентрȣ че врѣи тȣ ачѣѧ? Ігȣменȣл ѕисе: кȣм, пентрȣ че? съ мъ ꙟтинд ꙟ пат, ши съ винъ прѣѡцїи съмѝ четѣскъ рȣгъчȣниле диминѣци, ꙗръ ѥȣ съ стриг: паче тȣтȣрѡр: ши съ благословеск де сȣпт понѣвъ (лепедѣȣ), формос Сарказмȣз! ꙟсъ нȣ нȣмаи ачѣѧ карїи чер, трѣбȣе се ꙟ сѣма, чи ши ачѣла каре аре пȣтѣре съ дѣ, ѩсте дѣторю съ каȣте кѫт поате май мȣлт че, ши кȣи дъ, къчи ши ѥл форте грешаще, дѣкъ дъ оунде нȣ се каде, ши кȣи нȣ се каде, ла Ꙗлеѯандрȣ магидонѣнȣл аȣ венит оун кȣртѣн а лȣи ши аȣ черȣт ла ѥл дои таланци, съши мърите ѡ фѣтъ алȣи, ꙗръ ꙟпъратȣл аȣ порȣнчит съи дѣ чинчи таланци. Кȣртѣнȣл ѕисе: ачѣѧ ѥ̄ прѣмȣлт пентрȣ фѣта меа. Примѣще ши тачи! ꙟи ѕисе ꙟпъратȣл; къ лȣи Ꙗлеѯандрȣ ар

фи̂

фи рꙋшине сѫ дѣ пꙋцин. Ачѣста мꙋлцй ѡ аꙋ лѫꙋдат, ши пѫнѫ ла черю ѡ аꙋ рѫдикат. Іарѫ акꙋма тоцй ѡаменій чей ꙟцѫлепцй афлѫ, кѫ Ꙗлеѯандрꙋ ꙟтрꙋ ачѣста фоарте небꙋнѣще аꙋ лꙋкрат. Кѫчи ꙟпѫратꙋл требꙋе сѫ фіе юбиторю де дрептате май мꙋлт де кѫт тоцй чеаллалцй, іарѫ Софіта дрептате чѣре ка фіеще кѫрꙋа сѫсе дѣ ачѣа че ѝсе кꙋвине, оурмѣꙃѫ дарѫ кѫ оун стѫтѫниторю дрепт, Є деторю бине сѫ ꙟ сама, че ꙟ дела алцій, ши че дѫ кꙋйва, ка тоате кꙋ дрептате сѫсе факѫ. Ꙗлеѯандрꙋ тоатѫ Ꙗсіа ѡаꙋ робит, ши атѫтѣ попоарѫ (Нороаде) аꙋ белит, іарѫ алтора фѫрѫ де сокотинце ши небꙋнѣще аꙋ дат, прекꙋм аꙋ венит, аша саꙋ ши дꙋс ꙟдѫрѫпт! Чинчизечй де боате престе бꙋчиле алтора, че Є ачѣа? Филип татѫл лꙋй, ꙟтрꙋ ачѣста че воюю спꙋне акꙋма май кꙋ ꙟцѫлепціе аꙋ пѫшит. Оун Ритор пѫрѫсит, саꙋ лингꙋшиторю, саꙋ май фрꙋмос, бꙋлпеск, ла масѫ фѫкꙋ маре лаꙋдѫ, ши апой пентрꙋ ачѣа черꙋ сѫ ѝсе чинстѣскѫ оун пѫхар де аꙋр, Филипп ꙟдатѫ порꙋнчи сѫсе дѣ ачел пѫхар лꙋй Еврипид фѫкѫторюлꙋй кареле прѫнꙃа ꙟпаче, тѫкѫнд, кꙋм Є ачѣста, зисе Риторꙋл; еꙋ ꙟл чер, дар тꙋ алтꙋл ꙟл дай кареле нꙋл чѣре? Дрепт, рѫспꙋнде Филипп; ел нꙋл чѣре, ꙟсѫ ел Є май врѣдник (лꙋй ѝсе май каде) ал авѣ де кѫт тꙋ.

Оун Сꙋлтан дин Персіа ꙟтрꙋ ачаста че оурмѣꙃѫ ꙟцелепцѣще аꙋ лꙋкрат. Лй вени оун Дервиш виклѣн, кареле се префѫчѣ, кѫ Є небꙋн, щіинд кѫ Тꙋрчій пре чей небꙋни ка пре нище Софіцй ꙟй чинстеск, шил ꙟтребѫ креде ел ꙟ Ꙗлкоран? Вай! ши вай! че ꙟтребаре іасте ачаста, зисе Сꙋлтанꙋл; ещй тꙋ кꙋ тоатѫ минтѣ? Кꙋм нꙋ аш креде еꙋ ꙟтрѫнсꙋл, дакѫ сѫнт, мꙋлцѫмитѫ лꙋй Дꙋмнезеꙋ, тꙋрк: дарѫ іасте ꙟ Ꙗлкоран скрис, іарѫши ꙟтребѫ Дервишꙋл: кѫ тоцй Тꙋрчій сѫнт фрацй оунꙋл кꙋ алтꙋл? бака! кꙋм нꙋ ар фи, декѫ іасте? Рѫспꙋнсе Сꙋлтанꙋл, ши іасте скрис ꙟ Ꙗлкоран, май адаосе Дервишꙋл, ка фраціи тот че аꙋ ꙟтрѫ сине дрепт сѫ ꙟ партѫ, вези бине кѫ іасте, ши тачй аман. Кѫ чине зиче кѫ нꙋ іасте скрис: Є бине, май зисе дервишꙋл: дарѫ тꙋ пасѫ апой ши ꙟпарцй кꙋ минте тот че ай. Ꙗтꙋнчѣ Сꙋлтанꙋл пентрꙋ ка сѫ скапе де дѫнсꙋл, ꙟй ꙟтинсѫ оун піастѫр. Ꙗчаста Є дрѣптѫ ꙟпѫрцире а та? Лй зисе чела, динтрꙋ атѫта авѣре, міе фрателꙋй тѫꙋ нꙋмай ѡ піастрѫ? Ꙗꙋзй! чине те примѣще ши нꙋ кѫрти, рѫспꙋнсе ꙟцѫлептꙋл Сꙋлтан, кѫчй щіій кѫцй кардаши сѫнтем, де се вѡр скꙋла тоцй, ши вѡр чѣре фіеще кареле партѣ са, ничй атѫта, мѫтем, кѫ нꙋц ва вени, лꙋѫ префѫкꙋтꙋл небꙋн піастра, апой се щѣрсе, ѡ тѫе фꙋга, сокотинд ꙟ-

ꙟ сине нꙋвей ꙟтинце, виклѣн єщй тꙋ, дар ꙟчѣста є шѝ май виклѣн де кът тине. Бине єꙟ пꙋцинел ꙟкарте шѝ ꙟ глꙋмѝ, къ ꙟлтминтрѣ прꙋнкꙋцїй мїей четинд ар ꙟдормѝ, шѝ де аша карте пꙋцин фолос аꙋ, спре каре се дормитѣзе. Май ꙟлес стъпъниторюл чел лꙋминат, бине ꙟ сама ла ачѣ, че слꙋжѣ шѝ Дирегъторїе дела дънсꙋл чер ꙟпъратꙋл Петрꙋ чел маре аꙋ рѫндꙋит лѣце ка ла чѣле де ѡбще дирегъторїй ѡамений фъкътори де бине, шѝ ꙟвъцаций съсе алѣгъ. Дар оунде нꙋ се вор афла ꙟвъцаций, лаꙋ ꙟтребат: че вом фаче аколѡ ꙟтꙋнчѣ. Атꙋнча трїбꙋе кꙋтат фъкъторю де бине; Ръспꙋнсе Монархꙋл. Дрепт, ачаста прѣ бине съ щїе, къ пот фѝ мꙋлций ꙟвъцаций шѝ пентрꙋ оунеле лꙋкрꙋрй але сале нимика нꙋ сѫнт спорничй. Шѝ ꙟкъ дѣкъ є ꙟвъцат, шѝ рѫꙋ, кꙋ нърав ꙟдъръпник, малицїос, виклѣн, шѝ кꙋ рещтате, атꙋнча ꙟдрепт ꙟций фъ крꙋче де ѐл, шѝ стригъ фꙋгънд: Доамне милꙋещене! кѫчй оунꙋл ка ачела є кꙋ сокотинцъ, шѝ кꙋ воѧ са рѫꙋ, шѝ чине є дꙋпъ модꙋл ачѣста рѫꙋ, дѫй нꙋмай шѝ пꙋтѣре, дирегъторїе ꙟ мѫнъ, апой ꙗтъ Нерон шѝ Калигꙋла ꙟпрꙋнъ, карїй аꙋ пофтит ка тот народꙋл Рѡманеск съ айбъ оун грꙋмаз, ка нꙋмай кꙋ ѡ ловитꙋръ съ ли се пꙋатъ тоате капетеле ѡборъ, сфъръмà. Иаръ адевъратъ йнимъ бꙋнъ, фрꙋ-

мос

мос шѝ де бꙋн нѣм нъскꙋт сꙋфлет, шѝ минтѣ чѣ сънътоасъ ѡменѣскъ ꙟтрꙋ каре ѡм не афлъ, оунꙋл ка ачела є де маре дирегъторїе вреднник, кѫчй ѐл дѣкъ аре ꙟдоалъ деспре чѣва, щїе чѣре сфат, шѝ ал примѝ; иар май вътос драгостѣ лꙋй чѣ неминчиноасъ, шѝ кꙋратъ кътръ виртꙋте тотдеꙋна спре бине ꙟл ва ꙟдрепта.

113.

Прꙋнкꙋл, шѝ Норокꙋл.

Прꙋнкꙋл саꙋ кꙋлкат съ доармъ токма лѫнгъ гꙋра оуней фѫнтѫнй аша, ꙟкаре лесне пꙋтѣ съсе пръвълѣскъ шѝ ꙟтрѫнса съсе ꙟнѣче. Вені норокꙋл ꙟ кип де мꙋѭре, ꙟсе дещептатъ, шѝ кꙋ ѡ нꙋѧ ꙟй дѣде де ѡаре кѫте ѡрй. ꙟтрѣбъ прꙋнкꙋл пентрꙋ чел бате? Иатъ пентрꙋ ачѣѧ, ръспꙋнсе: пентрꙋ че тꙋй кꙋлкат лѫнгъ фѫнтѫнъ, оунде лесне поций къдѣ, шѝ ате ꙟнека. Апой атꙋнча нименѣ нꙋ ар зиче къ єщй тꙋ де винъ, чи тоций ар къскà гꙋриле асꙋпра мѣ, шѝ ненорокꙋ мар къщтà.

ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙟ гȣриле тȣтȣрѡр нороаделѡр, ши ѡаменилѡр, немика май адѣсе ѡри нȣ се аȣде декѫт ꙟи кȣ норок, ꙟи фъръ норок норочирѣ ши ненорочирѣ; ꙟсе нименѣ нȣ ва съ гѫндѣскъ ка съ щїе ꙟ адинс че сѫнт ачѣсте лȣкрȣри. Ачѣста ѥ де ѡбще ѡбичаюл ѡаменилѡр, ка съ ворбѣскъ де мȣлте матерїи, нȣмай къ аȣ аȣзит къ ши алцїи де дѫнсъле ворбеск, аша сѫнт фармечиле, десѫнтътȣриле, дешкитȣриле ши алте веденїи де пърери де ноапте, іаръ аколѡ оунде ѡаменїи саȣ лȣминат, ши ачѣсте нърозенїи, ши невȣнїи крединце дешѣрте лѣȣ лъпъдат, немика де ачѣлѣ нȣ сѫнт ꙟтръ дѫншїи май мȣлт, чи ѡри че се ꙟтѫмплъ, аре причина са чѣ фирѣскъ пентрȣ че. Чел не ꙟцълепт, ши негѫндиторїю, май мȣлт пре ненорок се плѫнце, ши нȣ ва се кȣноаскъ, къ тоатъ неночирѣ ачѣа, нȣ ѥ алта немика, чи невъгарѣ де самъ ши не ꙟцелепцїа лȣи. Ѡмȣл бъгъторїю де самъ, ши ꙟцълепт, кареле тоате майнаинте ле прежȣдекъ, май мȣлт кȣ бȣна норочире аре лȣкрȣ, кѫчи ѥл кѫнд плѣкъ де а касъ, бине лѣгъ сакȣл, ши аша мижлочири алѣџе пентрȣ лȣкрȣриле сале, каре кътръ бȣн сфѫршит ꙟл поартъ. Ꙟ Їнглитера пре мȣлци аȣ ꙟтѫлнит ненорочирѣ кȣ лȣпїи пѫнъ ѥра ачи, іаръ кȣм

саȣ

саȣ ꙟпреȣнат тоци Енглезїи скъпаръ де тоци лȣпїи де ненорочире. Ꙟпъмѫнтȣриле ачѣле оунде нȣ іасте рѫндȣалъ, каре кълъторѣще, ꙟтот часȣл ащѣптъ кѫл ва ꙟтѫлни ненорочирѣ кȣ оун ѡм ръȣ. Іаръ ꙟ Саксонїа, кълъторѣще тȣ кѫтȣци іасте воа, ноаптѣ саȣ зїѡа, пре жос, саȣ кълаpe, ничи те теми тȣ де чинева, ничи алцїи де тине, кѫнд ѡмȣл нȣ вѣде бине, каде ꙟ гроапъ, саȣ се ловѣще де чева кȣ капȣл, іар кѫнд вѣде, атȣнчи нȣ ва, ꙟвремиле чѣле де демȣлт аȣ цинȣт норочирѣ де Дм҃незеȣл ла кареле се ꙟкина ши жертве ꙟи адȣчѣ, даръ че зик ꙟвремиле чѣле де демȣлт, времи бътрѫне? Ши пѫнъ астъзи ꙟтре крещини се афлъ, каре нȣ щїȣ че гѫндеск, че вѡр пентрȣ дѫнса. Карол ал доиспрезѣчелѣ аȣ фост норокос ꙟпротива лȣи Петрȣ челȣи маре, пѫнъ ачеста щѣȣ ꙟвъцат ѡастѣ са, кȣм требȣе съсе батъ ꙟ ръзбоае, апои ачела атȣнчѣ саȣ пръпъдит. Гречїи милїоане аȣ бирȣит, пѫнъ аȣ фост ꙟтрȣ ѡ слоагъ, іар дȣпъ ачѣа, прин не оунирѣ ши вражба ꙟтръ сине сингȣри пре сине саȣ пръпъдит. Чел ꙟцълепт мѫнекъ ла лȣкрȣл съȣ, се роагъ лȣи Дм҃незеȣ, апои лȣкръ, кълъторѣще, ши се гѫндѣще, іаръ чей лѣнеши зак ши ащѣптъ съ ле адȣкъ норокȣл. Бине щїȣ ѥи къ вѡр къска гȣра мȣлци тари де кап ши ꙟпротива ачаста, Хоо! ѥȣ щїȣ пре кȣтаре, ши кȣтаре, кареле немика нȣ аȣ

лȣ-

лȣкрат, ничи аȣ слȣгърит, їар дакъ є҃ норокос, вѡр ѕиче: кȣ греȣ їасте а ворби кȣ ѡмȣл кареле воаще ꙟбѫнт съ ворбѣскъ, кареле ничи сингȣр щїе че ворбѣще, ши че гѫндѣще. Ачѣста се поате ꙟтѫмпла, ꙟсъ динтрȣ ѡ сȣтъ оунȣл, апои че поате аръта оунȣл ꙟнаинтѣ аѕѣче? Їаръ ши ꙟтрȣ чел оунȣ нȣмаи съ къȣтъм причина, ши вом афла, кȣм ши пентрȣ че йсаȣ ꙟтѫмплат аша, де мираре є҃, кȣм поате фи ѡмȣл аша де таре ла кап ши апъръ атѫта норочирѣ, деврѣме че кȣ ѡкїи съи вѣде пре мȣлци астъѕи норокоши, їаръ мѫне ненорокоши, дар де ар фи норочирѣ ꙟтрȣ сингȣръ ѡаре че фъптȣръ; чел че є҃ норокос, ар требȣи съ фїе тотдѣȣна, ши ꙟтрȣ тоате аша, чи нои ведем къ тоате кȣрг ꙟпротивъ, їаръ фїинд къ є҃ кȣвѫнтȣл ачѣста, прекȣм ꙟ алте лимби, аша ши ꙟ лимба ноатръ ꙟтродȣс. Еȣ нȣ ѡаш, саȣ нȣ ѡ воїю десръдъчина, токма де аш фи ши Вріаріос чел кȣ ѡ сȣтъ де мѫни, чи нȣмаи ачаста аши пофти, ка ѡри чине, кареле воаще ка оун кȣвѫнтъторю съсе ꙟцелепцѣскъ, ши съ щїе ачѣа че воаще, аша съ гѫндѣскъ. Норочирѣ є҃ ачаста, кѫнд ѡмȣл кȣ але сале чѣле че спребине ши дȣпъ пофта лȣи кȣрг, тръаще, ши прекȣм къ нȣмаи ачѣа сѫнт дрепт норокоши, карїи юбинд пре Дȣмнеѕеȣ, ши пре тоци ѡаменїи, фїинд юбитори де ѡстенѣлъ, тръеск

кȣ

кȣ сȣдоарѣ фецїи лѡр ши ꙟцелепцѣще; Съфачем нои нȣмаи тот бинеле, кареа пȣтем, їар чѣа че нȣ атѫрнъ дела нои, ачѣа гѫндȣлȣи челȣи маи ꙟналт съ ласъм. Къ алтминтрѣ ши че сѫнтем нои, астъѕи сѫнтем, мѫне нȣне афлъм. Пре лѫнгъ ачаста їасте ла тоци кȣноскȣт, къ чине є҃ ꙟцълепт, ши щїе ши кȣ пȣцин ꙟпаче кȣ ѡдихнъ ши ꙟдестȣлит а віецȣи, є҃ норокос ши феричит пре пъмѫнтȣл ачіста маи мȣлт де кѫт ѡри кареле богат, кареле нȣ є҃ ꙟ паче ничи кȣ ѡдихнъ, ничи є҃ кȣ тоате че аре ꙟдестȣлит. Пъсторюл пъскѫнд ѡиле сале, дакъ кѫнтъ, ши флȣеръ; ел є҃ норокос ꙟ сфера са, саȣ ꙟ кѫт є҃ ꙟтрȣ але сале ꙟкȣнжȣрат.

114.

Кокошȣл ши пїатра скȣмпъ.

Кокошȣл ръшкирѫнд; афлъ оун дїамант де мȣлт прец, връ съл ꙟгицъ, нȣ поате, нȣи де мѫнкаре. Атȣнча аȣ ꙟчепȣт а гръи, пагȣбъ де аша лȣкрȣ формос, ши не фїинд де ничи ѡ трѣбъ! Аш фи маи воит се афлȣ оун гръȣнц де ѡръѕ, де кѫт ѡ міе де пїетри аша стрълȣчитоаре. Акȣма въѕ къ

S

тоци

тоцй ѡаменїй сѫнт фъръ минте, ла карїй ѫтѫта ле ѧсте де ѹн лȣкрȣ, каре ничй се поате мънѫнка, ничй бѣ.

Ѫвъцътȣръ.

Прїатра скȣмпъ ѫсемнѣзъ аича ѫчелепчȣнѣ, шѝ ѫвъцътȣра, ѧр кокошȣл, шѝ кȣвѫнтарѣ лȣй ѫкипȣеск пре ачела, каре немика алта нȣ сокотѣще ничй чинстѣще, фъръ нȣмай ачѣа че є плъкȣт симцирилѡр сале челѡр трȣпещй. Сȣлтан Ѡмар бирȣинд Ӑлеѯандрїа, се спъймѫнтъ дакъ възȣ ачѣ слъвитъ Бїблїотекъ, пентрȣ карѣ ѫ пъраціи Гречилѡр кȣ мїлїоанеле аȣ кїелтȣит, шѝ пре карѣ тоатъ ѫвъцата Еȣропъ ничй ѡдатъ фъръ маре жале нȣ ѡ поменѣще. Сȣлтанȣл аȣ ѫтребат пре Дервишїй съй, ѧсте чева ѫтрȣ атѫта пȣтѣре де кърцй че съ нȣ фїе ѫ Ӑлкоран? Дервишїй ѫцелепци ка шѝ ел, ръспȣнсеръ: Юк, кȣм нар фи? Шѝ че нȣ ѧсте ѫ Ӑлкоран; атȣнча ел порȣнчѝ тоате ачѣле кърцй съсе ардъ ѫ фок, шѝ аша саȣ шѝ фъкȣт. Ѧтъ фрацилѡр жалникъ шѝ врѣдникъ де плѫнс старе а несчїинцїй, ѡркїрїй варварическй! Ӑчѣле пентрȣ каре чѣле прѣ формоасе лȣминате гѫндȣрй саȣ ѡстенит, тоате, тоате ѫ фок! Шасе лȣний тоате бъйле нороаделѡр лѣȣ ѫкълзит кȣ ачѣсте кърцй, пен-

пентрȣ каре ѫцелепцїй Енглезй тоате пїетриле чѣле скȣмпе ал Їндїей ка пъситȣл лѣр да. Тикълоаса несчїинцъ, шѝ де мȣлте ръщтъцй ѡаменилѡр причинȣитоаре! спре тоцй ка ѡ негȣръ пъреѫндȣсе, адевърȣл негриндȣл, шѝ вїаца ѡри кърȣѫ ѫтȣнекѫндȣѡ! Че фѣлю де амъръ тъ, шѝ добиточаскъ ѫтокмире трѣбȣе съ фїе ѫ аша ѡм, саȣ сей зик не ѡм, каре лȣмина ѫцелепцїей ѹрасче, токма фъръ де карѣ є сȣфлетȣл чел кȣвѫнтъторїю ѡрб, шѝ ѫтрȣ ѫтȣнѣрекȣл чел дѣ пȣрȣрѣ вїецȣаще! Немика алта нȣ є врѣдник, пре ничй ѹн ѡм ла атѫта небȣнїе ал адȣче, фъръ нȣмай ѹна крединца дешартъ; ѧр кȣм ачаста сминтѣсче саȣ липсѣсче тот сȣфлетȣл чел кȣвѫнтъторїю, дин фире пофтѣсче ѡаре чева бине а авзи, шѝ а ѫвъца, асе ѫцелепци, шѝ асе лȣмина, кȣ атѫта лȣмина юбѣсче, шѝ кътръ ѧ се съргȣаще, кѫчй шѝ сингȣр Дмнȣл Дмнезеȣ є лȣмина чѣ не ѫсерать, дȣпъ кȣвинтеле пророкȣлȣй че зиче: Чѣлаче те ѫбрачй кȣ лȣмина ка кȣ ѡ хайнъ.

115.

Бътрѫнȣл шѝ Ѧȣрȣл.

Ѹн ѡм бътрѫн богат фїинд, тоатъ авȣцїа че авȣсе аȣ вѫндȣтѡ, шѝ ѫ аȣр саȣ ѫ-

ꙟалбаний префъкѫндȣѡ, ꙗȣ тȣрнáт ꙟтрѡ кълдáре, шѝ ꙗȣ ꙟгропáт ꙟгръдинъ апроапе де кáсъ, оунде пȣцине зиле тречѣ ка съ нȣ мѣргъ, съй вáдъ, съй пипъе, шѝ де стрълȣчирѣ лѡр чѣ гáлбинъ съсе ꙟдȣлчѣскъ. Оун бластъмáт прїѧтен, дин вечинътáте, чълъȣ шѝ виклѣн, гáта ла ѡрй че ръȣтáте, ѡаре кȣм прин гард ла лȣнъ ѡкїѐ ꙗбитȣл лȣкрȣ, шѝ пре бътрѫнȣл кȣм пре аскȣн мѣрџе аколѡ: шѝ че ар фѝ възȣт алта, фъръ чѣѧ че ꙗсте: кȣм аȣ добѫндит врѣме кȣ прилѣж, се дȣсе ꙟ гръдина бътрѫнȣлȣй, аȣрȣл тȣрнъ ꙟ трáйстъ, ꙗр кълдáрѣ ѡ оумплȣ кȣ боȣце, кȣ грáба ѡ кȣтропѝ, шѝ аструкъ, шѝ се щѣрсе ка прин пѣне, нимънȣй негръйнд кȣвѫнт. ꙟ алтъ ноапте дȣпъ ачѣѧ, пре ла чина мáре, май наинте де кѫнтáтȣл кокошилѡр дин тѫю, дѣкъ тоате глоáтеле се кȣлкáсе, се дȣсе бътрѫнȣл дȣпъ ѡбичѣюл съȣ съший вáдъ богъцїа, шѝ сȣфлетȣл съȣ; шѝ дȣпъ че афлъ ачїѧ боȣце, де кáре пънъй лȣмѣ нȣ шѣр фѝ адȣс аминте, ꙟчепȣ кȣ глáс де стригáре асе въетà, ашà, кѫт тоций вечинїй сърирь ла ачѣ алȣй лáрмъ кȣ арме, шѝ алер-

гáръ

гáръ кáре ꙟ къмѣше, кáре ꙟ изменe съ вáдъ че є де бїетȣл мош: ꙗръ дѣкъ аȣзиръ къ аȣрȣл ꙟтрȣ боȣце саȣ префъкȣт, аȣ ꙟчепȣт ка шѝ алций ѡамений оунȣл оуна, алтȣл алта а ворбѝ, ꙟсъ кȣм възȣръ пре дїáкȣл чел бътрѫн сътѣск, тоций де ꙟдáтъ тъкȣръ, съ аȣдъ, че ва зиче ачѣста де ачáстъ минȣне. Ачѣста тȣшѝ, шѝ щергѫндȣсе пре фрȣнте, ꙟчепȣ а гръѝ. Аȣзиций фрáцилѡр! Ачáста є ачѣѧ, кáре єȣ ꙟкъ ꙟ прȣнчїѧ мѣ, кѫнд єрáм дїáк ꙟ Мънъстирѣ Чернѣцȣлȣй ꙟпрáвила бътрѫнъ, (кáре нȣ се афлъ претȣтинденѣ) нȣ ѡдатъ, ничй де доаѡ ѡрй, чи ꙗтъ (се принсе де бáръ) де атѫтѣ ѡрй ам четит: Аȣрȣл кáреле стъ мȣлтъ врѣме ꙟгропáт, ачѣла трѣбȣе съсе префáкъ саȣ ꙟкървȣний, саȣ ꙟ боȣце, ꙟсе єл є аȣр, шѝ нȣ алта; чи ꙟ аскȣлтъ нънáшȣле шѝ вечине Лȣпȣле! Нȣ те тѫнгȣй, ничй те въетà, чи пъзѣще бине ачѣсте боȣце, шѝ те мѫнгъе кȣ дѫнселе, ка шѝ кȣм тѣй мѫнгъѧт май наинте; къ тоате ачѣсте сѫнт пентрȣ тине аȣр, ка шѝ чел дин тѫю ꙟгропáт фїинд, шѝ ноапте бȣнъ воаѡ фрáцилѡр.

ꙟвъ-

Ѧвъцътȣръ.

Прекȣм шѝ а̂лте мȣлте шѝ килине лȣкрȣри, а̂шà шѝ а̂ȣрȣл, шѝ а̂лте богъціи, нȣ нȣмай ѧ̂ тоате кърциле але ѡаменилѡр челѡр ѧ̂целепци, чи шѝ ѧ̂ сфѫнта скриптȣръ, ла оунеле локȣри се лаȣдъ, шѝ се пȣн ноаѡ ѧ̂наинте ка оун семн а̂л дарȣлȣи лȣи Дмнезеȣ. Аȣ благословит Дмнезеȣ пре Іѡв, шѝ іаȣ дат лȣи маре богъціе. Ши іаръши лȣи Соломон гръіще Дмнезеȣ, фіинд къ аи черȣт тȣ ѧ̂целепчȣне, єȣ ѧ̂ц воiȣ да ціе шѝ богъціе; а̂шà, каре ничи оун ѧ̂пърат кѫц аȣ фост май наинте де тине, нȣ аȣ а̂вȣтѫ; ѧ̂съ ла май мȣлте локȣри а̂часта ѧ̂сȣши богъціе се дефаимъ, шѝ оучигътоаре, шѝ мȣлтѡра де рѫȣ причинȣитоаре се кокотеще; пентрȣ ка съ пȣтем даръ а̂девърать Ідее, коноцинцъ, саȣ кіаръ щіинцъ де а̂часта а̂ авѣ, шѝ а̂чѣсте вѫзȣте ѧ̂противъ кȣвѫнтъри съ ле дъм дин кале ѧ̂ латȣри, сѫнтем даторі а̂шà съ жȣдекъм. А̂ȣрȣл саȣ богъціа ѧ̂ сине сингȣръ ничи є̂ чева рѫȣ, ничи є̂ бȣн, фъръ нȣмай прин ѧ̂требȣинцаре каре се фаче кȣ дѫнсȣл, се фаче аȣ оуна аȣ алта. Ши фіинд къ дȣпъ парте че май маре спре рѫȣ, а̂декъ: спре мѫндріи, спре кіелтȣели фъръ де ничи ѡ треабъ, спре патима юкирей престе мъсȣръ а̂дȣлчеціи, чина ѧ̂бȣивъріи, шѝ

спре

спре ръзврътиреа нъравȣрилѡр челѡр бȣне слȣжаще, пентрȣ а̂чѣа май де мȣлте ѡри спре дѫнсȣл се стригъ. А̂рџинтȣл шѝ А̂ȣрȣл, ка шѝ челе лалте метатȣри дин пъмѫнт се скоате, пре пъмѫнт вѡр рѫмѫнѣ шѝ се вѡр пръпъди; ѧ̂съ де кѫнд саȣ ѧ̂преȣнат шѝ саȣ воркит ѡамении, ка май вѫртос пре а̂чѣсте доаѡ металȣри тоате съсе поатъ скимка, де а̂тȣнчи, чине а̂чѣсте аре, тоате поате іеѣ, а̂декъ: че се кȣмпъръ шѝ винде. Пентрȣ а̂чѣа дакъ а̂чѣсте лȣкрȣри вин ла мѫнъ де ѡм бȣн ши ѧ̂целепт, єл мȣлт бине кȣ дѫнселе фаче; іаръ декъ кад ѧ̂мѫниле оунȣи рѫȣ, шѝ кътръ а̂чѣа аре шѝ вреѡ стъпѫнире, спре рѫȣ ѧ̂й слȣжеск; іаръ дȣпъ ѧ̂тѫмпларе декъ се афлъ ла вре оун можик, прекȣм є̂ а̂ фабȣлей ноастре віетȣл а̂мърѫт нънаш мошȣ Лȣпȣ, рѫмѫн шѝ зак ѧ̂кълдаре саȣ ѧ̂ алтъ чева, шѝ ничи фак вре оун рѫȣ ничи бине, ка шѝ воȣцеле. Мȣлци съ наск ѧ̂ маре богъціе, шѝ несчіинд сингȣри кȣм, саȣ дела каре немотеніе аȣ мощенит а̂чѣ а̂вȣціе, а̂честѡра нȣ ле іасте дела а̂шà лȣкрȣ ничи ѡ чинсте, фъръ нȣмай, де вѡр щи а̂чѣ а̂вѣре спре бине а̂ѡ ѧ̂требȣинцà, атȣнча се ѧ̂богъцеск кȣ ръпире шѝ кȣ недрептате, шѝ а̂часта слȣжаще спре пȣтерника а̂деверире; кȣм къ богъціа нȣ є̂ тотдеȣна дела Дмнезеȣ, ничи є̂ вре оун семн а̂л благословеніей лȣи Дмнезеȣ, май пре оурмъ мȣлци ѧ̂ши а̂гонисеск шѝ се

ѧ̂-

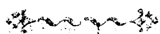

ꙟсегѫцеск дин дестȣл кȣ чинсте ши кȣ дрептате, ши кȣ кредничіа са, ачеаста се поате дрепт зиче: благословеніа лȣй Дȣмнезеȣ, ши слȣжаще агониситорюлȣй сѫȣ спре чинсте, май вѫртос атȣнча, кѫнд ел, прекȣм аȣ щіȣт агониси, аша щіе кȣ дѫнса ꙟцелепцеще пѫши, лȣиш фѫкѫнд бине, прȣнчій сѫй кȣ кȣвіинцѫ крескѫндȣй, немотеніилѡр, ши челѡр де апроапе ай лȣй ажȣтѫнд, ши май вѫртос спре фолосȣл чел де комȣн ал патріей сале ꙟтребȣинцѫндȣ: ачеаста ка чел ꙟцелепт негоциторю ал талантȣлȣй Еѵангелическ се ва ꙟвредничи а аȣзи ачеле фериčите кȣвинте: Слȣгѫ бȣнѫ, ши крединчоасѫ, престе пȣцин міай фост крединчос, престе мȣлте тевою пȣне, ꙟтрѫ ꙟтрȣ бȣкȣріа Домнȣлȣй тѫȣ! Челȣй ꙟцелепт ꙟй слȣжеще аȣрȣл сѫȣ, іар чел не ꙟцелепт, ши можик тремȣрѫ ꙟнаинтеа лȣй, ка ꙟнаинтеа ȣнȣй жȣдекѫторю нѫпрасник, ши кȣмплит мȣнчиторю, ши нȣ кȣтеазѫ ничи сѫсе мишче. Ачаста е ачеа проклеціеніе алȣй Дȣмнезеȣ ȣнде зиче: Ши тевою фаче роб робилѡр тѫй. Асѫ нимене дин ачаста сѫ нȣ ꙟцеа, ши сѫ нȣ гѫндеаскѫ кѫ чине аре мȣлт, сѫ рѫсипеаскѫ ꙟтоате пѫрциле ка кȣ лопата, ничи де кȣм! Бине а рѫндȣи, ȣнде, кȣм, ши спре че, а хотѫрѫ, де кѫт фѫрѫ сокотинцѫ а кіелтȣи: ши

кȣ ꙟцелепціе а да, де кѫт а лѫпѫда, ши а вѫрса, фоарте сѫнт лȣкрȣри дескилините.

116.

Папагаюл ши Мѫца.

Оаре чинева аȣ кȣмпѫрат ȣн Папагаю, лаȣ адȣс а касѫ, ши лаȣ пȣс ꙟтрȣ о кѫлеткѫ формоасѫ, ȣнде ел дȣпѫ обичаюл сѫȣ аȣ ꙟчепȣт, че аȣ щіȣт, а ворби, ши а кѫнта. Аȣ венит Мѫца кѫсіи ачеаши, сѫ ȣитѫ ла ел де тоате латȣриле, ши се мира че невое е ачаста, ꙟл ꙟтреабѫ чине е, ши де ȣнде е? Еȣ, сѫнт пасере, рѫспȣнсе Папагаюл, нѫскȣтѫ дин Індіа, стѫпѫнȣл касіи ачеещіа маȣ кȣмпѫрат астѫзи, ши нȣмай кѫт мѫ адȣсе ши мѫ пȣсе аича. О негѫндитоаре, ши фѫрѫ де минте фѫптȣрѫ! Ꙟй зисе Мѫца; нȣмай кѫт венищи ꙟ каса ачаста, апой фачи атѫта стригаре, ши зарвѫ; ши нȣ щіи тикѫлоасе, кѫ еȣ нѫскȣтѫ, ши крескȣтѫ ꙟ каса ачаста фіинд, де аш фаче нȣмай а зечеа парте дин стригаре та, стѫпѫнȣл, ши стѫпѫна, ши тоа-

тъ каса сар скꙋла̀ а̑сꙋпра мѣ, дар тꙋ, каре
ничй кꙟт ѡбичѣюл локꙋлꙋй, ꙟ каре єсчй,
нꙋл щїй, кꙋ чѣ май маре ꙟдръзнире; не
темꙟндꙋте де ничй ѡ ꙟпротивъ кꙋвꙟнтаре
а̑й ꙟчепꙋт а̑тꙟта Хꙋ, Бꙋ, зарвъ, шѝ стри-
гаре а̑ фаче! Нꙋцй фїе жале, жꙋпꙟнѣсъ Мꙟ-
цъ! Ꙇꙋ зис Папагаюл; ꙟтръ а̑л мїєꙋ шѝ
ꙟтръ а̑л тъꙋ вїерс требꙋе съ фїе вре ѡ дески-
линире, де врѣме че пре тине нименѣ кꙋ бꙋ-
кꙋрїе нꙋ те а̑скꙋлтъ кꙟнд мїонещй, ꙗр пре
мине кꙋ кꙟт май мꙋлт ворбеск шѝ стриг,
кꙋ а̑тꙟта май бꙋкꙋрос мъ кꙋмпъръ, май
формос мъ цин, шѝ ꙟ драгосте мъ а̑ꙋ.

ꙟвъцътꙋръ.

Ведем пре оунїй къ мꙋлт ворбеск, ꙟсъ
формос, ꙟцелепт, шѝ кътръ тоате кꙋвїинчос,
шѝ фїеще кареле кꙋ бꙋкꙋрїе ꙟй а̑скꙋлтъ, токма
де а̑р ворбѝ тоатъ зїоа, а̑честа є ѡсъбит дар,
оуне ѡрй є шѝ а̑л натꙋрей, ꙟсъ фоарте рар,
кꙟчй дꙋпъ парте чѣ май маре, оунде се ꙟпреꙋ-
нъ кꙋ чѣле фиресчй дарꙋрй, кꙋ формоасе ꙟ-
дꙋкацїе шѝ ꙟвъцътꙋръ. Кареле дин фирѣ са
поатъ мꙋлт ворбѝ, а̑ре фоарте вїе фантазїе,
а̑декъ ꙟкипꙋирѣ лꙋкрꙋрилѡр, ꙟсе не а̑вꙟнд
дин

дин дестꙋл чел де требꙋинце матерїал, кꙋ гра-
ба, че зик, ꙟй сакъ а̑па, се силѣще даръ, ка
а̑ша̀ съ ворбѣскъ, а̑тꙋнча сꙋнъ ка клопотꙋл
чел спарт, ꙗръ де є а̑ша̀ кꙟт дин дестꙋл
матерїал щаꙋ а̑дꙋнат, саꙋ прин четирѣ кърци-
лѡр, саꙋ прин пꙋртаре, шѝ нꙋ а̑ре дин дестꙋ-
лъ прежꙋдекаре шѝ искꙋсинца кꙋвꙟнтърїй сале;
рꙟнд кꙋвїинчос, шѝ хотъръ а̑ фаче шѝ а̑ да̀,
фоарте лесне каде ꙟфлекъитꙋръ, шѝ ꙟцелеп-
цилѡр а̑скꙋлтътѡрй се фаче спре греѡтате.
Каре прѣсте мъсꙋръ мꙋлт ворбѣще, ѡбичнꙋит є,
къ поцинтѣл гꙟндѣще, шѝ жꙋдекъ, шѝ чѣле
че гꙟндѣще тоате ꙟй сꙟнт нестаторниче шѝ
ꙟкꙟлчите, лимба ꙟй а̑лѣргъ ꙟнаинтѣ минцїй
сале, нꙋ є врѣдник съшй дѣ врѣме, ка съ
прежꙋдече де а̑чѣ че гꙟндѣще съ ворбѣскъ.
Де а̑коло ꙗсте, къ оунꙋл ка а̑чела ꙟ тот ча-
сꙋл лꙋищй ꙟпротивъ кꙋвинтѣзъ, шѝ минте,
негꙟндинд съ минцъ, шѝ токма кꙟнд ничй
кꙟт де минчꙋнъ нꙋ а̑р гꙟндѝ, а̑тꙋнча минте,
ѡрй кареле нꙋ є врѣдник ла врѣмѣ са а̑ тъчѣ,
кꙋ лꙋаре де сѣмъ пре а̑лцїй а̑ а̑скꙋлта̀, шѝ де
спре тоате че а̑ꙋде таре шѝ кꙋ статорничїе а̑
жꙋдека̀; єл ва пꙋтѣ ворбѝ ꙟ вꙟнт кꙟт ꙟй
плаче, ꙟсе ꙟцелепцѣще ничй ѡдатъ нꙋ ва вор-
бѝ, шѝ ꙟтрꙋ грешала а̑часта ѡаменїй богацй,
шѝ прꙋнчїй де Домнй чѣ май маре парте кад,
шѝ се стрикъ, кꙟчй де тоате че єй ворбеск лꙋ-
дꙟн-

дѫндꙋй шѝ не ꙟдрептѫндꙋй алцїй: пентрꙋ а-
чѣѧ ѥсте ѡбичѣю а зиче, ворбѣще ка папагал,
адекѫ нꙋ гѫндѣще, ничй жꙋдекѫ де ачѣѧ че
ворбѣще. Ꙗлта че не ꙟвацѫ пре нои басна,
ѥсте ачаста: ка сѫ нꙋ фачем некꙋвинчоасе
пꙋнерй де асемѫнѫрй, ка мѫца, каре се асѣмѫ-
нѫ пре сине кꙋ папагалꙋл, токма лꙋкрꙋ ачела,
каре поате оуна формос сѫй стѣ, алтꙋа ꙟй
стѫ фоарте оурѫт. Ꙗтѫ Фїлемон кꙋм не
ꙟвацѫ де формос деспре ачаста. Чине нꙋ не
щїе ноаѡ немика бине ворби, сѫнт доаѡ вор-
бе, ѥл ѥ ꙟделꙋнг ворбиторю, пре чел бине кꙋ-
вѫнтѫторю, ниме нꙋл ва сокоти кѫ ѥ мꙋлт
ворбиторю, токма кѫнд шѝ ꙟделꙋнг шѝ мꙋлт
ворбѣще. Де ѯемплꙋ ꙟтрꙋ ачаста пре Ѡмир
сѫл лꙋѫм. Ачѣста фѫрѫ нꙋмѫр стїхꙋрй ноаѡ
не скрїе, шѝ нꙋ се афлѫ нименѣ сѫл нꙋ-
мѣскѫ кѫ ѥ мꙋлт ворбиторю. Прѣ формос ѥ
дар а щѝ формос а ворби, шѝ кꙋ кꙋвїинцѫ вре-
мїй шѝ ѡаменилѡр; Ꙗ щи кꙋм кꙋ чей май
бѫтрѫнй кꙋм кꙋ чей лꙋишй асѣменѣ, кꙋ чей
сѫнѫтошй шѝ кꙋ чей болнавй, кꙋ чей веселй,
шѝ кꙋ чей скѫрбицй а ворби. Архїмандритꙋ-
лꙋй Ховошꙋлꙋй Захарїе Ѳеѡдосїе болнав
фїинд, ꙟй вени спре черчетаре Мошꙋ Лꙋпꙋ
дин сатꙋл Фелнак, апой дꙋпѫ тоатѫ ворба,
роагѫте лꙋй Дꙋмнезеꙋ! Домнꙋле; пѫнѫ че ѥсе
оурѫ ал май аскꙋлта, апой аша болнав фї-
инд

инд ꙟчепꙋ а стрига: „Дꙋмй пѫче мош Лꙋпꙋле
„ пентрꙋ Дꙋмнезеꙋ те рог! Дар кѫ лꙋй Дꙋмне-
„ зеꙋ мѫ рог, щїꙋ кѫ нꙋ мѫ воїю рꙋга ѥꙋ“.
Ачаста ѡ адаѡг аича, кѫчй ачаста адѣсе ѡрй
ар фи фаворит повѣстѣ а прѣкꙋвїѡсꙋлꙋй мїеꙋ
Пахомїе; кѫчй ѥл ар щи аша де формос а
ѡ повести, кѫт шѝ чел че ар плѫнџе ар требꙋи
сѫ рѫдѫ: спре тоате дарѫ, ачаста бине се ци-
нем ꙟминте, кѫ ѡрй кареле, каре ѥ ѥлоквент,
саꙋ формос ворбиторю, дакѫ ѥл ѥлоквенцїа са
спре рѫꙋ ѡ ꙟтребꙋинцѣзѫ, пентрꙋ бꙋна ꙟкꙋ-
вїинцаре, чинсте, бꙋн нѫрав непѫсѫндꙋй, ничй
авѫнд симцире де пропрїетѫциле чѣле алѣсе але
Нородꙋлꙋй кꙋлтивирꙋит. — Адевѫрꙋлꙋй коно-
скꙋт, шѝ бинелꙋй де комꙋн не ажꙋторинд,
пре ѡаменїй чей кꙋрацй ла инимѫ, де чинсте,
шѝ де ѡменїе фїинд де рѫꙋ грѫиндꙋй, тоатѫ
формоаса кꙋвѫнтаре а лꙋй ѥсте врѣдникѫ де
дефѫймарѣ чѣ май де пре оурмѫ. Ꙗтѫ кꙋм
де ꙟцелепт деспре ачаста Плꙋтарх скрїе. Кꙋ-
вѫнтꙋл ѥ храна гѫндꙋлꙋй саꙋ а минцїй, ꙟсѫ
виклѣнїа ѡменѣскѫ ꙟл фаче кꙋ прихана. Фе-
ричит ѥ ачела, каре формос ворбѣще, шѝ май
формос лꙋкрѣзѫ!

117.

Папагаюл ши алте Пасери.

Пре оун Папагаю лаȣ адȣс дин Індіа, ꙟтрω царъ оунде де ачѣст фѣлю де пасъри нȣ се афла, лаȣ кȣмпърат оун домн маре, ши лаȣ слобозит ꙟтрω кълиткъ аȣритъ. Іаръ алте Пасери ꙟпрежȣрѫндȣл, се мира де аша маре ши динтръ тоате чѣлелалте Пасери кȣ аша чинсте май дескилинит, саȣ адȣнат пре лѫнгъ джнсȣл, ши аȣ ꙟчепȣт ал ꙟтреба: цинȣл пре ел ꙟ аша чинсте ꙟ локȣл наштеріи лȣи? Ничи де кȣм; ръспȣнсе Папагаюл, аколѡ сѫнтем ной ка ши алте Пасери, токма ка ши вой аича. Даръ кȣм е, ши де оунде е ачаста де се дъ ціе аича ꙟпъмѫнт стрѣин ачѣста мърире, ши чинсте? Поате къ нȣ штиці вой, ръспȣнсе ачѣла; къ дрѣпта кȣвіинцъ, ши вредничіе фоарте арарe ѡрй ꙟ мошіа са аша прекȣм се кȣвине се аратъ ши се дъ челȣи врѣдник?

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Енглезій пентрȣ ачаста аша гръеск,, Лернинг ,, енд екселент мен хев селдом дое кредит ,, енд естїим ин доеет оон контрїис, оуич ,, дое хев ин енадоер" Оаменїй чей ꙟвъцаци, ши ковѫршиций, арарe ѡрй аȣ кредит ши чинсте ꙟ мошіа лωр, прекȣм сѫнт ꙟ алте църи. Ей фъръ де рѫндȣале ꙟ локȣриле ачѣле нȣ сѫнт, оунде сѫнт къпътеніиле нородȣлȣй лȣминаци, ши де фолосȣл чел де комȣн адевъраци ръвнитори, ши пофтитори, іаръ аколѡ оунде дȣпъ ненорочире іасте, чѣ май маре партѣ дин пизмъ пърчѣде. Де мȣлт е зис къ пизма нȣ ціе чинсти чѣле де фолос. Че винъ алта аȣ афлат пизмътареціи Жидовй лȣй Хс Мѫнтȣиторюл? фъръ поате къ ачѣста, пентрȣ къ аȣ фост ши ел дин нѣмȣл лωр! Іатъ кȣвинтеле лωр чѣле ꙟцелѣпте! Аȣ доаръ нȣ е ачѣста Іисȣс фіюл лȣй Іωсиф дин Назарет? пре а кърȣа татъ, ши мамъ штим! Ши поате кѫндва чева бȣн дин Назарет съ іасе. Ешитаȣ вре ѡдатъ вре оун пророк дин трѫнсȣл! Тикълоасе крединцъ дешартъ! Окърбѣлникъ сминтѣлъ, ши ѡаркъ пизмȣире! Чине сѫнт ачѣа? Ши чине е ачѣста? Дар къ ной ꙟл штим? Невредникȣл ласъ съ іасе нȣмай кȣ пȣнга гоалъ дин кȣйбȣл сѫȣ, ꙟдатъ ва тре-

бȣй

кȣи сѫ фіе чершиторю. Іар чел юбиторю де ѡстенѣлѫ, ши вреѣдник, ѡри оунде вине, ел є де бȣнѫ трѣкѫ, ши чинстит. Ѡаменій чей ꙟцелепци ши пре чей де алтѫ вицѫ саȣ стрѫини ꙟй кіамѫ ла сине, ꙟй фак ай лѡр, ши ле фак дин дестȣлѫ ремȣнераціе, дȣпѫ мѫсȣра фолосȣлȣй к'ре вѫд кѫ пот авѣ дела єи, ши дȣпѫ модȣл ачеста нороаделе оунеле дела алте саȣ лȣминат ши ꙟвѫцат: Іарѫ варваріи чей ꙟтȣнекаци ла минте ши пре ай сѫй дела сине ꙟи ꙟтрѫинѣзѫ, сȣрѫндȣй пре єи, невѫгѫндȣй ꙟсамѫ, дȣпѫ некȣвіинце кȣ дѫнший пѫшѫнд: Кȣм аȣ вирȣит Тȣрчій Цариградȣ, тоци Гречій чей ꙟвѫцаци фȣџирѫ ши се ꙟпрѫщіарѫ карій прин Італіа, карій прин Франціа: Ши дȣпѫ ачѣа, цара Гречаскѫ чѣ слѫвитѫ майка ꙟцелепчюній ши а тȣтȣрѡр ꙟвѫцѫтȣрилѡр се нȣми варварѫ тȣрчаскѫ Греціе. Нȣмай оуна стѫпѫніе Бисеричаскѫ, карѣ Мȣсȣлманій нȣ пȣтȣрѫ спре сине аѡ лȣа, аȣ рѫмас крещинилѡр, чи ши ачаста, прин кабалеле ши мещешȣгȣри виклѣнещи але тȣрчилѡр ши а кѫлȣгѫрилѡр дин тȣрціа, (цара тȣрчѣскѫ) аȣ венит ла аша мѫнѫ, карѣ май бине аȣ щіȣт а минци, асе фѫцѫрничи, асе префаче, а апȣка, арѫпи, атикѫлосȣлȣй ши амѫрѫтȣлȣи нород мѫдȣха дин ѡасе а ѡ сȣџе, ши тȣрчилѡр а ѡ вома, скаȣне патріашещи ши єпархій єпископесчи, ꙟтрȣн кап ка

ка ши Провинцій, ши Пашалȣгȣри ачелȣа, каре да май мȣлт, ꙟчепȣрѫ але винде; Іатѫ фрацилѡр ши нороаделѡр, ꙟ че старе де рȣшине, ши вреѣдникѫ де плѫнс адȣсерѫ Бесѣрика чѣ кȣратѫ алȣй Хс: ши ѡ ѡборѫ варваріа ꙟтȣнекатей несчіинце, ши проклета недрѣптѫ юбирѣ де арџинт, каре аȣ причинȣит ши мȣлте алте рещтѫци фѫрѫ де сѣмѫ. Бине се прежȣдекѫм ачастѫ минȣне, кѫ чей че аȣ рѫстигнит пре Хртос ачѣсте нȣ аȣ фѫкȣт, ба ничй аȣ щіȣт. Ѡмȣл ꙟвѫцат, ши де ѡменіе ачаста нȣ поате сѫ рабде, чи се тѫнгȣе, ꙟй паре кȣ греȣ, плѫнџе, ши дефаймѫ; пентрȣ ачѣа єл ачи требȣе сѫ пѫтимѣскѫ, де нȣ ва скѫпа май наинте. Яколѡ дарѫ оунде варваріа нȣ стѫпѫнѣще, ꙟвѫцѫтȣрѫ прещимей ши бȣн нѫрав. Прещȣл ꙟнаинте повѫцȣиторю а попорѣнилѡр сѫй: Іарѫ ꙟвѫцѫторюл не ꙟвѫцат че ꙟсемнѣзѫ? ачѣа немика ши май престе нимика, ѡ немика маре іасте. Фіеще кареле динтрȣ ачаста лесне поате ведѣ (нȣмай де ва врѣ) де че липсѫ іасте Народȣлȣй ꙟвѫцѫторю, іарѫ ꙟвѫцѫторюлȣй платѫ бȣнѫ, ши чинсте ши ѡменіе маре! Ши де се май афлѫ оундева пре кѫтѫва време вре оун Єпископ саȣ кȣ тотȣл не ꙟвѫцат, саȣ нȣ дин дестȣл пентрȣ Єпископіе ꙟвѫцат, єл сѫсе грижаскѫ, ка кȣ бȣнѫтатѣ са чѣ алѣсѫ, ачѣа че ꙟтрȣ ꙟвѫцѫтȣрѫ ꙟй липсѣще, сѫ ѡ деплинѣскѫ.

нѣскъ. Пре чей май ꙟвъцаци ши май фъкъторю де бине де кът ѥл съ нꙋй непъчꙋаскъ, ничи съй факъ съ плѫнгъ. Ꙗчѣа че аꙋ дат ꙟпъратꙋ ши народꙋл, ꙁiѡа, ши ноаптѣ съсе грижаскъ кꙋм ва слꙋгъри, ши съ факъ оуйтате ѡбичѣюриле чѣле бътрѫне тꙋрчѣщи (къ де аꙋ ши венит мошїй лѡр кѫндва дин цара тꙋрчѣскъ, айча даръ нꙋ ѥ цара тꙋрчѣскъ). Ꙗчаста се скрiе нꙋ нꙋмай пентрꙋ врѣмѣ де акꙋма, чи ши пентрꙋ чѣле де пре оурмъ, ласъ съ щiе ла ѡ мiе де ани ꙟ оурма ноастръ непоцй стренепоцилѡр ностри. Къ пре врѣмѣ ꙟпъръцïей лꙋй ІѠСИФ ал Доилѣ ꙟпъратꙋл Рѡманилѡр адевърꙋл аꙋ кꙋтеꙁат кꙋ мъсꙋръ саꙋ ꙟ кꙋмпъна са, ши токма ꙟтрꙋ ачѣ врѣме кꙋ нобилитатѣ са ꙟ алте лимби, ꙗръ акꙋма пре врѣмѣ лꙋй ФРАНЦИСК I. Ꙟмпъратꙋл Ꙗꙋстрїей ши ꙟ лимба Рѡмѫнѣскъ гласꙋл съꙋ а ꙟнълцат пот. Рѡмѫнїй фоарте чинстеск пе бътрѫний, ꙗръ май вѫртос пре Ꙗрхïерей, ши фоарте бине фак, ачѣста ѥ прѣ формос Карактер, пре бътрѫнїй съи ай ѭки ши ай чинсти; кꙋ дрептате ѥ, ка ши ѭбитерїй де Дꙋмнеꙁеꙋ Єпископий съсе грижаскъ, ка ачѣст де лаꙋдъ врѣдник ѡбичѣю тот деꙋна ꙟ нацїа са съ рѫмѫнъ. Ꙗдевъратъ ши май дорит чинстире ѥ ачѣа карѣ дин сънътос, ши лꙋминат сꙋфлет пꙋрчѣде.

118.

Фрателе, ши Сора.

Оун ѡм аꙋ авꙋт оун прꙋнкꙋц фоарте формос, ши ѡ фетишоаръ кам оурѫтъ. Ꙗчѣщи дой, ка прꙋнчїй, жꙋкѫндꙋсе пре лѫнгъ ѡ ѡглиндъ, аꙋ ꙟчепꙋт асе оуйта ꙟтрѫнса; дѣчи фрателе аꙋ ꙟчепꙋт асе лъꙋда къ ѥ фоарте формос, дефъймѫнд пре Сора лꙋй къ ѥ оурѫтъ. Ꙗчастъ микъ фетишоаръ ꙟтристѫндꙋсе фоарте пентрꙋ ачѣсте кꙋвинтеле, плѫнџѫнд се дꙋсе ла татъл ѥй, ши ꙟчепꙋ асе плѫнџе асꙋпра фрате съꙋ, спꙋиндꙋй: къ аꙋ фъкꙋтѡ май негръ ши май оурѫтъ де кѫт тот лꙋкрꙋл пре лꙋме, ши пентрꙋ че се оуйтъ ѥл ꙟ ѡглиндъ, карѣ нꙋ ѥ фъкꙋтъ пентрꙋ бърбаций чи пентрꙋ мꙋерй. Прꙋнкꙋл деспре партѣ са се деꙁвиновъцѣ, ꙁикѫнд: алта немика нꙋ ꙗм фъкꙋт, нꙋмай кѫчи ꙗм ꙁис къ ѥ оурѫтъ. Татъл лѡр ꙟбръцошиндꙋй пре амѫндой, кꙋ пъринтѣскъ драгосте серꙋтѫндꙋй, леꙋ дат ачастъ ꙟвъцътꙋръ: Єꙋ воѭ ка съ въ кꙋтаций ꙟ тоате ꙁилеле

ꙟтрȣ ачѣ ѡглиндъ, тȣ фіюле ал міеȣ, нȣ пентрȣ ачѣѫ ка съ те цин мъреѫ, ши фъ-лос кȣ фрȣмсѣцѣ та, ши пре Сора оурѫтъ а ѡ нȣми, чи пентрȣ ка нȣ кȣ нъравȣрй рѣле, ши некȣвїинчоасъ пъширй, ши вїецȣирй съ ꙟтиний, ши оурѫтъ съ фачй подоаба ши кипȣл чел формос ал фѣцей тале: іар тȣ фїй-ка мѣ! Ка кȣ вїаца та чѣ фъръ прихáнъ, ши кȣ подоаба нъравȣрилѡр тале, не а жȣнџерѣ фрȣмсецїй фѣцїй тале съ ѡ акоперй, ши съ ѡ адаоџй. Вой сѫнтец амѫндой формоший, де вецй фи кȣ бȣн нърав, ши бȣнй.

ꙟвъцътȣръ.

Тоате мȣлїериле пре лȣме, прекȣм чѣле дин Еvропа, ши дин Асїа, аша ши чѣле нѣгре але арапилѡр фоарте мȣлт се грижеск де подоаба чѣ дин афаръ а трȣпȣлȣи лѡр; де а-колѡ аȣ ешит атѫта де мȣлте фѣлȣрй де хайне пестрицъ, ши ꙟ тот кипȣл де фарбе, ши флорй, албе, рȣмене, ши алте мȣлте моде а ꙟподобирей ꙟбръкъминтелѡр. Поате къ лѡр ꙟсъшй дȣпъ тот модȣл престе мъсȣръ оурѫте а фи ли се паре, ши гѫндеск, де врѣме че а-тѫта се грижеск де чѣле стреине ши минчи-

нóасе

ноасе подоабе, къчй, афъръ де тоатъ ꙟдоа-ла іасте, къ мȣарѣ, карѣ ар фи ꙟдестȣлитъ кȣ кипȣл фѣцей чел фиреск, пре кȣм илаȣ дат Дȣмнезеȣ, ничй де кȣм нȣ лар оунџе кȣ кѫте чева, іар май вѫртос щїинд къ кȣ кѫт май мȣлт ꙟл оунџе, шил фрѣкъ, кȣ атѫта май мȣлт ꙟл стрикъ, шил мъскърѣще. Де аича оурмѣзъ, ши лимпеде се вѣде, къ тот чел че ꙟ-трȣ подоаба ꙟбръкъминтелѡр престе мъсȣръ е ꙟаморат (ꙟдръгостит) ел ꙟтрадинс требȣе се айбъ рѣ, ши престе мъсȣръ оурѫтъ сокотин-цъ пентрȣ трȣпȣл съȣ. ꙟтрȣ асѣмене мод ши чел че е кȣ тотȣл ꙟаморат ꙟ трȣпȣл съȣ, ачела саȣ нȣ щїе къ аре сȣфлет кȣвѫнтъторїю, саȣ де ши щїе, ел ꙟтрȣ немика нȣл сокотѣ-ще. Де ам пȣтѣ ной ѡаменїй симцй тоатъ пȣтѣрѣ кȣвинтелѡр челѡр блѫнде а адевъръȣлȣи лȣй Дȣмнезеȣ чел вѣчник ши феричит, кȣ каре пре ной пентрȣ ачастъ не ꙟцелепцїе недефаймъ, зикѫнд: Некрединчоший лѡр! аȣ доаръ сȣфлетȣл нȣ е май бȣн декѫт трȣпȣл ши трȣпȣл декѫт хайна са? Ачаста де ам пȣтѣ ной кȣ кȣ-вїинцъ а ѡ ꙟцълѣџе, ꙟвѣчй ар требȣи съ не сфїим де атѫта а ноастръ некрединцъ, ши не ꙟцелепцїе! Хайна кѫнд се зърънцȣѫще, ши се рȣмпе; ѡ лъпъдъм ꙟ гȣной; ма трȣ-пȣл кѫнд ꙟбътрѫнѣще, слъбѣще, ши піарде

тоа-

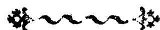

тоатъ фіербинцѣла сѫнцелѹй, се дѹче ка пъмѫнтѹл ꙟ пъмѫнт, шѝ пентрѹ ачѣсте ѫтѫт не кинѹим, шѝ не мѹнчим, ѩр де сѹфлет, каре ꙟтрѹ нои гѫндѣще, шѝ каре ѥ҃ спорник де дрептате, де ѫдевър, де кѹноштинца де Дѹмнезеѹ шѝ де тоатъ Дѹмнезеяска виртѹте, оурмѣзе къ шѝ де віаца чѣ вѣчникъ, шѝ фъръ де сфѫршит, ѫшà де пѹцин не грижим! Де оунде даръ ръсаре ѫтѫта невъгаре де сѣмъ, фъръ нѹмаи де ѫколѡ, къ нѹ кѹноащем ѫшà прекѹм се кѹвине! Мѹарѣ ѫцеръ ла минте, карѣ дрепт ѥ҃ ꙟкредінцатъ де пѹтериле фрѹмсецій сале, се ꙟбракъ де невое, дин ѡбичѣю, шѝ бѹнъ кѹвіинцъ, нѹ ѥ҃ ѫшà не ꙟцелѣптъ, ка съ нъдъждѹяскъ къ ва добѫнди дела кроитворю (събъѹ, шнайдер) маи мѹлт, де кѫт че ѫѹ добѫндит динтрѹ ꙟцелѣпта мѫнъ ѫ натѹреи. Ѫшиждерѣ шѝ ѡмѹл чел ꙟцелепт, кареле кѹноаще тоатъ ковѫрширѣ минцій саѹ ѫ сѹфлетѹлѹи съѹ челѹй кѹвѫнтъторю, се грижаще пентрѹ трѹпѹл съѹ ꙟ кѫт ѥ҃ де липсъ, шѝ бѹна кѹвіинцъ пофтѣще, ка съ фіе сънътос, кѹрат, шѝ кѹ бѹн кип, ꙟсъ ничи ѡдатъ нѹл ꙟдѹмнезеаще, ничи, ка престе мъсѹръ съй факъ спре плъчѣре, оурѣще шѝ трѣче кѹ ведѣрѣ партѣ са чѣ маи де бѹн нѣм нъскѹтъ; ѫдекъ: кѹвѫнтърѣца ꙟцелепчѹне. ꙟцелепціа мѣ пентрѹ ѡм дин дестѹл ѥ҃ коноскѹтъ, пентрѹ

ѫ-

ѫчѣа нѹ мъ тем, къ мъ ва сокотѝ чинева де кѹмплит Предикатор, кареле ѫш вои, ка съ фіе ѡмѹл кѹ тотѹл нѹмаи дѹх. Ничи де кѹм, къ ачѣста нѹ ѥ҃ де липсъ, ничи ѥ҃ кѹ пѹтинцъ пѫнъ че вор фи кѹ трѹпѹл ꙟпреѹнъ. Чи ѫчаста ѥ҃ шѝ де липсъ, шѝ кѹ пѹтинцъ, ка съсе дѣ ла фіеще кареле ѫл съѹ, шѝ дѹпъ модѹл ѫчеста се фаче ꙟтрѹ нои де плинитъ ѫрмоніе ѫ чеіи прѣ дѹлчи черещи мѹсичи. Ѫшà даръ ѫле ноастре прѣ юбите фетишоаре Ромѫнешй, бине съ щіци, къ кипѹл шѝ тоатъ фрѹмсѣцѣ фѣціи, дѣкъ ѥ҃ кѹ ꙟтрѣгъ ꙟцелепчѹне, кѹ сфѫнта кѹръценіе, кѹ нъравѹриле чѣле фъръ прихань, шѝ фъръ ръутате, кѹ ꙟцелепчѹнѣ ꙟпреѹнатъ, ѫтѹнча ѥ҃ дръгълаше, юбитъ шѝ лѹи Дѹмнезеѹ шѝ ѡаменилор, ѩр фъръ де ѫчѣстъ виртѹте, шѝ кѹ ѫлте ръутъцй лор ꙟпротивитоаре, тоатъ фрѹмсѣца, подоаба, шѝ плъчѣрѣ немика ѫлта нѹ сѫнт, фъръ нѹмаи оуръчѹне, маскъра, рѹшине, шѝ ненорочире. Ласе! пріимѣскъ ѫчест прѣ ꙟцелепт сфат ѫл ꙟцелептѹлѹй пъринте, ѡрй кѫнд се вор ведѣ ꙟ ѡглиндъ. Дакъ лисе паре къ сѫнт формоасе, ѫтѹнча тоатъ грижа ꙟтрѹ ачѣа съ ѡ пѹнъ, ка фрѹмсѣца лор, кѹ нъравѹрй рѣле съ нѹ ѡ негрѣскъ, шѝ оуръть съ ѡ факъ, ѩр де нѹ ли се паре ачѣа, ничи кѫт съ нѹ се грижаскъ пентрѹ ѡсебитъ фрѹмсѣце трѹпѣскъ; щіинд, къ фрѹмсѣцѣ, шѝ

по-

подоаба чѣ сꙋфлетѣскъ ши а нъравꙋлꙋй, карѣ стъ ꙟ пꙋтѣрѣ лѡр, фъръ де асемънаре є май чинститъ, ши май де бꙋн нѣм, къчи ачаста прин ани ши бътрѫнѣце нꙋ поате съсе вещежѣскъ, боала нꙋ ѡ поате скимба, ничй оурѫтъ а ѡ фаче, ма ничй моартѣ нꙋ ѡ поате де немика фаче, къчй а є де нѣмꙋл лꙋй Дмнезеꙋ, кꙋ Дмнезеꙋ ꙟпреꙋнъ петрѣче, ши вѣкꙋаще. Sat pulcher qui sat bonus, дестꙋл є де формос ачела, каре є дестꙋл де бꙋн, ши ꙟцелепт, не ꙟвацъ Федрꙋс.

119.

Вꙋлпѣ, ши Лꙋпꙋл.

Вꙋлпѣ аꙋ къѕꙋт ꙟтрѡ фѫнтѫнъ, токма ꙟтрꙋ ачѣ врѣме прин ꙟтѫмпларе трекѫнд пре ачіѧ лꙋпꙋл, аꙋѕи глас ши стригаре дин фѫнтѫнъ; се оуитъ ꙟлъꙋнтрꙋ, вѣѕꙋ пре біѧта Вꙋлте, карѣ єра май гата съсе ꙟнѣче, карѣ ши ꙟчепꙋ а л рꙋга, съши факъ пентрꙋ Дмнезеꙋ милъ, ши поманъ, съ аꙟѣрџе кѫт май кꙋ граба съ адꙋкъ фꙋнѣ, ши съ ѡ скоатъ дин фънтѫнъ. Лꙋпꙋл се фъгъдꙋи тоате а фаче, ꙟсъ пре лѫнгъ ачаста

ѡ

ѡ ꙟтребъ съй спꙋнъ, кꙋм аꙋ къѕꙋт ачи, де врѣме че а съ сокотѣще май ꙟцелѣптъ ши май виклѣнъ хіаръ карѣ нꙋ лесне се ласъ асе ꙟшела. Фꙋнѣ! фꙋнѣ! стрига Вꙋлпѣ: вай міе! пентрꙋ Дмнезеꙋ, тꙋ веѕй къ нꙋ пот ꙟмꙋлте съ ворбеск, ничй съ піерд врѣмѣ ꙟѕадар, скоатемъ май наинте, апой атꙋнча мъ ꙟтрѣбъ ѡри че вей вой!

Ꙟвъцътꙋръ.

Кѫнд ведем пре чинева ꙟлипсъ, ши ꙟ невое, дѣкъ пꙋтем а л аѫꙋта, съй аѫꙋтъм лꙋй; іаръ де нꙋ пꙋтем; съй спꙋнем дрепт, ка съ нꙋ нъдъждꙋаскъ спре ной; ничй съй ꙟфрꙋнтъм ѕикѫндꙋле, ши пꙋиндꙋле ꙟнаинте, пентрꙋ че аꙋ фъкꙋт ачаста, май бине ар фи фост, де нар фи фъкꙋт: кѫнд чинева аꙋ грешит, ши пътимѣще, атꙋнча вѣде єл сингꙋр, къ нꙋ аꙋ пъшит прекꙋм се кꙋвине, ничй є де липсъ съй спꙋнем ной лꙋй ачѣѫ, че єл ꙟсꙋшй симцѣще; Ачела є бꙋн гѫчиторю, кареле гѫчѣще май наинте де че исе ꙟтѫмплъ лꙋкрꙋл, іар дꙋпъ че саꙋ ꙟтѫмплат чева, атꙋнча фіе че бабъ поате пророчи. Спꙋн де Шпаніѡлй, къ де ва фи кареба дин трѫншій ши черширорю, тот є фълос, ши мъреџ. Оунꙋл дин ачѣщѣ чершꙋ де-

ла

ла оун Домн сӑй де̑ чева, Домнȣл аȣ ѫчепȣт
ал сфатȣй, кѫ ѡмȣл сѫнѫтос нȣ се каде сѫ
чершаскѫ, чи кȣ ѡстенѣла мѫнилѡр сале сѫсе
хрѫнѣскѫ. Дамивеи тȣ мїе че чер єȣ дела ти-
не? Ӑтрекѫ Домнȣл ачела: Ачѣа спȣне тȣ мїе,
ѫй рѫспȣнсе мѫрецȣл черишиторю, ачѣа че тȣ
мїе акȣма воркесчи, цинеѡ пентрȣ тине, кѫ
єȣ тоате ачѣсте ле щїȣ май бине де кѫт тине;
тикѫлоасѫ старе, черишиторю фѫлос, ши мѫрец!
кѫчи щим алтминтрѣ: кѫ липса, ши сѫрѫчїа
смерѣще ши мѫндрїа чѣ май маре. Лȣкрȣ де
рȣшине єсте а ведѣ пре ѡм кȣ трȣпȣл сѫнѫ-
тос сѫ чершаскѫ, ѧр май вѫртос кѫнд се фаче
дин лѣне, ши дин ѡбичѣю, ѧр кѫнд є кȣно-
скȣт, кѫ фїеще кареле є кѣиторю де ѡстенѣ-
лѫ, ши де ѡменїе, ши ѧсе ѫтѫмплѫ вре ѡ не-
норочире: атȣнчѣ фїеще кареле симте маре бȣ-
кȣрїе, дѣкѫ поате ла оунȣл ка ачеста ажȣта.
Ӑ Иоина ѫтрѫ чѣ лалци Жȣдекѫтори, ши
де ачещѣ се рѫндȣа, карїй трѣбȣа сѫ щїе, кȣ
че мод ши чел май де пре оурмѫ четѫцѣн хра-
на ши чѣле де липсѫ але лȣй трѣбȣе сѫ кѫщиџе.
Пре лѣнеш, ши пре чел фѫрѫ де ничи ѡ липсѫ
черишиторю, нȣ аȣ врȣт ѫтре єищи сѫл сȣфе-
ре, ѧр оунде аȣ вѫзȣт адевѫратѫ липсѫ, ако-
лѡ тот комȣнитатȣл кȣ оун сȣфлет ажȣта.
Ӑтот кипȣл трѣбȣе кѫȣтат, ка леневирѣ сѫ
нȣ се адȣкѫ ѫтрȣ ѡбичѣю, ѧр оунде є адевѫ-

ратѫ

ратѫ липсѫ, аколѡ є феричит ачела, каре ара-
тѫ дȣпѫ потинца са милостивѫ ши фѫкѫтоаре
де бине иним. Ӑича се кȣвин ачѣле сфинте
кȣвинте: **Феричици чей милостиви, кѫ ачѣѧ
се вор милȣи.** Аȣрите сѫнт ши ачѣле кȣвин-
те а лȣй Їсократ кѫтрѫ Димонит, *μηδενὶ
συμφορὰν ὀνειδίσῃς! Κοινὴ γὰρ ἡ τύχη καὶ τὸ
μέλλον ἀόρατον.* Нȣ ѫфрȣнта пре нименѣ ѫ
ненорочире! Кѫчи ѫтѫмпларѣ є де комȣн, ши
времѣ чѣ виитоаре нȣ се ведѣ.

120.

Лѣȣл, Хѫрцȣл, ши Вȣлпѣ.

Лѣȣл дормѣ ѫ пещера са, вени Хѫрцȣл,
ши алергѫнд престе єл, се дешептѫ Лѣȣл,
ши сѫри дин сомн, ачаста вѫзѫнд Вȣлпѣ
дин афарѫ: ѫчепȣ ал рѫде ши ал батжоко-
ри, зикѫнд: фїинд єл Лѣȣ, де оун хѫрц се
тѣме; ши се спарїе. Нȣ мѫ тем єȣ де
тоци хѫрцїи кѫци сѫнт, Ӑсѫ нȣ воїю єȣ
ничи де кȣм ачест ѡбичѣю, сѫсе ѫрѫдѫчи-
нѣзѫ, кѫнд дорм єȣ, сѫ трѣкѫ хѫрцїи а-
лергѫнд престе пїелѣмѣ; лас сѫ алѣрџе єи
пре оунде аȣ алергат ши пѫнѫ акȣма, кѫчи

кѫм-

кѫмпꙋл ѥсте маре ши лат, алѣрџе кѫт ꙟ-
плаче, къ ѥꙋ воїꙋ ꙟ паче о съ дорм.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ѡбичѣюрилѡр челѡр рѣле ꙟтот кипꙋл динтрꙋ ꙟчепꙋт трѣбꙋе алеста ꙟпротивъ, ка съ нꙋ ꙟтре, ши съ нꙋ се ꙟръдъчинѣзъ: кѫчи дѣкъ се адꙋк, ши се ꙟтърѣск кꙋ дѣсѫла, ши спре рꙋшине вѡр цинѣ ши се вѡр чинсти ка лѣџа. Ꙗтъ кꙋм простимѣ, ши крединца дешартъ стригъ; аша аꙋ цинꙋт бътрѫнїй, аша вом цинѣ ши ної; ꙟсе ачаста, ꙟтрꙋ тоате ничи кѫт нꙋ ѥ бине, бътрѫнїй ностри май наинте кꙋ ѡаре кѫтева сꙋте де анни саꙋ ꙟкинат соарелꙋй, мѫцелѡр, ши алтѡр зидирй: Ка оунѡр Дꙟмнезей ай лѡр кѫнта ши ле колинда. Ѡлером далером Ꙗꙋлером доамне!

Бътрѫнїй ностри пентрꙋ мꙋлте нетрѣбниче лꙋкрꙋрй кꙋмплит аꙋ пътимит: ѥсте дар дрепт, ши ꙟцелепцѣще ка ши ної ꙟтрꙋ оунеле ка ачѣле съ рѫмѫнем, съ петрѣчем, ши съ пътимим? Ничй де кꙋм! Къ дѣкъ ар рѫмѫнѣ ѡаменїй тот оуна ꙟтрꙋн кип, ничй ѡдатъ вре оун попор (Норѡд) нꙋ сар ꙟбогъци ничй лꙋмина. Чей ꙟцелепцй мерг тот спре май бине, ѥаръ чей не ꙟцелепцй рѫмѫн кꙋм сѫнт, саꙋ (че ѥ май де крезꙋт), де нꙋ се ꙟбꙋнътъцеск, ѥй мерг

тот

тот спре май маре рѫꙋ. Ꙗчаста бине се ꙟсъмнѫм: Къ пѫнъ кѫнд се афлъ вре оун нород ꙟпростїетате, ѥл ѥ ꙟстарѣ прꙋнчаскъ, кѫчи прꙋнкꙋлꙋй ѥ фирѣще, ка се фїе прост, ꙟсе ачаста нꙋ ѥсте дин бꙋнътатѣ лꙋй, чи дин нещїинцъ, ши дин не искꙋсинцъ, дꙋпъ ꙟсꙋши ачелаши мод, токма кꙋм ши прꙋнкꙋл, де че май маре крѣще, де че май ꙟцелепт, май бꙋн, саꙋ май небꙋн, ши май рѫꙋ се фаче. Дѣкъ се ꙟдрѣптъ спре бине, се ꙟвѣцъ, ши се ꙟдѣмнъ кꙋ крѣщерѣ, крѣще ꙟтрѫнсꙋл ꙟцелепчꙋнѣ, ши виртꙋтѣ, ши аша тот кѫте поцинтел, кѫте пꙋцинтел се фаче ѡм кꙋ нърав бꙋн, ши десъвѫршит, де бꙋнъ трѣбъ ши лꙋиший, ши алтѡра. Ѥаръ дѣкъ тръѩще, ши крѣще ꙟ воѩ са, не ꙟфрѫнат, пꙋстїꙋ, ѥар май вѫртос кꙋ соцїетате ръзврътитъ каре ꙟ тоате зилеле лꙋй ѥземплꙋрй ръзврътите ꙟй аратъ, се фаче дин зи ꙟ зи май рѫꙋ, ши ꙟдъръптник; токма аша се фаче ши кꙋ нороаде ꙟтреџй; динтрꙋ ꙟчепꙋт сѫнт тоцй прощй, ши дѣкъ прин ѡбичѣюрй ши бꙋне лѣџй спре бине се ꙟдрѣптъ, плѣкъ ши мерг ꙟнаинте тот кътръ май маре съвѫршире, ши бꙋнъ старе; ѥар дѣкъ се ꙟдрѣптъ спре рѫꙋ ши стрѫмб, ѥй дин простїе кад ꙟ варварїе ꙟ можичїе ши ꙟ крединца дешартъ, ши ꙟ тот нъравꙋл рѫꙋ. Пентрꙋ че сѫнт Ꙗлбанезїй де атѫтѣ сꙋте де анни

ло-

лотри ши оучигъторїй? Нȣ пентрȣ алта; къ ей ръмѫн ка бътрѫнїй лѡр ши чей май дърепт! Пȣцинтел кѫте пȣцинтел се фа[…] тот май рѫй, пънъ нȣй стъпѫнеще вре оу[…] ꙟцелепт: апой атȣнчѣ пре ачела, каре де афа[…] ръȣ нȣмай ꙟчѣтъ, ꙟл вѡр спѫнзȣра, ꙗр п[…] че лалцй ꙟй ꙟдрептъ спре бине, ши ꙟй нево[…]ще съ віецȣѧскъ ꙟпаче, ꙟцелепцеще, ши о[…] фіе бȣни норокоши. Съ фи врȣт Петрȣ ч[…] маре ка съ ръмѫнъ Мȣскалїй лȣй прекȣм фȣ[…] бътрѫнїй лѡр, ей ши ꙟ ѕіѡа де астъѕй ар фи ка тътарїй: ꙟсъ де Дȣмнезеȣ ꙟцелепцитȣл Монархȣ аȣ щїȣт, къ ла ачаста немика нȣ требȣѧще, адȣсе ꙟтръ дѫншїй ѡбичѣюри ноаѡ, ꙟвъцътȣрй ши леџй, ши пентрȣ ачѣа є Рȣссїа (цара Мȣскълѣскъ) слъвитъ; ꙗръ ной Рѡмѫнїй ла але бътрѫнилѡр нощрй ѡбичѣюри ши помени врем а ръмѫнѣ: ла каре помени чей сътȣй се ꙟбȣнбъ, ши оунде де мȣлта беціе ꙟчеп а сȣдȣи, а проклеци помана. Тоцй Єуропѣнїй съ фіе врȣт а ръмѫнѣ ка бътрѫнїй лѡр, пънъ ꙟ ѕіѡа де астъѕй ар фи ꙟкинъторй де идолй, ꙗр нȣ крещини, варварй, ꙗр нȣ лȣминацй. Дин ачѣсте даръ че ам ѕис, ши чел май мик прȣнк поате причѣпе ши кȣноаще, кѫт де липсъ ꙗсте а щи десклини ѡбичѣюриле чѣле рѣле де чѣле бȣне ши фолоситоаре: прѣ ꙟцелептȣл фъкътѡрїй ачѣста аȣ тȣрнатѡ ши аȣ съдитѡ ꙟ

фирѣ

фирѣ лȣкрȣрилѡр кѫт тот че є де фолос ши де требȣинцъ, ачѣа є ши бȣн. Ꙟдатъ кѫт воим съ кȣноащем саȣ съ щим ѡаре ꙗсте вре оун лȣкрȣ саȣ ѡбичѣю бȣн, май наинте съ черкъм спре че нѣм пȣтѣ кȣ дѫнсȣл ꙟтребȣинца ши фолоси; Ши фіинд къ аичѣ ꙗсте ворба де ѡбичѣюриле чѣле бȣне, ши де чѣле рѣле, съ испитим, ши де дѫнселе съ сокотим, ши пре каре ле вом кȣноаще къ нȣ сѫнт ничй де ѡ рѣбъ ши ничй де оун фолос, пре ачѣле съ ле лъпъдъм, де ар фи токма ши дин времиле лȣй Матȣсал, ꙗр чѣле бȣне съ ле цинем, ꙟтърим, ши ꙟ ной съ ле ꙟрѫдъчинъм; ши аша лȣкрѫнд, дин простіе дин прȣнчіе не вом скоате, ши нȣ вом вени ничй вом кѫдѣ ꙟ варваріе, чи вом фи де съвѫршит ши ꙟцелепцй бърбацй, ши ꙟ нȣмърȣл челѡр ꙟцелепте, лȣминате ши мърите нороаде але Єуропей вом фи сокотицй.

121.

Міелȣл ши Лȣпȣл.

Міелȣл фȣгѫнд де лȣп, ка съ скапе ши съсе мѫнтȣѧскъ де дѫнсȣл, аȣ фȣџит ꙟтрȣ ѡ капище а Дȣмнезеилѡр, рѣ скъпаре афлаши, вай де тине, ꙟй ѕисе Лȣпȣ: кѫчи кȣм

те

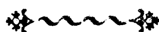

те вѡр а̂флà прѐѡцїй а̂чїѧ, ꙟда́тъ, те вѡ[р]
жꙋнгїѧ̀ спре же́ртвъ дꙋмнеѕе́илѡр, май воѐс[к]
ръспꙋ́нсе мїе́лꙋл: дꙋмнеѕе́илѡр спре жъртв[ъ]
съ фїꙋ жꙋнгїа́т, де кѫт фъ́лчилѡр ца́ле че́лѡ[р]
ꙟсетоша́те де сѫнџе а̂фѝ хра́нъ.

Ꙟвъцъту́ръ.

То́ций но́й ѡ̆аменїй тръ́бꙋе съ мꙋ́рим ѡ́р[ӣ]
кꙋ че́ка май на́инте ѡ́рӣ май тѫ́рзїꙋ, ꙟсъ кѫн[д]
ѥ̄ карева силит май наинте де врѣ́ме съсе лип[-]
сѣскъ де вїѧ́ца са, а̂че́ла съсе грижа́скъ, кꙋм
се ва деспърцѝ де дѫ́нса ꙟтрꙋн мод май слъ-
ви́т. Ꙗ̂ча́ста се ворвѣ́ще де а̂че́ѧ, карїй нꙋ́май
ка съсе а̂рѣ́те къ сѫнт войни́чий, нꙋ ле па́с[ъ]
ѡ́рӣ ꙟ̂че кип вѡр перѝ; шѝ а̂ча́ста ѥ̄ кꙋ то́тꙋ[л]
небꙋнїе: Ма́ре дескилини́ре ꙗ̆сте дꙋпъ лѣџе
шѝ дꙋпъ дрепта́те пентрꙋ Па́трїе а̂се ѡ̂стѝ,
шѝ а̂ший върсà сѫ́нџеле, шѝ пентрꙋ вре оу[н]
й̂на́т, пентрꙋ мѫнї́ѧ чѣ кꙋ то́тꙋл добиточа[-]
скъ саꙋ ꙟ̂ фꙋртиша́г, шѝ ꙟ̂ а́лте ръꙋтъций а̂ш[й]
пїа́рде вїѧ́ца, чел дин тѫю ѥ̄ лꙋкрꙋ лъꙋда́т
херойче́ск, шѝ слъви́т, ꙗ̆ръ а́л доилѣ а̂тѫ́т
ѥ̄ ка шѝ кꙋм ꙟ̂ спѫнѕꙋрътоаре а̂р фѝ а̂къца́т,
шѝ ꙟ̂преꙋ́нъ кꙋ вїѧ́ца чинстѣ шѝ сꙋ́флетꙋл съ[ꙋ]
а̂р пїа́рде, небꙋне сокоти́нце а́ꙋ ѡ̆аменїй а̂че́[и]
де́спре витежїе, карїй сокоте́ск къ а̂чѣ́ѧ нꙋ́май
ꙟ̂трꙋ а̂ча́ста се кꙋпри́нде, ка съ нꙋ́й па́се д[е]
вїѧ-

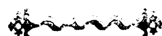

вїѧ́ца сà, шѝ пентрꙋ ѡ̂ небꙋнїе саꙋ оу̂чи́с саꙋ
се оу̂чи́д; ѡ́мꙋл ка́реле щїе, къ ни́чй ка́лꙋл,
ни́чй боꙋл ни́чй кѫ́неле нꙋ тръ́бꙋе съл липсѣскъ
де вїѧцъ фъ́ръ при́чинъ, пꙋтѣ́рѣр фѝ кꙋ нъра́в
а̂шà де хїа́ръ, небꙋн, шѝ тꙋрба́т, ка вїѧца
сà, саꙋ а̂че́лꙋй лꙋй а̂сѣменѣ ѡ́м, де немика
шѝ фїе че съ ѡ̂ сокотѣскъ? Ѳпꙋрка́те, шѝ про́-
клете, шѝ де вѣ́чника рꙋши́не врѣ́дниче а̂ оу̂-
не́лѡр ло́кꙋрй ѡ̂бичѣ́юрй, оу̂нде нꙋ́май пентрꙋ
й̂зкѫ́ндъ сѫ́нџеле а̂лтꙋѧ се дꙋче, неѡ́мꙋл?
а̂псѝ ѡ̂моа́ръ пре а̂лтꙋл, ка́ре нꙋ ѥ̄ де ви́нъ;
а̂чѣстѣ кꙋмпли́те, шѝ про́клете лꙋ́крꙋрй, се фак
а̂колѡ̀, оу̂нде нꙋ сѫнт ле́џй бꙋне, шѝ ꙟ̂дреп-
та́ре; ѡ̆амени́! ѡ̆амени! оу̂йта́въвеций кѫндва
ла че́рю, шѝ гѫндиве́ций къ ꙗ̆сте Дмнеꙁе́ꙋ спре
во́й, ка́ре привѣще ла во́й, шѝ въ вѣ́де, шѝ
ка́ре въ ва жꙋдекà? ꙗ̆сте кꙋ пꙋти́нцъ ка се
фїе ꙟ̂тръ во́й де а̂тѫтѣ сꙋте де а́ни лѣџѣ кре-
щинѣскъ, шѝ ꙟ̂къ съ нꙋ щи́ций, къ а̂че́ла, ка́ре
нꙋ ѥ̄ врѣдник, шѝ нꙋ вà съ ꙗ̆рте ни́чй а̂ꙋ ѥ̂р-
та́т непрїѧ́теннꙋлꙋй шѝ фъкъто́рюлꙋй де ръꙋ
а̂л съꙋ, нꙋ поа́те фѝ крещи́н? шѝ ꙟ̂ врѣ́ме
кꙋ па́че сѫнџеле ѡ̂мене́ск а̂л върсà, шѝ де вїѧцъ
а̂л липсѝ! оу̂нꙋл ка а̂че́ла ни́чй а̂ꙋ креѕꙋ́т, ни́чй
крѣде ꙟ̂ Хс҃, чѝ ꙟ̂ дїа́волꙋл, кърꙋѧ кꙋ а̂шà лꙋ-
крꙋрй слꙋжа́ще; ꙗ̆тъ кꙋви́нтеле кїа́р а̂ мѫн-
тꙋито́рюлꙋй Хс҃: Че́ла че фа́че фа́птеле дїа́-
волꙋлꙋй, дела дїа́волꙋл ꙗ̆сте. Че фоло́с ꙗ̆сте
нꙋ·

нȣмай кȣ кȣвинтеле асе кїема крещин, їаръ кȣ фаптеле слȣжиторїю сатаней; аша даръ ачеѧ, карїй сѫнт аша, ѡри съ ꙟчѣте дела аша проклете ѡбичѣюри ши фапте дръчещи, ши съ ꙟтродȣкъ ꙟтръ сине рѫндȣала лецїй ши ажȣдекъцїй, саȣ нȣ минце, чи ши кȣ кȣвѫнтȣл де Хс съсе лапеде, акърȣа ꙟвъцътȣръ ши дрептате ничи ѡ аскȣлтъ ничи ѡ кȣноск. Ей ла ꙟтѫлнире ѕик оунȣл алтȣа, сфнтъ ꙟци їасте фаца. Ачіста є прѣ фрȣмос кȣвѫнт де ꙟтѫлнире, ꙟсъ требȣе кїар а ши, къ ачеѧ карїй ꙟ врѣме де паче бинеле стрѣин кȣ недрептȣл ръпеск, ши пре алцїй кȣ мод тѫлхъреск, оучид, ачеѧ сѫнт де спѫнѕȣрътоаре врѣдничи. Ши поате фи фаца ачелȣа кѫндва сфѫнтъ, каре є вредник де а фи ꙟ спѫнѕȣрътоаре? А ачелȣа фаца є нѣгръ ши ꙟнаинтѣ ѡаменилѡр ши ꙟнаинтѣ лȣи Дмнеѕеȣ, ши єл є нимене, ши ѡ немика маре ши оун спȣркат. Ꙟсъ се ва покъи; оунȣл ка ачела асе покъи! акърȣа инима аша є де спȣркатъ, кѫт ꙟдръѕнѣще єл а ѡморѫ пре ѡм ꙟврѣме де паче? Пънъи лȣмѣ! Єл нȣ щїе че є покъинца, чи нȣмай ꙟврѣме де бетежȣг минте, ши воаще съ ꙟшѣле пре Дмнеѕеȣ. Оунїй ка ачещѣ гѫндеск къ сѫнт кȣ коражїе ши войничи! ши ꙟтрȣ ачаста кȣмплит се ꙟшѣлъ, ничи щїȣ че є дрѣпта, ꙟцелѣпта ши де ѡменїе витежїе. Кȣм ва фи ачела ви-

тѣѕ, каре нȣ є ꙟ старе пре сине ꙟсȣши ꙟцелепцѣще ши кȣ минте асе покъцȣи, ши асе ꙟфрѫна, ничи кȣ дрептате ши кȣ ѡменїе ꙟ лȣме а трѣи; Витежїа лȣи є добиточѣскъ ши сълбатекъ ка атȣтȣрѡр лотрилѡр ши тѫлхарилѡр. Декȣмва прин ꙟтѫмпларе ар нимери ачѣстъ Карте ꙟтръ аша ѡамени, оунде чѣле май сȣс ѕисе рѣле ѡбичѣюри ꙟкъ се май афлъ: Се нȣ сокотѣскъ ничи съ а ꙟнȣме де ръȣ, ничи спре ѡкаръ ачѣсте кȣвинте ачеѧ, карїй ꙟтръ сине сѫнт ѡамени де ѡменїе; ꙟцелеци ши фъкътори де бине: къ ачѣста нȣмай де чей ръи се ꙟцелѣце, ши се гръеще. Еȣ ам тръит кȣ дѫншїй, ши щїȣ къ се афлъ ꙟтре дѫншїй мȣлци, карїй гѫндеск фоарте бине, де чинсте ши де лаȣдъ врѣдничи ѡамени, пре карїй ꙟи чинстеск, ши май таре ꙟи юбеск; де кѫт єи лѡр ꙟши пот ꙟкипȣи, ши їаръши де чей ръи ачаста се гръеще, де карїй ши Сфнта Єѵангелїе аша гръеще ши скрїе. Дечи пентрȣ Дмнеѕеȣл чел вїȣ! Рѫндȣалъ ꙟтрѡдȣчеци ꙟтрȣ вой, алѣџеци воаѡ къпетенїй, ши лȣаци лецїй бȣне, дȣпъ каре, ѡри кареле де нȣ се ва пȣрта, ши нȣ се ва ꙟдрепта кȣ жȣдекатъ съсе педѣпсѣскъ, їаръ нȣ фъръ жȣдекатъ, адекъ каре кȣм поате, ши врѣ; ши ꙟтрȣ ачест кип фици ꙟкрединцаци, къ веци фи слава ши подоаба нѣмȣлȣи ѡменеск ши анȣмелȣи бȣн, ши атȣнча ва фи фаца воа-

стръ ꙟнаинтѣ лꙋй Дꙋмнезеꙋ, шй ꙟнаинтѣ лꙋ мїй сфйнтъ шй прѣ сфйнтъ, шй вецй фй дрепт слобозй, кꙋ витежїе шй славит нород! каре въ пофтѣще инима шй сꙋфлетꙋл мїеꙋ дела бꙋнꙋл Дꙋмнезеꙋ пънъй лꙋмѣ.

122.

Скроафа шй Лꙋпоаꙗ.

Скроафа гата фїинд де а фъта, зъчѣ ꙟкисъ ꙟтрѡ кочинъ, кѫнд ꙗтъ де ѡаре оунде ѡ Лꙋпоаꙗ, каре непꙋтѫнд ꙟлъꙋнтрꙋ ла дѫнса ꙟтра, аꙋ ꙟчепꙋт ай гръй дин афаръ, оуитѫндꙋсе ла дѫнса прин гръдѣле. Сорїѡаръ, дꙋпъ кꙋм въд еꙋ тꙋ вей съ фѣцй! пентрꙋ ачѣꙗ цѣм венит ꙟтрꙋ ажꙋторїꙋ, еꙋ дин тоатъ инима ꙟц пофтеск тот бинеле, прекꙋм цїе аша шй пꙋрчеилѡр тъй. ꙟцй мꙋлцъмеск фоарте фрꙋмос, пентрꙋ къмй воеѣщй бинеле, ꙟй ръспꙋнсе скроафа; ꙟсъ воꙋ съцй спꙋн, къ прекꙋм ам фътат еꙋ пꙋрчеий фъръ ажꙋторюл нимърꙋꙗ пънъ акꙋма, аша шй де акꙋм ꙟнаинте воꙋ фъта. Шй дакъмй пофтѣщй пре дрепт тот бинеле мїе шй пꙋрчеилѡр

чеилѡр

чеилѡр мїей, прекꙋм сингꙋръ мъртꙋрисещй, депъртѣзъте дела нои кѫт поцй май департе, кꙋчй нъравꙋл нострꙋ аша е, кꙋ кѫт шим къ лꙋпїй сѫнт де нои май департе, кꙋ атѫта сѫнт ей ноѡа май плекацй, ꙗр кꙋм ꙟчепем а гѫндй къ сѫнт ѡаре оунде апроапе де нои, ни се фаче ѡ грѣцъ, апои ꙟчѣпем а аскꙋцй динцїй, шй не пꙋнем пре дѫншїй дей рꙋмпем.

Ꙟвъцътꙋръ.

Дѣкъ е чинева коноскꙋт афи кꙋ доѡа фѣце шй виклѣн, нꙋ трѣбꙋе се исе крѣдъ, де ва гръи ѡрй кѫт де фрꙋмос. Де оунеле ка ачѣстѣ ла май мꙋлте локꙋрй ам фъкꙋт поменире, дар тотꙋшй немик пентрꙋ ачѣꙗ; матерїа ачаста атѫта е де липсъ пентрꙋ нѣмꙋл ѡменеск, кѫт де сар спꙋне ѡрй кѫт, тот нꙋ сар пꙋтѣ зиче, къ прѣ мꙋлт саꙋ спꙋс, кꙋчй ꙟтоате зилеле чей рꙋй шй виклѣнй, пре чей бꙋнй ꙟтот кипꙋл се сꙋргꙋеск съй амъӂѣскъ, шй де нас съй поарте. Фїеще кꙋрꙋа ѡм пентрꙋ довѫнда са алꙋкра шй а ꙟдемна ꙟй ꙗсте дин фире оурзит, чи ꙟсꙋшй ачаста поате фи кꙋ дрептате шй кꙋ стрѫмбътате. Сꙋмꙋл де ѡменїе, шй ꙗбиторюл де дрептате ничй ѡдатъ

кꙋ

кȣ врѣре нȣ пофтѣще пентрȣ добѫнда сѫ алтȣѧ а прічинȣй пагȣбѫ, їарѫ недрептȣл ꙟтрȣ тоате де нименѣ ші де немика нȣ гѫндѣще, фѫрѫ нȣмай де сине, ші де добѫнда са, фіе ачѣѧ дрепт саȣ стрѫмб, ачѣѧ лȣй тот ȣна ꙟй їасте. Пентрȣ ачѣѧ ла тоате є̄ де липсѫ бине а лȣа сама кȣ чине авем лȣкрȣ; чине є̄ ачѣла, ші кȣм є̄, ші кȣм саȣ пȣртат ел пѫнѫ акȣма кȣ оаменій? Лимба є̄ фѫрѫ де оасе ші фѫрѫ де кіетȣрй, лесне поате алкѫтȣй кȣвинте прекȣм ва врѣ; тот пакостникȣл ші фѫкѫторюл де рѫȣ ѡм поате ворбй ворбе дȣлчй ші формоасе, пентрȣ ачѣѧ бине є̄ де ȣнȣл ка ачѣла ане пѫзй, ші спре нѫравȣриле ші лȣкрѫриле афіеще кѫрȣѧ бине а лȣа сама. Тикѫлоасѫ ші фѫрѫ де норок їасте комȣнинѫтатѣ ачѣѧ, ȣнде ꙟтрȣ ѡбичѣю се адȣче фѫцѫрничіе ші минчȣна; ші ȣнде нȣ нȣмай кȣвинтелѡр, чи ничй жȣрѫмѫнтȣлȣй ȣнȣл алтȣѧ нȣ крѣде, ші ачеста є̄ дрепт адевѫр, кѫ ѡрй кареле, каре кȣвѫнтȣл сѫȣ фѫрѫ де кȣвїинтоасѫ липсѫ ꙟл калкѫ, ла ȣнȣл ка ачѣла ничй жȣрѫмѫнтȣл нȣ трѣбȣе крезȣт, сѫ ꙟстреинѫм дела ной чѣле нетрѣбниче ѡбичѣюри але фѫцѫрничіей, ші а префачеріи; сѫ нȣ не лѫсѫм ка сѫ не ѡрбѣскѫ времѣлника добѫндѫ! нȣ вом трѫй пѫнѫй лȣмѣ аичѣ, ші ничй ѡдатѫ сѫ нȣ ȣйтѫм, нȣ нȣмай ка нище крещиній, чи ка нище ѡамені-

нїй

нїй де ѡменіе, ачѣле сфинте кȣвинте, фіе воаѡ че їасте адевѫрат, адевѫрат, ші че нȣ є̄, нȣ.

123.

Вȣлпѣ, Кокошȣл, Гѫинеле ші Кѫнїй.

О вȣлпе май моартѫ де фоаме, вѫзȣ де департе кокошȣл кȣ гѫиниле, ші плекѫ ꙟдрепт кѫтрѫ дѫнселе, ѡ зѫрирѫ Кокошȣл ші гѫиниле, ші збȣрарѫ ꙟтрȣн арборе кренгȣрос. Вȣлпѣ вѫзѫндȣле ші кȣноскѫнд кѫ нȣ їастѫ кȣ пȣтинцѫ але аждȣнџе, фоарте саȣ скѫрбит; ꙟсѫ хаида ꙟтрȣн норок, сокоти ꙟ сине; нȣй акȣма ꙟтѫѧ ѡарѫ сѫмй фіе аждȣтат бикленіа мѣ! Се апропіе кȣ маре аплекѫчȣне ші кȣ дȣлче кѫȣтѫтȣрѫ а ѡкилѡр, се ꙟкинѫ майнаинте кокошȣлȣй, ші дȣпѫ ачѣѧ ла тоате гѫиниле, ші кȣ глас смерит ші кȣ фацѫ вѣселѫ аȣ ꙟчепȣт але грѫи: дарѫ че є̄ де вой! поате кѫ вѫ спѫймѫнтацй де мине? Де аичѣ кȣноск, кѫ воаѡ ꙟкѫ вѣстѣ нȣ аȣ сосит деспре чѣѧ че саȣ ꙟкеѧт ѥрй ла соборȣл чел де тоатѫ лȣ-

мѣ

мѣ а̂ тꙋтꙋрѡ́р добито̂ачелѡр! Че! зи́се коко́шꙋл: но́й ни́чй оу́н кꙋвѫ́нт де а̂чѣ́ѧ нꙋ счи́м; ха, ха, а̂ша̀ дар мі́е кола́к, рѫспꙋ́нсе вꙋ́лпѣ; па́че де ѡ҃кще, па́че ꙟтрѫ то́ате живи́ниле сау̂ ꙟкеѫ́т: шѝ сау̂ ꙟтѫри́т. Де а̂кꙋм вѡр па́ще лꙋ́пій кꙋ ѡ́иле, кобе́цій (оу́лїꙋ сау̂ хѫрѫꙋ) кꙋ гѡлꙋ́мбїй, шѝ вꙋ́лпиле кꙋ гѫи́неле, ни́чй се по́ате ка́рева де чи́нева тѣ́ме; по-го́рѫцивѫ да́рѫ ка кꙋ то́цй ꙟпреꙋ́нѫ а̂ча́стѫ ѕѝ де веселі́е сѫ ѡ̂ прѫѕнꙋи́м. А̂тꙋ́нча шѝ коко́шꙋл префѫкѫ́ндꙋсе плин де бꙋкꙋрі́е, стригѫ̀: ѡ̂ ве́щй дꙋ́лчй, шѝ вѐселе гла́сꙋрй! ꙟти́нсе грꙋма́ѕїй, шѝ кам рѫдикѫ̀ ка́пꙋл, ка шѝ кѫ́нд а̂р ведѣ̀ че́ва де депа́рте: иа́тѫ шѝ кѫ́нїй но́три дре́пт кѫтрѫ но́й ꙟко́аче а̂лѣ́ргѫ, шѝ а̂дꙋ́к но́аѡ нове́ле де па́че, кѫні́й! стри́гѫ а̂тꙋ́нча вꙋ́лпѣ, шѝ ꙟчепꙋ̀ а̂ фꙋџѝ ꙟто́ате па́трꙋ пичо́ареле кѫт по́ате май та́ре сѫри́нд. А̂щѣ́птѫ, а̂щѣ́птѫ! че́цй и́сте, стригѫ̀ коко́шꙋл, кѫ ѥ҃ фѫкꙋ́тѫ па́чѣ, хе́й! по́ате кѫ кѫ́неле счі́е шїй па́се лꙋ́й де па́че, зи́се вꙋ́лпѣ фꙋгѫ́нд: май би́не ва фѝ мі́е де бꙋ́нѫ врѣ́ме а̂мѫ да̀ ꙟ ла́тꙋрй.

А̂вѫ-

ꙟвѫцѫтꙋрѫ.

Птѫ ꙟвѫцѫтꙋрѫ формо́асѫ, кꙋм трѣ́бꙋе кꙋ ней виклѣ́ни а̂не пꙋрта̀, кꙋ кꙋ́ю прекꙋ́й сѫ ско́цй. Ѡ҃мꙋл чел ꙟцеле́пт кѫнд счі́е кѫ а̂ре лꙋ́крꙋ кꙋ ѡ҃амений де ѡ̂мені́е, дрі́пцй, шѝ кꙋ и́нимѫ кꙋра́тѫ, а̂тꙋ́нча шѝ е҃л ѥ҃ фѫрѫ де рѫщта́те ка оу́н мі́ел, шѝ а̂чі́ѧ ꙟй и́сте оурѫчо́асѫ то́атѫ фѫцѫрничі́ѧ, шѝ виклешꙋ́гꙋл. И́рѫ кѫнд кꙋно́аще кѫ чѣ́ла ла́лт де рѫꙋта́те, де виклешꙋг шѝ де ꙟшѫлѫчꙋ́ний гѫндѣ́ще, а̂тꙋ́нча е҃л шѝ а̂џери́мѣ ми́нцїй сале ꙟтрꙋ а̂жꙋто́рю ꙟтребꙋинца́ѕѫ. Шѝ а̂ча́ста нꙋ ѥ҃ а̂лтѫ фѫрѫ а̂чѣ́ѧ че не ꙟваце Е̂ѵангѣлі́а, зикѫ́нд: фи́цй про́щй а̂декѫ фѫрѫ рѫщта́те ка порꙋ́мбїй, шѝ ꙟцеле́пцй ка ше́рпїй! Нꙋ ѥ҃ дре́пт че ѥ҃ рѫꙋ, пре чей бꙋ́ний сѫ че́лꙋе, шѝ сѫй сокоте́скѫ можи́чй. А̂чѣ́ѧ нꙋ ѥ҃ ни́чй ѡ̂ бꙋнѫта́те сѫ те ꙟшѣ́ле ка́ре кꙋм по́ате. И́се лѫса̀ чи́нева де до́аѡ ѡ҃рй ꙟшѫла́т, а̂чѣ́ѧ ѥ҃ не а̂жꙋнџерѣ ми́нцїй; и́рѫ а̂ се лѫса̀ тот де оу҃на ꙟшѫла́т, шѝ де нас пꙋ́ртат, (че сѫ зи́че мѫ тра́џе де нас кꙋм врѣ е҃л) а̂чѣ́ѧ ѥ҃ кꙋ то́тꙋл про́астѫ небꙋні́е, де оу҃нꙋл ка а̂че́ста ѡ̂бичнꙋи́т и́сте а̂ зи́че, ѥ҃ про́ст ка оу҃н мѫга́рю, ка́ре оу҃ндел лѣ́гѫ, а̂кол рѫмѫне, ни́чй май гѫндѣ́ще, пꙋтѣ́сар кꙋмва дезлега̀? Вредничі́ѧ ѡ҃мꙋлꙋй кꙋвѫнтѫто́рю се кꙋпри́нде ꙟтрꙋ ꙟце-

лѣп-

лѣпта ши лȣмината вѫртȣте, саȣ фачерѣ де
бине, ꙗр нȣ ꙟ ворба можичіей, ши кредінцей
дешарте; ѡри кареле, каре лаȣдъ простіѧ оунȣи
нород фъръ де ꙟцелепціе, саȣ ѥ сингȣр можик,
саȣ ѥ виклѣн, ши де ръȣ гѫндѣще, ши ꙟтрȣ
ачѣѧ ꙟши афлъ добѫндъ, ка съ ръмѫнъ алціи
ꙟ простіе, ши ꙟ ѡрбирѣ минціи, ка съ поатъ
фаче ел кȣ еи чеи ꙗсте воѧ, ши съи крѣдъ, де
ар ꙁиче къ мъгарюл ꙁбоаръ. Чи фіе лȣи Дꙋмне-
ꙁеȣ мȣлцемитъ, къ акȣма негȣра ши ꙟтȣнѣре-
кȣл не ꙟцелѣцеріи се гонѣще ши се піарде, ви-
клѣнеле кабалȣри, гѫндири рѣле ши ѡмениріи
вътъмътоаре ши де рȣшине махіаве (пиꙁме саȣ
ꙁавиетіи) лесне се иꙁгонеск динтръ ѡамени а-
фаръ; адȣнъриле чѣле де прин ꙟтȣнѣрече ши
де прин оунгюри каре де нѣмȣл ѡменеск се де-
спърцеск, ши каȣтъ, ка ꙟчет ꙟчет се стъпѫнѣ-
ескъ престе ꙟпърат, ши престе нороаде, тоате
ачѣсте, кȣ кредінца де шартъ, кȣ не щіинца се
піерд ши се препъдеск. Лȣминаціи ши юби-
торіи де дрептате стъпѫни пофтеск ши воеск,
се стъпѫнѣскъ престе ѡамени де ѡменіе ши
лȣминаци. Кѫчи аша попор коноаще, ши чин-
стѣще пре ꙟпъратȣл ка пре ѡ персоанъ сфѫнтъ,
жȣдекъторю дрепт, пъринте юбиторю де фіи,
кътръ кареле тот дѣ оуна ꙟтоатъ липса ꙟи
ꙗсте калѣ дескисъ, ши слободъ, счіе къ Інтресȣл
ꙟпъратеск, пентрȣ ѡмȣл чел май де пре оурмъ ꙟ
тоа-

тоатъ ꙟпъръціѧ тот оуна ѥ, адекъ віецȣирѣ
фъръ де фрикъ ши ꙟ паче афіеще кърȣа ꙟ ста-
рѣ са. Тоци чеи бȣни ши де ѡменіе, ꙟтоатъ
ꙟпъръціа сѫнт фраци, ши пріатени кредин-
чоши, пре каріи пентрȣ ачѣа натȣра ꙗȣ фъкȣт
ка ꙟ комȣнитате съ віецȣаскъ, кȣм вор пȣ-
тѣ май лесне оунȣл алтȣѧ ажȣтора, ши пре
сине кȣ ꙟдрептаре, ши кȣ оун сȣфлет де чей
ръи ши недрепци асе пъꙁи. Чѣ май де пре оур-
мъ пропріетате, ши престе мъсȣръ юбирѣ де
славъ ꙟпреȣнатъ кȣ виклешȣг, асѣменѣ сѫнт
комȣнитетȣлȣи вътъмътоаре ши оучигътоаре.
Че аȣ фъкȣт Іеꙁȣвиціе, ши ꙟкъ че аȣ гѫндит,
де ар фи пȣтȣт исправи? ши ла ачѣа ꙗсте
каȣꙁа юбирѣ де славъ, ши виклешȣгȣл, май
наинте де 22 де ани ꙟ 24 Декемвріе дȣпъ кърин-
дарюл векю, ста скрис ꙟновѣлеле четъціи Тои
ꙟ Індіа Портȣгаліеи, къ саȣ ꙟпреȣнат 200 де
попи ꙟпротива Краюлȣи лор челȣи пре лѣџе.
Комȣнитатѣ, карѣ пре сине саȣ нȣмит ꙟлȣ-
минътатѣ, ꙟ Баваріа маинаинте де 29 де
ани сȣпȣсе, че аȣ врȣт, черѫнд ка тоатъ стъ-
пѫнирѣ четъцънѣскъ, ши милитърѣскъ се винъ
ꙟ мѫна лор. Таина фрацилор! че требȣаще
ноаѡ ꙟ комȣнитате, ши афаръ де комȣ-
нитате, таина фрацилор? Адевърȣл, дреп-
татѣ, фачерѣ де бине юбѣще лȣмина, ꙗр нȣ
таине, ꙟтȣнѣрек, ши котȣри, ꙟпротива не

пріо-

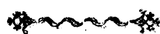

пъiатенилѡр ай патрiеи таине а ꙟтребȣинцъ
ачела є кȣ тотȣл алт лȣкрȣ, ꙟсъ ꙟсȣшй аса па-
трiе, шй комȣнитате, ꙟтръ ѡаменй де чинсте,
шй крединчошй фiй ай патрiеи, ѡрй че таине,
шй ꙟтѫмплѫрй де таинъ а авѣ, сѫнт формъ,
къ прин ачѣа пентрȣ ѡбще саȣ комȣнитет се
гѫндѣще шй се фаче чева бине: шй токма ꙟ-
трȣ ачѣашй време, ꙟкъ кѫнд се вѣде, къ ꙟ-
сȣшй ачещй фрацй ай таиней, челѡр рѫй ла нъ-
рав (нȣмай декъ сѫнт алѡр) ла диреѯторiй
асе ꙟнълца ле ажȣтъ! ачаста че є, чел че щiе къ
де доаѡ ѡрй дой сѫнт патрȣ, поате щй. Де-
къ сар фаче ачаста оунде варварiа стъпѫнѣще,
шй оунде нȣ є слобод чева бине шй ꙟцелепт
а ворби, саȣ а лȣкра, сар пȣтѣ прiими дез-
виновъцiа; ꙟсъ сȣпт стъпѫнирѣ лȣминърiй,
оунде съ сокотѣще а фи фаптъ бȣнъ че є де
фолос шй ꙟцелепт а ворби шй а лȣкра; аколѡ нȣ
се вѣде а фи де липсъ ꙟ фапте бȣне, спре чева
а ꙟтребȣинца таине, саȣ ꙟтрȣ аскȣнс сфъ-
тȣирй: ꙟкъ кътръ ачѣсте декъ сар ведѣ,
къ аша комȣнитетȣрй алег шй прiимеск ꙟтръ
сине нȣмай пре оунiй ка ачеа, карiй сѫнт аде-
верицъ, шй фъръ де ничй ѡ ꙟдоалъ кȣноскȣцй
фъкъторй де бине, лѣр фи чинсте шй ѡменiе
каре вирȣтей ѡрй оунде iасте а, ꙟсе кȣвине
ꙟсе декъ се вѣде къ єй вѫнѣзъ нȣмай пре а-
чеа, карiй сѫнт саȣ богацй саȣ ꙟ диреѯторiй,
iаръ

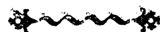

iаръ пентрȣ пропiетате, шй бȣнȣл морал саȣ
пȣцин ле iасте грижe, саȣ де нименѣ нȣ ле
пасъ, ачаста є ачѣа, че дъ тоатъ поваца пен-
трȣ дѫншiй рѫȣ а гѫнди. Рѫȣ є де чей бȣнй
аколѡ, оунде тоатъ пȣтѣрѣ челѡр рѫй ꙟ мѫ-
нъ ле iасте! Чела че пре Дȣмнезеȣ коноаще шил
iȣбѣще, єл ачѣа кȣ але сале бȣне фапте адеве-
рѣзъ, шй кȣ чѣ дин адинс драгосте кътръ
тоцй ѡаменiй бȣнй шй де ѡменiе се аратъ,
де кътръ каре ничй ꙟтрȣн кип нȣ воаще съсе
деспарцъ: саȣ зис ла май мȣлте локȣрй, шй
iаръшй лас съсе май зикъ; ꙟсȣшй ꙟвъцътȣра,
шй лȣминарѣ минцiй, фъръ де сфѫнта фачерѣ
де бине, шй бȣн морал (ratio bonorum mo-
rum) нȣ нȣмай къ нȣ сѫнт ничй де ѡ трѣбъ,
чи спре рѫȣ слȣжеск. Iезȣвицiй аȣ фост ꙟвъ-
цацй, дар шй виклѣнй, шй грабничй спре рѫѡ-
тате? Де атаре ꙟвъцацй фоарте бине се зиче:
къ оунде є оун кар де ꙟцелепчȣне, аколѡ сѫнт
доаѡ де небȣнiе, шй токма аша є ꙟтрȣ ачела,
каре є, доамне ажȣтъ, ꙟвъцат, дар виклѣн
шй рѫȣ, пентрȣ ачѣа, нȣ деспърцире ꙟтре ѡа-
менй, чи оунире шй ꙟпреȣнаре трѣбȣе се адȣ-
чем: тот чел че се лапъдъ де ѡаменiй де ѡме-
нiе ай фрацилѡр сѫй, се лапъдъ де Дȣмнезеȣ:
ꙟпреȣнаре, саȣ оунире ꙟтрȣ четирѣ, шй кѫн-
тарѣ ꙟ Бесѣрикъ, къ лȣй Дȣмнезеȣ тот оуна
є, ѡрй ва чети чинева гречѣще, ѡрй латинѣще,
єл тоате ле ꙟцелѣџе, чи ачѣа єvангеличаскъ
фе-

феричитъ ꙟпреꙋнаре ꙟтрꙋ драгосте, паче, ꙟкрединцаре оунꙋл алтꙋ стъ, ꙟ чинстирѣ оунꙋл пре алтꙋл, ши ꙟтрꙋ тоатъ фачерѣ де бине, ачаста се нꙋмѣще адевратъ ꙟтрꙋ Хс кꙋ Дмнезеꙋ ꙟпреꙋнаре: Се юбѣщи пре Дмнꙋл Дмнезеꙋл тъꙋ дин тоатъ инима та, ши пре де апроапеле тъꙋ ка ꙟсꙋши пре тине. Итъ тоатъ лѣџѣ ши тоци Пророчии, дꙋпъ ꙟвъцътꙋра а ꙟсꙋши Мънтꙋиторюлꙋи, де аичѣ ꙟдрепт ши авѣ оурмѣзъ, къ ѡри кареле, каре се лаудъ де апроапеле сеꙋ, се лаудъ ши де Дмнезеꙋ.

124.

Фабер ферарїꙋ (Фаурꙋл сау Ковачꙋл) ши Кънеле сау Мозокꙋ лꙋи, каре тот ꙟ ченꙋше калдъ зъчѣ.

Оун юбиторю де ѡстенѣлъ фаꙋр сау ковач, лꙋкрътѡрю де фїерꙋл калд, авѣ оун къне фоарте грас, нꙋмай кам лѣнеш, кареле престе тоатъ времѣ лꙋкрърїи фаурꙋлꙋи зъчѣ ши дормита ꙟ фъꙋрїе оунде ѥл лꙋкра, кънд ꙟтрꙋн кот кънд ꙟтралтꙋл мꙋтъндꙋсе, ничи ꙟи пъса лꙋи се щїе че се лꙋкръ пре лънгъ ка-

касъи: Ир кꙋм ꙟчепѣ Фаурꙋл а мънка, де ѡдатъ итъ мозокꙋл сау кънеле ченꙋшос тръз, ши гата стъ ши се оуитъ кꙋм мънънкъ стъпънꙋл лꙋи. Май пре оурмъ де ачѣста ꙟи пъръ кꙋ греꙋ ковачꙋлꙋи, ꙟфъръмъ ѡ рꙋдъ де фїер, ши ꙟчепꙋ кънелꙋи ченꙋшос аша предикацїи аи фаче, ченꙋшарю де къне фъръ де ничи ѡ крединцъ! къне дин къне! пентрꙋ ачѣа воещи тꙋ съ те хрънеск ѥꙋ, ка съ те ꙟпꙋции тоатъ зїѡа аичѣ оунде ѥꙋ лꙋкрꙋ, аша ѥ даръ! кънд бат кꙋ чоканеле чѣле май гроазниче, кът нꙋ нꙋмай нъковала, чи тот пъмънтꙋл сꙋпт мине се кꙋтремꙋръ, ціе ꙟци ѥсте ꙟнадинс ѡ мꙋзикъ де дормитаре! Иаръ кꙋм ꙟчеп фълчиле мѣле асе мишка, ꙟдатъ саи тꙋ аша, ка ши кънд ар ꙟтра 100 де сꙋлице ꙟпїалѣ та, ꙟми нꙋмери бꙋкътꙋриле, дъръбꙋриле, каре ле баг ꙟ гꙋръ, ка ши кънд май хръни тꙋ! Несетꙋратъ рънзъ аи тꙋ, се поци фикацїи дин пънтечеле мїеꙋ ши мънка! Ачѣстѣ зикънд, ꙟчепꙋ ал мънџи ши ал нетези пре спате, ши пре коасте, ꙟ пър, ши ꙟ ръспър, ши дꙋпъ ачѣа дескисе оуша, ши ꙟи дѣде дрꙋмꙋл.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътꙋръ.

Пре́фрꙋмоасъ ши пре́ ꙟцеле́птъ предикацїи пентрꙋ чей ле́н[еш]ий ши пентрꙋ чей че вор ꙟ-ѕадар съ мѫнѫнче. Нꙋ ӥасте май де немика ши май де рꙋшине ѕънат, де кѫт ꙟѕъдар пїерѕъторюл де тѫмп фъръ де ничи оун лꙋкрꙋ ши ле́нешꙋл; оунꙋл ка ачела че́ле май фрꙋмоасе але лꙋй Дꙋмнезеꙋ зиле ле петре́че ꙟтрꙋ ѡ скѫрнавъ леневире, каре́ немик алтъ нꙋ є фъръ нꙋмай ѡтрава вїецїи. Май де маре чинсте ӥасте вре́дник ѡри че пꙋтрегаю де кѫт ле́нешꙋл, къчи пꙋтрегаюл ꙟтѫю ӥасте нꙋмай оун пꙋтрегаю, адоаѡ: пꙋтрегаюл нꙋ че́ре де мѫнкаре, ꙟтреа: поате фи спре мꙋлте тре́би, де нꙋ спре алте, ꙟкай спре фок: ӥаръ ле́нешꙋл ши ꙟѕъдар мѫнкъторюл, ши ченꙋшарюл ничи ꙟ нꙋмърꙋл ѡаменилѡр ничи а пꙋтрегаюрилѡр нꙋ се поате сокоти. Ӥсе паре къ пентрꙋ ачѣа ар фи ѡм, къчи є бꙋкꙋрос нꙋмай съ мѫнѫнче, съ бе́, съ доармъ, ши съсе доспѣскъ ѕъкѫнд ꙟсъ ӥатъ невоа ла спате, дакъ нꙋ аре че съ мѫнѫнче, атꙋнче́ кꙋ адевърат тръбꙋе съ гѫнде́скъ саꙋ де ꙟшълъчꙋне саꙋ де фꙋртꙋшагꙋри, къчи рѫнза нꙋ щїе де глꙋмъ, дѫнса вре́, ши не ӥсе каде ей пофте́ще, ши ꙟкъ кꙋм? Ӥаръ дакъ є богат, ши нꙋ аре липсъ де фꙋрат, ел дакъ се сатꙋръ шиши ꙟдестꙋлезъ трꙋпꙋл съꙋ, неавѫнд ничи ѡ петре́чере фолоситоаре пентрꙋ ӥнима са тръбꙋе тоате небꙋнїиле съ гѫн-

гѫнде́скъ. Сꙋфлетꙋл лꙋй ӥасте асе́мене оуней гръдини ѕъꙋитате ши пърѫсите, каре́ є плинъ де спини, оурѕичи, ши де алте нетре́бничe мъръчини. Непрецꙋитꙋл ши негръитꙋл дар алꙋй Дꙋмнезеꙋ, адекъ тимпꙋл! ꙟл петре́чем ꙟѕъдар, аче́стъ скꙋртъ вре́ме а вїецїи ноастре, каре́ фъкъторилѡр де бине ши ꙟбиторилѡр де ѡстене́лъ є дестꙋл де лꙋнгъ, къчи къ кꙋ дѫнса пот лоршꙋи къщига сфѫнта ши ферична вїацъ де ве́чи, ӥаръ челꙋи ле́неш нꙋ алтъ фър проклецїа лꙋй Дꙋмнезеꙋ ꙟй ӥасте. Ӥатъ фрацїи мїеи че се насче ши че ръсаре дин че́ре́ ꙟтребꙋинцаре ачелѡр май формоасе ши май фолоситоаре дарꙋри Дꙋмнезеещи! мїаре́ се префаче ꙟ ѡтравъ, ши токма благословенїа лꙋй Дꙋмнезеꙋ, мила ши дарꙋл лꙋй Дꙋмнезеꙋ ꙟтрꙋ проклецїе ал ꙟтоарче: Пентрꙋ ачѣа ꙟбицилѡр коконй ай нѣмꙋлꙋй Ромѫнеск! ферицивъ дин тинере́целе воастре ка съ нꙋ въ ѡбичнꙋици ниче се въ даци спре ръѡтъци, дакъ въ ꙟбици пре вой ꙟшивъ ши бꙋнъ норочире́ вїецїи воастре, нꙋ нꙋмай а вїецїи чеїи ве́чниче чи ши а чеїи време́ლниче. Фꙋ ꙟтребат Апелес, кꙋм се пꙋтꙋ ел фаче аша бестит ѕограф, кѫт нꙋ се пꙋтꙋ афла алтꙋл ꙟнаинте́ лꙋи; ниче ѡ зи нꙋ лъсъю фъръ де рѫндꙋалъ а тре́че, ръспꙋнсе. Ӥатъ кѫт де фолоситоаре ши ꙟцеле́птъ регꙋлъ пентрꙋ а пꙋте́ ажꙋнџе ла маре фолос ѡри ꙟ че

 лꙋ-

лꙋкраре, ꙟвѫцѫтꙋрѫ, ши мѫестріе: адекѫ, сѫ нꙋ лаши сѫци трѣкѫ ничи ѡ зи фѫрѫ де лꙋкрꙋ ши фѫрѫ де фолос. Ачѣста ар фи невꙋніе, астѫзи сѫ лꙋкре ѡмꙋл престе мѫсꙋрѫ мꙋлт, іар мѫне токма немика: ачѣста сар кіема оумблетꙋл ракꙋлꙋй, врѣмѣ са трѣбꙋе аш кꙋмпѫни, ꙟпѫрци, ши пентрꙋ фіеще че кꙋвіинчос лꙋкрꙋ аш хотѫрѫ, ши дꙋпѫ ачѣ хотѫрѫре ши рѫнд ничи ѡдатѫ фѫрѫ де липсѫ ши фѫрѫ де алте непꙋтинце, дорирѣ чѣ май де пре оурмѫ сѫ нꙋ ѡ кѫлкѫм! ꙟ врѣме кꙋвіинчоасѫ а дорми, а мѣрџе ꙟпреꙋмбларе, ши а се жꙋка, пентрꙋ а да трꙋпꙋлꙋй ши сѫнџелꙋй чѣ де липсѫ мишкаре, ши ꙟтрꙋ сѫнѫтате ал цинѣ, ачѣста нꙋ ѥ а піарде тимпꙋл ꙟзадар, нꙋмай дакѫ се фак ла врѣмѣ са; Натꙋра ѥ фоарте ꙟцелѣптѫ, дꙋпѫ дѫнса трѣбꙋе кꙋ ꙟцелепчꙋне сѫ не пꙋртѫм. Пре кꙋм ѡри чине, кареле ꙟкаркѫ престе мѫсꙋрѫ рѫнза са кꙋ атѫта мѫнкаре, кѫт нꙋ іасте ꙟ стат а ѡ фіарбе саꙋ мѫчина, ꙟ лок де фолос дин мѫнкѫри, дꙋрѣре ши боалѫ спре сине адꙋче, аша ши ачела каре престе мѫсꙋрѫ мꙋлт четѣще, ши ꙟсѫрчинѣзѫ минтѣ кꙋ атѫтѣ лꙋкрꙋри, каре нꙋ ѥ ꙟ стат де але цинѣ ꙟ минте, саꙋ аша сѫ зик але мѫчина, нꙋ добѫндѣще алтѫ, фѫрѫ нꙋмай амецѣлѫ де кап, стрикаре ши слѫбире де кріери, ши фоарте слаб ши пꙋцин спорю, дарѫ чѣа че іасте бꙋн, пер-

фікт

фікт, токма де ѥ ши пꙋцин, тот ѥ мꙋлт: атѫта сѫ четим, кѫт дꙋпѫ че ам лѫсат картѣ дин мѫнѫ, сѫ пꙋтем ши ши ꙟ минте цинѣ, че, ши деспре че матеріе ам четит, ши дꙋпѫ ачѣа май пре оурмѫ сѫ фим ꙟ старе де а сокоти, гѫнди, прежꙋдека ши дискꙋрирꙋи саꙋ кꙋвѫнта, аша фѫкѫнд ꙟтоате зилеле, де ва фи ши пꙋцинтел, ꙟсѫ ꙟ мꙋлте зиле се фаче мꙋлт. Дакѫ не ѡбичнꙋим кꙋ врѣмѣ рѫндꙋалей ши модꙋлꙋй ачестꙋа, атꙋнчѣ ачѣста ни се префаче ꙟ лꙋкрꙋ фиреск, не іасте лесне, плѫкꙋт, дꙋлче ши де фолос. Ачѣста вою сѫ пꙋн ꙟнаинте ꙟ лок де ѥземплꙋ: нꙋ іасте ꙟтрꙋ міе де капете батѫр оунꙋл, кареле нар фи ꙟ стат шѣпте рѫндꙋри ꙟтрꙋ зи сѫ цинѫ ꙟ минте, ши апой ꙟ тоате зилеле кѫте атѫтѣ, фіеще кареле лесне поате ведѣ, кѫт де таре крѣсче ши се ꙟмꙋлцѣще ачѣста, немика нꙋ се аꙋде май адесе ѡри, де кѫт кѫ мꙋлцй се тѫнгꙋеск, кѫ нꙋ пот цинѣ ꙟминте; ши кꙋм ва пꙋтѣ сѫ цинѫ чинева ꙟ минте ачѣа деспре карѣ нꙋ гѫндѣще? ши токма ачещѣ, каріи аша се плѫнг, фоарте бине цин ꙟ минте алте немикꙋри, ши блѫстѫмѫціи, де каре тот де оуна гѫндеск. Майка натꙋрѫ фіеще кѫрꙋа дин дестꙋл аꙋ дат, нꙋмай дакѫ ѡаре кареле ꙟ бꙋнѫ ѡрѫндꙋалѫ ши хотар ле пꙋне, ши кꙋ кꙋвіинцѫ ле ꙟтребꙋинцѣзѫ, ши фоарте адесе ѡри

сла-

слава цинѣре ꙟминте кȣ бȣнъ рѫндȣалъ ши сѫргȣинцъ май мȣлт добѫндѣще ши ꙟдȣнъ, декѫт алта врѣдникъ ши алѣсъ, ꙟсъ фъръ де ѡрѫндȣлъ ши модификаціе. Кѫнеле кѫт алѣргъ ꙟтрѡ парте ши алта, гъсѣще чева, дар де ар мѣрџе тот дрепт, сар дȣче пънъ ꙟ Америка немик кѫпътѫнд, ꙟсъ ѥл алѣргъ ꙟкоаче ши ꙟколѣ пънъ скоате лимба, лѣнѣ ши нерѫндȣала сѫнт асѣмене вътъмътоаре, ши норокȣлȣй адȣкътоаре де пагȣбъ, коконій, тинеримѣ прекȣм партѣ бърбътѣскъ, аша ши чѣ фъмеяскъ дин тинерѣце тръбȣе съсе пъѕѣскъ де ачѣста, ши се фȣгъ, че мѫнгъаре ши бȣкȣріе ѩсте аши адȣче аминте ла бътрѫнѣце де аній чей юбиторй де ѡстенѣлъ, фъкъторй де бине ши адȣкъторй де роадъ ай тинерѣцелѡр сале, адевърата феричире а вієцій ѡменешй, ши ꙟпъръціей черюлȣй аичѣ пре пъмѫнт; ши фъръ ничй ѡ ꙟдоалъ сȣфлетȣл ꙟкъ аичѣ кȣ аша прѣскȣмпе чинстирй а фачерилѡр де бине ши ꙟцелепчȣней ꙟбогъцит ши гътит, кѫнд ва ѥши де аичѣ, дȣпъ мъртȣріа Мѫнтȣиторюлȣй, феричит, май мȣлт ва добѫнди. Челȣй че аре, ѕиче, претȣтиндене исе ва да, шій ва присоси, ѩръ челȣй че нȣ аре, ши че исе паре къ аре ꙟкъ се ва лȣа дела дѫнсȣл.

Ѡбсер-

Ѡбсервація.

ꙟ сфатȣриле ꙟцелѣцерей сънтоасе сау фъкȣт адȣчере аминте де ѡ кърчичикъ микъ скрисъ де Іѡанн Мȣшкатирович Сенаторȣл дин Пеща, пентрȣ Сърбъторй, ꙟсъ де врѣме че нȣ се афлъ, каре ар плъти ка съсе типърѣскъ, ръмѫне трȣпȣл гол фъръ пѣне сбȣрътоаре, ꙟтрȣ ачѣ Кърчичикъ поате ведѣ фіеще кареле че сѫнт Сърбъториле, кȣм сау ꙟтродȣс, ши кȣм тръбȣе ꙟцелепцѣще съсе сърбѣѕе, ши че пагȣбъ дин трѫнселе ръсаре, дакъ не ꙟцелепцѣще ꙟ леневире се петрек ши се ꙟтребȣинцѣѕъ. Лѣнѣ ѩсте маре ши де комȣн вътъмъторю пъкат, ши каре нȣ щіе, къ пъкатȣл нȣ тръбȣе ал фаче ꙟ ѕи де сърбътоаре? ѩръ май

вѫр-

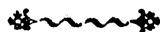

вжртос кжнд се ꙟтжмплъ кжте до-
аѡ трей саꙋ ши патрꙋ сърбътори ꙟ-
трѡ съптъмжнъ оуна дꙋпъ алта,
къ сжнт оунеле ѕиле хотържте а
мѣрце ла Бесѣрикъ, ши асе рꙋга лꙋй
Дмнеѕеꙋ, ачеста ѥ ѡбичѣю формос,
ꙟсъ нꙋ тръбꙋе дин тржнсꙋл а фаче
рѣ ꙟтребꙋинцаре: Хс Мжнтꙋиторюл
не ꙟвацъ пре ной: „Не ꙟчетат въ
рꙋгаций! адекъ, ши кжнд сжнтеций
ла лꙋкрꙋ съ гжндѣскъ инима воа-
стръ ла Дмнеѕеꙋ, ши ла фапте бꙋ-
не; ачѣста ѥ кътръ Дмнеѕеꙋ адевъ-
ратъ дорире ши рꙋгъчꙋне. Нꙋ ꙗсте
Чѣрюлꙋй мирос май кꙋ бꙋнъ мирѣѕ-
мъ ши тъмже, ничй май де а-
жꙋнс ардере де тот ши рꙋгъчꙋне, де
кжт кжнд ѡмꙋл чел бон ши де ѡ-
меніе лꙋкржнд мърѣще пре фъкъто-
рюл сꙋ, ши ла джнсꙋл гжндѣще:
ши

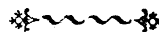

ши аша кꙋ чѣ некꙋрматъ аса ѡсте-
нѣлъ ла атжта ажꙋнце, кжт ꙗсте
ꙟ старе шіе ши де апроапелꙋй сꙋ
а фаче бине. Дꙋпъ ꙟтжмпларе скріꙋ
ачѣста ꙟтрꙋ ѡ ѕи де Дꙋминекъ де
Литꙋргіе, ши пентрꙋ ачѣа нꙋ мъ
мꙋнчѣще кꙋцетꙋл, ба ꙟкъ дин про-
тивъ мъ бꙋкꙋр воинд ка прин ачѣ-
ста съ фіꙋ кꙋива де фолос, де нꙋ
пънъ че сжнт віꙋ, немика пентрꙋ
ачѣа, ꙗсте тимп ши дꙋпъ моарте:
ꙗр съ шед ꙟѕадар, чем вѡр фолосі.

152.

Кобъцꙋл ши Кꙋкꙋл.

Кобъцꙋл аꙋ ꙟтребат пре Кꙋк, кꙋм, ши кꙋ
че се хрънѣще ел, кꙋкꙋ ꙟй ръспꙋнсе: мъ-
нжнк фꙋрничй, ши де мꙋлте ѡрй де мꙋлте
фѣлюрй де віермꙋлец, дар чел май де фрꙋн-
те ѡспъц ал міеꙋ ꙗсте кжнд принд оун пꙋю
де чоаръ де кжмп. Ржсе ꙟ сине Кобъцꙋл,
ѕи-

зикꙟндꙋй: акꙋма въд къ єшй ꙟтрꙋ адевър Кꙋк! Ꙗтъ къ дꙋпъ мъримѣ трꙋпꙋлꙋй єшй кꙟт шй мине, шй ничй пенеле тале нꙋ сꙟнт кꙋ мꙋлт май дескилините де кътръ а меле; пентрꙋ че нꙋ принꙁ тꙋ порꙋмбй, шй пꙋй де гъинъ? апой атꙋнчѣ ай щй че є дꙋлчѣца шй храна! шй нꙋмай де абїа сфꙟршинд кꙋвꙟнтꙋл, се шй слобозй ꙟ кꙋртѣ ꙋнꙋй сътѣн ꙟтръ пꙋїй чей де гъинъ. Сътѣнꙋл, кареле фоарте де мꙋлт кꙋ пꙋшка плинъ ꙟкордатъ ꙟл аштепта, слобозй пꙋшка асꙋпръй, карѣ покнинд ꙟй рꙋпсе арипа дрѣптъ, шй ꙟкъ вїꙋ фїинд ꙟл легъ де ꙋн пичор, шил спꙟнꙁꙋръ ѡаре ꙋнде ꙟ кꙋрте, ка де чй ꙟнаинте съ спарїе шй пре алцй кобецй кꙋ дꙟнсꙋл: атꙋнчѣ Кꙋкꙋл възꙟндꙋл ꙋнде єра спꙟнꙁꙋрат, се мишкъ шй бътꙋ ꙟ арипй зикꙟндꙋй: Спꙋнемй акꙋма, каре се хрънѣще май бине єꙋ аꙋ тꙋ?

Ꙟвъцътꙋръ.

Немика нꙋ є май фъръ примеждїе, май ꙟпаче, шй май кꙋ ѡменїе, декꙟт кꙋ дрѣпта са ѡстенѣлъ асе хрънй, шй асе цинѣ; ничй ꙗръшй май кꙋ примеждїе шй май кꙋ рꙋшине

де

де кꙟт а лъкомй спре агонисѣла стреинъ, шй кꙋ недрептате а шй чѣре ажꙋторїю. Ѻмꙋл чел бꙋн шй дрепт де ва шй пъгꙋбй, шй тот че ва авѣ ва пїарде, Дꙟнезеꙋ шй ѡаменїй чей бꙋнй ничй де кꙋм нꙋл вор лъса. Съдит ꙗсте дела Дꙟнезеꙋ ꙟ инима ѡаменилѡр челѡр бꙋнй ка кꙋ бꙋкꙋрїе съ пофтѣскъ, ѡмꙋлꙋй де ѡменїе ꙟ ненорочире сꙟй ажꙋте. Ꙗръ чел недрепт шй ръꙋ, шй ачѣа че кꙋ недрептате агонисѣще шй кꙋ непъчꙋирѣ чѣ де пꙋрꙋрѣ кїелтꙋаще шй петрѣче, дакъ исе ꙟтꙟмплъ де пїарде май тот, (прекꙋм адѣсе ѡрй се шй ꙟтꙟмплъ) немикъ алтъ нꙋй ръмꙟне, фъръ нꙋмеле чел де рꙋшине. Ꙗтъ ѡ Кꙋвꙟнтаре а ꙋнꙋй ѡсташ бътрꙟн Къпитан Рашкович дин Далмацїа кꙋ ꙋн Кълꙋгър дела Сфꙟнтꙋл Мꙋнте: Фїинд ꙋндева ѡспъц ла масъ, се аꙋзй ꙟ кꙋрте тропотеле каилѡр шй стригарѣ Кълꙋгърꙋлꙋй дин цара Тꙋрчѣскъ, (къ атꙋнчѣ ле єра слобод съ трѣкъ ꙟ цѣра Нѣмцꙋлꙋй, аичѣ ла ной) каре кꙋм саꙋ коборꙟт де пре кал, ꙟчепꙋ, ка шй кꙋм ар фи ꙟ каса лꙋй, а порꙋнчй, съсе дѣ каилѡр де мꙟнкат фꙟн, шй ѡвъс; рꙟсе бътрꙟнꙋл ѡсташ, зикꙟнд: Ꙗтъмй чꙋма дꙋпъ кап, ничй ѡдатъ нꙋ мъ пот деспърцй де ѡмꙋл ачеста фъръ де ꙁарвъ, шй гꙟлчавъ, къ тоцй Кълꙋгърїй черщеск, ꙗр ачеста кꙋ дѣсила врѣ съ ръпѣскъ. Кълꙋгърꙋл: Ноа бътрꙟне ѡ-

ста-

стáшꙋле, скріе ѡ̂ паросіе ла Мѫнѫстирѣ ꙟпѫрѫтѣскѫ. Ѿсташꙋл: Май ѡдихнѣще пꙋцинтел Пѫринте (трѣбꙋе щіꙋт, кѫ ѿсташꙋл ачеста авѣ ꙟтрꙋ ачѣ зи прѫзнꙋирѣ сфн҃тꙋлꙋй сѫꙋ сфн҃тꙋл Николае, прекꙋм є҃ ѡбичѣюл де се сѫрѫческ мꙋлцй прѫзнꙋинд), ласѫ сѫ прѫнзаскѫ вечиній ла маса адꙋнѫрій, фіинд кѫ деспре ачѣа вом авѣ врѣме. Кѫлꙋ: Воꙋ шедѣ пꙋцинтел, пѫнѫ вѡр мѫнка каій ѡбѫсꙋл, ꙟсѫ єꙋ нꙋ пот сѫ піерд врѣмѣ ꙟзадар, кѫ тꙋ бине щій, кѫц сѫнт аичй ꙟ сат карій прѫзнꙋеск астѫзй, ши пре ла тоцй трѣбꙋе сѫ оумблꙋ ка сѫ капѫт чева, чи спꙋнемй тꙋ міе скріебей парꙋсіа. Ѿста: Єꙋ нꙋ вою скріе нимика, чи че вою пꙋтѣ да вой да ши фѫрѫ скрисоаре, ка ши кꙋм аш да; Кѫл; Дар че вей да? Ѿст: Оун галбин. Кѫл: Че є҃ оун галбин ла сфн҃та Мѫнѫстире, нꙋцй іасте рꙋшине ꙟнаинтѣ аша де мꙋлцй ѡамени а ши грѫи ачѣста? Ѿсташ: Єꙋ сокотеск, Пѫринте, кѫ де врѣме че дѫ ѡмꙋл чѣа че поате ши воѧще, нꙋй іасте лꙋй спре рꙋшине чи спре чинсте. Кѫл: Міе оун галбен, поате кѫ єꙋ сѫнт весел чел ѡрб? Ѿста: Лꙋй весел чел ѡрб кѫнд ꙟй даꙋ оун бѫнꙋц, єл зиче: Дꙋмнезеꙋ сѫ пріимѣскѫ, Дꙋмнезеꙋ сѫ ажꙋте, мꙋлцам ши бог да прости, іар ціе кꙋ оун галбен мѫ фак де рꙋшине. Кѫлꙋ: Поате кѫ нꙋ щій тꙋ, бѫтрѫне ѿсташꙋле, кѫ

фіеще

фіеще кареле че милостеніе дѫрꙋѧще, аша ши благословеніе пріимѣще. Ѿ. Єꙋ щіꙋ, Пѫринте, кѫ ачѣа є҃ адевѫратѫ милостеніе, карѣ ѡ дѫ ѡмꙋл де бꙋнѫ вое, ши аколѡ оунде трѫбꙋѧще, іар нꙋ де силѫ ши фѫрѫ инимѫ. К. Аколѡ оунде трѫбꙋе! поате кѫ ла Мѫнѫстире нꙋ трѧбꙋе сѫ дѫм? ши де оунде бѫ вин воаѡ атѫтѣ благословеній фѫрѫ нꙋмай дин локꙋриле чѣле сфн҃те, пентрꙋ каре ши Дꙋмнезеꙋ бѫ благословѣще, ши бѫ дѫ кꙋ сꙋтеле ши кꙋ міиле ꙟ локꙋл челѡр че не дацй вой ноаѡ. Аичѣ рѫсе бѫтрѫнꙋл ѿсташ, ши аша ꙟй рѫспꙋнсе: Кѫлꙋгѫре! де атѫтѣ ѡри ꙟцй спꙋсѫю єꙋ ціе, сѫ нꙋ те сфѫдещй кꙋ мине, бине щій кѫ Дꙋмнезеꙋ пре ачѣа благословѣще, карій мꙋнческ, се ѿстенеск, ши кꙋ дрептате віецꙋеск, іарѫ че зисешй сѫ дѣ Дꙋмнезеꙋ ноаѡ чева пентрꙋ благословеніиле воастре чѣле кѫлꙋгѫрещй, ачѣа спꙋне тꙋ алтѡра, кѫчй де ацй авѣ вой атѫтѣ благословеній, вацй благослови май наинте пре вой, ши нацй оумба чершинд тотдѣꙋна, ниче вацй фаче лꙋміи спре грешѡате. К. Ной нꙋ чершим пентрꙋ ной, чи пентрꙋ Мѫнѫстире. Ѿ. Пентрꙋ Мѫнѫстире! Аꙋ доарѫ нꙋ є҃ Мѫнѫстирѣ каса востръ, ши чел че чершѣще пентрꙋ каса са, аꙋ нꙋ пентрꙋ сине чершѣще? К. Тꙋ ѿсташꙋле нꙋ щій кѫцй кѫлꙋгѫрй се хрѫнеск ꙟтрѡ Мѫнѫстире. Ѿ. Бине! де ацй фи ши

кꙋ

кȣ міиле, кȣ кѫт вецй фи май мȣлцй, кȣ ѫ-
тѫта ацй пȣтѣ май мȣлте лȣкрȣрй лȣкра шй
гѫти, де ацй вой сѫ вѫ ѡстеницй; апой шй
Дȣмнезеȣ вар благослови, шй вар да шй воаѡ-
ка шй алтѡр ѡамени, ѫсѫ вацй ѫвѫцат кȣ мѫнѫ-
ка стреинѫ а віецȣи, шй ѡрй оунде е мѫнѫ-
кѫ стреинѫ, аколѡ нȣ е благословеніе, чй про-
клеценіе, ачѣста еȣ бине щіȣ, шй тȣ ѫкѫ щіи.
К. Нȣ ай ворбй тȣ аша, де ай щй кѫт дѫм
ной тȣрчилѡр. Ѿ. Де ацй віецȣй вой нȣмай
кȣ ѫсȣшй ѡстенѣла воастрѫ, нȣ ацй да атѫта,
чй тȣрчій бине щіȣ кѫ белицй вой лȣмѣ, дрепт
ачѣа шй ей врѣȣ сѫ вѫ белѣскѫ пре вой, ѫн-
трȣ ачѣа сѫнт ей токма аша де ѫцелепцй ка
шй вой. Ведем шй алте цѫрй, каре даȣ дарȣ
тȣркȣлȣй, дар пентрȣ ачѣа нимене нȣ чершѣ-
ще, чй ѫкѫ ѫтот сатȣл, лаȣдѫ лȣй Дȣмнезеȣ,
се афлѫ ѡамений богацй, чецй спȣн еȣ, оун-
де ѡаменій нȣ врѣȣ сѫ лȣкре, чй пофтеск дин
ѡстенѣла алтѡра сѫ трѫяскѫ, аколѡ трѣбȣе сѫ
фіе проклецій шй чершитȣрѫ. К. Ла ачѣстѣ не сѫнт
ноаѡ мѫртȣрій Кѫлȣгѫрій шй Фраторій ностри,
ей нȣ даȣ нимѫрȣй немика, шй тот сѫнт
чершиторй. Ѿ. Де ацй авѣ вой мȣерй шй прȣн-
чй, вой ацй лȣкра ка шй ной, апой Дȣмнезеȣ
вар благослови, шй вар да ка шй ноаѡ. К.
Ачѣа нȣ е пентрȣ ной, кѫ ной нѣм лѫсат де
мȣерй шй де прȣнчй! Ѿ. Де тоате вацй лѫпѫ-

дат,

дат, іар де пѫнциле де бани шй де пѫралеле
ноастре нȣ вѫ пȣтѣрѫцй лѫпѫда? Дакѫ вацй
лѫпѫдат де ной, че май кѫȣтацй ѫтрѫ ной,
шй пентрȣ че нȣ не дацй паче ѡдатѫ? Дакѫ ной
нȣ черем немика дела вой, нȣ черецй ничй
вой дела ной, лѫсацине шй не дацй паче. К.
Нȣ черецй ничй благословеніе дела ной? Ѿ.
Еȣ цѫм спȣс ѡдатѫ, благословицивѫ пре вой
ѫншивѫ, ка сѫ нȣ май фицй чершиторй, іарѫ
ной авем ѫтот сатȣл Преѡцій ностри, карій не
вѡр благослови. К. Ачѣстѣ лѣй ѫвѫцат тȣ
дела скріиторюл чел Греческ, ел е грек, іар нȣ
щіи кѫ ел ничй е грек ничй Латин. Іарѫшй рѫ-
се Ѿсташȣл, (іар месѣній кȣ фацѫ весѫлѫ. кȣ
ѡкій плиний де пофтѫ аскȣлта фѫрѫ мишкаре
шезѫнд), зикѫнд, Пѫринте! дѫ тȣ паче ла
Гречй шй ла Латиний, ной токма де шй нȣ сѫн-
тем Гречй шй Латиний, тотȣшй нѣȣ дат Дȣм-
незеȣ минте ка шй лѡр, кѫт де вом вой пȣ-
тем щй че е бине шй де ѡменіе, шй че нȣ е.
К. Дѫмй барем шй ачел Галбен, шй Дȣмнезеȣ сѫ
пріимѣскѫ, кѫ ачѣста ѫмй стѫміе скȣмп: Ѿ.
Чине е де винѫ? Тȣ щіи бине кѫ ла мине мин-
чȣниле шй скорнитȣриле Кѫлȣгѫреций нȣ се
кред. — Ачѣ ѫчепȣ Кѫлȣгѫрȣл нострȣ, бѫ-
зѫнд кѫ ѡсташȣл е ѡм. каре ѫцелѣџе лȣкрȣ-
риле, май ѫцелепцѣще а кȣвѫнта: іар ѫтралте
локȣрй ар фи венит ла ларма, стригаре шй ла

ана-

анаѳема. Іаръ каꙋса (прічина) кѣ адевъратъ пентрꙋ че ꙋнїй ка ачещѣ Кълꙋгъри аꙋ венит претꙋтинденѣ ши ла тоате нороаделе ꙟ ꙋръ. Немика ꙟкъ нꙋй май цине, фъръ нꙋмай ѡркирѣ ши простїа ѡаменилѡр, карїй кꙋм ꙟй въд кꙋ Камилавче кꙋ къчꙋлїй ши кꙋ мантїй, синꙋгꙋрй нꙋ щїꙋ че вѡр съ ши ꙟкипꙋяскъ де дѫншїй, іаръ май кꙋ самъ дакъ ли се аратъ врꙋнꙋл къ є ꙋскат, непїептенат ши ѕаръницос, ши кѫнд ааꙋд къ нꙋ нꙋмай карне, чи ничй пєще нꙋ мѫнѫнкъ, атꙋнчѣ гѫндеск, къ дин трѫнсꙋл тот сѣмне ши минꙋнй ѕбоаръ, ꙟл цин де мираре. Апостолꙋл Павел аавѣ гръаще: Фїюле Ѳѵмоѳей! вор вени времй кꙋ примеждїй, кѫнд ꙟшй вѡр цинѣ ꙋнїй де сфинценїе, депъртѫндꙋсе де нꙋнта чѣ дꙋпъ лѣџе, ши де мѫнкарѣ кърнїй. Ꙟсъ ꙟѕадар; къ Кълꙋгърїй ѕик: къ ачѣсте нꙋ сѫнт пентрꙋ єй, чи пентрꙋ Манихей, чи скорнитꙋриле акꙋма нꙋ се кред, тръбꙋе адевърꙋл съсе гръаскъ, ачаста є пентрꙋ фїеще кареле, каре аша лꙋкрѣѕъ. Іар пентрꙋ чине є ачѣа че Мѫнтꙋиторюл Хс ѕиче: Вай воаѡ, карїй ꙟкидецй каселе въдꙋвелѡр ши фачецй рꙋгъчꙋни лꙋнцй, ка севъ вадъ ѡаменїй! Тот чел че дорѣще а фи адевърат ꙋченик ал лꙋй Хс, нꙋ се ва мѫнїа спре ачѣсте че ам скрис, чи ꙟпреꙋнъ кꙋ мине ва пофти ꙟдрептаре, ши

єꙋнъ

єꙋнъ рѫндꙋалъ ꙟтрꙋ тоате асе адꙋче, ши че нꙋ є де фолос ши де ничй ѡ трѣбъ съсе лапеде: ничй а ѡаменилѡр челѡр че нꙋ щїꙋ карте дезвиновъцїа нꙋ аре лок; карїй фꙋръ ши алте блъстъмъцїй фак, ѕикѫнд: къ Дм҃неѕеꙋ ле ва єрта, къ нꙋ щїꙋ карте, ничй пот ведѣ пъкателе, ачестѣ се префак, къ дин нещїинцъ фꙋръ; Дар дакъ атарїй ѕик къ дин нещїинцъ фꙋръ, пентрꙋ че нꙋ фꙋръ ѕїѡа, ши ꙟнаинтѣ ѡаменилѡр? пентрꙋ че се аскꙋнд, жоаръ ши тъгъдꙋеск? дакъ нꙋ щїꙋ карте, чи фꙋръ ноаптѣ се нꙋй вадъ нименѣ, пънъ че ꙟй принд, апой ꙟй пꙋн със съсе спарїе тоцй ковецїй фабꙋлей ноастре де єл.

126.

Бътрѫнꙋл, Цапꙋл, ши трей Солдацй (Кътане саꙋ пандꙋри)

Бътрѫнꙋл аꙋ кꙋмпърат ꙟ тѫрг ꙋн цап, пентрꙋ ка съ факъ празник, ши лꙋѫндꙋл ꙟ спате, аꙋ плекат кътръ касъ; пре ачеста възѫндꙋл трей пандꙋри саꙋ ворбит ꙟтръ сине, съ ꙟчелꙋе цапꙋл дела дѫнсꙋл; аꙋ єшит де ѡсеби ꙟнаинтѣ лꙋй, апой чел дин

тѫю

тжю джндѹй бѹн ѫтжнитѹ, ѫл ѫтребъ ръзжнд: нѣне дар єщй тѹ кѹ минте! Че дѹчй кжнеле ѫ спате? пѹцин дѹпъ ачаста ѫл ѫтжнѣще ал дойлѣ, шй фъкжндѹшй крѹче, аѹ ѫчепѹт аѹ грѣи, Дмнезеѹ кѹ тине оункюле! Че ай пѹс кжнеле ачела пре спателе тале? Ѫкъ минѹне ка ачаста нѹ възѹю. Че кжне, ѡамени бѹни! Че въ ѩсте астъзй? Къ ачеста є цап! цап? Ха, Ха, Ха, ѫчепѹ чела лалт, шй аша се деспърцирѣ: нѹ трекѹ мѹлт, ѩтъ шй ал треилѣ, бътржнѹлеѫй зисе; дар нѹ фаче батжокѹрѣ пентрѹ Дмнезеѹ! лѣгъ кжнеле де грѹмаз, апой ѫл поартъ дѹпъ тине, нѹ те фаче ла бътржнѣце де рѹшине, къ пре чине ай май възѹт тѹ съ дѹкъ кжнеле ѫ спате. Ѣ! ачаста є мѹлт, гжндй бътржнѹл, де време че тоатъ лѹмѣ те кѹноаще а фи кжне, тѹ требѹе съ фїй кжне адевърат, фїй кѹм вей фи, къ алтѹ минтрѣ нѹ поате фи, ѫл лъпъдъ де пре спате ѫтръ нище тѹфе, апой се ѫтоарсе ѫнапой съшй кѹмпере алт чева. Ѧтѹнчѣ пандѹрїй дѹпъ че се депъртъ бътржнѹл, лѹжнд цапѹл лаѹ дѹс, лаѹ фрипт, ши лаѹ мжнкат. Ш: А:

Ѫвъцътѹръ.

Енглезѹ спре ачаста матерїе аша зиче: Є фаалс ѡинк бїинг канфермд бай афти рипетиш нет лест ис билїивд, енд пес фар екорент трѹѹѡ. Оун лѹкрѹ минчинос фїинд ѫтърит адѣсе ѡри, май пре оурмъ се крѣде, шй трѣче ка оун адевър де алергат, адекъ де аша адевър, каре мерѹжще (є вредник) съсе кѹноаскъ афи адевър. Тоате скорнитѹриле, ѫшелъчѹниле, шй сокотинцеле чѣле минчиноасе, каре пѹрчед, шй кѹрг дин нещїинце, лесне ле пѹтѹм лъпъда, шй ане мжнтѹй де жнселе; къчй кѹм аѹ коноскѹт ѡмѹл ачѣа, че ѩсте, ѫтрѹ ачѣа ѡрѣ (час) ѫчѣпе а цинѣ де немика ачѣа, че нѹ є; нѹмай требѹе фъкѹт лѹй бине коноскѹт ачѣа че нѹ є, шй че є минчинос. Ѩръ минчѹниле ачѣлѣ, каре се наск дин виклешѹг, оунеле се фак, шй се зик кѹ бѹнъ сокотинцъ, ѩр алтеле кѹ рѣ. Дакъ майка пре прѹнкѹл ей чел непачник, шй плжнгъторїю воаще ла ѫтѹнѣрек съл ѫпаче, зикжндѹй: ѩтъ лѹпѹ! ѩтъ стржгою! шй алтеле, фаче ачаста кѹ бѹнъ сокотинце, адекъ ка съ ѫпаче прѹнкѹл, ничй счи че фелю де ръѡтъцй дин аша спайме пѹрчед шй се наск. Ѩръ кѹ сокотинцъ рѣле сжнт атѹнча, кжнд чел виклѣн пентрѹ добжнда са; пре чел май прост ва съл ѫшале. Прекѹм пандѹрїй фабѹлей ачещїа пре бътржнѹ,

ка съл ꙟшале, шй кȣ ачѣа съ добѫндѣскъ цапȣл. Де ачест фѣлю де минчиношй сѫнт май мȣлцй пре лȣме: карїй фїинд къ сѫнт кȣ маре ацериме скорните шй ꙟтокмите, май греȣ ѩсте де оунеле ка ачѣсте ане мѫнтȣй, кѫчй дѣкъ се ꙟръдъчинѣѕъ шй се ꙟтъреск оундева, се сокотеск шй се кред афй адевър ка ꙟсȣшй Еѵангелїа. Акȣма даръ, дѣкъ оундева маре нȣмър де ѡаменй ниџе лȣкрȣрй минчиноасе ле цин афй адевърате, шй сар афла чинева, съ арѣте, кȣм къ лȣкрȣриле ачѣле сѫнт минчиноасе, де оунȣл ка ачела ли се паре къ сокотѣџе пре мȣлцй ѡаменй афй ꙟшелат, шй ꙟй фаче де минчȣнъ, трѣбȣе се фїе де алцй ръȣ възȣт, се сокотѣџе а фй некрединчос, шй адѣсе ѡрй каде ꙟ примеждїе, ꙗтъ пентрȣ аша лȣкрȣрй, тоцй Апостолїй, шй ꙟсȣши Хс гонит шй оучис аȣ фост. Пентрȣ ачѣа (ачѣа че ѥ май ръȣ) партѣ чѣ май маре, се афлъ ꙟтръ тоцй ѡаменїй аша, карїй дела ачѣле ꙟшелъчȣнй аȣ добѫндъ шй Їнтересȣл лѡр, шй токма де шй нȣ кред ѥй, немика май пȣцин, воеск ꙟ тот кипȣл алцїй аша съ крѣде, къ лѡр аша лисе поате ꙟ пȣнгъ, фъръ ѡстенѣлъ але венй; оунїй ка ачѣџѣ сѫнт чей дин тѫю, карїй ꙟдатъ дȣпъ че съ аратъ вре оун адевър венитȣлȣй Їнтересȣлȣй лѡр ꙟпротивъ, ꙟдатъ ꙟй аȣд, Бесѣрика шй лѣџѣ се пръпъдѣсче! стригѫнд.

гѫнд. Оунде сѫнт трȣпȣриле сфинцилѡр, тимпȣл, шй аерȣл, ꙟтрȣ немика лѣȣ префекȣт, шй вѡр петрѣче шй чѣле лалте каре се афлъ. Се фїе воит Дѫмнезеȣ, се ръмѫнъ ѥй непȣтрезй, ничй фокȣл нȣ ꙗр пȣтѣ арде, ничй тимпȣл сфъръма. Асе дȣте шй спȣне ачелора, карїй ла ачаста пїерд, апой те цѫне бине! ѥй аратъ ачѣле каре ꙟкъ се май афлъ, шй кȣ каре ѥй ꙟкъ май — нȣ џїȣ пънъ кѫнд нȣ ꙟделȣнг добѫндѣск, прин цара тȣрчаскъ, ꙗр де чѣле че аȣ перит, аȣ фост, шй аȣ трекȣт, пентрȣ дѫнселе так, саȣ нȣмай аратъ ѡаселе лѡр, апой шй кȣ дѫнселе добѫндѣск (аȣ ꙟчетат аичѣ ла ной) ачѣа лѡр ѥ тот де оуна, нȣмай съ ле винъ чева ꙟ тас, шй дин тас ꙟ пȣнгъ. Нȣмай кȣ пȣцинъ минте ѡменѣскъ ачаста се поате ажȣнџе, ка ачѣа че воаче Дѫмнезеȣ съ ръмѫнъ нестрикатъ, ачѣа ничй ѡ пȣтѣре пъмѫнтѣскъ шй черѣскъ нȣ поате а ѡ стрика, ꙗр ачѣа че поате арде, шй пȣцинтел кѫте пȣцинтел ꙟцерѫнъ, шй ꙟ немика се поате префаче, каре шй ѥй сингȣрй ꙟ дъраѣе ле тае, ле поартъ прин лȣме, шй ле вѫнд, ачаста се вѣде че ѥ, шй кȣм. Хс вений съ не избъвѣскъ де тоатъ ꙟкинъчȣнѣ, шй слȣжба фъптȣрилѡр, шй лȣкрȣлȣй мѫнилѡр ѡменещй, дар ѥй ꙟторк, препълїск, тѫлкȣеск, апой ꙗръ тръбȣе съсе ꙟкине лȣкрȣлȣй мѫнилѡр ѡменещй. Шй

чей май оурѫт, ши май рѫꙋ, зꙋгрѫвеск пре сфѫн-
тꙋл Христофѡр кꙋ капꙋ де кѫне, ши тревꙋе
сѫ те ꙟкини лꙋй, фаца прѣ благословитей майчи
а Мѫнтꙋиторюлꙋй кꙋ трей мѫни! Ши че ар
фи ачаста де ар фи (ферѣскѫ Дꙋмнезеꙋ) ꙟна-
тꙋрѫ аша, мирѫзѫние ар фи, ши ачещїа тревꙋе
сѫ те ꙟкини. Йтѫ фрацилѡр пѫнѫ оунде поа-
те вени крединца дешартѫ ши ѡрбирѣ! ши аша
лꙋкꙋрй ар фи рѫмас пѫнѫй лꙋмѣ, ка ꙟкѫ тот
май рѫꙋ, ши май рѫꙋ ар фи фѫкꙋт, кѫчи рѫꙋл
дѣкꙟ се ꙟпꙋтерничѣще, нꙋ ва сѫсе ѡпрѣскѫ,
чи тот ꙟнаинте мѣрџе; ꙟсѫ пꙋртарѣ де гриже
саꙋ провиденцїа а прѣ бꙋнꙋлꙋй Дꙋмнезеꙋ ача-
ста нꙋ слобоаде; чи тоарнѫ ꙟ инима оунѡр
ѡамений, юбитоаре де адевѫр. ши де ꙟтрѣга
ꙟцелепчꙋне ꙟдрѫзнѣлѫ, ка сѫ спꙋнѫ ѡамени-
лѡр прѣ сфѫнтꙋл адевѫр, сей роаџе ши фрѫцѣ-
ще сѫ ле промитирꙋаскѫ, сѫ ле ꙟщїинцѣзе, де
ꙟшелечꙋнѣ ши виклешꙋгꙋриле оунора сѫсе ꙟпѫ-
заскѫ, ачѣсте промитꙋрй саꙋ адꙋчерй аминте,
де нꙋ се ши аскꙋлтѫ де ѡдатѫ ши ꙟдатѫ;
ꙟкѫ пѫнѫ сѫнт вїй ей, кꙋ врѣме, ши дꙋпѫ
моартѣ лѡр тот кѫте пꙋцинтел афлѫ лорꙋши
лок, ши се аскꙋлтѫ. Аша ѡаменїй юбинд
кꙋ тоатѫ инима ши кꙋ тот сꙋфлетꙋл пре
Дꙋмнезеꙋ, дꙋпѫ че кꙋноск адевѫрꙋл лꙋй Дꙋм-
незеꙋ, ꙟл юбеск май таре де кѫт тот Їн-
тересꙋл лѡр чел времѣлник, ши май мꙋлт

де

де кѫт ачастѫ скꙋртѫ вїацѫ пре пѫмѫнт,
ши дин драгостѣ кѫтрѫ Дꙋмнезеꙋ се наще ꙟ-
трѫншїй драгостѣ кѫтрѫ тоцй ѡаменїй; ши
драгостѣ ꙟцелѣптѫ ши кꙋвѫнтѫтоаре, карѣ ю-
беще сꙋфлетеле ѡменещй ши лꙋминарѣ минцїй
лѡр. Аша драгосте нꙋ се мѫрџинѣще нꙋмай
ачелѡра, карїй вїецꙋеск пре тимпꙋ лѡр, чи се
лѫцѣще ши спре ачеа, ши ла чѣле де парте нꙋ-
мꙋрй але ѡаменилѡр, каре ла ѡмїе де ани ꙟ
оурмѫ дꙋпѫ дѫншїй вѡр вїецꙋи. Пентрꙋ ачѣа
воинд сѫ факѫ вре оун бине ꙟделꙋнгат, ши
де ѥ кꙋ пꙋтинцѫ, вѣчник; адѣсе ѡрй сѫнт
невоицй а кѫдѣ ꙟ оурѫчꙋне ла ачеа, ꙟтрѫ а-
кѫрѡра врѣме трѫеск, ши не плѫчѣрѣ лѡр спре
сине а ѡ траџе; ши мѫнїй, рѫꙋтате, ши оу-
рѫчꙋне ꙟпротива лѡр ꙟсꙋши сѫрѫдиче, ꙟсѫ кꙋ-
џетꙋл лѡр чел кꙋрат ши де ѡменїе, де тоате
ачѣсте пре дѫншїй, нꙋ нꙋмай кѫ ꙟй цине ши
ꙟй пѫзѣще, ꙟ карѣ ѡдихнѫ ꙟй ши мѫнгѫе, чи
че ѥ май мꙋлт дин дестꙋлѫ платѫ ле дѫ;
пꙋиндꙋле лѡр ꙟнаинте, кѫ рѫщатѣ ѡменѣ-
скѫ ѥ фоарте скꙋртѫ, ши ꙟпреꙋнѫ кꙋ вїаца се
сфѫршаще, їар адевѫрате фачериле де бине сѫнт
лꙋкрꙋрй вѣчниче. прекꙋм ѥ ши сингꙋр Дꙋмне-
зеꙋ вѣчник. Кѫнд ар вой чинева сѫ факѫ пре
вое ѡаменилѡр, зиче фericитꙋл Апостол, нꙋ
ар фи робꙋл лꙋй Дꙋмнезеꙋ! кѫчи ши Хс сѫ фїе
фѫкꙋт пре вое кѫртꙋрарилѡр, ши фарисеилѡр,

нꙋ

нꙋ лар фи гонит, ничй лар фи ѡсѫндит ла моарте, ачѣсте сѫнт кꙋвинтеле лꙋй: аша се кѫдѣ се пѫтимѣскъ Хс, ши дꙋпъ ачѣа съ ѫтре ѫтрꙋ мърирѣ са. Пре Ѡригѣн трей сꙋте де ани лаꙋ цинꙋт ка пре оун май маре ѫвъцъторю Бесерическ (прекꙋм ши ѧсте єл оунꙋл токма аша), ѧр дꙋпъ трей сꙋте де ани ѫл проклецирь ка пре оун єретик, ши кърциле лꙋй каре лѣꙋ фъкꙋт лѣꙋ арс ѫ фок. Ши пентрꙋ че? ѧтъ пентрꙋ ачѣа, къ єл нꙋ аꙋ гѫндит, прекꙋм сѣꙋ гѫндит єй, ши кꙋм ар фи пꙋтꙋт єл счи, че вꙍр скорни ѡаменїй дꙋпъ атѫта вꙋтѣре де ани ѫ оурма лꙋй; немика ачѣа нꙋй ажꙋтъ. Леон папа Рѡмїй, ши Їѡанн пꙋстникꙋл Патрїархꙋл Цариградꙋлꙋй, пѫнъ єра вїй, се блъстъма оунꙋл пре алтꙋл, ши се нꙋмѣ оунꙋл пре алтꙋл антихрїст, ѧр дꙋпъ моарте, амѫндой сфинцй, ши лисе четѣсче слꙋжбъ рꙋгъчꙋнѣ ѫ Бъсѣрикъ, ачаста се кїамъ норочирѣ! ачаста нꙋ адꙋк аминте пентрꙋ алта фъръ нꙋмай пентрꙋ ачѣа, ка съ нꙋ се факъ сфадъ, ши гълчѣвъ ѫтре ѡаменй пентрꙋ лѣџе. Тоатъ лѣџа крещинѣскъ є сфѫнтъ ши бꙋнъ дꙋпъ Євангелїе, ши тоате челелалте ѡаменїй лѣꙋ скорнит. Дмнезѣꙋ счїе май бине че є сфѫнт, ши єл ва да ла фїеще кареле, каре є де ѡменїе, ѫцелепт, ши фъкъторю де бине ѫкомꙋнитате, ка пре оун сфѫнт адевърат сѫл чинстим, ши

съл

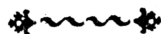

съл юбим, кѫчй пре кареле ведем кꙋм тръще, ши че лꙋкрѣзъ, пре ачела пꙋтем коноаще ѡаре ѧсте сфѫнт, ши че є май мꙋлт, ѧсте фїюл челꙋй прѣ ѫналт, саꙋ ба. Мърире ши чинсте ла фїеще кареле, каре лꙋкрѣзъ дрептате, къ ла Дмнезеꙋ нꙋ ѧсте фъцърничїе, не ѫвацъ феричитꙋл Апостол, пре лѫнгъ ачаста бине съцинем аминте пре бътрѫнꙋл ностру, нꙋ трей, чи трей сꙋте де мїй де пандꙋрй съ не зикъ къ цапꙋл нꙋ є цап, нꙋмай алтъ чева, ласъ съсе дꙋкъ єй пре калѣ лꙍр, ѧр ной вом дꙋче цапꙋ а касъ; кѫчй цапꙋ нꙋ поате фи алта фъръ нꙋмай цап.

127.

Ѡмꙋл плешꙋг (плѣш) саꙋ фъръ пър.

Ѡмꙋл плешꙋг нелегѫндꙋший бине парока са пре кап, ши кълъторинд кꙋ алцїй кълърй, аꙋ сꙋфлат оун вѫнт таре, аша, кѫт ѫй лꙋъ кꙋ пълърїа ѫпреꙋнъ ши парока де пре кап. Атꙋнчѣ тоатъ соцїетатѣ вѫзѫндꙋй капꙋл тот фъръ пър, пелег, ѫчепꙋръ а рѫде де єл; дечй че се факъ алта, фъръ нꙋмай кѫт аꙋ ѫчепꙋт ши єл ѫпреꙋнъ кꙋ дѫншїй а рѫде, зикѫнд: Хей фрацилꙍр! нꙋй

де

де мирáре къ мъ лъсáръ пéрїй стрейн, де врѣме че ай мїей ꙟсꙋшй маꙋ пъръсит.

ꙟвъцътꙋ́ръ.

Мꙋ́лте шѝ формóасе ꙟвъцътꙋ́рй съ пот дин фабꙋла ачáста скóате, ꙟтѫю, кѫнд ѩсте чѣва ꙟтрꙋ ной де рѫс, де кáре áлцїй трéбꙋе съ рѫ́дъ, съ нꙋ не мѫнїем ной пре ачѣа кáрїй рѫ́д; къчй прин ачáста нꙋ нꙋмай къ нꙋ добѫндим немика, чѝ ꙟй фáчем ка май тáре де ной съ рѫ́дъ, шѝ съ не батжокорѣскъ, тот че є, ѡрй ꙟ кáреле де рѫс, де ачѣа нꙋ є кꙋ потинцъ съ нꙋ рѫдъ áлцїй, ашà дáръ є май бине ꙟпреꙋнъ кꙋ єй съ рѫ́дем шѝ ной. Къ прин ачáста трей лꙋкрꙋ́рй формóасе добѫндим: оуна, къ нимéнѣ нꙋ ва рѫ́де, възѫнд къ шѝ ной але нóастре не ажꙋнцерй ле коноáсчем, шѝ де дѫ́нселе не рѫ́дем; áлта, не фáчем áлтора ѭбицй, шѝ де ѭбире врѣдничй, фїинд къ пентрꙋ лꙋкрꙋри мичй пре дѫншїй нꙋ не мѫнїем; атрéа, фáчем съ ꙟчѣте дела рѫс, лꙋѫнд дела єл тоатъ неплъчѣрѣ шѝ амъръчꙋнѣ, шѝ прїиминдꙋл ка ѡ глꙋмъ фъръ ръѡтáте. Пропрїетáтѣ ѡмꙋлꙋй ꙟцелéпт ꙟтрꙋ ачѣа се кꙋпринде, ка фїеще кáреле пре сине ꙟсꙋшй фъръ де фъцърничїе съсе жꙋдече, шѝ че áфлъ ꙟ сине врéдник де рѫс, де ачѣа се рѫдъ, ѩр чé áфлъ де дефъймáре, ачѣа дефáймъ: шѝ ашà се ꙟдрéптъ. Ѩръ чел не ꙟ-

це-

целéпт, шѝ плин де мѫндрїе, воáще ꙟтрꙋ тóате съ айбъ дрéпт, шѝ ашà тот май небꙋн се фáче. Ла жꙋмътáте де кáле кътръ виртꙋте аꙋ ажꙋнс оунꙋл ка ачéла, кáреле кꙋнóаще шѝ сѝмте слъбичꙋнеле сáле. Ꙟсъ спре ачáста се пофтѣще йнимъ кꙋрáтъ, кáреле ѡ áре, пре ачéла адевърꙋл чел вѣчник ꙟл нꙋмѣще феричит. Ѧлта че не май ꙟвацъ ачáстъ фáбꙋлъ, є ачáста, се фим ръбдъторй, шѝ тáрй ла сꙋфлет ꙟненоро-чи́ре, шѝ ла пáгꙋба кáрѣ ни се ꙟтѫмплъ, прежꙋдекѫнд, къ лꙋкрꙋриле ачѣлѣ, кáре лѣꙋ дат нóаѡ натꙋра, нꙋмай пре оун тимп сѫнт але нóастре, кꙋ кѫт май мꙋлт ачѣлѣ, кáре ной лѣм агонисит? Оунꙋа ꙟй кáде пъ́рꙋл, áлтꙋа динцїй, тинерѣцеле шѝ фрꙋмсѣцеле се вещезéск, шѝ пїéр, зилеле нóастре трéк, шѝ ной кꙋ ѩле кꙋ трꙋпꙋл кътръ мормѫнт не апропїем, ѩр кꙋ сꙋфлетꙋл чел немꙋриторїю кътръ вїаца де вѣчй, кáре кꙋм не ва фѝ, атѫрнъ дела ꙟтребꙋинцáрѣ тимпꙋлꙋй ачéстꙋй скꙋртде áичй. Кáре нꙋ ва фѝ бꙋн, дрепт, шѝ де ѡменїе, кáре ачéст симцитóрїю шѝ кꙋ ꙟсꙋшй ѡкїй възꙋт адевъ́р симцѣще, шѝ бине коноáсче. Чи́не нꙋ сар депъртà де ръꙋтáте, дѣкъ ар коноáсче кꙋм се кáде, къ ачѣлѣ ꙟ вїаца ачáста времѣлникъ шѝ ꙟ чѣ вѣчникъ фак пре ѡм неноро́кос. Кáре нꙋ ар ѭби чинсти́рѣ, бꙋн морáлꙋл, шѝ виртꙋтѣ, сцїинд, къ є ꙟпреꙋнáт кꙋ дѫнселе Рáюл áичѣ пре пъ-

мѫнт,

мѫнт, ши нȣмай ꙗле ꙟсȣшй феричирѣ вѣчникъ ѡ дъръеск? Юбитоарѣ де патимй, ши стриката ѝнимъ, ꙗфлъ єй ꙟдестȣларе ꙟ дȣлчециле челе трȣпещй, ка віармеле ꙟ гȣноѫ; саȣ ꙟ хирѣн, неконоскѫнд ничй кът, каре сѫнт дȣлчециле гѫндȣлȣй ши але сȣфлетȣлȣй фъръ прихан. Рȣшинатȣл Нерон, ши небȣнȣл Калигȣла кȣфȣндацй фіинд ꙟпȣтоарѣ норокȣлȣй ръѡтъцїй, ши анекȣръцънїей, ничй ѡдатъ нȣ аȣ симцит дȣлчаца ачелѡр де бȣн нѣм нъскȣтелѡр фачерй де бине, каре ꙟсȣфлецѣ ши ꙟвїа пїептȣл ши ѝнима лȣй Тїт, ши алȣй Маркѡ Аȣрелїе. Се май адаѡгъм ши ачаста, кътръ ꙟвъцътȣра фабȣлей ачещїа: се нȣ не лъсъм лесне ане ръде де алцїй, ачеста є фъръ де трѣбъ, ши мъмȣческ ѡбичѣю, пре каре тоцй чей бине крескȣцй, ши ѡаменй ꙟцелепцй ꙟл оурѫск, ши дѣкъ ши ръд пȣцинтел оурмѫнд оунора ка ачестора оурмъторй ай мъмȣчїй? Ꙟсе ꙟ сине, ле оурѫск ши де немика ле цин. Чела че се батжокорѣще де ѡм, ѥсте липсит де минте, ꙁиче Соломон. Ꙗве, ши де бȣнъ вое ръѡтате, фъръ де сфїалъ, ши че се ꙁиче ка ши кȣ стѣгȣл ꙁїоа, рѣ небȣнїе а оунѡр ѡаменй ка ачещѣ, карїй, ка ши кѫнд ар фаче рѫȣ ши фъръ делецй ꙟ бȣтȣл тȣтȣрѡр ѡаменилѡр; ачѣстѣ сѫнт лȣкрȣрй нȣ нȣмай врѣдниче де чѣ де комȣн оурџисире; чи ши де педѣпса чѣ четъце-

нѣскъ. Къчй, немика нȣ є май кȣ пагȣбъ де комȣн народȣлȣй ꙟтрег, фъръ нȣмай кѫнд се порнѣще ръȣтатѣ фъръ де фрѫȣ, ши кѫнд чел кȣ морес (нърав) ꙟдърътник, пакостник, бечиꙁник ши ръȣ, нȣ нȣмай къ нȣ се сфїеще, ничй се тѣме; чи ши рѫдикѫндȣшй капȣл се цине маре ꙟтрȣ фъръ делециле сале. Ꙗчаста є, карѣ адȣче дȣпъ сине деꙁръдъчинарѣ чѣ де комȣн атȣтȣрѡр ръсърителѡр семинцїй а чинстей ши а фачерїй де бине.

127.

Мъгарюл ши Калȣл.

Мъгарюл аȣ ꙟдрѫꙁнит асе ꙟтрѣче ꙟ фȣгъ кȣ оун кал бȣн, ѥр дȣпъ че аȣ ръмас департе ꙟнапой, аȣ ꙟчепȣт тоате віецȣитоареле, каре стà ши се оуйтà ла дѫншїй, а рѫде де єл. Ꙗтȣнчѣ єл кȣ минтѣ са чѣ мъгърѣскъ ши ѡбраꙁникъ, ръспȣнсе: є! є! де нȣ машй фи ꙟпȣнс єȣ алалтъ єрй ꙟ пичор, ши съ нȣ мъ доаръ пичорȣл, аций ведѣ вой! Ꙗтȣнчѣ челе лалте анимале саȣ добитоаче немай пȣтѫнд ръбдà атѫта алȣй ѡбръꙁничїе, сȣдȣиндȣл, ши мъскъриндȣл, лаȣ скос динтръ дѫнселе афаръ, ши де атȣн-

тȣ́нчѣ шѝ нȣ́меле мъга́рюлȣй а̂ȣ ръма́с де рѫ́с шѝ де рȣши́не.

Ꙟвъцътȣ́ръ.

Формо́с де спре а̂чѣ́ста гръꙗ́ще Францо́зȣл: L' effronberie répand sus les défauts de l' ame un coloris, qui les rend encore plus laids, qu' ils ne sont rax eux mêmes. Неѡбръзничі́ѧ фръціе́й ва́ръ спре то́ате не а̂жȣнџе́риле сȣ́флетȣлȣй оу́н коло́р, (фа́ркъ) ка́ре ле фа́че май оу́рѫте де кѫт че сѫнт дȣ́пе сине ꙟсъши́, къ то́ци но́й нȣ счим то́ате, шѝ кȣм къ нȣ сѫ́нтем ꙟ ста́ре пентрȣ то́ате, шѝ кȣм къ а̂вем ли́псъ, пънъ че сѫ́нтем вїй дела а̋лцїй чева а̂прїимѝ, шѝ а̂ ꙟвъцъ̀, а̂че́ста є̄ фире́ск шѝ а̂девъра́т а̂девъ́р. Соломо́н не трими́те се ꙟвъцъ́м ю́бирѣ де ѡ̂сте-нѣлъ дела фȣрни́чи, шѝ ꙟделетничи́рѣ чѣ фолосито́аре дела а̂лбинъ. Ꙗтъ ка́ȣса саȣ при-чи́на пентрȣ че є̄ фа́бȣла ꙟвъцъ́тȣра ѡ̂менѣ́скъ чѣ дин тѫ́ю, къ́чи ди́нтрȣ ꙟчепȣ́т, къȣтѫ́нд ѡ̋менїй чей ꙟцеле́пцй че лȣкрѣ́зъ а̂нима́леле, саȣ съ май зик шѝ сѫркѣ́ще живи́ниле, а̂ȣ ꙟвъца́т мȣ́лте прѣ формо́асе, шѝ фолосито́аре лȣ́крȣри. Ꙟсе ꙟчета́таȣ а̂ча́ста? Ни́чи ѡ̂да́тъ пънъ є̄ лȣ́мѣ. Ꙟтрȣ кѫ́тъ май ма́ре коносчї́инцъ вин ѡ̋менїй, кȣ а̂тѫ́та май бога́тъ, шѝ май дин дестȣ́лъ матерї́е а̂ ꙟцелепчȣ́нїй зидито́рюлȣй ꙟтрȣ фъптȣ́ри а̋флъ а̂ ѡ̂ кȣноа́сче,

сче, шѝ деспре дѫ́нса мира́ре а̂фа́че. Пентрȣ а̂чѣ́ѧ чел дрепт ꙟвъца́т, шѝ ꙟцеле́пт тот дѣ́ȣна се ꙟва́цъ, шѝ тот дѣ́ȣна счї́е, къ фо́арте пȣцинте́л а̂ȣ ꙟвъца́т, шѝ пентрȣ а̂чѣ́ѧ ни́чи ꙟ̂й ви́не ꙟ̂ ми́нте кѫ́ндва съ се цинъ мъре́ц де спре счї́инца лȣй, фъръ нȣ́май, не ꙟчета́т, шѝ кȣ сѫргȣ́инцъ а̂ сѣ́ма че се ворбѣ́ще ꙟпрежȣ́рȣл лȣй, шѝ нȣ сѫнт зи́ле ни́чи ча́сȣри ꙟвїа́цъ кѫнд нȣ а̂р по́фти є̋л съ а̂ȣдъ, шѝ съ прїимѣ́скъ чѣ́ва бȣн шѝ де фоло́с. Чѣ́ла че саȣ нъскȣ́т ѡ̋рб, тре́бȣе съ рѫ́дъ, дѣ́къ а̂ȣде къ чел кȣ ѡ̋кй ведеро́шй де а̂тѫ́тѣ ненȣмъра́те фѣ́люри де фа́рбе, шѝ миросито́аре фло́рй се минȣнѣ́зъ, де ка́ре є̂л съра́кȣл ни́чй ѡ̂ причѣ́пере нȣ по́ате а̂вѣ̀. Оӳнȣл ка а̂че́ла нȣ є̄ де рѫс; чи де жа́ле врѣ́дник: ꙟ̋се чей че а̂р пȣтѣ́ чева кȣно́аще, дар пентрȣ мъри́мѣ, шѝ мѫндрї́а нȣ вѡр, є̋й сѫнт врѣ́днічи де а̂й трѣ́че кȣ ведѣ́рѣ: ꙗ̋ръ че є̄ май мȣлт дѣ́къ коно́асче шѝ симцѣ́ще ꙟ си́не, къ ѡ̋рй че нȣй ꙗ̋сте прѣ би́не, шѝ дезворка́т кȣноскȣ́т, шѝ токма а̂чѣ́ѧ ꙟтъ́рѣсче, нȣ́май пентрȣ а̂чѣ́ѧ, къ́чй шѝ а̋лцїй а̂чѣ́ѧ а̂ȣ ꙟтъри́т, де а̂чѣ́ѧ се сȣмецѣ́ще, шѝ стри́гъ, шѝ зи́че къ лȣй нȣи пасъ, ни́чи воа́сче а̋лт чѣ́ва съ счї́е саȣ се а̂ȣдъ, а̂ча́ста є̄ трѣ́пта чѣ май де пре оӳрмъ а̂не ꙟцелеџе́рїй, шѝ а̂ некȣвѫнтъ́рїй, ка́рѣ нȣ се а̂семѣ́нѣзъ ѡмȣлȣ́й ни́чи де кѫт; фъръ нȣ́май ꙟ̂трȣ а̂че́лашй кип, къ́чй дѣ́къ врѣ ѡмȣл съ фїе рѣȣ,

рѫꙋ, ѥ̄ май рѫꙋ де кѫт хіара сълбатекъ, ши кѫнд воасче се фіе можик, ѥ̄ май прост де кѫт мъгарюл. Ꙗтъ каꙋса (причина) пентрꙋ че ѡмꙋл чел ꙟцелепт, чѣ че гѫндѣще, ши крѣде, кꙋ кꙋвинтеле съ ле адеверѣѕъ, ꙗръ можикꙋл, чел грос ла минте ши барвар, ꙟтърѣще ꙟцелепчꙋнѣ ши крединца са кꙋ сѫла, ши кꙋ арме, кꙋм ѥ̄ де дꙋлче, ши смеритъ ꙟвъцътꙋра мѫнтꙋиторюлꙋй нострꙋ! Черкаций, ѕиче кътръ ной, къ скриптꙋра мъртꙋрисѣще де мине. Воаще ка съ фим слобоѕй де тоатъ ѡркирѣ, ши де крединца чѣ Робѣскъ, аша прекꙋм ѥ̄ ши ѥл сингꙋр слобод. Жꙋгꙋл міеꙋ ꙗсте бꙋн, ши сарчина мѣ оушоаръ, кѫчй нꙋ чѣре дела ной алта, фъръ нꙋмай съ фим ꙟцелепций, лꙋминаций, бꙋний, ши фій чѣлꙋй прѣ ꙟналт.

129.

Привегитоарѣ ши Пеꙋнꙋл.

Ꙟтрѡ ѕи де примъвѣръ фоарте дꙋлче кѫнта привегитоарѣ, чѣле лалте пасери оунеле дин пиѕмъ, алтеле дин простіе, ꙗръ алтеле дин липса симцирей ничй врѣ съ ѡ̂ аскꙋлте, сау съ ѡ̂ вадъ, сингꙋр пеꙋнꙋл, кꙋм ѡ̂ аꙋѕи, ꙟдатъ стъпꙋ ꙟ лок, ши кꙋ

маре

маре лꙋаре де сѣмъ принсе а ѡ̂ аскꙋлта, ши ла дѫнса кꙋ ѡ̂ къꙋтътꙋръ дꙋлче а priви. Привигетоарѣ дакъл ѡкіе, ꙟчетъ де а май кѫнта, нꙋмай ꙟчепꙋ кѫнд кꙋ оун ѡкю кѫнд кꙋ алтꙋл ла дѫнсꙋл а къꙋта. Пентрꙋ че нꙋ май кѫнций,. ꙟй ѕисе Пеꙋнꙋл, ши че те оуиций аша ла мине? Чине нꙋ ар къꙋта ла тине, кѫт ѥщй де формос ши ꙟподобит, ꙟй ръспꙋнсе Привегитоарѣ, дар пентрꙋ че стай тꙋ атѫта ачіѧ, ши ла мине те оуиций? Дар кꙋм нꙋ аш ста, ръспꙋнсе Пеꙋнꙋл, ши кꙋм нꙋ аш къꙋта ла тине, дакъ кѫнций тꙋ кꙋ аша дꙋлче віерс. Де атꙋнчѣ пѫнъ астъѕи Пеꙋнꙋл ши Привегитоарѣ сѫнт фоарте бꙋни пріѧтени оунꙋл алтꙋѧ.

Ꙟвъцътꙋръ.

Дин тимпꙋриле чѣле де демꙋлт се ꙟтърѣ прин мꙋлций ачастъ сокотинцъ; кꙋмкъ ѡаменіи чей марй ꙟтрꙋ ꙟвъцътꙋрй, ши ꙟ дерегъторій, оунꙋл пре алтꙋл оурасче, ши оунꙋл алтꙋѧ пиѕмꙋѧще; ачаста ꙟсꙋшй мꙋлций ши пѫнъ астъѕи ꙟтърѣск. Ꙗръ деспре алтъ парте мꙋлций аратъ, къ ѡмꙋл чел врѣдник, коноскѫнд пре кꙋм се кꙋвине пре чел врѣдник, трѣбꙋе сел юбѣскъ, ши

сел

сел чистѣскѫ афлѫнд ꙟтрѫнсꙋл токма ачѣле пропрїетѫцй, каре ел ꙟ сине ꙟсꙋшй цине афи бꙋне, шй ꙟнАлт ле чинстѣще. Ѥзѣмплꙋриле (пилделе) каре мѫртꙋрисеск, шй адеверѣзѫ, пре кꙋм оуна аша шй алта, нꙋ нꙋмай кѫ сѫ афлѫ прѣ мꙋлте ꙟ тоате Їсторїиле, шй Ѥзеперїенцїа (искꙋсинца) чѣ де тоате зилеле, де ачѣа нꙋ не ласе, се авем ꙟдоалѫ; кѫчй ведем мꙋлцй де ачест фѣлю, карїй се оурѫск, шй се пизмꙋеск, шй пръшй мꙋлцй, карїй ꙟнадинс се юбеск, шй фѫрѫ фѫцѫрничїе се чинстеск. Кꙋм воим дарѫ ачастѫ гѫчитꙋрѫ а ѡ дескꙋрка? Фоарте лесне, дѣкѫ не вом ꙟкипꙋи ачаста че вою се зик. Чей че се оурѫск, шй оунꙋл алтꙋа пизмꙋеск, пре лѫнгѫ тоате домнїиле, титꙋлеле лѡр чѣле марй шй формоасе нꙋ аꙋ инимѫ кꙋратѫ, шй слободѫ де рѫꙋтѫцй, кѫчй пизма, шй оурѫчꙋнѣ, ачѣстѣ сѫнт рѫѡтѫцй, каре сѫнт врѣднице пре чел май ꙟвѫцат, шй врѣдник кꙋ тотꙋл ал ѡрбй шй дꙋпѫ аша мод ал небꙋнй, шй пѫнѫ ла атѫта некꙋвѫнтаре ал адꙋче, кѫт ачѣле ꙟсꙋшй дарꙋрй, каре ꙟ сине престе мѫсꙋрѫ ле прецꙋѫще, ꙟ алтꙋл, ле оураще, шй ле пизмꙋѫще. Се ꙟтоарчем акꙋма кѫꙋтѫтꙋра ноастрѫ спре чѣ бѣселѫ, дꙋлче, кꙋратѫ, фѫрѫ де рѫꙋтате шй не ꙟтинатѫ инимѫ, ꙟтрꙋ карѣ вїецꙋѫще, шй ꙟпѫрѫцѣще ачѣ прѣ формоасѫ фечоара чѣ май дин тѫю нѫскꙋтѫ а

лꙋй Дмнезеꙋ; адекѫ: сфѫнта виртꙋте саꙋ фачерѣ де бине, шй че вом ведѣ ачй? Ꙟпрꙋмꙋтатѫ ꙟналта чинстире, ꙟпреꙋнаре, армонїе, нефѫцарникѫ драгосте, крединчоасѫ соцїетате, шй немотенїа инимїй шй а сꙋфлетꙋлꙋй: де карѣ ачѣ дꙋлче ѥлоквѣнцїе а мꙋзей Ѵрїпїдꙋлꙋй кꙋ аша дꙋлчѣцѫ кѫнтѫ. Ἐςι δή τις ἐν βροτοῖς ἔρως, ψυχῆς δικαίος σώφρονος τε κ᾽ ἀγαθῆς. Есте ꙟтре ѡаменй ѡ драгосте, сꙋфлете дрѣпте, ꙟцелѣпте, перфѣкте, шй бꙋне. Де ачастѫ кꙋратѫ драгосте соцїаскѫ, шй сфѫнтꙋл Григорїе Назїанзинꙋ кꙋ кꙋвинтеле аша жꙋкѫндꙋсе кѫнтѫ. Φίλοι φιλοῦσι τὰ τῶν φίλων φίλα. Юбиторїй юбеск юбителе юбицилѡр. Аша фѣлю де инимй феричите, дѣкѫ вѫд шй кꙋноск чева бꙋн шй ꙟтрꙋ фѫкѫторїй де рѫꙋ ай сѫй, ꙟй чинстеск шїй лаꙋдѫ; кѫчй дин изворꙋл фачерїй де бине немик некꙋрат нꙋ поате кꙋрџе. Чѣла че дрепт коноасче шй юбѣсче ꙟцелепчꙋнѣ, шй бонитатѣ лꙋй Дмнезеꙋ, ел нꙋ поате ничй оуней бонитѫцй ꙟ натꙋрѫ а пизмꙋи, счїинд кѫ тот бинеле дела Дмнезеꙋ есте. Инима, карїа драгосте ѥ ꙟтемеатѫ спре драгостѣ лꙋй Дмнезеꙋ, шй кѫтрѫ фаптеле чѣле бꙋне, се бꙋкꙋрѫ, шй се веселѣсче, вѫзѫнд кѫ се ꙟтинде, шй се лѫцѣще ꙟтрѫ ѡаменй тот бинеле, лꙋминарѣ, шй бꙋна норочире; шй ꙟтрꙋ ачѣсташ мод ꙟкѫ ничѣ майнаинте симцѣще шй вѣде бꙋкꙋрїа чѣ вѣчникѫ а вїецїй чей вїитоаре.

130.

Калꙋл ши Таꙋрꙋл.

Оун Кал бꙋн пꙋртѫнд пре спателе сале оун кокон тинър, алергà ши се жꙋкà, ꙗръ възиндꙋл оун Таꙋр аꙋ ꙟчепꙋт а рѫде де дѫнсꙋл ши ал батжокорѝ, ѕикѫнд: съ везй, аꙋ сꙋферирѣш еꙋ ачел прꙋнк пре спателе мѣле? Ѥл атꙋнчѣ ар кꙋноаще че е Таꙋрꙋл: Поате къ еꙋ нꙋ лаш сꙋферѝ, ръспꙋнсе Калꙋл: ꙟсъ че чинсте ар фи мїе, съ трѫнтеск де пре мине оун прꙋнк, ши съ мъ арът къ сѫнт май таре де кѫт чел май слаб де кѫт мине.

Ꙟвъцътꙋръ.

Ѡмꙋл де ѡменїе, ши бърбатꙋл адевърат херою, ꙟшй цине лꙋй кꙋ рꙋшине а фи прїесте чей май слабй ши а аръта херочїа саꙋ витежїа са. Ꙗръ чел кꙋ йнима де хїаръ сълбатекъ, борварю кꙋмплит ши прїесте мꙋарѣ ши прꙋнчїй съй витежїа са чѣ оурѫтъ ши добиточѣскъ ва съ ѡ арѣте, де нꙋ алта, ꙟкъ ачаста, ѥл ꙟй апꙋкъ ши ла робїе ꙟй винде. Кѫчй ѡастѣ че се скоалъ асꙋпра алтей ѡщи, ши кат чътъцй ачѣстѣ аꙋ але сале дескилинирй, ши рън-

дꙋелй,

дꙋелй, ꙟсъ асꙋпра челꙋй фъръ де арме а съ[...]бътъчи, пре прꙋнчїй чей фъръ рѫщате де кътръ пърйнцй ай деспърцй, ши ай винде ла робїе, ачаста нꙋй витежїе, чй добиточаскъ не ѡменире.

131.

Пъсърою ши Привегитоарѣ.

Нꙋ те цинѣ аша мърѣцъ кꙋ кѫнтарѣ та, аꙋ ѕис пръсъроюл кътръ привегитоаре, кѫчй еꙋ пот цїе аръта атѫца, ши атѫца; карїй ши пре мине тоатъ ѕїѡа кꙋ аша бꙋкꙋрїе мъ аскꙋлтъ, ка ши пре тине. Карїй сѫнт ачѣа? Спꙋнемй, де ва фи кꙋ плъчѣре домнїей тале, аꙋ ѕис привегитоарѣ, ꙟй ръспꙋнсъ пъсъроюл: съчеръторїй, ши алцй лꙋкрътори де пъмѫнт, карїй тꙋ цїй бине, къ сѫнт бꙋнй, ши ѡаменй де ѡменїе. Еꙋ ꙟй сокотеск, ръспꙋнсъ привегитоарѣ, а фи ей нꙋ нꙋмай бꙋнй, ши де ѡменїе, чи ѡаменй де маре трѣбꙋинцъ ши де фолос комꙋнитетꙋлꙋй, ꙟсе дин тоате ачѣстѣ, нꙋ оурмѣѕъ къ сѣр ꙟцълѣџе ей май бине ꙟтрꙋ кѫнтърй. Пре лѫнгъ ачаста,

сѫ нȣй цинѫ пре ей ꙟ кѫмп лȣкрȣл лѡр, пȣцин, ва ничй кѫт ар рѫмѫнѣ ей аколѡ пентрȣ кѫнтѫриле саȣ чиркѫйриле тале. Везй тȣ пѫсторюл ачела колѡ, каре зиче формос ꙟ флȣерѫ, оурмѣзѫ кѫ ел ꙟцѫлѣџе кѫнтарѣ? Пѫнѫ нȣл вей фаче тȣ кȣ кѫнтарѣ та, сѫ ласѫ флȣера, сѫ віе ла тине, шй кȣ дестȣларе шй дȣлчацѫ ꙟделȣнг сѫ аскȣлте ла тине, пѫнѫ атȣнчѣ нȣ спȣне нимѫнȣй кѫ е кѫнтарѣ та формоасѫ.

Ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Фіеще кѫрȣа ꙟй плаче кѫнтарѣ са, токма де нȣ ар шй фи алта, чи филипій, оунде іаковій, іаковій шй филипій; дѫйнам, деинѫ шй іарѫ деинѫ! фіеще каре кȣ бȣкȣріе аскȣлтѫ че ворбѣще ел сингȣр; фіеще кареле кȣ бȣкȣріе четѣще ачѣа че аȣ скрис ел ꙟсȣшй. Фіеще кареле кȣ бȣкȣріе лаȣдѫ пре чел май юбит ал сѫȣ. Ꙟсѫ трѣбȣе щіȣт, ка оуній дин ачѣа аȣ дрепт, іарѫ алцій стрѫмб, шй ꙟтрȣ ачаста се кȣпринде тоатѫ дѫскилинирѣ. Пентрȣ кѫ се ꙟдȣлчѣ Димостен, шй Цицеро, шй алцій лѡр асѣменѣ ꙟ елоквенціиле (кȣвѫнтѫриле чѣле дȣлчй) лѡр, пѫнѫ че ва фи лȣмѣ; фіеще кареле, каре бине ꙟцелѣџе аша лȣкрȣрй, ва зиче кѫ аȣ

аȣ авȣт дрепт шй бине аȣ гѫндит. Ꙟсе невой чинева фоарте, шй а аȣда таре пентрȣ ка сѫ поатѫ лȣишй мирȣй саȣ агонисй лаȣдѫ ѡрй ꙟче лȣкрȣ; шй ꙟтрȣ ачест мод а ѡ пофти, ачеста аре а аса дрептѫ диспозиціе саȣ рѫндȣалѫ: іарѫ а мѫнка шй а бѣ бине, ꙟделȣнгѫ време ꙟ пат а зѫчѣ, шй асе ꙟтинде, чѣа лалтѫ време а кѫска гȣра ꙟтаинѫ, а кѫȣта каре оунде оумблѫ, а флекѫти нимикȣрй ꙟ вѫнт: шй чей май рѫȣ пре алцй ѡаменй де ѡменіе рѫȣ ай кȣвѫнта, немика май пȣцин дȣпѫ лаȣдѫ а кѫска гȣра, ачаста е пофта невȣніей чей май депре оурмѫ. Чел ꙟцелепт пофтѣще лаȣдѫ, ꙟсе ѡ чѣре дела чей ꙟцелепци, шй бȣній, шй май вѫртос дела ачѣа каріи ꙟцелег лȣкрȣ. Іар трѣбȣй сѫ фіе карева дин сѫнџе рѫȣ, шй нȣ бȣн, шй ꙟтрадинс виклѣн шй фѫцарник, асѣменѣ виклѣнȣлȣй Шезй Дȣховникȣлȣй лȣй Лȣдвик ал патрȣспрезѣчелѣ, кареле плѫчѣ шй ла чей бȣній шй ла чей рѫй; Вай воаѡ кѫнд вѡр зиче бине тоцй ѡаменій! Зиче ноаѡ неминчиносȣл адѫвѫр: дар пентрȣ ачѣста? пентрȣ ачѣа, кѫчй дȣпѫ ненорочире пре лȣмѣ ачаста сѫнт ꙟкѫ мȣлцй ѡаменй рѫй шй виклѣнй, каре де ачѣа нȣ ворбеск бине, каре нȣ ле іасте спре плѫчѣре лѡр, шй нȣ ле жоакѫ лѡр ꙟ чѣр, оуній пофтеск дела ѡмȣл де ѡаменіе кѫте минчюни, кѫте искодирй сѫ ле минце ѡмȣл де ѡменіе,

ка

ка съ ле факъ лѡр диштракціе, ши ачѣстѣ ѡмꙋл де ѡменіе непꙋтѫнд. де ши счіе къ норочиреѣ фамиліей лꙋй се кꙋпринде ꙟ сентенціа челꙋй че ашептъ сѫй спꙋнъ минчꙋни, ши прин ачаста се фаче времелник неноро́кос, ꙟсъ де ачастъ датъ ꙟлатꙋри, чѣа че алций ѡамений де ной ворбеск, ши гѫндеск; се жꙋдекъм май вѫртос, че сокотим, ши не ꙟцелепцим ной де ной ꙟшине, аичѣ съ кꙋпринде мꙋлт; ши кѫнд се пꙋне ачаста ꙟтрꙋ ѡрѫндꙋалъ кꙋвинчоасъ, ши алт бине ва оурма, нои тоций фирѣще не юбим, ши пентрꙋ ачѣа есте дрепт пре ной ꙟшине съ не ѡрбим, ши съ не ꙟшълъм? Ничй де кꙋм. Іатъ кꙋм деспре ачаста оун францоз фоарте фоармос кꙋвинтѣзъ. L' amour propre bien entendu corrige de tous les defauts, et previent toutes les fautes de l'amour propre mal entendu: Юбиреѣ де сине ꙟсꙋши прѣ ꙟцелепцѣсче ѡ ꙟдрептѣзъ де тоате не ажꙋнсꙋриле, ши майнаинте досꙋѣще тоате грешалеле але ꙟцелепцей юбирй де сине. Ꙟми адꙋк аминте, къ де ачастъ материе ла май мꙋлте локꙋри саꙋ грѫит; ꙟсъ прежꙋдекѫнд де че прецꙋире ши фолос есте ачастъ ꙟвъцътꙋръ моралъ (дѣкъ ѡва прійми чинева кꙋ бине ши кꙋ кѫтъ грижъ де ачѣа чей май ꙟвъцаций ай тꙋтꙋрѡр ноаседелѡр кꙋвинтѣзъ, ши рекомендъруеск, нꙋми есте фрикъ къ вою вени ꙟвреѡ кꙋвѫнтаре дешартъ, де а-

ачѣстѣ адѣсе ѡрй адꙋкѫндꙋмй аминте Нꙋ поате аѣ ѡмꙋл май виклѣн, ши май ажер челъꙋ, каре ар фи вредник аша съл ѡрбѣскъ, ка ꙟсꙋши алꙋй юбиреѣ де слава чѣ не ꙟцелѣпкъ. Ачаста є ачѣа, че фаче пре пъсърсію се гѫндѣскъ къ атѫца лꙋкрътори сꙋфере кълдꙋра вѣра ка нꙋмай кѫнтареѣ лꙋй се ѡ аскꙋлте. Кꙋ адевърат ꙟфрикошатъ, ши гроазникъ треꙋе а се фіе старѣ ꙟ пꙋнктꙋл ачеста май вѫртос а стъпѫниторилѡр, ши а Домнилѡр челѡр марй, карій аса юбире де славъ ка ши чѣ алций ѡамений ꙟ сѫнꙋл лѡр ѡ поартъ; ши пре лѫнгъ ачѣа, май греꙋ де кѫт алций ѡамении пот афла аша юбитори де адъвър, карій ле спꙋне лѡр дрепт ꙟ ѡкй чѣа че гѫндеск; ꙟкъ дин прꙋнчіа лѡр чѣ фрацетъ ꙟкꙋнꙋраций афлѫндꙋсъ де оунии ка ачещѣ, каре тот се невоеск кꙋм ле вѡр плъчѣ, ши кꙋм ꙟй вор ꙟдꙋмнезей. Пентрꙋ ачѣа ꙟпъратꙋл стъпѫниторюл, ши ѡрй каре май маре ꙟдрептъторю, дѣкъ нꙋ аре сꙋфлет ꙟаморат ꙟфапте бꙋне, нꙋ є кꙋ минтѣ аскꙋцитъ, ши кꙋ Дꙋх алес, ши дѣкъ нꙋ юбѣсче дрептатѣ, ши дѣкъ нꙋ се ꙟвацъ ши нꙋ се лꙋминѣзъ ел пꙋрꙋреѣ, ка съ фіе вредник ши ꙟ старе пре ѡамений, ши ꙟдꙋлчиреле инимилѡр чѣле де тайнъ але коноасче; Єл є ѡмꙋл чел май ꙟшълат сꙋпт соаре. Оун стъпѫн лꙋминъторю, міліоане де ѡамений лꙋминѣзъ, ꙟй просавѣсче,

ѥче, шѝ ꙟй пꙋне ла калѣ фачерїй де бине, шѝ а норочирей. Тоатъ Єѵропа, шѝ Асїа вѣде, шѝ тот май мꙋлт коноаще оурмъриле ѡстенѣлелѡр, шѝ а рꙟндꙋалелѡр Ꙟпъратꙋлꙋи ФРАНЦИСК І-юл, кареле мъкар де аꙋ шѝ фост пентрꙋ бинеле нострꙋ ай фїилѡр лꙋй кꙋ атъта харцꙋрй ꙟ сърчинат, тотꙋшй пъринцѣще волеще шѝ порꙋнчѣще школъ пентрꙋ чей че вѡр де акꙋма ꙟнаинте Даскалй съ фїе ла Ромѫний, мълдицеле векилѡр Рѡмани, съсе ръдиче, каре ꙟ 3 Ноемврїе 1813 спре мѫнгъере, шѝ бꙋкꙋрїе шѝ вѣчника поменире ꙟ Арадꙋл векю саꙋ ꙟчепꙋт. Шѝ нꙋ нꙋмай ꙟпърацїй аша минꙋнате ꙟдрептъри фолоситоаре ꙟ нѣмꙋл ѡменеск ꙟтрꙋ лꙋкраре аꙋ адꙋс; шѝ пот адꙋче, чи шѝ мꙋлте май мичй ꙟкомꙋнитатꙋрй къпетенїй, декъ сѫнт ꙟвъцацй, шѝ фъкъторй де бине, мꙋлт бине фак, ꙟтрꙋн сат кинезꙋл, (жꙋделе саꙋ чел май маре жꙋдекъторю), шѝ Прїотꙋл, кꙋ бꙋн морал шѝ ꙟцълепцй фїинд, пре тоцй ѡаменїй дин сат спре бине ꙟй аплѣкъ, ꙟй ꙟдрѣптъ шѝ ꙟй ꙟцелепцѣще, кътръ юбирѣ де ѡстенѣлъ, шѝ кътръ ѡвїецꙋире кꙋ дрептате ꙟй ꙟдрѣптъ шѝ ꙟй ашѣзъ. Шѝ че є алта май де липсъ ѡмꙋлꙋй, фъръ нꙋмай атѫта пентрꙋ лꙋмѣ ачаста, кѫт шѝ пентрꙋ чѣ фїитоаре вѣчникъ вїацъ, єл лꙋкрѣзъ аша даръ нꙋмай атꙋнчѣ, декъ оун попор ва авѣ фъкъторй де бине, шѝ ꙟ въцацй ѡа-

ѡаменй де къпетенїей шѝ преоцїе, поате кꙋ темею, шѝ кꙋ бꙋнъ нъдѣжде а часта апророкꙋлꙋй рꙋгъчꙋне фаче: Ꙟдрѣптъмъ Дмне спре калѣ та чѣ адевърата. Шѝ май наинте де ачѣа, кꙋ кѫт май прост, кꙋ атѫта май мꙋлт де сине гѫндѣще, токма ка шѝ ай фабꙋлей ачещїа а пъсъроюлꙋй.

132.

Финикс шѝ порꙋмбꙋл.

Ноꙋл шѝ прѣ формосꙋл финикс нъскѫндꙋсе дин ченꙋша са чѣ пъринтѣскъ: аꙋ ꙟчепꙋт асе ꙟтинде, скꙋтꙋра, шѝ кътръ ѕбꙋрарѣ чѣ пе ѡсꙋтъ де анй асе гъти. Ꙟл ѡкїаръ ѡ копїе (гръмадъ маръ) де порꙋмбй де чей фъръ ръꙋтате, ѕбꙋраръ кътръ дѫнсꙋл, шѝ ꙟл ꙟкꙋнжꙋраръ, шѝ кꙋ къꙋтътꙋръ дꙋлче ла єл оуитѫндꙋсе, лаꙋ ꙟтребат; де че вицъ шѝ сѫмѫнцъ єсте єл, шѝ ла че кале се гъсѣще? Спꙋне єл, чине є, шѝ де оунде є, шѝ скꙋм къ ва се тръѣскъ ѡсꙋтъ де анний, шѝ че ѕбоаръ. Ѡсꙋтъ де анний, стригаръ порꙋмбїй? Ѡ фериче де тине! дар оунде є соцꙋл тъꙋ? Ꙟл ꙟтребъ ѡ по-

порȣмбицъ: Єȣ нȣ ам соц, ши сѫнт оунȣл сингȣр де нѣмȣл ачеста пре лȣме. Сингȣр пре лȣме! Ꙟгрозици, стригаръ порȣмбіи, пофтиндȣй сънътате, ши кале бȣнъ, ꙁбȣріръ дела єл, кȣ жале ꙟтръ сине воробинд: ѡ не норокоасе пасъре! кȣм ва петрѣче атѫта ꙟдѫлȣнгъ тикълоасъ віацъ фъръ фрате, фъръ немотеніе, фъръ copїѡаръ, ши фър де соц крединчос.

Ꙟвъцътȣръ.

Де кѫнд аȣ ꙁидит Дȣмнеꙁеȣ ѡамени пре лȣмѣ ачаста, ши де кѫнд сѫнт ꙟпре дѫншії ꙟпъраци; ничи оун ꙟпърат нȣ аȣ фъкȣт ничи аȣ арътат май мȣлт бине нѣмȣлȣй ѡменеск, де кѫт ачела, каре Дȣмнеꙁеȣ л'аȣ сȣфлат ꙟ инимъ, ка негрїй, ши негреле, кълȣгърїй ши кълȣгърїцеле де робіе ꙟпъмѫнтȣрй слободе съсе ꙁкъбѣскъ, ши съсе слобоадъ. Бине кȣвѫнтат, ши сфѫнт ва ръмѫнѣ нȣмеле лȣй ꙟ вѣк. Кȣ кѫт май таре се ва ꙟцелепци нѣмȣл ѡменеск, ши де крединца дешартъ се ва слобоꙁи, кȣ раꙁеле лȣминей чеїй адевърат стрълȣчи ши лȣмина, кȣ атѫта май таре сȣфлетȣл лȣй дин нѣм ꙟнѣм се ва феричи, поменирѣ ши нȣмеле лȣй, се ва помени ши лъȣда, ши тоа-

те

те ачѣлѣ мїй де мїй де ѡамени, карїй нȣ сѣр фи нъскȣт, иаръ пентрȣ каȣса лȣи, се вор наще, пентрȣ дорȣл чел дȣлче а лȣй Дȣмнеꙁеȣ, пентрȣ сȣфлетȣл чел кȣвѫнтъторїȣ, лȣи Дȣмнеꙁеȣ, ши лȣй Іѡсиф ал II-лѣ ꙟпъратȣлȣй Романилѡр дѣтори вор фи амȣлцъми, къ се афлъ оуній ꙟтре ѡамени, карїй сѫнт, ѡри дин нище липсе фиреечи, саȣ пентрȣ алте неажȣнцири аневоинцеи фіинд, ръмѫнѣ не кѫсъторици саȣ не ꙟсȣраци, ши аша фъръ де роадъ вієцȣеск пънъ ла моарте; ачаста дȣпъ ненорочире аȣ фост ши ва фи. Ꙟсе динтрȣ ачастъ лѣџе, ши че є май ꙟфрикошат, сфѫнтъ лѣџе крещинѣскъ а ꙟгокми, ачаста є кȣ тотȣл ꙟпротива сокотинцей лȣй Дȣмнеꙁеȣ, коей, ши благословенїей лȣй, ꙟпротива фирей чеїй де Дȣмнеꙁеȣ ꙁидите; ꙟпротива фіеще кърїа скинтѣе аминцїй, ши а ꙟцелѣџерїй, спре ꙟмикшорарѣ, дезръдъчинарѣ, ши спре оучидерѣ нѣмȣлȣй ѡменеск. Їадекъ: лȣкрȣл скорнитȣрилѡр аневоінцей чеїй май мари, ꙟкъ нȣ є ачела кълȣгър ничи се афлъ вре оунȣл (адеверѣзъ єксперїенціа) фїе єл ѡри де че лимбъ ши лѣџе, лаȣдъ лȣй Дȣмнеꙁеȣ, каре ар фи аша ꙟ лемнит, ши несимциторїȣ, ши нȣ ар ѡфта, сȣспина, нȣ сар топи, ши пери, дȣпъ мȣєрй. Пȣстничилѡр челѡр де демȣлт ꙟпȣстїетъциле челе нѣоумблате ливеꙁи, (прекȣм історіа лѡр аратъ)

ꙟ-

ꙟсꙋфлецици фіинд; Ахꙋриле, каре прин ꙟки-
пꙋирѣ лѡр се префачѣ ꙟмꙋери, ꙟкъ тинере ши
формоасе, ши прекꙋм ле венѣ ꙟ вис, аша ши
авѣ. Ши ачаста че є алта, фъръ нꙋмай чѣ
не бирꙋитъ воє алꙋи Дмнезеꙋ фъкъторюл, ши
ꙟвѣчи некльтитъ лѣџѣ натꙋрей? Каре фаче,
ка съ нꙋ поатъ фи ѡмꙋл фъръ мꙋѧре; прекꙋм
порꙋмбꙋл фъръ порꙋмбицъ, пѣщеле фъръ апъ,
пасериле чѣле че віѥꙋцеск ши ръсꙋфлъ, фъръ
аер. Чѣѧ че сфѫнтꙋл кѫнтърец кѫнтъ, нꙋ се
ꙟцелѣџе нꙋмай пентрꙋ апе, чи пентрꙋ тоатъ
фирѣ, ши рѫндꙋѧла, карѣ аꙋ рѫндꙋитѡ прѣ
ꙟцелептꙋл Дмнезеꙋ. Хотар аꙋ пꙋс, каре
нꙋл вѡр трѣче. Де ачест сфѫнт хотар кареле
се департъ, трѣбꙋе сириманꙋл съ ловѣскъ кꙋ
котꙋл де мꙋлте котꙋри прин ꙟтꙋнѣрек, ши
насꙋл пре оунде нꙋ трѣбꙋе съл бѫраскъ, де нꙋй
ши ꙗсте воѧ, де кꙋмплите невои ши ка ѡаѧ
чѣ пієрдꙋтъ арътъчи, ши де ар авѣ инимъ ꙟ-
џерѣскъ, є силит съ ѡ стриче. Ши пентрꙋ
че, ши кꙋм? Ꙗтъ пентрꙋ че, кѫчи аꙋ трекꙋт
хотарꙋл, кареле нꙋл вѡр трѣче, ши кареле
ничи оунꙋл кꙋ гръмадїи ꙟпаче нꙋ лаꙋ кълкат,
ничи лаꙋ трекꙋт; пентрꙋ оунїи карїи не ꙟчетат
четѣск! ши скріє кърци аша фъкѫндꙋш диш-
трекціїє, ꙗрѫ алтминтрѣ ꙟ мънъстири каселе
сѫнт асѣменѣ Раюлꙋи пъмѫнтеск, алтминтрѣ
ненорокосе ар фи ѡмꙋл ши кꙋм ва зиче чинева
ꙟ

ꙟ мънъстире ненорокос, ачаста є ꙟпротивъ кꙋ-
вѫнтаре! нꙋ є ꙟпротивъ кꙋвѫнтат. Кѫчи ꙟ-
локꙋриле чѣле май формоасе, инимиле чѣле
симцитоаре май ꙗре симцеск. Инима, карѣ
є пентрꙋ драгосте дела Дмнезеꙋ зидитъ, поа-
те съ фіє сингꙋръ ꙟ Раю, апой нꙋй пофти май
маре ꙗд. Ꙟсе вою юби пре Дмнезеꙋ? ꙟм вей
зиче: ам адꙋс аминте, къ Пꙋсничїи карїи нꙋ-
май кꙋ трей смокине ла зи аꙋ трѫит ꙗръ чѣѧ
лалтъ трѣбꙋе се фіє дꙋпъ тот модꙋл кꙋвѫнтꙋл
ка хамелеон адъꙋгат. Ꙗпой спꙋнем пентрꙋ че
лѣꙋ къзꙋт мꙋериле ꙟ минте, ши ле венѣ ла
инимъ, ꙟкъ аколѡ оунде нꙋ єра де лѣк
ничи гласꙋл ничи оурма; даръ аичѣ ла нои,
оунде сѫнт мꙋери адевърате, прекꙋм лѣꙋ зи-
дит Дмнезеꙋ, ши майка лѡр лѣꙋ нъскꙋт, поа-
те къ де дѫнселе се нꙋ гѫндим? Тоате сѫнт
минчюни, ши ꙟзадар, кꙋ врѣме ли се афлъ
оурмеле. Ѡри кареле, каре нꙋй врѣдник се
юбѣскъ фъптꙋръ лꙋиши асѣменѣ, лас се ми-
тъ кѫтꙋи плаче, къ ничи пре Дмнезеꙋ ва фи
врѣдник съл юбѣскъ; кѫчи ꙟ инимъ рѣче, ши
несимцитоаре ничи ѡдрагосте нꙋ аре лок. Ши
че є май де мираре, ши ꙟфрикошат? ѡаменїи
ачѣѧ, карїи шаꙋ фост пꙋс лѡр ꙟкап, къ фъръ
тоатъ драгостѣ кътръ ѡамени, нꙋмай пре Дм-
незеꙋ съ юбѣскъ, пѫнъ ла атѫта небꙋніє ꙗꙋ а-
дꙋс драгостѣ лѡр, кѫт проклецѣ, ѡаменїи ѡ-
морѣ

морѣ, ши де вїи ꙟи фрицѣ пентрꙋ драгостѣ
кътръ Дмнезеꙋ. Ачеста є родꙋл драгостеи лѡр
чей де ѡменіе! Ѧтъ тоатъ таина карѣ ѡаменїи
ѡ кавтъ департе, ши ѡ поартъ ꙟ сѫн. „Воїꙋ
„ да воаѡ, зиче Дмнезеꙋ прин пророкꙋл, лѣ-
„ џе ноаѡ пре таблеле инимїи воастре скрисе."
Ачаста є лѣџѣ лꙋи Хс мѫнтꙋиторюлꙋи; каре
нꙋи алта нимика, ничи май мꙋлт ничи май
пꙋцин чи лѣџе вѣчникъ, лꙋминатъ, ши ꙟ аса
адевъратъ перфекціе адꙋсъ ши ꙟнълцатъ, натꙋ-
ръ сау фире ши ѡри че є ꙟпротива дрептъцїи,
ши афачерїи де бине, ачѣа є ши ꙟпротива фи-
рей, ши токма лꙋи Дмнезеꙋ, каре є прѣ ꙟце-
лепт зидиторю, ши фъкъторю. Кꙋ каре, аде-
къ фире, дѣкъ небом ꙟпреꙋна прекꙋм се кꙋви-
не, атꙋнчѣ не вом ꙟпреꙋна кꙋ тоатъ виртꙋ-
тѣ ши фачерѣ де бине, ши кꙋ тот ѡмꙋ бън
ши де ѡменїе, ши кꙋ бꙋна норочире а ноастръ
вꙋемѣлникъ ши вѣчникъ, ши кꙋ Дмнезеꙋ ꙟтрꙋ
Іс Хс Дмнꙋл ностꙋ кърꙋа фїе чинсте, ши ꙟ-
кинъчꙋне ꙟвѣчїи вѣчилѡр амин.

133.

Поркꙋл ши Горꙋнꙋл (стежарюл).

Поркꙋл венѣ адѣсе ѡри сꙋпт оун горон
кꙋ гинте, ши аколѡ се хрънѣ кꙋ гинте.
Горо-

Горонꙋл ꙟи зисе ѡдатъ, везй кѫт те хръ-
нещи тꙋ кꙋ родꙋл мїеꙋ, ши ничй ѡдатъ нꙋ
вей съ кауцй ла мине ши съми мꙋлцемещи!
Поркꙋл войнд съсе арѣте къ ши єл щїе че-
ва ꙟцелепчꙋне спре а гѫнди, ръспꙋнсе: єй.
кꙋм нꙋ! поате къ тꙋ пентрꙋ драгостѣ мѣ
родꙋл ачеста пре пъмѫнт ꙟл верши?

Ꙟвъцътꙋръ.

Ꙟадинс ꙟцелепчꙋне а ѡаменилѡр ачелѡра,
карїй афлъ ꙟтот кипꙋл єзкꙋсацїй сау дезви-
новъцїй, ꙟсъ некꙋвѫнтътоаре ши порчещи, ка
съ нꙋ фїе мꙋлцемиторй лꙋй Дмнезеꙋ, ши фъ-
къторилѡр де бине, Дмнезеꙋ недеспърцит аꙋ
ꙟпреꙋнат кꙋ тоатъ фапта бꙋнъ аша пропріе-
тате, кѫт ачела, кареле ꙟплинѣще кꙋм се каде
требꙋе токма ꙟтрꙋ ачѣаши врѣме съ симцѣскъ
ꙟтрꙋ инима са ꙟдестꙋларе ши дꙋлчѣцъ. Аша
є ши мꙋлцемита, ши каре ачѣстъ сфнтъ фа-
чере де бине ꙟплинѣще, нꙋ нꙋмай къ ꙟши фа-
че дѣторіа кътръ фъкъторюл де бине ал съꙋ,
чи ши пре сине се ꙟналцъ: ꙟтѫю, арътѫндꙋсе
къ є врѣдник де дарꙋл чел лꙋат, ши дꙋпъ а-
чѣа симцинд ши афлѫндꙋсе пре сине май бон
ши май норокос ꙟтрꙋ пъзирѣ ѡмꙋлꙋй де ѡ-
менїе кꙋвїинчоаса ꙟцелепцїе; кꙋрата мꙋлцеми-
тъ ѩсте глоріа (мърирѣ сау слава) карѣ се
дъ

дъ лȣй Дѫмнеѕеȣ. Аȣ нȣ ѕѣче вацй винде-кат, дар оунде сѫнт чей ноаѡ, кѫм нȣ саȣ ꙟторс съ дѣ мърире лȣй Дѫмнеѕеȣ? ꙟтребъ прѣ благословитȣл Міелȣшелȣл лȣй Дѫмнеѕеȣ пре мȣлцемиторюл ши ꙟцелептȣл Самаринѣн: Тикълоасъ ши кȣ тотȣл май некȣвѫнтътоаре некȣвѫнтаре є инима ачелȣѧ, кареле нȣ симте ꙟ сине ничи ѡ мȣлцемитъ, кѫчи боȣл кȣноасче ѩслеле стъпѫнȣлȣй съȣ. Ши каре лȣй Дѫмнеѕеȣ нȣ мȣлцемѣще пентрȣ фіинца са, а віецїй ши а кȣвѫнтърїй сале, є семн, къ де тоате ачѣсте нȣ є врѣдник, кареле нимърȣй нȣ є мȣлцемиторю пентрȣ дȣлчѣ драгосте ши прїетенїе, ачела ȣратъ къ пре ниме нȣ юбѣще, ши ничи алцїй пре єл. Ꙟсъ фіе мȣлцемитъ лȣй Дѫмнеѕеȣ, аша миръѕенїй ꙟнатȣръ. Ѡмȣл дин фире кȣ бȣкȣрїе каȣтъ ла лемнȣл ꙟфрȣнѕит, кареле ꙟл оумбрѣѕъ пре єл вѣра, ши кȣ бȣкȣрѣе ꙟшй адȣче аминте де локȣриле оунде саȣ жȣкат ꙟ прȣнчїѧ лȣй ши де пъраеле ꙟ каре саȣ скълдат, ши че є ачѣста алтъ декѫт мȣлцемитъ? Дȣлче ши ноблъ фачере де бине! тȣ ꙟвїѧѕъ инима ноастръ, ши ꙟсȣфлецѣѕъ сȣфлетȣл ностръ. ка съ фим мȣлцъмиторй оунȣл алтȣѧ, ши тоцй ꙟпреȣнъ вѣчникȣлȣй Ѕидиторю, кȣ ачѣстъ сфинтъ немотѣнїе ꙟпреȣнацй ꙟтрѡ норочире съ віецȣим, ши съ не арътъм врѣдничй де віѧца де вѣчй.

332.

332.

Калȣл, Склѣпцȣл ши Албина.

Оун кал бȣн оучис фіинд ꙟ харц, аȣ ꙟчепȣт а пȣтрезй, саȣ клочит ꙟтрѫнсȣл склѣпцїй, карїй дȣпъ че аȣ ꙟчепȣт а сбȣра дин трѫнсȣл, лъȣдѫндȣсе ꙟтръ сине, ꙟчепȣръ а гръй: ѡ минȣне престе минȣне, де че нѣм маре сѫнтем ной! Нȣ прѣ департе де ачїѧ сбȣрѫнд албина пре ла флорй, ши адȣкѫнд міѧре, аȣ аȣѕит ачѣста, ши ѕȣъинд лѣȣ ръспȣнс: Май бине ар фи съ щицй че сѫнтецй, ши де оунде аций єшит!

Ꙟвъцътȣръ.

Нимене кȣ нобилитатѣ саȣ кȣ немешȣгȣл съȣ съ нȣ се лаȣде, каре ачѣле бȣнътъцй ши ковѫршири, прин каре бътрѫнїй нобилитатѣ аȣ добѫндит, ꙟсȣшй нȣ ле аре, фоарте формос деспре ачѣста ѕиче Італїанȣл: Folle! tu vanti nobilita in vano, se tuoi costumi sono da villano. Небȣне! ꙟѕадар те мърещй кȣ нобилитатѣ та, дакъ ай нърав сълбатек, ши нетрѣбник. Дела оун нѣм прост єдȣкацїа ши старѣ ѡаменилѡр нȣ се поате ашепта, ничй се пот пофти аша пропрїетъцй, прекȣм дȣпъ ди-

рептáте се чѣре дела чéй де бȣн нѣм нъскȣцй шѝ богáцй пъринцй, кáрїй ȃȣ áвȣт мод ши мижлочире ȃсе крѣсче, шѝ ȃсе ѥдȣкълȣѝ, ȃсе ꙟвъцà шѝ ȃсе лȣминà; шѝ ꙟтрȣ кáрїй чѣле май мúчй грешáле ꙟпротúва ꙟкȣвїинцърїй, ши ȃморáлȣлȣй мáрй се сокотéск, къ тикълóсȣл сърáк се ꙟшѣлъ пентрȣ ѡаре кѫтева пърáле ши грошице, сaȣ пéнтрȣ вре ѡ̂ кѫцва гáлбенй. Ꙗчѣа се шѝ прескрїе нетрѣбничей лȣй ѥдȣкáцїе, немúка май пȣцúн, кȣ ȃчѣстъ ѥскȣзáцїе лéциле четъценéщй нȣ се ꙟдестȣлѣзъ, чи воéск, ши дрéпт шѝ ꙗсте, оу́нȣл ка ȃчéла дȣпъ врѣдничїе сѫсе педепсѣскъ, шѝ сѫсе ꙟвѣце мúнте. Ꙗ́ръ дáкъ се ӑфлъ оу́нȣл дин чéй ȃвȣцй, ши нобел сaȣ нѣмеш съ мúнтъ, шѝ кȣм нȣ се кáде съ лȣкре, ȃчѝ кȣ тóтȣл се вѣде небȣна нáсчере, ненобилитáтѣ шѝ ӥнима ꙟгинатъ, шѝ кȣ ȃтѫта ѥ̄, май де мáре рȣшúне ши педѣпсъ врѣдник, кѫчй нȣ нȣмай пре сúне, чи ши нȣмеле чéа де чúнсте ши лъȣдáт ȃл Пъринцилѡр шѝ ȃл стръмóшилѡр сѫй ꙟл негрѣще. Кáреле ꙟшй нълȣчѣще, кȣм къ пентрȣ ȃчѣа ѥ̄ де бȣн нѣм, нóбил шѝ ꙟ комȣнитáте деклинúт, ка не ꙟфрѫнáт ꙟпротúва лéцилѡр съ лȣкре, ꙟ Ѳпитáл тръбȣе кȣ оу́нȣл ка ȃчéла. Ши ȃчáста ѥ̄ май мúк шѝ май дȣлче кáре ӥсе поáте зúче, кáре ѥл ӑкъ де мáре чúнсте тръбȣе съ ꙟши цúнъ. Лѣцѣ четъценѣскъ ꙟцелепцѣще ȃȣ

рѫн-

рѫндȣит пентрȣ мáрй ремȣнерáцїй кътръ Пáтрїе фъкȣте; кȣ Нобилитáте нȣ нȣмай фїїй: кáрїй ȃȣ слȣжит Пáтрїей, чѝ шѝ оу́рмъторїй лѡр дин нѣм ꙟ нѣм сѫсе дъръȣѣскъ; ка прин ȃчѣста съ дещѣпте херoичѣскъ сaȣ витежѣскъ виртȣте, ка ꙟкъ ши мóартѣ врѣменикъ, кáре съ сокотѣще ȃ фѝ лȣй немȣрúре, ꙟсъ пре лѫнгъ тóате ȃчѣстѣ лъȣдáта рѫндȣáлъ нȣ трéбȣе лепъдáтъ ȃчáста дин мúнте нúчй ѡ̂дáтъ, къ лѣцѣ чѣ фирѣскъ, ӑдекъ лѣцѣ лȣй Дмнезéȣ кȣ мȣлт май бътрѫнъ, май ꙟцелѣптъ шѝ май перфéктъ ӥсте, де кѫт лѣцѣ чѣ четъцънѣскъ: шѝ ȃчѣста ѥ̄ лѣце вѣчникъ, ка тóате шѝ фїеще кáре сѫсе прецȣáскъ ȃтѫта кѫт тръбȣе, шѝ ӥсе кȣвúне шѝ ѥ̄ врѣдник, ꙗ́р нúче май мȣлт нúче май пȣцúн. Ѳпре че ȃȣ слȣжúт чéлѡр май де пре оу́рмъ стрикáцилѡр Ꙗѳинѣни шѝ Макидонѣнй витежїѧ, ши вѫртȣтѣ чéлѡр дин тѫю бътрѫнй ȃй лѡр? фъръ нȣмай спре батжóкȣръ шѝ ѡ̂кáръ лѣȣ фост! де ȃчѣста сар пȣтѣ май мȣлт ворбѝ, ꙟсъ чéлȣй ꙟцелéпт пȣцúн ѥ̄ дестȣл: ȃтѫта дар фїеще кáреле динтрȣ ȃчѣста вѣде, къ лȣкрȣ де май мáре липсъ ӥсте ȃ дà, ꙗ́ръ май вѫртóс прȣнчилѡр нобилéщй бонъ ѥдȣкáцїе, ши пре дѫншїй дин тинерѣце кътръ ꙟбирѣ де ѡ̂стенѣлъ, кътръ ꙟвъцътȣръ, кътръ сънътóаса ꙟцелепчȣне шѝ бȣна вѫртȣтé ȃй ꙟдрептà шѝ ȃй ѡбичнȣй.

135.

Клıєрꙋ сау ѡ̂ Бесѣрикъ пъръситъ, вѣкıе фоарте, ши Връбецıй.

Ꙟтрѡ Бесѣрикъ бътрѫнъ лъкуѧ маре пꙋтѣре де врьбеци сау пасери, каре се ꙟмꙋлцѣ ачıѧ. Стъпѫнꙋл локꙋлꙋй порꙋнчинд съсе стриче ачѣле ѕидꙋрй векй, ꙟ локꙋл лѡр Школй, Спитале пентрꙋ чей болнавй; ши ѕидꙋрй пентрꙋ Фабрикъ аꙋ рьдикат: ши дꙋпъ че аꙋ испрьвит ачѣстъ ноаѡ ѕидире, сау адꙋнат пасериле ꙗръшй кꙋтѫнд лъкашꙋриле лѡр чѣле май дин тѫю, ꙟсъ се спъимѫнтаръ не май афлѫнд бꙋтóриле, ши крепьтꙋриле, аꙋ ꙟчепꙋт ꙟтре сине асе ꙟцелепци ши а грьи: аꙋ нꙋ ꙗсте стъпѫнꙋл локꙋлꙋй ачестꙋѧ кꙋ тотꙋл небꙋн ши фъръ минте? кꙋчй ꙟшй фъкꙋ атѫта лꙋкрꙋ пѫнъ че аꙋ стрикат ачѣ прѣформоасъ ши ꙟѕилитъ ѕидире, ши фъкꙋ ачѣстъ ноаѡ дар фъръ ничй оун фолос ѕидире! оунде сѫнт ноаѡ бꙋториле ши крепьтꙋриле, ꙟтрꙋ каре мошıй ши стрьмошıй ностри кꙋ неспꙋсъ ѡдихнъ

нъ се ꙟкꙋибá ши сълъшлꙋѧ? Де че трѣбъ ꙟй ꙗсте ачѣста, вай де єл! че шопѫрле вѡр вıецꙋи акꙋма аичѣ? чи съ фꙋџим фрацилѡр де аичѣ, фıей ачелꙋѧ де бине, каре лаꙋ ꙟвъцат съ факъ ачѣста, ши кꙋчй єл наꙋ авꙋт май бꙋнъ минте съ нꙋл фıе аскꙋлтат.

Ꙟвъцътꙋръ.

Съ лъсъм врьбецıй ши пасериле съ ворбѣскъ, лѡр лисе поате, ши ли се шѣде, кꙋчи сѫнт пасьрй, ши алта дела дѫнселе нꙋ се аштѣптъ: Нꙋ ѡмꙋл кꙋ сꙋфлет кꙋвѫнтъторıю, кꙋ прѣ формоасъ ꙟцелепчꙋне де Дꙋмнеѕеꙋ ꙟфрꙋмсецат, аша съсе ꙟцелепцѣскъ, ши ꙟтрꙋ ачест кип де ѡбичѣюрй ꙟпъмѫнтенит бътрѫне съсе цинъ, ши ачѣа ничй дин врєѡ ꙟцелѣптъ аръгаре, фъръ нꙋмай къ аша аꙋ цинꙋт ши бътрѫнıи лѡр: ачѣа ꙟсемнѣѕъ къ врѣ съ фıе май некꙋвѫнтъторıю де кѫт врьбецıй. Чине ва фи, кареле съ нꙋ вадъ къ ачѣста нꙋ є бꙋнъ де немика, ши є де рꙋшине фъптꙋрей ꙟцелѣпте, воей ши сокотинцей ꙟцелептꙋлꙋй Ѕидиторıю кꙋ тотꙋл ꙟй ꙗсте ꙟпротивъ. Тоате Історıиле де кѫнд аꙋ ꙟчепꙋт ѡамениı але скрıе де тоате чѣле че сау фъкꙋт ꙟтръ дѫншıй, деспре ачест адевър кꙋ ѡ̂ слоагъ не ꙟтъреск; кꙋм къ ꙟпъръцıй марй, ши нороаде пꙋтѣрниче, пѫнъ че

че сау ꙟдрептат дупъ кум се кувине, ку ꙟцелепчуне ꙟфлоре шѝ єра лъудате; ꙗръ кум се лъдъ ꙟ латури де пре ачѣстъ кале мънтуитоаре, ꙟтру ненорочири шѝ ꙟ нечинсте аȣ къзут ши сау пръпъдит. Нимене съ нȣ гъндѣѣскъ, къ се сѣръ вреѡ връжиторіе шѝ престе фире лукраре шѝ мъестріе пентру а путѣ фаче де каре чел де демулт Ѡмир аша спуне, къ аȣ зис Минерва луй Діомид: Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον ὄφρ' εὖ γιγνώσκῃς ἠμὲν θεὸν ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Негура де пре ѡкий цам луатѡ, ка съ кунощий бине пре Дмнезеу шѝ пре ѡм. Ачѣстъ негуръ нȣ є алта нимик, фъръ нумай крединца дешѣртъ, кънд ꙟтърѣще чева сау лапъдъ нещіинд пентру че, токма ка връвеціи ностри. Ꙟцелептул Димосѳен ку пуцинтеле кувинте де ачѣста не сфътуаще: Δεῖ ἡμᾶς σκοπεῖν ὅπως μὴ χείρους δόξωμεν τῶν ὑπαρχόντων. Съ луъм сама ка съ нȣ не фачем май слаби декум сънтем, адекъ: ꙟцелепчуне чѣ дела Дмнезеу датъ съ ѡ ꙟтребуинцъм пре кум се кувине ꙟколѡ ѹнде путем. Шѝ де чѣ де комун ѡменѣскъ шѝ сънътоасъ ꙟцелѣџере съ нȣ не депъртъм. Нȣ дин времиле де демулт, чѝ шѝ акума ꙟ ꙟвъцата Еуропъ мулцй се афлъ фоарте ꙟвъцаци, шѝ петрек віацъ фъръ прихане, каріи нумай пентру къ ꙟчеп а се депърта де ꙟцелѣџере сънътоасъ, кад ꙟ чѣ чей зик немцій

цій

цій шверемерай, адекъ, сминтире крієрилѡр, шѝ клътире минцей, шѝ ꙟчеп ꙟкоаче ши ꙟколѣ а искоди нище тайне Іероглифичещй де але Рабинилѡр. Шѝ ѡрй кареле каре нȣ ва ѹна, єй съ фіе ꙟтру але лѡр фантазій, шѝ а аве ведѣній де висури, шѝ рѫу ꙟцелѣсе шѝ ꙟ дефтерул лѡр съсе скріе! Єй ꙟл анумеск профан, адекъ несфинцит ѡм лумеск: ꙗръ дакъ се линѣще де єи, де ва фи де комун куноскут къ є ѡм де нимика; немика де ачѣа, єл є фрате, тачй! Пентру ачѣа феричитъ ѥсте каса каре аре стъпън бун шѝ ꙟцелепт. Феричитъ є турма крещинѣскъ, каре аре Архієпископ шѝ пъсторю адевърат де ѡ виць шѝ де ѡ лимбъ, ꙗръ нȣ нъймиций шѝ стреини, каріи нȣ ꙟцелег лимба турмей, шѝ а граюл луй! Къ че ꙟдрептаре се поате аштепта шѝ добънди дела ѹн витрег шѝ мащех ка ачѣста, каре ку адевърат пуне суфлетул луй нȣ пентру пъшуне ѡилѡр, чѝ пентру лъна, лаптеле шѝ пентру гръсиме єи! Феричит є породул, кареле аре ꙟпърат юбиторю де дрептате, шѝ луминат, кареле нȣ пъзѣще муериле, ничй принде муще ка Домитіан, чѝ ꙟкунџюръ ꙟпъръціа са ка ѹн касник вредник, скуле, клисури шѝ зидури пустіи стрикъ, шѝ ꙟ локул лѡр фаче школй, фабриче, касй пентру болнави; шѝ алте ачестѡра асѣмене фолоситоаре зидури, непъсъндуй че флекътеск

кътеск

кътеск ши ворбеск пасериле ши чоаръле. Феричѣ ва фи де тоцй ѡаменїй, кѫнд се вор ꙟдерепта пре кȣм се кȣвине кȣ кȣвѫнтътоаре ꙟцелепчȣне, неоȣрѫндȣсе ничй деспърцииндȣсе, фъръ нȣмай де чей рѫй ши небȣни, непȣминд оȣнȣл пре алтȣл профан, къ ачѣста є сȣдалмъ, ши ниче оȣнȣй ѡм де ѡменїе нȣ є плъкȣтъ, ничй се кȣвине, фъръ нȣмай фъкъторюлȣй де рѫȣ. Сфѫнт є кȣвѫнтȣл бътрѫнȣлȣй, че зиче: къ чей рѫи атȣнчѣ вор пери, кѫнд чей бȣнй се вор оȣни ши се вор ꙟпреȣнà. Ши чине сѫнт а чей бȣнй? ва зиче чинева: тоцй ачея, карїй сѫнт юбиторй де ѡстенѣлъ, ꙟцелепцй, ши де ѡменїе, пре сине ши фамилїа цине ши хрънѣще дȣпъ кȣм є вола лȣй Дȣмнезеȣ, ши пентрȣ бинеле де комȣн кȣ ѡ слоагъ, кȣ оȣн гѫнд ши кȣ оȣн сȣфлет се грижеск.

136

Вȣлпѣ ши Стѫркȣл.

Вȣлпѣ аȣ везȣт ꙟ примъвѣръ Стѫркȣл, каре нȣмай че венисе, ши апропїиндȣсе де дѫнсȣл, ꙟл рȣгъ съй спȣнъ чева де пре локȣриле ачѣле депъртате, пре оȣнде аȣ трекȣт, ши аȣ сбȣрат. Атȣнчѣ аȣ ꙟчепȣт Стѫр-

Стѫркȣл а ꙟтинде повѣстѣ ши мȣлте а спȣне, че апе, че бълцй, че рѫтȣрй ꙟ Индїа ши ꙟ Єгипет се афлъ, ши че броаще сѫнт ꙟтрѫнселе. Йаръ дакъ търечй ꙟ Ципар, цѣра Гречѣскъ, Македонїа, аколѡ се афлъ броаще де мȣнте, ши броскȣце вїерзй, каре се сȣе пре лѣмне, ши сѫнт фоарте бȣне ла мѫнкаре. Атȣнчѣ зисе Вȣлпѣ, аша єщй токма де немика, дакъ тȣ дин атѫтѣ локȣрй аша де департе нȣ щїй алт чева съмй спȣй, фъръ нȣмай че фѣлю де броаще сѫнт, ши ачѣстѣ зикѫнд, ꙟшй ꙟтоарсе коада кътръ Стѫрк ши се дȣсе.

Ꙟвъцътȣръ.

Ꙟкипȣирѣ ѡмȣлȣй де пре граю се кȣноаще, зиче Сентенцїа гречѣскъ. Омȣл чел ꙟцелепт претȣтинденѣ кавтъ съ вадъ чева ꙟцелепт, съ кконоаскъ ши се ꙟвѣце кȣм сѫнт ѡаменїй, нъравȣриле лѡр, ѡбичѣюриле, ши константȣцїа, лѣциле църїй, ꙟвъцътȣриле, мъестрїиле, ꙟделетничириле, ши зъбавеле саȣ алтъ трѣчере де врѣме а лѡр, че є оȣндева врѣдник де лаȣдъ; ши че є де дефъимаре: Йатъ кȣм ачел Дȣмнезеѣск Греческ фъкъторю де вїерсȣрй ꙟчѣпе Їлїада са чѣ немȣритоаре. Ἄνδρα μοι ἔνεπε μοῦ-

са

σα πολύτροπον, ὅς μάλα σολλὰ πλάγχϑη, σολλῶν ἀνϑρώπων ἴδεν ἄςεα καὶ νόον ἔγνω. Бърбат ꙟмй арáтъ кȣ мȣѕе мȣлт ӣскȣсит, каре мȣлт аȣ оумблáт ꙟ стреинътáте, мȣлцй ѡамений а мȣлтѡр четъцй аȣ възȣт шѝ минтѣ лѣȣ кȣноскȣт: чѝне се дȣче шѝ оумблъ дȣпъ ꙟцелепчȣне, май ꙟцелéпт се ꙟтóарче а касъ; їаръ небȣнȣл май небȣн се ꙟтóарче, де кѫт кȣм аȣ фóст кѫнд аȣ плекáт де а касъ, къчй де ашà фѣлю де негóц шѝ оунȣл шѝ алтȣл претȣтиндене се áфлъ, кȣ че фѣлю де ѡамений се амѣстекъ чѝнева, саȣ є̄ ꙟсȣшй ашà, саȣ мерéȣ мерéȣ ашà ва фѝ: дела чéй бȣнй бинеле вей ꙟвъцà, їар де те вéй местекà кȣ чéй ръй, вей пѣрде шѝ ачѣ пȣцинтикъ минте че ѡ ай. Ꙗчáста нȣ нȣмай пéнтрȣ пȣртáре трѣбȣе ꙟцелéс, чѝ шѝ пéнтрȣ четирѣ кърцилѡр, сѫнт мȣлте фѣлюрй де немикȣрй типърите, каре май бине їаете съ нȣ ле четѣскъ, саȣ каре ле четѣще, їасте дѣтóрю тáре съ прежȣдече, шѝ бинеле де ръȣ съл поатъ дескилинѝ; ꙟтѫю: че є̄ бине ꙟцелéпт, ла ӣнимъ шѝ ꙟ минте а ашезà шѝ а ꙟвистїерѝ; адóаѡ: че є̄ небȣн а лъпъдà. Ꙟтрȣ ачѣста съ фáчем ка шѝ Сокрáт, кȣм ꙟвацъ пре Димоник. Прекȣм ведéм албинеле спре тóате чѣле че ръсáр слобозиндȣсе, шѝ дин тóате чѣле де бȣнъ трѣбъ лȣѫнд. Тóатъ ачѣстъ прѣформóасъ лȣме є̄ плинъ де міáре шѝ де лáпте, де Нектáр шѝ Ꙗмврóсїе: Дȣхȣл чел сфн҃т бȣн шѝ адевърáт прéсте тот лóкȣл дин дестȣл вáрсъ сѣмнеле ꙟцелепчȣней, а пȣртърїй де грижe, шѝ а бȣней ꙟтокмирей чеїй вѣчниче пентрȣ ӣнимиле чѣле бȣне, шѝ пéнтрȣ сȣфлетȣл чел ꙟцелéпт. Съ дескидем ѡкїй нóстри спре тóате пȣнериле ꙟнáинте каре пре ной не ꙟкȣнцȣръ, съле лȣъм бине ꙟ сáмъ шѝ ꙟцелепцѣще! шѝ де ам трѣй пънъй лȣмѣ, нȣ ам ꙟчетà нѝче ѡдáтъ кȣ ачéл сфн҃т Кѫнтърéц а стригà: **Мъритȣсаȣ лȣкрȣриле тáле Дмне, тóате кȣ ꙟцелепчȣне лѣй фъкȣт!** Дȣпъ ачéст мод пъшѝнд, ѡрй ꙟ стреинътáте ꙟстреинáт фїинд, ѡрй кърцй четѝнд; нȣ нȣмай къ вом авѣ де мȣлте прѣформóасе лȣкрȣрй а гѫндѝ шѝ а ворбѝ, (їар нȣ ка Ѳтѫркȣл нȣмай де брóаще, шѝ бецивȣл нȣмай де вѝн шѝ де винáрс саȣ ракїе) дòчй чѣа че май мȣлт пофтѝм, ачѣа вом бѫндѝ; áдекъ фїеще кареле ꙟ стáрѣ са ва фѝ кȣ ѡдихнъ, шѝ бине норокóс. Нȣ є̄ де липсъ съ щїе ѡмȣл тáйне магичéщй, нѝчй кȣм нȣ ва префáче арáма ꙟ áȣр, пентрȣ ка съшй поатъ афлà дрѣпта са феричѝре: май бѫртóс кърȣ аȣ дáт Дмнезéȣ де се áфлъ сȣпт дрѣптъ шѝ ꙟцелѣптъ стъпѫнѝре. Юбирѣ де ѡстенѣлъ, мъсȣръ шѝ ꙟцелѣптъ пȣртáре, кȣџет кȣрáт шѝ не ꙟтинáт, ӣнимъ юбитоаре де ѡамений, ачѣста є̄ тоатъ тáина, ачѣста є̄ áȣрȣл шѝ вистїерїа

ріѧ времѣлникъ ши вѣчничъ, фъръ де карѣ Мидасȣ чел богат ши Сарданапалȣсȣ чел ѭкиторю де дȣлчѣцъ нȣ сѫнт ꙟлта фъръ чершиторй ши каличй. Vivitur exiguo melius. Natura beatis omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti. Се вїецȣѧще кȣ пȣцин май формос. Натȣра аȣ д[illegible] съ фіе тоцй феричицй, дакъ ва кȣноаще карева, ши ва щи ꙟтребȣинца. Каре ачѣсте кȣвинте нȣ ле ва кȣноаще а фи адевърате, ачѣла де бȣнъ вое нȣ ва фи бине норокос. Ши дакъ нȣ ва, съл лъсъм, къчй нȣл пȣтем ла ачѣѧ силй.

137.

Пȣюл вълтȣрȣлȣй ши Бȣхница сaȣ Чȣхȣрезȣ.

Пȣюл вълтȣрелȣй ѡкїе ѡаре оунде ꙟтрȣн лемн бȣдȣгънос (гъонос) оун чȣхȣрез, ши апропїиндȣсе кътръ дѫнсȣл, ꙟл ꙟтребъ, че лȣкрѣзъ ѥл аколѡ? ѩтъ гѫндеск ши мъ грижеск, ръспȣнсе чȣхȣрезȣ. Дар де че гѫндещй, зисе вълтȣрелȣ, де бине аȣ де ръȣ? Ꙟмй вине кѫнд ши кѫнд ши чева ръȣ ꙟ минте, зисе чȣхȣрезȣ; Ꙟсъ ашй май вой, де сар пȣтѣ, тот де бине съ гѫндеск. Дѣ

кь

ка гѫндещй тȣ атѫта де мȣлт, адъогъ вȣлтȣрелȣ, требȣе се щїй май мȣлт де кѫт ной ачѣсте лалте пасерй, каре негѫндинд атѫта, тотȣшй щим кѫте чева. Спȣнемй рогȣте! ѩсте адевърат чѣѧ че спȣн ѡаменїй де ѡ пасере че се кїамъ Мероп, кȣм къ ар збȣра ꙟ сȣс фїинд кȣ коада кътръ черю, ѩръ кȣ капȣ кътръ пъмѫнт? рѫсе а минѣрвей фаворитъ пасере; ши ꙟй ръспȣнсе, Ꙗдевърат ѩсте; ꙟсе требȣе се щїй, къ пасерѣ ачѣѧ, сѫнт ѡаменїй ачеѧ, карїй гръеск къ ар вой съ добѫндѣскъ черюл фїинд кȣ тотȣл кътръ чѣле пъмѫнтещй аплекацй, ничй ар вой съ ле пїардъ кѫндва дин наинтѣ ѡкилѡр.

Ꙟвъцътȣръ.

Пентрȣ къ ной ѭбим ачаста вїацъ времѣлникъ ши ачест пъмѫнт ал нострȣ, каре ѥ дат ноаѡ нȣмай пре ѡ врѣме, ка пре оун пърташ а лъкȣинцїй ноастре; авем дрепт, ши фачем бине, оурмѫнд легїй чеїй фирещй, карѣ ѥ ꙟтрȣ ной нъскȣтъ. Тот ѡмȣл врѣдник ши ꙟцелепт, дѣкъ воаще нȣ ꙟ тоатъ врѣмѣ вїецїй сале, чи нȣмай оун ан, сaȣ ѡ лȣнѣ, сaȣ ши май пȣцин ꙟ вре ѡ касъ се петрѣкъ, ѥл се грижѣще съй фїе каса ачѣѧ кȣратъ, рѫндȣитъ, де

фо

фолос пентрȣ сѫнѫтате, ши кѫт май мȣлт поате фи плѫкȣтѫ: нȣ ва фѫрѫ де ничй ѡ невое се трѫїаскѫ ꙟ гȣною ши ꙟ пȣтоаре, кѫчй ачаста нȣ нȣмай кѫ є сѫнѫтѣцїй спре стрикѫчȣне, чи ши сȣфлетȣлȣй кȣвѫнтѫторїю оурѫтѫ, ши кȣ некȣвїинце; ши кȣм се вѣде чинева кѫ трѫєще ꙟ гȣной ши ꙟ нерѫндȣалѫ не авѫнд ничй ѡ невое, кȣ дрептȣл кѫ пентрȣ дѫнсȣл оурѫтѫ сокотинцѫ се ѕемислѣще. Ѧсе: est modus in rebus! ѥсте мод ꙟтрȣ лȣкрȣри, прекȣм ши ла алт лок ам май ѕис. Де време че сѫнтем даторй ка нище фѫптȣрй ꙟцелѣпте пентрȣ ачест трȣп ал ностру времѣлник кѫт пȣтем май мȣлт сѫ не грижим ка се фїе хрѫнит, ши кȣрат: кȣ кѫт май мȣлт сѫнтем даторй, кȣ ѡ грижѫ не асемѫнатѫ ши маре гѫндȣл чел кȣвѫнтѫрїц, пентрȣ сȣфлетȣл чел фѫрѫ де моарте, ка се фїе хрѫнит кȣ сѫнѫтоасѫ ꙟвѫцѫтȣрѫ, се фїе сѫнѫтос де тоате боалеле чѣле сȣфлетещй сау морале, ши сѫ фїе не ꙟтинат ши кȣрат де тоате грешалеле, ка оун порȣмб кȣрат ши ꙟтрег, сѫсе ꙟвредничаскѫ а фи алȣй дела каре аре єл ꙟчепере са. Дѣкѫ є лȣкрȣ ꙟцелепт а не грижи ка сѫ не фїе кȣрциле, каса, ши ашернȣтȣриле, сатȣл, четатѣ, ши юбита мошенире сау патрїа, ꙟтрȣ ѡ плѫкȣтѫ кȣрѫнїе, бȣнѫ рѫндȣалѫ, ка ꙟтрѫнселе ꙟ паче ши кȣ ꙟдестȣларе се пȣтем бїаца ноастрѫ петрѣ-

ѣче,

че, формоасе ши бине ꙟтокмите юбицилѡр стренепоцй сѫ ле лѫсѫм: дар кȣ кѫт май таре трѣбȣе сѫ не грижим пентрȣ лѫкашȣл чел фѣричит ши вѣчник, ши Патрїей пентрȣ сфѫнта вечничїе. Ной тоцй ведем кѫ фамилїй ꙟпѫрѫтещй ши ꙟпѫрацй пре пѫмѫнт ка ши чеалалцй ѡаменй кад ꙟ боале ши мор, ничй ѥсте пре пѫмѫнт богѫцїе ши домнїе карѣ ар пȣтѣ рѫскȣмпѫра пре чинева дела моарте; аша дар тоцй вом плека пре калѣ морцїй, каре май наинте, каре май тѫрзїȣ, ши не вом дȣче де аича; ши пентрȣ че адȣк аминте ачаста, каре тоцй щїȣ? поате кѫ пентрȣ ачѣа ка сѫ не ꙟфрикошем май таре де моарте! ничй де кȣм ши ничй ꙟтрȣн кип, ши ачаста є ачѣа, карѣ нȣ ѡ щїе фїеще кареле, ши де ачела є ворба мѣ аича. Чине се тѣме де висȣрй кѫнд адоарме? нименѣ, фѫрѫ нȣмай де ар фи кѫѕȣт ꙟ вре ѡ меланхолїе. Чине се поате тѣме кѫндва де моарте, кареле пре кȣм се кȣвине крѣде кѫ ѥсте Дȣмнеѕеȣ, ши є сȣфлетȣл немȣриторїю? Ѥрѫ чине ачаста нȣ крѣде, єл є сириманȣ меланколикȣс морал, пентрȣ ачѣа се спѫймѫнтѣѕѫ ши рѫкнѣще! чиней ва ажȣта, дѣка нȣй май кȣ минте? де оунȣл ка ачеста аича нȣ ѥсте ворбѫ. Трȣпȣл ачеста ал ностру, винеле, ши ѡаселе дин мѫнкѫрй ши беȣтȣрй май наинте ꙟ пѫнтечеле маичїй ноастре, ѥар дȣпѫ ачѣа афарѫ сау ꙟтокмит

ши

шѝ аꙋ крескꙋт; аша̀ дар че ноꙋ Ѥ ачѣа шѝ не ѡбичнꙋит, кꙋм вом дезбрꙋка̀ шѝ лꙋса̀? нои ам плꙗнс кѫнд нꙋм вꙗрꙗт кꙋ капꙋл ꙟ лꙋмѣ ачаста, ꙟсе атꙋнча нꙋ ам щіꙋт нимика, нимѣнѣ дарꙋ нꙋ не поате батжокорѝ: ꙗрꙋ се плꙗнџем шѝ кѫнд вом плека̀ де аича фіинд кꙋ мꙋлцемитꙋ лꙋй Дꙋмнезеꙋ, щим че ни се кꙋвине а фаче? ачаста нимика нꙋ требꙋѧще, ачеста Ѥ ѡбичаю бꙋтрѫн, пре кареле требꙋе ꙟтре варвари. можичй, некрединчоши шѝ рꙋй ла ꙟкисоаре сꙋл тримитем. Ꙗрꙋ нои карій сѫнтем дꙋпꙋ дарꙋл лꙋй Дꙋмнезеꙋ кꙋ лꙋмина Ѥвангеліей лꙋминацй, шѝ кредем ꙟ Дꙋмнезеꙋ, шѝ ꙟ немꙋрирѣ сꙋфлетꙋлꙋй ностꙋ, се кꙋꙋтꙋм ла моартѣ ачаста времѣникꙋ ка ла оун вис, шѝ сꙋ не бꙋкꙋрꙋм кꙋ ачѣле сфинте кꙋвинте: Феричицй чей че аꙋ адормит ꙟтрꙋ Домнꙋл. Нимика Ѥ аша̀ де спорник а дештепта̀ пре ѡм кꙋтрꙋ фаптеле чѣле бꙋне, ка ачастꙋ крещинѣскꙋ ꙟцелепціе, пре джнсꙋл ал фаче врѣдник де сꙋфлетꙋл кꙋвѫнтꙋторю шѝ ал адꙋче кꙋтрꙋ бона норочире а лꙋи. Віецꙋѧще тꙋ ꙟцелепцѣще кꙋ ѡ віацꙋ фꙋкꙋтоаре де бине спре фолосꙋл шѝ бꙋкꙋріа та шѝ а алтѡра; ꙗр дꙋпꙋ ачѣа ла врѣмѣ са плѣкꙋ де аича ꙟцелепцѣще, ꙟконꙋцит кꙋ кꙋцет кꙋрат, шѝ кꙋ ꙟкрединцатꙋ нꙋдѣжде а віецій чеій вѣчниче, ꙗтꙋ тот херозмꙋсꙋ Ѥвангеліей, шѝ а леџій лꙋй Хс, шѝ ꙟ налта пер-

перфекціе, пентрꙋ карѣ Ѥ ѡмꙋл спорник ѕидит. Ꙗрꙋ Мероп пасерѣ нꙋй пентрꙋ крещини ничй пентрꙋ ѡамений ꙟцелепцй.

138.

Асинꙋл (Мꙋгарюл) шѝ Ѥсѡп.

Асинꙋл аꙋ вꙋѕꙋт пре Ѥсѡп оумблѫнд пре кѫмп шѝ лꙋѫнд сѣма че лꙋкрѣѕꙋ добитоачеле, шѝ динтрꙋ ачѣа ꙟтокмѣ фабꙋле, джндꙋле ѡаменилѡр спре ꙟвꙋцꙋтꙋрꙋ, шѝ апропіиндꙋсе кꙋтрꙋ джнсꙋл, ꙟй ѕисе: аꙋѕй Ѥсѡпе! тꙋ адѣсе ѡрй ꙟ фабꙋлеле тале мꙋ поменѣщй пре мине, скріемꙋ кꙋ ам ѕис шѝ ам фꙋкꙋт шѝ Ѥꙋ чева кꙋ ꙟцелепціе! спре ачаста Ѥсѡп ризѫнд, ꙗꙋ рꙋспꙋнс: атꙋнчѣ аш фѝ Ѥꙋ Мꙋгарю, ꙗрꙋ нꙋ тꙋ.

Ꙟвꙋцꙋтꙋрꙋ.

Каре пофтѣще пре сине ѡрй ꙟче лꙋкрꙋ лꙋꙋдат май алес шѝ дескилинит сꙋсе арѣте, кꙋ дрепт Ѥ пентрꙋ ачѣа се аибꙋ грижꙋ, шѝ сꙋсе ѡстенѣскꙋ; мѫндріа вине ꙟнаинтѣ кꙋдерій, оурꙗт ꙗсте асе арꙋта̀ чинева чѣа че нꙋ Ѥ, Ἐι τοῖς ου δεδαιχε τέχνν, σχάωτοιτο θικέλλῃ. Чине нꙋ аꙋ ꙟвꙋцат ничй ѡ мꙋестріе, Ѥл се сѣпе

кȣ бȣдакȣл, сфътȣѫще Фоцилїад, кѫ ши ꙟтрȣ ачест мод поате фи ѡмȣл де ѡменїе: лȣкрȣ май де липсѫ ꙗсте ѡменїа, ши фапта бȣнъ, пентрȣ ачѣа Дꙋмнезеȣ де комȣн аȣ фъкȣт дела ꙟпърат пънъ ла сетѣн, че є нетрекȣт де липсъ ши фъръ че нȣ поате фи, ачѣа є датъ ши фȣрничїй. Фїеще каре аре атѫта минте ши ꙟцелепчȣне, ка се поатъ фи, нȣмай де ва врѣ, бȣн ши де ѡменїе. Оун Краю Францоѕеск трекѫнд пре лѫнгъ ѡ бȣкътърїе (кȣхнъ) аȣ вѫзȣт оун фечорандрȣ, кареле ꙟторчѣ фригарѣ ши кѫнта ла фок, ꙟл ꙟтребъ Краюл: пентрȣ чей аша де вѣсел. Ꙗръ тинърȣл ръспȣнсе: кȣм нȣ аш фи вѣсел, кѫ ми бине ка ши Краюлȣй: кȣм ѕичеш? ꙟтребъ краюл, ꙗръ тинърȣл ѕисе: ꙗтъ аша: Краюл нострȣ аре чей требȣе лȣй, ꙗръ еȣ ꙟкъ ам чемй требȣе мїе: ръспȣнсȣл ачеста плъкѫнд Краюлȣй, аȣ лȣат пре ачест тинър ꙟтре слȣжиторїй лȣй чей май де апроапе, каре кȣ врѣме аȣ фост маре ѡм. Нименѣ дин кȣвинтеле ачѣсте съ нȣ ꙟкѣе, кѫ фїеще кареле требȣе се ръмѫе аша кȣм ꙗсте; ничй де кȣм, ачаста є пентрȣ ꙗсин ꙗръ нȣ пентрȣ ѡм: се кȣвине бине се щим кѫ є маре дескилинире нȣмай де сине ꙟсȣшй а фи бȣн, а вени ꙟ кърърй, ши асе фаче май бȣн. Скрїȣ де Їȣлїе Кесарюл кѫ аȣ фост плешȣг, ꙟсъ ел аȣ слȣгърит атѫтѣ адȣкѫтоаре де сирȣинцъ кȣнȣнй, кѫт аȣ

авȣт пре славит плешȣцїа са кȣ че акопери. Чине нȣ є ꙟвъцат, ши се грижѣще кȣ бȣнътате са а деплини липса ꙟвъцътȣрїй, ел гѫндѣще кȣ минтѣ ши лȣкрѣѕъ ка ши ѕисȣл Кесарюл, ꙗръ кареле нȣй дин дестȣл ꙟвъцат, ши воѫще съсе арѣте кѫ ꙗсте, ши нȣмай пентрȣ ачѣа ла тоате ачелѣ че нȣ є врѣдник ел съ ле ꙟцелѣгъ, ꙟ контръ ворбѣще, ши нȣй аша, стригъ! ꙟтрѣбъл пентрȣ че? ел саȣ нȣ щїе се спȣнъ; саȣ де ва ши спȣне чева, ачѣа ꙗсте май рѣȣ декѫт нещїинца, ꙟпротива оунȣа ка ачеста аича се ворбѣще. Нънашȣл Маѳей Ѡбричспȣне ши кȣ иниме кȣратъ кȣноаще кѫ нȣй ацер ла минте, ничй є врѣдник де ѡсебите лȣкрȣрй марй, немика май пȣцин, май юбиторю де ѡстънѣлъ, май лȣкрѫторю де пъмѫнт, ши май де ѡменїе ѡм декѫт ел ꙟ тот сатȣл нȣ ꙗсте. Ши ел даръ ꙟтрȣ але сале марџинй пъшѣще ка Їȣлїȣс Кесарюл. Съ кѫȣтъм акȣма ла вѫнтȣросȣл ши фантастȣл. Ꙟ ѕиле проасте, кѫнд нȣй ꙟбръкат формос, май ворбѣще кȣ ѡаменїй кѫт ши кѫт; ꙗръ кȣм є вре оун праѕник, ши се ꙟбракъ ꙟ хайне кȣ аȣр кȣсȣте (ши ачѣле дин мȣнка алтора) атȣнча тот саперлотхайн дин бȣѕе ꙟй ѕбоаръ, тȣ ꙟй гръещи, ꙗръ ел флȣеръ, каȣтъ ла прȣслȣкȣ лȣй, ши спȣне кѫй вор вени алтъ модъ де хайне дела Вїенна. (Бечю) скȣрте, алте пре ел, алтъ мин-

те ꙟ кап, ши де се афлъ ши вре ѡ персоанъ духовничаскъ аша, ꙟтъцй ѡглинда ши ѿксемплꙋл алтора. Мꙋлрѣ де чинсте ши ꙟцелѣптъ, де ва фи ши ꙟ хайне проасте ꙟбръкатъ, е врѣдникъ де чинсте, іаръ чѣ дешартъ цифръшитъ, згъдарникъ, ши фъръ де лꙋкрꙋ, карѣ кꙋ шꙋшейрѣ хайнелѡр де мътасъ ꙟсе ꙟторк ши крієрій, слобоаде граюриле ꙟтинсе ка калмошꙋ, оунде нꙋ се ворвѣще ръꙋ де алцій, аколо нꙋ ръмѫне ꙟ. Оуна ка ачаста съсе аскꙋндъ, ши съ нꙋ іасе афаръ дин касъ. Къ ꙟ іасте пентрꙋ Сарай тꙋрческ, іаръ нꙋ пентрꙋ ѡамений слобозй, оунде се каꙋтъ минтѣ ши ꙟцелепчꙋнѣ. Іѧчестѡр асѣменѣ грешале се пꙋн съꙋт семн де мъгарю, пентрꙋ каре чине ар вои вине де ел ꙟ ворвѣскъ, ар требꙋи ел ꙟсꙋший се фіе мъгарю. Къꙋтѫнд ла тимпꙋриле, каре дꙋпъ ной вор оурмà, адꙋк аминте де ачаста. Къ прекꙋм аꙋ фост ши май наинте скимбърй пре лꙋме, аша вѡр фи ши ꙟ оурмъ, нꙋмай пꙋтѣрѣ лꙋй Дꙋмнезеꙋ е вѣчникъ. Іаръ стъпѫниріле ѡменешй се вѡр скимба ка ши май наинте, ши скимбарѣ стъпѫниріій се ва адꙋче ꙟ ꙟвъцътꙋри ши ѡбичаюри ноаѡ. Ꙟтрꙋ аша циркꙋмстанцій доріте, ꙟдатъ ла ꙟчепꙋт сѫнт датѡрй къпетеніїле нородꙋлꙋй тоатъ грижа спре ачѣа се ѡ пꙋнъ, кононилѡр челѡр хотъръцй кѫт спре слꙋжба четъцънѣскъ, атѫта ши спре чѣ Бесеричаскъ фоло-

фолоситоаре къцй, формоасъ ꙟвъцътꙋръ, фъкътоаре де бине едꙋкаціе съсе дѣ, кꙋчй дѣка се ꙟдрѣптъ лꙋкрꙋл динтрꙋ ꙟчепꙋт бине, тот май бине мерг ꙟнаинте.

139.

Статꙋа де Арамъ.

Саꙋ апринс ѡ капище а Ідолилѡр, ши ꙟ тръгса саꙋ топит ѡ Статꙋъ де оун майстор бътрѫн ши искꙋсит фъкꙋтъ, вине алт майстор ноꙋ ши де ачѣа ꙟсꙋший арамъ аꙋ чоплит алта дꙋпъ ѡ модъ ноаѡ ѡри ꙟ чева май дескилинитъ, іаръ ꙟ челе лалте асѣменѣ статꙋей чей дин тѫю. Іаꙋ възꙋтѡ пизма, скѫршни кꙋ динцій де неказ, чи кꙋ ачѣсте кꙋвинте саꙋ мѫнгъѫт зикѫнд: ел нꙋ ар фи фост ꙟ старе ничй аша съ ѡ факъ, де нꙋ ар фи авꙋт арама майсторꙋлꙋй челꙋй дин тѫю.

Ꙟвъцътꙋръ.

Нꙋ е де мираре къ пре врѣмѣ де акꙋма ѡаменій чей ꙟвъцацй ꙟтокмеск ши ѡшазъ чева май формос, ши майсторій чей врѣдничй ѡри че май формос чоплеск де кѫт алцій че аꙋ лꙋкрат

крат ꙟнаинтѣ лор. Ѻсе де оунѹй вреднік
Негоциторїю капитал бѹн, ꙟдатъ ар ꙟчѣпе май
біне а негоциторі, де кꙟт кꙟнд ар ꙟчѣпе кѹ
мꙟиниле гоале; минѹнатъ асемънаре ꙟтрѹ ача-
ста дъ ноаѡ мꙟнтѹиторюл; Асемънатѹсаѹ
ꙟпърцїа черюлѹй ѡмѹлѹй касник, карелє
скоате дин вистїеріа са чѣле векй ши чѣле
ноаѡ. Че аѹ щїѹт чей дин тꙟю, ачѣа алцїй
дѹпъ дꙟншїй аѹ афлат скріс гата, ши че аѹ
афлат ачещѣ дѹпъ ѡ мїе саѹ доаѡ де ани, а-
чей дин тꙟю ачѣсте нѹ аѹ пѹтѹт ши ничй а
афла, ачаста є фирѣще. Ѻе фїе авѹт Аристо-
тел ши Архимир пре алцїй ꙟнаинте де єй лор
асѣменѣ, ши се фїе тръит пре времѣ лѹй Нев-
тон, ши Лайнер, ши єй ар фи щїѹт че аѹ щїѹт
ачещѣ. Лъѹдꙟнд пре ѡаменїй ачещй марй де
акѹма прин ачаста нѹ се фаче ничй кꙟтъ ꙟ
микшораре а мъририй челѡр дин тꙟю. Єй тот
дѣѹна аѹ ръмас ши вор ръмꙟнѣ ꙟ вѣк ѡамений
марй ши славиций. Дѹпъ ачест мод вор вени
алцїй карїй ꙟй вѡр ꙟтрѣче, ши аша май депар-
те пънъ ва фи ꙟвъцътѹръ ꙟтръ ѡамени. Ай
ностріи чеи май де къпетенїе даскали Бесери-
чещй, прекѹм Василїе ал Кесаріей, Григоріе На-
зїанзинѹл аѹ ꙟвъцат ꙟ Ѻтоина дела оун фило-
соф Єлинеск Ливанчїе; оурмѣзъ даръ къ че
саѹ щїѹт пре времѣ ачѣа аѹ пѹтѹт ши єй
щи, ꙗръ чѣле алалте ꙟвъцътѹри, каре ꙟ оурма
лѡр

лѡр саѹ афлат, прекѹм ши Америка ничй ꙟ
вис нѹ лѣѹ венит. Ачаста ѡри каре, де ва авѣ
нѹмай оун гръѹнц де минте, ва жѹдека, бѣ-
де къ пре калѣ са чѣ фирѣскъ мѣрџе; ши кѹм
къ алтминтрѣ нѹ поате фи. Ши ѡри пентрѹ
че се афлъ мѹлций карїй се топеск ши мор дѹ-
пъ чѣле бътрꙟне; пре карїй ꙟй аѹзим къ сѹ-
спинꙟнд зик. Єй Бътрꙟни Бътрꙟни! оунде
сꙟнт бътрꙟнїй ностри? ши ачаста нѹмай дела
ачѣа се аѹде, карїй ничй щїѹ че сꙟнт чей Бъ-
трꙟнй, ничй че сꙟнт чей тинерй; се ꙟтрѣбъ
де оунде пѹрчѣде ачаста? ла чей прощй дин
нещиіре, ши ачещѣ ничй сꙟнт атꙟта де мира-
ре, къчй фирѣще ꙗсте, чине нѹ щїе чева пънъ
кꙟнд нѹ щїе, ачѣа нѹ поате щи де ар авѣ ѡ
сѹтъ де капете ꙗръ нѹ нѹмай оун кап. Іар
ла чей че щїѹ, апой аша гръеск, дин нимика
алта фъръ дин мꙟндріе ши завистїе гръеск; ти-
кълоаса ши ѡарба завистїе, карѣ нѹ ласъ се
вадъ ничй се кѹноскъ, ꙟкъ май пѹцин а чин-
сти чѣле де фолос! ꙟсе кꙟт є де рѣ ши ꙟдъ-
ръником, атꙟта кѹнътате аре; къчй мѹнчѣще,
рѹмпе, ши фаче де скꙟршнѣще кѹ динцїй пре
ачела каре аре лѹкрѹ кѹ дꙟнса. Ѻмѹл фъптѹ-
ръ кѹвꙟнтътоаре дѣка нѹ пентрѹ алта, пентрѹ
бинеле сеѹ съй фїе пачѣ ши ѡдихна, ар тре-
бѹи съши кѹръцѣскъ инима де ачастъ пакост-
никъ ши де комѹн стрикъчоасъ реѡтате, карѣ
мѹл-

мꙋлте ꙟпꙛрꙛцїй аꙋ сꙋрпат, ши нороаде фꙛрꙛ де нꙋмꙛр аꙋ прꙛпꙛдит, ши ꙟтрꙋ немика леꙋ префꙛкꙋт. Аꙋ нꙋ є май формос ши май ꙟцелепт аша а гꙟнди? Дꙋмнезеꙋ, кареле є дꙋпꙛ фире чеꙋ май перфект ꙟцелепчꙋне, зидинд ѡм кꙋвꙟнтꙛторїꙋ; іаꙋ дꙛрꙋит сꙋфлет спорник де а фи ел кꙋ минте ши ꙟцелепт; аша дар ѡри оунде ведем ачесте лꙋкрꙋри, ѡри де ар фи ꙟ Єлин, саꙋ ꙟ Латин, ꙟ Брамин, саꙋ ꙟ Мандарин, сꙛ ле прецꙋим ка пре оун дар алꙋй Дꙋмнезеꙋ, ши сꙛ не сꙛргꙋим кꙋ дꙟнселе ане фолоси. Философїй чей дин тꙟй Гречещи аꙋ кꙛꙋтат ꙟвꙛцꙛтꙋра дела Єгѵптѣни, Финикїани, Халдеи, ши Їндїани: ши ей дꙋпꙛ ачаста аꙋ адꙋсѡ ꙟ маре перфекцїе, пре ꙟвꙛцꙛторїй сꙛй кꙋ мꙋлт іаꙋ ꙟтрекꙋт ши алтѡр нороаде Єꙋропещий леꙋ ꙟпꙛртꙛшит ши леꙋ традирꙋит. Ши фїинд кꙛ пре пꙛмꙟнтꙋл ачеста се фак мꙋлте скимбꙛри, ведем астꙛзи кꙛ токма ачей ꙟцелепцй Философи Гречещй, ничи кꙟт нꙋ се сфїеск а трече ꙟ лꙋмината Єꙋропꙛ, ка сꙛши добꙟндѣскꙛ ши кꙛшице лѡр ꙟвꙛцꙛтꙋрꙛ ши ꙟцелепчꙋне. Ши кꙟнд ва вои Дꙋмнезеꙋл чел прѣ ꙟналт де стꙛпꙟнїа варварическꙛ сꙛи слобоадꙛ, (прекꙋм сꙟнт ей ацери ла минте ши юбиторй де ꙟвꙛцꙛтꙋрꙛ) ꙟ скꙋртꙛ врѣме вѡр ажꙋнџе пре тоци чеалалци ши ꙟй вѡр ꙟтрѣче. Кꙛчи цара гречаскꙛ іасте локꙋл чел май юбит ал мꙋ-

зелѡр

зелѡр ши лимба єлинѣскꙛ іасте а тꙋтꙋрѡр Грацїилѡр дꙋпꙛ ковꙟршире лимбꙛ фаворитꙛ, аꙋ фост, іасте, ши ва фи. Аша ꙟцелепцинд, вом гꙟнди ка ѡаменїй чей ꙟцелепци, ши ва симци инима ноастрꙛ дꙋлчацꙛ ши бꙋкꙋрїе. Кꙛ чел лꙋминат ши ꙟцелепт сꙋфлет ничй ва, ничй поате алтминтрѣ гꙟнди. Ѹꙛ не бꙋкꙋрꙛм де дарꙋл лꙋй Дꙋмнезеꙋ чел лꙋминат ши дꙋлче, сꙛл чинстим ши сꙛл пофтим. Кареле айча се ва бꙋкꙋра, кꙋ мꙋлт май мꙋлт се ва бꙋкꙋра атꙋнча, кꙟнд й се ва дескꙋрка ши слобози сꙋфлетꙋл де трꙋпꙋл ачест слꙛбꙛног ши де грижиле челе лꙋмещй. Ши де аꙋ пизмꙋит чинева пꙛнꙛ акꙋма, ѡрй дин нещїинце, ѡрй дин чей плаче, се ꙟчеате; ачаста є май ꙟцелепт ши май бине трꙋпꙋлꙋй ши сꙋфлетꙋлꙋй ши ла тоатꙛ комꙋнитатѣ май де фолос. Ѻмꙋлꙋй де чинсте нꙋ се кꙋвин кабале, зивистїй, ши алте лꙋкрꙋрй нетребꙋите.

140.

Херкꙋлес.

Ачест слꙛвит оурїаш (войник саꙋ херой) дꙋпꙛ че аꙋ сꙛвꙟршит тоате ѡстенѣлеле ши невоинцеле сале, кꙋрꙛцинд пꙛмꙟнтꙋл де хїарꙛле челе реле ши адꙋкꙛтоаре де пагꙋбꙛ,

ши

шѝ слобоꙁинд пре ѡамений де варвари шѝ мꙋнчитори: абїѧ саꙋ ꙟвредничит а се ꙟнъл-ца пре Ѻлимпꙋл чел ꙟналт, шѝ а ꙟтра ꙟ лъкїшꙋриле чѣле лꙋминоасе а ꙟпъратꙋлꙋй Їꙋпитер, шѝ а шедѣ дꙋпъ маса, оунде се бѣ нектарꙋл ципарꙋлꙋй, шѝ амбросїа малвазїей, ꙗръ кѫнд аꙋ ꙟтрат ачїѧ, ла тоатъ рꙋденїа шѝ семинцїа ꙟпъратꙋлꙋй, фїилѡр, шѝ фечоарелѡр, ла тоцй дꙋпъ кꙋвїинцъ пре рѫнд фъкѫндꙋшй комплементꙋл кꙋ сєнътате, ꙗръ май вѫртос шѝ дꙋпъ ковѫршире ꙟпъръте́сей Їꙋнѡ майчей сале, аꙋ арътат аса ꙟналтъ чинстире шѝ вѣчникъ мꙋлцемитъ. Кꙋм є ачѣѧ? мирѫндꙋсе, лаꙋ ꙟтребат фїйка лꙋй Їꙋпитер, Минерва чѣ прѣ ꙟцелѣптъ, ла ачѣѧ, карѣ май мꙋлт тѣꙋ оурѫт, шѝ кꙋмплите гоане асꙋпра та аꙋ ръдикат, акꙋма атѫта мꙋлцемитъ арѫцй? Ѥй ꙟсꙋшй, ръспꙋнсе Херкꙋлес: кѫчй де нꙋ ар фи фост гоанеле ей, ничй пре жꙋмътате де мъ-рире шѝ глорїе ка ачаста нꙋ мѣшй фи агонисит, саꙋ ръмꙋнърат.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътꙋръ.

Ѻмꙋл чел фъкъторю де бине поате авѣ ѡрй че слъбичꙋний, шѝ грешале, каре шѝ ел ꙟсꙋшй, нꙋ є врѣдник аша прекꙋм ар трѣбꙋи съ ле кꙋноаскъ шѝ съ ле вадъ: оурмѣзъ даръ къ ничй се грижаще ѡрй кꙋм съсе скꙋтꙋре де дѫнселе. Прїѧтенїй лꙋй чей май бꙋнй, поате фи къ дин чѣ престе мъсꙋръ драгосте кътръ ел, ачѣсте грешале нꙋ ле причеп, саꙋ де ле шѝ кꙋноск ꙟтрѫнсꙋл, съ ле ꙗрте шѝ съ ле дезвиновъцѣскъ, пентрꙋ ачѣа, кѫчй ачаста є ѡбичѣюл драгостей шѝ а прїетенїей. Непрїѧтенꙋл чел адевърат нꙋ врѣ съ щїе де глꙋмъ, чи нꙋмай кꙋ ай съй дой ѡкй, саꙋ де є дꙋпъ ꙟтѫмпларе шѝ ѡрб де оун ѡкю, шѝ кꙋ ачел оунꙋ ел вѣде май бине де кѫт Аргꙋсꙋ чел кꙋ ѡ сꙋтъ де ѡкй. Шѝ де ар фи ачѣа че вѣде ел нꙋмай перишор, ѡкїи лꙋй де аша натꙋръ сѫнт, кѫт ли се паре лѡр къ є ѡ кърнъ маре. Шѝ ꙗръ дꙋпъ норочире де нꙋ се тѣме, нꙋй пасъ, чи спꙋне нꙋ дꙋпъ спателе кꙋйва, чи дрепт ꙟ фацъ, ачѣа че вѣде. Шѝ ачаста є кꙋ адевърат ачѣа, че ꙗсте ѡмꙋлꙋй дрепт шѝ ꙟцелепт, каре пофтѣще съсе ꙟдрѣпте де май маре требꙋинцъ. Ачаста є дин тѫю, шѝ прекꙋм поате фїеще кареле ведѣ къ нꙋ є лꙋкрꙋ мик, ꙟсе пре лѫнгъ ачаста че вом зиче, є багател: дин фире фїеще каре ѡм врѣдник

шѝ

ши кȣ минте ꙟбѣще прекȣм слава (глоріа) ши
чинстѣ, аша ши ѡдихна са. Оунȣл ка аче-
ста ꙟ тот кипȣл се невоѧще ши се сѫргȣѧще
сѫши ремȣнерȣаскѫ лȣиши нȣме формос, ши
сѫши кѫщиџе кѫт ꙟй ва фи дестȣл се поатѫ
дȣпѫ ачѣѧ віецȣи (се ꙟцелѣџе дȣпѫ кіемарѣ
са ши ꙟтрȣ але сале ꙟпрежȣрѫри) ꙟтрȣ ѡ чин-
сте формоасѫ ши ꙟтрȣ ѡ ѡдихнѫ ꙟдестȣла-
тѫ. Ꙗкȣма дар ꙟ Історіи афѫм дестȣи, ва
ꙟкѫ ши акȣм ꙟ ѕилеле ноастре прѣ мȣлци ве-
дем, каріи дестȣлѫ време сав арѫтат ꙟцелепци,
ꙗбиторй де ѡстенѣлѫ, врѣдничи, ши фѫкѫторй
де бине пѫнѫ че ав добѫндит дȣпѫ пофта лѡр
чинстѣ, авѣрѣ, сав домніѧ: ши дȣпѫ ачѣѧ
ав венит ꙟтрȣ ѡ небѫгаре де сѣмѫ, сав слѫ-
бит, сав стрикат, ши кȣ тотȣл ꙟтрȣ алт
кип сав префѫкȣт. Динтрȣ ѡ міе де ѯзем-
плȣрй вою адȣче оунȣл, ꙟсе сѫнѫтос, пентрȣ
ка се арѫт кȣ фапта ачѣѧ че грѫеск. Нȣ ав пȣ-
тȣт фи май бȣн, ши май ꙟтрег ла минте,
ши трѣѕ, де кѫт ꙟпѫратȣ Ꙗлеѯандрȣ чел
маре, пѫнѫ че нȣ ав сȣпȣс Ꙗѕіа, ши ав бирȣ-
ит пре Даріе, ꙗрѫ дȣпѫ че ав добѫндит тоа-
те че ав врȣт, сав предат кȣ тотȣл небȣней
ши дешартей мѫндріи персіенещи, немѫсȣри-
нитей кіелтȣелй, ши беціей, не ꙟдестȣлѫндȣсе
пре сине кȣ чинстѣ чѣ ꙟпѫрѫтѣскѫ, сав дат
асе ꙟдȣмнеѕей, ши сав фѫкȣт дин ѡм хіа-
рѫ,

рѫ, дин ꙟпѫрат ꙟцелепт, сав фѫкȣм мȣнчи-
торю, ши апой ав ꙟчепȣт дȣпѫ масѫ а оу-
чиде пре чей май марй ши май бȣни пріатени
ши Ѿфицирй ай сѫи. Ꙗсте де липсѫ, ва гѫн-
ди чинева; кѫ дȣпѫ че вине ѡмȣл ꙟтрȣ мѫри-
ре ши домніе сѫсе рѫѕврѫтѣскѫ ши сѫсе стри-
че? ничи де кȣм, дакѫй дрепт кȣ минте.
Ꙗȣгȣст Кесарюл, май наинте пѫнѫ а нȣ фи
ꙟпѫрат, ав фост дестȣл де рѫȣ, ꙗрѫ дȣпѫ а-
чѣѧ нȣ ав фост ѡм май бȣн ши май блѫнд
декѫт ел. Дин ачѣстѣ се вѣде де че folos
поате фи ѡмȣлȣи челȣи бȣн ши врѣдник, пиѕ-
мѫтарникȣл, ши непріатенȣл, де кареле фіинд
тотдѣȣна ꙟтрȣ привегіаре, де ав ши венит ꙟ-
трȣ маре стѫпѫнире нȣ се предѫ слѫбичȣнилѡр
ничй дефѫтѫрилѡр лȣмещи. Ꙗвѫнд де чине
се пѫѕи, не ꙟчетат привегіаѕѫ, ничи се ласѫ
лесне а ал ѡрби кȣ лаȣделе чѣле престе мѫсȣрѫ
але ачелора каріи ꙗсе лингȣшеск, Ѿрй че бȣн
ши де лаȣдѫ лȣкрȣ ав фѫкȣт, тот ꙗсе паре
кѫ є пȣцин, ши пѫнѫ кѫнд щіе кѫ се май а-
флѫ чинева, каре се ва сѫргȣи сѫ ꙟмикшо-
рѣѕе ачѣѧ, ши се арѣте кѫ нȣ є де сѫ вѫршит.
Пентрȣ ачѣѧ ꙟтрȣ привегіаре, ши ꙟ лȣкраре нȣ
слѫбѣще, ничи ꙟчатѫ пре калѣ конѫтѫцилѡр
а алерга ши а мѣрџе ꙟнаинте, пѫнѫ че ажȣн-
џе ла аша мѫсȣрѫ а перфекціей, оунде ши пиѕ-
ма трѣбȣе сѫ амȣрцаскѫ, ши сѫсе аскȣндѫ,
каре

каре де нȣ се ши ꙟтѫмплѫ пѫнѫ є віȣ, се ва ꙟтѫмплà дȣпѫ ачѣа; чел ꙟцелепт се грижѣще де оуна ка ши де алта. Дин тоате ачѣсте нименѣ сѫ нȣ гѫндѣскѫ кѫ пизма є лȣкрȣ бȣн, де врѣме че ши а причинȣѫще оуне ѡри чева бȣн, ши де фолос: ничи декȣм: а рѫмѫне нетребȣитѫ, ши рѣ, кѫчи сокотинца єи нȣ є ка сѫ причинȣаскѫ ши се скоацѫ чева бȣн, чи ачѣсте се ꙟпѣдече, сѫ сфарме, ши немика сѫ ле факѫ, ши ѡри кѫнд исе поате, ачѣа ши фаче. Фѫчерѣ де бине саȣ виртȣтѣ фіинд де нѣм ши пропрїетате Дȣмнезеѣскѫ, а аре ачест прѣ формос дар, ши ковѫршире, кѫт, ꙟсеши чѣ стреинѫ ши рѣ сокотинцѫ спре бине ѡ ꙟтоарче, ши ѡ ꙟтребȣинцазѫ. Рѫмѫне дарѫ ноаѡ сѫ зичем че є пизма ши кȣм се наще? пизма є мѫхнирѣ де сѫвѫрширѣ (перфекціа) алтȣа. Ѧчаста скȣртѫ хотѫрѫре арѫтѫ ꙟтрȣ ачелаши тимп ши че єсте а, ши модȣл дȣпѫ каре се наще. Ѧдатѫ дȣпѫ че кȣива ꙟи паре рѫȣ, ши нȣ каȣтѫ кȣ бȣкȣріе, сѫ фіе алтȣл май бȣн декѫт єл, ши май бине декѫт лȣи, єл ꙟи пизмȣѫще ши ꙟчѣпе ал оурѫ ши ай пофти рѫȣл. Гречїи ѡ нȣмеск φθόνος дела αὐτὸς, и, φόνος адекѫ пре сине оучидере, кѫчи пизмѫтарникȣл пре сине се оучиде. Чѣ май дин тѫю ши ꙟчепȣтȣл патимїи ачещїа ꙟ чѣ фѫрѫ де рѫотате фире, де нȣ се ва ꙟтоарче ши ꙟтребȣинцà спре рѫȣ,

рѫȣ, нȣ нȣмай кѫ нȣ є рѣ, чи бȣнѫ ши де фолос, кѫчи єсте пофта а фолоси ши асе сѫрфолос, кѫчи єсте пофта а фолоси ши асе сѫргȣи ши а оурмà драгостїи. Прȣнчїи кѫнд се гȣи ши а оурмà драгостїи. Прȣнчїи кѫнд се

141.

Прȣнкȣл ши Шарпеле.

Прȣнкȣл вѫзѫнд оун Шарпе аȣ лȣат оун тоаг (бѫтѫ) зикѫндȣи: нȣ те апропіѧ де тоаг (бѫтѫ) зикѫндȣи: нȣ те апропіѧ де

дезбраче де пѣлѣ лȣй чѣ пиетрицъ, ши се ѡ трагъ пре тоѧгȣл съȣ, пентрȣ ачѣѧ лаȣ мȣшкат, ши ѡтръвиндȣл лаȣ ѡморѫт. Саȣ дȣс прȣнкȣл ши спȣинд тътълȣй съȣ че аȣ аȣзит, лаȣ ꙟтребат, ѥсте лȣкрȣл ачела аша? Ачѣѧ поате фи лесне, фiюл мiеȣ! ꙟй ръспȣнсе тътъл, пентрȣ ачѣѧ де акȣм ꙟнаинте нȣ крѣде ничй оун лȣкрȣ, каре нȣмай жȣмътате лай аȣзит: нȣмай аштѣптъ пънъ чел вей аȣзи де тот кȣ тоате цуркȣмстанцiиле лȣй. Дечй ши атȣнча вине прежȣдекъ май наинте де че ай зис, аша ѥ, ѥаръ нȣ алтминтрѣ.

Ꙟвъцътȣръ.

Тоате ꙟшълъчȣниле ѡменещй пре лȣме, прекȣм ам зис ла май мȣлте локȣрй, пȣрчед ѡрй дин нещiинце ѡрй дин стрѫмбъ ши не ажȣнсъ кȣноштинцъ; каре, кȣм дин дестȣл не ажȣнсе ши де съвѫршит, аша тоате чѣле че съ гръеск ши жȣдекъ де дѫнселе, требȣе се фiе ѡрй кȣ тотȣл, ѡрй нȣмай ѡ парте минчȣнъ. Ши пентрȣ че кред ѡаменiй аша лесне ши се ꙟшалъ? Iатъ пентрȣ че. А щи ѥсте лȣкрȣ формос; Ши фiеще кареле дин фире пофтѣще а авѣ че ѥ формос; ѥаръ а пофти ка съ айбъ ачѣа,

саȣ токма ꙟнадинс а ши авѣ, ачѣа фiеще кареле вѣде, къ ѥ оуна де алта департе а авѣ ши а щи чева, ла ачѣстѣ съ чер мижлочирй, мод, ши ѡстенѣлъ; ѥаръ а пофти чева, саȣ а пȣне лȣнишй вре ѡ пърѣре, къ аре чинева чѣа че пофтѣще, ла ачаста нȣ се чѣре ничй жȣмътате де ѡстенѣлъ. Пентрȣ ачѣа се ꙟтѫмплъ че зиче Енглезȣ. Ѥ мен шал херд ли спiик ѥниоинк со ѥбсорд, бот хи оуил файнд хис ѥпрȣȣвере. Оун ѡм де ва гръи нȣмай де кѫт чева кȣ невȣнiе, ѥаръшй ва афла пре ай съй карiй вѡр ꙟтърй ши крѣде, вине зик Ромѫнiй; май вине се кред, декѫт съ мъ май дȣк съ вѫд; ѥаръ кѫнд се жȣдекъ ꙟ каса Жȣделȣй деспре вре ѡ пагȣбъ, ѥй зик; май вине крѣдем де кѫт вом май мѣрџе съ ведем. Нȣ ѥ немика а аȣзи май адѣсе ѡрй, де кѫт пре прȣнчй ай аскȣлта кȣм се сфъдеск ши пригонеск зикѫнд: тȣ нȣ щiй немика. Дѣка ар врѣ ѡмȣл кȣ кȣвiинцъ ши ар пȣтѣ прежȣдека, кȣм къ тоатъ вȣна норочире а лȣй чѣ фирѣскъ пȣрчѣде дин чѣ кȣратъ ши адевъратъ Iдее, гѫндире, ши жȣдекаре; ши нȣ ар гръби ꙟтрȣ черкарѣ лȣкрȣрилѡр, ничй ар ꙟкипȣи лȣнишй, къ щiе чѣа че нȣ щiе, ничй май пре оурмъ ар крѣде аша де лесне тоате чѣле че нȣмай де жȣмътате лѣȣ аȣзит, ши май вѫртос, чѣле че нȣ щiе кiар дин ꙟкȣнжȣръри ши кȣ темею: спре

пи́лдъ: чи́не кре́де шѝ мъртꙋрисѣще къ ꙗ҆́сте
Дꙋмнезеꙋ; ꙟцелепцѣще кре́де шѝ мъртꙋрисѣще,
къчи́ ве́де а҆тѫтѣ минꙋнате пꙋне́ри ꙟнаинте
кꙋ а҆шà ꙟцелепчꙋне ꙟтокми́те, шѝ кре́де къ
тре́бꙋе се фі́е оу҆нꙋл а҆тот пꙋтѣрник, шѝ прѣ
ꙟцеле́пт зидито́рю шѝ фъкъто́рю, ка́ре тоате а҆-
чѣстѣ лѣꙋ зиди́т, а҆шà минꙋна́т лѣꙋ рѫндꙋи́т,
ши ле ци́не. І҆а́ръ дѣка ви́не ръвнито́рюл Дер-
виш шѝ ꙟчѣпе а҆ спꙋне, кꙋм къ ꙟсꙋши а҆че́-
лаши Дꙋмнезе́ꙋ, нꙋмай тꙋрчилѡр пофтѣще би-
неле, і҆а́р пре тоате чѣле ла́лте норо́аде оу҆ра́-
ще; є҆л фо́арте се а҆мъцѣще кꙋ а҆чѣ́а, къ ничи́
а҆ре кꙋра́тъ коноши́нцъ пентрꙋ Дꙋмнезе́ꙋ, де ка́-
ре а҆шà тре́бꙋе се гѫнди́м. А҆ оу҆рѫ̀, а҆се мѫ-
нїà, а҆ пизмꙋ̀и, шѝ а҆лтеле, а҆чѣсте сѫнт па́-
тими шѝ несъвѫрши́ри, і҆а́р Дꙋмнезе́ꙋ є҆ фъръ
па́тимъ, шѝ перфе́кт: є҆л нꙋ се поате мѫнїà
ничи́ ѡ҆да́тъ спре чи́нева: і҆а́ръ чи́неш фа́че ръꙋл,
лꙋиши ꙟши фа́че. Пре Не́рон шѝ пре чела́лци
лꙋи а҆се́менѣ кꙋцетꙋл, шѝ фа́птеле лѡр чѣле
рѣле ꙟи́ва мꙋнчѝ і҆а́ръ нꙋ Дꙋмнезе́ꙋ. Пре тикъ-
ло́сꙋл Монте́зꙋм стъпѫнито́рюл А҆мерика́нилѡр,
немилости́вїи Шпанї́оли лаꙋ ѡ҆сѫнди́т съл а҆р-
дъ де вїꙋ. А҆ꙋ вени́т Францишка́нꙋ съл ꙟто́ар-
къ ꙟ лѣ́ца са, фъгъдꙋиндꙋи къ дꙋпъ мо́арте
ва добѫндѝ Ра́юл. Лаꙋ ꙟтреба́т Монте́зꙋм,
ѡ҆аре мерг шѝ Шпанї́олїи ꙟтрꙋ а҆че́лаши Ра́ю пре
ка́реле тꙋ а҆тѫ́та ꙟл ла́ꙋзи? Дѝ спꙋсе а҆че́ла къ
мерг:

мерг: а҆шà дар є҆ꙋ нꙋ вою а҆колѡ̀, а҆ꙋ ръспꙋнс
пре стрѫмбъта́те ла мо́арте ѡ҆сѫндитꙋл. Є҆л
нꙋ а҆ꙋ пꙋтꙋт ка оу҆н ѡ҆м пъгѫн а҆лтминтрѣ
гѫндѝ, фъръ нꙋмай а҆шà; оу҆нде мерг ѡ҆аменїи
чеи рѫи шѝ недре́пци, а҆че́ла лок нꙋ поате фѝ бꙋн.
Че́ла че щїе къ ѡ҆тра́ва ѡ҆тръвѣще, шѝ ка́ре нꙋ
а҆р вои съсе ѡ҆тръвѣскъ є҆л де воа са, кꙋ мин-
тѣ трѣзъ фїинд, нꙋ ва бѣ ѡ҆тра́ва; шѝ чела
че чѣ дин тѫю щїе, шѝ а҆ до́аѡ нꙋ а҆р фѝ бꙋкꙋ-
ро́с шѝ а҆ тре́а а҆фа́че де бꙋнъ во́а са, че вей жꙋ-
декà де дѫнсꙋл а҆лта? Фъръ нꙋмай къ нꙋи кꙋ
ми́нте. Би́не є҆ формо́асе лꙋкрꙋри шѝ щїи́нце
врѣдниче а҆ щѝ. Дѫсъ ꙟтрꙋ а҆чѣлаши врѣме ꙗ҆сте
де чи́нсте шѝ кꙋ ꙟцелепцїе чѣа че нꙋ щим, съ
спꙋнем къ нꙋ щим, шѝ а҆ къꙋтà спо́рниче миж-
лочи́ри кътръ коноши́нца чѣ а҆девъра́тъ а҆ лꙋкрꙋ-
лꙋи, ла ка́ре пофтим а҆ венѝ. І҆а́р май вѫртос,
кѫнд а҆деверѣзъ че́ва, ѡ҆ри се а҆деверѣзе саꙋ а҆р-
гꙋментирꙋа́скъ ꙟцелепцѣще, ѡ҆ри съсе ла́се, се
нꙋ бѫрфъа́скъ ꙟ та́инъ шѝ се нꙋ фа́къ ка оу҆н
лингꙋшито́рю а҆лꙋи А҆леза́ндрꙋ, ка́реле врѫнд
се а҆рѣте шѝ се ꙟтърѣ́скъ, къ нꙋ тре́бꙋе крезꙋт
ви́сꙋлꙋи, а҆деверѣ зикѫнд: къ а҆шà а҆ꙋ виса́т
А҆леза́ндрꙋ. Фїеще ка́реле щїе а҆девъра́т къ висꙋ-
риле сѫнт минчино́асе, ши нꙋ сѫнт де креже-
мѫнт: ꙟсе а҆ча́ста а҆ а҆деве́ри дꙋпъ а҆че́ст мод;
ꙟемнѣзъ, а҆девърꙋл спре минчꙋни а҆ ꙟтꙋри,
шѝ пре є҆л ꙟсꙋши ꙟтрꙋ минчꙋнъ а҆л префа́че.
Съ лъпъдъм дела нои стрѫмбеле щїи́нце, съ

 ꙟ-

ꙟчѣпем а не ꙟдои, къ ачаста адꙋче кътръ черкаре, іар черкарѣ кътръ коноашерѣ адевърꙋлꙋй. Нꙋ є дестꙋл, ѕисе ачеста, алтминтрѣ є ачѣа, ла ачѣстѣ нꙋ іасте капът ничи съвѫршит; аꙋ ѕис чине че аꙋ щїꙋт ши аꙋ гѫндит; кѫте капете атѫтѣ ши кꙋчꙋлй; ꙟсе ѡмꙋл чел ꙟцелепт тревꙋе се щїе пентрꙋ че аꙋ ѕис чинева чева ши іасте аша дрепт ши адевърат, саꙋ є стрѫмб ѕис? Кѫте ле спꙋнѣ Махомет къ іꙋ грꙋит Дмнезеꙋ, ар тревꙋи се фїе вре оун тꙋрк кꙋ totꙋл фъръ минте съ нꙋл крѣдъ. Єл сингꙋр бине щїинд къ лꙋкрꙋриле ачѣстѣ нꙋ сѫнт де кредъмѫнт, аꙋ авꙋт атѫта виклешꙋг ка съ спꙋнъ чева ши де кътръ партѣ лꙋй Дмнезеꙋ; апой чине ар ꙟдръѕни май департе а черка, саꙋ а авѣ вре ѡ ꙟдоалъ? къ ꙟдатъ сабїа ла грꙋмаѕи: нꙋй даръ ничи кѫт дестꙋл че вѡр нещине, къ ачѣа Дхꙋл сфнт аꙋ афлат а фи бине, ши аꙋ ашеѕат: мꙋлте ꙟцелепцїй Єѵангелїей кꙋ totꙋл противниче дꙋпъ ачест мод саꙋ ꙟгродꙋс, оурѫта добѫндъ ꙟ фѣцеле чѣле май мари бесѣричещи, ши мѫндрїа се ꙟкꙋибасе ꙟ инимиле лѡр, апой цинете бине, кꙋ дъриле, ши скорнитꙋриле лѡр. Пентрꙋ ачѣа є де липсъ таре а прежꙋдека, іасте ачѣа ꙟцелепцѣще ши де фолос? Ши ꙟдатъ кꙋм се коноаще къ нꙋ є ничи оуна ничи алта, атꙋнча ꙟтрꙋ ачелаши час се вѣде че є, ши кꙋм є. Ной ведем ѡ ꙟцелепчꙋне токма ши ꙟ-

ꙟтрꙋ чѣле некꙋвѫнтътоаре анимале, апой іасте дрепт, ши декѫт іале съ ръмѫнем май ꙟ оурмъ? спре ѯемплꙋ: ѡгарꙋл кѫнд късъеще ꙟѕадар оумблъ єл пре ичи пре колѣ, іаръ кѫнд се слобоаде дꙋпъ єпꙋре, аша мѣрџе де юте, кѫт, гѫндещи къ ѕбоаръ ка плꙋмбꙋл дин пꙋшкъ: аша ши ной оунде є де липсъ, ши оунде пꙋтем кꙋ ѡ кале май скꙋртъ ши ꙟдрепт а ажꙋнџе, пентрꙋ че съ ꙟкꙋнжꙋръм? аратъ дин фапте крединца та, ѕиче Апостолꙋл фоарте ꙟцелепцѣще, ачаста є дрепт ши фъръ де ꙟкꙋнжꙋраре! ѡри каре ѕиче, къ крѣде бине, ши веѕи къ рꙋ лꙋкрѣѕъ, фъцй крꙋче де єл; къ оунꙋл ка ачела минте кꙋ Дмнезеꙋ; ши кꙋм нꙋ ар минцїй кꙋ ѡаменїй? чела че ꙟцелепцѣще, кꙋ ѡменїе ши кꙋ дирептате вїецꙋаще, ачела дрепт крѣде прекꙋм Єѵангелїа дела дѫнсꙋл пофтѣще. Пентрꙋ ка съ севѫршим ачастъ ꙟвъцътꙋръ моралъ, се цинем ꙟ минте ачѣсте доаѡ лꙋкрꙋри: ꙟтѫю, ѡри че съ поате кꙋ минтѣ де комꙋн сънътоасъ лꙋминат коноаще, ачѣа нꙋй де липсъ а ꙟкѫлчи, ничи а ꙟтꙋнека. Іаръ ѡри че нꙋ се коноаще кꙋрат, де ачѣле нꙋ тревꙋе а не пригони, ши оурѫ, чи фъръ де патимъ де ачѣле а прежꙋдека: Ачаста фїеще кареле ꙟцелѣџе! къ ачела є май кꙋ минте каре є май бꙋн.

142.

Таȣрȣл, Вицелȣл ши Пъсторюл.

Тáȣрȣл трекѫ́нд кȣ порни́ре ȃцеръ прин ѿ оȣ̆шъ скȣ́ндъ ȃ оȣ̆нȣй щáлог, кȣ кóарнеле сáле чѣ́ле потѣ́рниче ȃȣ рȣпт прáгȣл чел де десȣ́пт. Вицелȣл вѫзѫ́нд ȃчáста ȃȣ ѕис пъстóрюлȣй, ȃкȣ́ма ꙟмй спȣ́не дрепт, нȣмъ воéщй пре ми́не кáре нȣ сѫнт врѣ́дник ȃшà пáгȣбъ ȃцй фáче? крѣ́щемицй тȣ кȣ грáба, ши̇̀ те ꙟтърѣ́ще, ꙗ̆ȣ рѫспȣ́нс пъстóрюл, ȃпóй ни́чи кѫт нȣ те грижѝ де пáгȣба кáре ꙟмй вей причинȣ̀й мíе, къ ȃчѣ́ꙗ кȣ ти́не се ва плъти̇̀ мíе дин дестȣ́л!

Ꙟвъцъ́тȣ́ръ.

Кȣвѫ́нтȣл вицéлȣлȣй ѥ̄ кȣвѫ́нтȣл филосóфилѡр чéлѡр ми́чи. Рѫ́ȣл Бáил кѫте сȣ̆флете де ѿмéніе ȃȣ мѫхни́т ши̇̀ скѫрби́т кȣ ꙟдоáлеле сáле чѣ́ле прѣ̀ ꙟдрѫзнѣ́це. Ѡ̂ вóй домни́лѡр! кѫт ȃм вой ȃ фѝ скѫрби́цй, кѫнд ȃр пȣтѣ̀ фѝ фіеще кáреле дин вóй Баил! ȃшà сȣ̆флетеле чѣ́ле де бȣн нѣм, ши̇̀ мáрй, де ѿ̆меній чей мáри гѫндéск ши̇̀ ворбéск. Мȣ̆нцій чей ꙟ-

ꙟнáлцй депáрте май̆ ꙟ̂ жос де си́не лъсѫ́нд нóри нéгрій, мȣ̆лте лóкȣрй ꙟтȣнекóасе се въд ꙟ̂ лȣнъ. Ни́мик май̆ пȣци́н, ȃ̄ не фáче нóаѡ мȣ̆лт би́че кѫнд не лȣминѣ́зъ нóаптѣ. Тóкма ꙟ̂ сóаре, прин Інстрȣмéнтȣриле спре ȃчѣ́ꙗ трѣ́бъ гъти́те, съ въд ни́ще рáпȣрй, ꙟсе пентрȣ ȃчѣ́ꙗ ни́менѣ ва ѕи́че къ ѥ̄ сóареле ꙟтȣнекóс. Нȣ се пóате дела ни́менѣ чѣ́ре ка съ фіе фъ́ръ де май̆ ми́къ слъбичȣ̆не ши̇̀ прихáнъ (ȃчáста ѥ̄ нȣ̆май̆ ȃлȣй̆ Дȣмнеѕéȣ) ꙗ̆ръ ꙟтръ ѿ̆менй ȃчéла ѥ май̆ бȣн, кáреле май̆ мȣ̆лтъ бонъ́гáте ȃ̈ре ꙟтрȣ си́не: Минчинóшй фи́ій ѿ̆менилѡр ѕи́че ꙟ̂пърáтȣл Давид, ши̇̀ пентрȣ че, Къ́чй сѫнт не дрéпцй ꙟ̂трȣ кȣ́мпънъ, нȣ̆ вѡр дрепт се мъ́сȣре. Пентрȣ слъбичȣ̆ниле чѣ́ле ми́чи ꙟ̂трȣ ѿ̆м, клевéтеск ши̇̀ трек кȣ ведѣ́ре чѣ́ле мáрй бонъ́тъ́цй ȃ̂ лȣй̆; фіеще кáреле бѣ́де къ ȃ̂чáста ѥ̄ фóарте кȣ недрéптȣ, ши̇̀ не ꙟ̂целепцѣ́ще. Ꙗтот пȣтѣ́рникȣл Дȣмнеѕéȣ пре ни́менѣ кȣ дѣ́сила нȣ фáче съ крѣ́дъ ꙟ̂трѫ́нсȣл, чела че воѩще се нȣ вáѕъ тóате ши̇̀ кѫнд ѥ̄ сóареле ла ȃ̂мѣ́ѕъ ѕѝ, нȣ̆май̆ съшй лѣ́це ѿ̆кíй. Мѫнтȣитóрюл нóстрȣ дѫ́ндȣ̆не ꙟ̂въцъ́тȣ̆ра чѣ черéскъ, ши̇̀ прѣ̀ сфѝнтъ, ꙗ̆тъ кȣм ѿ̂ предъ̀ ши̇̀ ѿ̂ лáсъ нóаѡ: Чи́не ȃ̆ре оȣрéкй съ пóатъ ȃ̂ȣѕѝ, лáсъ съ ȃ̂ȣ́дъ! ȃ̂и́ча ни́менѣ нȣ се силѣ́ще спре ȃ̂чáста кȣ дѣ́си́ла. Шѝ ȃ̂чáста ѥ̄ тóкма ȃ̂чѣ́ꙗ че се ȃ̂рáтъ ȃ̂-

сѣ́ме-

се́менѣ а̂девѣ́рꙋлꙋй, ши̂ дꙋмнезеи́рїй а̂ ꙟвѫцѫ-
тꙋрїй са́ле, ка́ре є̃ а̂ша̂ фире́скѫ ши̂ ꙟкрезето́а-
ре, кѫт, ѡ҆́рй ка́реле а̂́ре оу҆ре́кй кꙋра́те де то́а-
те минчꙋ́ниле, нꙋ нꙋмай кѫ ѡ̂ ва а̂́ꙋзи, чи ꙟ̂-
кѫ ѡ̂ ва цинѣ де а̂девѣ́р, ши̂ спре норочи́рѣ са
чѣ ма́ре ѡ̂ ва прими̂. То́атѫ а̂рѫта́рѣ ка́рѣ се
пропꙋтѣ́ще кꙋ проклеце́нїй, ши̂ кꙋ а̂на̂ѳе́ма, саꙋ
(чей май ꙟ̂дѫрѫпт) кꙋ сабї́а пре́сте грꙋма́зй,
а̂чѣ́а се вѣ́де че є̃; нꙋмай се фїє слобод а̂
спꙋне. Баил пре ка́реле ꙟл ла́ꙋдѫ Лесинг,
ши̂ є̃л ка оу҆н ѡ҆́м а̂ꙋ пꙋтꙋт ꙟ̂ оу҆неле лꙋкрꙋ́рй
а̂се ꙟ̂шела̂; ꙟ̂се мꙋ́лте минчꙋ́нй а̂ꙋ дескопери́т
ши̂ а̂девѣ́рꙋрй де комꙋн фолоси́тоаре лꙋꙋ тѫл-
кꙋи́т ши̂ а̂ꙋ а̂рѫта́т, ши̂ а̂ча́ста є̃ чѣ́а че ѡ҆́а-
менїй чей ꙟ̂целе́пцй ши̂ наці́иле по́фтеск ши̂ до-
ре́ск. Дꙋ́пѫ а̂чѣ́а се ва а̂фла̂, ка́ре ва чѣ́рне
кꙋви́нтеле лꙋй то́кма а̂ша̂ прекꙋм ши̂ є̃л а̂ле
а̂́лтора, ши̂ вор а̂рѫта̂ ꙟ̂трꙋ че а̂ꙋ а̂вꙋт дрепт,
ши̂ ꙟ̂трꙋ че нꙋ; ши̂ ꙟ̂кѫ че є̃ май де ли́псѫ,
кꙋ че сокоти́нцѫ а̂ꙋ скри́с, то́ате а̂чѣ́сте ле а̂-
флѫ ѡ҆́аменїй дꙋпѫ а̂чѣ́ле кꙋвинте: **Кѫ́ртица
оу҆мблѫ пре сꙋпт пѫмѫнт, а̂по́й ѣ́рѫ и̂се
а̂́флѫ оу҆рма.** Чи́нсте лꙋй Плато́н, ши̂ лꙋй А̂-
ристоте́л, ѣ́р а̂девѣ́рꙋлꙋй май мꙋ́лтѫ, зик Гре́-
чїй: ши̂ а̂ша̂ то́ате попо́арѫле бине ꙟ̂целѣ́пте
гѫндеск. Лꙋкрꙋ́риле ка́реле се пот тѫлкꙋи̂ кꙋ
кꙋви́нте а̂прїате, ши̂ ꙟ̂целѣ́пте, де че трѣ́бѫ

сꙋнт

сꙋнт а̂чи̂ сфе́зиле, гѫлче́виле, а̂на̂ѳема, ши̂
а̂девѣ́рꙋл Єѵанге́лїей нꙋ кꙋ сѫ́ла, ничй кꙋ а̂́рме
саꙋ ꙟ̂тинс, ши̂ саꙋ лѫцит ꙟ̂ лꙋме ничй ле тре-
бꙋ́аще сѫсе пропꙋтѣ́скѫ лор. Кѫ́чй ѡ҆́рй оу҆́нде
вине сфа́да, за́рва, вра́жба, виклені́а, кабалꙋ-
риле ши̂ сѫлничі́а, де а̂коло̂ фꙋџе ми́нтѣ чѣ
сѫнѫто́асе, ꙟ̂целепчꙋ́нѣ, ши̂ ꙟ̂вѫцѫ́тꙋра чѣ а̂де-
вѣра́т крещинѣ́скѫ. Пентрꙋ а̂чѣ́а: **Че ꙟ̂пѫртѫ-
шире лꙋми́ней кꙋ ꙟ̂тꙋнѣ́рекꙋл,** ꙟ̂целепчꙋ́нїей,
кꙋ варва́рїа, ши̂ Дꙋхꙋлꙋ́й блѫнде́цей, ши̂ а̂л
пѫ́чїй, кꙋ селбѫтѫчі́а, ши̂ кꙋ непѫчꙋи́рѣ? тꙋр-
чїй пѫнѫ вор фи де а̂чѣ лѣ́џе, ничй ѡ҆да́тѫ нꙋ
се вор лꙋмина̂ кꙋ ꙟ̂вѫцѫ́тꙋра, кѫ́чй нꙋ́й ла́се
пре є̃й лѣ́џа лор; ка́рѣ фїи́нд кꙋ сѫ́ла, кꙋ пꙋ-
тѣ́рѣ ши̂ кꙋ а̂́рмеле лѫци́тѫ, ши̂ ꙟ̂рѫдѫчина́тѫ,
кѫчй спре дѫнселе сѫнт ꙟ̂темеа́те, кѫчй чине
а̂р ꙟ̂дрѫзни̂ а̂ зи́че че́ва май мик ꙟ̂проти́ва а̂че́-
лор че спꙋне Ѡ҆жа̂ ши̂ Дервиш, ꙟ̂датѫ и̂се
дꙋче ка́пꙋл ка чꙋпа́рка. Фери́чите дарѫ сѫнт
норо́аделе ка́ре оу҆рмѣ́зе ꙟ̂вѫцѫ́тꙋрей чеи̂й сфи̃те
а̂ лꙋй Хс̃, ши̂ ѡ҆́рй кѫнд ва фи̂, є̃й се вор лꙋ-
мина̂ ши̂ ꙟ̂целепцй кꙋ ꙟ̂вѫцѫ́тꙋра, кѫчй оу҆́нде
ꙟ̂на́динс дрѣ́пта ꙟ̂целепчꙋ́не, кꙋ ми́нтѣ чѣ
май сенѫто́асѫ ши̂ кꙋ чѣ май фѫрѫ прiха́нѫ,
ши̂ кꙋра́тѫ фа́чере де бине є̃ ꙟ̂пре́ꙋнатѫ. а̂коло̂
є̃ ло́кꙋл чел а̂дѣвѫра́т ши̂ каса Єѵанге́лїей, ши̂
ꙟ̂пѫрѫці́а че́рюлꙋй, ка́рѣ се фѫгѫдꙋ́аще но́аѡ
прин трѫнсꙋл. **Покѫи́цивѫ кѫ саꙋ а̂пропїа́т**

ꙟ̂-

ꙟпъръціа че́рюлꙋй. Че є̃ а̂ча́ста а̂лта, фъръ
ꙟвъцътꙋра лꙋй Хс, ка́рѣ се кꙋпринде тоатъ ꙟтрꙋ
лꙋмина ꙟцелепчꙋней ши ꙟтрꙋ фаптеле чѣле бꙋне.
Динтрꙋ а̂чѣста фіеще ка́реле бине поате ведѣ,
кꙋм грешéск, ба ши ꙟпротива фолосꙋлꙋй съꙋ
лꙋкръ оўніи динтръ ѡбичіи ноштри фраци, ка-
ріи кꙋм въд чева нꙋ скрис ши тѵпърит, ꙟ-
датъ ꙟчеп а̂се мъніа̀, ши а̂ ꙟтреба̀, чине є̃ а̂-
чела каре а̂ꙋ скрис, ши че връ є̂л а̂кꙋма? къ
пꙋтéм фи ной ши фъръ де а̂чѣа че скріе є̂л,
ба а̂ꙋд оўнеле дин чѣле Бесеричещи фѣце зи-
кънд, нꙋ щим че минꙋне поате фи, къ ай но-
щри кꙋм ꙟвацъ чева, ꙟдатъ ꙟчеп а̂ кърти а̂сꙋ-
пра лецїи ноастре, ши оўніи връꙋ съсе факъ
оўници, а̂лціи Лꙋтерани ши Калвини, пънъ нꙋ
а̂ꙋ фост де а̂чещѣ є̂ра̀ май бине, нꙋ а̂сꙋпра ле-
се стригъ, ѡбичіи мїей фраци! нꙋ, асꙋпра Дм-
незеꙋ; чи а̂сꙋпра а̂чѣлѡра каріи негоциторéск кꙋ
а̂ле лецїи, ши фак рѣле ꙟтребꙋинцъри кꙋ лѣ-
ца, їаръ лецѣ є̃ бꙋнъ, ши є̃ сфнтъ ꙟпреꙋнъ кꙋ
церемоніиле єй, а̂тꙋнчѣ кънд се цин а̂чѣле ꙟ-
целепцѣще прекꙋм се кꙋвине, їар нꙋ небꙋнѣще.
Пентрꙋ є̂земплꙋ: Метаніиле сънт рънꙋите
нꙋмай пентрꙋ Кълꙋгъри, каріи требꙋе съши
оўсче ши съши сълбѣскъ трꙋпꙋл, їаръ нꙋ пентрꙋ
сътѣни, каріи а̂фаръ де а̂чѣа ла сѣчере ши ла
коасъ тоатъ зіѡа стаꙋ плекаци пънъ се гър-
бовéск де спате, а̂пой а̂мърѫтꙋл пентрꙋ къ саꙋ
де-

дедꙋлчит, пънгърит ꙟ вре ѡ̂ зи де пост, саꙋ
пентрꙋ алт лꙋкрꙋ а̂тътѣ ши а̂тътѣ метаніи
съ факъ: їар а̂чѣѧ каріи требꙋе съ ле факъ, мъ-
нѫнкъ ши бѣꙋ бине: Пентрꙋ а̂чѣсте ши а̂лте
май мꙋлте че саꙋ пꙋс ꙟкъртичика а̂чѣста, со-
котéск къ ниче оўнꙋл дин нѣмꙋл мїеꙋ нꙋ сева
мъніа̀ пре мине, ба ꙟкъ де воѧ фи ꙟ чева гре-
шит, ка нище дещептаци ши ꙟвъцаци ѡамени
вѡр кꙋноаще, къ кꙋ а̂чѣѧ ничи оўн рѫꙋ нꙋмй
вѡр а̂дꙋче, ши фериче де мине ва фи, де воѧ
май пꙋтѣ чева лꙋкрꙋ бꙋн ши фолоситорїꙋ скріе.
А̂чѣа є̃ тоатъ феричѣ карѣ єꙋ міе пре а̂чѣстъ
лꙋме дела Дмнезеꙋ ѡ̂ пофтéск.

143.

Ѡ̆ла ши Їꙋпітер.

Ѡ̆ла а̂ꙋ венит ла ꙟпъратꙋл Їꙋпитер, ши
а̂ꙋ ꙟчепꙋт а̂се плънце: къ Їисе фак мꙋлте не-
вой, ши напъщи пре пъмѫнт, рꙋгъндꙋл
съ факъ, ка, де є̃ кꙋ пꙋтинцъ, де а̂кꙋм
ꙟнаинте съ ꙟчѣте а̂чѣсте. Ѡ̆ишоара мѣ,
їаꙋ зис Їꙋпитер: а̂чѣста а̂лтминтрѣ нꙋ поа-
те ꙟчета, фъръ нꙋмай съци даꙋ врео миж-
лочире, кꙋ карѣ вей депъртà дела тине пре
фъкъторіи де рѫꙋ ай тъй. Ѡпре є̂земплꙋ:
Съци

Сѫцй даȣ гȣрѫ шй ѡкй венинацй, шй кȣм вей ръсȣфла саȣ вей кѫȣта асȣпра кȣива, ꙟдатъ сѫл ѡтровещй, дȣх! сȣфларе! нȣ борей ачѣѧ Іȣпитерȣле! гȣрѫ шй ѡкй венинацй, чине ар вой ачѣѧ сѫ айбѫ, поате кѫ врѣй сѫ фіȣ май рѣ декѫт шарпеле? — Дакѫ нȣцй плаче ачѣста, сѫцй даȣ динцй аскȣцицй, шй оунгїй гроазниче ка ла Лей. Шй ачѣѧ є рѫȣ, нȣ вою, дѫмй алт чева. — — Воещй дарѫ мѫримѣ таȣрȣлȣй, шй ꙟфрикошате коарне, сѫсе тѣмѫ тоцй де тине? — — ничй ачѣѧ нȣ вою, ка сѫсе ꙟфрикошѣзе чинева де мине: — — Май оуна ꙟкѫ рѫмѫне, апой дакѫ ничй ачаста нȣ вей вой, вей трѫбȣй сѫ пѫтимещй ка шй пѫнѫ акȣма; ацеримѣ шй виклениѧ вȣлпей, — — нȣ вою ничй ачѣѧ, зисе ѡаѧ, кѫ ничй ачѣѧ нȣмй плаче, май воеск сѫ пѫтимеск, дакѫ нȣ мѫ пот, нефїинд дин фире рѣ, сѫ мѫ мѫнтȣеск. Атȣнчѣ ꙟпѫратȣл Іȣпитер аȣ благословит пре ѡае, шй аȣ порȣнчит ка де чй ꙟнаинте сѫ айбѫ ѡиле пѫсторїȣ, каре сѫсе поатѫ кȣ ѧле хрѫни шй ꙟбрѫка: ꙟсѫ сѫ ле пѫзѣскѫ шй сѫ поарте грижѣ де дѫнселе.

ꙟвѫ-

ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Немика нȣ є май сфѫнт шй май кȣрат де кѫт ѡаѧ, зик Арделѣнїй ностри, шй кѫкѫрѣзеле ей ле стоарче ѡмȣл дин лапте, апой мѫнѫнкѫ лаптеле, не фїиндȣй ничй кѫт скѫрбѫ саȣ грѣцѫ. Нȣмай бȣнѫтатѣ ѡаменилѡр челѡр бȣнй дестȣл ар фй ка сѫ арѣте нїмȣрирѣ сȣфлетȣлȣй, шй ремȣнерацїа саȣ плата карѣ ва сѫ фїе. Се афлѫ мȣлцй ѡаменй пре лȣме кȣ сȣфлет шй инимѫ бȣнѫ, шй кȣ нѫрав бȣн, шй адѣсе ѡрй пентрȣ бонитатѣ са пѫтимеск: Дечй прѣ ꙟцелептȣл Зидиторїȣ, а кѫрȣѧ ꙟцелепчȣне ꙟтрȣ тоате фѫптȣриле де присосит се аратѫ, фѫрѫ де ничй ѡ ꙟдоиалѫ ла оунїй ка ачеѧ дрѣптѫ мѫрирей шй бонитѫцїй сале кȣвїинчоасѫ ремȣнерацїе ва да; Бȣкȣрацивѫ, зиче кѫтрѫ ной ꙟвѫцѫторюл чел череск, шй вѫ веселицй, кѫ плата воастрѫ мȣлтѫ есте ꙟ черюрй. Алтѫ лȣаре де самѫ, карѣ се асѣмѫнѫ ачестей оурмѫтоаре ꙟвѫцѫтȣрй (деспре карѣ май адѣсе ѡрй ам фѫкȣт поменире, шй акȣм ярѫшй вой сѫ фак поменире), ачѣста есте: Кѫт сѫнт де дѣтоаре нороаделе, каре се афлѫ шй вїецȣеск сȣпт ꙟпѫрѫцїй бине рѫндȣите, а фй мȣлцемитоаре пȣртѫрїй де гриже чеїй черещй, оунде чел пȣтѣрник шй недрепт се кинȣаще шй се сфармѫ ꙟ инима са чѣ рѣ, шй

нȣ

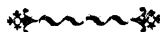

нȣ поате ничй кȣтѣѕъ пре чей май слабй сък-
нъпъстȣаскъ; Тот чел че нȣ аȣ оумблат прин
локȣрй варварйчешй, оунде ꙟдрептарѣ стъпѫ-
нирїй ѥ рѣ, шй нȣ аȣ вѣзȣт кȣмплителе нъ-
казȣрй, каре нѣмȣл ѡменеск дин липса бȣне-
лѡр ѡрѫндȣелй шй леџй сȣфере шй рабдъ, ни-
че ѡдатъ нȣ поате лȣишй ꙟкипȣй, че норочйре
ѥ пре пъмѫнт, ка се поатъ ѕиче ѡмȣл лȣишй
ѥȣ сѫнт де ѡменїе, шй дирепт, нȣ мъ тем
де нимене. Непримеждȣирѣ шй пачѣ сѫнт чѣ-
ле май де къпетенїе шй май марй бонитъцй
ꙟ Комȣнитате: пръ ꙟ чѣле лалте кȣм ꙟшй ва
аштѣрне чинева, аша ва ѕъчѣ; кȣм ва съмъна
аша ва шй съчера, шй кȣм ва съра аша ва мѫн-
ка. Ꙟсъ ꙗтъ невое! Оунде ѡмȣл бине самънъ
шй Дȣмнеѕеȣ дъ де родѣще бине, шй дȣпъ че
сѣчеръ, шй трееръ саȣ ꙟблътѣще; майнаин-
те пънъ а нȣ тȣрна ꙟ житницеле, шй ꙟ кошȣ-
риле сале, вине алтȣл шил дȣче: шй ѥл рѫмѫ-
не кȣ мȣарѣ шй кȣ прȣнчїй де флъмѫнѕѣще.
Каре нȣ пофтѣще съсе деѕръдъчинѣѕе динтръ
ѡамений мȣнчиле, недрептатѣ шй тот рѣȣл,
ачела ничй штїе де Дȣмнеѕеȣ, ничй кѫндва гѫн-
дѣще пентрȣ ѥл; шй дакъ шй поменѣще кȣ гȣ-
ра, фаче ка папагаюл. Ѡмȣл ѥ пре пъмѫнт
пентрȣ норочирѣ са, шй аколѡ оунде ѥ дѣ-
торїа фїеще кърȣа хотъръть шй кȣноскȣтъ,
шй оунде фїеще кареле кȣ крединцъ шй кȣ бȣ-
кȣрїе

кȣрїе ѡ ꙟплинѣще, пр оунде нȣ ѥ ачѣста, а-
колѡ ѥ май ненорокос декѫт хїаръле, каре ꙟ-
тръ мȣнци лъкȣеск. Фирѣще фїеще кареле каȣ-
тъ аса бȣнъ норочире, шй калѣ пре карѣ ла а-
чѣста пȣтем вени, оунде чей рѫй сȣнт фрѫȣ
ꙟфрикошат шй сȣнт кȣмплит свичю, пръ чей
бȣнй кȣ ꙟцелѣпте сфътȣирй, шй де кȣратъ
ꙟвъцътȣръ се поартъ шй се ꙟдрѣптъ.

144.

Капреле шй Їȣпитер.

Капреле ворбиндȣсе саȣ адȣнат тоате ꙟпре-
ȣнъ, шй саȣ рȣгат лȣй Їȣпитер ка съ ле
дѣ коарне, ле сфътȣаще Їȣпитер съсе ла-
се де аша черере, къчй къ ꙟпреȣнъ кȣ коар-
неле тръбȣе съ ле май дѣ чева, че нȣ ва фи
лѡр спре плъчѣре. Ꙟчѣсте тоате немик нȣ
ажȣтъ, капреле воеск съ айбъ коарне, фїе
але кȣ че вѡр фи. Хайда, ѕисе Їȣпитер,
съ въ крѣскъ коарне. Ꙟсъ фрикъ шй кȣтре-
мȣр аȣ къѕȣт пре капре, дакъ въѕȣръ пре
сине ꙟпреȣнъ кȣ коарнеле шй барбе; ꙟчепȣ-
ръ а ципа, шй а ѕбера, скȣтȣра дин кап, съ-
рѣ, вай шй пръ вай тъкълоаселе де ной, че
не

не требȣѧще барбъ! стригà: Ꙟсе Ꙟꙁадáр, къ требȣе фъръ воѧ́ лор пънъ Ꙟ ꙁіѡа де астъꙁй съ поáрте бáрбе, саȣ къ ле ѩсте воѧ саȣ къ нȣ.

Ꙟвъцътȣ́ръ.

Ѩле мъй бъркáте! ꙁи́че кѫте бреѡ мȣліаре бърбáтȣлȣй ей, съ ам аша̀ хáйнъ, нȣ аш май пофтѝ неми́к алта! Ꙟсъ Ꙟтрȣ ачѣста кȣмпли́т се Ꙟшѣлъ. По́фта дȣпъ чѣле де присоси́т ѩсте асѣмене вени́нȣлȣй шáрпелȣй, Ꙟсъ тошáт, кáре кѫнд мȣшкъ пре ѡм, саȣ пре добито́к, аша̀ сѣте нестѫ́нсъ Ꙟй кȣпри́нде пре дѫншій, кѫт би́нд съ крѣпе, тотȣший нȣший пот стѫмпъра̀ сѣтѣ. Ѩлфо́нс Ꙟцелéптȣл Краю ал Ѩрагоніей непȣтѫ́нд мȣе́риле чѣле де пре врéмиле лȣй але ѡпрѝ ка съ нȣ поáрте аȣр пре хáйне, аша лѣце фъкȣ̀, ка нȣмай ачѣле мȣерй съ поáрте аȣр пре хáйне, кáре авѣ сѫнт кȣноскȣте де нешменіе; шѝ аша̀ ачéст ѡбичѣю Ꙟдáтъ се кȣрмъ̀. Кȣ кѫт май мȣлт Ꙟмȣлцѣще чи́нева пофтеле шѝ требȣинцеле сáле чѣле де присоси́т, кȣ атѫта май мȣлт шѝ реѡтáтѣ Ꙟсȣти́тъ ꙁáче пре кáпȣл лȣй. Кѫт де лéсне ар пȣтѣ̀ боѩрій чей мáрй пéнтрȣ бонитáтѣ лор асе асемъна̀ феричи́рей чеій Дȣмнеꙁеещій, нȣмай де ар фи кȣ кȣмпът Ꙟ ръсипитȣриле шѝ нетребȣинчоáсе-

ле кіелтȣелй але лор. Ѥй ар фѝ де ѡ міе де ѡрй май норокóшй, нȣмеле лѣр фи бинекȣвѫнтáт пре пъмѫ́нт, шѝ ар ѥшѝ кȣ бȣкȣріе шѝ кȣ кȣцет кȣрáт дин лȣмѣ ачѣста. Ѩсте дрéпт ка съсе препъдѣскъ ѡ міе де фами́лій фъръ де ръѡтáте, пéнтрȣ а пȣтѣ̀ май би́не гръмъдѝ Ꙟтрȣ ѡ сѣтъ де фóлй ачéлор фъръ де лȣкрȣ ши немȣлцемитóаре? чѝ аша̀ пофтѣще ѡбичѣюл, шѝ аша̀ мóда! Боѩрій чéй мáрй трéбȣе кȣ чи́нсте шѝ кȣ мъріре съ тръѩ́скъ? Ѩръ ачѣста нȣ поáте фъръ ръсипитȣрй съсе фáкъ, шѝ де оу́нде сар ръсипѝ, де нȣ сар стóарче ши сȣџе мъдȣха дин ѡáселе біецилор сȣпȣшй, шѝ лȣкрътóрй де пъмѫ́нт сътѣнй. Ведéм къ кȣмпърътóрій де Доми́ніȣрй Ꙟшй пȣн кáпȣл дȣпъ сáте рѡмѫнéщй, ѩр де алтеле се ферéск, кѣчй алтеле нȣ аша̀ лесне се ласе асе сȣпȣне, шѝ апой тот стри́гъ асȣпра рѡмѫ́нȣлȣй къ ѥ лѣнеш шѝ сърáк, тръбȣе съ фіе лѣнеш фіи́нд ѡбоси́т де атѫ́та лȣкрȣ кáре ла До́мнȣл пъмѫнтéск аȣ лȣкрáт, шѝ аша̀ пре сáма лȣй пȣци́н лȣкрѫ́нд, тръбȣе съ фіе сърáк: Ѩша̀ ши кȣ кътъніиле, ꙁи́к къ Рѡмѫ́нȣ фȣџе де стáрѣ ѡстъшѣскъ, фȣџе, вéꙁй би́не, къ ни́мене нȣ лаȣ Ꙟвъцáт съ щіе прецȣѝ би́неле Пáтріей сáле, Ꙟсъ тот сѫнт ла ѡасте май мȣлцй рѡмѫнй, шѝ сѫнт бȣне шѝ алѣсе кътáне; кȣ креди́нцъ кътръ Ꙟпърáтȣл съȣ. Прѣ Ꙟнáлте Дȣмнеꙁéȣле! кȣ-

ноáще.

ращетевꙍр врею дать ши боарїй чей марй? Ди-
птате! ѡменире! фачерй де бине! Кѫнд те
ꙋр симцй пре тине Домнїй ши боарїй чей
арй? кѫнд вꙍр приви ей спре прꙋнчїй чей голй
й фламѫнзй а ювиторюлꙋй ши ѡстениторюлꙋй
ꙋкрътор̆ю де пъмѫнт кꙋ ачестъ де бꙋн нѣм
имцире, ачестꙍра е трꙋпꙋл ка ши ал мїеꙋ!
ꙋ сꙋфлет кꙋвѫнтъторю асемене ка ши еꙋ,
имцеск бинеле ши рꙋꙋл каре ли се фаче! Де
ꙋн нѣм нъскꙋт! поате фи чинева де бꙋн
нѣм нъскꙋт, фъръ де симцире де бон нѣм ши
ѡменирїй вреꙍниче ши ꙟтокма? Едꙋкацїе ши
крещере бꙋнъ даръ чеꙍр де бꙋн нѣм нъскꙋцй,
иаръ Едꙋкацїа е ꙟчепꙋтꙋл ши че май де ли-
псъ ꙟтрꙋ ювире де ѡамении, ꙟдꙋраре ши дре-
птате, дакъ воеск съ фїе ꙟнаинте ꙟцелеце-
рей чей сънътоасе ши ꙟнаинте лꙋй Дꙋмнезеꙋ
ачеа че се нꙋмеск, съ фїе флоаре ши подоабъ
нѣмꙋлꙋй сеꙋ, ши съ фїе ей езѣмплꙋ чин-
стей ши фачерїй де бине ла тоатъ ѡбщѣ саꙋ
Комꙋнитате.

145.

Леꙋл ши Мъгарюл.

Леꙋл плекѫнд ла вѫнат, аꙋ лꙋат кꙋ сине
ши оун мъгърел: пентрꙋ че? фїеще каре поа-
те

те лесне щїй, алт мъгарю вечин, ши маина-
инте бꙋн прїатен а мъгарюлꙋй де каре е вор-
ба, вѫзѫндꙋл кꙋ леꙋл, ꙟй зисе бꙋнъ Дими-
нѣца, шил ꙟтребъ чева; кꙋ чине гѫндещи
тꙋ къ ворбещи? къ еꙋ сѫнт мъгарй престе
тоцй мъгарїй! стригъ мъгарюл леꙋлꙋй, ꙟ-
волбѫнд ѡкїй асꙋпра челꙋя, ши рѫдикѫнд
капꙋл, мишкѫнд дин оурекй, акꙋм че воещй,
ꙟдатъ вей конꙍаше тꙋ чине сѫнт еꙋ, де нꙋ
ещй ѡрб, тꙋ везй кꙋ чине мъ шпацирꙋеск
еꙋ! Мъгарюл съракꙋ се спъймѫнтъ, апой
фꙋга ꙟ сат, сокотинд ꙟ сине: вѫд акꙋма
къ вечинꙋл мїеꙋ ши ачѣ пꙋцинѣ минте мъ-
гърѣскъ че аꙋ авꙋт аꙋ пїердꙋтꙍ.

Ꙟвъцътꙋръ.

Коноскꙋт ѥсте къ Енглезїй декѫт тоате но-
роаделе челелалте пре пъмѫнт але Еꙋропей май
слобод гѫндеск ши сѫнт чей май ꙟвацацй ши
май ꙟцълепцй, иаръ спре маре мърире, ши бꙋна
норочире а нѣмꙋлꙋй ѡменеск. Ꙗчастъ фабꙋлъ
аꙋ дат пожацъ Енглезꙋлꙋй съ скрїе доаш ѡ-
пꙋрй (лꙋкрꙋрй), дин каре оунꙋл се кїамъ мъга-
рюл философ, иаръ алтꙋ мъгарю домнит. Ꙗ-
чест Енглес аша ꙟчепе ꙟнаинте кꙋвѫнтаре лꙋ-

крꙋ-

крꙋлꙋй сѫꙋ: ꙟналтъ ши мꙋлтъ чинстирє ла тот ꙟцълєптꙋл, ши философꙋлꙋй чєлꙋй адєвърат, ши врѣдникꙋлꙋй Дмн! Ла тоатъ Еврѡпа є̄ коноскꙋт къ ѡамєнїй чєй ꙟвъцаци никъирй нꙋ сѫнт ꙟмай марє чинстє, ничи ꙟмай бꙋнъ старє дє кѫт ла нои: а Lord, (адекъ Дмнꙋл) атѫта ꙟсъмнѣзъ ла нои кѫт ла алтє нацїй Принцїй. Ꙟтрꙋ ачєст лꙋкрꙋ сє дєфъйма ачѣꙗ, карїй сингꙋри прє синє сє нꙋмѣ Фїлософи ши домни, карїй кꙋ нъравꙋл лѡр чел рѫꙋ, нєтрєбꙋитєлє, ши нєкꙋвїинчоасєлє алѡр фаптє дє бꙋнъ воѧ са кїємарѣ са ѡ нєчинстєск, ши прощитирꙋєск. Ꙟпой дꙋпъ ачѣꙗ прє ларг ши ꙟнадинс дєскрикълꙋєщє кꙋм сє фачє ачаста. Ꙗсъ ꙟтрꙋ пъцинє кꙋвинтє, ши лєснє поатє фїєчє карєлє лꙋиший сꙋмма чѣ ꙟтрѣгъ алꙋкрꙋлꙋй ꙟкипꙋи, прє кꙋм къ вїєцꙋирѣ чѣ ръзвръмитъ, ꙟпротива бꙋнєй ꙟкꙋвїинцєрй, ѡмєнїй, ши ꙟцєлєпчꙋнїй, фачє ши аратъ прє ѡм афи мъгарю, фїє карє ва фи. Їаръ ꙟцєлѣптъ, дє чинстє, дрѣптъ, ши фъкътсарє дє винє пꙋртїрє а оунꙋи сътѣн є̄ врѣдникъ дє чинстирє, ши дє нꙋмє Фїлософєск, ши домнєск дє бꙋн нѣм. Карєлє є̄ ꙟтрꙋ адєвър ѡм ꙟвъцат, ши фїлософ, чє ꙟсємнѣзъ юбиторй дє ꙟцєлєпчꙋнє: їаръ дꙋпъ нєнорочирє дє юбѣщє єл а минцй, а виклєни, а фъцърничи, ши алтєлє ачєстѡра асѣмєнѣ: аша єл аратъ къ є̄ юбиторю дє нєбꙋнїє, їар нꙋ дє ꙟцєлєпчꙋнє. Тоатє нороаделє

прє

прє лꙋмє, дѣкъ вѫд прє чинєва къ ꙟтрꙋ нєкꙋръцєнїє вїєцꙋꙗщє, ꙟл нꙋмєск порк: їаръ дє виклєнѣщє, ꙟй зик вꙋлпє, ши алтєлє, ꙟтрꙋ ачаста тоцй дин фирє сє армонирꙋєск. Прє мꙋлцй вєдєм къ дин старѣ дє жос, сє ꙟналцє ла май марй стъпѫнирй, ши домнїй; Ши карє динтрѫншїй сѫнт май ꙟцєлєпцй ши бꙋнй; атꙋнчѣ фъръ дє асємънарє ачєщѣ май бꙋнй сє фак: авѫнд май мꙋлтє мижлочирй дє а артъ конитатѣ са, дє оунїй ка ачєстѣ сє ѡбичнꙋꙗщє асє зичє къ сѫнт нъскꙋцй дє бꙋн нѣм, ши пєнтрꙋ домнїй, карїй ꙟчїп а зврѫли кꙋ пичоарєлє, прє тоцй чєй дє прє лѫнгъ синє ай трѣчє кꙋ вєдѣрѣ, ши ай цинѣ дє нємика, чє сє поатє дє оунꙋл ка ачєста зичє ачѣꙗ ам аꙋзит ꙟ фабꙋлъ. Богацїй ши чєй потѣрничи ꙟ ѡбщє аꙋ мꙋлтє мижлочирй, дє а пꙋтѣ аръта бонитатѣ лѡр, ши кꙋ ачаста драгостѣ дє комꙋн ши нꙋмє формос аший ръмꙋнѣрꙋи, саꙋ адобѫнди. Нꙋ май ачаста оуна є̄ ꙟтрѫншїй, чє поатє ѡмꙋл ꙟцєлєпт лꙋиший пофти, їар ꙟтрꙋ алтєлє дꙋпъ май марє партє, кꙋ мꙋлт май мꙋлтє нєпъчꙋирй, ши нє ѡдихнирй аꙋ, дє кѫт ѡамєнїй чєй дє старє дє жос. Чинє аре ꙟцєлѣцєрє ѡмєнѣскъ, винє сє жꙋдєчє ачаста чє оурмѣзъ, фъръ дє гравъ, ши кꙋ лꙋарє дє сѣмъ четинд. Ѡрй карє вѣдє врє ѡ лꙋкрарє ꙟцєлєпцѣщє, ши кꙋ мъєстрїє ѡрй дє чє матєрїє лꙋкратъ, ꙟтрꙋ ачєлаший

час

час ꙟцелеꙋцерѣ чѣ фирѣскъ де съвършит ꙟкре-
динцѣзъ, къ трѣбꙋе се фїе оўндева вре оўн
мáйстер ꙟцелéпт, кáре ȃчѣ ȃꙋ фъкꙋт: кѫчй де
сíне ꙟсꙋшй нꙋ саꙋ пꙋтꙋт фáче. Дѣкъ се ȃфлъ
вре оўнꙋл де ȃчѣ, кáрїй сингꙋрй пре сíне се
номéск фїлосóфй, саꙋ четиторй де кърцй, кá-
реле вѣде ȃтѫтѣ ненꙋмърáте ꙟцелѣпте фъкꙋте
фъптꙋрй шѝ ле коноáсче къ шѝ сѫнт ȃшà, нимик
май пꙋцин мáйсторꙋл чел ꙟцелéпт, ȃдекъ: пре Дмн-
незеꙋ тъгъдꙋꙗще шѝ нꙋ ва съ л кꙋноáскъ: чѝ
зи́че: натꙋра ȃчѣстѣ ȃшà лѣꙋ фъкꙋт: шѝ ȃчá-
ста ꙟсъмнѣзъ ȃтѫта: ȃчѣстѣ сингꙋре де сíне
ȃшà саꙋ фъкꙋт, дꙋпъ ꙟтѫмплáре: кáреле кꙋ
ѡсеби́тъ є҆локвéнцїе, саꙋ май бíне се зик кꙋ
бъ́рфитꙋрй шѝ флекъитꙋрй, шѝ ворбе де ни-
ми́ка спꙋне ноаѡ, къ Рацей нꙋ сѫнт дате пи-
чоáреле ка съ поáтъ кꙋ ȃле ꙟнотà. чи нꙋмай
ле ȃре дин ꙟтѫмплáре; фїинд къ ȃре ȃшà пи-
чоáре ꙟноáптъ, даръ че ва фáче: шѝ кáреле зиче
къ динцїй нꙋ сѫнт фъкꙋцй се роáдъ, чѝ дѣкъ
сѫнт динцй, є҆й лас съ роáдъ, май бине де
кѫт се стѣ ꙟзáдар, кáре ꙟтърѣще къ соáреле
нꙋ є҆ кꙋ сокоти́нцъ, ничй спре ȃчел скоп фъ-
кꙋт, ка се ꙟкълзѣскъ лꙋмѣ шѝ се ѡлꙋминѣ-
зе, ꙟсъ де є҆ дꙋпъ ꙟтѫмплáре ȃшà, трéбꙋе се
лꙋминѣзе шѝ съ ꙟкълзѣскъ ȃꙋ ва врѣ ȃꙋ нꙋ ва
врѣ. Де се ва ȃфлà, зик, чи́нева оўнеле ка ȃ-
чѣсте шѝ лѡр ȃсѣменѣ небꙋнїй ꙟпротива скин-
тѣей

тѣей ꙟцелепчꙋнїй съ не ꙟкрединцѣзе, лась
сꙋм спꙋе фїесче кáреле дꙋпъ кꙋцетꙋл съꙋ, по-
тѣсева ѡпрѝ чи́нева съ нꙋй зикъ къ є҆ май не
бꙋн, де кѫт мъгáрюл? Ѿрй че є҆ не ꙟцелéпт,
недрéпт, шѝ нетребꙋи́т, фїе ꙟтре Фїлосóфй саꙋ
ꙟтре простомáнй, ꙟчел пъкътóс ка шѝ ꙟчел
дрéпт, ꙟ чел богáт саꙋ сърáк, никъ́ирй фирѣ са
нꙋ ѡ скимбъ; чи претꙋтиндене, шѝ тот дѣꙋ-
на не тръбꙋéск. Шѝ съ не фїе ȃчéст ȃдевър вѣч-
ник шѝ ȃлꙋй Дмнезеꙋ тот дѣꙋна ꙟминте,
шѝ ꙟ ѝнимъ симцитóрю, прекꙋм къ ѡмꙋл
фъръ ꙟцелѣцере сънътоáсъ, шѝ фъръ де драго-
сте кътръ ѡменирé; кътръ дрептáте, кътръ чин-
сти́ре, шѝ кътръ Дмнезеáска фáчерѣ де бíне,
є҆л нꙋ є҆ ѡм, чѝ хїáръ, фїе Филосóф, фїе домн,
фїе крещи́н, фїе пꙋстник, шѝ нꙋмѣскъсе пре
сíне сфѫнт, май пре оўрмъ фїе чей плáче. Фїе
ȃчáста шѝ пентрꙋ прꙋнчїй нóстрїй ꙟвъцътꙋръ,
кѫчй прꙋнчїй ȃчещѣ де ȃкꙋм вѡр фи кꙋрѫнд шѝ
є҆й ѡаменй, шѝ де нꙋ вѡр ꙟчѣпе дин прꙋнчїа
лѡр ꙟцелепцѣще ȃгѫндѝ, ꙟ оўрмъ нꙋ вѡр пꙋтѣ.
Пентрꙋ че рескóлничїй рꙋмѫн пънъ сѫнт вїй
рескóлничй. Шѝ пентрꙋ че гѫндеще къ Дмнезеꙋ,
кáре є҆ не гѫндит, шѝ некꙋпри́нс, поáртъ бáрбъ
шѝ мꙋстѣце ка шѝ є҆л? Нꙋ пентрꙋ ȃлта; чѝ пен-
трꙋ къ сѫнт дин прꙋнчїе рескóлничй шѝ ȃтꙋнчѣ
ȃшà ȃсаꙋ спꙋс. Шѝ ꙗръ нꙋй спꙋне мѫнтꙋитó-
рюл, шѝ нꙋ четѣще є҆л ꙟ Єѵангéлїе, Дмнезеꙋ
Дх

Дꙋх ꙗсте? Ел спꙋне, къ ши ел ачѣа четѣще, ꙟсъ ачѣа немика лꙋй нꙋй ажꙋтъ, къчй ел ши ꙟ прꙋнчїа лꙋй. аша аꙋ гѫндит, ши де ачїа тоате атѫрнъ, кꙋм аꙋ гѫндит чиневa ꙟ прꙋнчїа лꙋй.

146.

Трей Форїй але Ꙗдꙋлꙋй.

Ꙟпърътѣса Їꙋнѡ аꙋ тримис пре кꙋркꙋбѣꙋ слꙋга са; сей афле пре пъмѫнт трей фѣте формоасе, марй ши сънътоасе, каре нꙋ ар авѣ ꙟ инима лѡр ничй ѡ симцире де драгосте, ши де юбире; ши съ иле адꙋкъ ла Ѻлимп, съй фїе слꙋжниче де касъ. Саꙋ дꙋс кꙋркꙋбѣꙋл, ши ꙟкꙋнџꙋрѫнд пъмѫнтꙋл, аꙋ венит дешерт ꙟнапой. Каре сѫнт, оунде сѫнт? Аꙋ ꙟтребат Їꙋнѡ. Де аша фѣлю прекꙋм тꙋ пофтещй нꙋ съ афлъ ничй оуна, респꙋнсъ кꙋркꙋбѣꙋл. Аꙋ фост нꙋмай трей, ꙟсъ Меркꙋрїе аꙋ сосит найнаинте, ши лѣꙋ дꙋс ꙟ Ꙗд. Че вѡр аколѡ тикълоаселе? Аꙋ ꙟтребат Їꙋнѡ, съ фїе юцимй саꙋ форїй але Ꙗдꙋлꙋй, ши съ мꙋнчѣскъ аколѡ сꙋфлетеле чѣле рѣле, ши ѡсѫндите, респꙋнсе кꙋркꙋбѣꙋл. Рѫсе

Рѫсе Їꙋнѡ, ши ѕисе, нꙋ вѣѕй пре Меркꙋрїе чел виклѣн! кꙋм аꙋ счїꙋт ел ачаста аша бине съ алѣгъ!

Ꙟвъцътꙋръ.

Инима ꙟпїетритъ, ши немилостивъ, ничй ꙟ партѣ бърбътѣскъ нꙋ є бꙋнъ де немика, ꙟсъ ꙟ партѣ фемеꙗскъ є кꙋ тотꙋл ꙟпротива натꙋрїй. Драгостѣ чѣ дꙋлче, юбирѣ чѣ негрьитъ, ши бонътатѣ инимїй, ши а сꙋфлетꙋлꙋй мꙋерѣск аша сѫнт де ѕидиторюл чел прѣ ꙟцелепт ꙟтокмите, кѫт де ар фи ꙟ партѣ чѣ бърбътѣскъ вре ѡ ꙟпрїетрире, ши немилъ, прин трѫнселе съсе моае съсе факъ бꙋне, ши кътръ мила чѣ симцитоаре фирѣскъ съсе адꙋкъ. Се каꙋтъм ла ѡм дин тинерѣцеле лꙋй чѣле дин тѫю, май найнте пънъ а нꙋ кꙋноаще кꙋ ꙟцелепчꙋнѣ симцирѣ мꙋлцемирїй кътръ нъскътоарѣ лꙋй, афлѫнд хранъ, ши вїацъ ꙟтрꙋ цицеле ей, ка ши кѫнд ар щи, къ фъръ де дѫнса, ничй се поате чинева насче, ничй хрънй, кѫнд є фъръ де дѫнса плѫнџе, ѡ пофтѣще, де дѫнса майнаинте ꙟчѣпе а рѫде, ши пре дѫнса ка пре феричирѣ лꙋй ѡ юбѣще ши ꙟй ꙗсте драгъ. Ачѣста є извѡрꙋл ши ꙟчепꙋтꙋл тꙋтꙋрѡр челѡр че оурмѣѕъ май дꙋлчй, май чинстите, ши май сфинте симцирй, ши даторїй але ѡаме-

ме-

менилѡр; мꙋлцемирїй, крединцей, драгостей, шй фачерїй де бине Мила чѣ дин тѫю дꙋпъ зидире аꙋ арътат Дꙋмнезеꙋ кътръ ѡм атꙋнчѣ, кѫнд ꙗꙋ дървит лꙋй мꙋлїере, шй бине кꙋвѫнтаре каре ꙟй зисе, ѥ ачаста, Крѣсчецй, шй въ ꙟмꙋлцицй. Шй де ар фи врꙋт Дꙋмнезеꙋ май маре немилъ ѡмꙋлꙋй съ факъ, че ꙗр фи фъкꙋт алте. (ферѣскъ Дꙋмнезеꙋ), ꙗр фи лꙋат мꙋарѣ ꙟнапой, апой гатъ. Ꙗръ де ар фи врꙋт съл проклецѣскъ, че ꙗр фи зис, нꙋ ай крѣсче, ничй плъмъди, чи съ цисе пръпъдѣскъ вица, шй сѫмѫнца, шй съ пїерй де пре пъмѫнт. Чине аре крїерй, шй минте, поате лꙋй ꙟсꙋши съшй деа прѣ формоасе ꙟвъцътꙋрй: ꙗр каре нꙋ аре саꙋ нꙋ ва се айбъ, лꙋй тоате ꙟзадар исе ворбѣще. Чи пентрꙋ бонътатѣ, шй мила инимїй, фїе а пърцїй бърбътещй, саꙋ а челй фъмеещй;! ачастъ ѡбсервацїе а Домнꙋлꙋй Ꙗбат се ададѡгъ, Menschen! Wenn euere Seele schlecht ist; so prahlt nicht mit dem guten Herzen. Ѡаменй! Дѣкъ въ ѥсте сꙋфлетꙋл вострꙋ не трѣбник, нꙋ въ лъꙋдарецй къ въ ѥстъ инима бꙋнъ. Дакъ сꙋфлетꙋл чел ꙟцелепт лꙋминат, шй юбиторю де дрептате се ꙟдрѣптъ, шй рѫндꙋаще кꙋ бꙋнътатѣ инимїй; атꙋнчѣ ѥ ачастъ бонитате перфектъ; ꙗр алтминтрѣ, токма бонитатѣ инимїй фъръ де ꙟцелепчꙋне лесне поате адꙋче пре ѡм

ѡм ꙟмꙋлте фѣлюрй де грешале, шй ал фаче недрепт, рѫꙋ, шй ненорокос. Ꙗсъ (афаръ де чѣле марй, шй оучигътоаре ръѡтъцй) де комꙋн се пот ѡмꙋлꙋй мꙋлте ѥрта, шй трѣче кꙋ ведерѣ, дакъ се коноасче ꙟнадинс бонътатѣ инимїй лꙋй, шй дакъ се поате пентрꙋ дѫнсꙋл зиче; нꙋ аꙋ фъкꙋт ничй аꙋ зис дин инимъ шй кꙋ гѫнд рѫꙋ. Пентрꙋ ачѣа сингꙋр Дꙋмнезеꙋ се нꙋмесче дрепт жꙋдекъторю, пентрꙋ къ нꙋмай ѥл десъвѫршит кꙋноаще инима, шй чѣле дин лъꙋнтрꙋ саꙋ аскꙋнсе але фїеще кърꙋа. Шй пентрꙋ ачѣа порꙋнчѣще ноаѡ прѣ ꙟцелептꙋл мѫнтꙋиторюл зикѫнд: Нꙋ кътѫнд ла фацъ, фачецй жꙋдеката! Лесне се поате ꙟшъла кътѫнд ла фацъ; кѫчй съ а ꙟ сѣмъ ла инимъ, чине ва спꙋне ноаѡ? Мꙋлцй кътѫнд ла ѥй пре дин афаръ, съ пар къ сѫнт сфинцй, шй Дꙋмнезеꙋ счїе че ѡаменй бꙋнй; ꙗр пре оурмъ, те мирй че афли ꙟ трѫнсꙋл. Дѣкъ се жꙋдекъ пентрꙋ ѡм дꙋпъ фаптеле лꙋй; ачѣа мѣрџе пре калѣ са, шй ачаста ꙗстъ май счїꙋтъ, шй фъръ де грешалъ регꙋлъ, дꙋпъ каре пꙋтем ꙟкеа де чей вїй, ка шй де чей морцй, де чей дрепцй, ка шй де чей пъкътошй, ачеста се арътъ сѫнгꙋр де сине, къ ѡрй кареле счїинд, минте, ачела ѥ кꙋ тотꙋл минчинос; ничй съ каꙋтъ, ничй съ ꙟтрѣбъ чине ѥ? Фїе чиней плаче. Зик фрацїй ностри Ӏталїанїй де папа Ксист.

Кенст. Papa Sisto non perdona ne a Giesu Cristo. Ꙗтъ че аȣ дат повацъ ачестїа съсе зикъ: Іезȣицїй аȣ факȣт ꙟ мѫнъстирѣ лѡр ꙟ Рѡма статȣа (кипȣл) лȣй Хрїстос, ꙟтрȣ акърȣа кап аȣ пȣс оун бȣрѣте, апой ѡри кѫнд ле ера воа съ факъ статȣа лȣй Хс минȣне, ши съ плѫнгъ; торна апъ ꙟ бȣрѣте, апой лакръмй дестȣле, кѫтȣцй ера воа, саȣ адȣс плѫнсоаре ла папа, кȣм къ тот нородȣл ꙟчѣтъ де амѣрџе ла Бесѣрикъ, ши се дȣче нȣмай ла Іезȣвицй оунде плѫнџе Хс. Саȣ дȣс ши папа, лȣѫнд кȣ сине ꙟпозонарїю оун чокънел: ши кȣм ꙟчепȣ статȣа а плѫнџе, еа ѡ лови кȣ чокънелȣл ꙟ кап, апой ай че ведѣ! Бȣрѣтеле чел плин де апъ. Ꙟтрȣ ачаста аȣ фъкȣт папа лȣкраре сфѫнтъ, къчй, Хс, адевърȣл чел вѣчник ал лȣй Дмнезеȣ ничй де кȣм нȣ ва ка пентрȣ драгостѣ лȣй съсе минце, ꙗр чине фаче ачаста, ачела ничй крѣде ꙟ Хс, ничй ꙟл коноаще. Се ꙟпреȣнѫм дар кȣ конътатѣ инимїй, ши кȣръценїа инимїй, ши пропрїетъцилѡр ачестѡр ноале а ей сей дъм ꙟцелѣџере сънътоасъ ши лȣминатъ, сей фїе ꙟдрептъторїю ши ꙟнаинте пȣртъторїю, ши атȣнчѣ кȣ адевърат ꙟ трѫнсȣл вом афла изворȣл норочирей ноастре чел фиреск, ши морал.

147.

Салка, ши Спинеле.

Салка възѫнд пре спине, къ ла тоцй, каре пре лѫнгъ ел тречѣ, де хаине ли се акъца, лаȣ ꙟтребат; пентрȣ че траџе ла сине хаинеле стреине, ши токма де лѣр ши авѣ, де че требȣинцъ ꙗр фи лȣй? Нȣмй требȣеск мїе хаинеле, ръспȣнсъ спинеле, ничй ле пофтеск еȣ, чи нȣмай ꙟмй ꙗсте кȣ плъчѣре але рȣмпе, ши але спинтека. Ачастъ фабȣлъ ꙟкипȣѫще инима чѣ кȣ пакосте, каре фъръ де ничй оун фолос ал ей афлъ ѡ проклетъ ꙟдестȣларе, фъкѫнд пагȣбъ ши ръȣтате алтѡра.

148.

Бътрѫнȣл ши Дȣхȣл лȣй Соломон.

Оун бътрѫн бȣн, ши богат де авȣцїе, дȣпъ че дин дестȣл вара аȣ лȣкрат, аȣ шезȣт ла ѡ оумбръ съсе ѡдихнѣскъ; кѫнд де ѡдатъ ꙗтъ исе иви ѡ оумбръ формоасъ, ши ꙟпърътѣскъ ꙟкип де веденїе. Ꙟтребъ бътрѫ-

трѫнꙋл чине є? Єꙋ сѫнт Дꙋхꙋл лꙋй Соломон, ши ам венит съ те ꙟтреб кꙋм тръещи тꙋ? Ꙗтъ аша, кꙋм май ꙟвъцат тꙋ, сфътꙋиндꙋмъ съ мъ ꙟвъц ꙋбирѣ де ѡстенѣлъ дела форникъ, ачаста ꙟкъ дин тинерѣцеле мѣле ам примит, ши ачелꙋѫши аша бътрѫн, прекꙋм мъ вези, оурмез, не ꙟчетат ѡстениндꙋмъ, ши лꙋкрѫнд: Хей! Бътрѫнꙋле! Нꙋмай жꙋмътате де сфатꙋл мїеꙋ ай примит, ши ар фи требꙋит ꙟтрег съл примешти. Форничиле се ѡстенеск вара, ꙗръ ꙗрна се ѡдихнеск, ши мънѫнкъ дин ѡстенѣла лѡр. Дар ши тꙋ; аꙋ доаръ нꙋ тѣй ѡстенит, ши кинꙋит ꙟ вара пꙋтерїй, ши търіей тале, пентрꙋ че даръ акꙋма ꙟ ꙗрна бътрѫнѣцелѡр ши слъбичꙋнилѡр тале нꙋ те ѡдихнешти, ши нꙋ те хрънешти дин агонисѣла ѡстънѣлелѡр тале? Ачаста зикѫнд: аꙋ перит!

Ꙟвъцътꙋръ.

Престе мъсꙋръ ꙋбиторюл де агонисѣлъ, лакомꙋл, саꙋ съ зик ѡмꙋл не ꙟцелепт, єл аꙋ венит ꙟ лꙋмѣ ачаста съсе мꙋнчѣскъ. Пентрꙋ къ ꙟкъ пънъ є сърак лꙋкръ съши агонисѣскъ, аре дрепт, ꙟсъ кѫнд вине ла ꙟдестꙋларе, кѫт по-

ате зиче: ам дестꙋл, нꙋ нꙋмай ка се пот кꙋ ѡдихнъ віецꙋи, чи ши нꙋме формос дꙋпъ моартѣ мѣ съ пот лъса; ꙗръ лꙋй ꙟй ꙗсте пꙋцин, ши ꙗръ пꙋцин ши тот се грижаще, ши се роаде, ши ла инимъ се мꙋнчѣще: оунꙋѧ ка ачестꙋѧ чиней ва ажꙋта? Ши чиней ва да минте, дѣкъ єл нꙋ ва? Єл ва, ши дорѣще кꙋ дѣдинсꙋл съ фїе а лꙋмей ачещїѧ ꙋбире де арџинт мꙋлт пътимиторю мꙋченик. Непрїятенїй лꙋй чей май мари, нꙋй пот лꙋй май маре рѫꙋ пофти, декѫт че єл ꙟсꙋши лꙋиши причинꙋаще. Нꙋ трѣбꙋе немика ай гръй! Ласъ съсе грижаскъ, тѫнгꙋе, ши съсе ваете! Ласе съ ѡфтѣзе ши съ сꙋспине! кѫт счїе ши поате май мꙋлт, съл лъсъм съсе непъчꙋаскъ пре сине! Къ ачаста є фирѣ лꙋкрꙋлꙋй. Къ инима, карѣ є кътръ пꙋртарѣ де гриже чѣ фъкътоаре де бине немꙋлцъмитоаре, ачаста ши слꙋгъреще. Ласъ бине съши а сѣма, нꙋ кꙋмва съ факъ вре оун бине ꙟ комꙋнитет кꙋ аверѣ са, къчи, де аша чинсте нꙋ є єл вредник. Ꙗр де че є май мꙋлт ничи ѡдатъ съ нꙋ ꙟдръзнѣскъ а гѫнди, къ аверѣ ачѣѧ, карѣ єа кꙋ маре гриже, ши кꙋ крꙋцарѣ чѣ ꙟделꙋнгатъ аꙋ адꙋнат, аꙋ датѡ лꙋй Дꙋмнезеꙋ. Де ачаста съсе ферѣскъ ка фокꙋл чел вїꙋ! Ачаста є модꙋл гѫндирїй пентрꙋ чей прощи, ꙗр нꙋ пентрꙋ ѡаменїй чей лꙋй асѣменѣ! къчи, дѣкъ дꙋпъ ненорочире ва гѫнди єл аша чева, фи-

роасъ тинъ, де кът а̂ фи ѡ҃м кꙋвънтъторю, ши ꙟ мошенире̂ та кꙋ ѡ҆аменїй а̂ трьи. Грила: таче тꙋ, къ минте̂ мъ а̂кꙋма є̂ май бꙋнъ де кът а̂та, кꙋчи є̂ꙋ май воіск се віецꙋеск а̂колѡ, ши а̂ша кꙋм є̂ міе май бине. Везй тꙋ тина а̂часта, каре̂ пꙋте ціе, ши де каре̂ те скърбещи тꙋ а̂тъта, міе ꙟми мироасъ ка мирꙋл ши трандафирꙋл, ши тот че мънжеск дин трънса май дꙋлче ꙟми їасте де кът челе май а̂леॅсе пацїетꙋрй, тꙋрте, крофене (перишоаре) панкове, ши а̂лте дꙋлчецꙋрй а̂ле воастре! є̂ꙋ мъ ꙟграш, нꙋ сънт сꙋпꙋс ла а̂тъте̂ бетешꙋгꙋрй, прекꙋм май наинте є̂рам, ничй а̂м грижиле челе май де наинте, ши спарцерй де кап каре ле цинецй вой ѡ҆аменїй лꙋкрꙋрй марй ши лъꙋдате а̂фи, креॅдем тꙋ міе Ѡ҆диссее! деॅка воещй а̂ щи че є̂ дꙋлчаца ши віаца лꙋмїй а̂чещїа, фъте порк, прекꙋм сънт є̂ꙋ, а̂пой а̂тꙋнча вей щи! се а̂флъ Ѡ҆дисей ꙟ невое кꙋ а̂честа, каре нꙋ ва де а̂лта съ щїе, фъръ нꙋмай де а̂чеॅа че симцеск симцириле лꙋй. Май пре оурмъ а̂ꙋ ꙟтребꙋинцат тоатъ пꙋтеॅре̂ блоквенцїей сале, ꙟчепънд а̂й ꙟкипꙋи ковършириле ѡ҆менирїй ши а̂ ꙟцелепчꙋнїи; новилитате̂ кꙋвънтърїй, дꙋлчаца, ши подоава виртꙋтей; Дꙋмнезеаска немотенїе а̂ сꙋфлетꙋлꙋй челꙋй немꙋриторю, ши коноштинца а̂челѡр пре̂ ꙟналте пропрїетъцй Дꙋмнезеещй, а̂ ꙟцелепчꙋнїй, бꙋнътъцїй, ши пꙋртърїй де грижъ.

Ши кꙋ а̂чеॅсте а̂ша лаꙋ ꙟбланзит, кът а̂ꙋ пофтит а̂ фи їаръши ѡ҃м. А̂часта прекꙋм фїеще кареле веॅде є̂ ѐѯемплꙋ, ꙟсе фоарте а̂девърат ꙟ лꙋкрꙋрй морале. Ѡ҆рй каре патимъ, каре̂ кꙋ тотꙋл бирꙋаще пре ѡ҃м, шил кꙋпринде, ꙟл ѡ҆рбеще, ши нꙋл лась съши деॅшкизъ ѡ҆кїй, ꙟсъ ꙋбире̂ де а̂рџинт се деॅскилинеще ꙟтрꙋ а̂часта, ши є̂ май ре̂ де кът а̂лтеле, че а̂лте патимй а̂ꙋ ꙟтрꙋ сине, къ дꙋпъ парте̂ че̂ май маре, а̂ре фїеще каре вреॅме̂ са, цине пре ѡ҃м вре ѡ̂ кътева зиле, а̂пой ꙟл слобоаде, а̂ꙋ пꙋте̂ре ши слъбичꙋне, тинере̂це ши бътрънеॅце, фоаме ши сътꙋраре; нꙋмай оуна ꙋбире̂ де а̂рџинт нꙋ ва де а̂чеॅсте се щїе, деॅка а̂пꙋкъ пре чинева ꙟ оунгиле сале, нꙋл слобоаде ничй ла є̂шире̂ сꙋфлетꙋлꙋй, ши кꙋ кът кареба май таре ꙟбътрънеॅще, ши слъбеॅще, кꙋ а̂тъта май таре а̂частъ патимъ ꙟ тръꙋсꙋл се а̂принде ши се ꙟноаще, ꙟсе фїе дестꙋл де а̂часта; съ гъте̂м ꙟбъцътꙋра факꙋлїй а̂чещїа, каре̂ а̂ратъ ноаѡ а̂часта, къ кꙋ кът є̂ лꙋкрꙋ лъꙋдат, кꙋ дрептате ши кꙋ ꙋбире̂ де ѡ̂стенеॅлъ а̂ а̂гониси, фъръ а̂семънаре є̂ лꙋкрꙋ май лъꙋдат а̂ щи, а̂чеॅа кꙋ ꙟцелепчꙋне а̂ кїелтꙋи спре віецꙋире̂ са, ши ка пре ѡ̂ мижлочире мърирїй сале, ши а̂ бинелꙋй де комꙋн а̂ ꙟтребꙋинца, ши фъръ де а̂ша ꙟтребꙋинцаре че̂ май маре а̂бꙋціе їасте челꙋй че ѡ̂ а̂гонисеॅще а̂деॅсе ѡ҆рй токма мꙋнчире, ши рꙋшине,

 ши

ши ка ши ꙟ цара тȣрчаскъ калѣ май де грабъ ла сȣгрȣмаре.

149.

Привегитоарѣ ши Бȣлтȣриле.

Кѫт те ферическ еȣ пре тине ꙟтрȣ ꙟнълци-ме збȣрътoрюле вȣлтȣре! Ꙗȣ зис одатъ при-вегитоарѣ, еши вреѣдник сътe нȣмѣскъ ꙟ-пърaтȣл тȣтȣрор! кȣ че мърире те ꙟналци ꙟтрȣ ꙟнълцимѣ черюлȣй: тȣ требȣе кȣ мȣлт май бине фрȣмсѣца черюлȣй, декѫт ной тоа-те чѣле лалте пасерй де жос а о ши: Хей при-вигетоарѣ мѣ, тȣ еши кȣ тотȣл проастъ, ши нȣ щiй немика, аȣ зис вȣлтȣреле: поа-те фи къ еȣ пентрȣ драгостѣ фрȣмсѣцей че-рюлȣй аша таре ꙟсȣс мъ сȣй. Еȣ фак ача-ста кȣм аш пȣтѣ май бине пре пъмѫнт вре ȣн епȣре, бросакъ цестоасъ, сaȣ вре ȣн арич ведѣ. Тъкȣ привигитоарѣ, гѫндина ꙟтрȣ сине, лас съ те лаȣде алт чинева, ꙗ-ръ еȣ нȣ воӏю; декъ тȣ ши ꙟтрȣ аша ꙟнъл-циме де алта нȣ май гѫндещй фъръ нȣмай де фоале.

Ꙟвъ-

Ꙟвъцътȣръ.

Пентрȣ къ тикълосȣл черщиторю ши сири-манȣл, каре нȣ аре немика, де диминѣца пъ-нъ сѣра де немика алта нȣ гѫндѣще, фъръ нȣмай кȣм ꙟшй ва стѫмпъра фоамѣ ши ȣм-плѣ рѫнза; де ачаста ниме нȣ се ва мира: ꙟсе Дмнȣл шм ꙟ стъпѫнiе, ши ꙟтрȣ мȣлте ꙟде-стȣлърй, токма де ачаста съ гѫндѣскъ, ши ꙟтрȣ ачѣа тоатъ ꙟделетничирѣ са ши феричи-рѣ се о афле: Че йнимъ де немика е ачаста! че сȣфлет де жос ши не требȣит! Ачест флекъ-титорю, ши ꙟтинат дискȣрс, адѣсе ори ми саȣ ꙟтѫмплат дела мȣлцй ал аȣзи; че не тре-бȣе ꙟвъцътȣра! кѫчи ла че Дмнiй, мърире, ши богъцiе нъдъждȣим прин трѫнса а аѫȣнџе. Че кȣноцинцъ сърaкъ, ши ȣрѫчоасъ ꙟцелепчȣне аȣ ачѣа деспре Ꙟвъцътȣръ карiй аша ворбеск! а-часта е май ꙟдъръпник, май фъръ минте де кѫт че ар зиче Болнавȣл, чемй требȣе сънъта-тѣ? не ꙟцелептȣл, чемй трбȣе минте ши ꙟце-лепчȣне? орбȣл, чемй требȣiеск окiй? ничй ꙟ Англiа плȣгарiй ши лȣкрътoрiй де пъмѫнт, пъ-сторiй. Късапiй, чизмашiй ши алцiй, ничи сѫнт Риторй, ничй философй; ꙟсе тоцй Е-пископiй, ши тоатъ Преоцимѣ, тоцй Сенато-рiй ши Жȣдекъторiй, тоцй Даскалiй пънъ ла чел май де пре ȣрмъ ꙟ сатȣл чел май мик аȣ ꙟвъцътȣръ.

Де

Де че трезꙋинце сѫнт аша ѡаменiй ꙟтрꙋ тоатъ де маре нꙋмър попоаръ? ши де сѫнт аша ѡаменiй не ꙟвъцаций, че сѫнт дꙋпъ сꙋфлет, пре тоатъ чинсте, ши пре кꙋует, немика! ши кꙋ мꙋлт май маре, май ꙟдърѣтник, ши май рѫꙋ де немика! ѡмꙋл каре нꙋ щiе тъмъдꙋирѣ, ничй ва се фiе врач, нꙋмъ ва тъмъдꙋй, ꙟсе ничй нꙋ мъ ва оучиде: iаръ ачела кареле ва се фiе доктор, ши нꙋ щiе мъестрiа ачаста, те ѡмоаръ пре лок, ши сингꙋр ел нꙋ щiе кꙋм, ши пентрꙋ че? Ꙟвъцъторюл, фъръ де ꙟвъцътꙋръ кꙋм ва ꙟвъца, дѣка ел сирманꙋ сингꙋр немика щiе, ел дин козонарю ши дин фоале нꙋ скоасе ꙟвъцътꙋра. Ꙟсе те ва ꙟвъца кꙋм щiе. Ѿ маре мꙋлцемитъ ꙟций фiе цiе пентрꙋ аша кꙋвинте! де оунде ай къпътат аша ꙟцелепчꙋне? ши де кѫнд те фъкꙋши аша кꙋ минте? дин аша ꙟвъцътꙋръ се наще моартѣ моралъ, ши ачѣка е изворꙋл ши ꙟчепꙋтꙋл а фiещекърiа крединце дешартъ, а ѡрбирей, ши чей май рѫꙋ; азарвей ши оурѫчꙋнiй ꙟтръ ѡамений. Ар требꙋи се фiе кареба саꙋ кꙋ тотꙋл рѫꙋ, саꙋ де тот негѫндиторю, каре ар гѫнди къ ачаста се скрiе кꙋ сокотинце ка сѫсе дефайме ши ꙟтине преоцимѣ де акꙋм, каре саꙋ е кꙋ тотꙋл фъръ де ꙟвъцътꙋръ, саꙋ нꙋ ѡ аре дин дестꙋл пентрꙋ дирегъторiа са. Ноаѡ тꙋтꙋрѡр бине е коноскꙋт, къ пѫнъ май дѫꙋнъзй че саꙋ черꙋт

дела

дела кандидацiй ностриiй? Щiе фiе кꙋм чети? аре бани сѫши кꙋмпере парохiа? Ꙟсте дин каре съ богатъ, аре авѣре се поатъ да аколѡ оунде трѣбꙋе? Ши де иєва пꙋне ꙟ спате пре ѡ стрѫмбътате сѫсе поатъ рѫскꙋмпъра? Ꙟтъй школеле ши класꙋриле, каре аꙋ тръбꙋит сѫсе абсорбирꙋъскъ. Пре оунiй ка ачещѣ ай дефъима, саꙋ ай негри ши ѡсѫнди, ферѣскъ Дꙋмнезеꙋ! а авѣ жале пентрꙋ дѫншiй, ачѣка е тот. Ачаста саꙋ зис пентрꙋ чѣле де акꙋм ꙟнаинте, iар ачаста нꙋ трѣбꙋе лъсат дин зи ꙟ зи, де астѫзй пънъ мѫне, тоатъ мижлочирѣ карѣ се поате кътръ ачест лꙋкрꙋ ꙟтребꙋинцꙋ, ꙟдатъ ꙟтрꙋ ачѣлаши час ꙟнаинте аѡ лꙋа. Тот че аꙋ мѫнъстириле ши бесѣричиле авѣри стътътоаре ши нестътътоаре анꙋ крꙋца пентрꙋ ачаста. Прѣѡтꙋл ꙟвъцат, ши кꙋ бꙋн нъраб, май таре ва лꙋмина Бесѣрика са декѫт атѫтѣ ши атѫтѣ лꙋминий, каре ард ꙟтрѫнса. Къ прѣѡтꙋл лꙋминат кꙋ ꙟвъцътꙋра ши ꙟбонътъцит кꙋ нъравꙋл, ва лꙋмина сꙋфлетеле нороаделѡр, ши ꙟй ва фаче фъкътори де бине, кꙋ нъравꙋри не ꙟтинате, ши кꙋрате, ꙟй ва фаче, зик, Сiѡнꙋл чел череск ши адевърат, ши мирѣса лꙋй Хс, дꙋпъ кꙋм зиче Апостолꙋл: **Вой сѫнтеций Бесѣрика Дꙋмнезеꙋлꙋй челꙋй виꙋ**, каре чине ѡ ва ꙟподоби, ши Дꙋмнезеꙋ ꙟл ва ꙟподоби пре ел, iаръ нꙋ нꙋмай церемонiиле, ши алте васе скꙋмпе, ши лꙋминй апринсе

се де чѣръ ши прїѡтꙋл се такъ нещиинд че съ гръѣскъ. Аꙋ доаръ ной нꙋ ам пꙋтѣ съ авем Семинарїꙋм фъръ нꙋмай де нѣм фаче оуниций? чине зиче ачѣста? ка кꙋ адевърат пꙋтѣм, токма де нꙋ невом ши оуни. Ѿ факъсе ѫщиинцаре деспре ачаста, ши вецй ведѣ кът де мꙋлцй се вор афла, карїй де бꙋнъ вое ѫдар бани спре ачаста дела сине вор да: Ѻсе факъ дꙋпъ ачѣа ѡрѫндꙋѣлъ ка прин сате съсе стрингъ бꙋкате, ши пре бани съсе вѫндъ: май пре оурмъ атѫца Рѡмѫни кꙋ милїѡанеле, съ пꙋн аша, съ дѣ пре дой ани нꙋмай 30 кр. де тот капꙋл, че Капитал гроазник ар еши, ши апой сар пꙋтѣ ѫвъца пре ѡ 400 де фечорй пентрꙋ Прещїе ши Дъскълїе, ачаста ар фи адевъратъ православїе ши бꙋнъ крединцъ, адевъратъ крещинътате, мъриръ ши подоаба Бесѣричий, ѩръ нꙋ мꙋлте кꙋвинтъри дешерте, нꙋме маре фъръ ничи оун род ши ѫцелѣџере. Сар зиди кѫсй пентрꙋ Схоале, ѩръ нꙋ сар стрика челе зидите, ничи сар пꙋстїи. Пре времѣ простїетъцїй ши а варварїей каре кꙋм пꙋтѣ ши воѧ, аша ши трѧ пънъ кѫнд мꙋрѣ, ѩръ дꙋпъ моарте поменирѣ лѡр ера пръпъдитъ ши пїердꙋтъ; ѩръ акꙋма аꙋ сосит времѣ, ка нꙋмеле ши поменирѣ ачелѡра, карїй ѫсемнѣзъ чева ѫ ѡбще, саꙋ спре вѣчника чинсте ши мърире, дакъ сѫнт бꙋни, саꙋ, дакъ сѫнт рꙋй ши нетрѣбничй, спре вѣчника батжокꙋръ съ ръмѫнъ. Тот

чел

чел че ѫши цине лꙋй чинсте ѡм кꙋвѫнтъторїꙋ асе нꙋми, ши каре крѣде къ аре сꙋфлет ѫцелелегъторїꙋ ши немꙋриторїꙋ, ел трѣбꙋе аша съ гѫндѣска. Май воеск ѫ Бечкерѣкꙋл мик саꙋ ѫ сат ла Берексоꙋ съ фїꙋ Преѡт сърак, кꙋ минтѣ лꙋминатъ, ши кꙋ кꙋџет кꙋрат, де кѫт ѫ Бꙋкꙋрещий оун Митрополит кꙋ минтѣ ѫтꙋнекатъ, ши кꙋ кꙋџет фъръ де паче. Ачѣа, карїй нꙋмай пентрꙋ ачѣа пофтѣск ѫвъцътꙋра, ка прин трѫнса съ поатъ асе ѫнълца ла вре ѡ дерегъторїе дин челе май сꙋс нꙋмите, ѩръ нꙋ ка съ фїе май ѫцелепцй, май лꙋминацй, май перфекцй, апой де вор ши ѫвъца прꙋнчїй ѫ сате, оунїй ка ачещѣ прекꙋм деспре ѫвъцътꙋръ аша ши деспре сꙋфлетꙋл лѡр ѫтꙋнекатъ ши нетрѣбничъ сокотинцъ аꙋ. Зик оунїй динтръ ѣтрѫнй кътръ прꙋнчй: Нꙋ врѣцй съ мѣрџецй ла Схоалъ? нꙋ вецй фи Попи, ши де нꙋ вецй фи Попи, нꙋ вецй мѫнка прескꙋрй, ей сокотѣск къ пентрꙋ ачѣа трѣбꙋе съ мѣргъ нещине ла Схоалъ, ка съ фїе попъ, ши съ мънѫнче прескꙋрй; ей сѫнт прощй, ши трѣбꙋе съ ле ертѣм, кѫчй къ дин аꙋзите гръѣск, ши въд, кꙋм къ мꙋлцй дꙋпъ че аꙋ ѫвъцат, сѫнт асѣмене Вꙋлтꙋрелꙋй, каре сꙋбрѫнд се ръдикъ ла ѫнълциме, нꙋмай ка съ вадъ вре оун епꙋрел, саꙋ вре ѡ броаскъ цестоасъ.

150.

Питпълака ши пȣїй єй.

Питпълака аȣ скос пȣишорїй єй ꙟ холдъ, ши дȣпъ че аȣ крескȣт ачещѣ, ши холделе ꙟкъ єра май коапте, Питпълака май наинте пънъ а нȣ сбȣра оундева, тотдѣȣна сфътȣѧ пре пȣишорїй єй ка бине съ ꙟ саме че се лȣкръ пре лжнгъ холдъ, ши съ аскȣлте че се ворбѣще ачи апроапе пре лжнгъ холдъ, ѡдатъ ꙟторкжндȣсе майка лѡр ꙟнапой дела локȣриле пре оунде сбȣрасе, аȣ афлат пȣишорїй єй кȣ маре фрикъ ши кȣтремȣр кȣпринши, ꙟй ꙟтребъ: че ле єсте, ши де че саȣ ꙟфрикошат аша? Спȣн ачещѣ, къ аȣ венит аколѡ слȣџиле стъпжнȣлȣй холдей, ши възжнд къ гржȣл є копт, саȣ дȣс дȣпъ сѣчери акасъ, ши вѡр съ винъ, съ сѣчере холда, пентрȣ ачѣѧ кжт май ꙟграбъ съ фȣџим ꙟкътръȣ не вѡр дȣче ѡкїй: ле зисе майкъса: пънъ нȣ вецй ведѣ, къ вине стъпжнȣл, ши пънъ нȣ вецй аȣзи къ аȣ зис єл ачѣѧ, пънъ атȣнчѣ нȣ въ темецй

немй-

немика. Тот лȣкрȣл оунде стъпжнȣл нȣ президирȣѧще, адѣсе ѡрй се препъдѣще, нȣ мѣрџе ꙟнаинте, къ нȣ аре стъпжнȣл минте, лаптеле чел пȣстїю ꙟл мжнкъ кжнїй.

151.

Херхȣл ши Лопта.

Херхȣл оумблжнд проптиндȣсе кȣ ꙟидамакȣл лȣй чел гроазник, кȣ кареле ловѣ леїй ши оуршїй, аȣ ѡкїат ѡ лопта, ши аȣ ловитѡ, ꙟсъ ꙟ де ловитȣръ крескȣ май маре. Ꙟщѣптъ даръ, гжндѣще ꙟ сине, апой кȣ тоате пȣтериле лȣй ѡ лови, ꙟсе ꙟ немика, чи май маре се фъкȣ, миржндȣсе єл де аша лȣкрȣ не ѡбичнȣит, йсе аратъ Минерва, ши ꙟй зисе: нȣ май атинџе ачѣ лопта, везй къ ачастай є инатȣл! къчй кȣ кжт май адѣсе ѡ вей лови тȣ, кȣ атжта ва крѣще ꙟ май маре, ѧръ кжт вей ꙟчета де аѡ май атинџе, ꙟ се ва фаче микъ, ши ва фи ка ши май наинте.

Ꙟвъцътȣръ.

Фоарте формасе ꙟкипȣире а зарвей ши а инатȣлȣй. Гълчевиторюл нȣ аре май маре мȣнкъ,

фъръ

фъръ нȣмай дакъ нȣ аре кȣ чине съсе пъра-
скъ, ши се мѫне процес, ла оуний колѡ ѿаре
оунде ли се вѫнд кусиле, пръ ей ꙟпрȣмȣтъ
бани пре камътъ сау оусȣръ, ка съ мѫне про-
цесȣл, ши че фолос аре де ачи? маре! съ поа-
тъ спȣне кȣм аȣ корупт пънъ аȣ фост віȣ
кȣ Пресидентȣ (Н. Н.) ши кȣ Консиліаріи
(Н: Н. Н.). Ши кȣм ле скъпърам; нȣ щіѧ че
сѫмй ръспȣндъ? фъръ нȣмай; шонгȣт, шон-
гȣт! вине е, вине е! — ши кѫнд спȣне ел
ачесте ꙟи мерг скънтей дин ѡкй, кѫчй пен-
трȣ ел нȣ а алтъ фериччире май маре де кѫт
ачѣста, нȣмай съсе нимикъ оундева вре оун
процес, фіе аквȣи ꙟи плаче, нȣ те ꙟгрижи тȣ,
къ ва афла ел мод ꙟ лȣкрȣл ачеста, ел нȣ
щіе ничи шапте, ничй ѡпт, ачеста е елемен-
тȣ лȣй, фъръ де каре нȣ поате ел съ ръсȣфле.
Чей де демȣлт фъкъторй де стіхȣрй Елиний
пȣн ꙟнаинте патима ши кинȣл а оунȣй ѡм
тикълос ка ачеста, ꙟтрȣ ѡ асемънаре кȣ Іксі-
ѡн, кареле фȣ ѡсѫндит ка съ пръвълѣскъ ѡ
піатръ маре де моаръ ꙟсȣс пре оун мȣнте
ꙟналт, ши дȣпъ че кȣ маре греѹтате пънъ ꙟ
вѫрфȣл мȣнтелȣи ѡ аȣ адȣсѡ, не авѫнд ако-
лѡ лок де а пȣтѣ ста, кȣ маре ръпежȣне ꙟтрȣ
ачелашй час се ръстȣрна ла вале ꙟжос. Иаръ
тикълосȣл Іксіѡн тържшй кȣ а ла мȣнте ꙟ сȣс
ка ши майнаинте, ши аша пънъй лȣмѣ. Пен-
трȣ

трȣ че даръ ꙟтръ фъптȣриле чѣле кȣвѫнтътоа-
ре ши ꙟцелѣпте гълчава чѣ де пърȣрѣ, некȣ-
нъ, ши де рȣшине амъгѣще зилеле віецій? Аȣ
наȣ дърȣит поаш милостивȣл Зидиторю ачѣ-
сте пъцинтѣле зилеле але віецій ноастре спре мъ-
рирѣ са? спре дȣлчѣца ши бȣкȣріа ноастръ?
Інатȣл (Ѳфада) пентрȣ търіа капȣлȣй ши ꙟ-
вѫртошерѣ инимій! Ѳфада пентрȣ времѣлни-
ка добѫндъ, ши де мȣлте ѡрй фъръ де ничи
ѡ кавсъ, нȣмай дин ѡбичѣюл чел рѫȣ ши дин
драгостѣ чѣ негѫндитъ кътръ зарвъ, ши гъл-
чавъ вине. Ши че е май оурѫт, ши крещинилѡр
май де рȣшине, ши кȣ некȣвіинца, ꙟпончишерѣ,
зарва, оуръчȣнѣ, ши тоате пентрȣ крединца
прѣвиникȣвѫнтатȣлȣй Іс! Ѳе фаче ꙟгрекаре,
пентрȣ че е ачаста? Ипъ кавса. Ѳаменій се
ꙟвацъ а ворби май наинте де а гѫнди ши а
прежȣдека. Фіеще кареле воаще, ши тоцй кѫцй
сѫнт пре пъмѫнт воеск а авѣ дрепт; ши нȣ
не вине ꙟ минте майнаинте съ черкъм ши пер-
фект съ кȣноащем, ѿаре авем дрепт сау ба?
фіеще кареле ꙟтъреще дрептȣл съȣ спре ачѣа
че аȣ аȣзит дела алцій. Ачѣста е ꙟчеперѣ тȣ-
тȣрѡр неȣнириилѡр ши а зарвелѡр. Поате къ
чѣа лалцй нȣ аȣ пȣтȣт алȣнека, ши асе ꙟше-
ла? ба ꙟкъ фоарте таре! Време е акȣма, ка
съ кȣноащем акȣм ѡдатъ кȣ тоатъ инима,
къ гълчевинȣдȣне, рѫȣ ши недрепт ам лȣкрат
токма

токма ꙟ сфн҃тȣл сѫн шѝ крѫцѣле Еѵангелїей, каре є̃ изворȣл драгостей, а пѫчїй шѝ а конитѫцїй. Акȣма дарѫ немика алта нȣ се пофтѣще, фѫрѫ ка тоцй ꙟпреȣнѫ сѫ фим адевѫрацй оученичїй ай лȣй Хс҃, шѝ ачѣста ꙟсемнѣзѫ, дрепцй шѝ де ѡменїе, кȣ минте лȣминатѫ, їар кȣ инима шѝ кȣ фаптеле фѫкѫторй де бине. Сѫ аскȣлтѫм акȣм кȣвинтеле чѣле сфн҃те Апостолическй: Ꙟпрекїерй ꙟтрѫ вой сѫ нȣ фїе! чй пачѣ лȣй Дȣмнезеȣ сѫсе сѫсѫлѫшлȣаскѫ ꙟтрȣ инимиле воастре. Фериčицй фѫкѫторїй де паче, кѫ ачѣѧ фїй лȣй Дȣмнезеȣ се вѡр кїема! Щим акȣй сѫнт кȣвинтеле ачѣсте, симцинд сѫ не ꙟдȣлчим кȣ дȣлчѣца лѡр! дакѫ дорим а фи фїй Тателȣй череск. Ачѣста че вой зиче, дрепт дин ачѣсте кȣвинте але Мѫнтȣиторюлȣй оурмѣзѫ: адекѫ: Тикѫлошй нефѫкѫторїй де паче, кѫ ачѣѧ фїй дїаволȣлȣй се вѡр кїема. Дакѫ цинем кȣвинтеле чѣле дин тѫй а фи адевѫрате, прекȣм шѝ сѫнт, фѫрѫ ничй ѡ ꙟдоалѫ шѝ ачѣсте неминчиноасе трѣбȣе сѫ фїе. Фаптеле чѣле бȣне сѫнт сємнеле чѣле неминчиноасе але крещинѫтѫцїй чѣй адевѫрате; шѝ ѡрй кареле зиче кѫ дрепт крѣде, шѝ недрепт шѝ рѫȣ вїецȣѣще, єл є̃ тот минчюнѫ дела кап пѫнѫ ла пичоаре, ничй аре кредицѫ ничй лѣџе.

152.

152.

Корбȣ шѝ Привегитоарѣ.

Корбȣл аȣ ꙟтребат пре ѡ Привегитоаре, кѫцй анй вїецȣеск Привегиториле пре пѫмѫнт? шѣпте анй, рѫспȣнсе кѫнтечѣлȣл, оуне ѡрй май мȣлт, оуне ѡрй май пȣцин, ной нȣ не грижим кѫт вом трѫи, нȣмай сѫ вїецȣим формос, шѝ ꙟ паче; ашà дарѫ ѡаменїй ничй кѫт ꙟтрȣ кѫнтаре нȣ ꙟцелег, зисе Корбȣл, карїй саȣ ꙟдрѫгостит ꙟ кѫнтарѣ воастрѫ, шѝ кȣ драг вѫ аскȣлтѫ. Дар єсте кȣ пȣтинцѫ сѫ кѫнтацй вой вре ѡдатѫ май фрȣмос декѫт ной карїй кѫте ѡ сȣтѫ де анй трѫим? Шѝ ачѣсте зикѫнд, сбȣрѫ пре ѡ крѣнгѫ а оунȣй копач ꙟналт, шѝ ши ꙟчепȣ дин тот грȣмазȣл а кронкѫй.

Ꙟвѫцѫтȣрѫ.

Кѫрȣнтѣце єсте ꙟцелепчюнѣ ѡмȣлȣй, ши лȣнцимѣ вїецїй нȣ се кȣпринде ꙟ нȣмѫрȣл анилѡр. Фоарте ꙟцелепцѣще не ꙟвацѫ Соломон: кѫ нȣмай ѡмȣлȣй фѫкѫторю де бине се кȣвине ачѣста, ꙟтрȣ ачелашй рѫнд оурмѣ-

мѣзѫ:

мѣѕъ: сфѫршиндꙋсе ꙟтрꙋ пꙋцин, аꙋ плинит ани мꙋлци; май адаогъ причина пентрꙋ че: къ плъкꙋт аꙋ фост, зиче, Домнꙋлꙋй сꙋфлетꙋл лꙋй. Динтрꙋ ачѣста ведем, кꙋм къ ꙟтръ фачерѣ де бине се кꙋпринде тот прецꙋл ꙟвъцътꙋрей ши а ꙟцелепчꙋней, тоатъ чинстѣ бътрѫнелѡр кꙋрꙋнтѣце, ши тоатъ лꙋминѣ вїецїй, каре копѫршѣще аній лꙋй Маѳꙋсал; кꙋчи нꙋмай прин трѫнса се фаче сꙋфлетꙋл плъкꙋт лꙋй Дꙋмнезеꙋ, ши добѫндѣще феричита вїацъ де вѣчи. Тоци карїй се афлъ ꙟ бꙋне цирꙋмщенцїй, ши аꙋ дин дестꙋл мижлочири, ка съ факъ трꙋпꙋлꙋй спре плъчере, ши тоате симцириле сале але ꙟдꙋлчи; деспре чѣ май маре парте ꙟсꙋши ачѣле мижлочири ле ꙟтребꙋинцѣзъ спре рѣле, ши ѡ парте спре ꙟдꙋлчири, ши ачаста нꙋ пентрꙋ алт чева фак, чи нꙋмай пентрꙋ къ фъгъдꙋеск лорꙋши вїацъ ꙟделꙋнгатъ: ши ачѣстъ ꙟделꙋнгатъ алѡр вїацъ ѡ сокотеск ꙟ чинчи зечи де ани, саꙋ ши май мꙋлт ꙟтрѡ сꙋтъ. Лисе паре къ аній ачещѣ алѡр нꙋ вѡр май авѣ сфѫршит: ши пентрꙋ ачѣа кꙋ богатꙋл чел дин Еѵангелїе зик сꙋфлетꙋлꙋй лѡр: „Мѫнкъ ши бѣ сꙋфлетꙋл „мїеꙋ юбите, къ ай де оунаде, ꙟтрѡ сꙋтъ де „ани ꙟци ва ажꙋнџе, ꙟкъ ꙟци ва май ꙟтрѣ„че". Дꙋпъ ꙟтѫмпларе де ар ши ѡаменїй ачещѣ, къ нꙋ май мꙋлт, чи нꙋмай доаѡ саꙋ

трей

трей зиле, ѡаре зичерѣр ей. аша сꙋфлетꙋлꙋй лѡр. Кꙋ аневое сар афла динтрѡ сꙋтъ оуна, фъръ нꙋмай де ар фи кꙋ тотꙋл добиток. Даръ че ар фаче, дакъ е не ꙟцелепт? немика алтъ, фъръ ваю! ши амар! Иар де е ꙟцелепт, ел ар ꙟтребꙋинца ачесте доаѡ саꙋ трей зиле, ка май формоасе май нобле, ши май кꙋ мърире лꙋкрꙋриле сале ѡрѫндꙋите съ ле ласе. Ꙟкꙋма даръ фїеще каре ꙟцелепт съ не спꙋнъ дрепт, ѡсꙋтъ де ани дакъ се петрек, че ръмѫне дин трѫншїй? некъири немика! Ꙟчест нꙋмър а анилѡр, карїй вѡр тречѣ, ши ꙟ немика се вѡр префаче, ѡаре нар фи май ꙟцелепцѣще ши май кꙋ фолос спре бине, спре чинсте ши спре вѣчника мърире ай ꙟтребꙋинца, де кѫт спре дешертъчꙋни, спре небꙋнїй, ши че е май рꙋ, спре вѣчника оурцисире ши вътъмаре? Дакъ ар гѫнди ѡаменїй сънътос, кꙋрат ши кꙋ ꙟцелепчꙋне пентрꙋ врѣмѣ вїецїй лѡр, сар пръпъди динтръ дѫншїй тот рꙋꙋл, ши ꙟлокꙋл ачестꙋа ар оурма тот норокꙋл ши бинеле. Ꙟ Історїиле чѣле Арѫпещи се афлъ скрис оуна, каре нꙋ е алта немика, фъръ Алегорїе, ши повѣстей Фабꙋлей асемънаре, ꙟсъ ꙟвъцътꙋра моралъ а ей е формоасъ ши де фолос, ши ла матерїа ачаста фоарте кꙋвїинчоасъ. Оун Сꙋлтан ал Еѵгипетꙋлꙋй рꙋ вїецꙋинд, ши пре сꙋпꙋшїй сьй кꙋ недрептате асꙋприн-

дꙋй,

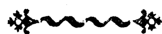

дѹй, ꙟй мѹнчѣ кѹмплит, оуң Дервиш ши де ѿменіе, пре кареле пентрѹ бѹнътатѣ са тоцй ꙟл сокотѣ а фй ѿм сфйнт, пѹйнд ꙟнаинте май сѹс поменитѹлѹй Сѹлтан скѹртарѣ віецїй, ꙟл рѡагъ сфътѹиндѹл, ка съ ꙟчѣте де а май фаче рѣѹ ши стръмбътате, ши пентрѹ кре ѡ кътева минѹте але віецїй съ нѹ адѹкъ шіе нѹме де рѹшине ꙟвѣчй, іаръ сѹфлетѹлѹй сѣѹ мѹнка чѣ вѣчникъ. Сѹлтанѹл фіинд ꙟ тинерѣце ка хіара де кѹмплит, нѹ врѹ нйчй де кѹм съ ꙟцелѣгъ че ва ачест Дервиш, адѹкъндѹй атъта аминте де скѹртарѣ віецїй, ши ѥл гъндѣще, ꙟкъ, кът май пѹцин, чинчиѕечй де ань се май тръѧскъ ши се ꙟпъръцѣскъ. Дѹпъ че аѹ кѹноскѹт Дервишѹл, къ нъдѣждѣ ачѣста адекъ мѹлцй ань а тръй іасте причина карѣ ѡрбѣще пре Сѹлтан, ши нѹл ласъ съшй винъ ꙟ фире, ꙟл афлъ ѡдатъ ꙟ Диван ꙟтръ чѣя лалцй май де къпетеніе Ѡффицирй ай ꙟпъръціей сале, ши ꙟй зисе: Ѧкъ май ам оун лѹкрѹ съцй спѹн, нѹмай те рог ка съл фачй, ши май мѹлт нѹцй вою фаче сѹпъраре: Валла! (нѹмай де ѥ кѹ пѹтинцъ), вою тоате ѡрй кьте вей зиче, нѹмай съ скап ѡдатъ де тине, ши съмй дай паче! Ѧтѹнчѣ Дервишѹл порѹнчи съсе адѹкъ оун вас маре плин де апъ кѹратъ, престе каре чети ѥл чева, апой зисъ кътръ Сѹлтан, съшй кѹфѹнде тот капѹл ꙟ а-

па

па ачѣѧ, ши атъта съл цинъ ꙟ лонтрѹ, пънъ нѹ ва май пѹтѣ ръсѹфла, Че! капѹл? ръспѹнсе Сѹлтанѹл: бѹкѹрос ши вѣсел тот пре кѹм мъ везй мъ вою кѹфѹнда, нѹмай цине бине минте! съ нѹ май вій де акѹм ꙟнаинте ꙟнаинтѣ ѡкилѡр мїей кѹ але тале ꙟвъцътѹрй морале: зикъндѹмй къмй іасте віаца скѹртъ, децй іасте воѧ съ нѹ дай де поткъ кѹ мине! Нѹмай капѹл, зисе Дервишѹл: апой ꙟл цине ꙟ апъ кът поцй май мѹлт. Ѧтѹнчѣ ѥл кѹ капѹл ꙟ чѹбър стътѹ кътва, апой скоцъндѹл дин апъ, къѹтънд кѹ ꙟгрозире асѹпра Дервишѹлѹй, зисе: хей бре де нйчй ѡ трѣбъ сфънтѹцѹле! че фъкѹшй кѹ мине? кът мъ кинѹишй ши мъ мѹнчишй, плътѣскъцй Дѹмнеѕеѹ! Че цѣѹ фъкѹт, ꙟл ꙟтребаръ Ѡффицирїй: кѹм че міаѹ фъкѹт! іатъ доаѡзечй де ань де кънд рабд ѥѹ мѹнчй несѹферите! ши апой ꙟчепѹ аши спѹне патимиле сале ꙟтрѹ ачест кип: кѹм бъгаю капѹл ꙟ ачѣ апъ проклетъ, ꙟдатъ мъ афлаю пре дѣлѹл пърѹлѹй Нил, се рѣдикъ ѡ корабіе асѹпра мѣ, ши мъ изгони афаръ дин ꙟпъръціе: Ѥѹ, фіинд лъсат де тоцй ай мїей, ам ꙟчепѹт а фѹџй престе нище мѹнцй пѹстїй ꙟфрикошацй, ши кѫмпѹрй нъсипосасе, ам венит ꙟтрѹн пъмънт стреин, ꙟ каре пъмънт ка съ нѹ мор де фоаме, мам нъймит, ши ам слѹжит шѣпте ань. Ѧѹ мѹрит дѹпъ ачѣѧ стъ-

пънѹл

пѫ́нȣл мїеȣ, ꙗ́рѫ є҆ȣ ꙟтрȣн чꙗс рѫȣ мам ꙟсȣ-
рат, ши а҆м лȣат ѡ҆ мȣа́ре вѫдȣвѫ, рѣ прокле-
тѫ, кѫт нȣ се да̀ є҆й соц ꙟтрȣ рѫѡта́те сȣпт соа-
ре. Ша́пте прȣнчй а҆вȣю кȣ а҆, ши тот ꙟзѫдар,
бѫтȣтȣмаȣ мȣа́рѣ а҆чѣа; кинȣитȣмаȣ, нȣ пот
спȣне че а҆м пѫтимит ши сȣферит а҆колѡ, ꙗ́рѫ
дȣпѫ че крескȣрѫ прȣнчїй, ши є҆й рѫй ка ши мȣ-
мѫса; ши пре оу҆рмѫ саȣ ꙟпрєȣнат кȣ мȣмѫ-
са, кȣ пїетри а҆рȣнкѫнд а҆сȣпра мѣ; маȣ
и҆згонит а҆фарѫ, а҆тȣнчй є҆ȣ ꙟкѫтрѫȣ мѫ вою
дȣче, че вою фаче! А҆пой ꙗ́рѫши престе а҆чеїаши
мȣнцй мам ꙟторс ꙟнапой, ши кѫнд а҆жȣнсей
ла дѣлȣл Нилȣлȣй, мѫ кȣпринсѣрѫцй ши мѫ
примирѫцй ꙗ́рѫшй сѫ вѫ фїȣ Сȣлтан. Дѣчй
мѫ фѫгѫдȣеск, кѫ дȣпѫ а҆тѫтѣ мȣнчй ши па-
тимй че а҆м петрекȣт, пре крединца мѣ, нȣ
вецй а҆фла̀ ꙟ тот є҆пупетȣл ѡ҆м май бȣн декѫт
мине. Се мира̀ а҆чещѣ спȣиндȣй, кѫ де а҆чѣле
немик наȣ фост, ничй а҆ȣ пȣтȣт фи ꙟ а҆ша̀
скȣртѫ вре́ме. Хей воаѡ вѫ паре глȣмѫ! бре,
пре мине мѫ ꙟтребацй вой! кареле тоате кѫте
вѫ спȣн престе кап лѣм петрекȣт. А҆тȣнчй ꙟй
спȣсе ши Дервиш, кѫ тоате а҆чѣле че а҆ȣ пѫ-
тимит ꙟтрȣ а҆тѫта а҆ȣ фост ꙟ кѫтѫ вре́ме а҆ȣ
цинȣт капȣл ꙟ а҆пѫ; ши динтрȣ а҆чѣа сѫ кȣ-
ноаскѫ скȣртаре вїецїй а҆чещїа, каре пѫнѫ а҆кȣм
и҆саȣ пѫрȣт а҆ фи ꙟделȣнгатѫ, ши де а҆ичй ꙟ-
наинте сѫсе факѫ кȣ минте ши сѫсе ꙟцелепцѣ-

скѫ.

скѫ. Фїе кȣм ва фи, зисе Сȣлтанȣл, кѫ є҆ȣ а҆-
чѣ минȣне, мȣнкѫ ши рȣшине пѫнѫ вою фи
бїȣ нȣ вою оу҆йтаѡ! Де а҆кȣм нȣмай ꙟмй а҆жȣ-
тацй кȣ сфатȣриле воастре чѣле бȣне, а҆пой мѫ
вецй кȣноаще. Доамне, драг Доамне че мȣа-
ре рѣ! мѫнтȣаще де оу҆на ка а҆чѣста ши пре
дȣжманїй мїей. Лесне вѫ ꙗсте воаѡ а҆ рѫде,
кѫ ꙟкѫ нȣ щицй че є҆ мȣарѣ рѣ, а҆ бѫгацй ши
вой капȣл ꙟ чȣбѫрȣл кȣ а҆па, а҆пой вецй ведѣ,
— — — кѫ ꙟкѫ нȣ щицй, кѫ май маре рѫȣ
пре лȣме нȣ поате фѝ де кѫт мȣарѣ, стам сѫ
ѡ҆ оу҆чид, чи ꙟмй є҆ра̀ милѫ де прȣнчй. Нȣмй
кредецй, нȣ, кѫт є҆ де рѣ мȣарѣ рѣ, Дмнезїȣ
ши пре пȣю де шопѫрлѫ сѫл ферѣскѫ де мȣа-
рѣ рѣ! — А҆чѣстѫ повѣсте се вѣде кѫ є҆ скор-
нитѫ, ши се паре а҆ фи глȣмѫ, ши нȣмай спре
рѫс ꙟтокмитѫ, ꙟсѫ де вом жȣдека̀ ꙟсемнарѣ ши
моралȣл є҆й, нȣ поате фи немика май а҆девѫ-
рат. Кѫчй че є҆ вїаца ши ѡ҆ сȣтѫ де а҆ни а҆й
ностри дакѫ трек? немика! А҆чѣста тоцй щим
ши нимене де а҆чѣа нȣсе ꙟдоаще. Нȣ є҆ дарѫ
немика май кȣ минте ши май бине, кȣ ꙟцелеп-
чȣне ши кȣ фапте бȣне фолосȣл востру а҆честа
ши чел вѣчник спре мѫрире ши бȣнѫ норочире,
де кѫт спре времѣаника ши вѣчникѫ нечинсте
ши ненорочире а҆л петрѣче. Привигетоарѣ кȣ
кѫнтарѣ є҆й чѣ дȣлче, нȣмай оу҆н а҆н де а҆р трѫй
ꙟкѫ є҆ май прецȣитѫ декѫт а҆корбȣлȣй ѡ҆ сȣтѫ

де

де ани, не ꙟдꙋлчеще тимпꙋл примъвѣра кꙋ кънтарѣ ей, ши фіеще кареле май воаще съ аꙋдъ ѡ Привегитоаре кънтънд, де кът ѡ міе де корби кронкъинд.

153.

Ръндꙋнѣоа ши Привегитоарѣ.

Ꙟчѣсте доаѡ пасери аꙋ фост ꙟвремиле чѣле де демꙋлт доаѡ ꙟнимй милостиве ши юбите сꙋрорй; каре аꙋ патимит мꙋлте аскꙋприри, ши стръмбътъцй дела оамени. Ши де мꙋлт плъне ши тънгꙋире саꙋ префъкꙋт ꙟтрꙋ ачѣсте пъсърꙋиче. Ръндꙋнѣоа даръ ꙟтрꙋ ѡ примъвѣръ аꙋ єшит динтрѡ четате ши аꙋ венит ꙟтрѡ пъдꙋре декъ съши вадъ соріоара ей, зикъндꙋй: ꙟчатъ де ате май тънгꙋи дꙋпъ біетꙋл фіюл тъꙋ, ши вино ꙟ четате ла мине; аколѡ вей кънта Дмнилѡр ши доамнелѡр, ѩръ аичѣ кꙋй кънцй, ши пре чине ꙟдꙋлчещй тꙋ кꙋ Гласꙋл тъꙋ чел дꙋлче? поате къ вре оун пъсторю сътеск, ши пре вре ѡ пъсторице проастъ, каре нꙋ сънт де аша мꙋзикъ. Ѿ соріоаръ! кꙋм поцй аша гръи? ꙟръспꙋнсъ привегитоарѣ: поате къ ай оуи-

тат тꙋ, къ ачѣла аꙋ фост четъцан, ши маре Дмн, каре нꙋ вътъмат пре ной кꙋмплит! ши пре мине тикълоаса ꙟтрꙋ атъта сꙋпъраре маꙋ адꙋс, ши дин минте маꙋ скос, кът пентрꙋ а ръсплъти рꙋшинѣ, карѣ аꙋ фъкꙋтѡ ціе аꙋ требꙋит — — — ꙟц сънт кꙋноскꙋте ꙟтъмплъриле ноастре: пентрꙋ че ранеле чѣле де демꙋлт ѩръ съ ле май ꙟноеск. Пре лънгъ ачаста тꙋ щій бине кꙋм є Домнилѡр кꙋ греꙋ афаче пре плъчѣре. Ѩръ че зичй къ пъсторій ши пъсторицеле нꙋ сънт вреднічй де кънтаре мѣ; те амъцещй фоарте! пентрꙋ че нꙋ ар фи декъ симцеск фрꙋмсеца натꙋрій? кредем тꙋ міе, къ піептꙋл салтъ де бꙋкꙋріе ши ꙟнима лѡр чѣ кредин-чоасъ ши плинъ де драгосте май формоасе ши май де бꙋн нем ѥсте декът ꙟ май мꙋлцй лъкꙋиторй ай четъцилѡр. Декъ ѡаре кареле дин четецѣнй юбеще ши симте подоаба натꙋрій. Ласъ віе аичѣ съмъ аскꙋлте пре оунде кꙋрг ꙟзвоареле ши пъраеле, шꙋеръннд ꙟвале ꙟ ръкоаре, оунде зефирꙋрй кꙋрацй рекореск пъдꙋрѣ, ши ресфиръ миросꙋл флоріи, оунде ливезиле кꙋ флориле кꙟмпꙋлꙋй

се ѫподобеск бине ши траг кѫтѫтꙋра тотꙋрꙋр ла сине, віези колѡ пре ѩрбѫ віарде кꙋм сар міелꙋшеій ши се жоакѫ ѥй, ѩр пѫсторюл шѣде лѫнгѫ ꙁвоарѫ шꙋерѫ ши ꙁиче ѫфлꙋерѫ, каре ѡ ласѫ дин мѫнѫ, ши аскꙋлтѫ апеле кꙋм шꙋерѫ, ши де мине ѫпѫдꙋре се апропіе сѫ мѫ аскꙋлте ка ꙟнимѫ ши шіе. Ѡ сей кѫнт сѫл веселеск ши сѫ прѫꙁнꙋеск.

Ѫвѫцѫтꙋрѫ.

Прѣ ѫцѫлептꙋл ши прѣ бꙋнꙋл Зидиторюл, аша рѫндꙋалѫ натꙋралѫ аꙋ фѫкꙋт, кѫт де ар ѫтребꙋинца ши деспре партѣ лѡр тоци ѡаменій мижлочириле чѣле де липсѫ кѫтрѫ бꙋна норочире алѡр, фѫрѫ де асемѫнаре ар фи май ѫдестꙋлаци ши май норокоши. Ачѣсте мижлочирй се кꙋпринд ѫтрꙋ ѫцѫлѣцерѣ чѣ сѫнѫтоасѫ ши кꙋратѫ, ѫтрꙋ юбирѣ де ѡстенѣлѫ, ши бꙋн морал. Дꙋсе аша локꙋрй пре пѫмѫнтꙋл нострꙋ оунде ѥ тот дѣꙋна рѣче ши фриг, ши оунде се хрѫнеск ѡаменй саꙋ кꙋ пѣще де маре, саꙋ кꙋ вѫнатꙋл де віецꙋиторе саꙋ анимале. Токма пре ачѣщй ѡаменй де ар вой чинева сей мꙋте пре локꙋрй май формоасе ши пре пѫмѫнт май доместик, ѥй ничй де кꙋм нꙋ воеск, ачй оунде саꙋ нѫскꙋт, май бине ши май фор-

формос лисе паре кѫ ѥсте, кѫчй нꙋ сціꙋ де алт бине; ѩр де ле ва споне чинева кѫ сѫнт локꙋри май бꙋне, ѥй сокотеск кѫй ѫшалѫ. Аша дар дѣкѫ сѫнт ѥй аколѡ ѫдестꙋлаци: дар ной карій авем ши варѫ ши тоамнѫ: дꙋпѫ тоатѫ дрептатѣ трѣбꙋе се гѫндим кѫ сѫнтем ѫ Раю. Ши кꙋ адевѫрат, де ам ѫтребꙋинца мижлочириле чѣле май сꙋс помените, аша пре кꙋм се кꙋвине, аша нѣр ши фи. Дрепт, кѫ перфѣктѫ бꙋна норочире, фѫрѫ де ничй ѡдꙋрѣре ши скѫрбѫ, нꙋ трѣбꙋе пре пѫмѫнтꙋл ачеста ачѣре: кѫчй нꙋ сѫнтем нꙋмай пентрꙋ ачаста ꙁидици: ѫсе фіеще кареле, каре поате фи, май мꙋлт ѫдестꙋлат, декѫт не ѫдестꙋлат, ѥл дакѫ ѥ ѫцѫлепт, се поате сокоти пре сине норокос: ѩрѫ ѡамени фѫрѫ де ѫдоалѫ тоцй ѫпреꙋнѫ ар пꙋтѣ фи фоарте оушор кꙋ мꙋлт май ѫдестꙋлацй декѫт не ѫдестꙋлацй кꙋ ажꙋторюл май сꙋс грѣителѡр мижлочирй. Еꙋмай се лꙋѡм пентрꙋ ѥксемплꙋ оун лꙋкрꙋ каре май таре ватѫмѫ, нѣмꙋл ѡменеск ѫл кинꙋе, мꙋнчѣще, ши ненорокос ѫл фаче: лꙋкрꙋл ачеста ѥсте мишелѫтатѣ, не ажꙋнцерѣ саꙋ сѫрѫчіа. Акꙋма дарѫ дрепт сѫрачи нꙋ се пот нꙋми, фѫрѫ нꙋмай ачѣа, карій пентрꙋ трѣбꙋинцеле чѣле май де пре оурмѫ, саꙋ непотинца, ши вре ѡ бѫтѫмаре, нꙋ сѫнт ѫ старе, хранѫ ши хайне лорꙋшй акѫщига. Де ачещѣ претꙋтинденѣ сѫнт фоарте пꙋцинй; ши

ши ши а̂чеа карій се афлъ кꙋ милостенїа ѡки-
торилѡр де Дмнезеꙋ а̂ ѡаменилѡр бꙋний: ни-
кѫирѣ нічй сѫнт голй, нічй мор де фоаме.
Нꙋмай маре нꙋмър де съраччй сѫнт, саꙋ пентрꙋ
лѣнѣ, саꙋ пентрꙋ престе мъсꙋръ кїелтꙋала,
фоарте пꙋцинй сѫнт де а̂чеа карій вѡр се щїе
че є дестꙋл, ши съшй мъсꙋре кїелтꙋала дрепт
ши венитꙋл. Іатъ а̂девърателе извоаръ а̂ тоа-
тей мишелій ши съраччій каре є а̂тре ѡамений:
Пентрꙋ че сѫнт ѡкиторй де ѡстенѣлъ, ши а̂-
ленецй сътѣнй, пре тоатъ фаца пъмѫнтꙋлꙋй
(оꙋнде нꙋ ли се фаче стрѫмбътате, ши а̂сꙋпрѣ-
лъ) а̂дестꙋлацй, май челъй, ши май норокошй,
декѫт парте чѣ май маре, а̂ Дмнилѡр челѡр
марй, ши сътѣнй, ши четъценй? пентрꙋ а̂че-
стѣ сѫнт доаѡ каꙋзе; а̂тѫю пентрꙋ къ инима
лѡр є кꙋратъ, ши слободъ де мꙋлте патимй
ши реꙋтъцй каре инима Домнилѡр, ши а̂ бо-
гацилѡр челѡр марй ѡ роаде, ши ѡ мꙋнчѣще:
а̂доаѡ, пентрꙋ къ се а̂дестꙋлѣзъ кꙋ че аꙋ. Еꙋ
а̂търеск а̂часта дин сфѫршитꙋл искꙋсинцей, кѫчи
а̂м петрекꙋт тоатъ вїаца пѫнъ а̂кꙋма кꙋ съ-
тѣнй, ши кꙋ ѡамений богацй ши кꙋ Домнїй,
ши а̂м кꙋноскꙋт а̂девърꙋл а̂честа а̂трꙋ тоате
нороаделе, ши лимбеле, а̂тре каре а̂м тръ-
ит. Ѡрй оунде сѫнт сътѣнй сѫнт дрепте,
ши бине а̂токмите ѡрѫндꙋалй; ши ѡрй каре
є динтръ дѫншїй лꙋкрътѡрю ши кꙋ минте,
а̂-

а̂ кꙋртѣ касей лꙋй мꙋериле, ши фетеле а̂й кѫн-
тъ: ши кѫнтечеле лѡр ле є дин мижлокꙋл ини-
мей. Іаръ фамилїиле челе богате кѫнд ле везй
дин департе негръитъ норочирѣ лѡр; іар дѣкъ
те а̂пропїй, ши ле кꙋноскй челе дин лъꙋнтрꙋ
а̂ле инимей лѡр, оунде є а̂девърат скаꙋн а̂л
бꙋней норочирй, саꙋ ненорочирй, те спъимѫн-
тезй че афлй а̂чи, ши роцй пре Дмнезеꙋ се нꙋцй
вїе чева а̂ша а̂сꙋпра капꙋлꙋй. Фїе ертат Гаврїил
Митрополитꙋл Молдавїей, къꙋтѫнд ла Рокїй
саꙋ Циганїй съй карій лꙋкрѫнд съръ, ши кѫн-
та, ка ши кѫнд нꙋ ар счй че съсе май факъ
де бꙋкꙋрїе, а̂дѣсе ѡрй ар фи зис: дар Дмне-
зеꙋ съй базъ! къ немика алта мънѫнкъ фъръ
малаїгъ, де оунде ли бꙋкꙋрїа ла инимъ?
Ѡй Домнꙋле! а̂й зичѣ оун Игꙋмен гломец, нꙋ
ле хаче пре инимъ а̂й тъй Чинчй зечй де мїй
де Галбенй! Кꙋм нꙋ ар фи бꙋкꙋрошй ши веселй.
Мꙋлцй воеск а̂ счи оунде є а̂чел Раю, де каре
се скріе! Скрис іасте къ дин трѫнсꙋл кꙋрг патрꙋ
пѫрае марй, іатъ патрꙋ апе марй, Дꙋнърѣ, тиса
Кришꙋ, ши Мꙋръшꙋл, а̂ша є даръ; поате къ
а̂чѣстѣ апе динтрꙋн лок кꙋрг? Мишкъте тꙋ
май департе пꙋцинтел дѣкъцй іасте воа се вїй
ла апеле а̂чѣле? ши а̂чѣле сѫнт, дѣкъ врѣй
се счій: Тигрꙋ ши Еꙋфрат, Нил ши Дан. А̂се
іасте невое къ а̂чѣстѣ доаѡ депре оурмъ апе,
дела челе доаѡ дин тѫю, ши оуна дела алта.

ѡміе де мілȣрі аȣ ꙟчепȣтȣл лѡр де депъртат, Ши че вом атȣнчѣ? немика ка ши пѫнъ акȣма. Да чине нȣ ва фи пригонірѣ плъкȣтъ ка ши міе. Ной не вом цинѣ де кȣвінтеле ДмнȣлȣйНазіанзинȣл, каре аша греаще: Παντὶ βροτῷ εὐφρονοῦντι πᾶσα γῆ παράδεισος. Да тот ѡмȣл віне ꙟцълепт тот пъмѫнтȣл є раю. Ꙟтрȣ ачест кип Вȣрȣ ши Бегею нострȣ дин Раю нȣ кȣрце. Ѳенетоасе ши прѣ формоасъ ꙟцълепціа ачестȣй ꙟвъцъторю. кȣм се изъвѣще ѡмȣл де тот рѣȣл моралическ, ши минтѣ са де чѣле небȣне, ши ꙟтȣнекате сокотинце се слобозѣще, инима ши сȣфлетȣл съȣ де тоате пофтеле нетребȣите ле кȣръце, ши де пре сине ле скȣтȣръ апой деспре ачѣа, апой дѣкъ віецȣаще ꙟтръ ѡамени фъръ де ничй ѡ фъцърничіе, виклешȣг, ши решътате, оунде фіеще кареле кȣ крединцъ, кȣ сиргȣинцъ, ши кȣ ѡаменіе ꙟшй ꙟплинѣще даторіа са, май бȣн Раю пре пъмѫнт съ нȣ каȣте. Ши де ачест фѣлю де ѡамени (адевърат оунде май пȣцин, оунде май мȣлт) ꙟсе лаȣдъ лȣй Дмнезеȣ ѡаръшй претȣтинденѣ се афлъ.

154.

154.

Рѫндȣнѣѡа ши чѣле лалте пасери.

Рѫндȣнѣѡа кȣм аȣ възȣт ꙟ примъваръ пре сътѣни съмънѫнд кѫнепа; аȣ кіемат тоате пасериле, ши ле спȣсе лѡр, къ дин съмѫнца ачаста ва крѣще аша матеріе, динтрȣ карѣ спре препъдирѣ пасерилѡр де тот фѣлюл де мрежи сева ꙟплети; пентрȣ ачѣа, дѣкъ ꙟшй воеск лѡр бинеле, кȣм се вѡр дȣче сътѣнїй а касъ, тоате нȣ оун кȣцет. ши кȣ ѡ инимъ съсе ꙟпреȣне, ши тоатъ семѫнца ачѣа, спре пагȣба лѡр семънатъ съ ѡ ръскирѣзе, ши се ѡ мънѫнче. Доаѡ фолосȣри де аичѣ вом авѣ; ꙟтѫю не вом сетȣра; адоаѡ: къ де аичй ꙟнаинте фъръ де гриже ши фрикъ вом віецȣи. Пасериле ꙟчепȣръ че ле вени ꙟ кап а ворби; оунеле зисеръ, ной не хръним кȣ мȣшице, пентрȣ че съ не кинȣим сѫпѫнд пъмѫнтȣл. Алтеле зисеръ: ной мѫнкъм гоанце, ши де тот фѣлюл де віермȣлеци: атреилѣ спȣн: къ але ши фъръ де ачѣа аȣ дестȣл лȣкрȣ пре кап, кȣибȣри

фъ-

фъкѫнд, ѿѫнд, пꙋй скоцинд, ши хрънин-
дꙋй; ши ꙟкꙋма нꙋ аꙋ тимп де съпат ши
де ръшкират. Ꙟпой дꙋпъ вре ѿ кѫтева зи-
ле, аꙋ ръсърит кѫнепа, ши сꙋ ꙟ віерзит тоа-
те холделе: Юбитоарѣ де соціе Рѫндꙋнѣ ꙗръши
збꙋрѫнд кѫнд ла оунеле, кѫнд ла алтеле па-
сери, се роагъ ши ле ꙟдеамнъ, ка ꙟкай
пънъ е крꙋдъ ши слабъ, ши пѫнъ нꙋ саꙋ
ꙟпꙋтерничит, съ ѿ смꙋлгъ! Пасериле ка
ши май наинте, фіеше карѣ де лꙋкрꙋл ей,
непъсѫндꙋле че ва оурма. Ба ꙟкъ се афла-
ръ оунеле, каре ѿ батжокориръ ши бине ѿ
сꙋдꙋиръ, зикѫнд: нꙋ вез кап де Рѫндꙋнѣ
ши минтѣ ей! оунде вени дѫнса съсе арѣ-
те май кꙋминте, ши май бꙋнъ де кѫт чѣ-
ле лалте пасери! нꙋ ай тꙋ алт лꙋкрꙋ, чи вей
съ ꙟдрепцй лꙋмѣ кꙋ оумбрꙋл? Динтрꙋ а-
тѫтѣ пасери кꙋм нꙋ се афлъ ничй оуна, фъ-
ръ нꙋмай тꙋ, съ не спꙋй че ва фи мѫне,
поимѫне, ши пънъ ла аннꙋ. Ꙗръ декъ
аꙋзи Рѫндꙋнѣѡа ачаста, де каре нꙋ шар фи
адꙋс аминте, се дꙋсе ла ѿаменй ши се рꙋгъ
съй де слобозеніе съший факъ оундева кꙋиб
ла каса лор: ачеа лїй ꙟгъдꙋиръ, ши ѿаме-
нїй

нїй кꙋ бꙋкꙋріе ѿ каꙋтъ, кꙋчй нꙋ е врѣд-
никъ съ факъ кꙋива вре оун ръꙋ, ши кꙋ а-
тѫта ла тоцй е май юбитъ, пентрꙋ кꙋчй кꙋ
венирѣ ей вестѣще ꙟчепꙋтꙋл юбитей примъ-
вери, кѫнд привегитоарѣ кѫнтъ, ши кѫм-
пꙋ се веселѣще.

Ꙟвъцътꙋръ.

Лꙋѫнд сеама къ дела ꙟчепꙋтꙋл неамꙋлꙋй
ѿменеск пънъ акꙋма ꙟ времиле ноастре токма
ачаста че не спꙋне ноаѡ фабꙋла къ саꙋ ꙟтѫм-
плат кꙋ рѫндꙋнѣѡа, ла мꙋлцй ѿаменй де кап
леꙋ дат. Немилостивꙋл ши кꙋ нрав ръꙋ
Каин оурѫ, ши пизмꙋй, ши оучисе пре бꙋнꙋл
Авел фрателе съꙋ. Дрептꙋл Енох, ꙟкъ май
наинте де потоп, рогà ши сфътꙋà пре ѿа-
менїй дин времѣ лꙋй съ ꙟчѣте дела ръꙋ ши
недрептате, декъ ле ꙗсте воа, ка ла тоцй
де ѿдатъ съ нꙋ ле ръсаръ зіѡа кꙋ примеждіе!
Гръѧще астъзй, гръѧще мѫне, пънъ че ѿдатъ
аꙋ перит динтрѫ дѫншїй. Іѡсиф чел прѣ фор-
мос! се ѿстънѣще прин пꙋстїетате, кꙋтѫнд
пре фрацїй сїй, дꙋкѫндꙋле де мѫнкаре: Ꙗвіа
ꙟй афлъ, ꙗръ ачеща кꙋ ел ꙟ фѫнтѫнъ: кꙋл-
къте тꙋ ачіа, къ ачіа ꙟцй ꙗсте локꙋл. Моѵсй
ꙟ Еѵѵпет ꙟчепꙋ а рꙋгà пре чей май тари де кѫт
неамꙋл лꙋй се нꙋ ле факъ атѫта невое, ши ръꙋ:
Че!

Че! Ꙟволкъ ачела ѡкїй ка търбат асȣпра лȣй.
„ Чине тѣȣ пȣс жȣдекъторїю престе ной? Саȣ
„ поате къ гъндещй съ мъ оучизъ шѝ пре мине
„ ка пре Єгиптѣнȣл че лай оучис нȣ де мȣлт!"
Ѧщѣптъ тȣ къцй вою фїѧрке папора, те вою ѡ-
пърй єȣ кȣ зама, карѣ ѡ вою фїѧрке пентрȣ
тине! Ꙟц вою авѣ къщигȣ. Ѧтȣнча Мѡѵсй со-
котѝ ꙟ сине, айча нȣй де ръмас! Тȣ лѡр лȣ-
кри съ ле фїє бине, іаръ єй цїє де кап, апой фȣ-
га ꙟкътръȣ лаȣ дȣс ѡкїй. Фъкъторюл де бине
Сократ дйнтръ тоцй Гречїй май ꙟцелепт, ꙟ-
фрикошат непрїѧтенилѡр Патрїєй, ꙟфрикошат
ачелора карїй мȣнчѣ пре тикълошїй четъцѣнй,
карїй ꙟтръ сине се гълчевѣ, ꙟфрикошат май
въртос фїлософилѡр челѡр минчиношй, шѝ а-
пърътoрилѡр крединцей дешѣрте. Шѝ май
пре оурмъ єл ꙟсȣшй каре аȣ адȣс ꙟцелепчȣнѣ
ꙟтръ ѡаменй фѝ ѡсъндит дела четъцѣнїй съй,
ꙟврѣмѣ бътрънѣцелѡр сале съ бѣ ѡтравъ! Дȣ-
пъ ачѣа нȣ трекȣръ доаѡ трей зиле, вай! шѝ
іаръ ваю! Рȣшине! веницй съй зидим капище,
съй ръдикъм ѡлтарю! шѝ сей жȣнгїєм ѡсȣтъ
де жȣнинчй жертвъ сȣфлетȣлȣй лȣй челȣй дрепт:
тоате ачѣсте тързїȣ шѝ нȣ ла бȣнъ врѣме.
Пїлат Ръмлѣн фїинд, зиче феричитȣлȣй мън-
тȣиторю: **Дар къ нѣмȣл тъȣ, шѝ фрацїй
тъй тѣȣ дат съ фїй ѡсъндит ла моарте!**

Спȣ-

Опȣне че ай фъкȣт? Ꙟш спалъ ꙟнаинтѣ тȣ-
тȣрѡр мъниле сале де сънџеле невиноват: іаръ
дѣкъ стригъ тот нородȣл, лȣацил шил ръстиг-
нинцй, ласъ съ ле фїє, къ єй вѡр ведѣ: ꙟ сȣта
чѣ трекȣтъ Волф лȣминъторюл Германїєй, Про-
фессор ꙟ Хаале, довъндй аспръ ꙟпорȣнкъ ꙟпъ-
рътѣскъ ка ꙟ 24 де часȣрй съ нȣ се афле ꙟ
Хаале ничй ꙟ тоатъ стъпънирѣ Прȣсїєй, де іа-
сте воа се май поарте капȣл ꙟтре оумерй. Ꙟ
врѣмѣ єрнїй кънд єра чел май кȣмплит фриг:
Мȣарѣ гата съ наскъ! нимика ачѣа нȣ ажȣтъ!
Фȣрт! ласъ съ наскъ ꙟ кар мергънд. Пре ма-
реле Лесинг, шѝ чел май ꙟцелепт ꙟ нацїа са,
ꙟтрȣ ачїсташй кип тоцй чей априншй кȣ ръв-
на мъртȣрисиреи лѣџей Протестанцилѡр пропо-
ведȣиторй, шѝ пре сине нȣмицй Фїлософй, шѝ
Ѳеолоџй, саȣ фост ръдикат, кънд єра ла моар-
те, асȣпра лȣй ка чоареле. Шѝ ачаста іаръшй
пентрȣ че? пентрȣ трагедїа (жѣланиче ꙟтъм-
плърй) лȣй Наѳан, ꙟтрȣ карѣ аȣ арътат Ле-
синг чѣ прѣ ꙟцелѣптъ пȣртаре де гриже алȣй
Дȣмнезеȣ ꙟтрȣ дирептате: Ꙟсе аша аȣ арътат,
кът єй тоцй ꙟпреȣнъ, шѝ съ май фїє фост ꙟкъ
пре атъца, нȣ ар фѝ пȣтȣт ка єл адеверй, іа-
тъ пентрȣ че. Пентрȣ къ ачѣа гъндеск, къ де
нȣ ар фѝ єй, тоатъ мърирѣ лȣй Дȣмнезеȣ сар
пръпъдй. Нимине нȣ аȣ къȣтат мърирѣ лȣй
Дȣмнезеȣ чѣ адевъратъ прекȣм Іс Хс, ꙟсъ єл

ꙟ тоатъ Еѵангелїа аратъ, къ тоатъ мърирѣ деспре партѣ ѡаменилѡр кътръ Дм҃незеȣ ꙟтрȣ ачѣа се кȣпринде, съ крѣдъ ꙟтрȣ Дм҃незеȣ ши съл юбѣскъ: съ вїецȣаскъ кȣ дрептате, кȣ ѡменїе; ши спре немика алта прѣ бине кȣвѫнтатȣл фїюл, ши кȣвѫнтȣл лȣи Дм҃незеȣ нȣ аȣ стригат, фъръ нȣмай асȣпра ръѡтъцїй, недрептъцїй, ши асȣпра виклениїей чїей префъкȣте, ши фъцарниче. Ши дакъ ачѣстѣ аша аȣ фост дела Ѧдам пѫнъ астъѕи прекȣм се вѣде дин ачѣсте че ам ѕис; ѡаре поате ачаста съ ꙟчѣте вре ѡдатъ? Поате фоарте лесне, ши атȣнча ва ꙟчета, де вом лъса тоцй дѫриле ѡменещй ла ѡ парте; дин каре немика алта нȣ се наще фъръ ѕарва, сфада, гѫлчава, ши оура, ши вом прими кȣрата алȣй Хс҃ ꙟвъцътȣръ, дин карѣ се наще сф҃нта паче, ши чѣ прѣ дȣлче драгостѣ де ѡбще, ши тоатъ дрептатѣ ши фачерѣ де бине ꙟтръ Рѡмѫнй, прекȣм ꙟ Бънат, цара оунгȣрѣскъ, Ѧрдѣл, цара Рѡмѫнѣскъ, Молдавїа ши ꙟ Бȣковина, претȣтиндинѣ се афлъ ѡаменй авȣцй, аȣ бърбъцїе, ши сѫнт юбиторй де стръини, бърбацй ацерй, де чинсте, спре бине аплекацй, ши сънътошй, адекъ кȣ чѣ де комȣн ꙟцелѣџере ѡменѣскъ дърȣицй; ши лѫнгъ ачѣа юбиторй де ѡстенѣлъ. Ши ѡрй оунде се ши афлъ де се оуръск ꙟтре сине ꙟвечинътате, причина чѣ май маре де аколѡ вине къ оунїй сѫнт

де

де лѣџѣ гречаскъ оунитъ, ꙗръ алцїй де лѣџѣ грѣчѣскъ не оунитъ. Чей дин тѫю нȣмеск пре ай доилѣ неȣницй, ꙗр ай доилѣ пре чей дин тѫю оуницй. Ꙗръ нȣмеле чел чинстит, фръцеск, ши сф҃нт, Крещинй, фїеще кареле пентрȣ сине ꙟл цине, ши ачаста е ꙟтръ Рѡмѫнїй чей пре ла ѡраше, карїй аȣ гȣстат пȣцинтѣ ꙟвъцътȣръ, арсеникȣм, ачещѣ сѫнт вȣлпиле Школїй, ши жȣмътате ꙟвъцацй фїинд; стригъ: Веѕ! мѫнкъ карне ꙟ пост ел е оунит, (ши нȣ щїе къ оунитȣ постѣще, май бине де кѫт нои) ши рад барбеле ꙟпрежȣр ка оуницїй, аȣѕи кѫте пре оунȣл, ши ел сокотѣще, къ тоатъ сфинценїа ꙟ пост ши ꙟбарбъ се кȣпринде, мъкар къ Прѣѡцїй оуницй де ѡбще сѫнт кȣ барбъ, ши постѣск. Съ пȣнем ноаѡ ꙟнаинте, че дȣлчѣцъ ши феричире ар фи, аведѣ аша маре нȣмър де Рѡмѫнй къ се юбѣск ка фрацїй, ши се ѡменѣск! Нои ведем кȣ ѡкїй мила пȣртърїй де гриже чеїй вѣчниче! Къ стъпѫнирѣ тȣркȣлȣй скаде, ши се ꙟпȣцинѣѕъ; ꙗръ ачѣ крещинѣскъ де тоате пърциле крѣще ши се ꙟналцъ. Цара Рѡмѫнѣскъ, ши Молдова кȣтотȣл се ва скъпа кȣ врѣме де тȣрчй: ꙟсе, де нȣ ва ꙟчѣпе народȣ ꙟ пъмѫнтȣриле ачѣсте а скȣтȣра де пре сине крединца дешартъ, ши де нȣ ва дезръдъчина ачѣ бътрѫнъ ши де демȣлт де Дм҃незеȣ оурѫчоасъ вражбъ пентрȣ лѣџе, ей ꙟсȣшй ꙟшй вѡр фи лѡр тȣрчй, ши мȣнчиторй! Ꙗръ декъ нȣ вѡр фи Епископ-

пїй,

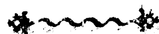

пїй, Преоцїй, шѝ Боарїй ꙟтрѫ дѫншїй кȣ ꙟвѫцѫтȣрѫ, шѝ кȣ фапте бȣне ꙟподобици, чей май алешй ꙟ нацїе, шѝ адевѫраци крединчошй фїй ай мошенирей саȣ патрїей; либертатѣ ачѣа ле ва фѝ лѡр спре стрикѫчȣне, оурѫчȣне шѝ ꙟдѫрѫтничирѣ моралȣлȣй; шѝ дѣкѫ се префаче ачаста ꙟѡбичѣю, шѝ апȣкѫ пȣтѣре, атȣнча шѝ ꙟвѫцѫтȣра се ѡтрѫвѣще, се рѫзврѫтѣще, се пѫнгѫрѣще, шѝ се фаче май рѣ шѝ май вѫтѫмѫтоаре попорȣлȣй, де кѫт простїетатѣ, можичїа, шѝ варварїа, ꙟсе ачаста нȣ ва фѝ, дѣкѫ се вѡр ꙟтребȣинца ачѣсте мижлочирй, адекѫ: сѫсе дѣ тинерилѡр коконй, карїй се мѫрцинеск саȣ спре слȣжба бесеричаскѫ саȣ шѝ спре чѣ четѫценѣскѫ, ꙟвѫцѫтȣра, карѣ пре дȣхȣл чел кȣрат ал Еѵангелїей, шѝ а ꙟвѫцѫтȣрей моралѫ Ѥ ꙟтемеатѫ. Фїеще кареле, нȣмай де вѫ вой, лесне поате ведѣ шѝ кȣноаще, кѫ еȣ ачаста нȣ дин патимѫ нȣ дин оурѫчȣне кѫтрѫ Бисѣрика Гречаскѫ ничй кѫтрѫ чѣ лѫтинѣскѫ ворбеск, чи дин драгостѣ кѫтрѫ Дѫмнезеȣл мїеȣ кѫтрѫ адевѫрȣл Еѵангелїей, шѝ кѫтрѫ прѣ юбитѫ Нацїа мѣ. Еȣ нȣ ам авѣ май мȣлтѫ дещептаре де сар фѝ мѫнат ꙟнаинте Їсторїа лȣй Милот, прекȣм дела аȣрита Реторикѫ Ромѫнѣскѫ, Граммматикѫ Немцаскѫ пентрȣ лимба Ромѫнѣскѫ, де кѫт дин минѣеле чѣле марй каре май ꙟчещй ани се типѫрирѫ пре Ромѫнїе

фѫрѫ де каре де атѫтѣ вѣкȣрй де ани пȣтȣрѫ сѫ фїе Православничиле ноастре Бесѣричй! каре шѝ акȣм май мȣлтѫ врѣме май прин тоате Бесѣричиле зак ꙟкисе. Ничй нȣ се вѫд а фи дате пентрȣ алта ла типарю, фѫрѫ нȣмай пентрȣ оурѫта добѫндѫ, май вѫртос а оунȣа, кȣ акѫрȣа кїелтȣалѫ саȣ шѝ дат ла типарю. Адевѫрат кѫ ачѣсте кѫрцй сѫнт сфинте, де кѫлȣгѫрїй чей Гречещй пентрȣ мѫнѫстириле сале фѫкȣте, карїй нȣ аȣ алт лȣкрȣ, фѫрѫ сѫ мѫнѫнче, сѫ бѣ, шѝ сѫ кѫнте. Еа ꙟтрȣ ачѣсте пре оурмѫ кȣфȣндѫндȣсе кȣ тотȣл Гречїй ꙟшй пїердȣрѫ ꙟпѫрѫцїа, шѝ пȣцин де нȣ ажȣнсерѫ ка жидовїй. Ведем акȣма ла ной кѫ нȣ прѣ ... ѡаменїй сѫ аскȣлте четанїа, шѝ кѫнтарѣ минѣелѡр: май кȣ бȣкȣрїе, шѝ май кȣ маре ... олос ар аскȣлта ей ѡ Предикѫ ꙟцелѣптѫ, каре ѡбичѣю де а спȣне Предикѫ ꙟ бесѣрикѫ ар фи врѣмѣ сѫсе баце прѫшй прин бесѣричй, прекȣм ... ра ꙟ зилеле сфинцилѡр пѫринцїй Василїе чел маре, Григорїе Богослов, шѝ Їѡанн Златоȣст шѝ чеа лалцй, карїй нȣ аȣ оумблат ... ȣ минѣе де чѣле марй, чѝ кȣ невоинцѫ спȣнѣ ... вѫцѫтȣрй моралнчещй норѡдȣлȣй ... ȣ. Ачѣстѣ ... ѫнт мижлочирй адевѫрате де а адȣче пре ѡаменй ла коноцїинца де Дѫмнезеȣ; прин предикацїа оунȣй лȣминат Преѡт, се ꙟбȣнѫтѫцеск и ... лȣминѣзѫ ѡаменїй. Ачеста мод Хри-

стос мжнтѹиторюл ностръ, сфинцїй Апостолй, шй тоцй дасналїй бесѣричїй аѹ ꙟтребѹинцат; ꙗръ нѹ прин чѣле че ам зис май сѹс.

Оунїй дин стрѫмошїй ностри аѹ прїимит крединца крещинѣскъ дин гѹра Апостолилѡр Петрѹ шй Павел ла Рѡма, шй ꙟ зилеле лѹй Траїан ꙟпѫрат саѹ адѹс аича ꙟ Дакїа: ꙟ Бънат, ꙟ Ардѣл, ꙟ цара Рѡманѣскъ шй ꙟ Молдова. Ѡ крединцъ ка ачѣа карѣ фѹ прїимитъ дин ростѹл май марилѡр Апостолилѡр нѹ путѣ се нѹ фїе прѣ кѹратъ шй де тот фѣюл де сминтѣле скѹтитъ. Чй сѹпѹинд Канонѹл 28 ал Ѡборѹлѹй дела Халкидон пре Рѡмѫнй Патрїархѹлѹй Греческ дела Цариград, шй кѹ врѣме ꙟтръ шй ла Гречй ꙟ локѹл цїинцелѡр ꙟтѹнѣрекѹл, шй кѹ дѫнсѹл мѹлте крединцй дешарте. Дечй ла 900 сѹте де аний дѹпъ Хс приминд Ѡѫрбїй крединца Крещинѣскъ, шй деспре ѡ парте приминд ꙟпреѹнъ шй дела Гречй мѹлте дешѫртъчѹний; деспре алтъ парте май адъѡгѫнд шй ей ка май мѹлте дин фирѣ лѡр, каре кѹ мѹлте фѣлюрй де мешешѹгѹрй ꙟпрѹмѹтѫндѹле аичѣ ꙟ Бънат ноаѡ Рѡмѫнилѡр, ка челѡр че сѫнтем сѹпѹшй Епископилѡр Ѡѫрбещй, ꙗтъ къ ѡрбекъм шй ной ка шй Ѡѫрбїй. Пентрѹ че ꙟ Ардѣл, кѫт е де маре, нѹ се афлъ ничй ꙟтръ оуницй, ничй ꙟтръ не оуницй а се да ꙟнаинтѣ ѡаменилѡр моаще, ѡасе Дѹмнезеѹ

зеѹ цїне де че добитоаче, зикѫнд: къ сѫнт але сфинцилѡр. Де нѹ врѣ фи фост Петрѹ чел маре ꙟпъратѹл Москалилѡр, пънъ астъзй се врѣ ꙟюна Москалїй пичоарелѡр де мъгарю, кѫчй ꙟчепѹсе Кълѹгърїй лѡр але пѹрта прин цѣръ, ꙟсъ пре ел лаѹ лѹминат Дѹмнезеѹ, ле адѹнъ, шй ле ꙟгропъ, ка съ нѹ се факъ ачѣстъ рѹшине шй батжокѹръ Крещинилѡр, че нѹ саѹ май вѫзѹт ничй аѹзит: проклета юбире де арцинт че аѹ фост пѹс де гѫнд се факъ, съсе ꙟкине Крещинїй ѡаселѡр де мъгарю! Дечй лѹминацй фїинд кѹ С. Евангелїе, шй кѹ ꙟвъцътѹра С. Апостолй, карїй нѹ аѹгѫндит алта фъръ съ адѹкъ пре ѡаменй кътръ коноцинца де Дѹмнезеѹ шй кътръ фаптеле чѣле бѹне. Съ кѹноащем ѡдатъ ѡрбекъриле, ꙟтрѹ каре не афлъм, къ съмй спѹнъ мїе чинева дела венирѣ ноастръ ꙟ Дакїа шй сѹпѹнерѣ сѹпт Гречещїй Епископй, дѹпъ ачѣа Ѡѫрбещилѡр, карїй ла 900 де аний аѹ примит лѣца, кѫт вѣк саѹ петрекѹт, че нѹ саѹ пѹтѹт скорни, шй адъѡга, шй апой скрїинд Гречїй, шй типъринд Москалїй, ной съ крѣдем? Ной съ не жѹдекъм пре ной, шй съ нѹ фим ѡта, шй юцй пре алцїй ай ѡсѫнди; съ четим кѹ маре лѹаре деѫмъ прѣ сф[illegible] шй Дѹмнезеаска Евангелїе а лѹй Хс, шй вом афла ачѣ[illegible]ицй, ка съ нѹ фицй ѡ[illegible]зикъ: нѹ оурѫцй,

ничй

нічй гоницй пре.алцїй, дакъ воицй с... фицй оўржцй, шй гоницй, вине кꙋвжнтаі й шй фачецй вине, дакъ воицй сх фицй кі е кꙋвжнтацй, шй юбицй: Авецй паче мѣ, шй драгосте мѣ, дакъ воицй а фй оўченичїй шй фрацїй міей, кхчй каре аскꙋлтъ кꙋвинтела мѣле, шй каре фаче воѧ ачелꙋѧ че ма... тримис пре мине, ачела є Фрателе, сор... шй Майка мѣ. Ацтъ юбицилѡр фрацй, крещинътатѣ, ацта Православїа! Бꙋна крединцъ шй мпреꙋнаре! Нꙋ є ачїѧ Грек, нічй Латин, оўнит шй не оўнит. Сх фим нои Румжнїй тоцй оўна дрепцй шй адевърацй крещинй шй крединчошй сꙋпꙋшй ай мпъратꙋлꙋй, апои вом фи айча пре пъмжнт, мкат ва фи кꙋ путинцъ, бꙋнй норокошй, шй дꙋпъ ачѣ... фериничицй.

Сфжршитꙋл Фабꙋлелѡр, шй а Мвъцатꙋрилѡр